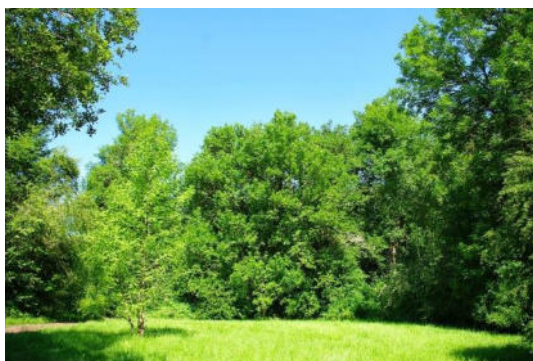

1957 – 2017

წლიური ანგარიში

2017

თბილისი

UDC(უაკ)061.12:63(479.22)(047.3)
ს-301

საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემია სისტემატურად აქვეყნებს თავისი საქმიანობის წლიურ ანგარიშებს, რომელშიც ფართოდ არის განხილული ყველა ის ორგანიზაციული, სამეცნიერო-კვლევითი და საგანმანათლებლო საკითხები, რომლებიც ეხება საქართველოს სოფლის მეურნეობის ყველა მიმართულებას; საანგარიშო წელი იმითაც იყო ღირშესანიშნავი, რომ 2017 წლის 12 დეკემბერს აკადემიას შეუსრულდა დაარსებიდან 60 წელი.

წლიური ანგარიშის მიზანია მეცნიერული მიღწევების საზოგადოებისათვის გაცნობა და აგრარიკოს მეცნიერთა მიერ მოპოვებული მიღწევების საერთაშორისო ასპარეზზე წარმოჩენა (სსმმ აკადემიის წესდება, მუხლი II, პ. 4-ე)

საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის, საიუბილეო 2017 წლის, ანგარიშში ასახულია თუ რა მიღწევებით შეხვდა აკადემია საიუბილეო წელს. მასში მოცემულია საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიური საბჭოს, სამეცნიერო საბჭოს, აკადემიის სამეცნიერო განყოფილებებისა და მისი წევრების სამეცნიერო, სამეცნიერო-ორგანიზაციული და საზოგადოებრივი საქმიანობა, აკადემიის საერთაშორისო თანამშრომლობა და საანგარიშო წელს ჩატარებული მნიშვნელოვანი ღონისძიებები.

ანგარიში მოამზადა საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიურმა დეპარტამენტმა (დეპარტამენტის უფროსი, აკადემიკოსი ელბუჯა შაშაძიძე) აკადემიის წევრების, აკადემიის აკადემიური საბჭოს, აკადემიის სამეცნიერო საბჭოს, სამეცნიერო განყოფილებების და ადმინისტრაციული დეპარტამენტის მიერ წარმოდგენილი მასალების საფუძველზე.

რედაქტორი: აკადემიკოსი გურამ ალექსიძე,
საქართველოს სოფლის მეურნეობის
მეცნიერებათა აკადემიის პრეზიდენტი.

**რედაქტორის
მოადგილე:** აკადემიკოსი ბივი ჯაფარიძე,
საქართველოს სოფლის მეურნეობის
მეცნიერებათა აკადემიის ვიცე-პრეზიდენტი.

ISBN 978-9941-27-731-3

დაიბეჭდა სსმმ აკადემიის გამომცემლობაში “აგრო”.
ტირაჟი – 100.

№	შინაარსი	გვ
	შესავალი	6
	საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის პრემია 2016 წლის საუკეთესო ნაშრომებისათვის	11
	საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის ახალი წევრებით შევსება	12
თავი 1.	საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსების (ნამდვილი წევრების) და წევრ-კორესპონდენტების შემადგენლობა 2017 წლის 31 დეკემბრისათვის	14
თავი 2.	საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიური საბჭო	31
2.1.	სსმმა-ის აკადემიური საბჭოს შემადგენლობა	31
2.2.	სსმმა-ის აკადემიური საბჭოს 2017 წლის სამუშაო გეგმა	33
2.3.	სსმმა-ის აკადემიური საბჭოში განხილული საკითხების მოკლე მიმოხილვა	39
2.4.	სსმმა-ს სამეცნიერო საბჭოს 2017 წელს გაწეული მუშაობის შესახებ	48
2.4.1.	სამეცნიერო საბჭოს 2017 წლის სამუშაო გეგმა	48
2.4.2.	სამეცნიერო საბჭოს 2017 წლის ანგარიში	52
თავი 3.	საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის საერთაშორისო და ადგილობრივ აგრარული მიმართულების ორგანიზაციებსა და ფერმერებთან თანამშრომლობა	56
3.1.	საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის თანამშრომლობა საერთაშორისო სტრუქტურებთან	56
3.2.	საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის სხვა ორგანიზაციებთან თანამშრომლობის მემორანდუმები	70
3.3.	საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიაში 2017 წელს ჩატარებული ღონისძიებები	74
თავი 4.	საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია "მევენახეობა და მელვინეობა ევროპის ქვეყნებში, ისტორიული ასპექტები და პერსპექტივები".	96
4.1.	კონფერენციის მიზანი და ამოცანები	96
4.2.	კონფერენციის პროგრამა	97
4.3.	ინფორმაცია კონფერენციის შესახებ	122
4.4.	კონფერენციის დეკლარაცია	127
4.5.	კონფერენციის ფოტო გალერეა	131
4.6.	კონფერენციის პროგრამული ანგარიში	134

თავი 5. საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის დაარსებიდან 60 წლისთავისადმი მიძღვნილი ღონისძიებები	165
5.1. საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემია – 60 წელი	165
5.2. გამსვლელი სამეცნიერო საიუბილეო კონფერენცია აჭარაში	168
5.3. გამსვლელი სამეცნიერო საიუბილეო კონფერენცია იმერეთის რეგიონში	171
5.4. გამსვლელი სამეცნიერო საიუბილეო კონფერენცია შიდა ქართლში	174
5.5. აკადემიის საიუბილეო სხდომა	177
5.6. საიუბილეო მილოცვები	183
თავი 6. საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის სამეცნიერო განყოფილებები	205
6.1. აგრონომიული სამეცნიერო განყოფილება	205
6.1.1. აგრონომიული სამეცნიერო განყოფილების 2017 წლის სამუშაო გეგმა	207
6.1.2. აგრონომიული სამეცნიერო განყოფილების 2017 წლის ღონისძიებების გეგმა	210
6.1.3. აგრონომიული სამეცნიერო განყოფილების წევრების ანგარიშები	211
6.2. მეცხოველეობის, საკვებწარმოების და ვეტერინარიის სამეცნიერო განყოფილება	253
6.2.1. მეცხოველეობის, საკვებწარმოების და ვეტერინარიის სამეცნიერო განყოფილების 2017 წლის სამუშაო გეგმა	255
6.2.2. მეცხოველეობის, საკვებწარმოების და ვეტერინარიის სამეცნიერო განყოფილების 2017 წლის ღონისძიებების გეგმა	258
6.2.3. მეცხოველეობის, საკვებწარმოების და ვეტერინარიის სამეცნიერო განყოფილების წევრების ანგარიშები	260
6.3. აგროსაინჟინრო სამეცნიერო განყოფილება	272
6.3.1. აგროსაინჟინრო სამეცნიერო განყოფილების 2017 წლის სამუშაო გეგმა	274
6.3.2. აგროსაინჟინრო სამეცნიერო განყოფილების 2017 წლის ღონისძიებების გეგმა	276
6.3.3. აგროსაინჟინრო სამეცნიერო განყოფილების წევრების ანგარიშები	277
6.4. სოფლის მეურნეობის პროდუქტების შენახვის და გადამუშავების სამეცნიერო განყოფილება	300
6.4.1. სოფლის მეურნეობის პროდუქტების შენახვის და გადამუშავების სამეცნიერო განყოფილების 2017 წლის სამუშაო გეგმა	302
6.4.2. სოფლის მეურნეობის პროდუქტების შენახვის და გადამუშავების სამეცნიერო განყოფილების 2017 წლის ღონისძიებების გეგმა	306
6.4.3. სოფლის მეურნეობის პროდუქტების შენახვის და	307

გადამუშავების სამეცნიერო განყოფილების წევრების ანგარიშები	
6.5. სატყეო საქმის სამეცნიერო განყოფილება	313
6.5.1. სატყეო საქმის სამეცნიერო განყოფილების 2017 წლის სამუშაო გეგმა	314
6.5.2. სატყეო საქმის სამეცნიერო განყოფილება 2017 წლის ღონისძიებების გეგმა	318
6.5.3. სატყეო საქმის სამეცნიერო განყოფილების წევრების ანგარიშები	321
6.6. სურსათის უვნებლობის სამეცნიერო განყოფილება	326
6.6.1. სურსათის უვნებლობის სამეცნიერო განყოფილების 2017 წლის სამუშაო გეგმა	330
6.6.2. სურსათის უვნებლობის სამეცნიერო განყოფილების 2017 წლის ღონისძიებების გეგმა	332
6.6.3. სურსათის უვნებლობის სამეცნიერო განყოფილების წევრების ანგარიშები	333
6.7. ეკონომიკის სამეცნიერო განყოფილება	338
6.7.1. ეკონომიკის სამეცნიერო განყოფილების 2017 წლის სამუშაო გეგმა	339
6.7.2. ეკონომიკის სამეცნიერო განყოფილების 2017 წლის ღონისძიებების გეგმა	340
6.7.3. ეკონომიკის სამეცნიერო განყოფილების წევრების ანგარიშები	341
6.8. აკადემიის სამეცნიერო განყოფილებების კოორდინატორების ანგარიში	358
თავი 7. საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის ეროვნული კოორდინატორები	360
თავი 8. საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის მიერ 2017 წელს მომზადებული რეკომენდაციები	393
აკადემიის იუბილარები	396
აკადემიის წევრების ხსოვნა	406

შესავალი

საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიისათვის 2017 წელი არის საიუბილეო – 1957 წლის 12 დეკემბერს საქართველოს მინისტრთა საბჭოს გადაწყვეტილებით დაარსდა საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემია და მას საანგარიშო წელს დაარსებიდან 60 წელი შეუსრულდა. ამ მნიშვნელოვან თარიღს აკადემია გარკვეული წარმატებებით და მიღწევებით შეხვდა. საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის საქმიანობის 2017 წლის ანგარიშში ძირითადად გაშუქებულია ის საკითხები, რომელთა შესრულებას აკადემიას კანონი ავალდებულებს. ვინაიდან 2017 წელი აკადემიისთვის იყო საიუბილეო წელი, ბუნებრივია საკითხების უმეტესობა აღნიშნული იუბილისადმი იყო მიძღვნილი.

საქართველოს კანონის “საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემიის შესახებ” (საქართველოს კანონში ცვლილებებისა და დამატებების შეტანის თაობაზე) მე-16 მუხლის პირველ პუნქტში აღნიშნულია, რომ ...”საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემია არის საჯარო სამართლის იურიდიული პირი, თვითმართვადი სამეცნიერო დაწესებულება სრული ავტონომიური უფლებით და სახელმწიფო დაფინანსებით, ქვეყანაში აგრარულ მეცნიერებათა პრიორიტეტული მიმართულების განმსაზღვრელი, სამეცნიერო-კვლევითი სამუშაოების კოორდინატორი, მთავრობის მეცნიერული მრჩეველი აგრარულ საკითხებში”.

საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის წესდების მე-2 თავის მე-4 მუხლის მიხედვით საქართველოს კანონში მითითებული ვალდებულებების შესასრულებლად აკადემიის მიზნებია:

- ა) საქართველოში აგრარული მეცნიერების განვითარების ხელშეწყობა;
- ბ) ფუნდამენტური და გამოყენებითი ხასიათის კვლევების წარმოება;
- გ) აგრარულ ტერმინოლოგიაზე ზრუნვა;
- დ) ქვეყანაში აგრარული მეცნიერების განვითარების გზების პროგნოზირება. მსოფლიო მეცნიერების უახლეს მიღწევებზე დაყრდნობით სახელმწიფო პრიორიტეტების შესახებ წინადადებათა შემუშავება და შესაბამისი რეკომენდაციების მთავრობაში წარდგენა;
- ე) ქვეყანაში წარმოებული მეცნიერული კვლევების შედეგების ექსპერტიზა;
- ვ) მეცნიერული მიღწევების საზოგადოებისთვის გაცნობა და აგრარიკოს მეცნიერთა მიერ მოპოვებული მიღწევების საერთაშორისო ასპარეზზე წარმოჩენა;

მუხლი 5. თავისი მიზნების განსახორციელებლად აკადემია:

- ა) ეწევა სამეცნიერო-კვლევითი და ექსპერტული ხასიათის საქმიანობას. შესაბამისი ამოცანების გადასაწყვეტად, საჭიროების შემთხვევაში, აყალიბებს და ხელმძღვანელობს დროებით შემოქმედებით ჯგუფებს, სამეცნიერო-კვლევით კოლექტივებს;
- ბ) იხილავს და აფასებს აგრარული სფეროს სამეცნიერო-კვლევითი დაწესებულებების სამეცნიერო საქმიანობის ამსახველ წლიურ ანგარიშებს და დასრულებულ სამეცნიერო-კვლევით სამუშაოებს. უფლებამოსილია ამ

ორგანიზაციებისაგან გამოითხოვოს საჭირო დამატებითი ინფორმაცია, ხოლო ექსპერტიზის შედეგი აცნობოს ამ ორგანიზაციებს, საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების და საქართველოს სოფლის მეურნეობის სამინისტროებს და სხვა დაინტერესებულ ორგანიზაციებს;

ვ) ატარებს სამეცნიერო საქმიანობისა და ნაშრომების ექსპერტიზას. აწვობს სამეცნიერო დისკუსიებს, სიმპოზიუმებსა და კონფერენციებს;

დ) გამოსცემს ბეჭდვით და ელექტრონულ სამეცნიერო ჟურნალებსა და სხვა პერიოდულ გამოცემებს, ახორციელებს სამეცნიერო ლიტერატურის საერთაშორისო გაცვლას;

ე) ეწევა სამეცნიერო მიღწევათა და მეცნიერული მემკვიდრეობის პოპულარიზაციას; ატარებს საჯარო ლექციებს საგანმანათლებლო სამეცნიერო დაწესებულებებსა და სხვა დაინტერესებულ ორგანიზაციებსა და უწყებებში;

ვ) უფლებამოსილია გახდეს საერთაშორისო სამეცნიერო ორგანიზაციების წევრი; ამყარებს კავშირებს მსოფლიოს წამყვან მეცნიერებთან და სამეცნიერო ცენტრებთან;

ზ) კოორდინაციას უწევს სამეცნიერო დაწესებულებების კვლევით საქმიანობას;

თ) ანიჭებს აგრარულ სფეროში საუკეთესო ფუნდამენტალური, საგანმანათლებლო და გამოყენებითი ხასიათის ნაშრომებისათვის პრემიას და გასცემს ჯილდოებს;

ი) ახორციელებს აკადემიის ამოცანებთან დაკავშირებულ სხვა, მათ შორის დამხმარე ეკონომიკურ საქმიანობას კანონმდებლობით დადგენილი წესით.

საანგარიშო წელს ზემოთ აღნიშნული კანონის უზენაესობის დაცვა და საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის წესდების მუხლების შესრულება დაევაღათ იმ თვალსაჩინო აგრარიკოს-მეცნიერებს, რომლებიც დღეს საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის ძირითად ბირთვს წარმოადგენენ – აკადემიის 31 ნამდვილ წევრს და აკადემიის 4 წევრ-კორესპონდენტს, სულ 35 მეცნიერს და აკადემიის სტრუქტურულ ერთეულებს – აკადემიურ და ადმინისტრაციულ დეპარტამენტებს და შვიდ დარგობრივ სამეცნიერო განყოფილებებს, როგორებიცაა აგრონომიული; მეცხოველეობის, საკვებწარმოების, ვეტერინარიის; აგროსაინჟინრო, სასოფლო-სამეურნეო პროდუქციის შენახვა-გადამუშავების, სურსათის უვნებლობის, სატყეო საქმის და ეკონომიკის სამეცნიერო განყოფილებები.

სამწუხაროდ უნდა ითქვას, რომ აკადემიის შესახებ კანონში ცვლილებებია შესატანი; კანონის 16¹ მუხლის მე-11 პუნქტში მითითებულია, რომ „საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის ნამდვილ წევრთა (აკადემიკოსთა) საერთო რაოდენობა არ აღემატება ოცდაათს. ამ კანონის ამოქმედებიდან წყდება საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიაში წევრ-კორესპონდენტების არჩევა“. 2004 წლის შემდეგ, როდესაც აკადემიის შემადგენლობაში იყო აკადემიის 31 ნამდვილი წევრი და აკადემიის 24 წევრ-კორესპონდენტი, დღეისათვის აკადემიის წევრ-

კორესპონდენტების რაოდენობა 4-მდე შემცირდა; მარტო საანგარიშო წელს აკადემიის რიგებს გამოაკლდა სამი ნამდვილი წევრი (აკადემიკოსი); ამრიგად აკადემია გადასულია მიღევად რეჟიმში და მისი შევსება ახალგაზრდა თვალსაჩინო მეცნიერებით არ ხდება და ეს უნდა მოხდეს აკადემიის წევრ-კორესპონდენტების ინსტიტუტის აღდგენით, რაც კანონში ცვლილებებს მოითხოვს. უნდა აღინიშნოს, რომ გარდაცვლილი სამი აკადემიკოსის ვაკანტურ ადგილებზე აკადემიის შევსება ახალგაზრდა მეცნიერებით განხორციელდა 2017 წლის დეკემბერში, რაც დადებითი მომენტი აკადემიის ცხოვრებაში.

მეცნიერების, აკადემიური დეპარტამენტისა და დარგობრივ სამეცნიერო განყოფილებების გამოცდილებებისა და მეცნიერული ღირებულებების გათვალისწინებით შესრულდა წინამდებარე ნაშრომი, რომელიც აკადემიური დეპარტამენტის შესავალისა და 8 თავისაგან შედგება.

ანგარიშის დასაწყისში აღნიშნულია, რომ საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის 2016 წლის საუკეთესო ნაშრომისათვის პრემია მიენიჭა აგრარული მიმართულების ხუთ ნაშრომს. საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემია ულოცავს გამოჩენილ მეცნიერებს აკად. რევაზ მახარობლიძეს, აკადემიის წ/კ გიორგი ნიკოლეიშვილს, აკად. ელგუჯა შაფაქიძეს, აკად. ჯემალ გუგუშვილს, პროფ. გიული გოგოლს, დოქტორ ზურაბ ლაშხს და პროფ. ცოტნე სამადაშვილს ამ მეტად საპატიო ჯილდოს.

ანგარიშის დასაწყისში აკადემია აგრეთვე ულოცავს აკადემიის წევრებად არჩევას სამ გამოჩენილ მეცნიერს ს.მ. მეცნიერებათა დოქტორს, პროფ. როლანდ კოპალიანს, ტექნიკის მეცნიერებათა დოქტორს თემურ რფევიშვილს და ტექნიკის დოქტორს, პროფ. ზაურ ფუტყარაძეს.

ანგარიშის პირველი თავი ეთმობა საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსების (ნამდვილი წევრების) და წევრ-კორესპონდენტების შემადგენლობას 2017 წლის 31 დეკემბრისათვის და მათ მოკლე ბიოგრაფიულ ინფორმაციებს.

მეორე თავში წარმოდგენილია 2017 წელს აკადემიის აკადემიური საბჭოს საქმიანობა, მისი შემადგენლობა, აკადემიური საბჭოს 2017 წლის სამუშაო გეგმა და აკადემიური საბჭოს სხდომებზე განხილული მნიშვნელოვანი საკითხები, საკანონმდებლო ინიციატივებზე მიღებული დადგენილებები და რეკომენდაციები, რომლებიც სათანადო რეაგირებისათვის გადაეცათ ადრესატებს – ზემდგომ ორგანოებს. აკადემიის აკადემიური საბჭოს მუშაობა საანგარიშო წელს იყო ნაყოფიერი, ვინაიდან მან ჩაატარა 11 სხდომა და განიხილა 39 საკითხი აგრარული მეცნიერების და კვლევების სხვადასხვა საკითხებზე, აგრარულ საგანმანათლებლო სისტემებზე, სოფლის მეურნეობის სხვადასხვა აქტუალურ თემებზე. აკადემიურ საბჭოზე იხილებოდა აგრარული მიმართულების სამეცნიერო-კვლევითი და საგანმანათლებლო დაწესებულებების წლიური ანგარიშები, აკადემიაში დამუშავებული ქვეყნის სოფლის მეურნეობის სტრატეგიული გეგმები და ა.შ. განხილულ საკითხებზე მიღებული დადგენილებები რეაგირებისათვის გადაეცათ საქართველოს მთავრობას, პარლამენტს, აგრარული მიმართულების უმაღლეს საგანმანათლებლო დაწესებულებებს, რეგიონალურ და რაიონულ ადგილობრივ მმართველ სტრუქტურებს, არასამთავრობო ორგანიზაციებს,

სხვა სტრუქტურულ ერთეულებს. ანგარიშში მოცემულია აკადემიური საბჭოს სხდომებზე განხილული საკითხების მოკლე მიმოხილვა. ამავე თავში განხილულია აგრეთვე აკადემიის სამეცნიერო საბჭოს სამუშაო გეგმა და მისი საქმიანობის მოკლე ანგარიში.

მესამე თავში განხილულია საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის საერთაშორისო და ადგილობრივ აგრარული მიმართულების ორგანიზაციებსა და ფერმერებთან თანამშრომლობა, სსმმ აკადემიის მიერ ჩატარებული პრეზენტაციები, მრგვალი მაგიდა, სემინარები, მონაწილეობა საერთაშორისო კონფერენციებსა და სიმპოზიუმებში. აღსანიშნავია, რომ საანგარიშო წელს აკადემიის მეცნიერებმა მონაწილეობა მიიღეს საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციებში, რომლებიც ჩატარდა ჩინეთში, უკრაინაში, ბულგარეთში, აზერბაიჯანში, ბელარუსიაში და სხვა. აკადემიაში ჩატარებულია ერთი საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია, სამი საიუბილეო გამსვლელი კონფერენცია აჭარაში, იმერეთში და შიდა ქართლში, ჩატარებულია 5 სემინარი (მათ შორის ერთი გამსვლელი) და 5 მრგვალი მაგიდა აგრარული მიმართულების სხვადასხვა დარგებში, ორი სამეცნიერო ექსპედიცია, აკადემიის ორი საერთო კრება, აკად. ვალერიან მეტრეველის დაბადებიდან 100 წლისთავისადმი მიძღვნილი საიუბილეო ღონისძიება.

აკადემიამ აქტიური მონაწილეობა მიიღო საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს მიერ ორგანიზებულ "მეცნიერებისა და ინოვაციების თბილისის ფესტივალში" (24.10-07.11, 2017 წელი) და მიუძღვნა აღნიშნულ კვირეულს სამეცნიერო კონფერენცია თემაზე "აგრარული სექტორის საინჟინრო-ტექნიკური მომსახურების სრულყოფა" (03 ოქტომბერი, 2017 წელი);

ამავე თავში განხილულია აკადემიის თანამშრომლობის საკითხები სხვადასხვა ორგანიზაციებთან. 2017 წელს აკადემიამ გააფორმა თანამშრომლობის ხელშეკრულებები (მემორანდუმები): ჩინეთის სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიასთან, რუმინეთის სოფლის მეურნეობის და სატყეო მეცნიერების აკადემიასთან, უკრაინის აგრარული მეცნიერების ეროვნულ აკადემიასთან, ა. ტაიროვის მევენახეობისა და მეღვინეობის ინსტიტუტთან (ქ. ოდესა, უკრაინა).

მეოთხე თავი მთლიანად ეძღვნება აკადემიის მიერ ჩატარებულ საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციას თემაზე: „მევენახეობა და მეღვინეობა ევროპის ქვეყნებში, ისტორიული ასპექტები და პერსპექტივები“ (თბილისი, 25 - 27 ოქტომბერი, 2017 წ.), რომელიც ჩატარდა რუსთაველის ეროვნული სამეცნიერო ფონდის ფინანსური მხარდაჭერით. ამ თავში მოცემულია კონფერენციის საორგანიზაციო კომიტეტის შემადგენლობა, კონფერენციის შინაარსი, კონფერენციის პროგრამა და კონფერენციის პროგრამული და ფინანსური ანგარიში, კონფერენციის გასვლითი სემინარი საქართველოს სოფლის მეურნეობის სამეცნიერო-კვლევითი ცენტრის ჯილაურას ექსპერიმენტულ მეურნეობაში, სოფლის მეურნეობის სამინისტროს ღვინის სააგენტოში, წინანდლის ალ. ჭავჭავაძის სახლ-მუზეუმში, ნაფარეულის „ტყუპების ღვინის“ კომპანიაში და კომპანია „მეღვინეობა ხარება“ ყვარელში.

მეხუთე თავი დაეთმო საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის დაარსებიდან 60 წლისთავისადმი მიძღვნილ ღონისძიებებს, აკადემიის გამსვლელ საიუბილეო სამეცნიერო კონფერენციებს აჭარაში (ქ. ბათუმი), იმერეთში (ქ. ქუთაისი), შიდა ქართლში (ქ. გორი), აკადემიის საიუბილეო სხდომას.

მექექსე თავი ეძღვნება საანგარიშო წელს საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის დარგობრივი სამეცნიერო განყოფილებების მოკლე ანგარიშებს და მათი წევრების – აკადემიკოსების და აკადემიის წევრ-კორესპონდენტების პირად ანგარიშებს, მათ რეკომენდაციებს, ხედვებსა და

წინადადებებს ქვეყნის პრიორიტეტული დარგის – სოფლის მეურნეობის შემდგომი განვითარებისა და აღმავლობის შესახებ. ინტენსიური იყო სამეცნიერო განყოფილებების საქმიანობაც. აგრონომიულმა სამეცნიერო განყოფილებამ ჩაატარა 7 სხდომა, მეცხოველეობის, ვეტერინარიის, საკვებწარმოებისა და მეცხოველეობის პროდუქტების სამეცნიერო განყოფილებამ - 8 სხდომა, აგროსაინჟინრო სამეცნიერო განყოფილებამ - 6, სოფლის მეურნეობის პროდუქტების შენახვის და გადამამუშავების სამეცნიერო განყოფილებამ - 8, სურსათის უვნებლობის სამეცნიერო განყოფილებამ - 6; სატყეო საქმის სამეცნიერო განყოფილებამ - 6, ეკონომიკის სამეცნიერო განყოფილებამ - 8 სხდომა, რომლებზეც იხილებოდა ჩვენი ქვეყნის სოფლის მეურნეობის მნიშვნელოვანი საკითხები. ყველა ზემოთ ჩამოთვლილი საკითხები ფართოდ არის განხილული წლიურ ანგარიშში.

მეშვიდე თავი ასახავს აკადემიის მიერ დასახული მიზნის - „მეცნიერული მიღწევების საზოგადოებისთვის გაცნობა და აგრარიკოს მეცნიერთა მიერ მოპოვებული მიღწევების საერთაშორისო ასპარეზზე წარმოჩენა“, განხორციელებას. იგი ეხება აკადემიაში ეროვნული კოორდინატორების ინსტიტუტის მიერ ჩატარებული მუშაობის ანგარიშებს. 2017 წლის ანგარიშში მოცემულია იმ ეროვნული კოორდინატორების ანგარიშები, რომლებიც არ არიან აკადემიის წევრები და აქტიურად არიან ჩართული აკადემიის საქმიანობაში.

მერვე თავში წარმოდგენილია 2017 წელს აკადემიის აკადემიური დეპარტამენტის მიერ მომზადებული რეკომენდაციები სოფლის მეურნეობის სხვადასხვა მიმართულებით. მათი რაოდენობა არის 12, ხოლო სულ 2014-2015-2016-2017 წლებში კი მომზადდა 83 რეკომენდაცია (აკადემიის შესაძლებლობის ფარგლებში შედარებით მცირე ტირაჟით), რომლებიც განკუთვნილია ფერმერებისათვის, სოფლის მეურნეობის დარგის სპეციალისტებისათვის, დაინტერესებული პირებისათვის და უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულებების მაგისტრებისა და დოქტორანტებისათვის. იმედს გამოვთქვამთ, რომ გამოჩნდებიან სპონსორები, რომლებიც დაეხმარებიან აკადემიას რეკომენდაციების ტირაჟის გაზრდაში.

აკადემიის 2017 წლის ანგარიშში გაშუქებული აკადემიის იუბილარი წევრები და აკადემიის აკადემიური საბჭოს მისალოცი ადრესები.

წლიურ ანგარიშში გარკვეული გვერდები დაეთმო იმ ღვაწლმოსილი მეცნიერების, აკადემიის წევრების ხსოვნას, რომლებმაც, სამწუხაროდ, დატოვეს ეს ქვეყანა საანგარიშო წელს.

წარმოდგენილ აკადემიის 2017 წლის ანგარიშში ჩვენ მეტ-ნაკლებად გავუწიეთ რედაქტირება აკადემიის წევრების მიერ წარმოდგენილი მასალებს, ვინაიდან მათ უტყუარობაზე, საკითხების ანალიზზე, დასკვნებზე, შეხედულებებზე, ხედვებზე, სამომავლო პროგნოზებზე და მათ შედეგებზე პასუხისმგებელია ავტორები და მათ სამეცნიერო ღირებულებებზე აკადემიური დეპარტამენტი პასუხს არ აგებს; ნაშრომში აგრეთვე შესაძლებელია იყოს გარკვეული უზუსტობები და უმნიშვნელო შეცდომები, რაზედაც მკითხველს ბოდიშს ვუხდით და სიამოვნებით გავითვალისწინებთ ყველა სამართლიან მითითებას და შენიშვნას, რომელსაც ამ ნაშრომის გაცნობის შემდეგ გამოუგზავნით საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიურ დეპარტამენტს.

**საქართველოს სოფლის მეურნეობის
მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიური დეპარტამენტის
უფროსი, აკადემიკოსი ე. შაფაქიძე**

აკადემიის პრემია 2016 წლის საუკეთესო ნაშრომებისათვის

2017 წლის 24 თებერვალს აკადემიის წლიურ საანგარიშო კრებაზე აკადემიის პრეზიდენტმა აკად. გურამ ალექსიძემ დიპლომები გადასცა აგრარულ სფეროში 2016 წლის საუკეთესო ფუნდამენტური, გამოყენებითი და საგანმანათლებლო ხასიათის ნაშრომების ავტორებს - აკად. რევაზ მახარობლიძეს, აკადემიის წ/კ გიორგი ნიკოლეიშვილს, აკად. ელგუჯა შაფაქიძეს, აკად. ჯემალ გუგუშვილს, პროფ. გიული გოგოლს, დოქტორ ზურაბ ლაშხს, პროფ. ცოტნე სამადაშვილს.

*საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემია ულოცავს
2016 წლის საშუალო ნაშრომის პრემიის ლაურეატებს საკვათიო ჯილდოს
მიღებას, უსურვებს მრავალ წარმატებას სამეცნიერო, საბანმანათლებლო
და საზოგადოებრივ საქმიანობაში.*

საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის ახალი წევრებით შემსება

2017 წლის 28 დეკემბერს ჩატარდა საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის საერთო კრება შემდეგი დღის წესრიგით:

- ინფორმაცია საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის ნამდვილი წევრის (აკადემიკოსად) ასარჩევ კონკუსში (სპეციალობა 0101 აგრონომია, სპეციალიზაცია 010103 “აგროტექნოლოგია; სპეციალობა 0415 აგროინჟინერია, სპეციალიზაცია 041502 “სოფლის მეურნეობის მექანიზაცია”; სპეციალობა 0104 “სასურსათო ტექნოლოგია”) მონაწილე კანდიდატების შესახებ.
მომხსენებელი: საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის პრეზიდენტი, აკადემიკოსი გურამ ალექსიძე.
- საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის აგრონომიულ, აგროსაინჟინრო და სოფლის მეურნეობის პროდუქტების შენახვისა და გადამუშავების სამეცნიერო განყოფილებების ვაკანტურ ადგილებზე აკადემიკოსების (ნამდვილი წევრების) არჩევნების მაღალორგანიზებულ დონეზე მომზადებისა და ჩატარების მიზნით, აკადემიის პრეზიდენტის ბრძანებით (01/51 16.11.17.) შექმნილი საექსპერტო-საკონკურსო კომისიის დასკვნის შესახებ.
მომხსენებელი: საექსპერტო-საკონკურსო კომისიის თავმჯდომარე, აკადემიკოსი ნოდარ ჭითანავა.
- საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის აგრონომიულ (სპეციალობა 0101 აგრონომია, სპეციალიზაცია 010103 “აგროტექნოლოგია), აგროსაინჟინრო (სპეციალობა 0415 აგროინჟინერია, სპეციალიზაცია 041502 “სოფლის მეურნეობის მექანიზაცია”) და სოფლის მეურნეობის პროდუქტების შენახვისა და გადამუშავების (სპეციალობა 0104 “სასურსათო ტექნოლოგია”) სამეცნიერო განყოფილებების ვაკანტურ ადგილებზე აკადემიკოსების (ნამდვილი წევრების) არჩევნები.

ფარული კენჭისყრის საფუძველზე საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის საერთო კრებამ სამეცნიერო განყოფილებების ვაკანტურ ადგილებზე აკადემიკოსებად (ნამდვილი წევრებად) არჩეულნი არიან:

აგრონომიულ სამეცნიერო განყოფილებაში - სპეციალობა - 0101 აგრონომია, სპეციალიზაცია 010103 “აგროტექნოლოგია”:
როლანდ კოპალიანი - სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა დოქტორი, ა. წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტის რექტორის აპარატის უფროსი, აგრარული ფაკულტეტის სუბტროპიკული კულტურების დეპარტამენტის სრული პროფესორი.

აგროსაინჟინრო სამეცნიერო განყოფილებაში - სპეციალობა 0415 აგროინჟინერია, სპეციალიზაცია 041502 “სოფლის მეურნეობის მექანიზაცია” :
ზაშო ვაშაძე, ფილოსოფიის დოქტორი (სოფლის მეურნეობის მექანიზაცია), ბათუმის სახელმწიფო საზღვაო აკადემიის ასოცირებული პროფესორი, საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის აჭარის სამეცნიერო-საკონსულტაციო ცენტრის ხელმძღვანელი.

სოფლის მეურნეობის პროდუქტების შენახვისა და გადამამუშავების სამეცნიერო განყოფილებაში - სპეციალობა 0104 “სასურსათო ტექნოლოგია” :
თემურ რევიშვილი, ტექნიკის მეცნიერებათა დოქტორი, ა(აიპ)საქართველოს აგრარული უნივერსიტეტის ჩაის, სუბტროპიკული კულტურებისა და ჩაის მრეწველობის ინსტიტუტის დირექტორი, საინჟინროტექნოლოგიური ლაბორატორიის ხელმძღვანელი.

საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიური საბჭო ულოცავს გამოჩენილ მეცნიერებს აკადემიის ნამდვილ წევრებად (აკადემიკოსებად) არჩევას.

მ რ

**თავი 1. საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა
აკადემიის აკადემიკოსების (ნამდვილი წევრების) და წევრ-
კორესპონდენტების შემადგენლობა 2017 წლის 31 დეკემბრისათვის**

1.1. აკადემიის ნამდვილი წევრები

1.1.1. აკადემიკოსი ალექსიკე ბურაჩიძე ნიკოლოზის-კე

დაბადების თარიღი – 30.07.1939;

სპეციალობა დიპლომის მიხედვით – სწავლული აგრონომი საქართველოს სასოფლო-სამეურნეო ინსტიტუტი;

დაკავებული თანამდებობა – საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის პრეზიდენტი;

სამეცნიერო ხარისხი – ბიოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორი;

სამეცნიერო წოდება – პროფესორი, სსმმ აკადემიის აკადემიკოსი 14.07.1992;

მეცნიერული შრომების რაოდენობა – 225, მათ შორის 12 წიგნი, 3 მონოგრაფია, 8 ბროშურა;

გამოგონებებისა და რაც. წინადადებების რაოდენობა – სახელმწიფო ჯილდო(ები),

დამსახურების წოდებები და ა.შ. – “შრომის წარჩინებული” მედალი (1982 წ.); “ღირსების” ორდენი (1999 წ.); ორი “ვერცხლის დიდი მედალი” (2005, 2008 წწ.) დაჯილდოებულია საერთაშორისო ორგანიზაციების “CIJIAR” და “ICARDA” მიერ; ნ. ვაგილოვის სახელობის მედალი (2013 წ.); აგრარულ დარგში წლის საუკეთესო მეცნიერი (2015).

ბინის მისამართი, ტელეფონი – ქ. თბილისი, ფანასკერტელი-ციციშვილის ქ. №6, ბ.143; ტ. 2 36 00 16 (ბინა); 2 94 02 14 (სამ), 593 20 07 93

მოღვაწეობის მიმართულება – მცენარეთა დაცვა.

1.1.2. აკადემიკოსი ჯაფარიძე ბიჭო ბალაქტიონის-კე

დაბადების თარიღი – 06.01.1944; **სპეციალობა**
დიპლომის მიხედვით – სატყეო მეურნეობის
 ინჟინერი, საქართველოს სასოფლო-სამეურნეო
 ინსტიტუტი; სამართალმცოდნე, თბილისის ივანე
 ჯავახიშვილის სახელმწიფო უნივერსიტეტი;
დაკავებული თანამდებობა – საქართველოს
 სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის
 ვიცე-პრეზიდენტი, აკადემიკოს-მდივანი;
სამეცნიერო ხარისხი – ეკონომიკის მეცნიერებათა
 დოქტორი;
სამეცნიერო წოდება – პროფესორი, სსმმ აკადემიის
 აკადემიკოსი 18.02.2000;
მეცნიერული შრომების რაოდენობა – 146, მათ შორის

2 სახელმძღვანელო, 3 პროექტი, 27 რეკომენდაცია.

გამოგონებებისა და რაციონალიზატორული წინადადებების რაოდენობა –
სახელმწიფო ჯილდო(ები), დამსახურების წოდებები და ა.შ. – სსრ კავშირის
 სახალხო მეურნეობის მიღწევათა გამოგონის ოქროსა და ვერცხლის მედლები (1974
 წ.); “შრომითი წარჩინებისათვის” მედალი (1976 წ.); “საპატიო ნიშნის” ორდენი (1982
 წ.); “ღირსების” ორდენი (1999 წ.).

ბინის მისამართი, ტელეფონი – ქ. თბილისი, ფალიაშვილის ქუჩა №64, ბ. 17.

ტ. 2 22 20 47 (ბინა), 2 91 71 65, 2 91 01 14 (სამსახ.), 599 54 99 99.

მოღვაწეობის მიმართულება – აგრარული ეკონომიკა, სატყეო კანონმდებლობა

1.1.3. ქარქაშაძე ნაპოლეონ ირაპლის – ძე

დაბადების თარიღი – 15.05.1935;

სპეციალობა დიპლომის მიხედვით – სწავლული
 აგრონომი, ეკონომისტი, საქართველოს სასოფლო-
 სამეურნეო ინსტიტუტი;

დაკავებული თანამდებობა – საქართველოს
 სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის
 სამეცნიერო საბჭოს თავმჯდომარე;

სამეცნიერო ხარისხი – ეკონომიკის მეცნიერებათა
 დოქტორი;

სამეცნიერო წოდება – პროფესორი, სსმმ აკადემიის
 აკადემიკოსი 14.07.1992;

მეცნიერული შრომების რაოდენობა – 309, მათ
 შორის 5 მონოგრაფია, 5 სახელმძღვანელო, 1 ბროშ.

გამოგონებებისა და რაციონალიზატორული წინადადებების რაოდენობა –

1 გამოგონება;

სახელმწიფო ჯილდო(ები), დამსახურების წოდებები და ა.შ. – “საპატიო
 ნიშნის” ორდენი (1955 წ.); საქართველოს უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის
 სიგელი (1985 წ.); საქართველოს სახელმწიფო პრემიის ლაურეატი (1985 წ.);
 “ღირსების” ორდენი

(1995 წ.); თეირანის სახ. უნივერსიტეტის დიდი მედალი (1999 წ.) ქ. თეირანი;
 კალიფორნიის უნივერსიტეტის დიდი მედალი (2001 წ.), ქ. სან-ფრანცისკო;
 არისტოტელეს მედალი (2002 წ.), საბერძნეთი; “წმინდა ილია მართლის”
 მედალი (2015);

ბინის მისამართი, ტელეფონი – ქ. თბილისი, მედეა ჩახავას ქ. № 10, ბ. 11

ტ. 2 37-05-50 (ბინა), 577 42 42 97.

მოღვაწეობის მიმართულება – აგრარული ეკონომიკა, მსოფლიო სოფლის
 მეურნეობა

1.1.4. ასათიანი რეზაზ ნოღარის– ძმ

დაბადების თარიღი –29.10.1951;

სპეციალობა დიპლომის მიხედვით – ინჟინერ ეკონომისტი, თბილისის ივანე ჯავახიშვილის სახელმწიფო უნივერსიტეტი;

დაკავებული თანამდებობა – საქართველოს სოფლის მეურნეობის სამინისტროს მინისტრის მოადგილე;

სამეცნიერო ხარისხი – ეკონომიკის მეცნიერებათა დოქტორი;

სამეცნიერო წოდება – პროფესორი, სსმმ აკადემიის აკადემიკოსი 16.07.2004;

მეცნიერული შრომების რაოდენობა – 80, მათ შორის 4 მონოგრაფია, 4 სახელმძღვანელო;

გამოგონებებისა და რაციონალიზატორული წინადადებების რაოდენობა – სახელმწიფო ჯილდო(ები), დამსახურების წოდებები და ა.შ. –“ღირსების” ორდენი (1999 წ.);

ბინის მისამართი, ტელეფონი – ქ. თბილისი, სიმონ ჩიქოვანის 4/6/8/10-2 სად.ბ. 77. ბინა 2 21 34 38, 599 54 00 48.

მოღვაწეობის მიმართულება – აგრარული ეკონომიკა.

1.1.5. ბაღათური ნუზარ შოთას–ძმ

დაბადების თარიღი –22.08.1945;

სპეციალობა დიპლომის მიხედვით – საკონსერვო მრეწველობის ინჟინერ-ტექნოლოგი, საქართველოს სუბტროპიკული მეურნეობის ინსტიტუტი;

დაკავებული თანამდებობა –საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის კვების მრეწველობის ინსტიტუტის დირექტორი; სსმმ აკადემიის სოფლის მეურნეობის პროდუქტების შენახვისა და გადამუშავების სამეცნიერო განყოფილების აკადემიკოს–მდივანი;

სამეცნიერო ხარისხი – ტექნიკის მეცნიერებათა დოქტორი;

სამეცნიერო წოდება – სსმმ აკადემიის აკადემიკოსი 14.07.1992;

მეცნიერული შრომების რაოდენობა – 350, მათ შორის 17 მონოგრაფია, 1 სახელმძღვ.

გამოგონებებისა და რაციონალიზატორული წინადადებების რაოდენობა –34 გამოგონება;

სახელმწიფო ჯილდო(ები), დამსახურების წოდებები და ა.შ. – საქართველოს მინისტრთა საბჭოს პირველი პრემია (1982 წ.); სსრ კავშირის სახალხო მეურნეობის მიღწევათა გამოფენის ვერცხლის მედალი (1985 წ.); “ღირსების” ორი ორდენი (1999, 2013 წწ.); აგრარულ დარგში წლის საუკეთესო მეცნიერი (2015).

ბინის მისამართი, ტელეფონი – ქ. თბილისი, რაზმაძის ქ. №57, ბინა 7, ტ. 2-22-66 46 (ბინა), 599 43 15 14.

მოღვაწეობის მიმართულება – სოფლის მეურნეობის პროდუქტების გადამუშავების და შენახვის ტექნოლოგია.

1.1.6. გუგუშვილი ჯემალ სერბოს-ძე

დაბადების თარიღი –14.04.1945;

სპეციალობა დიპლომის მიხედვით – სწავლული ზოოტექნიკოსი, საქართველოს ზოოტექნიკურ-სავეტერინარო ინსტიტუტი;

დაკავებული თანამდებობა – საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის მეცხოველეობის, ვეტერინარიისა და საკვებწარმოების სამეცნიერო განყოფილების აკადემიკოს-მდივანი;

სამეცნიერო ხარისხი – სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა დოქტორი;

სამეცნიერო წოდება–პროფესორი, აკადემიკოსი 26.04.2013;

მეცნიერული შრომების რაოდენობა – 164, მათ შორის 2 მონოგრაფია, 2 სახელმძღვანელო, 4 რეკომენდაცია.

გამოგონებებისა და რაციონალიზატორული წინადადებების რაოდენობა – 1 გამოგონება, 1 პატენტი, 1 ჯიშის გამოყვანის ავტორი.

სახელმწიფო ჯილდო(ები), დამსახურების წოდებები და ა.შ. –“ღირსების” ორდენი (2000 წ.); სსმმ აკადემიის პრემია წლის საუკეთესო ნაშრომისათვის (2016);

ბინის მისამართი, ტელეფონი – ქ. თბილისი, დეპოს ქუჩა №19.

ტ. 2 69 40 24 (ბინა), 577 41 29 23.

მოღვაწეობის მიმართულება – მეცხოველეობა (მებოცვრეობა).

1.1.7. ღიფუშვილი ალექსანდრე კონსტანტინეს-ძე

დაბადების თარიღი –30.09.1944;

სპეციალობა დიპლომის მიხედვით – ინჟინერ-ელექტრომექანიკოსი, საქართველოს პოლიტექნიკური ინსტიტუტი;

დაკავებული თანამდებობა – საქართველოს აგრარული უნივერსიტეტის მოწვეული ლექტორი;

სამეცნიერო ხარისხი – ტექნიკის მეცნიერებათა დოქტორი;

სამეცნიერო წოდება – პროფესორი, სსმმ აკადემიის აკადემიკოსი 07.09.1995; საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემიის წევრ-კორესპონდენტი;

მეცნიერული შრომების რაოდენობა – 194, მათ შორის 13 მონოგრაფია, 6 სახელმძღვანელო;

გამოგონებებისა და რაციონალიზატორული წინადადებების რაოდენობა – 39 გამოგონება, 19 პატენტი;

სახელმწიფო ჯილდო(ები), დამსახურების წოდებები და ა.შ. – “ღირსების” ორდენი (1999 წ.); საუ-ის “უმაღლესი ჯილდო“ (2013 წ.).

ბინის მისამართი, ტელეფონი – ქ. თბილისი, კოსტავას ქუჩა 44, ბ. 18.

ტ. 2 93 28 41 (ბინა), 599 30-56-03.

მოღვაწეობის მიმართულება – სოფლის მეურნეობის ელექტრიფიკაცია.

1.1.8. ვასაძე იუზა შალვას-ძე

დაბადების თარიღი – 27.12.1935;

სპეციალობა დიპლომის მიხედვით – აგრონომი-მევენახეობა, მეხილეობა მებოსტნეობა, საქართველოს სასოფლო-სამეურნეო ინსტიტუტი; სოფლის მეურნეობის პროდუქტთა ტექნოლოგია, საქართველოს სუბტროპიკული მეურნეობის ინსტიტუტი.

დაკავებული თანამდებობა – მევენახეთა, მეღვინეთა და მებაღეთა სამეცნიერო-კვლევითი საწარმოო კავშირის პრეზიდენტი;

სამეცნიერო ხარისხი – სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა დოქტორი;

სამეცნიერო წოდება – პროფესორი, სსმ აკადემიის აკადემიკოსი 07.09.1995;

მეცნიერული შრომების რაოდენობა – 167, მათ შორის 1 წიგნი, 15 რეკომენდაცია.

გამოგონებებისა და რაციონალიზატორული წინადადებების რაოდენობა – 8 გამოგონება, 6 პატენტი.

სახელმწიფო ჯილდო(ები), დამსახურების წოდებები და ა.შ. – “საპატიო ნიშნის” ორდენი; “საპატიო ნიშნის” მედალი;

ბინის მისამართი, ტელეფონი – ქ. თბილისი, ჭავჭავაძის გამზ. №11, ბ.13, ტ. 2 23 21 51 (ბინა), 577 40 76 27.

მოღვაწეობის მიმართულება – მეხილეობა

1.1.9. ვაშაძე არჩილ აბაპის-ძე

დაბადების თარიღი – 30.05.1943;

სპეციალობა დიპლომის მიხედვით – ინჟინერ-ელექტრიკოსი, საქართველოს პოლიტექნიკური ინსტიტუტი;

დაკავებული თანამდებობა – საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის პროფესორი;

სამეცნიერო ხარისხი – ტექნიკის მეცნიერებათა დოქტორი;

სამეცნიერო წოდება – პროფესორი, სსმ აკადემიის აკადემიკოსი 30.09.2003;

მეცნიერული შრომების რაოდენობა – 72;

გამოგონებებისა და რაციონალიზატორული წინადადებების რაოდენობა – 1 გამოგონება;

სახელმწიფო ჯილდო(ები), დამსახურების წოდებები და ა.შ. – “საპატიო ნიშნის” ორდენი (1980 წ.); “ღირსების” ორდენი (1999 წ.); მედლები და სიგელები.

ბინის მისამართი, ტელეფონი – ქ.თბილისი, ჭავჭავაძის გამზ. №41, ბ. 36 ტ. 577 799 191; 2 22 53 53;

მოღვაწეობის მიმართულება – სოფლის მეურნეობის ელექტრიფიკაცია.

1.1.10. პაციტაძე ჯემალ გენიას ძე

დაბადების თარიღი – 26.05.1937;

სპეციალობა დიპლომის მიხედვით – ინჟინერ-მექანიკოსი, საქართველოს სუპეროპიკული მეურნეობის ინსტიტუტი;

დაკავებული თანამდებობა – საქართველოს აგრარული უნივერსიტეტის სრული პროფესორი;

სამეცნიერო ხარისხი – ტექნიკის მეცნიერებათა დოქტორი;

სამეცნიერო წოდება – პროფესორი, სსმმ აკადემიის აკადემიკოსი 07.09.1995;

მეცნიერული შრომების რაოდენობა – 259, მათ შორის 6 მონოგრაფია, 6 სახელმძღვანელო, 1 ლექსიკონი

(რუსულ- ქართული);

გამოგონებებისა და რაციონალიზატორული წინადადებების რაოდენობა - 14 გამოგონება, 2 პატენტი;

სახელმწიფო ჯილდო(ები), დამსახურების წოდებები და ა.შ. - –“ღირსების” ორდენი (1999წ.); ორჯერ პრემირებული სამეცნიერო-კვლევითი მუშაობის სანიმუშოდ შესრულებისათვის. სომხეთის ეროვნული უნივერსიტეტის ოქროს მედალი ადგილობრივი სამეცნიერო კადრების მომზადებაში განსაკუთრებული დამსახურებისათვის. აგრარულ დარგში წლის საუკეთესო მეცნიერი (2015).

ბინის მისამართი, ტელეფონი – ქ. თბილისი, ერწოს ქ. 4 კორპ. 4, ბ. 138. ტ. 2 61 50 76 (ბინა), 599 10 65 37.

მოღვაწეობის მიმართულება – სოფლის მეურნეობის მექანიზაცია.

1.1.11. კვალიაშვილი ვაჟა რომანის ძე

დაბადების თარიღი – 29.08.1936;

სპეციალობა დიპლომის მიხედვით – სწავლული აგრონომი, საქართველოს სასოფლო-სამეურნეო ინსტიტუტი;

დაკავებული თანამდებობა –

სამეცნიერო ხარისხი – სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა დოქტორი;

სამეცნიერო წოდება – სსმმ აკადემიის აკადემიკოსი 26.04.13.

მეცნიერული შრომების რაოდენობა – 119; მათ შორის 1 წიგნი და 8 რეკომენდაცია.

გამოგონებებისა და რაციონალიზატორული წინადადებების რაოდენობა – 3 პატენტი;

სახელმწიფო ჯილდო(ები), დამსახურების წოდებები და ა.შ. – ნ. ვაჟიშვილის სახ. საიუბილეო მედალი.

ბინის მისამართი, ტელეფონი – ქ. თბილისი, ვაჟა-ფშაველას გამზირი მე-V კვარტალი, კორპ. 1 ბ. 35 ტ. 2 32 10 28 (ბინა), 593 51 15 37.

მოღვაწეობის მიმართულება – ვაზისა და ხეხილის სელექცია.

1.1.12. კოლუაშვილი პაატა პეტრეს ძე

დაბადების თარიღი – 05.09.1956;

სპეციალობა დიპლომის მიხედვით – სოფლის მეურნეობის ეკონომისტი-ორგანიზატორი, საქართველოს სასოფლო-სამეურნეო ინსტიტუტი;

დაკავებული თანამდებობა – საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი, საინჟინრო ეკონომიკის დეპარტამენტის პროფესორი;

სამეცნიერო ხარისხი – ეკონომიკის მეცნიერებათა დოქტორი;

სამეცნიერო წოდება – სსმმ აკადემიის აკადემიკოსი, 03.12.2015

მეცნიერული შრომების რაოდენობა – 270, მათ შორის 9 მონოგრაფია, 5 სახელმძღვანელო;

გამოგონებებისა და რაციონალიზატორული წინადადებების რაოდენობა – სახელმწიფო ჯილდო(ები), დამსახურების წოდებები და ა.შ. – “ღირსების ორდენი”; აკაკი წერეთლის პრემია (1995 წ.); 2014 წლის საუკეთესო მეცნიერის წოდება აგრარული ეკონომიკის დარგში.

ბინის მისამართი, ტელეფონი – ქ. თბილისი. ზაქარიაძის ქ. №8. ბ. 35.

ტ. 2 39 97 75 (ბინა), 597 33 34 75.

მოღვაწეობის მიმართულება – აგრარული ეკონომიკა.

1.1.13. კუნჭულია თამაზ ვასილის ძე

დაბადების თარიღი – 01.07.1935;

სპეციალობა დიპლომის მიხედვით – სწავლული აგრონომი, საქართველოს სასოფლო-სამეურნეო ინსტიტუტი;

დაკავებული თანამდებობა – საქართველოს სოფლის მეურნეობის მინისტრის მრჩეველი, საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიური დეპარტამენტის მთავარი სპეციალისტი;

სამეცნიერო ხარისხი – ეკონომიკის მეცნიერებათა დოქტორი;

სამეცნიერო წოდება – სსმმ აკადემიის აკადემიკოსი 26.04.13.

მეცნიერული შრომების რაოდენობა – 181, მათ შორის 7 მონოგრაფია;

გამოგონებებისა და რაციონალიზატორული წინადადებების რაოდენობა – 2 გამოგონება;

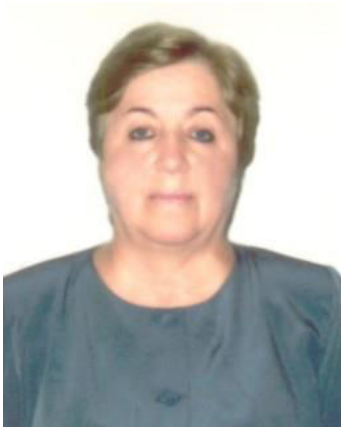
სახელმწიფო ჯილდო(ები), დამსახურების წოდებები და ა.შ. – “ღირსების” ორდენი (2000 წ.);

ბინის მისამართი, ტელეფონი – ქ. თბილისის, საბურთალოს ქ. 35. I სად. ბინა 15;

ტ. 2 38 29 28 (ბინა), 599 50 38 16;

მოღვაწეობის მიმართულება – აგრარული ეკონომიკა.

1.1.14. მარბველაშვილი გობოლა ნიკოლოზის ასული

დაბადების თარიღი – 22.09.1939;

სპეციალობა დიპლომის მიხედვით – სწავლული აგრონომი, საქართველოს სუბტროპიკული მეურნეობის ინსტიტუტი;

დაკავებული თანამდებობა – საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის აგრონომიული სამეცნიერო განყოფილების აკადემიკოს-მდივანი;

სამეცნიერო ხარისხი – სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა დოქტორი;

სამეცნიერო წოდება – პროფესორი, სსმმ აკადემიის აკადემიკოსი 07.09.1995;

მეცნიერული შრომების რაოდენობა – 125 შრომა, მათ შორის 2 მონოგრაფია, 2 წიგნი, 8 სახელმძღვანელო;

გამოგონებებისა და რაციონალიზატორული წინადადებების რაოდენობა –

3 რაციონალიზატორული წინადადება;

სახელმწიფო ჯილდო(ები), დამსახურების წოდებები და ა.შ. – “შრომითი მამაცობისათვის” მედალი (1970 წ.); –“ღირსების” ორდენი (2002 წ.);

ბინის მისამართი, ტელეფონი – ქ. თბილისი, ყაზბეგის გამზირი №8ა, ბ. 21;

ტ. 2 38 61 34 (ბინა), 599 63 14 61.

მოღვაწეობის მიმართულება – აგროქიმიკა-ნიადაგმცოდნეობა

1.1.15. მახაროვლიძე რევაზ მეთოდეს ძე

დაბადების თარიღი – 22.08.1936;

სპეციალობა დიპლომის მიხედვით – ინჟინერ-მექანიკოსი, საქართველოს სუბტროპიკული მეურნეობის ინსტიტუტი;

დაკავებული თანამდებობა – საქართველოს აგრარული უნივერსიტეტის სრული პროფესორი; საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის აგროსაინჟინრო სამეცნიერო განყოფილების აკადემიკოს-მდივანი;

სამეცნიერო ხარისხი – ტექნიკის მეცნიერებათა დოქტორი;

სამეცნიერო წოდება – პროფესორი, სსმმ აკადემიის აკადემიკოსი 14.07.1992;

მეცნიერული შრომების რაოდენობა – 375, მათ შორის

23 მონოგრაფია და 4 სახელმძღვანელო, 4 რეკომენდაცია.

გამოგონებებისა და რაციონალიზატორული წინადადებების რაოდენობა – 71 გამოგონება.

სახელმწიფო ჯილდო(ები), დამსახურების წოდებები და ა.შ. – “საბჭოთა კავშირის გამომგონებელი” სამკერდე ნიშანი; “ღირსების” ორდენი (1999 წ.); საქართველოს რესპუბლიკის მეცნიერებისა და ტექნიკის დარგის სახელმწიფო პრემიის ლაურეატი (1994 წ.); 2006 წლის საუკეთესო მეცნიერის ვერცხლის მედალი.

ბინის მისამართი, ტელეფონი – ქ. თბილისი, გურამიშვილის გამზირი №5ბ, ბ. 65;

ტ. 2 61 00 26(ბინა), 599-53-52-82.

მოღვაწეობის მიმართულება – სოფლის მეურნეობის მექანიზაცია.

1.1.16. პაპუნიძე ბურამ რაფაელის ძე

დაბადების თარიღი – 02.04.1944;

სპეციალობა დიპლომის მიხედვით – მეღვინეობის ინჟინერ-ტექნოლოგი, საქართველოს სასოფლო-სამეურნეო ინსტიტუტი;

დაკავებული თანამდებობა – ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტის აგრარული და მემბრანული ტექნოლოგიების სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტის მთავარი მეცნიერ-თანამშრომელი;

სამეცნიერო ხარისხი – ტექნიკის მეცნიერებათა დოქტორი;

სამეცნიერო წოდება – სსმმ აკადემიის აკადემიკოსი 26.04. 2013;

მეცნიერული შრომების რაოდენობა – 163, მათ შორის 10 მონოგრაფია, 2 რეკომენდ.

გამოგონებებისა და რაციონალიზატორული წინადადებების რაოდენობა – 12 გამოგონება;

სახელმწიფო ჯილდო(ები), დამსახურების წოდებები და ა.შ. – სსრ კავშირის სახალხო მეურნეობის მიღწევათა გამოფენაზე წარდგენილი სასმელი “არომატული”- “ვერცხლის” მედალი (1988 წ.); კალიფორნიის შტატის ქ. დევისის საპატიო მოქალაქე (2001 წ.).

ბინის მისამართი, ტელეფონი – ქ. ბათუმი, 26 მაისის ქ. №10/12. ბინა 63,

ტ. 2 7 50 21 (ბინა), 599 50 61 25;

მოღვაწეობის მიმართულება – სასოფლო-სამეურნეო პროდუქტების გადამუშავების და შენახვის ტექნოლოგია.

1.1.17. ტყემალაძე ბურამ შოთას ძე

დაბადების თარიღი – 25. 04. 1941.

სპეციალობა დიპლომის მიხედვით – ქიმიკოსი, თბილისის ივანე ჯავახიშვილის სახელმწიფო უნივერსიტეტი.

დაკავებული თანამდებობა – სრული პროფესორი, საქართველოს აგრარული უნივერსიტეტი; პროფესორი, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი;

სამეცნიერო ხარისხი – ბიოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორი.

სამეცნიერო წოდება – პროფესორი, სსმმ აკადემიის აკადემიკოსი, 05.08.2014.

მეცნიერული შრომების რაოდენობა – 125, მათ შორის 9 სახელმძღვანელო, 1 ენციკლოპედიური ლექსიკონი;

სახელმწიფო ჯილდოები – "ღირსების" ორდენი, (2002 წ.); აგრარულ დარგში წლის საუკეთესო მეცნიერი (2015 წ.).

ბინის მისამართი, ტელეფონი – ქ. თბილისი, ხოშტარიას ქუჩა № 36.

ტელ. 222-77-16 (ბინა) 599-94-15-41 (მობ.)

მოღვაწეობის მიმართულება – ბიოქიმია, ბიოტექნოლოგია.

1.1.18. ქუშელაშვილი ომარ ბრიზოლის ძე

დაბადების თარიღი –14.08.1941;

სპეციალობა დიპლომის მიხედვით–სწავლული აგრონომი, კვალიფიკაცია ეკონომისტ-ორგანიზატორი, საქართველოს სასოფლო-სამეურნეო ინსტიტუტი;

დაკავებული თანამდებობა – საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის ეკონომიკის სამეცნიერო განყოფილების აკადემიკოს-მდივანი; აკადემიური დეპარტამენტის მთავარი სპეციალისტი; ფერმერთა და სოფლის მეურნეობის სპეციალისტთა კვალიფიკაციის ამაღლების სასწავლო ცენტრის ხელმძღვანელი;

სამეცნიერო ხარისხი – ეკონომიკის მეცნიერებათა დოქტორი;

სამეცნიერო წოდება – პროფესორი, სსმმ აკადემიის აკადემიკოსი 07.09.1995;

მეცნიერული შრომების რაოდენობა – 805, მათ შორის 45 მონოგრაფია, 9 სახელმძღვანელო; 119 ბროშურა.

გამოგონებებისა და რაციონალიზატორული წინადადებების რაოდენობა – **სახელმწიფო ჯილდო(ები), დამსახურების წოდებები და ა.შ.** – საქართველოს მეცნიერებისა და ტექნიკის სახელმწიფო კომიტეტის პირველი პრემიის ლაურეატი (1983 წ.); საკავშირო სამეცნიერო-ეკონომიკური საზოგადოების კონკურსის III ხარისხის პრემიის ლაურეატი (1983 წ.); საზოგადოება “ცოდნის” მედალი – აქტიური მუშაობისათვის (1987 წ.); “ღირსების” ორდენი (1999 წ.); სსმმ აკადემიის 2013 წლის აგრარულ სფეროში საუკეთესო მეცნიერის წოდება – ეკონომიკის დარგში.

ბინის მისამართი, ტელეფონი – ქ. თბილისი, თ. აბულაძის ქ. №32, სადარბაზო”პ”. ბ.19.

ტ. 43-43-98 (ბინა), 599 22 75 50.

მოღვაწეობის მიმართულება –აგრარული ეკონომიკა

1.1.19. ყურაშვილი თენგიზ კონსტანტინეს ძე

დაბადების თარიღი –22.03.1948;

სპეციალობა დიპლომის მიხედვით – ვეტერინარი ექიმი, საქართველოს ზოოტექნიკურ-სავეტერინარო სასწავლო-კვლევითი ინსტიტუტი;

დაკავებული თანამდებობა – საქართველოს აგრარული უნივერსიტეტის სავეტერინარო მედიცინის ინსტიტუტის დირექტორი;

სამეცნიერო ხარისხი – ვეტერინარიის მეცნიერებათა დოქტორი;

სამეცნიერო წოდება – პროფესორი, სსმმ აკადემიის აკადემიკოსი 26.04. 2013;

მეცნიერული შრომების რაოდენობა – 256, მათ შორის 6 სახელმძღვანელო, 1 მონოგრაფია, 1 ბროშურა;

გამოგონებებისა და რაციონალიზატორული წინადადებების რაოდენობა – 15 გამოგონება;

სახელმწიფო ჯილდო(ები), დამსახურების წოდებები და ა.შ. – სსრ კავშირის სახალხო მეურნეობის მიღწევათა გამოგონის ბრინჯაოს მედალი და ფულადი პრემია (1982 წ.); “ღირსების” ორდენი (2000 წ.).

ბინის მისამართი, ტელეფონი – ქ. თბილისი, ნუცუბიძის მე-II მ/რ-ნი, I კვარტ. კორპ II. ბინა 20. ტ. 2 31 48 18 (ბინა), 599 58 55 16;

მოღვაწეობის მიმართულება –ვეტერინარია

1.1.20. შაშაძიძე ელგუჯა ღაზითის-ძე

დაბადების თარიღი –20.08.1942;
სპეციალობა დიპლომის მიხედვით – ინჟინერ-მექანიკოსი, საქართველოს სასოფლო-სამეურნეო ინსტიტუტი;
დაკავებული თანამდებობა – საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიური დეპარტამენტის უფროსი;
სამეცნიერო ხარისხი – ტექნიკის მეცნიერებათა დოქტორი;
სამეცნიერო წოდება – პროფესორი, სსმმ აკადემიის აკადემიკოსი, 03.12.2015;
მეცნიერული შრომების რაოდენობა – 232, მათ შორის 5 მონოგრაფია, 8 სახელმძღვანელო, 8 რეკომენდაცია.

გამოგონებებისა და რაციონალიზატორული წინადადებების რაოდენობა –10 გამოგონება, 8 პატენტი, 6 რაციონალიზატორული წინადადება;

სახელმწიფო ჯილდო(ები), დამსახურების წოდებები და ა.შ. – მედალი “შრომის ვეტერანი” (1988 წ.), “წლის ინჟინრის” საპატიო წოდება (2007 წ.). “ღირსების” ორდენი (1999 წ.); საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის პრემია საუკეთესო ფუნდამენტურ ნაშრომზე (2016 წელი); სსმმ აკადემიის საპატიო სიგელი აგროსაინჟინრო დარგში მიღწეული წარმატებებისათვის, მაისი. 2017 წელი.

ბინის მისამართი, ტელეფონი – ქ. თბილისი, პეტრიაშვილის ქუჩა №13, ბინა 4, ტ. 2 23 02 93 (ბინა), 577 71 17 75;

მოღვაწეობის მიმართულება– სოფლის მეურნეობის მექანიზაცია;
მეაბრეშუმეობის მექანიზაცია.

1.1.21. ჩაბელიშვილი რეზაზ ბიორბის ძე

დაბადების თარიღი –28.08.1937;
სპეციალობა დიპლომის მიხედვით – სატყეო მეურნეობის ინჟინერი, საქართველოს სასოფლო-სამეურნეო ინსტიტუტი;
დაკავებული თანამდებობა – სსმმ აკადემიის სატყეო საქმის სამეცნ. განყოფილების აკადემიკოს-მდივანი;
სამეცნიერო ხარისხი – სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა დოქტორი;
სამეცნიერო წოდება – პროფესორი, სსმმ აკადემიის აკადემიკოსი 07.09.1995;
მეცნიერული შრომების რაოდენობა – 152, მათ შორის 3 მონოგრაფია, 11 სახელმძღვანელო; 1 რეკომენდაცია.

გამოგონებებისა და რაციონალიზატორული წინადადებების რაოდენობა –**სახელმწიფო ჯილდო(ები), დამსახურების წოდებები და ა.შ.** – გარემოს დაცვის სფეროში აკადემიკოსი; თ. დავითაიას სახელობის პრემია; საქართველოს დამსახურებული მეტყევე (1999 წ.).

ბინის მისამართი, ტელეფონი – ქ. თბილისი, ფალიაშვილის ქ. 82, ბინა 19; ტელ. 2 23 28 74 (ბინა), 599 93 96 00.

მოღვაწეობის მიმართულება–მეტყევეობა.

1.1.22. ჩანძემლიანი ზაურ შორაძის ძე

დაბადების თარიღი –15.12.1948;

სპეციალობა დიპლომის მიხედვით – აგროქიმიკოს-ნიადაგმცოდნე, საქართველოს სასოფლო-სამეურნეო ინსტიტუტი;

დაკავებული თანამდებობა – საქართველოს სოფლის მეურნეობის სამინისტროს სამეცნიერო-კვლევითი ცენტრის ნიადაგის ნაყოფიერების კვლევის სამსახურის უფროსი.

სამეცნიერო ხარისხი – სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა დოქტორი;

სამეცნიერო წოდება – სსმმ აკადემიის აკადემიკოსი 14.03.2003;

მეცნიერული შრომების რაოდენობა – 143;

გამოგონებებისა და რაციონალიზატორული წინადადებების რაოდენობა – 2 გამოგონება;

სახელმწიფო ჯილდო(ები), დამსახურების წოდებები და ა.შ. -

ბინის მისამართი, ტელეფონი – ქ. თბილისი, ჩიქოვან-ბაღანჩივადის ქ. №22, ბინა 30;

ტელ. 2 33-36-02 (ბინა), 593 32 00 21.

მოღვაწეობის მიმართულება – რადიოლოგია-ეკოლოგია.

1.1.23. ჩხარტიშვილი ნოდარ სიმონის ძე

დაბადების თარიღი –17.09.1930;

სპეციალობა დიპლომის მიხედვით – სწავლული აგრონომი, მევენახე-მეხილე-მებოსტნე,

საქართველოს სასოფლო-სამეურნეო ინსტიტუტი;

დაკავებული თანამდებობა – ი. გოგებაშვილის სახელობის თელავის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პროფესორი;

სამეცნიერო ხარისხი – სოფლის მეურნეობის დოქტორი;

სამეცნიერო წოდება – სსმმ აკადემიის აკადემიკოსი 07.09.1995;

მეცნიერული შრომების რაოდენობა – 229, მათ შორის 4 წიგნი, 10 რეკომენდაცია.

გამოგონებებისა და რაციონალიზატორული წინადადებების რაოდენობა – 15 გამოგონება;

სახელმწიფო ჯილდო(ები), დამსახურების წოდებები და ა.შ. – ყაზახეთის სსრ ყარაგანდის ოლქის ალკკ კომიტეტის საპატიო სიგელი; საქართველოს ალკკ კომიტეტი საპატიო სიგელი; “შრომითი მამაცობისათვის” მედალი (1976 წ.); “საპატიო ნიშნის” ორდენი (1980 წ.); უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის საპატიო სიგელი (1980წ). საქართველოს ეკლესიის უმაღლესი ჯილდო “წმინდა გიორგის” ოქროს ორდენი (2014წ.), შოთა რუსთაველის სამეცნიერო ფონდის “მადლობის სიგელი” (2015წ.), საქართველოს დამსახურებული მეღვინის საპატიო წოდება (2016)

ბინის მისამართი, ტელეფონი – ქ.თბილისი, ვაჟა ფშაველას გამზ. №95 კორპ 2, ბინა 10; ტ. 2 32 31 13 (ბინა), 599 51 88 58.

მოღვაწეობის მიმართულება – მევენახეობა.

1.1.24. ცანაშა ვალერიან პეტრეს-ძე

დაბადების თარიღი –25.02.1935;

სპეციალობა დიპლომის მიხედვით – აგროქიმიკოს-ნიადაგმცოდნე, საქართველოს სასოფლო-სამეურნეო ინსტიტუტი;

დაკავებული თანამდებობა – საქართველოს აგრარული უნივერსიტეტის ჩაის და სუბტროპიკული კულტურების ინსტიტუტის ლაბორატორიის გამგე; სამეცნიერო ხარისხი – სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა დოქტორი;

სამეცნიერო წოდება – პროფესორი, აკადემიკოსი 07.09.1995;

მეცნიერული შრომების რაოდენობა – 208, მათ შორის 4 მონოგრაფია, 1 სახელმძღვანელო;

გამოგონებებისა და რაციონალიზატორული

წინადადებების რაოდენობა – 6 გამოგონება;

სახელმწიფო ჯილდო(ები), დამსახურების წოდებები და ა.შ. – “შრომის წითელი დროშის” ორდენი, “ღირსების” ორდენი (1999 წ.).

ბინის მისამართი, ტელეფონი – ქ. ოზურგეთი, ანასეული, მეცნიერების ქ. №21, ბინა 12; ტელ. 6 45 38 (ბინა), 599 53 22 25.

მოღვაწეობის მიმართულება –ჩაი და ციტრუსები.

1.1.25. ცჰიტიშვილი ზურაბ მიხეილის ძე

დაბადების თარიღი –31.01.1941;

სპეციალობა დიპლომის მიხედვით –სასურსათო პროდუქტების ტექნოლოგი, საქართველოს პოლიტექნიკური ინსტიტუტი;

დაკავებული თანამდებობა –საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის სურსათის უვნებლობის სამეცნიერო განყოფილების აკადემიკოს-მდივანი;

სამეცნიერო ხარისხი – ტექნიკის მეცნიერებათა დოქტორი;

სამეცნიერო წოდება – სსმმ აკადემიის აკადემიკოსი 27.02.1997;

მეცნიერული შრომების რაოდენობა – 77, მათ შორის 3 წიგნი;

გამოგონებებისა და რაციონალიზატორული წინადადებების რაოდენობა – 1 პატენტი, 17 რაციონალიზატორული წინადადება;

სახელმწიფო ჯილდო(ები), დამსახურების წოდებები და ა.შ. – “ღირსების” ორდენი (2001 წ.).

ბინის მისამართი, ტელეფონი – ქ. თბილისი, დები იშხნელების №4, ბ.3. ტ.2 37 18 52; 577 57 77 71.

მოღვაწეობის მიმართულება – მეცხოველეობის პროდუქტების გადამუშავების ტექნოლოგია.

1.1.26. ჯალაბანიძე შოთა ივანეს-ძე

დაბადების თარიღი –21.05.1933;

სპეციალობა დიპლომის მიხედვით – ინჟინერ-მექანიკოსი, საქართველოს სასოფლო-სამეურნეო ინსტიტუტი;

დაკავებული თანამდებობა – საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის სამეცნიერო

მიმართულებების კონსულტანტი;

სამეცნიერო ხარისხი – ტექნიკის მეცნიერებათა დოქტორი;

სამეცნიერო წოდება – პროფესორი, სსმმ აკადემიის აკადემიკოსი 16.07.2004;

მეცნიერული შრომების რაოდენობა – 258, მათ შორის 2 მონოგრაფია, 14 წიგნი, 1 ლექსიკონი;

გამოგონებებისა და რაციონალიზატორული წინადადებების რაოდენობა –10 გამოგონება;

სახელმწიფო ჯილდო(ები), დამსახურების წოდებები და ა.შ. – ოთხი ორდენი, მათ შორის “მეგობრობის” და “ღირსების”; ორი მედალი; ორი საპატიო ნიშანი; საქართველოს დამსახურებული ინჟინერი და სახელმწიფო პრემიის ლაურეატი მეცნიერებისა და ტექნიკის დარგში; სსმმ აკადემიის 2013 წლის აგრარულ სფეროში საუკეთესო მეცნიერის წოდება – აგროსაინჟინრო დარგში.

ბინის მისამართი, ტელეფონი – ქ. თბილისი, ს.ცინცაძის ქ. №10, ბინა 37, ტ. 2 37 06 07 (ბინა), 593 36 48 24;

მოღვაწეობის მიმართულება –სოფლის მეურნეობის მექანიზაცია.

1.1.27. ჯითანაშა ნოღარ ამბროსისი-ძე

დაბადების თარიღი –10.03.1936;

სპეციალობა დიპლომის მიხედვით – ინჟინერ-მშენებელი, საქართველოს პოლიტექნიკური ინსტიტუტი;

დაკავებული თანამდებობა – საქართველოს დ. აღმაშენებლის უნივერსიტეტის სრული პროფესორი; სსმმ აკადემიის აკადემიური საბჭოს მრჩეველი;

სამეცნიერო ხარისხი – ეკონომიკის მეცნიერებათა დოქტორი;

სამეცნიერო წოდება – პროფესორი, სსმმ აკადემიის აკადემიკოსი 27.02.1997;

მეცნიერული შრომების რაოდენობა – 123, მათ

შორის 12 მონოგრაფია;

გამოგონებებისა და რაციონალიზატორული წინადადებების რაოდენობა – 17 რაციონალიზატორული წინადადება;

სახელმწიფო ჯილდო(ები), დამსახურების წოდებები და ა.შ. – “შრომის წითელი დროშის” ორი ორდენი (1973 წ. და 1975 წ.); აგრარულ სფეროში წლის საუკეთესო მეცნიერი (2015)-ეკონომიკის დარგში.

ბინის მისამართი, ტელეფონი – ქ. თბილისი, ატენის ქ. 16, ტ. 2 23 37 53 (ბინა), 593 67 64 16.

მოღვაწეობის მიმართულება – აგრარული ეკონომიკა.

1.1.28. ჯაბნაძე რეზო ხასანის-ძე

დაბადების თარიღი –18.01.1954;

სპეციალობა დიპლომის მიხედვით – სუბტროპიკული მეურნეობის სწავლული აგრონომი, საქართველოს სუბტროპიკული მეურნეობის ინსტიტუტი;

დაკავებული თანამდებობა –სსმმ აკადემიის აჭარის სამეცნიერო-საკოორდინაციო ცენტრის ხელმძღვანელის მოადგილე, ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სრული პროფესორი, სადისერტაციო საბჭოს თავმჯდომარე,

სამეცნიერო ხარისხი – სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა დოქტორი;

სამეცნიერო წოდება – პროფესორი, სსმმ აკადემიის აკადემიკოსი, 03.12.2015;

მეცნიერული შრომების რაოდენობა – 212, მათ

შორის 4 სახელმძღვანელო და 3 წიგნი,8 მონოგრაფია,7 რეკომენდ.

გამოგონებებისა და რაციონალიზატორული წინადადებების რაოდენობა – ოთხი;

სახელმწიფო ჯილდო(ები), დამსახურების წოდებები და ა.შ. – “ღირსების” ორდენი (1999 წ.); აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს საპატიო სიგელი (2000 წ.); იაკობ გოგებაშვილის სახელობის სიგელი; ხელვაჩაურის რაიონის საპატიო მოქალაქის წოდება; ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტის საუკეთესო პროფესორის წოდება;

ბინის მისამართი, ტელეფონი – ქ. ბათუმი, ბაგრატიონის 140, ბ.25.
ტელ. 577-17-97-58, 555-12-64-58

მოღვაწეობის მიმართულება– აგრონომია (ჩაი და ციტრუსები).

12. აკადემიის წევრ-კორესპონდენტები

12.1 თურმანიძე თამაზ ივანეს-ძე

დაბადების თარიღი –04.09.1932;

სპეციალობა დიპლომის მიხედვით – სწავლული აგრონომი, საქართველოს სასოფლო-სამეურნეო ინსტიტუტი;

დაკავებული თანამდებობა –

სამეცნიერო ხარისხი – გეოგრაფიის მეცნიერებათა დოქტორი;

სამეცნიერო წოდება – პროფესორი, სსმმ აკადემიის წევრ-კორესპონდენტი 15.07.1992;

მეცნიერული შრომების რაოდენობა – 204, მათ შორის 3 მონოგრაფია;

გამოგონებებისა და რაციონალიზატორული წინადადებების რაოდენობა – 1 გამოგონება;

სახელმწიფო ჯილდო(ები), დამსახურების წოდებები და ა.შ. – “ღირსების” ორდენი (2000 წ.).

ბინის მისამართი, ტელეფონი – ქ.თბილისი, ს.ცინცაძის ქ.№64, ბინა 36;

ტელ. 2 38 61 32 (ბინა), 591 17 04 96.

მოღვაწეობის მიმართულება– აგრონომია (ეკოლოგია)

1.2.2. ლიპარტიანი ოთარ ანტონის-ძე

დაბადების თარიღი – 05.12.1932;

სპეციალობა დიპლომის მიხედვით – სწავლული აგრონომი, საქართველოს სასოფლო-სამეურნეო ინსტიტუტი;

დაკავებული თანამდებობა – საქართველოს სოფლის მეურნეობის სამინისტროს სამეცნიერო-კვლევითი ცენტრის მარცვლეული კულტურების სამსახურის მთავარი სპეციალისტი;

სამეცნიერო ხარისხი – სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა დოქტორი;

სამეცნიერო წოდება – პროფესორი, სსმმ აკადემიის წევრ-კორესპონდენტი 15.04.1994;

მეცნიერული შრომების რაოდენობა – 189, მათ

შორის 4 მონოგრაფია, 1 სახელმძღვანელო; 12 რეკომენდაცია.

გამოგონებებისა და რაციონალიზატორული წინადადებების რაოდენობა – 19 გამოგონება, 1 პატენტი.

სახელმწიფო ჯილდო(ები), დამსახურების წოდებები და ა.შ. – საქართველოს მეცნიერებისა და ტექნიკის სახელმწიფო კომიტეტის პირველი ხარისხის დიპლომი და ფულადი პრემია (1983 წ.); საქართველოს სახელმწიფო პრემია მეცნიერებაში (1986 წ.); “ღირსების” ორდენი (1999 წ.). საპატიო სიგელი (2002 წ.); სსმმ აკადემიის 2013 წლის აგრარულ სფეროში საუკეთესო მეცნიერის წოდება – აგრონომიულ დარგში.

ბინის მისამართი, ტელეფონი – მცხეთა, სოფ. სელექცია,

ტელ. 599 10 51;

მოღვაწეობის მიმართულება – აგრონომია (ერთწლოვანი კულტურების სელექცია, გენეტიკა).

1.2.3. ნიკოლეიშვილი ბიორბი ვასილის-ძე

დაბადების თარიღი – 30.12.1930;

სპეციალობა დიპლომის მიხედვით – აგრონომ-ეკონომისტი, საქართველოს სასოფლო-სამეურნეო ინსტიტუტი;

დაკავებული თანამდებობა –

სამეცნიერო ხარისხი – ეკონომიკის მეცნიერებათა დოქტორი;

სამეცნიერო წოდება – პროფესორი, სსმმ აკადემიის წევრ-კორესპონდენტი 07.09.1995;

მეცნიერული შრომების რაოდენობა – 173, მათ შორის 14 მონოგრაფია, 3 სახელმძღვანელო, 5 რეკომენდაცია.

გამოგონებებისა და რაციონალიზატორული წინადადებების რაოდენობა – 5 გამოგონება, 2 პატენტი, 2 ჯიშის ავტორი;

სახელმწიფო ჯილდო(ები), დამსახურების წოდებები და ა.შ. – “ღირსების” ორდენი (1999 წ.); ორი მედალი. სსმმ აკადემიის პრემია საუკეთესო ფუნდამენტურ ნაშრომზე (2016 წელი);

ბინის მისამართი, ტელეფონი – ქ. თბილისი, რ. ერისთავის ქუჩა №3. ბინა 6, 599 56 58 84;

მოღვაწეობის მიმართულება – აგრარული ეკონომიკა, მეაბრეშუმეობა.

1.2.4. აკადემიის საპატიო აკადემიკოსი ურუშაძე თენგიზ თეოდორეს ძე

დაბადების თარიღი – 14.01.1940;

სპეციალობა დიპლომის მიხედვით – მეტყვევ ინჟინერი, საქართველოს სასოფლო-სამეურნეო ინსტიტუტი; თბილისის უცხო ენების სახელმწიფო პედაგოგიური ინსტიტუტი- ინგლისური ენის სპეციალისტი;

დაკავებული თანამდებობა – საქართველოს აგრარული უნივერსიტეტის სრული პროფესორი; საუ-ს მ. საბაშვილის ნიადაგმცოდნეობის, აგროქიმიის და მეღიორაციის ინსტიტუტის დირექტორი;

სამეცნიერო ხარისხი – ბიოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორი;

სამეცნიერო წოდება – პროფესორი, სსმმ აკადემიის წევრ-კორესპონდენტი 10.01.1991; საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემიის აკადემიკოსი; საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის საპატიო აკადემიკოსი 03.12.2015;

მეცნიერული შრომების რაოდენობა – 412, მათ შორის 44 მონოგრაფია, 20 სახელმძღვანელო;

გამოგონებებისა და რაციონალიზატორული წინადადებების რაოდენობა – **სახელმწიფო ჯილდო(ები), დამსახურების წოდებები და ა.შ.** – ვ. ვილიამსის სახ. პრემია (1991 წ.); საქართველოს აგრარული უნივერსიტეტის “უმაღლესი ჯილდო” 2013 წ. აგრარულ სფეროში წლის საუკეთესო მეცნიერი (2015) – ნიადაგმცოდნეობის მიმართულებით.

ბინის მისამართი, ტელეფონი – ქ. თბილისი, მ. ალექსიძის № 1, ბინა 23, ტელ. 2 10 20 05 (ბინა), 599 58 25 41.

მოღვაწეობის მიმართულება – აგრონომია (ნიადაგმცოდნეობა).

1.3.1. ბიორბაძე ანატოლი ანზორის ძე

დაბადების თარიღი – 14.07.1969;

სპეციალობა დიპლომის მიხედვით – ხორცისა და ხორცის პროდუქტების ტექნოლოგი-ზოოინჟინერი, საქართველოს სახელმწიფო ზოოტექნიკურ-სავეტერინარო სასწავლო-კვლევითი ინსტიტუტი.

დაკავებული თანამდებობა: საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის პრეზიდენტის მოადგილე, სამეცნიერო განყოფილებების კოორდინატორი, ადმინისტრაციული დეპარტამენტის

უფროსი.

სამეცნიერო ხარისხი – სოფლის მეურნეობის დოქტორი

მეცნიერული შრომების რაოდენობა – 53, მათ შორის 2 წიგნი, 5 ბროშურა.

ბინის მისამართი, ტელეფონი: ქ. თბილისი, წალენჯიხის ქ. #21; ტელ. 2 94 13 20 (სამს) 2 78 72 83 (სახლი)

მოღვაწეობის მიმართულება: მეცხოველეობა (მეფრინველეობა), ნადირობის საფუძვლები, სამონადირეო მეურნეობები და ფაუნა.

შ ლ

თავი 2. საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიური საბჭო

2.1 აკადემიური საბჭოს შემადგენლობა

1. ალექსიძე ბურაში – საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის პრეზიდენტი, სსმმ აკადემიის აკადემიკოსი;
2. ჯაფარიძე ბივი – საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის ვიცე-პრეზიდენტი, სსმმ აკადემიის აკადემიკოსი;
3. ქარქაშაძე ნაპოლეონი – საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის სამეცნიერო საბჭოს თავმჯდომარე, სსმმ აკადემიის აკადემიკოსი;
4. ბაღათურიძე ნუზუარი – საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის კვების მრეწველობის სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტის დირექტორი, აკადემიის სოფლის მეურნეობის პროდუქტების შენახვისა და გადამუშავების სამეცნიერო განყოფილების აკადემიკოს-მდივანი, სსმმ აკადემიის აკადემიკოსი;
5. ბიორბაძე ანატოლი – აკადემიის პრეზიდენტის მოადგილე, ადმინისტრაციული დეპარტამენტის უფროსი, სოფლის მეურნეობის აკადემიური დოქტორი;

6. **გუბუშვილი ჯემალი** – აკადემიის მეცხოველეობის, ვეტერინარიისა და საკვებწარმოების სამეცნიერო განყოფილების აკადემიკოს-მდივანი, აკადემიკოსი;
7. **კუნჭულია თამაზი** – აკადემიის აკადემიური დეპარტამენტის მთავარი სპეციალისტი, საქართველოს სოფლის მეურნეობის მინისტრის მრჩეველი, სსმმ აკადემიის აკადემიკოსი;
8. **მარბველაშვილი ბობოლა** – აკადემიის აგრონომიული სამეცნიერო განყოფილების აკადემიკოს-მდივანი, სსმმ აკადემიის აკადემიკოსი;
9. **მახაროვლიძე რევაზი** – აკადემიის აგროსაინჟინრო სამეცნიერო განყოფილების აკადემიკოს-მდივანი, საქართველოს აგრარული უნივერსიტეტის სრული პროფესორი, სსმმ აკადემიის აკადემიკოსი;
10. **უჯმაჯურიძე ლევანი** - საქართველოს სოფლის მეურნეობის სამინისტროს სამეცნიერო-კვლევითი ცენტრის დირექტორი, სოფლის მეურნეობის აკადემიური დოქტორი;
11. **პაპუნძიძე გურამი** – ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტის აგრარული და მემბრანული ტექნოლოგიის სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტის მთავარი მეცნიერ-თანამშრომელი, სსმმ აკადემიის აკადემიკოსი;
12. **ქუშელაშვილი ომარი** – აკადემიის აკადემიური დეპარტამენტის მთავარი სპეციალისტი, აკადემიის ეკონომიკის სამეცნიერო განყოფილების აკადემიკოს-მდივანი, სსმმ აკადემიის აკადემიკოსი;
13. **შაფაძიძე ელგუჯა** – აკადემიის აკადემიური დეპარტამენტის უფროსი, სსმმ აკადემიის აკადემიკოსი;
14. **ჩაბელიშვილი რევაზი**– საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსი;
15. **ჩხარტიშვილი ნოდარი** – ი. გოგებაშვილის თელავის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პროფესორი, სსმმ აკადემიის აკადემიკოსი;
16. **ცანავა ვალერიანი** – საქართველოს აგრარული უნივერსიტეტის ჩაის და სუბტროპიკული კულტურების ინსტიტუტის ლაბორატორიის გამგე, სსმმ აკადემიის აკადემიკოსი;
17. **ცაიტიშვილი ზურაბი**– აკადემიის სურსათის უვნებლობის სამეცნიერო განყოფილების აკადემიკოს-მდივანი, სსმმ აკადემიის აკადემიკოსი.

**2.2. საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის
აკადემიური საბჭოს 2017 წლის სამუშაო გეგმა**

№	აკადემიურ საბჭოზე განსახილველი საკითხები	განხილვ ის დრო	სამეცნიერო განყოფილება, მომხსენებელი (მომხსენებლები)	შენიშვნა
1	2	3	4	5
1	აკადემიის მიერ 2016 წელს ჩატარებული მუშაობის შესახებ	იანვარი	აკადემიის პრეზიდენტი, აკადემიკოსი გურამ ალექსიძე; აკადემიის ვიცე პრეზიდენტი, აკადემიკოსი გივი ჯაფარიძე	
2	აკადემიის 2017 წლის პერსპექტიული სამუშაო გეგმისა და ჩასატარებელი ღონისძიებების შესახებ	იანვარი	აკადემიის ვიცე პრეზიდენტი, აკადემიკოსი გივი ჯაფარიძე; პრეზიდენტის მოადგილე, სამეცნიერო განყოფილებების კოორდინატორი, დოქტორი ანატოლი გიორგაძე	
3	აკადემიის აგრონომიული სამეცნიერო განყოფილების მიერ 2016 წელს ჩატარებული მუშაობისა და 2017 წლის პერსპექტიული სამუშაო გეგმის შესახებ	იანვარი	აკადემიის აგრონომიული სამეცნიერო განყოფილების აკადემიკოს-მდივანი, აკადემიკოსი გოგოლა მარგველაშვილი	
4	აკადემიის მეცხოველეობის, ვეტერინარიისა და საკვებწარმოების სამეცნიერო განყოფილების მიერ 2016 წელს ჩატარებული მუშაობისა და 2017 წლის პერსპექტიული სამუშაო გეგმის შესახებ	იანვარი	აკადემიის მეცხოველეობის, ვეტერინარიისა და საკვებწარმოების სამეცნიერო განყოფილების აკადემიკოს-მდივანი, აკადემიკოსი ჯემალ გუგუშვილი	
5	აკადემიის აგროსაინჟინრო სამეცნიერო განყოფილების მიერ 2016 წელს ჩატარებული მუშაობისა და 2017 წლის პერსპექტიული სამუშაო გეგმის შესახებ	იანვარი	აკადემიის აგროსაინჟინრო სამეცნიერო განყოფილების აკადემიკოს-მდივანი, აკადემიკოსი რევაზ მახარობლიძე	

6	აკადემიის სოფლის მეურნეობის პროდუქტების შენახვისა და გადამუშავების სამეცნიერო განყოფილების მიერ 2016 წელს ჩატარებული მუშაობისა და 2017 წლის პერსპექტიული სამუშაო გეგმის შესახებ	იანვარი	აკადემიის სოფლის მეურნეობის პროდუქტების შენახვისა და გადამუშავების სამეცნიერო განყოფილების აკადემიკოს-მდივანი, აკადემიკოსი ნუგზარ ბაღათურია	
7	აკადემიის სურსათის უვნებლობის სამეცნიერო განყოფილების მიერ 2016 წელს ჩატარებული მუშაობისა და 2017 წლის პერსპექტიული სამუშაო გეგმის შესახებ	იანვარი	აკადემიის სურსათის უვნებლობის სამეცნიერო განყოფილების აკადემიკოს-მდივანი, აკადემიკოსი ზურაბ ცქიტიშვილი	
8	აკადემიის სატყეო საქმის სამეცნიერო განყოფილების მიერ 2016 წელს ჩატარებული მუშაობისა და 2017 წლის პერსპექტიული სამუშაო გეგმის შესახებ	იანვარი	აკადემიის სატყეო საქმის სამეცნიერო განყოფილების აკადემიკოს-მდივანი, აკადემიკოსი რევაზ ჩაგელიშვილი	
9	აკადემიის ეკონომიკის სამეცნიერო განყოფილების მიერ 2016 წელს ჩატარებული მუშაობისა და 2017 წლის პერსპექტიული სამუშაო გეგმის შესახებ	იანვარი	აკადემიის ეკონომიკის სამეცნიერო განყოფილების აკადემიკოს-მდივანი, აკადემიკოსი ომარ ქეშელაშვილი	
10	აკადემიის 2016 წლის ფინანსური საქმიანობის ანგარიში და 2017 წლის ბიუჯეტის შესახებ	თებერვალი	აკადემიის მთავარი ბუღალტერი ნინო სოზიაშვილი	
11	აკადემიის სამეცნიერო საბჭოს თავმჯდომარის ანგარიში 2016 წელს გაწეული მუშაობისა და 2017 წლის პერსპექტიული	თებერვალი	აკადემიის სამეცნიერო საბჭოს თავმჯდომარე აკადემიკოსი ნაპოლეონ ქარქაშაძე	

	სამუშაო გეგმის შესახებ			
12	აკადემიის სამეცნიერო ჟურნალ "მოამბის" მიერ 2016 წელს გაწეული საქმიანობის შესახებ	მარტი	აკადემიის სამეცნიერო ჟურნალ "მოამბის" მთავარი რედაქტორი, აკადემიის პრეზიდენტი, აკადემიკოსი გურამ ალექსიძე; სამეცნიერო ჟურნალ "მოამბის" პასუხისმგებელი მდივანი აკადემიკოსი ომარ ქეშელაშვილი	
13	აკადემიის საინფორმაციო-სარეკლამო ბიულეტენის "აკადემიის მაცნეს" მიერ 2016 წელს გაწეული საქმიანობის შესახებ	მარტი	აკადემიის საინფორმაციო-სარეკლამო ბიულეტენის "აკადემიის მაცნეს" რედაქტორი, აკადემიის ვიცე პრეზიდენტი, აკადემიკოსი გივი ჯაფარიძე; გაზეთ "მაცნეს" რედაქტორის მოადგილე, აკადემიის პრეზიდენტის მოადგილე, დოქტორი ანატოლი გიორგაძე;	
14	აკადემიის მიერ 2016 წელს გამოცემული რეკომენდაციების, აგროწესების, ინსტრუქციების, ბუკლეტების, ბროშურების და სხვა ბეჭდვითი და ელექტრონული სამეცნიერო-საინფორმაციო გამოცემების მდგომარეობისა და სამომავლო პერსპექტივების შესახებ	მარტი	აკადემიის ვიცე პრეზიდენტი, აკადემიკოსი გივი ჯაფარიძე; აკადემიის აკადემიური დეპარტამენტის უფროსი, აკადემიკოსი ელგუჯა შაფაქიძე;	
15	აკადემიის ეროვნული კოორდინატორების მიერ 2016 წელს ჩატარებული სამეცნიერო მუშაობის შედეგებისა და 2017 წლის ამოცანების შესახებ	მარტი	აკადემიის სამეცნიერო განყოფილებების აკადემიკოს-მდივნები აკადემიის ეროვნული კოორდინატორები	
16	აკადემიის მიერ საერთაშორისო და ადგილობრივ პარტნიორ	აპრილი	აკადემიის ვიცე პრეზიდენტი, აკადემიკოსი გივი ჯაფარიძე; აკადემიის აკადემიური	

	ორგანიზაციებთან გაფორმებული მემორანდუმების შესრულების მიმდინარეობის შესახებ		დეპარტამენტის უფროსი, აკადემიკოსი ელგუჯა შაფაქიძე;	
17	აკადემიის მუდმივმოქმედი გამოფენის ორგანიზაციის სრულყოფის ღონისძიებების შესახებ	აპრილი	აკადემიის ვიცე პრეზიდენტი, აკადემიკოსი გივი ჯაფარიძე; აკადემიის აკადემიური დეპარტამენტის უფროსი, აკადემიკოსი ელგუჯა შაფაქიძე; აკადემიის პრეზიდენტის მოადგილე, დოქტორი ანატოლი გიორგაძე;	
18	ინფორმაცია საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის აგრარული მეცნიერებების და ბიოსისტემების ინჟინერინგის ფაკულტეტის 2016 წლის სამეცნიერო-პედაგოგიური მუშაობისა და 2017 წლის პერსპექტიული სამუშაო გეგმის შესახებ	აპრილი	საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის აგრარული მეცნიერებების და ბიოსისტემების ინჟინერინგის ფაკულტეტის დეკანი დოქტორი გიგა ქვარცხავა	
19	ინფორმაცია საქართველოს სოფლის მეურნეობის სამინისტროს სოფლის მეურნეობის სამეცნიერო-კვლევითი ცენტრის მიერ 2016 წელს ჩატარებული სამეცნიერო-კვლევითი მუშაობის შედეგებისა და 2017 წლის პერსპექტიული სამუშაო გეგმის შესახებ	აპრილი	სოფლის მეურნეობის სამეცნიერო კვლევითი ცენტრის დირექტორი სოფლის მეურნეობის დოქტორი ლევან უჯმაჯურიძე	
20	ინფორმაცია საქართველოს აგრარული უნივერსიტეტის მიერ 2016 წელს ჩატარებული სამეცნიერო-კვლევითი	მაისი	საქართველოს აგრარული უნივერსიტეტის რექტორი დოქტორი ვახტანგ ლეჟავა	

	მუშაობის შედეგებისა და 2017 წლის პერსპექტიული სამუშაო გეგმის შესახებ			
21	ინფორმაცია საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის კვების მრეწველობის ინსტიტუტის მიერ 2016 წელს ჩატარებული სამეცნიერო-კვლევითი მუშაობის შედეგებისა და 2017 წლის პერსპექტიული სამუშაო გეგმის შესახებ	მაისი	აკადემიის სოფლის მეურნეობის პროდუქტების შენახვისა და გადამუშავების სამეცნიერო განყოფილების აკადემიკოს-მდივანი, ტექნიკური უნივერსიტეტის კვების მრეწველობის ინსტიტუტის დირექტორი აკადემიკოსი ნუგზარ ბაღათურია	
22	ინფორმაცია ქუთაისის აკ. წერეთლის უნივერსიტეტის აგრონომიული ფაკულტეტის მიერ 2016 წელს ჩატარებული სამეცნიერო-კვლევითი მუშაობის შედეგებისა და 2017 წლის პერსპექტიული სამუშაო გეგმის შესახებ	მაისი	აკ.წერეთლის უნივერსიტეტის რექტორის მოადგილე სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა დოქტორი როლანდ კოპალიანი	
23	ინფორმაცია ახალციხის სახელმწიფო უნივერსიტეტის აგრონომიული ფაკულტეტის მიერ 2016 წელს ჩატარებული სამეცნიერო-კვლევითი მუშაობის შედეგებისა და 2017 წლის პერსპექტიული სამუშაო გეგმის შესახებ	მაისი	სამცხე-ჯავახეთის სახელმწიფო უნივერსიტეტის რექტორი მერაბ ბერიძე	
24	ინფორმაცია თელავის სახელმწიფო უნივერსიტეტის აგრონომიული ფაკულტეტის მიერ 2016 წელს ჩატარებული სამეცნიერო-კვლევითი მუშაობის შედეგებისა და 2017 წლის პერსპექტიული სამუშაო გეგმის შესახებ	მაისი	თელავის სახელმწიფო უნივერსიტეტის რექტორი ირმა შიოშვილი	

25	სოფლის მეურნეობის განვითარების პრაქტიკული მიმართულებები ლიბერალური საბაზრო ეკონომიკის პირობებში	იენისი	აკადემიკოსი თამაზ კუნჭულია	
26	მეციტრუსეობის დარგში მოსავლიანობის გადიდებისა და რენტაბელობის შენარჩუნების ღონისძიებების შესახებ	იენისი	აკადემიკოსი გურამ პაპუნძე	
27	ცხოველთა სოკოვანი დაავადებების გავრცელების შესახებ საქართველოში	ივლისი	აკადემიკოსი თენგიზ ყურაშვილი	
28	სუბტროპიკულ მემცენარეობაში ორგანული წარმოების პერსპექტივების შესახებ	სექტემბერი	აკადემიკოსი ვალერიან ცანავა	
29	საქართველოს სოფლის მეურნეობაში გამოსაყენებლად ნებადართული სასუქების რეგისტრაციის შესახებ	ოქტომბერი	აკადემიკოსი გოგოლა მარგველაშვილი	
30	სასოფლო-სამეურნეო ექსტენციის სტრატეგია	ნოემბერი	აკადემიკოსი რევაზ ასათიანი	
31	აკადემიის აკადემიური საბჭოს დადგენილების "მეაბრეშუმეობის საკვები ბაზის, პარკის წარმოების და კუსტარული რეწვის ეტაპობრივი აღდგენა ხონის რაიონში" საინვესტიციო პროექტის განხორციელების მდგომარეობის შესახებ	დეკემბერი	აკადემიკოსი ელგუჯა შაფაქიძე	
32	აკადემიის წევრთა ინფორმაციები მათი სამეცნიერო მიმართულებებისა და საანგარიშო პერიოდში ჩატარებული მუშაობის შესახებ	პერიოდულად	აკადემიის წევრები, სამეცნიერო განყოფილებების აკადემიკოს მდივნები, აკადემიის პრეზიდენტის მოადგილე, სამეცნიერო განყოფილებების კოორდინატორი, დოქტორი	

			ანატოლი გიორგაძე, სწავლული მდივნები	

2.3.საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის 2017 წლის აკადემიური საბჭოს მიერ ჩატარებული სხდომები კვარტალების მიხედვით

I კვარტალი.

აკადემიური საბჭოს სხდომა ოქმი №1 (2017 წლის 27 იანვარი)

სხდომაზე მოსმენილი იქნა აკადემიის სამეცნიერო განყოფილებების აკადემიკოს –მდივნების ანგარიშები 2016 გაწეული მუშაობისა და 2017 წლის პერსპექტიული სამუშაო გეგმის შესახებ. წარმოდგენილი ანგარიშები შეფასდა დადებითად.

1. მოისმინეს: აკადემიის პრეზიდენტის გ. ალექსიძის ინფორმაცია საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის 2016 წლის საქმიანობის წლიური ანგარიშის მომზადებისა და გამოცემის შესახებ.
2. მოისმინეს: აკადემიის აგრონომიული სამეცნიერო განყოფილების აკადემიკოს– მდივნის გ. მარგველაშვილის ანგარიში 2016 წელს გაწეული მუშაობისა და 2017 წლის პერსპექტიული სამუშაო გეგმის შესახებ.
3. მოისმინეს: აკადემიის მეცხოველეობის, ვეტერინარიისა და საკვებწარმოების სამეცნიერო განყოფილების აკადემიკოს-მდივნის, აკადემიკოს ჯ. გუგუშვილის ანგარიში 2016 წელს გაწეული მუშაობისა და 2017 წლის პერსპექტიული სამუშაო გეგმის შესახებ.
4. მოისმინეს: აკადემიის აგროსაინჟინრო სამეცნიერო განყოფილების აკადემიკოს–
მდივნის, აკადემიკოს რ. მახარობლიძის ანგარიში 2016 წელს გაწეული მუშაობისა და 2017 წლის პერსპექტიული სამუშაო გეგმის შესახებ.
5. მოისმინეს: აკადემიის სოფლის მეურნეობის პროდუქტების შენახვისა და გადამუშავების სამეცნიერო განყოფილების აკადემიკოს–მდივნის, აკადემიკოს
6. ბაღათურიას ანგარიში 2016 წელს გაწეული მუშაობისა და 2017 წლის პერსპექტიული სამუშაო გეგმის შესახებ.
6. მოისმინეს: აკადემიის სურსათის უვნებლობის სამეცნიერო განყოფილების
აკადემიკოს–მდივნის, აკადემიკოს ზ. ცქიტიშვილის ანგარიში 2016 წელს
გაწეული მუშაობისა და 2017 წლის პერსპექტიული სამუშაო გეგმის შესახებ.
- 7 მოისმინეს: აკადემიის ეკონომიკის სამეცნიერო განყოფილების აკადემიკოს
–მდივნის, აკადემიკოს ო. ქეშელაშვილის ანგარიში 2016 წელს
გაწეული
მუშაობისა და 2017 წლის პერსპექტიული სამუშაო გეგმის შესახებ.

8. მიმდინარე საკითხები;

აკადემიური საბჭოს სხდომაზე აკადემიის პრეზიდენტმა, აკადემიკოსმა გურამ ალექსიძემ საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიაში ხანგრძლივი და ნაყოფიერი საქმიანობისათვის აკადემიის საპატიო სიგელებით დააჯილდოვა აკადემიის ყოფილი თანამშრომლები ჯ. ჭავჭავაძეშვილი, შ. ჭყონია, ე. ნადარეიშვილი.

აკადემიური საბჭოს სხდომა (ოქმი № 2, 2017 წლის 21 თებერვალი)

1. მოისმინეს: საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის მთავარი ბუღალტრის ნ. სოზიაშვილის ინფორმაცია საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის 2016 წლის ფინანსური ანგარიშისა და 2017 წლის ბიუჯეტის შესახებ.

საბჭომ გაწეული ფინანსური საქმიანობა შეაფასა დადებითად და დაამტკიცა 2017 წლის ბიუჯეტის ძირითადი მიმართულებები.

2. მოისმინეს: აკადემიის სამეცნიერო საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილის, აკადემიკოს ჯ. გუგუშვილის ანგარიში სამეცნიერო საბჭოს მიერ 2016 წელს გაწეული მუშაობისა და 2017 წლის პერსპექტიული სამუშაო გეგმის შესახებ.

3. მოისმინეს: საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის ვიცე-პრეზიდენტის, აკადემიკოს გ. ჯაფარიძის ინფორმაცია საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის მიერ გამოცხადებულ კონკურსში 2016 წელს აგრარულ დარგში საუკეთესო ფუნდამენტური, საგანმანათლებლო და გამოყენებითი ხასიათის ნაშრომის გამოვლენის შესახებ.

აკადემიის აკადემიურ საბჭოზე ჩატარებული კენჭისყრის შედეგებიდან გამომდინარე აგრარულ სფეროში 2016 წლის საუკეთესო ნაშრომად აღიარებულია: ც. სამადაშვილისა და პ. ნასყიდაშვილის საგანმანათლებლო ნაშრომი “კულტურულ მცენარეთა მეთესლეობა თესლმცოდნეობის საფუძვლები; ჯ. გუგუშვილი, დ. გოგოლი, ზ. ლაშხის საგანმანათლებლო ნაშრომი “სახეობათაშორისი და ჯიშთაშორისი ჰიბრიდიზაცია მეცხოველეობაში”;

რ. მახარობლიძის ფუნდამენტური ნაშრომი “ტრაქტორის თვლების გორვის აქტუალური საკითხები” (ინგლისურ ენაზე) და გ. ნიკოლეიშვილისა და ე. შაფაქიძის ფუნდამენტური ნაშრომები: “საქართველოს მეაბრეშუმეობა-პრობლემები, რეაბილიტაცია, აღორძინება” და “მეაბრეშუმეობა-შავი, კასპიის ზღვებისა და ცენტრალური აზიის რეგიონის ქვეყნების (BACSA) საერთო საზრუნავია”

4. მიმდინარე საკითხები:

მოისმინეს: აკადემიის ვიცე-პრეზიდენტის, აკადემიკოს გივი ჯაფარიძის ინფორმაცია, რომელმაც სხდომის მონაწილეებს გააცნო წინადადებები აკადემიური საბჭოს მიერ (2016 წლის 25 მაისის ოქმი № 5) დამტკიცებულ აგრარულ დარგში წლის საუკეთესო ფუნდამენტური, გამოყენებითი და საგანმანათლებლო ხასიათის ნაშრომის გამოსავლენი

კონკურსის ჩატარების დებულებაში ნაწილობრივი ცვლილებების შეტანის დებულებაში.

აკადემიური საბჭოს სხდომა (31 მარტი 2017 წელი, ოქმი №3)

1. მოისმინეს: აკადემიკოს არჩილ ვაშაკიძის ინფორმაცია 2016 წელს გაწეული სამეცნიერო მუშაობის შესახებ
2. მოისმინეს: აკადემიკოს ნ. ბაღათურიას ინფორმაცია ყურძნის ქართული არყის ჭაჭის მიღების ახალი ტექნოლოგიის შესახებ
3. მოისმინეს: აკადემიკოს ო. ქეშელაშვილის ინფორმაცია საქართველოს სოფლის მეურნეობის სამეცნიერო შრომათა კრებულის “მოამბის” ხაზით 2016 წელს გაწეული საქმიანობის შესახებ.
4. მიმდინარე საკითხები
აკადემიური საბჭოს სხდომაზე აკადემიის პრეზიდენტმა, აკადემიკოსმა გურამ ალექსიძემ დაბადებიდან 69 წლისთავთან და საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიაში ნაყოფიერი საქმიანობისათვის საპატიო სიგელით დააჯილდოვა აკადემიკოსი თენგიზ ყურაშვილი.

II კვარტალი

აკადემიური საბჭოს სხდომა (28 აპრილი 2017 წელი, ოქმი № 4)

1. მოისმინეს: ქ. ქუთაისის აკაკი წერეთლის უნივერსიტეტის რექტორის მოადგილის, სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა დოქტორის რ. კოპალიანის მოხსენება უნივერსიტეტის აგრონომიული ფაკულტეტის მიერ 2016 წელს ჩატარებული სამეცნიერო-კვლევითი მუშაობის შედეგებისა და 2017 წლის პერსპექტიული სამუშაო გეგმის შესახებ.
2. მოისმინეს: აკადემიის აკადემიური დეპარტამენტის უფროსის, აკადემიკოს ე. შაფაქიძის ინფორმაცია საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის მიერ საერთაშორისო და ადგილობრივ პარტნიორ ორგანიზაციებთან გაფორმებული მემორანდუმების შესრულების მიმდინარეობის შესახებ
მიმდინარე საკითხები:
მოისმინეს: აკადემიის აკადემიური დეპარტამენტის უფროსის, აკადემიკოს ე. შაფაქიძის ინფორმაცია ქ. შექში (აზერბაიჯანი) ჩატარებული მეაბრეშუმეობის ასოციაციის (BACSA) ჩატარებული მე-8 საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის შესახებ
მოისმინეს: აკადემიის პრეზიდენტის მოადგილის, დოქტორ ა. გიორგაძის ინფორმაცია ქ. ვინიცაში (უკრაინა) ჩატარებული მე-IX საერთაშორისო სამეცნიერო-პრაქტიკული კონფერენციის “მეცხოველეობის პროდუქტების ხარისხის უზნებლობის, წარმოებისა და გადამუშავების ამაღლების თანამედროვე პრობლემები” შესახებ.

აკადემიური საბჭოს სხდომაზე აკადემიის ვიცე-პრეზიდენტმა, აკადემიკოსმა გივი ჯაფარიძემ სატყეო დარგის განვითარებაში შეტანილი წვლილისათვის საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის

საპატიო სიგელებით დააჯილდოვა ბატონები დავით გიგაური და ელდარ გუგავა.

აკადემიური საბჭოს სხდომა (25 მაისი 2017 წელი ოქმი №5)

1. მოისმინეს: აკადემიის პრეზიდენტის, აკადემიკოს გ. ალექსიძის ინფორმაცია მიმდინარე წლის 8 მაისს ქ. ათენში (საბერძნეთი) ჩატარებული ევროპის ქვეყნების “ჰორიზონტის” საერთაშორისო კონფერენციის შესახებ, რომელიც მიეძღვნა ამ ქვეყნებში არსებულ მეცნიერულ მიღწევებს და კვლევების კოორდინაციას. კონფერენციის მუშაობაში მონაწილეობა მიიღო 60-მდე სპეციალისტმა სხვადასხვა ქვეყნიდან. საქართველოდან მონაწილეობა მიიღო სპეციალისტებმა განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროდან, შ. რუსთაველის ეროვნული სამეცნიერო ფონდიდან, ტექნიკური უნივერსიტეტიდან და სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიიდან. საქართველოდან მოხსენებით გამოვიდა შ. რუსთაველის ეროვნული სამეცნიერო ფონდის გენერალური დირექტორის მოვალეობის შემსრულებელი მანანა მიქაბერიძე, რომელიც ამავედროულად არის “ჰორიზონტის” კოორდინატორი საქართველოში
2. მოისმინეს: აკადემიკოს ზ. ცქიტიშვილის ინფორმაცია დანიელი პროფესორის სტინ სტენდერის საჯარო ლექცია-სემინარი თემაზე: “ინდუსტრიულად წარმოებული ტრანსცხიმების საზიანო მოქმედება კარდიოვასკულარულ სისტემაზე და ტრანსცხიმები პოპულარულ სურათში. დროა დავიცვათ მოსახლეობა” (2017 წლის 19 მაისი).
3. მოისმინეს: აკადემიის ვიცე-პრეზიდენტის, აკადემიკოს გ. ჯაფარიძის ინფორმაცია საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის დაარსებიდან 60 წლისთავის აღსანიშნავად მოსამზადებელი საიუბილეო კომისიის შექმნისა და ღონისძიებების ჩატარების გრაფიკის დამტკიცების შესახებ.

აკადემიური საბჭოს სხდომაზე დაბადებიდან 80 წლისთავთან დაკავშირებით საიუბილეო ადრესი გადაეცა აკადემიკოს ჯემალ კაციტაძეს.

სოფლის მეურნეობის მექანიზაციის დარგის განვითარებაში შეტანილი წვლილისათვის საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის საპატიო სიგელებით დააჯილდოვდნენ აკადემიკოსები: ჯემალ კაციტაძე, რევაზ მახარობლიძე, შოთა ჭალაგანიძე და ელგუჯა შაფაქიძე.

აკადემიური საბჭო (29 ივნისი 2017 წელი, ოქმი № 5)

1. მოისმინეს: აკადემიის ვიცე-პრეზიდენტის, აკადემიკოს გივი ჯაფარიძის ინფორმაცია საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის დაარსებიდან მე-60-ე წლისთავისადმი მიძღვნილი საიუბილეო ღონისძიებების მომზადება-ჩატარების გრაფიკის შესახებ. მან დეტალურად გააცნო საბჭოს საიუბილეო ღონისძიებების შესრულების ვადები და შემსრულებლები,

წარუდგინა აგრეთვე საიუბილეო საღამოს ჩატარების თარიღი (2017 წლის დეკემბერი).

2. მოისმინეს: აკადემიკოს თამაზ კუნჭულიას მოხსენება პრობლემების შესახებ, რომელთა მოგვარებაც უნდა მოხდეს სახელმწიფოს ძალისხმევით, რადგან ისინი ლიბერალური საბაზრო ეკონომიკის მექანიზმებს არ ექვემდებარებიან.
3. მოისმინეს: აკადემიკოს ნუგზარ ბაღათურიას ინფორმაცია ყურძნის გადამუშავების ახალი ტექნოლოგიის შესახებ.

მიმდინარე საკითხები:

აკადემიური საბჭოს გადაწყვეტილებით სოფლის მეურნეობის დარგების შესაბამისი ექსპერტის მოწმობები გადაეცათ აკადემიკოსებს: ა. დიდებუდიძეს, ი. ვასაძეს, ვ. კვალიაშვილს, თ. ურუშაძეს, გ. ცაგურიშვილს, თ. თურმანიძეს, აგრეთვე ა. გიორგაძეს, ლ. უჯმაჯურიძეს, ზ. ფუტყარაძეს, თ. კანდელაკს.

სოფლის მეურნეობის დარგის განვითარებაში შეტანილი წვლილისათვის აკადემიური საბჭოს სხდომაზე საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის საპატიო სიგელებით დაჯილდოვდნენ აკადემიკოსები: ნ. ბაღათურია, ა. დიდებუდიძე, ნ. ჩხარტიშვილი, ი. ვასაძე, პ. კოდუაშვილი, ო. ქეშელაშვილი, თ. ნანიტაშვილი, გ. ცაგურიშვილი.

III კვარტალი.

აკადემიური საბჭო (28 ივლისი 2017 წელი, ოქმი № 7)

1. მოისმინეს: აკადემიკოს თენგიზ ყურაშვილის მოხსენება ცხოველთა სოკოვანი დაავადებების გავრცელების შესახებ.

აღინიშნა, რომ პათოგენური სოკოებით ავადებიან სხვადასხვა სახეობის ცხოველები, ფრინველები, ფუტყარი, თევზები და ადამიანები. პათოგენური სოკოების რეზერვუარია ნიადაგი, სამრეწველო ქალაქების ჰაერში დიდი რაოდენობითაა ობის სოკოები. მთელ მსოფლიოში გავრცელებული დაავადებები, რომლებიც გამოწვეულია საფუარა სოკოებით, მათ შეუძლიათ დააზიანოს ქსოვილები როგორც გარეგანად, ასევე ორგანიზმის შიგნით.

2. მოისმინეს: პროფესორ გიორგი გაგოშიძის ინფორმაცია ქალაქ თბილისისა და მისი შემოგარენის ტყემცენარეულობის თანამედროვე მდგომარეობისა და ოპტიმიზაციის სატყეო-სამეურნეო ღონისძიებების შესახებ.

აღინიშნა, რომ კლიმატური და ანთროპოგენური ფაქტორების ზეგავლენის შედეგად თბილისისა და მისი შემოგარენის ტყის ბუნებრივი ლანდშაფტების გასაუმჯობესებლად აუცილებელია მეცნიერულად დასაბუთებული და დიდი ხნის განმავლობაში პრაქტიკულად აპრობირებული იმ გადაუდებელი ღონისძიებების თანდათანობით განხორციელება, რომლებიც უზრუნველყოფენ ქალაქისა და მისი შემოგარენის ტყეების თანამედროვე მდგომარეობის ძირეულ გაუმჯობესებას.

3. მოისმინეს: აკადემიური დოქტორის მარინა ბარვენაშვილის ინფორმაცია საქართველოში “clarivate analytics”-ის მომსახურების შესახებ.

აღინიშნა, რომ “clarivate analytics” სპეციალიზებულია მეცნიერებისა და ინტელექტუალური კუთვნილების საკითხებზე და საშუალებას იძლევა მეცნიერებს ჰქონდეთ წვდომა მსოფლიოში გამოქვეყნებულ ყველაზე მეტად ციტირებული კვლევების ჩამონათვალზე, გაეცნონ მათთვის საინტერესო სტატიების სრულ ვერსიებს, დაუკავშირდნენ სტატიების ავტორებს და სხვა.

აკადემიური საბჭო (29 სექტემბერი, 2017 წელი, ოქმი № 8)

1. მოისმინეს: აკადემიკოს ჯემალ კაციტაძის ინფორმაცია ბულგარეთში ჩატარებული საერთაშორისო კონგრესის—”მანქანები სოფლის მეურნეობაში”- შედეგების შესახებ

აღინიშნა, რომ კონფერენციის მუშაობაში მონაწილეობას იღებდა ევროკავშირისა და აღმოსავლეთ ევროპის 100-ზე მეტი მეცნიერი. წინასწარ იყო შედგენილი მეხუთე საერთაშორისო სამეცნიერო-ტექნიკური კონგრესის საორგანიზაციო კომიტეტი, რომლის შემადგენლობაშიც წარმოდგენილი იყო აკადემიკოსი ჯ. კაციტაძე. მოხსენებების არეალი იყო ფართო და იგი შეეხებოდა როგორც აგრარული სექტორის კომპლექსური მექანიზაციის თანამედროვე პრობლემებს, ასევე ეკოლოგიურ, ეკონომიკურ, ბიზნესისა და ენერგეტიკის საკითხებს.

2. მოისმინეს: აკადემიკოს გურამ აღექსიძის ინფორმაცია რუსთაველის ეროვნული სამეცნიერო ფონდის მიერ დაფინანსებული საკონფერენციო საგრანტო პროექტის “მევენახეობა და მეღვინეობა ევროპის ქვეყნებში, ისტორიული ასპექტები და პერსპექტივები”- მზადების შესახებ.

3. მოისმინეს: აკადემიკოს გურამ აღექსიძის ინფორმაცია TAP-ის (ტროპიკული და სუბტროპიკული სოფლის მეურნეობის პლატფორმა) პარტნიორთა ასამბლეის მე-5 შეხვედრის შესახებ (ვენტიანი, ლაოსი).

აღინიშნა, რომ ასამბლეის მუშაობაში მონაწილეობა მიიღო ტროპიკული

ქვეყნების რვა ქვეყნის, პარტნიორი ქვეყნების, საერთაშორისო ორგანიზაციების, რეგიონული ცენტრების წარმომადგენლებმა, სულ 60 სპეციალისტმა. ასამბლეის მუშაობაში საქართველოდან მონაწილეობა მიიღო აკადემიკოსმა გურამ აღექსიძემ, რომელიც ამავედროულად არის ცენტრალური აზიისა და სამხრეთ კავკასიის ქვეყნების აგრარული კვლევის ორგანიზაციების თავმჯდომარე, მისი გამოსვლა მიეძღვნა სწორედ ამ ორგანიზაციის მუშაობის ასპექტებს და TAP-ის გამოცდილების გაზიარებას ამ სექტორში.

4. მოისმინეს: აკადემიკოს ნ. ჩხარტიშვილის ინფორმაცია საქართველოს სოფლის მეურნეობის სამინისტროს სისტემაში სასოფლო-სამეურნეო კულტურების ჯიშთა გამოცდის სამსახურის აღდგენის აუცილებლობის შესახებ.

5. მიმდინარე საკითხები

აკადემიური საბჭოს გადაწყვეტილებით სოფლის მეურნეობის დარგის განვითარებაში შეტანილი წვლილისათვის და დაბადებიდან 85 და 80 წლისთავთან დაკავშირებით საპატიო სიგელებით დაჯილდოვდნენ აკადემიის წევრ-კორესპონდენტი თამაზ თურმანიძე და აკადემიკოსი რევაზ ჩაგელიშვილი. ასევე საპატიო სიგელებით დაჯილდოვდნენ საკვებწარმოების მიმართულების კოორდინატორი იოსებ სარჯველაძე და მინდვრის კულტურების კოორდინატორის დარგობრივ ჯგუფის წევრი ქეთევან მჭედლიშვილი.

IV კვარტალი

აკადემიური საბჭო (3 ნოემბერი, 2017 წელი, ოქმი №9)

1. მოისმინეს: აკადემიის აგრონომიული სამეცნიერო განყოფილების აკადემიკოს-მდივნის, აკადემიკოს გ. მარგველაშვილის ინფორმაცია ნიადაგის ნაყოფიერების მართვის შესახებ ორგანული და ინტენსიური მიწათმოქმედების პირობებში.

აღინიშნა, რომ მიწათმოქმედების რაციონალური სისტემის-ნაკელისა და სხვა ორგანული საშუალებების არსებული რესურსების სრულად გამოყენების პირობებში ორგანული მიწათმოქმედების მაქსიმალურად შესაძლო მასშტაბით განვითარებასთან ერთად საჭირო იქნება ინტენსიური სოფლის მეურნეობის განვითარებაც, რასაც ადასტურებს მსოფლიოს მრავალ ქვეყანაში მილიონობით ჩატარებული ცდების შედეგები და დაგროვილი პრაქტიკული გამოცდილება.

2. მოისმინეს: აკადემიკოს გურამ ალექსიძის ინფორმაცია საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის “მევენახეობა და მეღვინეობა ევროპის ქვეყნებში, ისტორიული ასპექტები და პერსპექტივები” შედეგების შესახებ.

კონფერენციაზე სულ წარმოდგენილი იყო 68 მოხსენება, მათ შორის 18 პლენარულ სხდომაზე, რომელიც ეხებოდა ევროპის ქვეყნებში და მათ შორის საქართველოში მევენახეობა-მეღვინეობის დარგის არსებულ მდგომარეობას, ამ დარგის სამეცნიერო-კვლევით მიმართულებებს და სამომავლო პერსპექტივებს, დარგის გენოფონდის დაცვის ღონისძიებებს, ევროპის ქვეყნებში დარგის სამეცნიერო-კვლევითი მუშაობის ძირითად და თანამედროვე, ინოვაციური ტექნოლოგიების განხორციელების მიმართულებებს და ა.შ.

3. მოისმინეს: აკადემიის ვიცე-პრეზიდენტის, აკადემიკოს გივი ჯაფარიძის ინფორმაცია საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის დაარსებიდან მე-60-ე წლისთავთან დაკავშირებით აკადემიის წევრებისა (აკადემიკოსების) და აკადემიის აპარატის მუშაკთა სამთავრობო ჯილდოებზე წარდგენის შესახებ.

აკადემიური საბჭო (15 ნოემბერი, 2017 წელი, ოქმი № 10)

1. მოისმინეს: საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის პრეზიდენტის, აკადემიკოს გ. ალექსიძის ინფორმაცია აკადემიის აკადემიკოსთა (ნამდვილ წევრთა) ვაკანტურ ადგილებზე არჩევნების გამოცხადების შესახებ.

საბჭოს გადაწყვეტილებით კონკურსი გამოცხადდა აკადემიის აგრონომიულ, აგოინჟინერიისა და სოფლის მეურნეობის პროდუქტების შენახვისა და გადამუშავების სამეცნიერო განყოფილებებში.

2. მოისმინეს: სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის პრეზიდენტის,

გ. ალექსიძის ინფორმაცია საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსთა ვაკანტურ ადგილებზე აკადემიკოსთა ასარჩევად გამოცხადებული კონკურსის ორგანიზებულად ჩატარების მიზნით საექსპერტო-საკონკურსო კომისიის შექმნის შესახებ.

საექსპერტო-საკონკურსო კომისიის შემადგენლობაში არჩეულ იქნენ: აკადემიკოსები ნ. ჭითანავა (თავმჯდომარე), წევრები ჯ. გუგუშვილი და ო. ქეშელაშვილი.

აკადემიური საბჭო (1 დეკემბერი, 2017 წელი, ოქმი № 11)

1. მოისმინეს: რევაზ ასათიანის მოხსენება სასოფლო-სამეურნეო ექსტენციის სტრატეგიის შესახებ.

აღინიშნა, რომ სტრატეგიის ზოგადი მიზანია არსებული საინფორმაციო-

საკონსულტაციო სისტემის გარდაქმნა მძლავრ, შედეგებზე ორიენტირებულ სახელმწიფო ექსტენციის სამსახურად, რომელიც ფერმერთა რეალურ საჭიროებებს უპასუხებს და რომლის მართვასაც სწორედ ფერმერები განახორციელებენ. ექსტენციის სტრატეგია განხორციელდება ორ ეტაპად: პირველი ეტაპი (2018 წელი)-პილოტ რეგიონების შერჩევა სასოფლო-სამეურნეო მექანიზმების შემუშავება აპრობაციისათვის და მეორე ეტაპი (2019 წელი) ექსტენციის შემუშავებული მექანიზმების რეპლიკაცია სხვა რეგიონებში და ექსტენციის ცენტრის იურიდიული გაფორმება.

2. მოისმინეს: აკადემიკოს ელგუჯა შაფაქიძის ინფორმაცია საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის მე-60-ე წლისთავთან დაკავშირებით ჩატარებული სამეცნიერო კონფერენციების შესახებ (ქ. ბათუმი, ქუთაისი, გორი)

3. მოისმინეს: აკადემიკოს გივი ჯაფარიძის ინფორმაცია საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის ნამდვილ წევრად (აკადემიკოსად) ასარჩევად გამოცხადებულ კონკურსში მონაწილე კანდიდატთა შემოსული დოკუმენტაციების შესახებ.

აღინიშნა, რომ საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის მიერ გამოცხადებულ კონკურსში მონაწილეობის მისაღებად სპეციალობა აგრონომია-0101 (სპეციალიზაცია აგროტექნოლოგია 010103) შემოსულია აკადემიის წევრ კორესპონდენტის ოთარ ლიპარტელიანის და

როლანდ კოპალიანის (სპეციალიზაცია აგროტექნოლოგია 010103) განცხადებები.

სპეციალობა აგროინჟინერია (0415) სპეციალიზაცია სოფლის მეურნეობის მექანიზაცია (041502) ზაურ ფუტყარაძის განცხადება, სოლო სპეციალობაზე სასურსათო ტექნოლოგია (0104) ნანა ბეგიაშვილის, თემურ ღვინიაიძის, მურმან ქურიძის და თემურ რევიშვილის განცხადებები.

აღინიშნა, რომ კონკურსში მონაწილე კანდიდატთა შემოსული დოკუმენტაციის მასალები შემდგომი განხილვისათვის გადაეცეს აკადემიის აკადემიური საბჭოს მიერ დამტკიცებულ საქსპერტო-საკონკურსო კომისიას (თავმჯდომარე აკადემიკოსი ნოდარ ჭითანავა), რომელიც იხილავს ნამდვილ წევრებად (აკადემიკოსებად) ასარჩევი

კანდიდატურების მიერ წარმოდგენილ საბუთებს და მათი სრულყოფის შემთხვევაში

იღებს გადაწყვეტილებას წარუდგინოს შესაბამის სამეცნიერო განყოფილებებს

სათანადო მასალები ყველა დაშვებულ კანდიდატზე;

ასარჩევი კანდიდატების ფართო განხილვისათვის სოფლის მეურნეობის პროდუქციის შენახვისა და გადამუშავების სამეცნიერო განყოფილება, სადაც ნამდვილ წევრთა რაოდენობა მცირეა, მიზანშეწონილია გაერთიანდეს მომიჯნავე აგროსაინჟინრო და სურსათის უვნებლობის სამეცნიერო განყოფილებებთან და დამტკიცდა შემდეგი შემადგენლობით: აკადემიკოსები, ნ. ბალათურია, გ. პაპუნიძე, ა. დიდებუდიძე, ა. ვაშაკიძე, ჯ. კაციტაძე, რ. მახარობლიძე, ე. შაფაქიძე, შ. ჭალაგანიძე, ზ. ცქიტიშვილი.

დაინიშნა საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის საერთო კრების მოწვევის თარიღი (2017 წლის 28 დეკემბერი) დღის წესრიგით: საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსების ვაკანტურ ადგილებზე აკადემიის ნამდვილი წევრების არჩევნები.

მიმდინარე საკითხები:

მოისმინეს: აკადემიკოს გ. ჯაფარიძის ინფორმაცია საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის განმარტების შესახებ გაზეთ "საქართველოს რესპუბლიკაში" (2017 წლის 16 ნოემბერი) გამოქვეყნებული განცხადების "საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის ნამდვილი წევრის (აკადემიკოსის) ასარჩევად სამეცნიერო განყოფილებების ვაკანტურ ადგილზე გამოცხადებული კონკურსის" შესახებ:

აღინიშნა, რომ საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიაში შემოსული ზეპირი შეკითხვის პასუხად, რომელიც შეეხება ზემოაღნიშნულ განცხადებაში აკადემიის ნამდვილ წევრად, აკადემიკოსად კანდიდატების არჩევას, ტექსტში მითითებულია: ... რომ აკადემიკოსად შეიძლება არჩეული იქნას აკადემიის წევრ-კორესპონდენტი, აგრეთვე აგრარული მეცნიერების დოქტორის ან მასთან გათანაბრებული ხარისხის მქონე მეცნიერები. ამასთან დაკავშირებით აღვნიშნავთ, რომ მეცნიერების დოქტორთან გათანაბრებული ხარისხის მქონე მეცნიერებში იგულისხმება

მხოლოდ შესაბამისი დარგის აკადემიური დოქტორები. შემდგომ, როგორც ტექსტშია.

აღნიშნული განმარტება ასახულია აკადემიის ვებ გვერდზე ა.წ. 24 ნოემბერს.

**2.4.საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის
სამეცნიერო საბჭო—თავმჯდომარე აკად. ნ. ქარქაშაძე
2.4.1. სამეცნიერო საბჭოს 2017 წლის სამუშაო გეგმა**

№	საკითხების (თემების) დასახელება	განხილვის დრო	პასუხისმგებელი შესრულებაზე	შენიშვნა
1	2	3	4	5
1.	ა) 2017 წლის პერსპექტიული სამუშაო გეგმისა და ჩასატარებელი ღონისძიებების შესახებ.	იანვარი	სოფ. მეურ. მეცნ. დოქტ. აკად.ჯემალ გუგუშვილი	
	ბ) თაფლისა და ცვილის წარმოება-გადამუშავების ინოვაციური ტექნოლოგიები.		სოფ.მეურნ. მეცნ. დოქტ., გოგი მამდარაშვილი; პროფესიონალ მეფუტკრეთა ასოციაციის პრეზიდენტი თემურ ლოღობერიძე	
2.	ა) ხორბლის, სიმინდის და ქერის სელექცია - მეთესლეობის დღევანდელი მდგომარეობა საქართველოში და მისი პერსპექტივების შესახებ.	თებერვალი	სოფ. მეურნ.მეცნ.დოქტ., სმმა წევრ- კორესპონდენტი ოთარ ლიპარტელიანი	
	ბ) იმუნოსტიმულატორი Q ₁₀ (α ⁺) ემულსია.		სოფ.მეურნ. დოქტ. ჯემალ ქიტიაშვილი	

3.	ა) საქართველოში ბრუცელოზის პრევენციისა და კონტროლის პროგრამის შესახებ.	მარტი	პროფ. მერაბ ნათიძე, პროფ. სერგო რიგვავა, აგრარული მეცნ. დოქტორი ლაშა ავალიანი, დოქტორანტი მიხეილ სოხაძე.	
	ბ) ცხვრისა და თხის სახის ნერვის ანატომიური თავისებურებები.		ვეტერინარიის დოქტორი, პროფ. ნინო მილაშვილი	
	გ) დავუბრუნოთ ქართულ ფუტკარს თავისი სახელი.		აგრონომი (მეფუტკრე) ლიზა ბალიაშვილი	
4.	ა) კაკლის სელექციის დღევანდელი მდგომარეობა საქართველოში და მისი პერსპექტივები.	აპრილი	სოფ. მეურ. მეცნ. დოქტ. აკად. ვაჟა კვალიაშვილი	
	ბ) დაავადებები, რომელიც ცხოველიდან ადამიანზე რძით გადადის.		ვეტ.მეცნ.დოქტ. აკად. თენგიზ ყურაშვილი	
	გ) საქართველოში სასოფლო-სამეურნეო ცხოველთა არაგადამდები დაავადებების არსებული მდგომარეობის შესახებ.		ვეტერინარიის დოქტორი, ასოც. პროფ. თეიმურაზ მარხვაშვილი	
5.	ა) მცირე კონტურიან სათიბებში შეფუთული სენაჟის დამზადება	მაისი	ტექნ.მეცნ.დოქტ., პროფ. რეზო რუსეიშვილი	

	მცირე მექანიზაციის ბაზაზე.			
	ბ) აგრარული განათლების სისტემა საქართველოში.		ვეტერინარიის დოქტორი, პროფესორი ანა ბოკუჩავა	
6.	ა) ერთეულთა საერთაშორისო სისტემის (SI) გამოყენების პრობლემები საქართველოში.	ივნისი	ტექნ.მეცნ. დოქტ. აკად.ჯემალ კაციტაძე	
	ბ) უპატრონო ძაღლებში გავრცელებული დაავადებები.		სოფ. მეურნ. დოქტ., ასოც. პროფ. ნაირა მამუკელაშვილი	
7.	ა) ქ. თბილისისა და მისი შემოგარენის ტყემცენარეულობის თანამედროვე მდგომარეობა და ოპტიმიზაციის სატყეო- სამეურნეო ღონისძიებები.	ივლისი	სოფ.მეურნ. მეცნ. დოქტ., პროფ. გიორგი გაგოშიძე	
	ბ) სასოფლო-სამეურნეო ვაჭრობის სფეროში სადაო საკითხების რეგულირების და სავაჭრო პოლიტიკის ტრანსპარენტულობის უზრუნველყოფის ზოგიერთი ასპექტი.		სამართლის დოქტორი, ბიზნესის ადმინისტრირების დოქტორი, საინჟინრო მეცნიერების დოქტორი, პროფესორი	

			გიორგი ჭილაძე	
	გ) ჯილეხის ეპიდემიოლოგია საქართველოში და პრევენციის ღონისძიებების სრულყოფის შესახებ.		ბიოლოგიის დოქტორი ლალი ღვალაძე	
8.	ა) ცოცხალი ორგანიზმების ადაპტირების ბიო- ქიმიური მექანიზმები.	სექტემბერი	ბიოლ. მეცნ.დოქტ., აკად. გურამ ტყემალაძე	
	ბ) მაღალმთიან რეგიონებში მეძროხეობის ეკოლოგიური პროდუქციის წარმოების ეკონომიკური ასპექტები.		სოფ.მეურნ. დოქტ. ერნა კალანდია	
	გ) ელექტრომაგნიტური ველის გავლენა ცოცხალ ორგანიზმებზე.		პროფესორი რამაზ კიკვიძე	
9.	ა) ძუძუთა გოჭის გამოზრდის თანამედროვე მოთხოვნები.	ოქტომბერი	სოფ.მეურნ. დოქტ. გიორგი ბოჭორიშვილი	
	ბ) სარძევე ჯირკვლების დაავადებები, მათი მკურნალობა და მისი გავლენა რძის პროდუქტებზე.		ვეტერინარი ექიმი - დოქტორანტი გიორგი ბუცხრიკიძე	
10.	ა) მსხვილი რქოსანი პირუტყვის პარამფისტომოზის და ფასციოლოზის ეპიზოოტიური მდგომარეობა საქართველოში.	ნოემბერი	ვეტ.მეცნ. დოქტ., პროფ. შადიმან ფოცხვერია	

	ბ) საქართველოს ვეტერინარ ექიმთა გაერთიანებული ასოციაციის მთავარი ღონისძიება - საერთო ჯანმრთელობა.		საქ. ვეტერინარ ექიმთა გაერთიანებული ასოციაციის პრეზიდენტი ვეტ. ექიმი ლალი ვაშაკიძე	
11.	ა) მაღალი ძაბვის ანძების ეკოლოგიური საფრთხე.	დეკემბერი	ვეტერინარიის დოქტორი, კობა მიქაძე	
	ბ) ძროხის ინტენსიური ჯიშების მოშენება საქართველოს პირობებში.		სოფ. მეურნ. მეცნ. დოქტ., პროფ. ლევან თორთლაძე	
სამეცნიერო-პრაქტიკული ღონისძიებების გეგმა				
1.	შპს „მარგებელი“	აპრილი	მიხეილ სიმონიშვილი	
2.	კუმისის მეფრინველეობის ფაბრიკა	მაისი	თამაზ ედიშერაშვილი	
3.	შპს „ლაშარელა“	ივნისი	ზაზა ლაშხი	
4.	შპს „ნიკორა“	სექტემბერი	თეიმურაზ დავითაშვილი	
5.	ბიოტექნოლოგიური კვლევითი ცენტრი	ოქტომბერი	ნიკოლოზ ზაზაშვილი	

2.4.2. საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის სამეცნიერო საბჭოს 2017 წლის ანგარიში

სამეცნიერო საბჭოს საქმიანობა შემოიფარგლებოდა დებულებით განსაზღვრული ფუნქციებით.

საბჭოს შემადგენლობა მრავალფეროვანი და ცვლადი იყო, მასში წარმოდგენილნი იყვნენ ჩვენი აკადემიის წევრები, სხვა ცნობილი მეცნიერები, სოფლის მეურნეობის სამინისტროს წარმომადგენლები, უმაღლესი სასწავლებლის

პროფესორ-მასწავლებლები, წარმოების მუშაკები (მ.შ. წარმატებული ფერმერები და მეურნეები).

საბჭო თავის საქმიანობას ახორციელებდა წინასწარ შედგენილი გეგმის შესაბამისად, რომელიც მუშაობის პერიოდში გარკვეულ ტრანსფორმაციას განიცდიდა, რაც იმ მომენტისათვის იყო მნიშვნელოვანი.

საბჭო არ იხილავდა საკითხებს, რომლებიც აკადემიის აკადემიური საბჭოს განხილვის საგანს წარმოადგენდა, ჩვენი მიმართულება იყო პრაქტიკული ხასიათის, რაც ძირითადად მეცნიერებისა და წარმოების ურთიერთკავშირში გამოიხატებოდა.

საბჭოს საქმიანობის ძირითად მიმართულებებს განსაზღვრავდა ის პრობლემები, რომლებიც თავს იჩენდა საწარმოო ურთიერთობების დრო, ასეთი საკითხები კი საკმაოდ ბევრია, როგორც მემცენარეობაში მელიორაციით, ისე მეცხოველეობაში და ნიადაგმცოდნეობაში. საბჭომ ამასთან ერთად ასევე ყურადღება დაუთმო კოოპერაციის საკითხებს.

აქვე საჭიროდ ვთლით შეეჭერდეთ რამოდენიმე კონკრეტულ საკითხზე, რომლის შესწავლასაც საბჭომ განსაკუთრებული ყურადღება დაუთმო. კერძოდ:

2017 წლის 26 იანვარს სამეცნიერო საბჭოს სხდომაზე (ოქმი №1) მოსმენილ იქნა პროფესორ გოგი მაძღარაშვილის და პროფესიონალ მეფუტკრეთა ასოციაციის პრეზიდენტის თემურ ღოღობერიძის ინფორმაცია თემაზე: „თაფლისა და ცვილის წარმოება გადამუშავებისათვის ინოვაციური ტექნოლოგიები“. მომხსენებელმა აღნიშნა, რომ თაფლს ფუტკარი ყვავილების ნექტრისა და მტვრისაგან ამზადებს. ის სამასამდე სასარგებლო ნივთიერებას შეიცავს, მათ შორის: შაქრებს, ვიტამინებს, მინერალებს, ფერმენტებს, ორგანულ მჟავებს, აზოტოვან ნაერთებსა და ბიოლოგიურად აქტიურ ნივთიერებებს. თაფლს აქვს სამკურნალო თვისებებიც, სპობს ბაქტერიებს, აუმჯობესებს ნივთიერებათა ცვლას, აჩქარებს ქსოვილთა რეგენერაციას და ამავე დროს ანთების საწინააღმდეგო და მატონიზირებელი მოქმედებითაც გამოირჩევა. ამიტომ თაფლისა და ცვილის წარმოება-გადამუშავებისათვის ინოვაციური ტექნოლოგიების შემუშავებას და საწარმოო დანერგვას უდიდესი მნიშვნელობა აქვს. დაადგინეს, რომ საწარმოებში მოხდეს თაფლისა და ცვილის წარმოება-გადამუშავებისათვის ინოვაციური ტექნოლოგიების დანერგვა. აღნიშნული დადგენილება გადაიგზავნა სოფლის მეურნეობის სამინისტროს შესაბამის სამსახურში განსახორციელებლად.

2017 წლის თებერვალი (ოქმი №2) ს/მ მეცნიერებათა დოქტორის, სსმწმ წევრ-კორესპოდენტ ოთარ ლიპარტელიანის მოხსენება თემაზე : „ხორბლის, სიმინდის და ქერის სელექცია - მეთესლეობის დღევანდელი მდგომარეობა საქართველოში და მისი პერსპექტივების შესახებ. მომხსენებელმა ხაზი გაუსვა იმას, რომ სასურსათო უზრუნველყოფის პრობლემიდან ყველაზე მთავარი იყო და მომავალშიც დარჩება, მარცვლეულის წარმოების გადიდების ამოცანა, რომლის წარმატებით გადაწყვეტა ქვეყნის ეროვნული ეკონომიკის განვითარების საფუძველთა საფუძველს წარმოადგენს. ამიტომ უნდა მოხდეს საქართველოში გამოყვანილი ხორბლის,

სიმინდისა და ქერის ჯიშების შენარჩუნება და ფართოდ დანერგვა სოფლის მეურნეობაში.

2017 წლის 20 მარტი (ოქმი №3). მოსმენილი იქნა აკად. გ. ალექსიძის ინფორმაცია აკადემიაში ახალგაზრდა მეცნიერთა საბჭოს შექმნის შესახებ, დაადგინეს რომ შეიქმნას ახალგაზრდა მეცნიერთა სამეცნიერო საბჭო, რომლის მუშაობაში მონაწილეობას მიიღებს სხვადასხვა უმაღლესი სასწავლებლების სტუდენტები. ასევე ამავე სხდომაზე მოსმენილი იქნა აგრარული მეცნიერების დოქტორის ლაშა ავალიანის ინფორმაცია თემაზე; საქართველოში ბრუცელოზის პრევენციისა და კონტროლის პროგრამის შესახებ.“ მომხსენებელმა აღნიშნა, რომ ბრუცელოზის პროფილაქტიკას და ლიკვიდაციას ეკონომიკური და სოციალური მნიშვნელობა აქვს. შემუშავდა ბრუცელოზის გრძელვადიანი ღონისძიებები (2015-2019). პირველ ეტაპზე მოხდა საქართველოში ბრუცელოზის პრევალენტობის განსაზღვრა და ბრუცელოზის აღმძვრელის სახეობის დადგენა, მსხვილფეხა და წვრილფეხა პირუტყვში რეგიონების მიხედვით. (ნიმუშის აღება გრძელდება). მიმდინარეობს ერთ წელზე მეტი ასაკის მდედრი მსხვილფეხა რქოსანი პირუტყვის კვლევა. დადებითად მორეაგირეს დაკვლა, ოთხ თვეზე მეტი და ერთ წლამდე ასაკის მდედრი მსხვილფეხა რქოსანი პირუტყვის ვაქცინაცია .(RB51).

2017 წლის 11 აპრილი (ოქმი №4). მოსმენილი იქნა აკად. თ. ყურაშვილის ინფორმაცია თემაზე : „დაავადებები, რომელიც ცხოველიდან ადამიანზე რძით გადადის „... მომხსენებელმა აღნიშნა, რომ ასეთი დაავადებებია: ბრუცელოზი, ტუბერკულოზი და სხვა. საჭიროა მოხდეს მთლიანი ამთვისებელი ცხოველების გამოკვლევა აღნიშნულ დაავადებებზე, დაავადების გამოვლენის შემთხვევაში ინსტრუქციით გათვალისწინებული ყველა ღონისძიებების გატარება. ამავე სხდომაზე მოსმენილი იქნა აკად. ვ.კვალიაშვილის ინფორმაცია თემაზე: „კაკლის სელექციის დღევანდელი მდგომარეობა საქართველოში და მისი პერსპექტივების შესახებ“. მომხსენებელმა აღნიშნა, რომ კაკალი მსოფლიოს სხვადასხვა ხალხში, „წმინდა მცენარედ“ არის ცნობილი. იგი „ხე კომბინატს“ წარმოადგენს. ნაყოფი გამოირჩევა პირველხარისხოვანი ენერგეტიკული და მაღალკონცენტრირებული ბიოლოგიურად აქტიური ნივთიერებების სიმრავლით. მოცემული ნივთიერებები უდიდეს როლს თამაშობს ადამიანის ბალანსირებულ კვებაში. დაადგინეს, რომ ინტენსიურად მოხდეს კაკლის დაბალნაყოფიერი მცენარეების გადამყნობა მაღალნაყოფიერი ჯიშებით.

2017 წელი 22 მაისი ჩატარდა გასვლითი სამეცნიერო ექსპედიცია შპს „მარგებელი“, შპს „ლაშარელა“, შპს „კუმისი“ და მარნეულის ხორც-კომბინატში. აღნიშნულ ღონისძიებაში საბჭოს წევრებთან ერთად მონაწილეობდნენ დარგის სპეციალისტები, მათ დაათვალიერეს აღნიშნული ობიექტები, გაიმართა დისკუსიაც.

2017 წლის 20 ივნისი (ოქმი №6) მოსმენილი იქნა აკად. ნ. ჭითანავას ინფორმაცია თემაზე:

„საქართველოს სოფლის მეურნეობა ახალი გამოწვევების წინაშე“ (პრობლემები, სტრატეგია). მომხსენებელმა აღნიშნა, რომ ეროვნული ეკონომიკა იმყოფება კრიზისის ფაზაში, რამაც დიდი ზიანი მიაყენა საზოგადოებას. ძლიერი ეკონომიკის გარეშე კი პოლიტიკური თავისუფლება კრიზისშია. საქართველოში მიწის რესურსი უყურადღებოდ არის დატოვებული, სახნავი მიწის 30 % არის დაუმუშავებელი. თანამედროვე მსოფლიო მენეჯმენტის არცერთი ფუნქცია საქართველოს ეკონომიკაში არ ხორციელდება. მომხსენებელმა აღნიშნა, რომ აუცილებლად უნდა მოხდეს ეკონომიკის გაძლიერება.

2017 წლის 13 ივლისი (ოქმი №7). ჩატარდა სამეცნიერო საბჭოსა და მეცხოველეობის, ვეტერინარიისა და საკვებწარმოების სამეცნიერო განყოფილების ორგანიზებული „მრგვალი მაგიდა“, სხდომა. მოსმენილი იქნა აკად. თ. ყურაშვილის მოხსენება თემაზე: „საქართველოში ცხოველთა სოკოვანი დაავადებების გავრცელების შესახებ“. მომხსენებელმა აღნიშნა, რომ საქართველოში ცხოველთა შორის ფართოდ არის გავრცელებული სოკოვანი დაავადებები, როგორცაა: ტრიქოფიტია, მიკრისპორია, სირსველა და სხვა. აღნიშნული დაავადებებით ავადდება აგრეთვე ადამიანი. უნდა მოხდეს დაავადებულების დროული გამოვლენა და მკურნალობა. ამავე სხდომაზე მოისმინეს აგრეთვე პროფესორ ჯ.ქიტიაშვილის ინფორმაცია თემაზე: „სასოფლო-სამეურნეო ცხოველთა და ფრინველთა ექსტრუდირებული საკვები.“ მომხსენებელმა აღნიშნა, თუ რა მნიშვნელობა აქვს ექსტრუდირებული საკვების წარმოებასა და გამოყენებას სასოფლო-სამეურნეო ცხოველთა და ფრინველთათვის. დაადგინეს მოხდეს ექსტრუდირებული საკვების წარმოება და გამოყენება სასოფლო-სამეურნეო ცხოველთა და ფრინველთათვის.

2017 წლის 12 ოქტომბერი (ოქმი №8). მოსმენილი იქნა აკად. ნ. ქარქაშაძის ინფორმაცია „საქართველო და ევროკავშირი“ (ეკონომიკური მიმოხილვა). მომხსენებელმა აღნიშნა რომ საქართველო ევროკავშირში გაერთიანების კანდიდატი ქვეყანაა. პლურალისტური დემოკრატია, კანონის უზენაესობა, მოქალაქეების უფლებების დაცვა, კონკურენტუნარიანი საბაზრო ეკონომიკა და ა.შ. ის მოთხოვნებია, რომელიც აუცილებელია ამ ორგანიზაციაში გასაწევრიანებლად. მომხსენებელმა ყურადღება გაამახვილა ბალტიისპირეთის ქვეყნების იმ პრობლემებზე, რომლებიც მათ შეხვდათ კავშირში გაერთიანების გზაზე. საქართველოს ანალოგიური მაჩვენებლები შეადარა ბალტიისპირელების მონაცემებს და ჩამოაყალიბა ის სერიოზული დასკვნები რაც გასათვალისწინებელია ჩვენი ქვეყნისათვის რომელიც დგას ევროკავშირში გაერთიანების გზაზე.

ამავე სხდომაზე მოისმინეს აკად ჯ.გუგუშვილის ინფორმაცია პროფ.მ.ლობაჟანიძის და მ.ბერუაშვილის რეცენზიაზე, კ.ბუაჩიძის და ი. სარჯველაძის სახელმძღვანელო „სასარგებლო ფრინველები და მათი სამეურნეო მნიშვნელობა“- ს შესახებ. მომხსენებელმა აღნიშნა, რომ პროფესორები მ.ლობაჟანიძე და მ. ბერუაშვილი აძლევენ დადებით შეფასებას სახელმძღვანელოს „სასარგებლო ფრინველები და მათი სამეურნეო მნიშვნელობა“ და შემოდიან წინადადებით

სამეცნიერო საბჭოს წინაშე, რათა მიეცეს რეკომენდაცია სტამბური წესით დაბეჭდვისათვის. დაადგინეს: კ. ბუაჩიძის და ი. სარჯველამის სახელმძღვანელო „სასარგებლო ფრინველები და მათი სამეურნეო მნიშვნელობა“ გამოიცეს სტამბური წესით.

სამეცნიერო საბჭოს სხდომებზე და გასვლით სამეცნიერო ექსპედიციაში მონაწილეობას ღებულობდნენ ტექნიკური უნივერსიტეტის, თბილისის სასწავლო უნივერსიტეტის და წმინდა გრიგოლ ფერაძის სასწავლო უნივერსიტეტის სტუდენტები, აგრეთვე მეცხოველეობის, ვეტერინარიისა და საკვებწარმოების მიმართულებების ეროვნული კოორდინატორები. წარმოების სპეციალისტებს მიეცათ რეკომენდაციები არსებული მდგომარეობის გაუმჯობესებისა და პერსპექტიული ღონისძიებების გატარების შესახებ.

2017 წელს ჩატარდა 8 სამეცნიერო საბჭოს სხდომა. სულ მოსმენილი იქნა 16 საკითხი.

სამეცნიერო ღონისძიებები განხორციელდა სამეცნიერო საბჭოს მიერ დამტკიცებული სამუშაო გეგმის მიხედვით.

სამეცნიერო საბჭოს საქმიანობის სერიოზული მიმართულება იყო და არის ინდივიდუალური კონსულტაციები, რომლისთვისაც ვიყენებთ მობილურ ტელეფონს, ფეისბუქს, ელექტრონულ ფორმატს და ცხადია პირად შეხვედრებსაც.

თავი 3. საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის საერთაშორისო და ადგილობრივ აზიარეზული მიმართულების ორგანიზაციებსა და ფერმერებთან თანამშრომლობა

3.1. საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის თანამშრომლობა საერთაშორისო სტრუქტურებთან

3.1.1. საერთაშორისო კონფერენცია ვინიცის (უკრაინა) ეროვნულ აგრარულ უნივერსიტეტში

ვინიცის (უკრაინა) ეროვნულმა აგრარულმა უნივერსიტეტმა 29-30 მარტს უმასპინძლა მე-IX საერთაშორისო სამეცნიერო-პრაქტიკულ კონფერენციას “მეცხოველეობის პროდუქტების ხარისხის, უვნებლობის, წარმოებისა და

გადამუშავების ამაღლებისთანამედროვე პრობლემები”. კონფერენციის მუშაობაში მონაწილეობა მიიღო და პლენარულ სხდომაზე მოხსენებით გამოვიდასაქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის პრეზიდენტის მოადგილე, დოქტორი ანატოლი გიორგაძე.

კონფერენციის ძირითადი მიზანი იყო მეცხოველეობის ხარისხიანი და უვნებელი პროდუქტების წარმოებისა და გადამუშავების თანამედროვე სამეცნიერო კვლევებზე დაფუძნებული გამოცდილების განვრცობა-გაზიარება, მეცნიერულად დასაბუთებული რეკომენდაციების შემუშავება და საწარმოო და გადამამუშავებელი “წარმოებების კონკურენტუნარიანობის ასამაღლებელი გზების ძიება.

კონფერენციაზე მუშაობდა ოთხი სექცია: კლასიკური და ალტერნატიული ტექნოლოგიები მეცხოველეობაში; ინოვაციები სასოფლო-სამეურნეო ცხოველთა დააკვაკულტურის კვებაში; სამეცნიერო კვლევების მდგომარეობა და პერსპექტივებიცხოველთა სელექციაში, გამრავლებასა და ჰიგიენაში; ინოვაციური საკვებიპროდუქტების და ნედლეულის ფორმირება, ხარისხისა და უვნებლობისკონტროლი.

კონფერენცია გახსნა ვინიცის ეროვნული აგრარული უნივერსიტეტის პრეზიდენტმა გრიგორი კალეტნიკმა. კონფერენციის მონაწილეებს მისასალმებელი სიტყვით მიმართეს უნივერსიტეტის რექტორმა ვიქტორ მაზურმა, პრორექტორმა ალექსანდრე იარემჩუკმა.

საერთაშორისო კონფერენციის მუშაობაში მონაწილეობდნენ მეცნიერები მოლდოვადან, საქართველოდან, ბელორუსიდან, ასევე უკრაინის სხვადასხვა სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტებიდან და უნივერსიტეტებიდან. პლენარულ სხდომაზე და ოთხ სექციაში მოხსენილი იქნა სულ 142 სამეცნიერო მოხსენება.

კონფერენციის მუშაობა შეაჯამა ვინიცის ეროვნული აგრარული უნივერსიტეტის მეცხოველეობის პროდუქტების წარმოებისა და გადამუშავების ფაკულტეტის დეკანმა ოქსანა სკორომნამ. მონაწილეებს გადაეცათ შესაბამისი სერთიფიკატები.

მარცხნიდან: გრიგორი კალეტნიკი - ვინიცის ეროვნული აგრარული უნივერსიტეტის პრეზიდენტი; ანატოლი გიორგაძე – საქართველოსსოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის პრეზიდენტის მოადგილე; ვიქტორ მაზური - ვინიცის ეროვნული აგრარული უნივერსიტეტის რექტორი.

3.12. BACSA -ს საერთაშორისო კონფერენცია მიაბრეშუმეობაში

2017 წლის 01 - 07 აპრილს, ზერბაიჯანის ქალაქ შეკში ჩატარდა შავი, კასპიის ზღვების და ცენტრალური აზიის ქვეყნების მებარეშუმეობის ასოციაციის (BACSA) მე-8 საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია თემაზე “კლიმატის და სასუქების ცვლილება-ახალი გამოწვევები მებარეშუმეობაში”.

კონფერენციის მუშაობაში მონაწილეობა მიიღეს ბულგარეთის, რუმინეთის, თურქეთის, საქართველოს, ზერბაიჯანის, რუსეთის, ტაჯიკეთის, ჩინეთის, ტაილანდის და კუბის მებარეშუმეობის წამყვანმა მეცნიერებმა, ბიზნესმენებმა, მებარეშუმეობის კოოპერატივებმა დაკერძო დამსაქმელებმა.

საქართველოდან კონფერენციის მუშაობაში მონაწილეობდნენ

საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსი ე.შაფაქიძე, სოფლის მეურნეობის სამეცნიერო-კვლევითი ცენტრის მთავარი სპეციალისტი ნ. ბარამიძე,

საქართველოს აგრარული უნივერსიტეტის მებარეშუმეობის ლაბორატორიის ხელმძღვანელი ი. გუჯაბიძე და ლაბორატორიის თანამშრომელი ზ. წყარუაშვილი.

კონფერენციის მუშაობას

ხელმძღვანელობდა BACSA -ს პრეზიდენტი, პროფ. პანომირ ცენოვი (ბულგარეთი). მანვე გააკეთა შესავალი მოხსენება “კლიმატის ცვლილებების გავლენა ევროპის, კავკასიის რეგიონის და ცენტრალური აზიის მებარეშუმეობაზე”.

საინტერესო მოხსენებებით და წინადადებებით გამოვიდნენ კონფერენციის მონაწილე ყველა დელეგაციის წევრები. აკადემიკოსმა ე. შაფაქიძემ კონფერენციის პლენარულ სხდომაზე გააკეთა მოხსენება თემაზე: “საქართველოს მებარეშუმეობა - გუშინ, დღეს და ხვალ”, ხოლო კონფერენციის მეორედღეს აკად. ე. შაფაქიძემ გააკეთა პრეზენტაცია “თანამედროვე ინოვაციური ტექნოლოგიები და ტექნიკური საშუალებები მებარეშუმეობაში”, რომელმაც მსმენელთა დიდი ინტერესი გამოიწვია.

კონფერენციის მსვლელობისას ხაზი გაესვა მოსაზრებას, რომ საჭიროა ქმედითი დახმარება გაუწიოს ყოფილი საბჭოთა კავშირის მებარეშუმეობის მწარმოებელ რესპუბლიკებს - საქართველოს, აზერბაიჯანს, უზბეკეთს, ტაჯიკეთს, უკრაინას და კონფერენციამ თხოვნით მიმართა მებარეშუმეობის წამყვან ქვეყნებს ჩინეთს და ტაილანდს ქმედითი დახმარება გაუწიონ ზემოთ ჩამოთვლილ ქვეყნებს ამ მიმართულებით.

კონფერენციის პროგრამით ჩატარდა გამსვლელი სემინარი ქ. შეკის მებარეშუმეობის კომბინატში, სადაც ძალზე საინტერესო მასალაა

წარმოდგენილი ძაფისამოსახვევი თანამედროვე მანქანების, საქსოვი და სამღებრო საამქროების სახით.

კონფერენციის ფარგლებში გაიმართა BACSA -ს აღმასრულებელი კომიტეტის სხდომა, სადაც პროფ. პანომირ ცენოვის წინადადებით კონფერენციის მონაწილეებმა განიხილეს საკითხი საქართველოს პრემიერ-მინისტრისათვის თხოვნით მიმართვის შესახებ, რათა საქართველოს მთავრობამ განიხილოს 2019 წლისათვის BACSA -ს მე-9 საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის ჩატარების შესაძლებლობა საქართველოში. საკითხის დადებითად გადაწყვეტის შემთხვევაში ეს იქნება დიდი სტიმული არა მარტო საქართველოს მეაბრეშუმეებისათვის, არამედ მთლიანად მეაბრეშუმეობის დარგისათვის.

მარცხნიდან: BACSA -ს პრეზიდენტი პროფ. პ. ცენოვი, დოქტ. ნ. ბარამიძე და აკად. ე. შაფაქიძე.

3.13 აკადემიის სტუმრები

2017 წლის 10 აპრილს საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიაში სამუშაო ვიზიტით იმყოფებოდნენ ჩინეთის ბიზნეს საკონსულტაციო კომპანია ჰუაჰე ინტერნეიშენელის კომერციული დირექტორი ქალბატონი ჩენ ძინი და სომხეთში ჩინეთის ცენტრის დირექტორი ქალბატონი იზაბელა მურადიანი.

აკადემიის მხრიდან სტუმრებს შეხვდნენ აკადემიის პრეზიდენტი აკად. გ. ალექსიძე, ვიცე-პრეზიდენტი აკად. გ. ჯაფარიძე, აკადემიური დეპარტამენტის უფროსი აკად. ე. შაფაქიძე, აკადემიის პრეზიდენტის მოადგილე, დოქტ. ა. გიორგაძე, აკადემიის აპარატის თანამშრომელები.

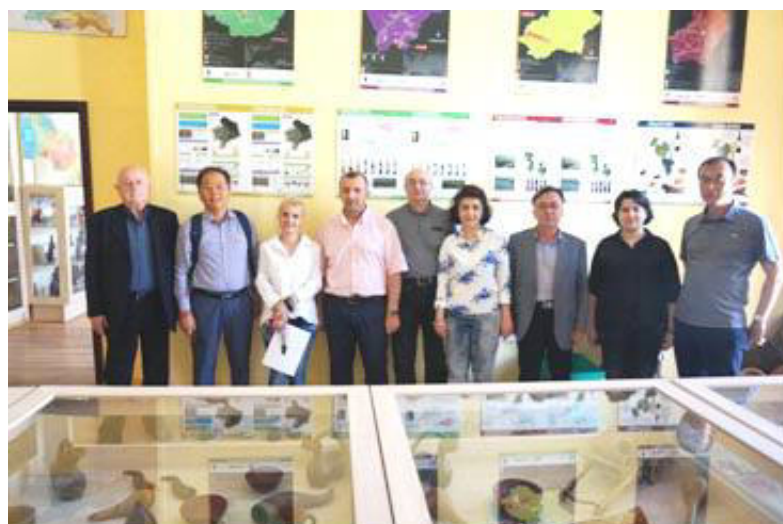
მარცხნიდან – ი. მურადიანი, კომპანია ჰუაჰე ინტერნეიშენელის კომერციული დირექტორი ქალბატონი ჩენ ძინი, აკადემიის პრეზიდენტი აკად. გ. ალექსიძე, აკადემიის ვიცე-პრეზიდენტი აკად. გ. ჯაფარიძე, დოქტ. ა. გიორგაძე, აკად. ე. შაფაქიძე.

აკად. გ. ალექსიძემ სტუმრებს გააცნო აკადემიის საქმიანობა, აკადემიაში დამუშავებული მოკლე და ხანგრძლივ ვადიანი საინვესტიციო პროექტები, აკადემიის წევრების სამეცნიერო მიღწევები. ჩინელი სტუმარი 2ა შეხვედრის მიზანი იყო ერთობლივი პროექტების შედგენა და განხორციელება. გადაწყდა, მომზადდეს პრაქტიკული წინადადებები, როგორც საქართველოს, ისე ჩინეთის მხრიდან და პროექტები გადაეგზავნოს მონაწილე მხარეებს.

შემდგომი განხილვისა და განხორციელებისათვის. შეხვედრაზე განიხილეს ჩინეთში საერთაშორისო გამოფენაზე ქართული დელეგაციის მონაწილეობის და საგამოფენო თემატიკის საკითხები.

3.1.4. საქართველო-კორეის ერთობლივი ექსპედიცია

2017 წლის 15 ივნისს საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიას სამუშაო ვიზიტით ეწვია სამხრეთ კორეის დელეგაცია - დოქტ. ჰონგ ჯე პარკი (კორეის მეცნიერებათა ეროვნული აკადემიის აგრობიომრავალფეროვნების ცენტრი), დოქტ. მა კუნჰო (კორეის მეცნიერებათა ეროვნული აკადემიის აგრობიომრავალფეროვნების ცენტრი), დოქტ. იუნ-სუპ ჩო (კორეის მეხილეობის კვლევითი ცენტრი). სამუშაო ვიზიტი ხორციელდება ერთობლივი პროექტის ფარგლებში, რომლის მიზანი და ამოცანაა მცენარეთა გენეტიკური რესურსების გაცვლის, მართვისა და კვლევის ორმხრივი თანამშრომლობის სისტემის განხილვა. საქართველოს მხრიდან შეხვედრაში მონაწილეობს და ექსპედიციას ხელმძღვანელობს საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის პრეზიდენტი აკდ. გ. ალექსიძე; პროექტში საქართველოს მხრიდან მონაწილეობს აგრეთვე დოქტორანტი თ. ეპიტაშვილი. ექსპედიციის ფარგლებში საქართველოს მასშტაბით მოხდება მცენარეთა გენეტიკური რესურსების შეგროვება და კორეის აგრობიომრავალფეროვნების ცენტრის გენბანკში გაგზავნა-შენახვა.

3.1.5. საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოს ჯემალ კაციტაძის წარმატება ევროპის პრესტიჟულ საერთაშორისო სამეცნიერო ფორუმზე

2017 წლის 21...25 ივნისს ბულგარეთის საკურორტო ქალაქ ვარნაში ევროკავშირის ეგიდით ჩატარდა მნიშვნელოვანი საერთაშორისო სამეცნიერო-ტექნიკური კონგრესი თემაზე "მანქანები სოფლის მეურნეობაში", რომელშიაც მონაწილეობდა ევროკავშირისა და აღმოსავლეთ ევროპის 100-ზე მეტი მეცნიერი და დოქტორანტი ბულგარეთიდან, პოლონეთიდან, იტალიიდან, გერმანიიდან, ჩეხეთიდან, ალბანეთიდან, უნგრეთიდან, რუსეთიდან, უკრაინიდან, ყაზახეთიდან, ბელარუსიდან და საქართველოდან, მათ შორის 4 აკადემიკოსი, 60 პროფესორი, 30 დოქტორანტი და მეცნიერ-თანამშრომელი. კონგრესზე საქართველოს წარმოდგენდნენ საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსი, აგრარული უნივერსიტეტის პროფესორი ჯემალ კაციტაძე და დოქტორანტი გიორგი ქუთელია. კონგრესის პლენარულ სხდომაზე აკად. ჯემალ კაციტაძემ წარადგინა სამეცნიერო მოხსენება: "Improving the reliability of agricultural machinery, using the method of restoration of parts under submerged arc welding, and its technical and economic evaluation". აკად. ჯემალ კაციტაძე იყო კონგრესის საერთაშორისო საორგანიზაციო კომიტეტის წევრი და პლენარულ სხდომაზე საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის პრეზიდენტის, აკად. გურამ ალექსიძის სახელით გულთბილად მიესალმა კონგრესის მონაწილეებს და უსურვა მათ წარმატებები სამეცნიერო-კვლევით მუშაობაში, ხოლო ორგანიზატორებს გადასცა სამახსოვრო სუვენირები. საბოლოოდ, საორგანიზაციო კომიტეტის მიერ შერჩეულ იქნა სამი საუკეთესო ნაშრომი, რომლებსაც გადაეცათ პირველი ხარისხის დიპლომები და მათ შორის იყო აკად. ჯემალ კაციტაძის მოხსენება, რომელიც დაიბეჭდა მაღალი იმფაქტ-ფაქტორის მქონე ჟურნალში MTM (Machines, Technologies, Materials).

აკად. ჯემალ კაციტაძის გამოსვლა საერთაშორისო სამეცნიერო-ტექნიკურ კონგრესზე (ვარნა, ბულგარეთი, 22 ივნისი, 2017 წელი).

3.1.6. საერთაშორისო სიმპოზიუმი „ევრაზიული ბიომრავალფეროვნება“ (ქ. მინსკი, ბელარუსია).

2017 წლის 5-9 ივლისს, ქალაქ მინსკში, ბელარუსიის სახელმწიფო უნივერსიტეტში, ჩატარდა საერთაშორისო სიმპოზიუმი „ევრაზიული ბიომრავალფეროვნება“, რომელსაც ოცდახუთი ქვეყნის ცნობილი მეცნიერები ესწრებოდნენ. მათ შორის საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიიდან აკადემიკოსი, პროფესორი რეზო ჯაბნიძე. მან წაიკითხა მოხსენება - „საქართველოში ინტროდუცირებული ციტრუსოვანთა კულტურების ზრდისა და მსხმოიარობის ასაკობრივი პირობები და განვითარების თავისებურებები“, რომელსაც დიდი მოწონება ხვდა წილად და აზრთა აქტიური გაცვლა-გამოცვლა გამოიწვია. მოხსენებით გამოსვლამდე უდიდესი კეთილგანწყობით მიიღეს მისი მისასალმებელი სიტყვაც, რომელშიც მან განსაკუთრებული პატივისცემით მიმართა მასპიძელი ქვეყნის წამომადგენლებს, საზგასმით აღნიშნა რა საქართველოსა და ბელარუსიის ტრადიციული სიახლოვე, თანამშრომლობა და მეგობრობა. აღინიშნა აგრეთვე, რომ საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიასა და ბელარუსიის ეროვნულ მეცნიერებათა აკადემიებს შორის გაფორმებულია თანამშრომლობის მემორანდუმი, რომელსაც ხელი მოეწერა ქ. თბილისში, ბელარუსიის პრეზიდენტის აღექსანდრე ლუკაშენკოს საქართველოში ვიზიტის დროს. თანამშრომლობა დღესაც წარმატებით მიმდინარეობს.

აკადემიკოსი რეზო ჯაბნიძე ხელმძღვანელობდა მემცენარეობის სექციას, რომლის თანახემდღვანელები იყვნენ ცნობილი მეცნიერები ინდოეთიდან და აზერბაიჯანიდან. სექციებში იხილებოდა გლობალური დათბობისა და მცენარეული სამყაროს, ეკოლოგიის, სატყეო მეურნეობის, მცენარეთა გენეტიკის, სელექციის, ჯიშთა გამოცდის, მავნებელ-დაავადებებთან ბრძოლის, მცენარეთა კარანტინის საკითხები. სიმპოზიუმზე აღინიშნა სექციის აქტიური და წარმატებული მუშაობა და მის მონაწილეებს სპეციალური სერტიფიკატები გადაეცათ. დასასრულს ითქვა, რომ მომავალ წელს ამგვარი სიმპოზიუმი უკრაინაში გაიმართება, ხოლო 2019 წელს კი საქართველოში.

სიმპოზიუმის მონაწილეები: მარჯვნიდან - ესპანეთის ქ. ბარსელონას აგრარული უნივერსიტეტის პროფესორი ანტონიო ვალვერდე; აკადემიკოსი რეზო ჯაბნიძე, ბელარუსიის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პრორექტორი პროფ. ვლადიმერ ვასილუვი, იტალიის ბიომრავალფეროვნების სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტის დირექტორის მოადგილე პროფ. ალფონსო გალვანი.

3.1.7. საქართველოს თანამშრომლობა საზღვარგარეთის ძველმა თანამშრომლებთან თხილის მრეწველობის საკითხებზე

2017 წლის 9 აგვისტოს საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიაში სამუშაო ვიზიტით იმყოფებოდნენ ა.შ.შ. - ისორეგონის სახელმწიფო უნივერსიტეტის წარმომადგენლები: პროფ. შონმეჰლენბაჩერი, იაკონსნელინგი, ჯასტინლომბარდინი (რუტგერის უნივერსიტეტი), ჯორჯ მორი (თხილის მწარმოებელი ფერმერი, ჩილე) ვიქტორია ლირა (თხილის მწარმოებელი ფერმერი, ჩილე), ქართველი მეცნიერები: ხათუნა ახალაია, ნანა მიროტაძე, მაია მიროტაძე. შეხვედრის მიზანი იყო თხილის მრეწველობის მიმართულებით ერთობლივი სამომავლო გეგმების დასახვა, არსებული მდგომარეობის გაუმჯობესება და დარგის სტრატეგიის შემუშავება. აკადემიის მხრიდან შეხვედრას ესწრებოდნენ: აკადემიის პრეზიდენტი აკად. გურამ ალექსიძე, ვიცე-პრეზიდენტი აკად. გივი ჯაფარიძე, აკად. იუზაფასაძე, პრეზიდენტის მოადგილე დოქტ. ანატოლი გიორგაძე, სწავლული მდივნები - მარინე ბარვენაშვილი და რევაზ ლოლიშვილი, პრეზიდენტის თანაშემწე თინათინ ეპიტაშვილი. შეხვედრის ბოლოს მხარეები შეთანხმდნენ გააგრძელონ ერთობლივი სამუშაოები თხილის მოვლა - მოყვანის პროგრესული ტექნოლოგიების დანერგვაზე საქართველოს პირობებში. სტუმრები აგრძელებენ გაცნობით მოგზაურობას არსებული მდგომარეობის შესასწავლად კახეთსა და სამეგრელოში.

საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის პრეზიდენტი აკად. გ. ალექსიძე და პროფ. შონმეჰლენბაჩერი

შეხვედრის მონაწილე საზღვარგარეთის სტუმრები და სსმ აკადემიის წარმომადგენლები

3.1.8. სტუმრები ჩინეთის სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიიდან

2017 წლის 06 სექტემბერს საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიაში საქმიანი ვიზიტით იმყოფებოდნენ ჩინეთის სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის ვიცე-პრეზიდენტი, აკადემიკოსი ვუ კონგმინგი, ამავე აკადემიის საერთაშორისო ურთიერთობების დეპარტამენტის დირექტორი, პროფესორი ქალბატონი ჩანგ ჰუიჯი და ჩინეთის სოფლის მეურნეობის სამინისტროს საერთაშორისო ურთიერთობების დეპარტამენტის უფროსი, FAO-ს კოორდინატორი ჩინეთში, ბატონი ლიუ შონგვეი. ვიზიტის მიზანი იყო თანამშრომლობის მემორანდუმის გაფორმება ჩინეთის სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიასა და საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიას შორის. აკადემიიდან შეხვედრას ესწრებოდნენ სამეცნიერო განყოფილებების აკადემიკოს-მდივნები, აკადემიკოსები გ. მარგველაშვილი, რ. მახარობლიძე, ჯ. გუგუშვილი და ნ. ბაღათურია, აკადემიკოსები ე. შაფაქიძე, ნ. ჩხარტიშვილი, თ. ყურაშვილი, აკადემიის პრეზიდენტის მოადგილე, დოქტ. ა. გიორგაძე, სწავლული მდივნები დოქტორები მ. ბარვენაშვილი და რ. ლოლიშვილი, პრეზიდენტის თანაშემწე საერთაშორისო ურთიერთობების საკითხებში თ. ეპიტაშვილი, აკადემიის წამყვანი სპეციალისტები გ. მოსაშვილი, ც. თევთაშვილი და მ. მოსაშვილი.

შეხვედრა შესავალი სიტყვით გახსნა აკადემიის პრეზიდენტმა, აკად. გ. ალექსიძემ. აღინიშნა, რომ ჩინეთის სსმ აკადემიასთან საქართველოს სსმ აკადემიას ხელშეკრულება თანამშრომლობის შესახებ ხელმოწერილი აქვს 2009 წლიდან, მაგრამ სოფლის მეურნეობის მართვის თანამედროვე ინოვაციური ტექნოლოგიების გაუმჯობესებამ და მსოფლიოში რესურსდამზოგი ტექნოლოგიების ფართოდ გამოყენებამ, აგრეთვე სამეცნიერო-კვლევითი საქმიანობის თანამედროვე რელსებზე გადაყვანის გამო მიწანშეწონილია ახალი ხელშეკრულების გაფორმება. ახალი მემორანდუმით გათვალისწინებულია ერთობლივი ლაბორატორიების ჩამოყალიბება დარგების

მიხედვით, სადაც ძირითადად წარიმართება სამეცნიერო-კვლევითი საქმიანობა მხარეებისათვის საინტერესო მიმართულებებში, როგორიცაა: მარცვლეული და საკვები პროდუქტების წარმოება; ხილის და ბოსტნეულის პროდუქცია; მევენახეობა და მეღვინეობა; მეცხოველეობა, მეაბრეშუმეობა, ვეტერინარია; მცენარეთა მრავალფეროვნება და მათი გაუმჯობესება; სურსათის ხარისხის სტანდარტი და მისი ტესტირება/გამოცდა.

ჩინეთის სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის ვიცე-პრეზიდენტი, აკადემიკოსი ვუ კონგ მინგი მიესალმა ორ აკადემიას შორის თანამშრომლობის მემორანდუმის გაფორმებას და აღნიშნა, რომ მემორანდუმი იქნება საფუძველი, რათა საქართველო გაერთიანდეს გაეროს მიერ განხორციელებულ “სამხრეთის სარტყელის” პროგრამებში, რომელსაც ამჟამად ჩინეთი ხელმძღვანელობს. აღინიშნა აგრეთვე, რომ “სამხრეთის სარტყელის” პროგრამების განხორციელებაში საქართველოს შეუძლია მნიშვნელოვანი ადგილის დაკავება აგრარული მიმართულებების სამეცნიერო პოტენციალის მდიდარი გამოცდილების გამო.

შეხვედრის დასასრულს საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის პრეზიდენტმა, აკად. გურამ ალექსიძემ და ჩინეთის სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის ვიცე-პრეზიდენტმა, აკადემიკოსმა ვუ კონგ მინგმა, ხელი მოაწერეს ორ აკადემიას შორის თანამშრომლობის მემორანდუმს, რომელიც ძალაში დარჩება 5 წლის განმავლობაში.

ჩინელი სტუმრები სსმ აკადემიის თანამშრომლებთან ერთად

3.1.9. საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია აზერბაიჯანში

2017 წლის 17-21 სექტემბრს აზერბაიჯანის დედაქალაქ ბაქოში გაიმართა საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია თემაზე: „კლიმატური ცვლილებების გავლენა მცენარეთა ბიომრავალფეროვნებაზე“. კონფერენციის მუშაობაში მონაწილეობა მიიღო 20 ქვეყნის მეცნიერებმა, რომლებიც მცენარეთა ბიომრავალფეროვნების საკითხებზე მუშაობენ. საქართველოდან კონფერენციის მუშაობაში მონაწილეობა მიიღო საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსმა, ბათუმის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პროფესორმა რეზო ჯაბნიძემ, რომელიც აგრეთვე თავმჯდომარეობდა სუბტროპიკული მემცენარეობის სექციას. თავის გამოსვლებში ქართველმა მეცნიერმა ყურადღება გაამახვილა სუბტროპიკულ კულტურებზე - იაპონიიდან, ჩინეთიდან, ესპანეთიდან შემოტანილი ციტრუსოვნების ინტროდუქციის, ზრდა-განვითარების, მოვლა-პატრონობის, აკლიმატიზაციისა და ადაპტაციის საკითხებზე. დამსწრეთ გაუზიარა ქართველ მეცნიერთა გამოცდილება.

სუბტროპიკული მემცენარეობის სექციის თავმჯდომარე აკადემიკოსი რეზო ჯაბნიძე, თანათავმჯდომარეები - ინდოეთის ასმედაბადის სუბტროპიკული მეურნეობის ინსტიტუტის ჩაის სელექციის კათედრის დოცენტი ქალბატონი ნაზ ჯინაზ თალალი და აზერბაიჯანის ლენქორანის სუბტროპიკული კულტურების კვლევითი ინსტიტუტის განყოფილების გამგე პროფესორი ხუსეინ ჰასანოღლუ ახადლოვი.

3.1.10. სტუმრად ჩინელ მემცენარეებთან

2017 წლის 29 ნოემბრიდან 4 დეკემბრამდე ჩინეთის ჯანსუს პროვინციაში ჩატარდა სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის კონფერენცია თემაზე: “თანამედროვე სასოფლო - სამეურნეო ინოვაციების ფორუმი”.

კონფერენციის მუშაობაში მონაწილეობა მიიღო მსოფლიოს სხვადასხვა ქვეყნის 1000-მდე მეცნიერმა, მათ შორის: სამხრეთ კორეის, ვიეტნამის, ავსტრალიის, ბანგლადეშის, ინდოეთის, აზერბაიჯანის, საქართველოს, პოლონეთის, ბელორუსიის, საფრანგეთის, პოლანდიის, ჩინეთის და სხვა ქვეყნების წარმომადგენლებმა.

კონფერენციაში აქტიური მონაწილეობა მიიღო ჯიანსუს პროვინციის მთავრობამ, მისი გუბერნატორის ბატონი ვუჩენგ ლონგის ხელმძღვანელობით.

კონფერენციის ფარგლებში ჩატარდა რამდენიმე სხდომა, რომელთა მუშაობაშიც აქტიური მონაწილეობა მიიღო საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის პრეზიდენტმა აკად. გურამ ალექსიძემ. მის მიერ გაკეთებული იქნა ორი მოხსენება თემაზე: “აგრობიომრავალფეროვნება საქართველოში”; პირველად იგი ჩატარდა “მეცნიერებისა და ბიზნესის” ფორუმზე, რომელსაც ესწრებოდა დაახლოებით 200-მდე მონაწილე, ხოლო მეორედ ჩინეთის აკადემიის პრეზიდენტის თხოვნით მოხსენება განმეორდა უკვე აკადემიის წევრებისათვის, რომელსაც დაესწრო კვლევითი ინსტიტუტების წარმომადგენლები (100-მდე სპეციალისტი).

გარდა ზემოთ აღნიშნულისა, საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიამ მონაწილეობა მიიღო კონფერენციის ფარგლებში ჩატარებულ გამოფენაზე, სადაც წარმოდგენილი იქნა მონაცემები ახალი ხორბლისა და ტრიტიკალეს ჯიშებზე, სოფლის მეურნეობის მექანიზაციის ტექნიკურ საშუალებებზე, მეაბრეშუმეობაში (ნერგის გამოზრდა თბილ გრუნტში და თუთის აბრეშუმხვევიას გამოსაყვები მარტივი ტიპის დანადგარი), ვეტერინარიაში და აგრეთვე მეცხოველეობის სამკურნალო პრეპარატებზე. სტენდმა ჩინელი სპეციალისტების ყურადღება დაიმსახურა.

აკად. გ. ალექსიძის მიერ აგრეთვე მიცემული იქნა ინტერვიუ ჩინეთი - საქართველოს ურთიერთობებზე ადგილობრივი ტელევიზიისათვის.

მომავალში გათვალისწინებულია ჩინეთის სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა და საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიებს შორის ურთიერთობის გაღრმავება, რასაც საფუძვლად შეიძლება დაედოს აზიური ფაროსანას წინააღმდეგ ბრძოლის ბიოლოგიური საშუალების (ენტომოფტორული სოკოების) ერთობლივი კვლევა.

საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის პრეზიდენტი აკად. გურამ ალექსიძე კონფერენციის ფარგლებში ჩატარებულ გამოფენაზე სსმმ აკადემიიდან წარდგენილ სტენდთან (2017 წლის 3 დეკემბერი, ჩინეთი, ქ. ნანჯინგი).

3.2. საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის სხვა ორგანიზაციებთან თანამშრომლობის მემორანდუმები

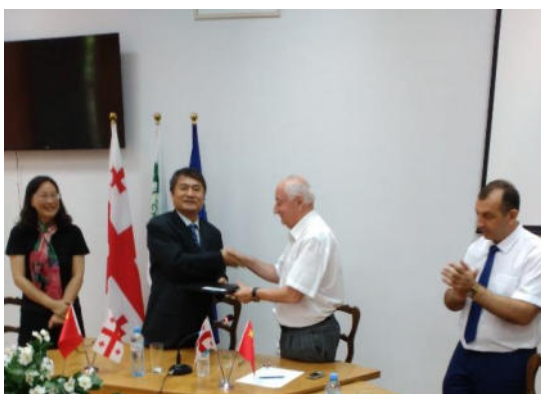
საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიას 2013 – 2017 წლებში სამეცნიერო-კვლევით, საგანმანათლებლო და სხვა ორგანიზაციებთან სულ გაფორმებული აქვს 32 (ოცდათორმეტი) ურთიერთთანამშრომლობის მემორანდუმი, მათ შორის 2017 წელს - 4.

3.2.1. ურთიერთთანამშრომლობის მემორანდუმი ჩინეთის სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიასთან

2017 წლის 06 სექტემბერს საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიაში საქმიანი ვიზიტით იმყოფებოდნენ ჩინეთის სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის ვიცე-პრეზიდენტი, აკადემიკოსი ვუ კონგმინგი, ამავე აკადემიის საერთაშორისო ურთიერთობების დეპარტამენტის დირექტორი, პროფესორი ქაღბატონი ჩანგ ჰუიჯი და ჩინეთის სოფლის მეურნეობის სამინისტროს საერთაშორისო ურთიერთობების დეპარტამენტის უფროსი, FAO-ს კოორდინატორი ჩინეთში, ბატონი ლიუ შონგვეი. ვიზიტის მიზანი იყო თანამშრომლობის მემორანდუმის გაფორმება ჩინეთის სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიასა და საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიას შორის.

თანამშრომლობის მემორანდუმზე ხელს აწერენ საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის პრეზიდენტი, აკად. გ. ალექსიძე და ჩინეთის სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის ვიცე-პრეზიდენტი, აკადემიკოსი ვუ კონგმინგი (თბილისი, 2017 წლის 06 სექტემბერი)

MEMORANDUM OF UNDERSTANDING
Between
Chinese Academy of Agricultural Sciences
And
Georgian Academy Of Agricultural Sciences
In the Field of Agricultural Sciences

The Chinese Academy of Agricultural Sciences (CAAS) and the Georgian Academy of Agricultural Sciences (GAAS), hereinafter referred to as the "Parties", express mutual desire to develop cooperation in the field of agricultural sciences.

3.2.2. ურთიერთთანამშრომლობის მემორანდუმი ა. ტაიროვის მევენახეობისა და მეღვინეობის ინსტიტუტთან (ქ. ოდესა, უკრაინა) 26.10 2017 წელი.

Contract No _____
Science & Technology Cooperation between the
National Scientific Centre
«Tairov Institute of Viticulture and Wine-making»
and
Georgian Academy of
Agricultural Sciences

Договор № _____
о международном научно-техническом
сотрудничестве между Национальным
научным центром «Институт виноградарства
и виноделия им. В.Е. Таирова» и
Академией сельскохозяйственных
наук Грузии

26.10 2017

26.10 2017 г.

ურთიერთთანამშრომლობის მემორანდუმზე ხელს აწერენ საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის პრეზიდენტი, აკად. გ. ალექსიძე და ა. ტაიროვის მევენახეობის და მეღვინეობის ინსტიტუტის (ქ. ოდესა, უკრაინა) ლაბორატორიის ხელმძღვანელი, პროფ. ლ. კონუპი. მარცხნივ-უკრაინის აგრარულ მეცნიერებათა ეროვნული აკადემიის აკადემიკოს-მდივანი, აკადემიკოსი ა. ხარება.

3.2.3. შრტიერთთნანამშრომლობის მემორანდუმი რუმინეთის სოფლის მეურნეობისა და სატყეო მეცნიერებათა აკადემიასთან – 20. 11. 2017 წელი.

AGREEMENT

FOR SCIENTIFIC AND TECHNOLOGICAL COOPERATION

between

**THE GEORGIAN ACADEMY OF AGRICULTURAL SCIENCES
(GAAS), GEORGIA**

and

**THE ACADEMY OF AGRICULTURAL AND FORESTRY SCIENCES
(AAFS), ROMANIA**

The Georgian Academy of Agricultural Sciences (GAAS), Georgia and the Academy of Agricultural and Forestry Sciences (AAFS), Romania, hereinafter referred to individually as a "Party" and collectively as the "Parties", aware of the need to promote and strengthen bilateral friendly relations between the two organizations through the development of cooperation in the field of agriculture science and technology, the two Parties have agreed on the following:

3.2.4. შრტიერთთნანამშრომლობის მემორანდუმი უკრაინის აგრარულ

Memorandum of Understanding

Between

**National Academy of Agrarian Sciences of Ukraine And
Georgian Academy of Agricultural Sciences**

The National Academy of Agrarian Sciences of Ukraine (NAAS) in the person of its President, Academician of the NAAS Iaroslav Gadzalo, who is guided by NAAS Statute, on the one side, and the Georgian Academy of Agricultural Sciences) in the person of its President, Academician of the GAAS Guram Aleksidze on the other side, hereinafter "the Parties", declare their mutual interest to cooperate and the will to broaden their cooperative programs and exchange in the fields of agrarian research and technologies. Both Parties express their intention to strengthen their relations through cooperative activities.

მეცნიერებათა ეროვნულ აკადემიასთან – 24. 11. 2017 წელი.

3.3. საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიაში 2017 წელს ჩატარებული ღონისძიებები

3.3.1. მეცნიერებაში მოღვაწე ქალთა საერთაშორისო დღე აკადემიაში

2017 წლის 10 თებერვალს საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიაში გაიმართა შეხვედრა მეცნიერებაში მოღვაწე ქალბატონებთან.

როგორც ცნობილია გენდერული თანასწორობა, ქალებისა და გოგონების უფლებათა და შესაძლებლობათა გაფართოება საშუალებას მისცემს მათ შეიტანონ თავიანთი წვლილი როგორც გლობალურ ეკონომიკურ განვითარებაში, ასევე 2030 წლამდე პერიოდში მდგრადი განვითარების მისაღწევად.

2011 წლის 14 მარტს გაეროს 55-ე სესიაზე ქალთა მდგომარეობის განმსაზღვრელ კომისიაზე მოსმენილი იქნა მოხსენება, რომელშიც ნათქვამი იყო ქალებისა და გოგონების შესაძლებლობაზე განათლების, მეცნიერებისა და ტექნიკის სფეროებში მათ პროფესიონალური მომზადებისა და დასაქმების შესახებ.

2015

22

წლის

დეკემბერს გაეროს გენერალურმა ასამბლეამ მიიღო რეზოლუცია, რომლის თანახმად 11 თებერვალი გამოცხადდა მეცნიერებაში მოღვაწე ქალთა საერთაშორისო დღედ.

ამ დღესთან დაკავშირებით, აკადემიის პრეზიდენტმა, აკადემიკოსმა გურამ ალექსიძემ, აგრარულ მეცნიერებაში მიღწეული წარმატებებისათვის საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის საპატიო სიგელებით დააჯილდოვა მეცნიერებათა დოქტორები, პროფესორები და აგრარულ სფეროში მოღვაწე ქალბატონები: ლამარა ჯიქია, მარიანე ბარვენაშვილი, ნატო კაკაბაძე, თამარ კაჭარავა, ნანული ჭანუყვაძე, ნინო ზაქარიაძე, მარიამ ხომასურიძე, ირინა დანელია, მაია მელაძე, თინათინ გოგიშვილი, მზალა ლობჯანიძე, ირმა ინაშვილი, ქეთევან როყვა, თინათინ დარსაველიძე, ქეთევან დადიანი, მაია კერესელიძე, ლალი ტაბატაძე, მაკა მდინარაძე, ინგა ღვინერია, დიანა ბიძიგური, მზია თვალავაძე, ნელი ქისიშვილი, ირმა შიოშვილი, ნანა ჩინჩილიკაშვილი.

\

საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემია ულოცავს მეცნიერ ქალბატონებს „მეცნიერებაში მოღვაწე ქალთა და გოგონათა საერთაშორისო დღეს“, უსურვებს წარმატებებს პირად ცხოვრებასა და სამეცნიერო საქმიანობაში.

3.3.2. საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის წლიური საანგარიშო კრება

2017 წლის 24 თებერვალს ჩატარდა საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის წლიური საანგარიშო კრება შემდეგი დღის წესრიგით:

1. საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის მიერ 2016 წელს ჩატარებული მუშაობისა და 2017 წლის ამოცანების შესახებ; მომხსენებელი: აკადემიის პრეზიდენტი, აკადემიკოსი გურამ ალექსიძე.

2. საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის სამეცნიერო განყოფილებების მიერ 2016 წელს ჩატარებული მუშაობისა და 2017 წლის ამოცანების შესახებ;

მომხსენებლები: სამეცნიერო განყოფილებების აკადემიკოს მდივნები: აკად. გ. მარგველაშვილი, აკად. ჯ. გუგუშვილი, აკად. რ. მახარობლიძე, აკად. ზ. ციტიშვილი, აკად. ნ. ბაღათურიძე, აკად. რ. ჩაგელიშვილი, აკად. ო. ქეშელაშვილი.

3. საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის სატყეო საქმის სამეცნიერო განყოფილების აკადემიკოს მდივნად აკადემიკოს რევაზ ჩაგელიშვილის დამტკიცების შესახებ.

მომხსენებელი: აკადემიის ვიცე პრეზიდენტი, აკადემიკოსი გივი ჯაფარიძე;

4. საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის მიერ გამოცხადებული კონკურსის აგრარულ სფეროში 2016 წლის საუკეთესო ფუნდამენტური, გამოყენებითი და საგანმანათლებლო ხასიათის ნაშრომებისათვის პრემიების მინიჭების შესახებ.

მომხსენებლები: აკადემიის ვიცე პრეზიდენტი, აკადემიკოსი გივი ჯაფარიძე; აკადემიის აკადემიური დეპარტამენტის უფროსი, აკადემიკოსი ელგუჯა შაფაქიძე.

5. მიმდინარე საკითხები.

აკადემიის წლიურ საანგარიშო კრებას აკადემიის წევრებთან ერთად ესწრებოდნენ მოწვეული სტუმრებიც: საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემიის სოფლის მეურნეობის სამეცნიერო განყოფილების აკადემიკოს მდივანი, აკად. ოთარ ნათიშვილი და აკად. ბ. კორახაშვილი, საქართველოს პარლამენტის სამი მოწვევის დეპუტატები გოგი თოფაძე და ზურაბ ტყემალაძე, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის აგრარული მეცნიერებებისა და ბიოსისტემების ინჟინერინგის ფაკულტეტის დეპარტამენტების უფროსები აკად. გ. ტყემალაძე და პროფ. ი. ყრუაშვილი, საქართველოს სოფლის მეურნეობის მინისტრის მრჩეველები აკად. თ. კუნჭულია და ო. კაჭარავა, საქართველოს სოფლის მეურნეობის სამინისტროს სამეცნიერო-კვლევითი ცენტრის დირექტორი პროფ. ლ. უჯმაჯურიძე და დირექტორის მოადგილე ნ. ხატიაშვილი, აჭარის სოფლის მეურნეობის მინისტრის პირველი მოადგილე ა. მესხიძე, აჭარის აგროსერვისის ცენტრის დირექტორი გ. ბერიძე და დირექტორის მოადგილე ი. აბულაძე, ქუთაისის ა. წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პრორექტორი პროფ. რ. კოპალიანი და პროფ. თ. ღვინიაიძე, გორის სუხიშვილის უნივერსიტეტის რექტორი პროფ. ვ. სუხიშვილი, შპს „ლომთაგორას“ გენერალური დირექტორი კ. ლაშხი, შპს

„მარცვალის“ დირექტორი პროფ. ი. ზედგენიძე, შპს „ლაშარელას“, დირექტორი ზ. ლაშხი, აკადემიის დარგობრივი ეროვნული კოორდინატორები და მათი ჯგუფების წევრები, სამეცნიერო-კვლევითი ცენტრის მეცნიერ-მუშაკები, აკადემიის აპარატის თანამშრომლები.

წლიურ საანგარიშო კრებაზე ვრცელი მოხსენება გააკეთა აკადემიის პრეზიდენტმა, აკად. გურამ ალექსიძემ (იხილე ვრცლად ბმულზე). კრების მონაწილეებს მიესალმნენ ბატონები გ. თოფაძე და ზ. ტყემალაძე.

კრების დღის წესრიგის მეორე საკითხზე მოხსენებებით გამოვიდნენ აკადემიის სამეცნიერო განყოფილებების აკადემიკოს-მდივნები აკად. გ. მარგველაშვილი, აკად. ჯ. გუგუშვილი, აკად. რ. მახარობლიძე, აკად. ზ. ცქიტიშვილი, აკად. ნ. ბაღათურია, აკად. რ. ჩაგელიშვილი, აკად. ო. ქეშელაშვილი.

ძირითადი მოხსენებების შემდეგ საინტერესო და კვალიფიციური გამოსვლები ჰქონდათ აკად. ნ. ჭითანავას, აკად. პ. კოლუაშვილს, ნ. ხატიაშვილს, კ. ლაშხს, ი. ზედგენიძეს.

დღის წესრიგის ზემოთ აღნიშნულ საკითხებზე კრებამ მიიღო შესაბამისი დადგენილებები.

აკადემიის ვიცე-პრეზიდენტმა აკად. გ. ჯაფარიძემ კრებას მოახსენა აკადემიაში ჩამოყალიბებული სატყეო საქმის სამეცნიერო განყოფილების შესახებ, აღინიშნა განყოფილების ძირითადი მიზნები და მისი როლი ქვეყნის სატყეო მეურნეობის განვითარების საქმეში. კრებამ სატყეო საქმის სამეცნიერო განყოფილების აკადემიკოს-მდივნად დაამტკიცა აკად. რევაზ ჩაგელიშვილი.

აკადემიის პრეზიდენტის აკად. გურამ ალექსიძის ძირითადი მოხსენება აკადემიის წლიურ საანგარიშო კრებაზე (24.02.2017).

3.3.3. აკადემიის სამეცნიერო განყოფილებების გაერთიანებული სხდომა

2017 წლის 09 მარტს ჩატარდა აკადემიის ეკონომიკის (აკადემიკოს-მდივანი აკად. ო. ქეშელაშვილი) და სურსათის უვნებლობის (აკადემიკოს-მდივანი აკად. ზ. ცქიტიშვილი) სამეცნიერო განყოფილებების გაერთიანებული სხდომა. სხდომას ესწრებოდნენ სამეცნიერო განყოფილებების წევრები, აკადემიის ვიცე-პრეზიდენტი აკად. გ. ჯაფარიძე, აკადემიური დეპარტამენტის უფროსი აკად. ე. შაფაქიძე, საქართველოს სოფლის მეურნეობის მინისტრის მოადგილე აკად. რ. ასათიანი, სოფლის მეურნეობის სამეცნიერო კვლევითი ცენტრის დირექტორის მოადგილე ნ. ხატიაშვილი და ცენტრის რისკის შეფასების სამსახურის თანამშრომლები, სურსათის სააგენტოს წარმომადგენლები, აგრარული და ტექნიკური უნივერსიტეტის სტუდენტები.

სხდომამ განიხილა ერთი საკითხი – “საქართველოს ეკონომიკის ტრანსფორმაციის თავისებურებები, ტენდენციები და პერსპექტივები”, მომხსენებელი აკად. ნოდარ ჭითანავა. მომხსენებელმა ძალზე საინტერესოდ და მაღალ მეცნიერულ დონეზე ისაუბრა ქვეყანაში მიმდინარე პროცესების შესახებ, მიმოიხილა ძირითადად ის პროცესები, რომლებიც ქვეყნის ეკონომიკურ პრობლემებს ეხება სასურსათო უზრუნველყოფის და რისკის ფაქტორების გათვალისწინებით; ისაუბრა ინვესტიციებზე სოფლის მეურნეობაში და სოფლის მეურნეობის განვითარების პერსპექტივებზე, ამ მიმართულებით საკანონმდებლო ბაზის შექმნასა და ცხოვრებაში მათ განხორციელებაზე და ა.შ. მომხსენებელმა ფართოდ გააშუქა განხილულ საკითხების განხორციელებაში საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის, როგორც მთავრობის მეცნიერული მრჩეველის და სოფლის მეურნეობის სამეცნიერო-კვლევითი ცენტრის როლი და მომავალი საქმიანობა.

დღის წესრიგის ირგვლივ საკითხის განხილვაში მონაწილეობა მიიღეს სოფლის მეურნეობის სამეცნიერო-კვლევითი ცენტრის დირექტორის მოადგილემ ნ. ხატიაშვილმა, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის პროფესორმა შ. ჩხეიძემ, აკად. პ. კოდუაშვილმა, სურსათის უვნებლობის სამეცნიერო განყოფილების აკადემიკოს-მდივანმა აკად. ზ. ცქიტიშვილმა, სოფლის მეურნეობის მინისტრის მოადგილემ, აკად. რ. ასათიანმა.

სამეცნიერო განყოფილებების გაერთიანებული სხდომის მუშაობა შეაჯამა და შეაფასა აკადემიის ვიცე-პრეზიდენტმა აკად. გივი ჯაფარიძემ.

3.3.4. სემინარი მიძღვნილი ტყის საერთაშორისო დღისადმი

2017 წლის 22 მარტს საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიაში გაიმართა სემინარი მიძღვნილი ტყის საერთაშორისო დღისადმი. დღის წესრიგი:

1. „ტყის საერთაშორისო მნიშვნელობა და სატყეო მეურნეობის ოპტიმიზაციის პერსპექტივები“ .

მომხსენებლები: აკადემიის ვიცე-პრეზიდენტი, აკადემიკოსი გ. ჯაფარიძე, სატყეო საქმის სამეცნიერო განყოფილების აკადემიკოს-მდივანი, აკადემიკოსი რ. ჩაგელიშვილი; სატყეო საქმის სამეცნიერო განყოფილების სწავლული მდივანი, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის პროფესორი გ. გაგოშიძე.

2. ქ. თბილისის მწვანე საფარის ფიტოსანიტარული მდგომარეობა და მისი გაუმჯობესების ღონისძიებები.

მომხსენებელი: საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის ასოცირებული პროფესორი, სოფლის მეურნეობის დოქტორი ნ. ლომიძე

სემინარს ესწრებოდნენ სატყეო დარგის მოწვეული სპეციალისტები: ს/მ მეცნიერებათა დოქტორი ლ. დოლიძე, ს/მ დოქტორი, მარიამჯვარის

სახელმწიფო ნაკრძალის
ბუნებრივი რესურსების უფროსი
სპეციალისტი ზ. ტიგინაშვილი,
მეტყვე-ექსპერტი მ. დვალი,
საქართველოს აგრარული
უნივერსიტეტის პროფესორი,
ბიოლოგიის მეცნიერებათა
დოქტორი ა. სუპატაშვილი, ასევე
სატყეო დარგის წარმომადგენლები
– საქართველოს აგრარული
უნივერსიტეტის პროფესორები გ.
ვაჩნაძე, ბ. თავაძე, გ. წერეთელი,

მარიამჯერის სახელმწიფო ნაკრძალის დაცვის განყოფილების უფროსი მ.
ებრაღიძე და რეინჯერი ბ.დიდმელაშვილი.

სემინარი სატყეო სემინარის მონაწილეებს ტყის საერთაშორის დღე
მიულოცა და მის დიდ მნიშვნელობაზე ვრცლად ისაუბრა აკადემიის ვიცე-
პრეზიდენტმა, აკადემიკოსმა გივი ჯაფარიძემ, მანვე მიმოიხილა საქართველოს
ტყეების თანამედროვე მდგომარეობა, შეფასება მისცა მიმდინარე სატყეო-
სამეურნეო ღონისძიებათა ეფექტურობას და ხაზი გაუსვა საქართველოს
სოფლის სეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის და კონკრეტულად სატყეო
საქმის სამეცნიერო განყოფილების როლს დარგობრივ უწყებებთან და
ზოგადად სამთავრობო სტრუქტურებთან თანამშრომლობით, სატყეო
მეურნეობის ოპტიმიზაციის ღონისძიებების დასახვისა და რეალიზაციის
საქმეში. სემინარი სატყეო 4 აკადემიკოსმა გივი ჯაფარიძემ უპირველეს და
უმთავრეს ამოცანად სატყეო-სამეურნეო საქმიანობათა საკანონმდებლო ბაზით
უზრუნველყოფა და „ტყის კოდექსის“ საპარლამენტო განხილვისათვის
მზადების დაჩქარება მიიჩნია.

მოხსენებების განხილვაში მონაწილეობა მიიღეს აკად. რ. ჩაგელიშვილმა,
აკად. შ. ჭალაგანიძემ, მეტყვე-ექსპერტმა მ. დვალმა, ს/მ მეცნიერებათა
დოქტორმა ლ. დოლიძემ, პროფესორებმა ა. სუპატაშვილმა, ბ. თავაძემ, ნ.
ლომიძემ და გ. გაგოშიძემ.

სემინარის მუშაობა შეაჯამა აკადემიკოსმა გივი ჯაფარიძემ.

3.3.5. საიუბილეო შეხვედრა საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიაში

2017 წლის 19 აპრილს აკადემიის საკონფერენციო დარბაზში ჩატარდა აკადემიკოს ვალერიან მეტრეველის დაბადებიდან 100 წლისთავისადმი მიძღვნილი საიუბილეო შეხვედრა შემდეგი დღის წესრიგით:

1. საიუბილეო შეხვედრის გახსნა - აკადემიის პრეზიდენტი, აკად. გურამ ალექსიძე;
2. აკად. ვალერიან მეტრეველის ცხოვრება და მოღვაწეობა - მომხსენებელი აკად. არჩილ ვაშაქიძე;
3. მოგონებები.

საიუბილეო შეხვედრაზე აკად. ვალერიან მეტრეველის შესახებ მოგონებებით გამოვიდნენ: საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემიის პრეზიდენტი, აკად. გ. კვესიტაძე; საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების მინისტრის მოადგილე თ. მარსაგიშვილი; საქართველოს სოფლის მეურნეობის მინისტრის მოადგილე ი. ნოზაძე; საქართველოს საპატრიარქოს წარმომადგენელი, საქართველოს სოფლის მეურნეობის ყოფილი მინისტრი ბ. გულუა, საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსები - ა. დიდბუღიძე, ზ. ციციტიშვილი, რ. მახარობლიძე, ე. შაფაქიძე, ჯ. კაციტაძე, გ. პაპუნიძე, რ. ჩაგელიშვილი, პროფესორი რ. რუსიეშვილი, საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის ვიცე-პრეზიდენტი, აკად. გ. ჯაფარიძე, ბატონი ვალერიანის შვილი, ქალბატონი მარინა მეტრეველი.

გამოსვლელებმა გაიხსენეს ბატონი ვალერიანის საქმიანობის პერიოდები საქართველოს მექანიზაციის და ელექტრიფიკაციის სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტის დირექტორად მოღვაწეობის დროს, მისი წარმატებული საქმიანობა საქართველოს სასოფლო-სამეურნეო ინსტიტუტის რექტორად მუშაობისას და რაც მთავარია მისი უდიდესი წვლილი საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის აღდგენის საშვილიშვილო საქმეში; გაიხსენეს იგი, როგორც დიდი მეცნიერი და საზოგადო მოღვაწე, გაიხსენეს მისი პირადი თვისებები და დამოკიდებულება ახალგაზრდა სამეცნიერო კადრების აღზრდაში და მათ მიმართ გამოჩენილი უდიდესი ყურადღებისა და გვერდში დგომის ეპიზოდები.

3.3.6. აკადემიის სატყუო საქმის სამეცნიერო განყოფილების გახვლითი სემინარი

სემინარის თემა: „ქართული სატყუო მეცნიერებისა და განათლების ფუძემდებლების – აკადემიკოს ვასილ გულისაშვილისა და პროფესორ სოლომონ ქურდიანის გახსენება“.

2017 წლის 9 მაისს, საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის სატყუო საქმის სამეცნიერო განყოფილების ინიციატივით, საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროს

ეროვნული სატყეო და დაცული ტერიტორიების სააგენტოებთან ერთად საგარეჯოს რაიონში ჩატარდა სემინარი თემაზე: “ქართული სატყეო მეცნიერებისა და განათლების ფუძემდებლების–აკადემიკოს ვასილ გულისაშვილისა და პროფესორ სოლომონ ქურდიანის გახსენება”.

აკადემიკოს ვ. გულისაშვილისა და პროფესორ ს. ქურდიანის ცხოვრებასა და მოღვაწეობაზე ვრცლად ისაუბრა საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის სატყეო საქმის სამეცნიერო განყოფილების აკადემიკოს–მდივანმა, აკადემიკოსმა რ. ჩაგელიშვილმა, რომელმაც სემინარის მონაწილეებს კიდევ ერთხელ შეახსენა ამ ორი ერისკაცის უდიდესი დამსახურების შესახებ არა მხოლოდ სატყეო მეცნიერებისა და განათლების განვითარების თვალსაზრისით საქართველოსა და მის ფარგლებს გარეთ, არამედ მათ დიდ მოქალაქეობრივ მისიასა და ღვაწლზეც საქართველოსა და ქართველი ხალხის წინაშე. აღინიშნა, რომ პროფესორ ს. ქურდიანმა, სხვა დიდ ქართველ მამულიშვილებთან ერთად საფუძველი ჩაუყარა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის დაარსებისა და ეროვნული უმაღლესი განათლების წინსვლის საქმეს. იგი იყო ასევე ერთ-ერთი ინიციატორი საქართველოში სასოფლო–სამეურნეო ინსტიტუტის დაარსებისაც. მისი უშუალო ხელმძღვანელობითა და მონაწილეობით 1930 წელს დაარსდა ამიერკავკასიის სატყეო–ტექნიკური ინსტიტუტი, რომელიც 1933 წელს გადაკეთდა თბილისის სატყეო–ტექნიკურ უმაღლეს სასწავლებლად. პროფ. ს. ქურდიანის ინიციატივითვე 1925 წელს დაარსდა ყვარლის სატყეო სასწავლებელი, რომელმაც შემდეგ თბილისში და ბოლოს ბორჯომში დაიდო ბინა, აკად. ვ. გულისაშვილმა კი საფუძველი ჩაუყარა ყოფილ საბჭოთა კავშირში პირველ და ერთადერთ სამთო პროფილის სატყეო სამეცნიერო–კვლევით ინსტიტუტს, რომელიც დღემდე ფუნქციონირებს. 05 17 2017 2

აკად. ვ. გულისაშვილისა და პროფ. ს. ქურდიანის ცხოვრებასა და მოღვაწეობაზე ისაუბრეს აკადემიის სატყეო საქმის სამეცნიერო განყოფილების სწავლულმა მდივანმა, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის პროფესორმა გ. გაგოშიძემ, გაზეთ „საქართველოს რესპუბლიკის“ მთ. რედაქტორმა გ. გოგიაშვილმა, საქართველოს სატყეო ინსტიტუტის დირექტორმა, დოქტორმა გ. ქავთარაძემ, საქართველოს აგრარული უნივერსიტეტის პროფესორმა ა. სუპატაშვილმა და სხვებმა.

სემინარის მუშაობაში ასევე მონაწილეობდნენ: საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროს დაცული ტერიტორიების ეროვნული სააგენტოს უფროსის მოადგილე თ. დეკანოიძე, ამავე სააგენტოს წამყვანი მეტყევე–სპეციალისტები ა. მიქაბერიძე და გ. კაპანაძე, ეროვნული სატყეო სააგენტოს წამყვანი სპეციალისტი ვ. ჩალაძე, მარიამჯვრის სახელმწიფო ნაკრძალის ბუნებრივი რესურსების უფროსი სპეციალისტი 05 17 2017 3 ზ. ტიგინაშვილი, ამავე ნაკრძალის დაცვის სამსახურის უფროსი მ. ებრაღიძე, მეტყევე–სპეციალისტი, ს/მ მეცნიერებათა დოქტორი ღ. დოლიძე, თელავის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პროფესორი ა. აფციაური, ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის ეკოლოგიისა და გამწვანების სამსახურის მეტყევე–სპეციალისტი ვ. გარძელიშვილი, საგარეჯოს რაიონის სოფ. გიორგიშინდის აკად. ვ. გულისაშვილის სახელობის საჯარო სკოლის დირექტორი მ. ჭიაბერაშვილი და მარიამჯვრის სახელმწიფო ნაკრძალისა და საგარეჯოს სატყეოს მეტყევე–სპეციალისტები.

სემინარის მუშაობა შეაჯამა საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის სატყეო საქმის სამეცნიერო განყოფილების აკადემიკოს–მდივანმა, აკადემიკოსმა რ. ჩაგელიშვილმა.

3.3.7. ბასვლითი სამეცნიერო ექსპედიცია

2017 წლის 23 მაისს საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის ორგანიზებით ჩატარდა გასვლითი სამეცნიერო ექსპედიცია შ.პ.ს. „მარგებელი“, შ.პ.ს. „ლაშარელა“, შ.პ.ს. „ლომთაგორა“ და კუმისის მეფრინველეობის ფაბრიკაში. აღნიშნულ ღონისძიებაში მონაწილეობას ღებულობდნენ აკადემიის მეცხოველეობის, ვეტერინარიის, საკვებწარმოების განყოფილების და სამეცნიერო საბჭოს წევრები, მეცხოველეობის და ვეტერინარიის მიმართულების ეროვნული კოორდინატორები.

აშ.პ.ს. „მარგებელში“ მეცნიერები გაეცნენ მეცხოველეობის კომპლექსის საქმიანობას, დაათვალიერეს მათი ბაზა, საკვებგადამამუშავებელი საწარმო. მეძროხეობის საკითხებზე ვრცლად ისაუბრეს პროფ. გ. გოგოლმა, გ.ბედელურმა. კომპლექსის ზოოტექნიკოსებს და ვეტერინარებს მიეცათ რეკომენდაციები, არსებული მდგომარეობის გაუმჯობესების და პერსპექტიული ღონისძიებების გატარების შესახებ.

შ.პ.ს. „ლომთაგორაში“ სხდომას ესწრებოდნენ სტუმრებთან ერთად ადგილობრივი ფერმერები და სპეციალისტები, მეცხვარეობის დარგის არსებულ მდგომარეობაზე, შენიშვნები, წინადადებები და საინტერესო მოსაზრებები გამოთქვეს: პროფ. გ.ბედელურმა, აკად. გუგუშვილმა, პროფ. რ.კიკვიძემ.

კუმისის მეფრინველეობის ფაბრიკაში ფრინველთა ვეტერინალური მდგომარეობის და არსებული პრობლემების მოგვარების შესახებ მოხსენებები გააკეთეს პროფ. მ. კერესელიძემ, პროფ. ა. ბოკუჩავამ, პროფ. ი. თათრიშვილმა.

გასვლითი სამეცნიერო ექსპედიციის შედეგები შეაჯამა აკადემიის მეცხოველეობის, ვეტერინარიის, საკვებწარმოების განყოფილების აკადემიკოს-მდივანმა ელგუჯა გუგუშვილმა, რომელმაც ფერმერებს გააცნო აკადემიის სამეცნიერო საქმიანობა და პრიორიტეტები. ისაუბრა ჩატარებული ღონისძიებების მნიშვნელობაზე, დასასრულს მხარეებმა გამოთქვეს სურვილი, რათა მომავალში მოეწეოს მსგავსი შინაარსის შეხვედრები, რომელიც ხელს შეუწყობს მეცნიერების ინტეგრაციას წარმოებასთან.

3.3.8. დანიელი პროფესორის სტინ სტენდერის საჯარო ლექცია-სემინარი საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიაში

საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიაში 2017 წლის 19 მაისს დანიელმა მეცნიერმა, კოპენჰაგენის უნივერსიტეტის პროფესორმა, კლინიკური ბიოქიმიის დეპარტამენტის ლაბორატორიის უფროსმა, დანიური ნუტრიციის საბჭოს ვიცე-პრეზიდენტმა სტინ სტენდერმა ჩაატარა ლექცია-სემინარი თემაზე: “ინდუსტრიალურად წარმებული ტრანსცხიმის საზიანო ზემოქმედება კარდიოვასკულარულ სისტემაზე და ტრანსცხიმები პოპულარულ სურსათში. დროა დავიცვათ მოსახლეობა.”

სხდომას უძღვებოდა აკადემიის სურსათის უვნებლობის სამეცნიერო განყოფილების აკადემიკოს-მდივანი, აკადემიკოსი ზურაბ ცქიტიშვილი. ლექციას ესწრებოდნენ სოფლის მეურნეობის სამეცნიერო-კვლევითი ცენტრის რისკის შეფასების სამსახურის თანამშრომლები, ცნობილი 30 V 2მეცნიერები, ტექნიკური და აგრარული უნივერსიტეტების პროფესორები, ბაკალავრები, მაგისტრები, დოქტორანტები და საკითხით დაინტერესებული პირები.

ლექცია-სემინარი ჩაიწერა ტელევიზიებმა: TV-1, საფერავი TV და “პულსმა”.

როგორც ცნობილია, ბევრ ქვეყანაში დღეს არსებული საკანონმდებლო რეგულაციებით მაქსიმალურად იზღუდება ტრანსცხიმების გამოყენება კვების ინდუსტრიაში, რაც განპირობებულია მათი მიღების დროს გამოწვეული დაავადებების სიმძიმით - ტრანსცხიმები არღვევენ უჯრედის მემბრანის განვლადობას და მოქნილობის რეგულირების მექანიზმს, სრულფასოვნად არ მონაწილეობენ ნივთიერებათა ცვლაში, გამოიჩენიან ორგანიზმში კუმულაციის უნარით, იწვევენ გ.წ. “ცუდი ქოლესტერინის” რაოდენობის მატებას და “კარგი ქოლესტერინის” შემცირებას, რაც წარმოადგენს გულსისხლძარღვთა იშემიური დაავადების ათეროსკლეროზის განვითარების მაღალ რისკს, ასევე არსებობს საფრთხე ალცჰეიმერის და ონკოლოგიური დაავადების განვითარების და სხვა.

ტრანსცხიმები გვხვდება მარგარინში, სპრედის ცხიმში, ტკბილეულში, ნამცხვრებსა და დონატებში, შემწვარ საკვებში, სწრაფი კვების პროდუქტებში.

მომხსენებელმა ფართოდ ისაუბრა ტრანსცხიმების მავნე ზემოქმედების შესახებ, სხვადასხვა ქვეყანაში საკვებ პროდუქტებში მისი შემცველობის შემცირების ღონისძიებების გატარებაზე. აღსანიშნავია, რომ სტინ სტენდერი სათავეში ჩაუდგა ევროკავშირის მასშტაბით ტრანსიზომერული ცხიმის, როგორც პოტენციური საფრთხის და ადამიანის ჯანმრთელობისათვის რისკის შემცველი ქიმიური ნივთიერების გამოკვლევას და მისი უარყოფითი ზეგავლენის აღბათობის მინიმიზაციის ღონისძიებები შეიმუშავა. დანია გახდა 30 V 4პირველი ქვეყანა, რომელმაც გაამკაცრა საკანონმდებლო სისტემა ტრანსცხიმების შემცველი სურსათის რეგულირების მიზნით, რომელიც

ეფექტურად კრძალავს ნახევრად ჰიდროგენიზებულ ტრანსცხიმებს. დანიაში მოხმარებისთვის დადგენილია ცხიმსა და ზეთებში ტრანსცხიმების შემცველობის 2%-იანი ზღვარი.

საქართველოში ტრანსიზომერებთან დაკავშირებით პირველი მწვავე განცხადება გააკეთა აკადემიკოსმა ზურაბ ცქიტიშვილმა. მისი თაოსნობით სოფლის მეურნეობის სამეცნიერო-კვლევით ცენტრის რისკის შეფასების სამსახურში განხორციელდა პროექტი “ინდუსტრიული ტრანსიზომერული ცხიმების ადამიანის ჯანმრთელობაზე მავნე ზემოქმედების გავლენის აღბათობისა და სიმძიმის შეფასება.” აკადემიკოს ზ. ცქიტიშვილის ინიციატივით აკადემიამ მოამზადა სამთავრობო წერილი, სადაც მოცემულია აღნიშნულ საკითხთან დაკავშირებით შემუშავებული სამეცნიერო დასკვნა და რეკომენდაციები. ამ წერილის საფუძველზე შემუშავებული იქნა მთავრობის 2016 წლის 13 ივნისის №262 დადგენილება, სადაც განისაზღვრა სურსათში ინდუსტრიული ტრანსიზომერული ცხიმების შემცველობის ნორმა:

- სურსათში ტრანსცხიმების შემცველობა 100 გრ მცენარეულ ცხიმში არ უნდა აღემატებოდეს 2 გრ-ს;
- ჩვილ ბავშვთა და სკოლამდელი ასაკის ბავშვთა კვებისათვის განკუთვნილი სურსათი არ უნდა შეიცავდეს ტრანსცხიმს.

აღნიშნული დადგენილება ძალაში შევა 2017 წლის 01 აგვისტოდან.

3.3.9. საქართველოს ფერმერთა მესამე კონგრესი

მიმდინარე წლის 6 ივნისს საგამოფენო ცენტრი “ექსპოჯორჯიას” მე-3 პავილიონში ბიოლოგიურ მეურნეობათა ასოციაციამ “ელკანამ”, ოქსფამის თანადგომით გამართა საქართველოს ფერმერთა მესამე კონგრესი. კონგრესზე მოწვეულ სტუმართა შორის იყვნენ საქართველოს პარლამენტის აგრარულ საკითხთა კომიტეტის თავმჯდომარე ოთარ დანელია, საქართველოს სოფლის მეურნეობის მინისტრი ლევან დავითაშვილი, სოფლის მეურნეობის მინისტრის მოადგილე გიორგი ხანიშვილი, სასოფლო-სამეურნეო კოოპერატივების განვითარების სააგენტოს წარმომადგენელი გიორგი მიშელაძე, ოქსფამის წარმომადგენელი საქართველოში ლევან დადიანი, საქართველოს ფერმერთა ასოციაციის პრეზიდენტი ნინო ზამბახიძე, ფერმერები საქართველოს სხვადასხვა კუთხიდან. სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიიდან კონგრესის მუშაობაში მონაწილეობა მიიღეს აკადემიის პრეზიდენტის მოადგილემ, დოქტორმა ანატოლი გიორგაძემ და აკადემიის სამეცნიერო განყოფილებების სწავლულმა მდივნებმა დოქტორებმა რევაზ ლოლიშვილმა და მარინე ბარვენაშვილმა.

კონგრესი გახსნა ბიოლოგიურ მეურნეობათა ასოციაცია “ელკანა”-ს დირექტორმა მარიამ ჯორჯაძემ, რომელმაც მისასალმებელი სიტყვის შემდეგ აღნიშნა კონგრესის მნიშვნელობა საქართველოში ფერმერული მეურნეობის განვითარების ხელშეწყობის თვალსაზრისით. ისაუბრა განვლილ წლებში ჩატარებული სამუშაოების მნიშვნელობაზე და ხაზი გაუსვა ფერმერთა დაინტერესებაზე სოფლის მეურნეობის პროდუქტების წარმოების რაოდენობის ზრდისა და ხარისხის გაუმჯობესების საქმეში. კონგრესზე ფართო სიტყვით გამოვიდა სოფლის მეურნეობის მინისტრი ლევან დავითაშვილი, რომელმაც ყურადღება გაამახვილა ქართული პროდუქციის გატანაზე საერთაშორისო ბაზარზე და მისკონკურენტუნარიანობაზე ევროპის ქვეყნებში წარმოებულ პროდუქციასთან. კონგრესის მსვლელობისას დამსწრე საზოგადოებას უჩვენეს ვიდეო რგოლი, რომელშიც ასახული იყო გასული წლის კონგრესის შეფასება. პარალელურად პროექტის მენეჯერი რუსუდან თაბუკაშვილი საუბრობდა შესრულებულ სამუშაოებზე და სამომავლო გეგმებზე.

კონგრესზე განსაკუთრებული ყურადღება დაეთმო ფერმერთა პრობლემების გადაჭრის გზების ძიებას. კითხვა-პასუხის რეჟიმში ფერმერების მიერ დასმულ კითხვებზე პასუხი გასცა საქართველოს სოფლის მეურნეობის მინისტრმა ლევან დავითაშვილმა.

კონგრესი დახურა ქალბატონმა მარიამ ჯორჯაძემ, რომელმაც ფერმერებს წარმატებები უსურვა და აღუთქვა დახმარება ბიომეურნეობების დანერგვასა და მათთვის აქტუალური საკითხების მოგვარებაში.

3.3.10. მრგვალი მაგიდა - „განათლება-კვლევა-ინოვაციები“

2017 წლის 10 ივლისს, საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიაში აგროსაინჟინრო სამეცნიერო განყოფილების და სასოფლო-სამეურნეო მეღიორაციის მიმართულების კოორდინატორის ჯგუფის ინიციატივით საერთაშორისო პროექტის „№135 – აკადემიური თანამშრომლობა შესაძლებლობების გაზრდისათვის გარემოს დაცვით სწავლებაში (ACCES)“ ფარგლებში, ჩატარდა მრგვალი მაგიდა თემაზე: „განათლება-კვლევა-ინოვაციები“.

აღნიშნულ ღონისძიებაში საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიიდან მონაწილეობდნენ აკადემიკოსები რ. მახარობლიძე და ე. შაფაქიძე, სწავლული მდივნები, დოქტორები მ. ბარვენაშვილი და რ. ლოლიშვილი, წამყვანი სპეციალისტები ლ. ჩაიკა და ი. ჭყოიძე, აგროსაინჟინრო მიმართულების კოორდინატორთა ჯგუფის წევრი პროფ. ო. ქარჩავა, სასოფლო-სამეურნეო მეღიორაციის მიმართულების კოორდინატორის ჯგუფის წევრები, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის თანამშრომლები: პროფ. ი. ყრუაშვილი, პროფ. დ. გუბელაძე, პროფ. თ. ოდილაშვილი, პროფ. ი. ინაშვილი, პროფ. კ. ბზიავა და პროფ. ა. დავითაშვილი. მოწვეული სტუმრები: ქ. ვენის ბუნებრივი რესურსებისა და საბუნებისმეტყველო მეცნიერებების უნივერსიტეტის (BOKU) წარმომადგენლები: პროფ. მ. ჰიმელბაუერი, პროფ. რ. მიხელეკი, პროფ. ვ. ლოისკანდლი. რგ აგიდა 2 მრგვალ მაგიდაზე ძირითადი მოხსენება გააკეთა პროფ. მ. ჰიმელბაუერმა თემაზე - „„მწვანე ტექნოლოგიები“, რომლის ფარგლებში მან ხაზი გაუსვა გარემოსდაცვითი სწავლების მნიშვნელობას, სწავლების ახალი ფორმებისა და მიდგომების დანერგვის აუცილებლობა.

პროფ. რ. მიხეალიკმა დამსწრეებს მიაწოდა ინფრომაცია ელექტრონული სწავლების (MOODLE) დანერგვის მნიშვნელობაზე და ამ მიმართულებით ქ. ვენის ბუნებრივი რესურსებისა და საბუნებისმეტყველო მეცნიერებების უნივერსიტეტის (BOKU) გამოცდილებაზე.

მრგვალი მაგიდის წევრებმა მიიღეს ფადაწყვეტილება, რომ სამეცნიერო თემების გარდა მნიშვნელოვანია საქართველოს სოფლის მეურნეობათა მეცნიერებათა აკადემიამ გარკვეული ყურადღება გაამახვილოს აგრარული განათლების საგანმანათლებლო პროგრამებზე. ამ რგ მაგიდა 4 მიმართულებით მისაბამია საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის აგრარული მეცნიერებებისა და ბიოსისტემების ინჟინერინგის ფაკულტეტის თანამშრომლობა აკადემიასთან და ის დიდი მონდომება, რომელსაც ფაკულტეტის დეკანი პროფ. გ. ქვარცხავა და დეპარტამენტის უფროსი პროფ. კ. ყრუაშვილი იჩენენ.

მრგვალ მაგიდაზე გადაწყდა აგრეთვე, რომ საერთაშორისო პროექტზე „№135 – აკადემიური თანამშრომლობა შესაძლებლობების გაზრდისათვის გარემოსდაცვით სწავლებაში (ACCES)“, დისკუსიები სსმმ აკადემიაში ჩატარდეს რეგულარულად.

3.3.11. მეცნიერებისა და ინოვაციების საერთაშორისო ფესტივალი- 2017

საქართველოს განათლებისა
და მეცნიერების სამინისტრო
MINISTRY OF EDUCATION AND
SCIENCE OF GEORGIA

საქართველოს სოფლის მეურნეობის
მეცნიერებათა აკადემია

GEORGIAN ACADEMY OF
AGRICULTURAL SCIENCES

2017 წლის 24 სექტემბერს ქ. თბილისის რიყის პარკში საზეიმოდ გაიხსნა “მეცნიერებისა და ინოვაციების საერთაშორისო ფესტივალი - 2017”. ფესტივალის მონაწილეებს მიესალმა ვიცე-პრემიერი, საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების მინისტრი - ალექსანდრე ჯეჯელავა; თბილისის მერი დავით ნარმანია; საქართველოს პარლამენტის განათლების, მეცნიერებისა და კულტურის კომიტეტის თავმჯდომარის მოადგილე გენადი მარგველაშვილი; შოთა რუსთაველის ეროვნული სამეცნიერო ფონდის გენერალური დირექტორი მანანა მიქაბერიძე.

ფესტივალის სტუმრებმა დაათვალიერეს რიყის პარკში სხვადასხვა სამეცნიერო და საგანამანათლებლო ორგანიზაციების მიერ წარმოდგენილი საგამოფენო სტენდები და ექსპონატები; სტუმრები ეწვივნ აგრეთვე საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის მიერ მოწყობილ გამოფენას, სადაც წარმოდგენილი იყო აკადემიის ბოლო ხუთი წლის განმავლობაში შექმნილი ინტელექტუალური პროდუქცია. მინისტრის გარდა აკადემიის საგამოფენო სტენდები დაათვალიერეს განათლებისა და მეცნიერების მინისტრის მოადგილეებმა ქ. ნატრიაშვილმა, ლ. გიგაურმა და თ. მარსაგიშვილმა, საქართველოს სოფლის მეურნეობის სამინისტროს და შოთა რუსთაველის ეროვნული სამეცნიერო ფონდის წარმომადგენლებმა, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის რექტორმა აკად. ა. ფრანგიშვილმა, ქუთაისის ა. წერეთლის უნივერსიტეტის რექტორმა პროფ. გ. ღავთაძემ, ფესტივალის სხვა სტუმრებმა - მეცნიერებმა, სტუდენტებმა, სკოლის მოსწავლეებმა და სხვა.

საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიამ ფესტივალზე წარმოადგინა აკადემიის ნამდვილი წევრების და წევრ-კორესპონდენტების მონოგრაფიები, სახელმძღვანელოები და აგრარული მიმართულებების პრაქტიკული ხასიათის ოთხმოცამდე რეკომენდაცია, რომელიც შექმნილია 2013 წლიდან დღემდე. გამოფენაზე წარმოდგენილი იყო აგრეთვე აკადემიის 2012-2016 წლების ანგარიშები, აკადემიაში 2013-2016 წლებში ჩატარებული საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის შრომათა

კრებულები, მარცვლეული კულტურების, მევენახეობა-მეღვინეობის, მეაბრეშუმეობის და მეცხოველეობის დარგის ექსპონატები, ფესტივალის და აკადემიის ბანერები.

სტუმრებს მასპინძლობას უწევდნენ და აკადემიის შესახებ ახსნა-განმარტებას აძლევდნენ აკადემიის აკადემიური დეპარტამენტის უფროსი, აკად. ე. შაფაქიძე, აკადემიის პრეზიდენტის მოადგილე, დოქტ. ა. გიორგაძე, აკადემიის პრეზიდენტის თანაშემწე საერთაშორისო ურთიერთობების საკითხებში თ. ეპიტაშვილი, სამეცნიერო განყოფილებების სწავლული მდივნები, დოქტორები მ. ბარვენაშვილი და რ. ლოლიშვილი.

საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს წარმომადგენლები საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის საგამოფენო სტენდთან. მარცხნიდან მინისტრის მოადგილე ქეთევან ნატრიაშვილი, მინისტრი ალექსანდრე ჯეჯელავა, აკად. ელგუჯა შაფაქიძე, მინისტრის მოადგილე ლია გიგაური.

3.3.12. „მეცნიერებისა და ინოვაციების ფესტივალი 2017“ საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიაში

საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს ინიციატივით მიმდინარე „მეცნიერებისა და ინოვაციების ფესტივალი 2017“-ის ფარგლებში 2017 წლის 28 სექტემბერს საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიაში ჩატარდა საჯარო ლექციები ქ. თბილისის 31-ე საჯარო სკოლის მე-10 კლასის მოსწავლეებისათვის.

შეხვედრა შესავალი სიტყვით გახსნა აკადემიის პრეზიდენტმა, აკად. გურამ ალექსიძემ. მან ხაზგასმით აღნიშნა ამ შეხვედრის მნიშვნელობა და მოსწავლეებს განათლებისა და მეცნიერებისკენ მიმავალ გზებზე ესაუბრა, განსაკუთრებით აღინიშნა აგრარული მეცნიერების როლი ქვეყნის ეკონომიკური განვითარებისა და სტაბილიზაციის მიმართულებით.

საჯარო ლექციების დაწყების წინ აკად. გურამ ალექსიძემ და 31-ე სკოლის დირექტორმა, ქალბატონმა მარინე ნიუარაძემ ხელი მოაწერეს აკადემიასა და სკოლას შორის თანამშრომლობის მემორანდუმს, სადაც ერთხელ კიდევ ხაზი გაესვა გამოჩენილი მეცნიერებისა და მოსწავლე ახალგაზრდობას შორის აღმზრდელობით, საგანმანათლებლო და სამეცნიერო-კვლევითი კავშირების მნიშვნელობას.

შეხვედრაზე მოსმენილი იქნა საჯარო ლექციები თემებზე:

1. “მზის სისტემა, გეოგრაფია, ბიომრავალფეროვნება და ადამიანის როლი ბუნების შენარჩუნებაში”, მომხსენებელი აკადემიის სამეცნიერო განყოფილებების სწავლული მდივანი, დოქტ. რევაზ ლოლიშვილი;
2. „გლობალური - ეკოლოგიური პრობლემები და ზოგადსაკაცობრიო ბუნების ფილოსოფია ვაჟა ფშაველას შემოქმედებაში“, მომხსენებელი აკადემიის თანამშრომელი, დოქტ. ირინა ბახტაძე.

ლექციებმა მსმენელებში დიდი ინტერესი გამოიწვია - მოსწავლეების მხრიდან იყო მრავალი შეკითხვები, აზრის გაზიარება, გამოსვლები და ლექციების თემატიკის ირგვლივ შეფასებები.

შეხვედრას ესწრებოდნენ აკადემიის ვიცე-პრეზიდენტი, აკად. გ. ჯაფარიძე, აკადემიური დეპარტამენტის უფროსი, აკად. ე. შაფაქიძე, პრეზიდენტის მოადგილე დოქტ. ა. გიორგაძე, სამეცნიერო განყოფილებების სწავლული მდივანი, დოქტ. მ. ბარვენაშვილი, პრეზიდენტის თანამშემწე თ. ეპიტაშვილი, აკადემიის აპარატის თანამშრომელები.

შეხვედრის დასასრულს აკადემიის პრეზიდენტმა, აკად. გ. ალექსიძემ მოსწავლეებს საჩუქრად გადასცა აკადემიის მეცნიერების მიერ დამუშავებული მონოგრაფიები და წიგნები, ხოლო საჯარო ლექციების ავტორებმა დოქტ. რ.ლოლიშვილმა და დოქტ. ი. ბახტაძემ კი მოსწავლეებს გადასცეს წაკითხული საჯარო ლექციის დაბეჭდილი ნაშრომები..

თანამშრომლობის მემორანდუმზე ხელს აწერენ საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის პრეზიდენტი, აკად. გურამ ალექსიძე და ქ. თბილისის 31-ე საჯარო სკოლის დირექტორი, ქალბატონი მარინე ნიჟარაძე.

მოსწავლეები აკადემიის საგამოფენო დარბაზში. მათ ესაუბრება აკადემიის პრეზიდენტის მოადგილე, დოქტ. ა. გიორგაძე.

თავი 4. საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია "მევენახეობა და მეღვინეობა ევროპის ქვეყნებში, ისტორიული ახსენებები და პერსპექტივები".

4.1. კონფერენციის სტატუსი, მიზანი და ამოცანები

საქართველო ითვლება მევენახეობა-მეღვინეობის ერთ-ერთ უძველეს კერად და ხარისხოვანი და მაღალხარისხოვანი ღვინოების წარმოების ზონად მსოფლიოში, რასაც ადასტურებს გარეული და კულტურული აბორიგენული ვაზის ჟიშების მრავალფეროვნება, აგრეთვე ამპელოგრაფიული, პალეობოტანიკური, ისტორიული, არქეოლოგიური, ეთნოგრაფიული, ფილოლოგიური, ლინგვისტიკური და სხვა მეცნიერული გამოკვლევები, როგორც ქართველი ისე უცხოელი, ძირითადად ევროპელი, მეკვლევარებისა.

ვაზი საქართველოში ფართოდ გამოიყენება. იყენებენ ყურძნისგან დაწურულ წვენს, ამზადებენ ბადაგს, თათარას და ჩურჩხელებს. გამოიყენება საჩაბიჩედ, არსებობს დეკორატიული ჯიშები. იყენებენ სამკურნალოდ: გულსისხლძარღვთა დაავადებისა და სისხლის ნაკლებობის დროს.

საქართველო მდებარეობს ევროპისა და აზიის გზაგასაყარზე, შავი და კასპიის ზღვებს შორის, დიდი კავკასიონის მთის სისტემის შუა და დასავლეთ ნაწილში, შავი და კასპიის ზღვის აუზთა შორის, რომელთა ზემოქმედება განსაზღვრავს აქაური ბუნებრივი პირობების მრავალფეროვნებას და საუკეთესო გარემოს ქმნის ორიგინალური, ხარისხოვანი და მაღალხარისხოვანი მევენახეობა-მეღვინეობის განვითარებისათვის.

საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მიზანია განიხილოს ევროპის ქვეყნების და მათ შორის საქართველოს, მევენახეობისა და მეღვინეობის არსებული მდგომარეობა, განსაზღვროს მისი პერსპექტივები, მოამზადოს რეკომენდაციები ბიზნესის განვითარებისათვის საჭირო დარგის პარამეტრების შემუშავებისათვის, ხოლო კონფერენციის ამოცანაა - ჩამოაყალიბოს მევენახეობა-მეღვინეობის დარგის განვითარებისათვის ევროპის ქვეყნების და მათ შორის საქართველოს სამომავლო პერსპექტივები, განაზოგადოს ევროპის და სხვა ქვეყნების მეცნიერების მიერ დარგში მიღწეული ინოვაციური ტექნოლოგიები და მოამზადოს საფუძველი დარგის შემდგომი აღმავლობისათვის მეცნიერების და სხვა სპეციალისტების კვლევების და სამეცნიერო მიღწევების კუთხით ურთიერთგაცვლითი ღონისძიებების ჩატარება.

განსაკუთრებით დიდია საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის ჩატარების მნიშვნელობა დამოუკიდებელი საქართველოს პირობებში. იგი დიდად შეუწყობს ხელს საერთაშორისო არენაზე საქართველოს მევენახეობის და ქართული ღვინის ავტორიტეტის ამაღლებას, ღვინის ბაზრებზე შესვლას და დამკვიდრებას, რაც მნიშვნელოვანია ქვეყნის ეკონომიკისათვის.

დღევანდელი მსოფლიო ღვინოს განიხილავს, როგორც სამკურნალო-პროფილაქტიკურ და დიეტურ სასურსათო პროდუქტს; ქართული ღვინოები (ქვევირს, კახური, იმერული) ამ თვალსაზრისითაც გამორჩეულია, რასაც ყურძნის წარმოშობის ადგილი, ჯიშები და ტექნოლოგია განსაზღვრავს, რომლის ადგილებზე ნახვა და გაცნობა უცხოელთა დიდ ინტერესებში შედის

და კონფერენციის მონაწილეები ამ მიმართულებით დესპანის როლსაც შეასრულებენ.

ღონისძიება ხელს შეუწყობს, რომ მსოფლიო მევენახეობა-მელვინეობის ევროპული სამყარო გაეცნოს ქართული მევენახეობის საწყისებს, ოჯახური მევენახეობა-მელვინეობის თავისებურებებს, თანამედროვე ტექნოლოგიებს, ქართული ვაზის უმდიდრეს გენოფონდს, რომლის მიმართ ინტერესი არსებობს და ხელს შეუწყობს მსოფლიო არენაზე მის დაცვას კანონიერების სრული დაცვით.

ევროპული ღვინის საერთაშორისო ღონისძიების - საერთაშორისო კონფერენციის ჩატარება ერთ-ერთი მეტად საჭირო, ეფექტური ღონისძიება და საშუალებაა ამ ეროვნული დარგის ეკონომიკური პოტენციალის რეალიზების თვალსაზრისითაც.

4.2. კონფერენციის პროგრამა

საქართველოს განათლებისა და
მეცნიერების სამინისტრო
MINISTRY OF EDUCATION AND
SCIENCE OF GEORGIA

შოთა რუსთაველის ეროვნული
სამეცნიერო ფონდი
SHOTA RUSTAVELI NATIONAL
SCIENCE FOUNDATION

საქართველოს სოფლის მეურნეობის
მეცნიერებათა აკადემია

GEORGIAN ACADEMY OF
AGRICULTURAL SCIENCES

საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემია

2017 წლის 25-27 ოქტომბერი,

თბილისი, საქართველო

საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია -
მევენახეობა და მელვინეობა ევროპის ქვეყნებში,
ისტორიული ასპექტები და პერსპექტივები

კონფერენცია ტარდება შოთა რუსთაველის ეროვნული
სამეცნიერო ფონდის ფინანსური მხარდაჭერით
(MG_CG_03)

მისამართი: საქართველო, თბილისი, 0102, ივანე ჯავახიშვილის ქუჩა #51,
საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემია.

ტელ/ფაქსი: (+995 32) 291 00 87

ელ.ფოსტა: conference.gaas@yahoo.com;

ვებგვერდი: www.gaas.dsl.ge

საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის

საორგანიზაციო კომიტეტი

სახელი, გვარი	პოზიცია და მისი როლი პროექტში
აკად. გურამ ალექსიძე	საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის პრეზიდენტი, პროექტის ხელმძღვანელი, საორგანიზაციო კომიტეტის თავმჯდომარე
პროფ. მიშელ ტაიბერი (საფრანგეთი)	ევროპის სოფლის მეურნეობის, სურსათისა და ბიომრავალფეროვნების აკადემიების კავშირის პრეზიდენტი, საფრანგეთის სოფლის მეურნეობის აკადემიის პრეზიდენტი, საორგანიზაციო კომიტეტის თანათავმჯდომარე.
აკად. იაროსლავ გადზალო (უკრაინა)	უკრაინის აგრარულ მეცნიერებათა ეროვნული აკადემიის პრეზიდენტი, საორგანიზაციო კომიტეტის თანათავმჯდომარე.
აკად. გივი ჯაფარიძე	საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის ვიცე პრეზიდენტი, საორგანიზაციო კომიტეტის თავმჯდომარის მოადგილე
აკად. ნაპოლეონ ქარქაშაძე	საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის სამეცნიერო საბჭოს თავმჯდომარე, საორგანიზაციო კომიტეტის თავმჯდომარის მოადგილე
აკად. ელგუჯა შაფაქიძე	საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიური დეპარტამენტის უფროსი, პროექტის კოორდინატორი.
დოქტ. დავით მალრაძე	სსიპ ღვინის ეროვნული სააგენტოს რეგულირების სამმართველო, სამმართველოს უფროსი, მეღვინეობის მიმართულება.
დოქტ. ანატოლი გიორგაძე	საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის პრეზიდენტის მოადგილე, აკადემიის ადმინისტრაციული დეპარტამენტის უფროსი.
დოქტ. მარინე ბარვენაშვილი	საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის სამეცნიერო განყოფილებების სწავლული მდივანი.
დოქტ. რევაზ ლოლიშვილი	საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის სამეცნიერო განყოფილებების სწავლული მდივანი.

დოქტორანტი თინათინ ეპიტაშვილი	საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის პრეზიდენტის თანაშემწე საერთაშორისო ურთიერთობების საკითხებში.

კონფერენციის სამუშაო ენები: ქართული, ინგლისური

საკონტაქტო პირები:

ელგუჯა შაფაკიძე
e.shapakidze@gmail.com
(+995 577) 71 17 75
(+995 32) 294 13 21

ანატოლი გიორგაძე anatoli5@mail.ru (+995 593) 31 41 43 (+995 32) 294 13 20	თინათინ ეპიტაშვილი n_epitashvili@yahoo.com (+995 599) 78 10 90 (+995 591) 93 40 46

კონფერენციის მუშაობის დღის წესრიგი

24 ოქტომბერი, 2017 წელი.

კონფერენციის უცხოელ მონაწილეთა დახვედრა და სასტუმროში განთავსება.

25 ოქტომბერი, 2017 წელი.

08:30 – 10:00, მევენახეობა-მეღვინეობის პროდუქტების
გამოფენა-გაყიდვა;
09:00 - 10:00, მონაწილეთა რეგისტრაცია;
10:00 - 10:20, კონფერენციის გახსნა, მისალმებები;
10:20 – 12:00, პლენარული სხდომა;
12:00 – 12:30, შესვენება, ჩაი, ყავა;
12:30 – 14:30, პლენარული სხდომა;
14:30 - 15:30, ლანჩი;
15:30 – 16:30, შემაჯამებელი დისკუსია;
16:30 - 19:30, სოფლის მეურნეობის სამინისტროს სამეცნიერო-
კვლევითი ცენტრის ჯილაურას ექსპერიმენტული ბაზის
დათვალიერება.

26 ოქტომბერი, 2017 წელი.

09:30 - 12:00, პლენარული სხდომა;
12:00 - 12:30, შესვენება, ჩაი, ყავა;
12:30 - 14:30, პლენარული სხდომა;

14:30 - 15:30, ღანჩი;

15:30 - 16:30, შემაჯამებელი დისკუსია, რეკომენდაციების და დეკლარაციის მიღება, კონფერენციის დახურვა;

16:30 - 19:30, სოფლის მეურნეობის სამინისტროს დვინის სააგენტოს დათვალიერება.

27 ოქტომბერი, 2017 წელი.

09:30 თემატური ექსკურსიები: 1. ა. ჭავჭავაძის სახლ-მუზეუმი (თელავის რაიონი, წინანდალი, საქართველო); 2. კომპანია

“მელვინეობა ხარება” (ყვარლის რაიონი, საქართველო);

18:00 – კონფერენციის დახურვის საზეიმო გახშამი.

28 ოქტომბერი, 2017 წელი.

კონფერენციის უცხოელ მონაწილეთა გამგზავრება.

კონფერენციის ბაზსა:

აკადემიკოსი გურამ ალექსიძე - საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის პრეზიდენტი.

მისალმებები:

- ალექსანდრე ჯეჯელავა – საქართველოს მთავრობის ვიცე-პრემიერი, საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების მინისტრი;
- ოთარ დანელია – საქართველოს პარლამენტის აგრარულ საკითხთა კომიტეტის თავმჯდომარე;
- ლევან დავითაშვილი – საქართველოს სოფლის მეურნეობის მინისტრი;
- მიშელ ტაიბერი (საფრანგეთი) – ევროპის სოფლის მეურნეობის, სურსათისა და ბუნებათსარგებლობის აკადემიების კავშირის პრეზიდენტი, საფრანგეთის სოფლის მეურნეობის აკადემიის პრეზიდენტი;
- იაროსლავ გადზალო – უკრაინის აგრარული მეცნიერებების ეროვნული აკადემიის პრეზიდენტი, აკადემიკოსი;
- გიორგი კვესიტაძე – საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემიის პრეზიდენტი, აკადემიკოსი;
- არჩილ ფრანგიშვილი – საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის რექტორი, აკადემიკოსი;
- მანანა მიქაბერიძე - შოთა რუსთაველის ეროვნული სამეცნიერო ფონდის გენერალური დირექტორი;

- საქართველოს სამეცნიერო და საგანმანათლებლო საზოგადოების წარმომადგენლები.

პლენარულ სხდომაზე გამომსვლელები:

- აკად. გურამ ალექსიძე – საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის პრეზიდენტი;
- პროფ. მიშელ ტაიბერი (საფრანგეთი) - ევროპის სოფლის მეურნეობის, სურსათისა და ბუნებათსარგებლობის აკადემიების კავშირის პრეზიდენტი, საფრანგეთის სოფლის მეურნეობის აკადემიის პრეზიდენტი;
- აკად. ნოდარ ჩხარტიშვილი (საქართველო) - საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემია;
- პროფ. ბრიჯიტ ლაკიზი (საფრანგეთი) - საფრანგეთის სოფლის მეურნეობის აკადემია;
- დოქტ. ჯოზეფ ტუროკი (სლოვაკეთი) – ბრატისლავის უნივერსიტეტი;
- დოქტ. ფაბიო კუალინო (იტალია) – მილანის უნივერსიტეტი;
- დოქტ. რაფაელ ოსეტე რუბიო (ესპანეთი) – სევილიის უნივერსიტეტი;
- აკად. ნუგზარ ბადათურია – საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის კვების მრეწველობის სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტის დირექტორი;
- პროფ. ლევან უჯმაჯურიძე (საქართველო) – საქართველოს სოფლის მეურნეობის სამინისტროს სამეცნიერო-კვლევითი ცენტრის დირექტორი;
- დოქტ. გიორგი სამანიშვილი (საქართველო) - სსიპ ღვინის ეროვნული სააგენტოს დირექტორი;
- დოქტ. დავით მადრაძე (საქართველო) – სსიპ ღვინის ეროვნული სააგენტოს რეგულირების სამმართველოს უფროსი;
- ბონდო კალანდაძე (საქართველო) – საქართველოს დამსახურებული მეღვინე.

შენიშვნა:

- პლენარული სხდომა გაგრძელდება მეორე დღესაც, სადაც სურვილის მიხედვით მონაწილეობას მიიღებენ სხვა მოწვეული ევროპელი და ქართველი მეცნიერებიც.

საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის სამეცნიერო კომიტეტი

სახელი, გვარი	პოზიცია და მისი როლი პროექტში
გურამ ალექსიძე	აკადემიკოსი, საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის პრეზიდენტი, პროექტის

	ხელმძღვანელი, სამეცნიერო კომიტეტის თავმჯდომარე
ბრიჯიტ ლაკიზი (საფრანგეთი)	პროფესორი, საფრანგეთის სოფლის მეურნეობის აკადემია
ფაბიო კუაგლინო (იტალია) -	დოქტორი, მილანის უნივერსიტეტი
რაფაელ ოსეტე რუბიო (ესპანეთი)	დოქტორი, სევილიის უნივერსიტეტი
ნოდარ ჩხარტიშვილი	აკადემიკოსი, საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემია
ნოდარ ჭითანავა	კადემიკოსი, საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემია,
ლევან უჯმაჯურიძე	პროფესორი, საქართველოს სოფლის მეურნეობის სამინისტროს სამეცნიერო-კვლევითი ცენტრის დირექტორი
გიორგი სამანიშვილი	დოქტორი, საქართველოს სოფლის მეურნეობის სამინისტროს ღვინის სააგენტოს ხელმძღვანელი

აბსტრაქტის წარმოდგენის წესი:

- აბსტრაქტის მოცულობა არ უნდა აღემატებოდეს 300 სიტყვას, ფორმატი A4 , ტექსტში შრიფტის ზომა 11, ინტერვალი 1,0. ველები: ზედა 2,0 სმ, ქვედა 2,0 სმ, მარცხენა 3,0 სმ. მარჯვენა 2,0 სმ.
- შრიფტი: ქართული ტექსტისთვის - Sylfaen, ინგლისურისთვის - Times New Roman; (საქართველოდან წარმოდგენილი აბსტრაქტი უნდა იყოს ქართულ და ინგლისურ ენებზე).

ნაშრომის წარმოდგენის წესი:

- ნაშრომის მოცულობა არ უნდა აღემატებოდეს 6 გვერდს, ფორმატი A4 , ტექსტში შრიფტის ზომა 11, ინტერვალი 1,0. ველები: ზედა 2,0 სმ, ქვედა 2,0 სმ, მარცხენა 3,0 სმ. მარჯვენა 2,0 სმ.
- შრიფტი: ქართული ტექსტისთვის Acadnuxx, ინგლისურის Times New Roman;
- ცხრილები, ნახაზები და ა. შ. უნდა შესრულდეს TIFF 300dpi; 600dpi ფორმატში; ფორმულები – Microsoft equation 2.0.

ნაშრომის სტრუქტურა:

UDC (უაკ)

ცარიელი სტროფი:

სტატიის დასახელება (შრიფტი 13)

ცარიელი სტროფი;

ავტორის(ების) გვარი, სახელი
ორგანიზაციის, ქალაქის, ქვეყნის მთლიანი დასახელება,
ელექტრონული ფოსტა;

ცარიელი სტროფი;

ძირითადი ტექსტი;

ცარიელი სტროფი;

გამოყენებული ლიტერატურა

ცარიელი სტროფი;

ანოტაცია ინგლისურ ენაზე (არ უნდა აღემატებოდეს 300 სიტყვას);

სტატია წარმოდგენილი უნდა იყოს ელ-ვერსიის სახით სსმმ აკადემიის ელექტრონული
ფოსტის მისამართზე: conference.gaas@yahoo.com

მნიშვნელოვანი თარიღები:

01 ოქტომბერი – კონფერენციის მუშაობაში მონაწილეობის თანხმობის წერილი;

10 ოქტომბერი – აბსტრაქტის ელექტრონული ვერსიის წარმოდგენის ბოლო დღე;

24 ოქტომბერი – სტატიის ელექტრონული ვერსიების წარმოდგენის ბოლო დღე

25-27 ოქტომბერი – კონფერენციის ჩატარება.

შენიშვნა:

- ❖ დასაშვებია ზეპირი და სტენდური მოხსენებები კონფერენციის
ორგანიზატორებთან შეთანხმებით.
- ❖ სარედაქციო კოლეგია უფლებას იტოვებს არ დაბეჭდოს ნაშრომი,
რომელიც არ შეესაბამება პროგრამით გათვალისწინებულ
მიმართულებებს და თემატიკას;
- ❖ ერთი და იგივე ავტორისაგან ორზე მეტი სტატია არ მიიღება;
- ❖ ერთ სტატიაში დასაშვებია არა უმეტეს სამი ავტორისა;
- ❖ თუ სამეცნიერო ნაშრომის ავტორი საპატიო მიზეზით
კონფერენციის მუშაობაში ვერ მიიღებს მონაწილეობას,
საორგანიზაციო კომიტეტი მისთვის უზრუნველყოფს შრომათა
კრებულის ელექტრონული ვერსიის გადაგზავნას;
- ❖ სარედაქციო კოლეგია პასუხისმგებელია კონფერენციის
მასალების თემატიკაზე, ხოლო სტატიების შინაარსზე, მათში
მოყვანილ შედეგებზე და დასკვნებზე პასუხისმგებლობა
ეკისრებათ ავტორებს.

საქართველოს განათლებისა და
მეცნიერების სამინისტრო

MINISTRY OF EDUCATION AND
SCIENCE OF GEORGIA

შოთა რუსთაველის ეროვნული
სამეცნიერო ფონდი

SHOTA RUSTAVELI NATIONAL
SCIENCE FOUNDATION

საქართველოს სოფლის მეურნეობის
მეცნიერებათა აკადემია

GEORGIAN ACADEMY OF
AGRICULTURAL SCIENCES

Georgian Academy of Agricultural Sciences International Scientific Conference

VITICULTURE AND WINE-MAKING IN EUROPEAN COUNTRIES - HISTORICAL ASPECTS AND PROSPECTS

**Date of the Conference: October 25-27, 2017
Tbilisi, Georgia,**

**The Conference is sponsored by the Shota Rustaveli National
Science Foundation (MG_CG_03)**

Address: 51, Ivane Javakhishvili str, 0102, Tbilisi, Georgia.

Georgian Academy of Agricultural Sciences

Tel.fax: (+995 32) 291 00 87;

E-mail: conference.gaas@yahoo.com

Webpage: www.gaas.dsl.ge

ORGANIZING COMMITTEE

First Name, last name	Position in Project
Acad. Guram Aleksidze (Georgia)	President of Georgian Academy of Agricultural Sciences, Project Manager, Chairman of the Organize Committee
Prof. Michel Thibier (France)	President of the Union of European Academies for Science Applied to Agriculture, Food and Nature (UEAA), French Academy of Agriculture; Co - Chairman of the Organize Committee
Acad. Iaroslav Gadzalo (Ukraine)	President the National Academy of Agrarian Sciences of Ukraine; Co - Chairman of the Organize Committee
Acad. Givi Japaridze (Georgia)	Vice-President GAAS, Co - Chairman of the Organize Committee
Acad. Napoleon Karkashadze (Georgia)	Co - Chairman of the Organize Committee, The Chairman of the Scientific Council GAAS,
Acad. Elgudja Shapakidze (Georgia)	Co - Chairman of the Organize Committee, Head of Department GAAS, Project Coordinator
Doct. David Magradze (Georgia)	National Wine Agency of Georgia, Head of Viticulture Department
Doct. Anatoli Giorgadze (Georgia)	Deputy President of GAAS, Executive Secretary, Coordinator of Scientific Department of GAAS
Doct. Marina Barvenashvili (Georgia)	Academic Secretary of the Scientific Division GAAS,
Doct. Revaz Lolishvili (Georgia)	Academic Secretary of the Scientific Division GAAS
Tinatin Epitashvili (Georgia)	Assistant to GAAS President, Coordinator of International Relations

Working languages of the Conference are: Georgian and English

Contact details:

Elgudja Shapakidze

e.shapakidze@gmail.com

(+995 577) 71 17 75;

(+995 32) 294 13 21.

Anatoly Giorgadze

anatoli5@mail.ru

(+995 593) 31 41 43

(+995 32) 294 13 29

Tinatin Eпитashvili

n_epitashvili@yahoo.com

(+995 599) 78 10 90

(+995 591) 93 40 46

CONFERENCE PROGRAM

October 24, 2017

To meet foreign Conference participants and pick up to the hotel.

October 25, 2017

08:30 – 10:00. Exhibition and Fair of Georgian wine and agricultural products;

09:00 - 10:00. Registration of the participants;

10:00 - 10:20. Opening of the Conference, welcoming speech;

10:20 – 12:00. Plenary Session;

12:00 – 12:30. Coffee Break;

12:30 - 14:30. Plenary Session;

14:30 – 15:30. Lunch Break;

15:30 – 16:30. Summing up discussions;

16:30 – 19:30. Scientific - Experimental Station of Research Center at Georgian Ministry of Agriculture (Jighaura).

October 26, 2017

09:30 – 12:00. Plenary Session;

12:00 – 12:30. Coffee Break;

12:30 – 14:30. Plenary Session;

14:30 – 15:30. Lunch Break;

15:30 - 16:30. Summing up discussions;

Approval of the Declaration and Recommendations of the Conference;

Closing of the Conference;

16:30 - 19:30. Excursion to the Wine Agency of Georgian Ministry of Agriculture.

October 27, 2017

09:30. Thematic excursions: 1. Museum of Alexander Chavchavadze in Tsinandali, Telavi Region, Georgia;

2. Visit to wine company “Khareba” (Kvareli region, Georgia);

18:00 – Conference closing dinner.

October 28, 2017

During the day departure of international participants.

CONFERENCE OPENNING

**Acad. Guram Alecsidze - President of Georgian Academy of Agricultural Sciences,
Project Manager**

WELCOMING SPEECHES

- **Aleksandre Jejelava— Minister of Education and Science of Georgia;**
- **Otar Danelia - Chairman of the Agricultural Committee of issues of the Parliament of Georgia;**
- **Levan Davitashvili - Minister of Agriculture of Georgia;**
- **Prof. Michel Thibier (France) — President of the Union of European Academies for Science Applied to Agriculture, Food and Nature (UEAA), French Academy of Agriculture;**
- **Acad. Iaroslav Gadzalo - President the National Academy of Agrarian Sciences of Ukraine;**
- **Acad. Georgi Kvesitadze - President of National Academy of Georgia;**
- **Acad. Archil Prangishvili – Rector of Georgian Technical University;**
- **Manana Mikaberidze – General Director of Shota Rustaveli National Science Foundation;**
- **Representatives of Georgian scientific and educational societies;**

PLENARY SESSION PRESENTERS

**Acad. Guram Aleksidze – President of Georgian Academy of Agricultural Sciences;
Prof. Michel Thibier (France) — President of the Union of European Academies for Science Applied to Agriculture, Food and Nature (UEAA), French Academy of Agriculture;**

Acad. Nodar Chkhartishvili (Georgia) - Georgian Academy of Agricultural Sciences;

Prof. Brigitte Laquieze (France) — French Academy of Agriculture;

Doct. Jozef Turok (Slovakia) — University of Bratislava;

Doct. Fabio Quaglino (Italy) — University of Milan;

Doct. Rafael Ocete Rubio (Spain) – University of Seville;

Acad. Nugzar Bagaturia (Georgia) – Georgian Technical University scientific-Research Institute of Food industry;

Prof. Levan Ujmajuridze (Georgia) - Georgian Scientific-Research Center of Agricultural, Georgian Agrarian University;

Doct. Giorgi Samanishvili (Georgia) - National Wine Agency of Georgia;

Doct. David Magradze (Georgia) – National Wine Agency of Georgia, Head of Viticulture Department, Georgian Agrarian University;

Mr. Bondo Kalandadze – Honorable Wine-maker of Georgia.

Note: Plenary Session will continue the following day, other foreign and Georgian guests of the Conference will also have opportunity to participate.

SCIENTIFIC COMMITTEE

First Name, last name	Position in Project
Acad. Guram Aleksidze (Georgia)	President of Georgian Academy of Agricultural Sciences, Project Manager, Chairman of the Scientific Committee
Prof. Brigitte Laquieze (France)	French Academy of Agriculture;
Doct. Fabio Quaglino (Italy)	University of Milan;
Doct. Rafael Ocete Rubio (Spain)	University of Seville;
Acad. Nodar Chkhartishvili (Georgia)	Georgian Academy of Agricultural Sciences;
Acad. Nodar Chitanava	Georgian Academy of Agricultural Sciences;
Prof. Levan Ujmajuridze	Director of the Research centre of the Ministry of Agriculture, Georgian Agricultural University
Doct. Giorgi Samanishvili	National Wine Agency of Georgia, Director.

ABSTRACT SUBMISSION

The Abstract should be presented in the following way:

- The Conference accepts only digital manuscripts.
- The speakers are required to submit their proposals through registration

PROCEDURE FOR SUBMISSION OF ABSTRACT AND FULL PAPERS

- All abstract must be submitted in English. For Georgian participants - in Georgian and English languages.
- Abstract size should not exceed 300 words, it must be A4 format, Font Size must be 11 point, in 1.0. line space, and justified. Margins must be: Left 3.00 cm, top 2.0 cm, bottom 2.0 cm, 2.0 cm right.
 - The length of the paper should be no more than 6 pages, A4 format, font size 11, 1.0 line spacing; Margins: 3.0 cm left, top 2.0 cm, bottom 2.0 cm, 2.0 cm right.
 - Font for text in the Georgian language - AcadNusx, English and Russian language - Font Face must be Times New Roman;
 - Tables, drawings, etc. in the TIFF format, 300 dpi; 600 dpi; formula - Microsoft equation 2.0

№	სარჩევი CONTENTS
	შესავალი სიტყვა გურამ ალექსიძე - აკადემიკოსი, საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის პრეზიდენტი INTRODUCTORY SPEECH Guram Aleksidze – Academician, Prezident of Georgian Academy of Agricultural Sciences
	აბსტრაქტის დასახელება TITLE OF ABSTRACT
	პლენარული სხდომა PLENARY SESSION
1.	Professor Michel Thibier, President of the UEAA – Paris, France The Union of European Academies for Science applied to Agriculture, Food and Nature
2.	¹ნოდარ ჩხარტიშვილი, ²ნინო ჩხარტიშვილი ¹საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემია, თბილისი, საქართველო, ²საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი, თბილისი, საქართველო ვაზი და ღვინო საქართველოში (ფრაგმენტები ისტორიიდან, დღევანდელი მდგომარეობა, სამომავლო მიმართულებები). ¹ Nodar Chkhartishvili, ² Nino Chkhartishvili ¹Georgian Academy of Arricultural Sciences, Tbilisi, Georgia ²Georgian Technical University, Tbilisi, Georgia WINE AND VINE IN GEORGIA (Fragments from history, the present situation, the future directions)
3.	¹Fabio Quaglino, ²David Maghradze, ¹Paola Casati, ³Nona Chkhaidze, ⁴Zurab Khidasheli, ¹Osvaldo Failla, ¹Piero Attilio Bianco ¹Department of Agricultural and Environmental Sciences - Production, Landscape, Agroenergy, Università degli Studi di Milano, Milan, Italy; ²Institute of Horticulture, Viticulture and Oenology, Agricultural University of Georgia, Tblisi, Georgia; ³Laboratory of Plant Anatomy and Physiology, Agricultural University of Georgia, Tblisi, Georgia; ⁴Scientific-Research Center of Agriculture of Georgia, Saguramu, Georgia, STUDY OF PHYTOPLASMA-ASSOCIATED GRAPEVINE YELLOWS (GY) DISEASES IN GEORGIA
4.	M. Ion, V. Filip, Elena Brînduse Research and Development Institute for Viticulture and Enology Valea Calugareasca, 2, Valea Mantei Street, Valea Calugareasca, Romania, NEW VARIETIES FOR TABLE AND WINE GRAPES CREATED BY ROMANIAN VINE RESEARCH
5.	Jozef Turok - University of Bratislava, Slovakia INTERNATIONAL COOPERATION FOR INCREASING RESILIENCE AND PRODUCTIVITY OF GEORGIA'S GRAPEVINE RESOURCES
6.	უჯმაჯურიძე ლევან, მამასახლისაშვილი ლონდა

	სსიპ სოფლის მეურნეობის სამეცნიერო-კვლევითი ცენტრი, თბილისი, საქართველო, კახეთისა და რაჭა-ლეჩხუმის იშვიათი ვაზის ჯიშების ფენოლოგიური და ენოკარპოლოგიური შესწავლა Ujmajuridze Levan, Mamasakhlishashvili Londa LEPL Scientific Center of Agriculture, Tbilisi, Georgia ENOCARPOLOGICAL AND PHENOLOGICAL INVESTIGATION OF THE RARE VARIETIES OF GRAPE VINE FROM KAKHETI AND RACHA-LECHKHUMI
7.	ნუგზარ ბაგატურია საქართველოს კვების მრეწველობის სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტი, თბილისი, საქართველო ქვევრის ქართული ღვინოების წარმოების ტექნოლოგიის მეცნიერული საფუძვლები. Nugzar Bagaturia Georgian Research Institute of Food Industry, Tbilisi, Georgia SCIENTIFIC FOUNDATIONS TECHNOLOGY FOR THE PRODUCTION OF GEORGIAN WINES IN KVEVRI
8.	Brigitte Laquieze Academy of Agriculture of France ART AND SCIENCE OF VINE AND WINE IN FRANCE, HISTORY AND FUTURE
9.	Rafael Ocete¹, David Maghradze^{2,3}, Gagik Malyan⁴, Vugar Salimov⁵, Ramaz Chipashvili⁶, Carlos Alvar Ocete¹ and Osvaldo Failla⁷ ¹Laboratory of Applied Entomology. University of Seville, Spain. ²Scientific – Research Center of Agriculture, Tbilisi, Georgia. ³National Wine Agency of Georgia, Tbilisi, Georgia. ⁴Armenian Academy of Viticulture and Wine-making, Yerevan, Armenia. ⁵Institute of Viticulture and Winemaking, Baku, Azerbaijan. ⁶Institute of Viticulture and Oenology, Agricultural University of Georgia, Tbilisi, Georgia. ⁷University of Milan, Milano, Italy. ECOLOGY OF THE EURASIAN WILD GRAPEVINE IN SOUTHERN CAUCASUS
10.	D. Maghradze^{1, 2}, R. Bacilieri³, O. Failla⁴, V. Laucou³, T. Lacombe³, L. Rustioni⁴, S. Imazio⁴, G. De Lorenzis⁴, I. Mdinaradze², R. Chipashvili², L. Ujmajuridze⁵ ¹National Wine Agency of Georgia. Tbilisi, Georgia ²Institute of Viticulture and Oenology. Tbilisi, Georgia ³INRA CIRAD SupAgro - UMR1334 AGAP - Grape Improvement and Adaptation Team. Montpellier, France ⁴University of Milan. Italy ⁵Scientific – Research Center of Agriculture. Tbilisi, Georgia STUDY OF THE GEORGIAN GRAPE GERMPLASM
11.	Vlasov V., Konup L, Muljukina N., Konup A., Chistyakova V., Geretsky R. NATIONAL ACADEMY OF AGRARIAN SCIENCES OF UKRAINE , NATIONAL SCIENTIFIC CENTRE “V. YE. TAIROV INSTITUTE OF VITICULTURE AND WINEMAKING”, ODESSA, UKRAINE SANITARY CERTIFICATION IN THE PRODUCTION OF QUALITATIVE PLANTING

	MATERIAL OF VINOGRAD: EUROPEAN EXPERIENCE AND UKRAINIAN REALITIES
12.	Sofia Veliksar, Natalia Lemanova, Gh. Tudorache. Institute of Genetics, Physiology and Plant Protection, Academy of Science of Moldova, Chisinau, Moldova, JOINT APPLICATION OF TRACE ELEMENTS AND PGPB TO IMPROVE THE SUSTAINABILITY AND PRODUCTIVITY OF VINE
13.	მ. ხომასურიძე, ი. ჭანტურია, ნ. ჩხარტიშვილი, მ. მესხიძე საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი, თბილისი, საქართველო ყურძნის ჯიშში - ადგილწარმოშობის, ტექნოლოგიური რეჟიმების ზეგავლენა ღვინოში რეზვერატროლის, მირიცეტინისა და ქვერცეტინის შემცველობაზე M.Khomasuridze, I.Chanturia, N.Chhartishvili, M.Meskhidze Georgian Technical University, Tbilisi, Georgia THE EFFECT OF GRAPE VARIETAL CHARACTER, APPELLATION, VINIFICATION TECHNIQUES, ON RESVERATROL, MYRICETIN AND QUERCETIN CONTENT OF WINE.
14.	თენგიზ ბერიძე, ვაჟა ტაბიძე, ია ფიფია საქართველოს აგრარული უნივერსიტეტი, თბილისი, საქართველო ქართული ვაზის გენომის სრული სეკვენირება და ანოტაცია Tengiz Beridze, VazhaTabidze, IaPipia Agricultural University of Georgia, Tbilisi, Georgia WHOLE GENOME SEQUENCING AND ANNOTATION OF FOUR GEORGIAN GRAPE CULTIVARS
15.	¹ ნანა ებელაშვილი, ² ნინო ჩხარტიშვილი, ³ ნინო გაგელიძე ¹ საქართველოს აგრარული უნივერსიტეტი, მევენახეობისა და მეღვინეობის ინსტიტუტი, თბილისი, საქართველო სუფრის ღვინოების ტექნოლოგიაში გამოყენებული ტოქსიკური გოგირდის დიოქსიდის ნანოსტრუქტურული ვეცხლით შეცვლის პერსპექტიულობა. ¹Nana Ebelashvili, ²Nino Chkhartishvili, ³Nino Gagelidze ¹ Georgian Agrarian University, Institute of Viticulture and Oenology, Tbilisi, Georgia ² Scientific-research Center of Agriculture, Tbilisi, Georgia ³ Georgian Agrarian University, S. Durmishidze Institute of Biochemistry and Biotechnology, Tbilisi, Georgia PROSPECTIVE OF SUBSTITUTING TOXIC SULPHUR DIOXIDE WITH NANO-STRUCTURAL SILVER IN TECHNOLOGY OF TABLE WINES
16.	გურამ პაპუნაძე, ასლან დევაძე ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტის აგრარული და მემბრანული ტექნოლოგიების ინსტიტუტი, ბათუმი, საქართველო მევენახეობა-მეღვინეობის დარგის განვითარება აჭარა-გურიის რეგიონში. Guram Papunidze, Aslan Devadze Batumi Shota Rustaveli State University, Institute of Agrarian and Membrane Technologies, Batumi, Georgia DEVELOPMENT OF VITICULTURE AND WINEMAKING IN THE ADJARA-GURIA

	REGION
17.	თემური ღვინიანობე ა. წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ქუთაისი, საქართველო ძლიერი ანტიოქსიდანტური, პოლიფენოლური კონცენტრატის ახალი ტექნოლოგიის შემუშავება. Temur Gvinianidze Cereteli State University, Kutaisi, Georgia DEVELOPING INNOVATIVE TECHNOLOGIES OF DRASTIC ANTIOXIDANT POLYPHENOL CONCENTRATES
18.	ბონდო კალანდაძე საქართველოს დამსახურებული მეღვინე საქართველო ღვინის აკვანი
	მომხსენებლები RAPPORTEURS
1.	გურამ ალექსიძე – საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემია, თბილისი, საქართველო ვაზის ინტეგრირებული დაცვა მავნებლებისა და დაავადებებისაგან საქართველოში. Guram Aleksidze - Georgian Academy of Agricultural Sciences, Tbilisi, Georgia INTEGRATED PROTECTION OF GRAPE FROM PESTS AND DISEASES IN GEORGIA
2.	¹გურამ ალექსიძე, ¹გივი ჯაფარიძე, ¹ვაჟა გოგიტიძე, ²დავით მაღრაძე ¹საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემია, თბილისი, საქართველო ²ღვინის ეროვნული სააგენტო, საქართველო კლიმატის ცვლილების გავლენა ვაზის განვითარებასა და მოსავალზე საქართველოში (კახეთი) ¹ Guram Aleksidze, ¹ Givi Japaridze, ¹ Vazha Gogitidze, ² David Maghradze ¹Georgian Academy of Agricultural Sciences, Tbilisi, Georgia ²Wine National Agency, Georgia IMPACT OF THE CLIMATE CHANGE ON GRAPE DEVELOPMENT AND THE YIELD IN GEORGIA (KAKHETI)
3.	ბექა ბაღათურია, ნანა ბეგიაშვილი, მარიამ ლოლაძე საქართველოს კვების მრეწველობის ს/კ ინსტიტუტი სუფრის თეთრი ღვინის დაყენების ახალი ტექნოლოგია Bagaturiya B., Begiashvili N., Loladze M. Georgian Research Institute of Food Industry NEW TECHNOLOGY FOR PRODUCING WHITE TABLE WINES
4.	¹ნუგზარ ბაღათურია, ¹ნანა ბეგიაშვილი, ¹მარიამ ლოლაძე, ²ლევან უჯმაჯურიძე, ²დავით ჩიჩუა ¹საქართველოს კვების მრეწველობის ს/კ ინსტიტუტი ²საქართველოს სოფლის მეურნეობის სამინისტროს სამეცნიერო-კვლევითი ცენტრი, თბილისი, საქართველო ყურძნის ქართული არყის მიღების ახალი ტექნოლოგია ¹Nugzar Bagaturiya, ¹Nana Begiashvili, ¹Mariam Loladze ²Levan Ujmajuridze, ²David Chichua ¹Institute of Food Industry of Georgia, Tbilisi, Georgia ²Research Center of the Ministry of Agriculture of Georgia, Tbilisi

	A NEW TECHNOLOGY FOR THE PRODUCTION OF GEORGIAN GRAPT VODKA
5.	ნანა ბეგიაშვილი საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი, კვების მრეწველობის სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტი, თბილისი, საქართველო ქართული და ევროპული ტიპის სუფრის ღვინოების ნატურალობის ფიზიკურ-ქიმიური მაჩვენებლების შედარებითი გამოკვლევა Nana Begiashvili Georgian Technical University, Institute of Food Industry, Tbilisi, Georgia COMPARATIVE STUDY OF PHYSICOCHEMICAL PARAMETERS NATURALNESS OF GEORGIAN AND EUROPEAN TYPES OF TABLE WINES
6.	გია გამტკიცულაშვილი, გელა გამტკიცულაშვილი, მარინა ხოსიტაშვილი ი.გოგებაშვილის თელავის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, თელავი , საქართველო ქვევრის გავლენა ღვინოზე Gia Gamtkitsulashvili, Gela Gamtkitsulashvili , Marina Khositashvili Iakob Gogebashvili Telavi State University, Telavi, Georgia INFLUENCE OF QVEVRI ON WINE
7.	კორნელი გახოკიძე, ნონა ჩხაიძე, მზალო ლობჯანიძე საქართველოს აგრარული უნივერსიტეტი, თბილისი, საქართველო ფიტოპლაზმური დაავადების მიმართ ვაზის ქართული ჯიშების გამძლეობის შეფასება ანატომიური მეთოდით
8.	მ. გოგებაშვილი, ნ. ივანიშვილი ივანე ბერიტაშვილის ექსპერიმენტული ბიომედიცინის ცენტრის რადიაციული უსაფრთხოების პრობლემათა ლაბორატორია, თბილისი, საქართველო ვაზის ენდემური ჯიშების მდგრადობის შესწავლის რადიობიოლოგიური მეთოდი M. Gogebashvili , N. Ivanishvili Laboratory of Radiation Safety Problems I.Beritashvili Center of Experimental Biomedicine, Tbilisi, Georgia RADIOBIOLOGICAL METHOD OF STUDYING SUSTAINABILITY OF VINE ENDEMIC SPECIES
9.	გ. გრიგორაშვილი, ა. ხოტივარი, ე. კალატოზიშვილი საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი, კვების მრეწველობის ინსტიტუტი, თბილისი, საქართველო მელვინეობის ნარჩენების რაციონალური გამოყენების პერსპექტიული მიმართულებები G. Grigorashvili, A. Khotivari, E. Kalatozishvili Georgian Technical University, Institute of food Industry, Tbilisi, Georgia PROSPECTIVE TRENDS OF RATIONAL USE OF WASTELOUS WASTE OF WINE MAKING
10.	დავით გუბელაძე საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი, აგრარულ მეცნიერებების და ბიოსიტემების ინჟინერინგის ფაკულტეტი, თბილისი, საქართველო ვენახის მორწყვის თანამედროვე ტექნოლოგიები და შედეგები

	David Gubeladze Georgian Technical University, Faculty of Agricultural Sciences and Biosystems MODERN TECHNOLOGIES VINEYARD IRRIGATION AND RESULTS
11.	ალექსანდრე დიდებულიძე, ზურაბ ბრეგვაძე საქართველოს აგრარული უნივერსიტეტი, თბილისი, საქართველო მევენახეობის და მეცხოველეობის თანაარსებობა კახეთში (საქართველო) - ისტორიული გამოცდილება და პერსპექტივები Alexandre Didebulidze, Zurab Bregvadze Agricultural University of Georgia, Tbilisi, Georgia COEXISTENCE OF VITICULTURE AND LIVESTOCK KEEPING IN KAKHETI REGION (GEORGIA) – HISTORIC EXPERIENCE AND PERSPECTIVES
12.	¹Gheorghe Duca, ²Rodica Sturza, ³Dmitri Lazakovich ¹Academy of Sciences of Moldova ²Technical University of Moldova ³National Center for Quality Testing of the Alcoholic Beverages Chisinau, Republic of Moldova , RESEARCH OF SOME SORBENTS ACTIVITY TO ORGANIC CONTAMINANTS IN THE ALCOHOLIC MATRIX
13.	ნუგზარ ებანოიძე - სსიპ სოფლის მეურნეობის სამეცნიერო-კვლევითი ცენტრი ქ.თბილისი, საქართველო ვენახის რიგთაშორისებში მინერალური სასუქების შემტანი მოწყობილობის მუშაობის ანალიზი Nugzar Ebanoidze LEPL Scientific-Research Center of Agriculture, Tbilisi, Georgia ANALYSIS OF THE WORK OF THE DEVICE FOR MINERAL FERTILIZERS IN THE ROW-SPACING OF THE VINEYARD
14.	ნუგზარ ებანოიძე, გიორგი ქუთელია სსიპ სოფლის მეურნეობის სამეცნიერო-კვლევითი ცენტრი ქ.თბილისი, საქართველო ვენახისა და სხვა კულტურების სეტყვისაგან დაცვის მეთოდების ანალიზი Nugzar Ebanoidze, Giorgi Kutelia LEPL Scientific-Research Center of Agriculture Tbilisi, Georgia ANALYSIS OF THE METHODS OF PROTECTION OF VINEYARDS AND OTHER CROPS FROM HAIL
15.	ნანა ებელაშვილი, ინესა კეკელიძე, მურმან ჯაფარიძე საქართველოს აგრარული უნივერსიტეტი, მევენახეობისა და მეღვინეობის ინსტიტუტი, თბილისი, საქართველო ინოვაციური ტექნოლოგიით დამზადებული წითელი სადესერტო ღვინის ენოლოგიური მახასიათებლები Nana Ebelashvili, Inessa Kekelidze, Murman Japaridze Georgian Agrarian University, Institute of Viticulture and Oenology, Tbilisi, Georgia ENOLOGICAL CHARACTERISTICS OF RED DESSERT WINES PRODUCED WITH INNOVATIVE TECHNOLOGY

16.	ეკატერინა კაციტაძე , დავით ჩიჩუა, ზაირა შაფათავა, სოფლის მეურნეობის სამეცნიერო -კვლევითი ცენტრი, თბილისი, საქართველო დეალკოჰოლიზებული ღვინის სასმელები Ekaterina Katsitadze, David Chichua, Zaira Shapatava LEPL Scientific-Research Center of Agriculture DEALCOHOLIC WINE DRINKS
17.	ჯემალ კაციტაძე- საქართველოს აგრარული უნივერსიტეტი,საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემია,თბილისი,საქართველო ყურძნის კლერტსაცლელ-საჭყლეტი დანადგარის საიმედოობის გაანგარიშების მეთოდოლოგია Jemal Katsitadze Georgian Agrarian University, Academy of Agricultural Sciences of Georgia, Tbilisi, Georgia TO THE QUESTION OF CALCULATING THE RELIABILITY OF CRUSHING AND COMB SEPARATING MACHINES OF GRAPES
18.	ვაჟა კვალიაშვილი საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემია. თბილისი. საქართველო. ვაზის სელექცია საქართველოში Vazha Kvaliashvili Academy of Agricultural Sciences of Georgia. Tbilisi, Georgia GRAPEVINE BREEDING IN GEORGIA
19.	როლანდი კოპალიანი, მარიეტა თაბაგარი, შორენა კაპანაძე აკაკი წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ქ. ქუთაისი, საქართველო. ყურძნის წარმოება საქართველოში რეგიონების მიხედვით Roland Kopaliani, Marietta Tabagari, Shorena Kapanadze Akaki Tsereteli State University, Kutaisi, Georgia. GRAIN PRODUCTION DYNAMICS IN GEORGIA ACCORDING TO REGIONS
20.	¹პაატა კოლუაშვილი, ²ნანი მამფორია ¹საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემია, თბილისი, საქართველო ²საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი, თბილისი, საქართველო მევენახეობა-მელვინეობის გამოწვევები და განვითარების პერსპექტივები ¹Paata Koguashvili, ²Nani Mamforia Georgian Academy of Agricultural Sciences, Tbilisi, Georgia Georgian Technical University, Tbilisi, Georgia THE CHALLENGES AND PERSPECTIVES OF DEVELOPMENT IN VITICULTURE AND WINEMAKING
21.	ნუნუ კუტალაძე , ზურაბ მიქელაძე, სოფიო პაპუნძი ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტის აგრარული და მემბრანული ტექნოლოგიების ინსტიტუტი, ბათუმი, საქართველო ეროზირებულ ნიადაგებზე ადგილმდებარეობის და მინერალური

	სასუქების დოზების გავლენა ვაზის ჯიშების მიხედვით ყურძნის მოსავლიანობასა და ღვინის ხარისხობრივ მაჩვენებლებზე Nunu Kutaladze, Zurab Mikeladze, Sophio Papunidze Batumi Shota Rustaveli State University Institute of Agrarian and Membrane Technologies, Batumi, Georgia IMPACT OF DOSE AND LOCATION OF MINERAL FERTILIZERS ON EROSION SOILS BASED ON GRAPE VARIETIES AND WINE QUALITY INDICATORS
22.	1ედუარდ კუხლაშვილი, 2პაატა სიჭინავა, 3შორენა კუპრეიშვილი ¹საქართველოს აგრარული უნივერსიტეტი, თბილისი, საქართველო, ²აიპ გარემოს დაცვის ეკოცენტრი, თბილისი, საქართველო წყლის მიგრაციისა და გადაადგილების სარეგულაციო ღონისძიებათა შერჩევა კოლხეთის მევენახეობის ზონის ნიადაგებში 1Eduard Kukhlishvili, 2Paata Sichinava, 3Shorena Kupreishvili ¹ Georgian Agrarian University, Tbilisi, Georgia ²Ecocenter for Environmental Protection, Tbilisi, Georgia. THE CHOOSING OF WATER MIGRATION AND MOVEMENT REGULATION MEASURES IN THE SOILS OF COLCHIS VITICULTURE ZONE
23.	Olga Lazacovici Technical University of Moldova, MD-2004, 168 Stefan cel Mare Bd., Chisinau, Republic of Moldova INFLUENCE OF WINEMAKING APPLIED TECHNOLOGY ON THE AROMA WINE PROFILE
24.	რევაზ ლოლიშვილი საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემია, თბილისი, საქართველო მდელოს ყავისფერი ნიადაგის რეჟიმული მაჩვენებლები ვაზის ჯიშის „ჩინური“-ს ქვეშ Revaz Lolishvili Georgian Academy of Agricultural Sciences, Tbilisi, Georgia MODE INDICATORS OF MEADOW BROWN SOIL UNDER THE GRAPE VARIETY "CHINURI"
25.	გოგოლა მარგველაშვილი, ნოდარ ჩხარტიშვილი საქართველოს სოფლის მეურნეობის აკადემია; თბილისი; საქართველო ვენახის განოყიერება Gogola Margvelashvili, Nodar Chkhartishvili; Georgian Academy of Agricultural Sciences, Tbilisi, Georgia Vineyard Fertilization
26.	რევაზ მახარობლიძე, ზაზა მახარობლიძე საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემია, საქართველოს აგრარული უნივერსიტეტი, თბილისი, საქართველო მევენახეობისათვის მანქანათა კომპლექსის სრულყოფის პრიორიტეტები Revaz Makharoblidze, Zaza Makharoblidze Georgian Academy of Agricultural Sciences, Georgian Agrarian University,

	Tbilisi, Georgia PRIORITIES FOR THE IMPROVEMENT OF VITICULTURE MACHINERY COMPLEX
27.	მაია მელაძე, გიორგი მელაძე საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის ჰიდრომეტეოროლოგიის ინსტიტუტი, თბილისი, საქართველო ვაზის გავრცელება და გლობალური დათბობა საქართველოში Maia Meladze, Giorgi Meladze Institute of Hydrometeorology of Georgian Technical University, Tbilisi, Georgia DISTRIBUTION OF GRAPEVINE CULTURE AND GLOBAL WARMING IN GEORGIA
28.	ვლადიმერ მირუაშვილი, შორენა ქავთარაძე სსიპ სოფლის მეურნეობის სამეცნიერო-კვლევითი ცენტრი, თბილისი, საქართველო მევენახეობისათვის სამუშაო აგრეგატის სრულყოფა Vladimer Miruashvili, Shorena Kavtaradze Scientific-Research Center of Agriculture (SRCA), Tbilisi, Georgia THE DEVELOPMENT OF AGRAGATE FOR VINEYARD
29.	Nodar Natenadze Scientific-Research Center of Agriculture, Tbilisi, Georgia MODERN INFORMATION SYSTEMS IN VINEYARD
30.	მ. ორმოცაძე, ე. კალატოზიშვილი, ლ.კოტორაშვილი საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი, კვების მრეწველობის სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტი, თბილისი, საქართველო საფუძვრებისა და ფერმენტული სისტემების ლაზერული დასხივებით აქტივაცია M. Ormotsadze, E. Kalatozishvili, L. Kotorashvili . Georgian Technical University, Food Industry Research Institute, Tbilisi, Georgia ACTIVATION OF YEASTS AND ENZYMATIC SYSTEMS BY LASER
31.	Tamaz Turmanidze Georgian Academy of Agricultural Sciences, Tbilisi, Georgia SOIL MOISTURE, EVAPORATION AND IRRIGATION MANAGEMENT IN ORGANIC VINEYARDS
32.	გურამ ტყემალაძე, გიორგი ქვარცხავა, ხათუნა მურვანიძე, მარინე დემეტრაშვილი, კონსტანტინე მაღრაძე, მარიამ საბაძე, ნინო ბურთიკაშვილი, ნინო ჩუბინიძე, მირანდა შენგელია საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი, თბილისი, საქართველო ბიოაქტიურ დანამატად კულმუხოსა (<i>Inula helenium</i>) და სალბის (<i>Salvia officinalis</i>) გამოყენების პერსპექტივები მეღვინეობაში Guram Tkemaladze, Giorgi Kartskhava, Khatuna Murvanidze, Marine Demetrashvili, Konstantine Maghradze, Mariam Sabadze, Nino Burtikashvili, Nino Chubinidze, Miranda Shengelia Georgian Technical University, Tbilisi, Georgia The Prospects of Application of Elecampane (<i>Inula helenium</i>) and Sage (<i>Salvia officinalis</i>) as Bioactive Additives in Winemaking
33.	ლევან უჯმაჯურიძე, მაია მირველაშვილი, დავით ჩიჩუა საქართველო სოფლის მეურნეობის სამეცნიერო-კვლევითი ცენტრი, თბილისი, საქართველო გარემო ფაქტორების გავლენა საფერავის ხარისხობრივ მაჩვენებლებზე მიკროზონების მიხედვით Levan Ujmajuridze, Maia Mirvelashvili, Davit Chichua Agricultural Scientific-Research Center, Tbilisi, Tbilisi

	THE INFLUENCE OF ENVIRONMENTAL FACTORS ON THE QUALITY OF SAPERAVI AND MICROZONE REVISION
34.	ზაურ ფუტკარაძე საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის აჭარის საინფორმაციო და საკონსულტაციო ცენტრი, ბათუმის სახელმწიფო საზღვაო აკადემია, ბათუმი, საქართველო მევენახეობა და მეღვინეობა აჭარაში Zaur Phutkaradze Adjara Information and Consultation Center of Georgian Academy of Agricultural Sciences, Batumi State Maritime Academy, Batumi, Georgia VITICULTURE AND WINEMAKING IN ADJARA
35.	ნაპოლეონ კარქაშაძე საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემია, თბილისი, საქართველო მსოფლიო სოფლის მეურნეობა (მევენახეობა) Napoleon Karkashadze Georgian Academy of Agricultural Sciences, Tbilisi, Georgia WORLD AGRICULTURE(Viticulture)
36.	¹ოთარ ქარჩავა, ²შოთა ცუკოშვილი ¹სოფლის მეურნეობის სამეცნიერო-კვლევითი ცენტრი, თბილისი, საქართველო, ²საქართველოს გრარული უნივერსიტეტი, საქართველო, თბილისი მევენახეობაში გამოყენებული ინოვაციური სამანქანო ტექნოლოგიების ბიოენერგეტიკული შეფასება ¹Otar Karchava , ²Shota Tsukoshvili ¹Agricultural Research Center, Tbilisi, Georgia ²Georgian Agrarian University, Tbilisi, Georgia BIOENERGETIC EVALUATION OF INNOVATIVE MACHINERY TECHNOLOGIES USED IN VITICULTURE
37.	გულნარა ღვალაძე აკაკი წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ქუთაისი, საქართველო დელეკატესის სადესერტო ღვინის ტექნოლოგიის შემუშავება შავი ჯიშის ყურძნის იზაბელას (Labruska L) და შავი მაცვლის (Rubus L) ნაყოფების წვენის კუპაჟისგან Gulnara Ghvaladze Akaki Tsereteli State University, Kutaisi, Georgia CREATIVE TECHNOLOGY OF DELICIOUS – DESSERT WINES FROM THE MIXED JUICE OF BLACK GRAPE “IZABELA” AND BLACKBERRY
38.	ირაკლი ყრუაშვილი, ირმა ინაშვილი, კონსტანტინე ბზიავა საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი, ქ. თბილისი, საქართველო ვაზის რწყვის რეჟიმის რეგულირება მულჩირების პირობებში Irakli Kruashvili, Irma Inashvili, Konstantine Bziava Georgian Technical University, Tbilisi, Georgia REGULATION OF THE VINEYARD’S IRRIGATION MODE UNDER THE MULCHING CONDITIONS
39.	ლევან შავაძე აკაკი წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ქუთაისი, საქართველო ფილოქსერაგამძლე ვაზის საძირეთა სადედეში ფიტოტექნიკური ოპერაციების სრულყოფისათვის Levan Shavadze

	Akaki Tsereteli State University, Kutaisi, Georgia FOR IMPROVEMENT OF PHYTOTECNICAL OPERATIONS OF PHYLLOXERA-RESISTANT VINE IN GRAFTING STOCK
40.	¹ზაირა შაფათავა, ¹ნაზი მელანაშვილი, ¹ირმა ხორავა, ²მარიკა ხაჩიძე ¹სოფლის მეურნეობის სამეცნიერო-კვლევითი ცენტრი, საქართველო; ²საქართველოს აგრარული უნივერსიტეტი ყურძნის დაბალკალორიული და ფუნქციონალური ხასიათის პროდუქტები ¹Zaira Shapatava, ¹Nazi melanashvili, ¹Irma Khorava, ²Marika Khachidze ¹LEPL Scientific-Research Center of Agriculture, ²Georgian Agrarian University THE PRODUCTS OF GRAPES WITH LOW- CALORIE AND FUNCTIONAL CHARACTER
41.	ელგუჯა შაფაქიძე, შოთა ჭალაგანიძე, მერაბი კვარცხავა საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემია, თბილისი, საქართველო, სეტყვასთან ბრძოლა მევენახეობის მცირე და საშუალო ფერმერულ მეურნეობებში Elgudja Shapakidze, Shota Chalaganidze, Merab Kvartskhava Georgian Academy of Agricultural Sciences, Tbilisi, Georgia FIGHT AGAINST HAIL IN VITICULTURE SMALL AND MEDIUM-SIZED FARMS
42.	ც. შილაკაძე, ბ. ბაღათურია საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი, კვები მრეწველობის სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტი, თბილისი, საქართველო ვარდისფერი ღვინოების დამზადების ტექნოლოგია ყურძნის ადგილობრივი ჯიშების გამოყენებით Ts. Chilakadze, B. Bagaturia. Georgian Technical University, Food Industry Research Institute, Tbilisi, Georgia THE TECHNOLOGY OF MAKING ROSE WINES BY USING LOCAL GRAPE VARIETIES
43.	ზაურ ჩანქსელიანი, გიორგი ღამბაშიძე, ნაირა კენჭიაშვილი ააიკ სოფლის მეურნეობის სამეცნიერო კვლევითი ცენტრი, თბილისი, საქართველო ვენახით ათვისებული ნიადაგის ნაყოფიერების გაუმჯობესება Zaur Chankseliani, Giorgi Ghambashidze, Naira Kenchiashvili Scientfic-Research Centre of Agrculture, Tbilisi, Georgia IMPROVEMENT OF VINEYQRD SOIL PRODUCTIVITY ABSTRACT
44.	იამზე ჩხარტიშვილი, სოფიო პაპუნიძე, ნინო სეიდიშვილი ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტის აგრარული და მემბრანული ტექნოლოგიების ინსტიტუტი, ბათუმი, საქართველო აჭარის მევენახეობა-მელვინეობის და ღვინის ტურიზმის განვითარებისთვის Iamze Chkhartishvili, Sofia Papunidze, Nino Seidishvili Batumi Shota Rustaveli State University Institute of Agrarian and Membrane Technologies, Batumi, Georgia FOR DEVELOPMENT OF ADJARA VITICULTURE-WINEMAKING AND WINE TOURISM
45.	მაია ხარაძე, ინდირა ჯაფარიძე, მაია ვანიძე ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, საქართველო საქართველოში წარმოებული ღვინის ქიმიური შედგენილობის შესწავლა მწს კრომატოგრაფიებით, ადგილმდებარეობის და სახეობრივი

	პასპორტიზაციის წესების დასადგენად Maia Kharadze, Indira Djaparidze, Maia Vanidze Batumi Shota Rustaveli State University, Georgia HPLC STUDY OF CHEMICAL COMPOSITION WINE PRODUCED IN GEORGIA TO ESTABLISH THE PASSPORT REGULATIONS FOR THEIR ORIGIN AND QUALITY
46.	ივეტა მეგრელიშვილი, ზურაბ ხიდელელი, ლევან უჯმაჯურიძე, ნინო ჩიქოვანი საქართველოს სოფლის მეურნეობის სამინისტრო, სსიპ სოფლის მეურნეობის სამეცნიერო-კვლევითი ცენტრი, თბილისი, საქართველო ვაზის ვირუსული დაავადებების კონტროლი აღმოსავლეთ საქართველოს სანერგე მეურნეობებში Iveta Megrelishvili, Zurab Khidesheli., Levan Ujmajuridze, Nino Chiqovani Ministry of Agriculture of Georgia, LEPL Scientific-Research Center of Agriculture, Tbilisi, Georgia CONTROL OF VIRAL DISEASES IN EAST GEORGIAN VINE GRAFTED NURSERIES
47.	მარიამ ხოსიტაშვილი, ოლანი გოცირიძე, გაგა ბუიშვილი საქართველოს კვების მრეწველობის სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტი, თბილისი, საქართველო სხვადასხვა საფუარის როლი მაღალხარისხოვანი ღვინის წარმოებაში The role of different yeasts in high-quality wine production Mariam khositashvili, Olani Gotsiridze, Gaga Buishvili GEORGIAN SCIENTIFIC-RESEARCH INSTITUTE OF FOOD INDUSTRY
48.	ჯემალ სადაღაშვილი საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის აგრარული მეცნიერებების და ბიოსისტემების ინჟინერინგის ფაკულტეტი, თბილისი, საქართველო ტრადიციული მემკვიდრეობა - ქართული მევენახეობა და მეღვინეობის წარმატების ფუნდამენტი Jemal Sadagashvili Georgian Technical University, Faculty of the Agrarian Science and Biological system Engineering, Tbilisi, Georgia TRADITIONAL HERITAGE- GEORGIAN WINEMAKING, VITICULTURE AND THE BASICS OF ITS SUCCESS
49.	ე. კალათოზიშვილი, მ. ორმოცაძე, ლ. მუჯირი საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი, კვების მრეწველობის სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტი, თბილისი, საქართველო მცენარეთა ზრდის ბიოსტიმულატორის მიღება მეღვინეობის წარმოებიდან E. Kalatozishvili, M. Ormotsadze, L. Mujiri Georgian Technical University, Food Industry Research Institute, Tbilisi, Georgia RECEIVING PLANT GROWTH BIO STIMULATOR FROM WASTELANDS OF WINEMAKING
50.	¹ორჯონიკიძე ესმა, ²მაჭავარიანი მარიამი, ³მეტრეველი ვახტანგი ¹სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემია, თბილისი, საქართველო ²სსიპ სოფლის მეურნეობის სამეცნიერო - კვლევითი ცენტრი, თბილისი, საქართველო ³სურსათის ეროვნული სააგენტო, ქვემო ქართლის რეგიონალური სამსახური, ქვემო ქართლი, საქართველო ყურძნის ჭიის (<i>Lobesia botrana</i>) მიმართ ეფექტური ზოგიერთი ინსექტიციდის დაშლის დინამიკა ყურძენში Orjonikidze Esmā, Doctor of Agricultural Sciences, Tbilisi, Georgia Machavariani Mikheil, LEPL Ministry of Agriculture - Research Center, Tbilisi,

	Georgia Metreveli Vakhtangi, National Food Agency, Kvemo Kartli Regional Office, Kvemo Kartli, Georgia DYNAMICS OF DISINTEGRATION OF SOME OF THE PESTICIDES IN THE GRAPE, EFFECTIVE IN REGARD OF THE GRAPE WORM (LOBESIA BOTRANA)

• PROCEEDINGS OF THE STRUCTURE:

UDC;

spacing;

Title of the article;

Font Size must be 14. Main headings should be centered, bold and all letters capitalized

spacing;

Author (s) Name

Full name of organization, city, country, E-mail;

spacing;

The main text;

spacing;

References (prepared in the APA format)

spacing;

Abstract in English (max 300 words);

The paper should be submitted in electronic version by e-mail:

conference.gaas@yahoo.com

KEY DATES:

- **Notification of Conference participant September 25, 2017;**
- **Deadline for Abstract October 10, 2017;**
- **Full paper submission October 24, 2017;**
- **International Scientific Conference October 25, 26, 27, 2017.**

NOTE:

- *In agreement with the Conference Organizing Committee, the poster presentation of the scientific paper is acceptable;*
- *The Editorial Board reserves all rights not to publish the paper which does not correspond to the theme and direction of the present conference;*
- *More than two articles from one author would not be accepted;*
- *One article could have no more than four authors;*
- *In case the author of the paper is not able to participate in the conference, the organizers will send the participant an electronic version of the conference proceedings;*

- *The Editorial Board is in charge of the theme/subject of the conference paper. The full responsibility for the contents, results and conclusions provided in the article is given to the author.*

4.3. ონფორმაცია საქართველოს სამეცნიერო კონფერენციის შესახებ

2017 წლის 25-27 ოქტომბერს საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიაში ჩატარდა საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია თემაზე: „მევენახეობა და მეღვინეობა ევროპის ქვეყნებში, ისტორიული ასპექტები და პერსპექტივები“. კონფერენციის ფინანსური მხარდაჭერა განახორციელა შოთა რუსთაველის ეროვნულმა სამეცნიერო ფონდმა.

საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მიზანი იყო ევროპის ქვეყნების და მათ შორის საქართველოს, მევენახეობა და მეღვინეობის არსებული მდგომარეობის განხილვა, პერსპექტივების განსაზღვრა, ბიზნესის განვითარების დარგის პარამეტრების შემუშავებისათვის რეკომენდაციების მომზადება, ხოლო კონფერენციის ამოცანას წარმოადგენდა - მევენახეობა-მეღვინეობის დარგის განვითარებისათვის ევროპის ქვეყნების და მათ შორის საქართველოს სამომავლო პერსპექტივების ჩამოყალიბება, ევროპის და სხვა ქვეყნების მეცნიერების მიერ დარგში მიღწეული ინოვაციური ტექნოლოგიების განხილვა და დარგის შემდგომი აღმავლობისათვის მეცნიერების და სხვა სპეციალისტების კვლევების და სამეცნიერო მიღწევების კუთხით ურთიერთგაცვლითი ღონისძიებების ჩატარების საფუძვლების მომზადება.

კონფერენციის მუშაობაში ქართველ მეცნიერებთან ერთად მონაწილეობა მიიღეს საფრანგეთის, იტალიის, რუმინეთის, ესპანეთის, სლოვაკეთის, უკრაინის და მოლდოვის მეცნიერებმა. აღსანიშნავია, რომ საფრანგეთის დელეგაციას ხელმძღვანელობდა საფრანგეთის სოფლის მეურნეობის აკადემიის და ევროპის სოფლის მეურნეობის, სურსათის და ბუნებათსარგებლობის აკადემიების კავშირის პრეზიდენტი, პროფ. მიშელ ტაიბიერი, ხოლო რუმინეთის დელეგაციას ხელმძღვანელობდა რუმინეთის სოფლის მეურნეობის ეროვნული აკადემიის პრეზიდენტი, პროფ. გეორგ სინი.

კონფერენციის გახსნა. საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის პრეზიდენტი, აკად. გურამ ალექსიძე

კონფერენცია გახსნა და მის მნიშვნელობაზე ისაუბრა აკადემიის პრეზიდენტმა, აკად. გურამ ალექსიძემ. კონფერენციას მიესალმა საქართველოს სოფლის მეურნეობის მინისტრი ლევან დავითაშვილი, საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების მინისტრის მოადგილე თამაზ მარსაგიშვილი, საქართველოს მეცნიერების ეროვნული აკადემიის პრეზიდენტი, აკად. გიორგი კვესიტაძე, საფრანგეთის სოფლის მეურნეობის აკადემიის პრეზიდენტი, პროფ. მიშელ ტაიბიერი, რუმინეთის სოფლის მეურნეობის ეროვნული აკადემიის პრეზიდენტი, პროფ. გეორგ სინი, უკრაინის სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოს-მდივანი, აკად. ვლადიმერ ხარება, აჭარის ა/რ სოფლის მეურნეობის მინისტრი ავთანდილ მესხიძე, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის აგრარული მეცნიერებებისა და ბიოსისტემების ინჟინერინგის ფაკულტეტის დეკანი, პროფ. გიორგი ქვარცხავა, მილანის (იტალია) უნივერსიტეტის პროფესორი ფაბიო კუაგლინო, სევილიის (ესპანეთი) უნივერსიტეტის პროფესორი რაფაელ ოსეტე რუბიო, ბრატისლავას (სლოვაკეთი) უნივერსიტეტის პროფესორი იოსეფ ტუროკი, ვ.ტაიროვის მევენახეობის და მეღვინეობის ინსტიტუტის ლაბორატორიის ხელმძღვანელი ლუდმილა კონუპი (ოდესა, უკრაინა), საქართველოს სოფლის მეურნეობის სამეცნიერო კვლევითი ცენტრის დირექტორი, დოქტორი ლევან უჯმაჯურიძე.

კონფერენციაზე სულ წარმოდგენილი იყო 68 მოხსენება, მათ შორის 18 პლენარულ სხდომაზე, რომელიც ეხებოდა ევროპის ქვეყნებში და მათ შორის საქართველოში მევენახეობა-მეღვინეობის დარგის არსებულ მდგომარეობას, ამ დარგის სამეცნიერო-კვლევით მიმართულებებს და სამომავლო პერსპექტივებს, დარგის გენოფონდის დაცვის ღონისძიებებს, ევროპის ქვეყნებში დარგის სამეცნიერო-კვლევითი მუშაობის ძირითად და თანამედროვე, ინოვაციური ტექნოლოგიების განხორციელების მიმართულებებს და ა.შ.

კონფერენციამ აღნიშნა, რომ მსოფლიო მევენახეობა-მეღვინეობის ევროპული სამყარო გაეცნო ქართული მევენახეობის საწყისებს, ოჯახური მევენახეობა-მეღვინეობის თავისებურებებს, თანამედროვე ტექნოლოგიებს, ქართული ვაზის უმდიდრეს გენოფონდს, რომლის მიმართ დიდი ინტერესი

არსებობს და იგი ხელს შეუწყობს მსოფლიო არენაზე მის დაცვას კანონიერების სრული მოთხოვნით. აღსანიშნავია, რომ ევროპული ღვინის საერთაშორისო ღონისძიების - საერთაშორისო კონფერენციის ჩატარება ერთ-ერთი მეტად საჭირო, ეფექტური ღონისძიება და საშუალებაა ამ ეროვნული დარგის ეკონომიკური პოტენციალის რეალიზების თვალსაზრისითაც.

კონფერენციის ჩატარების შედეგად გაღრმავდა კავშირები იმ ქართველ და ევროპელ მეცნიერთა შორის, რომლებიც კონფერენციის თემატიკით გათვალისწინებულ საკითხებზე მუშაობენ და რის საფუძველზეც მოხდება აგრარიკოსი მეცნიერების, ფერმერების, მეღვინეებისა და სტუდენტების გაცვლითი სამუშაო მივლინებების პრაქტიკის ჩამოყალიბება; საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიას და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს შესაძლებლობა ექნებათ რეალიზება გაუწიონ კონფერენციაზე გამოთქმულ საზღვარგარეთის მეცნიერების პრაქტიკულ წინადადებებს ფერმერულ მეურნეობებში და ღვინის წარმოების ინდუსტრიაში, რაც გულისხმობს აკადემიაში ჩატარებული საერთაშორისო კონფერენციის შედეგების განზოგადოებას მევენახეობის და მეღვინეობის თანამედროვე ტექნოლოგიების განვითარების მიმართულებებით. კონფერენციის შემდგომ, აკადემიის ეგიდით ჩატარებული სემინარების, მრგვალი მაგიდების, მინდვრის დღეების, საწარმოო ექსკურსიების და სხვა ღონისძიებების საშუალებით შესაძლებელია კონფერენციის შედეგების არა მარტო საქართველოს მასშტაბით, არამედ ევროპის ქვეყნებში საუკეთესო სააგიტაციო მუშაობის წარმართვა.

კონფერენციის შემაჯამებელ სხდომაზე მიღებული იქნა დეკლარაცია, რომელიც აღიარებს სხვადასხვა ქვეყნის მეცნიერებს შორის მჭიდრო, საქმიანი კავშირების დამყარების დიდ მნიშვნელობას და სამეცნიერო ფორუმების სისტემატიური ჩატარების აუცილებლობას, ქვეყნების სამეცნიერო-პრაქტიკული საქმიანობის პრიორიტეტულობის განსაზღვრის მიზნით. მასში აღნიშნულია, რომ აუცილებელია -

- ა) სამთავრობო და არასამთავრობო ორგანიზაციების, მოქალაქეთა და სამეცნიერო საზოგადოების აქტიური მონაწილეობა მევენახეობისა და მეღვინეობის მიმართულებით ერთობლივი ღონისძიებების შესამუშავებლად;
- ბ) მისასაღებელია დღევანდელი ევროპის სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიების კავშირის ერთსულოვანი სურვილი და მხარდაჭერა საქართველოში ზემოთაღნიშნული საერთაშორისო კონფერენციის შედეგების განზოგადოების მიმართულებით;
- გ) განსაკუთრებით დიდია ამ კატეგორიის ღონისძიების ჩატარების მნიშვნელობა დამოუკიდებელი საქართველოს პირობებში. იგი დიდად შეუწყობს ხელს საერთაშორისო არენაზე ქართული ღვინის ავტორიტეტის ამაღლებას, ღვინის ბაზრებზე შესვლას და დამკვიდრებას, რაც მნიშვნელოვანია ქვეყნის ეკონომიკისათვის.

კონფერენციის პროგრამით განხორციელდა საწარმოო ექსკურსიები საქართველოს სოფლის მეურნეობის სამინისტროს სამეცნიერო-კვლევითი ცენტრის ჯილაურას ექსპერიმენტულ ბაზაში, ალ. ჭავჭავაძის წინანდლის სახლ-მუზეუმში, ნაფარეულის „ტყუპების მეღვინეობის კომპანიაში“ (გია და

გელა გამტკიცულაშვილები) და ყვარელში კომპანია „მელვინეობა ხარება“-ს მელვინეობის ობიექტებზე.

კონფერენციის დასასრულს კონფერენციის ყველა მონაწილეს გადაეცა საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციაში მონაწილეობის დამადასტურებელი სერტიფიკატები.

4.4. საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის დეკლარაცია

თბილისი, 25-27 ოქტომბერი, 2017 წ.

საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის „მევენახეობა და მეღვინეობა ევროპის ქვეყნებში, ისტორიული ასპექტები და პერსპექტივები“

დეკლარაცია

2017 წლის 25-27 ოქტომბერს, ქ. თბილისში, საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიაში ჩატარდა საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია თემაზე: „მევენახეობა და მეღვინეობა ევროპის ქვეყნებში, ისტორიული ასპექტები და პერსპექტივები“, რომლის მუშაობაში მანაწილეობა მიიღო 8 ქვეყნის 150 ცნობილმა მეცნიერმა, სხვადასხვა სამინისტროს, უწყებისა და არასამთავრობო ორგანიზაციის წარმომადგენლებმა.

საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მიზანი იყო ევროპის ქვეყნების და მათ შორის საქართველოს, მევენახეობა და მეღვინეობის არსებული მდგომარეობის განხილვა, პერსპექტივების განსაზღვრა, ბიზნესის განვითარების დარგის პარამეტრების შემუშავებისათვის რეკომენდაციების

მომზადება, ხოლო კონფერენციის ამოცანას წარმოადგენდა - მევენახეობა-მელვინეობის დარგის განვითარებისათვის ევროპის ქვეყნების და მათ შორის საქართველოს სამომავლო პერსპექტივების ჩამოყალიბება, ევროპის და სხვა ქვეყნების მეცნიერების მიერ დარგში მიღწეული ინოვაციური ტექნოლოგიების განზოგადება და დარგის შემდგომი აღმავლობისათვის მეცნიერების და სხვა სპეციალისტების კვლევების და სამეცნიერო მიღწევების კუთხით ურთიერთგაცვლითი ღონისძიებების ჩატარების საფუძვლების მომზადება.

კონფერენციამ აღნიშნა, რომ მსოფლიო მევენახეობა-მელვინეობის ევროპული სამყარო გაეცნო ქართული მევენახეობის საწყისებს, ოჯახური მევენახეობა-მელვინეობის თავისებურებებს, თანამედროვე ტექნოლოგიებს, ქართული ვაზის უმდიდრეს გენოფონდს, რომლის მიმართ დიდი ინტერესი არსებობს და იგი ხელს შეუწყობს მსოფლიო არენაზე მის დაცვას კანონიერების სრული მოთხოვნით. აღსანიშნავია, რომ ევროპული ღვინის საერთაშორისო ღონისძიების - საერთაშორისო კონფერენციის ჩატარება ერთ-ერთი მეტად საჭირო, ეფექტური ღონისძიება და საშუალებაა ამ ეროვნული დარგის ეკონომიკური პოტენციალის რეალიზების თვალსაზრისითაც.

კონფერენციის ჩატარების შედეგად გაღრმავდა კავშირები იმ ქართველ და ევროპელ მეცნიერთა შორის, რომლებიც კონფერენციის თემატიკით გათვალისწინებულ საკითხებზე მუშაობენ და რის საფუძველზეც მოხდება აგრარიკოსი მეცნიერების, ფერმერების, მელვინეებისა და სტუდენტების გაცვლითი სამუშაო მივლინებების პრაქტიკის ჩამოყალიბება; საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიას და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს შესაძლებლობა ექნებათ რეალიზება გაუწიონ კონფერენციაზე გამოთქმულ საზღვარგარეთის მეცნიერების პრაქტიკულ წინადადებებს ფერმერულ მეურნეობებში და ღვინის წარმოების ინდუსტრიაში, რაც გულისხმობს აკადემიაში ჩატარებული საერთაშორისო კონფერენციის შედეგების განზოგადობას მევენახეობის და მელვინეობის თანამედროვე ტექნოლოგიების განვითარების მიმართულებებით. კონფერენციის შემდგომ, აკადემიის ეგიდით ჩატარებული სემინარების, მრგვალი მაგიდების, მინდვრის დღეების, საწარმოო ექსკურსიების და სხვა ღონისძიებების საშუალებით შესაძლებელია კონფერენციის შედეგების არა მარტო საქართველოს მასშტაბით, არამედ ევროპის ქვეყნებში საუკეთესო სააგიტაციო მუშაობის წარმართვა.

დეკლარაცია აღიარებს სხვადასხვა ქვეყნის მეცნიერებს შორის მჭიდრო, საქმიანი კავშირების დამყარების დიდ მნიშვნელობას და სამეცნიერო ფორუმების სისტემატიური ჩატარების აუცილებლობას, ქვეყნების სამეცნიერო-პრაქტიკული საქმიანობის პრიორიტეტულობის განსაზღვრის მიზნით.

კონფერენციის მონაწილენი მადლობას უცხადებენ საქართველოს მთავრობას, საქართველოს შოთა რუსთაველის ეროვნულ სამეცნიერო ფონდს, საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიას, ასეთი მნიშვნელოვანი და მასშტაბური სამეცნიერო ფორუმის ჩატარებისათვის და **მიზანშეწონილად თვლიან ყურადღების გამახვილებას შემდეგზე:**

- აუცილებელია სამთავრობო და არასამთავრობო ორგანიზაციების, მოქალაქეთა და სამეცნიერო საზოგადოების აქტიური მონაწილეობა მევენახეობისა და მელვინეობის მიმართულებით ერთობლივი ღონისძიებების შესამუშავებლად;
- მისასაღმებელია დღევანდელი ევროპის სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიების კავშირის ერთსულოვანი სურვილი და მხარდაჭერა

საქართველოში ზემოთაღნიშნული საერთაშორისო კონფერენციის შედეგების განზოგადოების მიმართულებით;

- განსაკუთრებით დიდია ამ კატეგორიის ღონისძიების ჩატარების მნიშვნელობა დამოუკიდებელი საქართველოს პირობებში. იგი დიდად შეუწყობს ხელს საერთაშორისო არენაზე ქართული ღვინის ავტორიტეტის ამაღლებას, ღვინის ბაზრებზე შესვლას და დამკვიდრებას, რაც მნიშვნელოვანია ქვეყნის ეკონომიკისათვის.

კონფერენციის მონაწილეებს მიზანშეწონილად მიაჩნიათ:

- განისაზღვროს მევენახეობა-მეღვინეობის წარმოების თანამედროვე მსოფლიო ტენდენციები, მიდგომები, მეთოდები და პრინციპები, შემუშავდეს მეცნიერული კონცეფცია, ევენახეობის გენეტიკური რესურსების შენარჩუნებისა და მართვის მექანიზმები;
- გაძლიერდეს საერთაშორისო თანამშრომლობა მეცნიერული ცოდნისა და განათლების გავრცელების საქმეში მევენახეობა-მეღვინეობის მიმართულებით;
- დამუშავდეს და განუხრელად იქნას გამოყენებული ეროვნული ადმინისტრირების სამართლებრივი ინსტრუმენტები მევენახეობა-მეღვინეობის განვითარების ძირითადი პარამეტრების დაცვის მიმართულებით;
- წახალისდეს გამოკვლევები, პროექტები, პროგრამები, რომელიც მიმართული იქნება მევენახეობა-მეღვინეობის წარმოების თანამედროვე ტექნოლოგიების დამუშავებისა და მათი ფართოდ დანერგვის მიზნით;
- გაიზარდოს მასობრივი ინფორმაციის საშუალებების როლი მევენახეობა-მეღვინეობის თანამედროვე ტექნოლოგიებით წარმოების პროპაგანდის მიმართულებით;
- სისტემატურად წარიმართოს ევროპის ქვეყნების და საქართველოს მეცნიერთა ერთობლივი ფორუმების ჩატარება მევენახეობა-მეღვინეობის მიმართულებით და მოხდეს მათი განზოგადოება საზოგადოების ფართო ფენებისათვის.

Tbilisi, October 25-27, 2017

DECLARATION

of Internattional Scientific Conference on: “Viticulture and Winemaking in European Countries: Historical Aspects and Prospects”

On October 25-27, 2017 in Tbilisi, an Internattional Scientific Conference “Viticulture and Winemaking in European Countries: Historical Aspects and Prospects” was held at Georgian Academy of Agricultural Sciences. About 150 researchers from eight countries participated in the Conference; Also the representatives of Georgian government and non-governmnetal organizations took active part in the conference.

The aim of the international conference was to discuss the current situation of viticulture and winemaking, to identify its future perspectives and prepare recommendations for the development of business related activities in the field. The major goals of the Conference were to generalize and disseminate the technological innovations and achievements of European countries in the field of viticulture and winemaking to create solid

basis to carry out exchange of scientific and practical experience for further development of the field.

The Conference participants mentioned that modern European viticulture and winemaking world was acquainted with the origins of Georgian viticulture, the peculiarities of domestic winemaking, its modern technologies, and with the rich Georgian grapevine genetic resources towards which the world community shows an increased interest. Hopefully, it will facilitate Georgian germplasm of grapevine to be protected in accordance with international law. It should be mentioned, that the international forums also assist to raise the effectiveness of economic potential of the country in the named field.

The Conference facilitated strengthening the scientific links between Georgian and European researchers working in the same field, which will become the starting point for further exchange of students, young researchers, agrarian specialists, winemakers and farmers to share the advanced experiences and practices implemented in European countries. Georgian Academy of Agricultural Sciences and the Ministry of Agriculture will be able to disseminate and implement the practical approaches, technological innovations declared by the foreign presenters during the Conference in vine growing and wine industries.

The Academy will be conducting scientific seminars, round tables, field days, industrial excursions and other activities in order to widely publicize the significance of the conference results in Georgia and outside it.

The **Present Declaration** hereby acknowledges the importance of setting up close scientific cooperation between the representatives of different countries and thereby the significance of carrying out such scientific forums regularly to define the priorities in researches and practical activities.

The Conference participants extend their thanks towards Georgian Government, Shota Rustaveli National Science Foundation, and Georgian Academy of Agricultural Sciences for organizing such important and wide-scale scientific forum, and **consider focusing on the following:**

- The value of the Conference in promotion common policy and strategy for effective development of viticulture and winemaking with active participation of government, non-governmental organizations, citizens and scientific society;
- The importance of cooperation and support extended by The Union of European Academies for Science Applied to Agriculture, Food and Nature (UEAA), and its aspiration to sustain the dissemination of the Conference results;
- The significance of the forum conducted in independent Georgia which will undoubtedly promote popularization of Georgian wines and open the door to European markets;

The Conference participants find it appropriate to:

- Define modern world tendencies, approaches, methods and principles of viticulture and winemaking production development, work out holistic scientific approach towards conservation and management of viticulture genetic resources;
- Encourage international scientific cooperation in regards with dissemination of knowledge in viticulture and winemaking;
- Develop state regulations and laws to endorse sustainable development of the field;
- Support scientific researches, projects and programs which aim to work out and publicize the results of modern technologies and other scientific innovations;

- Enhance the role of mass media in advertizing new technologies in viticulture and winemaking;
- Conduct international forums in viticulture and winemaking regularly with active participation of Georgian and European scholars and publicize its results for wide community.

4.5. საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის ფოტო გალერეა

საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მონაწილეები სოფლის მეურნეობის სამინისტროს სამეცნიერო-კვლევითი ცენტრის ჯიდაურას ექსპერიმენტულ ბაზაში.

სოფლის მეურნეობის სამინისტროს ღვინის სააგენტო. მარცხნიდან: აკად. გ. ალექსიძე და ღვინის სააგენტოს თავმჯდომარე გ. სამანიშვილი

წინანდლის ალ. ჭავჭავაძის სახლ-მუზეუმის მარანი.

წინანდლის ალ. ჭავჭავაძის სახლ-მუზეუმი. მარჯვნიდან: აკად. გ. ალექსიძე და ევროპის სოფლის მეურნეობის აკადემიების კავშირის და საფრანგეთის სოფლის მეურნეობის აკადემიის პრეზიდენტი პროფ. მიშელ ტაიბიერი.

კომპანია “ხარებას” ღვინის მარანი გვირაბში. მარჯვნიდან: უკრაინის ეროვნული აგროარული აკადემიის აკადემიკოს-მდივანი, აკად. ა.ხარება

4.6. საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის პროგრამული ანგარიში

ტექნიკური (პროგრამული) ანგარიში

1.ზოგადი ინფორმაცია

საგრანტო ხელშეკრულება № MG_CG_03

საგრანტო პროექტის სახელწოდება ქართულად	მევენახეობა და მეღვინეობა ევროპის ქვეყნებში, ისტორიული ასპექტები და პერსპექტივები
საგრანტო პროექტის სახელწოდება ინგლისურად	Viticulture and Wine-Making in European Countries – Historical Aspects and Prospects
ღონისძიების ტიპი(კონფერენცია/სეზონური სკოლა/კომბინირებული)	კონფერენცია
ღონისძიების სტატუსი (საერთაშორისო, რეგიონული, ადგილობრივი)	საერთაშორისო
გრანტის მიმღები წამყვანი ორგანიზაცია:	საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემია
თანამონაწილე ორგანიზაცი(ებ)ი:	
საგრანტო პროექტის ხელმძღვანელი:	გურამ ალექსიძე
საგრანტო პროექტის თანახელმძღვანელი:	
პროექტის კოორდინატორი: (საკონტაქტო ინფორმაცია)	ელგუჯა შაფაქიძე 577 711 775
ბუღალტერი: (საკონტაქტო ინფორმაცია)	ნინო სოზიაშვილი

	599 44 07 71
გრანტის მთლიანი ოდენობა:	44 250
ღონისძიების სამუშაო ენა:	ქართული, ინგლისური
კონფერენციის მომხსენებლების (ზეპირი/სასტენდო) რაოდენობა:	19
კონფერენციაზე დამსწრეთა (პროექტის პერსონალი, მომხსენებლები, სხვა მსმენელები) რაოდენობა:	200
პროექტის დაწყებისა და დასრულების თარიღი (უნდა შეივსოს გეგმა-გრაფიკით გათვალისწინებული ვალდებულებების შესაბამისად):	10/09/2017-10/11/2017 25/10/2017-27/10/2017
კონფერენციის ვებ-გვერდი:	www.gaas.dsl.ge

2. საგრანტო ხელშეკრულებით გათვალისწინებული შედეგების შესრულების ანგარიში

№	პროექტის გეგმა-გრაფიკით გათვალისწინებული შედეგები	ანგარიშზე თანდართუ ლი შედეგების შესრულები ს ამსახველი მასალა
1	ამოცანა. კონფერენციის ჩატარების შესახებ ინფორმაციის მომზადება და გამოცხადება ვებგვერდზე და სხვა საშუალებებით მომზადდა კონფერენციის პროგრამა, სტატიის შედგენის წესები, ინფორმაცია კონფერენციაზე მონაწილეობის პირობები და დაანონსდა სმმ აკადემიის ვებ გვერდზე. მოხდა შემოსული აბსტრაქტების და სამეცნიერო სტატიების რედაქტირება, რეცენზირება. დაზუსტდა კონფერენციის ბანერების ესკიზები.	მოსაწვევი, საინფორმაციო წერილი კონფერენციის ჩატარების შესახებ, პროგრამა
2	უცხოელ სტუმართა სიის დადგენა დაზუსტდა მოწვეული სტუმრების რაოდენობა. ბილეთების დაჯავშნა/შეძენასაზღვარგარეთის სტუმრებისათვის. სასტუმროს დაჯავშნა, მოწვეული სტუმრებისთვის. დაზუსტდა მოწვეული სტუმრების დახვედრა-გაცილების საორგანიზაციო საკითხები.	მონაწილეთა სია, ავია ბილეთების და სასტუმროს შესყიდვის ხელშეკრულებები, მიღება - ჩაბარების აქტები, სასაქონლო ზედნადებები, საგადახდო დავალებები
3	სტატიების, პროგრამის, ბუკლეტების, ბანერების დამუშავება დასაბეჭდათ	ბანერები, სმმ აკადემიის საინფორმა

	შემოსული სტატიების რეგენზირება /რედაქტირება. მომზადდა და გადაეცა დასაბეჭდად ბროშურები, ბანერები, პროგრამა და თეზისების კრებული.	ციო ბროშურა, პროგრამა - თეზისების კრებული
4	შესაძენი ღონისძიებების გატარება განხორციელდა ბიუჯეტით გათვალისწინებული შეძენები	შესყიდვის ხელშეკრულ ებები, მიღება - ჩაბარების აქტები, სასაქონლო ზედნადებებ ი, საგადახდო დავალებები
5	კონფერენციის ჩატარება სტუმრების დახვედრა; კონფერენციის სამუშაო დღეების ორგანიზება; სტუმრების გაცილება. კონფერენციის ჩატარების საბოლოო ანგარიშის მომზადება და წარდგენა შოთა რუსთაველის სამეცნიერო ფონდში	კონფერენციაზე მონაწილე თა სია, სერტიფიკა ტები, ბეიჯები, მოსაწვევი, სმმ აკადემიის საინფორმა ციო ბროშურა, პროგრამა - თეზისების კრებული

4. ინფორმაცია კონფერენციის მონაწილეთა შესახებ

№	სახელიგვარი	სასწავლო/სამუ შაოდგელი	სტატუსი ღონისძიებაზე	მოხსენე ბის ტიპი	სამეც ნიერ ო მიმა რთუ ლება /ქვემ	აკადემიურ ი ხარისხი	ელ. ფოსტა

					იმარ თუ ლება		
1	ალექსიძე გურამი	საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემია	ორგანიზატორ ი, მომხსენებელი	პრეზენ ტაცია		აკადემიკო სი	guram_a leksidze @yahoo. com
2	ჯაფარიძე გივი	საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემია	ორგანიზატორ ი, მონაწილე			აკადემიკო სი	japaridze .givi@ya hoo.com
3	შაფაქიძე ელგუჯა	საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემია	ორგანიზატორ ი, კოორდინატო რი			აკადემიკო სი	e.shapa kidze@ gmail.co m
4	ქარქაშაძე ნაპოლეონი	საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემია	ორგანიზატორ ი, მონაწილე			აკადემიკო სი	
5	გიორგაძე ანატოლი	საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემია	ორგანიზატორ ი, მონაწილე			დოქტორი	anatoli5 @mail.ru
6	ეპიტაშვილით ინათინ	საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემია	ორგანიზატორ ი, მონაწილე			დოქტორან ტი	n_epitas hvili@ya hoo.com
7	ბარვენაშვილი მარინე	საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემია	ორგანიზატორ ი, მონაწილე			დოქტორი	m.barve nashvili @agruni .edu.ge
8	რევაზ ლოლიშვილი	საქართველოს სოფლის მეურნეობის	ორგანიზატორ ი, მონაწილე			დოქტორი	rezo.loli shvili@g mail.co

		მეცნიერებათა აკადემია					m
9	დავით მადრაძე	ღვინის ეროვნული სააგენტო	ორგანიზატორ ი, მომხსენებელი	პრეზენ ტაცია		დოქტორი	david.m aghradze@gmai l.com
10	ჩხარტიშვილი ნოდარი	საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემია	ორგანიზატორ ი, მომხსენებელი	პრეზენ ტაცია		აკადემიკო სი	
11	ჭითანავა ნოდარი	საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემია	ორგანიზატორ ი, მონაწილე			აკადემიკო სი	
12	ლევან უჯმაჯურიძე	სოფლის მეურნეობის სამინისტროს სამეცნიერო - კვლევითი ცენტრი	ორგანიზატორ ი, მომხსენებელი	პრეზენ ტაცია		დოქტორი	lujmaidze@yahoo.com
13	მიშელ ტაიბიერი	ევროპის სოფლის მეურნეობის, სურსათისა და ბიომრავალფერ ოვნების აკადემიების კავშირის პრეზიდენტი, საფრანგეთის სოფლის მეურნეობის აკადემიის პრეზიდენტი	მონაწილე, პლენარული მომხსენებელი	პრეზენ ტაცია		პროფესორ ი	michel.t hibier@ outlook.f r
14	ბრიჯიტ ლაკიზი	საფრანგეთის სოფლის მეურნეობის აკადემია (საფრანგეთი)	მონაწილე, პლენარული მომხსენებელი	პრეზენ ტაცია		პროფესორ ი	blaquiez e@orange.fr
15	ფაბიო	მილანის	მონაწილე,	პრეზენ		დოქტორი	Fabio.Q uaglino

	კუალინო	უნივერსიტეტი (იტალია)	პლენარული მომხსენებელი	ტაცია			@unimi. it
16	ლუდმილა კონუპი	ვ. ტაიროვის მევენახეობისა და მელვინეობის ინსტიტუტი (უკრაინა)	მონაწილე, პლენარული მომხსენებელი	პრეზენ ტაცია		პროფესორ ი	
17	ვლადიმერ ხარება		მონაწილე, პლენარული მომხსენებელი	პრეზენ ტაცია		აკადემიკო სი	inter.na as@gm ail.com
18	ელენა ხარება		მონაწილე, პლენარული მომხსენებელი	პრეზენ ტაცია		დოქტორი	inter.na as@gm ail.com
19	ჯოზეფ ტუროკი	ბრატისლავის უნივერსიტეტი(სლოვაკეთი)	მონაწილე, პლენარული მომხსენებელი	პრეზენ ტაცია		დოქტორი	jozef.tur ok@fore steurop e.org
20	ვლად ანდრეი ფილიპი	მეტყვევებისა და სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემია(რუმინ ეთი)	მონაწილე, პლენარული მომხსენებელი	პრეზენ ტაცია			filip.vlad 28@gm ail.com
21	გეორგ სინი	მეტყვევებისა და სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემია (რუმინეთი).	მონაწილე, პლენარული მომხსენებელი	პრეზენ ტაცია		აკადემიკო სი	cipriana. budean u@asas .ro
22	რაფაელ ოსეტე რუბიო	სევილიის უნივერსიტეტი (ესპანეთი)	მონაწილე, პლენარული მომხსენებელი	პრეზენ ტაცია		პროფესორ ი	ocete@ us.es
23	გუგუშვილი ჯემალი	საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემია	მონაწილე			აკადემიკო სი	
24	დიდებულისძე ალექსანდრე	საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა	მონაწილე			აკადემიკო სი	a.didebu lidze@a gruni.ed u.ge

		აკადემია					
25	ვასაძე იუზა	საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემია	მონაწილე			აკადემიკო სი	
26	ვაშაკიძე არჩილი	საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემია	მონაწილე			აკადემიკო სი	
27	კაციტაძე ჯემალი	საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემია	მონაწილე			აკადემიკო სი	
28	კვალაშვილი ვაჟა	საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემია	მონაწილე			აკადემიკო სი	
29	კუნჭულია თამაზი	საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემია	მონაწილე			აკადემიკო სი	
30	კოლუაშვილი პაატა	საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემია	მონაწილე			აკადემიკო სი	
31	მარგველაშვი ლი გოგოლა	საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემია	მონაწილე			აკადემიკო სი	gogolam argvelas hvili@ya hoo.com
32	მახაროზლიძე რევაზი	საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემია	მონაწილე			აკადემიკო სი	

33	პაპუნძე გურამი	საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემია	მონაწილე	პრეზენ ტაცია		აკადემიკო სი	
34	ტყემალაძე გურამი	საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემია	მონაწილე			აკადემიკო სი	
35	ურუშაძე თენგიზი (საპატიო აკადემიკოსი)	საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემია	მონაწილე			აკადემიკო სი	t_urush adze@y ahoo.co m
36	ბალათურია ნუგზარი	საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემია	მონაწილე	პრეზენ ტაცია		აკადემიკო სი	
37	ქეშელაშვილი ომარი	საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემია	მონაწილე			აკადემიკო სი	
38	ჩაგელიშვილი რევაზი	საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემია	მონაწილე			აკადემიკო სი	
39	ჩანქსელიანი ზაური	საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემია	მონაწილე			აკადემიკო სი	
40	ცქიტიშვილი ზურაბი	საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემია	მონაწილე			აკადემიკო სი	
41	ჭალაგანიძე	საქართველოს სოფლის	მონაწილე			აკადემიკო	

	შოთა	მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემია				სი	
42	ჯაბნიძე რეზო	საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემია	მონაწილე			აკადემიკო სი	
43	თურმანიძე თამაზი	საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემია	მონაწილე			პროფესორ ი	
44	ლიპარტელიან ი ოთარი	საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემია	მონაწილე			პროფესორ ი	
45	ნიკოლეიშვილ ი გიორგი	საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემია	მონაწილე			პროფესორ ი	
46	ლევან დავითაშვილი	საქართველოს სოფლის მეურნეობის მინისტრი	მონაწილე				
47	თამაზ მარსაგიშვილი	საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების მინისტრის მოადგილე	მონაწილე				
48	ნუგზარ ჩიტაია	საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს მეცნიერების დეპარტამენტის სამსახურის უფროსი	მონაწილე				
49	ზურაბ ხუციშვილი	საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების	მონაწილე				

		სამინისტრო					
50	გიორგი კვესიტაძე	საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემია	მონაწილე				
51	ოთარ ნათიშვილი	საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემია	მონაწილე				
52	ივერი ახლბედაშვილი	საქართველოს პარლამენტის აგრარულ საკითხთა კომიტეტის აპარატის უფროსი	მონაწილე				
53	თამარ ბოკუჩავა (რუსთაველის ფონდი)	შოთა რუსთაველის ეროვნული სამეცნიერო ფონდი	მონაწილე				
54	აკაკი ფანჩულიძე	ჯავახიშვილის სახელმწიფო უნივერსიტეტი	მონაწილე				
55	ქიზიყურაშვილი ვახტანგი	საპატრიარქო	მონაწილე				
56	ქეთევან აფციაური	სოფლის მეურნეობის სამინისტრო – პრეს სამსახური	მონაწილე				
57	მესხიძე ავთანდილ	აჭარა სოფლ. მეურნ. მინისტრი	მონაწილე				
58	იოსებ აბულაძე	აჭარის აგროსერვის ცენტრის დირექტორის მოადგილე	მონაწილე				
59	გოჩა ბერიძე	აჭარის აგროსერვის ცენტრის დირექტორი	მონაწილე				

60	ლევან ბოლქვაძე	ფერმერი აჭარიდან	მონაწილე				
61	ზურაბ ღლონტი	ალავერდის მონასტრის მარანი	მონაწილე				
62	ნიკოლოზ ზაზაშვილი	ბიორაციონალუ რი კვლევების ცენტრი	მონაწილე				
63	ნანა ბეგიაშვილი	საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი კვების მრეწველობის ინსტიტუტი	მონაწილე				
64	მარიამ ლოლაძე	საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი კვების მრეწველობის ინსტიტუტი	მონაწილე				
65	გ. გრიგორაშვილ ი	საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი კვების მრეწველობის ინსტიტუტი	მონაწილე				
66	ა. ხოტივარი	საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი კვების მრეწველობის ინსტიტუტი	მონაწილე				
67	ე. კალატოზიშვი ლი	საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი კვების მრეწველობის ინსტიტუტი	მონაწილე				
68	მ. ორმოცაძე	საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი	მონაწილე				

		კვების მრეწველობის ინსტიტუტი					
69	ც. შილაკაძე	საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი კვების მრეწველობის ინსტიტუტი	მონაწილე				
70	ეთერი ედიბერიძე	საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი კვების მრეწველობის ინსტიტუტი	მონაწილე				
71	ნაზი ალხაზიშვილი	საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი კვების მრეწველობის ინსტიტუტი	მონაწილე				
72	ლევან მუჯირი	საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი კვების მრეწველობის ინსტიტუტი	მონაწილე				
73	გიორგი ქვარცხავა	სტუ აგრარული მეცნიერებებისა და ბიოსისტემების ინჟინერინგის ფაკულტეტი	მონაწილე				
74	დავით გუბელაძე	სტუ აგრარული მეცნიერებებისა და ბიოსისტემების ინჟინერინგის ფაკულტეტი	მონაწილე				

75	ირაკლი ყრუაშვილი	სტუ აგრარული მეცნიერებებისა და ბიოსისტემების ინჟინერინგის ფაკულტეტი	მონაწილე				
76	მარიამ ხომასურიძე	სტუ აგრარული მეცნიერებებისა და ბიოსისტემების ინჟინერინგის ფაკულტეტი	მონაწილე	პრეზენ ტაცია			
77	მაია მელაძე	სტუ აგრარული მეცნიერებებისა და ბიოსისტემების ინჟინერინგის ფაკულტეტი	მონაწილე				
78	ლეილა გუგუნიძე	სტუ აგრარული მეცნიერებებისა და ბიოსისტემების ინჟინერინგის ფაკულტეტი	მონაწილე				
79	ლეილა მირიქაძე	სტუ აგრარული მეცნიერებებისა და ბიოსისტემების ინჟინერინგის ფაკულტეტი	მონაწილე				
80	კონსტანტინე ბზიაშვილი	სტუ აგრარული მეცნიერებებისა და ბიოსისტემების ინჟინერინგის	მონაწილე				

		ფაკულტეტი					
81	ჯემალ სადალაშვილი	სტუ აგრარული მეცნიერებებისა და ბიოსისტემების ინჟინერინგის ფაკულტეტი	მონაწილე				
82	მარინა ხოსიტაშვილი	სტუ აგრარული მეცნიერებებისა და ბიოსისტემების ინჟინერინგის ფაკულტეტი	მონაწილე				
83	თენგიზ ბერიძე	საქართველოს აგრარული უნივერსიტეტი	მონაწილე				
84	ნანა ეზალაშვილი	საქართველოს აგრარული უნივერსიტეტი	მონაწილე				
85	ნინო გაგელიძე	საქართველოს აგრარული უნივერსიტეტი	მონაწილე				
86	კორნელი გაბოკიძე	საქართველოს აგრარული უნივერსიტეტი	მონაწილე				
87	ნონა ჩხაიძე	საქართველოს აგრარული უნივერსიტეტი	მონაწილე				
88	მზალო ლობჯანიძე	საქართველოს აგრარული უნივერსიტეტი	მონაწილე				
89	ზურაბ ბრეგვაძე	საქართველოს აგრარული უნივერსიტეტი	მონაწილე				
90	ინესა კეკელიძე	საქართველოს აგრარული უნივერსიტეტი	მონაწილე				
91	მერაბ ჟღენტი	საქართველოს აგრარული	მონაწილე				

		უნივერსიტეტი					
92	ლონდა მამასახლისაშვილი	სოფლის მეურნეობის სამინისტროს სამეცნიერო - კვლევითი ცენტრი	მონაწილე				
93	ნუგზარ ეზანოძე	სოფლის მეურნეობის სამინისტროს სამეცნიერო - კვლევითი ცენტრი	მონაწილე				
94	გიორგი ქუთელია	სოფლის მეურნეობის სამინისტროს სამეცნიერო - კვლევითი ცენტრი	მონაწილე				
95	ეკატერინე კაციტაძე	სოფლის მეურნეობის სამინისტროს სამეცნიერო - კვლევითი ცენტრი	მონაწილე				
96	დავით ჩიჩუა	სოფლის მეურნეობის სამინისტროს სამეცნიერო - კვლევითი ცენტრი	მონაწილე				
97	მაია მირველაშვილი	სოფლის მეურნეობის სამინისტროს სამეცნიერო - კვლევითი ცენტრი	მონაწილე				
98	ზაირა შაფათაძე	სოფლის მეურნეობის სამინისტროს სამეცნიერო - კვლევითი ცენტრი	მონაწილე				

99	ვლადიმერ მირუაშვილი	სოფლის მეურნეობის სამინისტროს სამეცნიერო - კვლევითი ცენტრი	მონაწილე				
100	შორენა ქავთარაძე	სოფლის მეურნეობის სამინისტროს სამეცნიერო - კვლევითი ცენტრი	მონაწილე				
101	ოთარ ქარჩავა	სოფლის მეურნეობის სამინისტროს სამეცნიერო - კვლევითი ცენტრი	მონაწილე				
102	ნაზი მელანაშვილი	სოფლის მეურნეობის სამინისტროს სამეცნიერო - კვლევითი ცენტრი	მონაწილე				
103	ირმა ხორავა	სოფლის მეურნეობის სამინისტროს სამეცნიერო - კვლევითი ცენტრი	მონაწილე				
104	გიორგი ღამბაშიძე	სოფლის მეურნეობის სამინისტროს სამეცნიერო - კვლევითი ცენტრი	მონაწილე				
105	ნაირა კენჭიაშვილი	სოფლის მეურნეობის სამინისტროს სამეცნიერო - კვლევითი ცენტრი	მონაწილე				
106	ივეტა მეგრელიშვილი	სოფლის მეურნეობის	მონაწილე				

	ი	სამინისტროს სამეცნიერო - კვლევითი ცენტრი					
107	ზურაბ ხიდეშელი	სოფლის მეურნეობის სამინისტროს სამეცნიერო - კვლევითი ცენტრი	მონაწილე				
108	ნინო ჩიქოვანი	სოფლის მეურნეობის სამინისტროს სამეცნიერო - კვლევითი ცენტრი	მონაწილე				
109	მარიამ მაჭავარიანი	სოფლის მეურნეობის სამინისტროს სამეცნიერო - კვლევითი ცენტრი	მონაწილე				
110	ნინო ჩხარტიშვილი	სოფლის მეურნეობის სამინისტროს სამეცნიერო - კვლევითი ცენტრი	მონაწილე				
111	ნოდარ ნათენაძე	სოფლის მეურნეობის სამინისტროს სამეცნიერო - კვლევითი ცენტრი	მონაწილე				
112	ლალი წივილაშვილი	სოფლის მეურნეობის სამინისტროს სამეცნიერო - კვლევითი ცენტრი	მონაწილე				
113	ვახტანგ მეტრეველი	სოფლის მეურნეობის სამინისტროს სამეცნიერო -	მონაწილე				

		კვლევითი ცენტრი					
114	ზაირა შაფათავა	სოფლის მეურნეობის სამინისტროს სამეცნიერო - კვლევითი ცენტრი	მონაწილე				
115	გულნარა ჩხუტიაშვილი	სოფლის მეურნეობის სამინისტროს სამეცნიერო - კვლევითი ცენტრი	მონაწილე				
116	მანანა კერესელიძე	სოფლის მეურნეობის სამინისტროს სამეცნიერო - კვლევითი ცენტრი	მონაწილე				
117	ქეთევან მჭედლიშვილი	სოფლის მეურნეობის სამინისტროს სამეცნიერო - კვლევითი ცენტრი	მონაწილე				
118	გიორგი ქუთელია	სოფლის მეურნეობის სამინისტროს სამეცნიერო - კვლევითი ცენტრი	მონაწილე				
119	ასლან დევამე	ბათუმი შ. რუსთაველის სახ. უნივერსიტეტი	მონაწილე				
120	თემურ ღვინიანიძე	ა. წერეთლის სახ. უნივერსიტეტი	მონაწილე				
121	ვაჟა გოგიტიძე	საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა	მონაწილე				

		აკადემია					
122	გელა გამტკიცულაშვილი	თელავის სახ. უნივერსიტეტი	მონაწილე	პრეზენ ტაცია			
123	გია გამტკიცულაშვილი	თელავის სახ. უნივერსიტეტი	მონაწილე				
124	მიხეილ გოგებაშვილი	ივ. ბერიტაშვილის ექსპ. მედიცინის ცენტრი	მონაწილე				
125	ნ. ივანიშვილი	ივ. ბერიტაშვილის ექსპ. მედიცინის ცენტრი	მონაწილე				
126	ბონდო კალანდაძე	დამსახურებულ ი მეღვინე	მონაწილე	პრეზენ ტაცია			
127	როლანდ კოპალიანი	ქუთაისი აკაკი წერეთლის სახ. ქუთაისის აკაკი წერეთლის უნივერსიტეტი	მონაწილე				
128	მარიეტა თაბაგარი	ქუთაისი აკაკი წერეთლის უნივერსიტეტი	მონაწილე				
129	შორენა კაპანაძე	ქუთაისი აკაკი წერეთლის უნივერსიტეტი	მონაწილე				
130	ნუნუნ კუტალაძე	ბათუმის შოთა რუათაველის სახ. უნივერსიტეტი	მონაწილე				
131	ზურაბ მიქელაძე	ბათუმის შოთა რუათაველის სახ. უნივერსიტეტი	მონაწილე				
132	სოფიო პაპუნაძე	ბათუმის შოთა რუათაველის სახ. უნივერსიტეტი	მონაწილე				
133	სულიკო ბერიძე	აჭარის აგროსერვის	მონაწილე				

		ცენტრის დირექტორის მოადგილე					
134	შორენა კუპრეიშვილი	ააიპ გარემოს დაცვის ეკოცენტრი	მონაწილე				
135	პაატა სიჭინავა	ააიპ გარემოს დაცვის ეკოცენტრი	მონაწილე				
136	ზაურ ფუტყარაძე	სსმმ აკადემიის აჭარის საინფ. ცენტრი	მონაწილე				
137	გულნარა ღვალაძე	ქუთაისის აკაკი წერეთლის სახ. უნივერსიტეტი	მონაწილე				
138	ლევან შავაძე	ქუთაისის აკაკი წერეთლის სახ. უნივერსიტეტი	მონაწილე				
139	მერაბ ქვარცხავა	მარტვილის მუნიციპალიტე ტის გამგებლის მოადგილე	მონაწილე				
140	იამზე ჩხარტიშვილი	ბათუმის შოთა რუსთაველის სახ. უნივერსიტეტი	მონაწილე				
141	ესმა ორჯონიკიძე	სსმმ აკადემია	მონაწილე				
142	ვახტანგ მეტრეველი	სურსათიოს ეროვნული სააგენტო ქვემო ქართლი	მონაწილე				
143	გიორგი სამანიშვილი	ღვინის ეროვნული სააგენტო	მონაწილე				
144	ვალერიან სუხიშვილი	გორის სუხიშვილის უნივერსიტეტი	მონაწილე				
145	კობინაშვილი ირინა	როსტოვის კვების მრეწველობის ს/კ ინსტიტუტი	მონაწილე				

146	მაია კერესელიძე	წმინდა გრიგოლ ფერაძის თბილისის სასწავლო უნივერსიტეტი	მონაწილე			პროფესორ ი	
147	მურმან ჭურიძე	ენოლოგთა კავშირის თავმჯდომარე	მონაწილე				
148	ირაკლი დვალი	არასამთავრობო ორგანიზაცია „საქართველოს მიწათმოქმედთა და მექანიზატორთა კავშირი“-ს თავმჯდომარე	მონაწილე				
149	ქეთევან მღებრიშვილი	ჟურნალი “Аргументы и факты”	მონაწილე				
150	კახა ლაშხი	შპს “ლომთაგორა”	მონაწილე				
151	თემურ ორთოიძე	კოორდინატორე ბი	მონაწილე				
152		კოორდინატორე ბი	მონაწილე				
153	ნატო მიქაძე	კოორდინატორე ბი	მონაწილე				
154	ნუგზარ შენგელია	კოორდინატორე ბი	მონაწილე				
155	ლალი გოგინავა	კოორდინატორე ბი	მონაწილე				
156	მერაბ ჟღენტი	კოორდინატორე ბი	მონაწილე				
157	მათე მათიაშვილი	კოორდინატორე ბი	მონაწილე				
158	გიზო გოგიჩაიშვილი	კოორდინატორე ბი	მონაწილე				
159	გია გაგოშიძე	კოორდინატორე ბი	მონაწილე				

160	გია ბოჭორიშვილი	კოორდინატორე ბი	მონაწილე				
161	ამბროსი ჭკუასელი	კოორდინატორე ბი	მონაწილე				
162	გიული გოგოლი	კოორდინატორე ბი	მონაწილე				
163	სერგო ლომიძე	კოორდინატორე ბი	მონაწილე				
164	რამაზ კიკვაძე	კოორდინატორე ბი	მონაწილე				
165	თამაზ ედიშერაშვილი	კოორდინატორე ბი	მონაწილე				
166	შადიმან ფოცხვერია	კოორდინატორე ბი	მონაწილე				
167	ვლადიმერ თვალაშვილი	კოორდინატორე ბი	მონაწილე				
168	ბორის წითლიძე	კოორდინატორე ბი	მონაწილე				
169	ციალა თეგეტაშვილი	საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემია	ორგანიზატორ ი				
170	ირმა ჭყოიძე	საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემია	ორგანიზატორ ი				
171	ეკატერინე მიგრიაული	საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემია	ორგანიზატორ ი				
172	ლარისა ჩაიკა	საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა	ორგანიზატორ ი				

		აკადემია					
173	დალი თარხნიშვილი	საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემია	ორგანიზატორ ი				
174	მარიამ მოსაშვილი	საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემია	ორგანიზატორ ი				
175	გივი მოსაშვილი	საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემია	ორგანიზატორ ი				
176	ლუიზა წიკლაური	საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემია	ორგანიზატორ ი				
177	არჩილ ღოღაძე	საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემია	ორგანიზატორ ი				
178	ნინო სოზიაშვილი	საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემია	ორგანიზატორ ი				
179	ეთერ ყურაშვილი	საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემია	ორგანიზატორ ი				
180	იზოლდა კობახიძე	საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემია	ორგანიზატორ ი				

181	ქეთევან ჭიპაშვილი	საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემია	ორგანიზატორ ი				
182	ირინე ბახტაძე	საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემია	თარჯიმანი				
183	თამარ დემურიშვილი	საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემია	თარჯიმანი				
184	ლალი კერესელიძე	საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემია	თარჯიმანი				
185	ირაკლი ბესელია	საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემია	ორგანიზატორ ი				
186	უჩა ადამია	საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემია	ორგანიზატორ ი				
187	პაატა უგულავა	საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემია	ორგანიზატორ ი				
188	ლუდა სალუქვაძე	საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემია	ორგანიზატორ ი				
189	ქრისტინე	საქართველოს სოფლის	ორგანიზატორ				

	სამხარაძე	მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემია	ი				
190	ნოდარ სონღულაშვი ლი	საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემია	ორგანიზატორ ი				
191	ღვარძელაშვი ლის მარანი (გიორგი ღვარძელაშვი ლი) თელავი, კონდოლი		გამოფენა- გაყიდვის მონაწილე	ღვინო			555 104 110 577 798 323 ნინო
192	ირმა სიყმაშვილი, გიორგი წვერავა „ქვევრის ღვინო - ლაგოდები“		გამოფენა- გაყიდვის მონაწილე	ღვინო/ჩ ურჩხე ლა			599 34 99 32
193	მარიამ რობაქიძე ოცხანური საფერე		გამოფენა- გაყიდვის მონაწილე	ღვინო			591 10 20 20
194	დიმიტრი კოსტარიოვი	„საფერავი ტვ“	გამოფენა- გაყიდვის მონაწილე	ღვინო			
195	თ ა ვ ლ ის ა რ ა ყ ი შ პ ს ს უ ზ კ უ ლ ტ უ რ ა		გამოფენა- გაყიდვის მონაწილე	არაყი			593 92 60 38
196	ანა ტკაჩევა "ფორმაჟერი"		გამოფენა- გაყიდვის მონაწილე	ყველის ასორტი			579 85 82 82
197	'მესხური ტენილი'		გამოფენა- გაყიდვის	ყველი			599 62 80 89

			მონაწილე				
198	გოჩა ლაღაშვილი "ცივის ყველი"		გამოფენა-გაყიდვის მონაწილე	ყველი			579 62 12 52
199	ბესო ჭიჭინაძე / ნათია ცერცვაძე		გამოფენა-გაყიდვის მონაწილე	სუვენი რები/კე რამიკა			597 32 30 71 558 11 40 59
200	იზო გაბიტაშვილი		გამოფენა-გაყიდვის მონაწილე	ხალხური რეწვა			

5. პროექტის მოკლე რეზიუმე (გამოსაქვეყნებელი ვერსია, ქართულად და ინგლისურად, არაუმეტეს 300 სიტყვა)

შემაჯამებელი დასკვნა პროექტის შესახებ, სადაც აღწერილი იქნება ახალი პერსპექტივები, რომლებიც გამოჩნდა პროექტის განხორციელებისას, როგორ მოხდება პროექტში მიღებული გამოცდილების შემდგომში გამოყენება საერთაშორისო თანამშრომლობის გაფართოების თვალსაზრისით (ვინ? რა? რატომ? როგორ? რისთვის?).

საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია

2017 წლის 25-27 ოქტომბერს საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიაში ჩატარდა საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია თემაზე: „მევენახეობა და მეღვინეობა ევროპის ქვეყნებში - ისტორიული ასპექტები და პერსპექტივები“. კონფერენციის ფინანსური მხარდაჭერა განახორციელა შოთა რუსთაველის ეროვნულმა სამეცნიერო ფონდმა.

საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მიზანი იყო ევროპის ქვეყნების და მათ შორის საქართველოს, მევენახეობა და მეღვინეობის არსებული მდგომარეობის განხილვა, პერსპექტივების განსაზღვრა, ბიზნესის განვითარების დარგის პარამეტრების შემუშავებისათვის რეკომენდაციების მომზადება, ხოლო კონფერენციის ამოცანას წარმოადგენდა - მევენახეობა-მეღვინეობის დარგის განვითარებისათვის ევროპის ქვეყნების და მათ შორის საქართველოს სამომავლო პერსპექტივების ჩამოყალიბება, ევროპის და სხვა ქვეყნების მეცნიერების მიერ დარგში მიღწეული ინოვაციური ტექნოლოგიების განზოგადება და დარგის შემდგომი აღმავლობისათვის მეცნიერების და სხვა სპეციალისტების კვლევების

და სამეცნიერო მიღწევების კუთხით ურთიერთგაცვლითი ღონისძიებების ჩატარების საფუძვლების მომზადება.

კონფერენციის მუშაობაში ქართველ მეცნიერებთან ერთად მონაწილეობა მიიღეს საფრანგეთის, იტალიის, რუმინეთის, ესპანეთის, სლოვაკეთის, უკრაინის და მოლდოვის მეცნიერებმა. აღსანიშნავია, რომ საფრანგეთის დელეგაციას ხელმძღვანელობდა საფრანგეთის სოფლის მეურნეობის აკადემიის და ევროპის სოფლის მეურნეობის, სურსათის და ბუნებათსარგებლობის აკადემიების კავშირის პრეზიდენტი, პროფ. მიშელ ტაიბიერი, ხოლო რუმინეთის დელეგაციას ხელმძღვანელობდა რუმინეთის სოფლის მეურნეობის ეროვნული აკადემიის პრეზიდენტი, პროფ. გეორგ სინი.

კონფერენცია გახსნა და მის მნიშვნელობაზე ისაუბრა აკადემიის პრეზიდენტმა, აკად. გურამ ალექსიძემ. კონფერენციას მიესალმა საქართველოს სოფლის მეურნეობის მინისტრი ლევან დავითაშვილი, საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების მინისტრის მოადგილე თამაზ მარსაგიშვილი, საქართველოს მეცნიერების ეროვნული აკადემიის პრეზიდენტი, აკად. გიორგი კვესიტაძე, საფრანგეთის სოფლის მეურნეობის აკადემიის პრეზიდენტი, პროფ. მიშელ ტაიბიერი, რუმინეთის სოფლის მეურნეობის ეროვნული აკადემიის პრეზიდენტი, პროფ. გეორგ სინი, უკრაინის სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოს-მდივანი, აკად. ვლადიმერ ხარება, აჭარის ა/რ სოფლის მეურნეობის მინისტრი ავთანდილ მესხიძე, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის აგრარული მეცნიერებებისა და ბიოსისტემების ინჟინერინგის ფაკულტეტის დეკანი, პროფ. გიორგი ქვარცხავა, მილანის (იტალია) უნივერსიტეტის პროფესორი ფაბიო კუალინო, სევილიის (ესპანეთი) უნივერსიტეტის პროფესორი რაფაელ ოსეტე რუბიო, ბრატისლავას (სლოვაკეთი) უნივერსიტეტის პროფესორი იოსეფ ტუროკი, ვ.ტაიროვის მევენახეობის და მეღვინეობის ინსტიტუტის ლაბორატორიის ხელმძღვანელი ლუდმილა კონუპი (ოდესა, უკრაინა), საქართველოს სოფლის მეურნეობის სამეცნიერო კვლევითი ცენტრის დირექტორი, დოქტორი ლევან უჯმაჯურიძე,

კონფერენციაზე სულ წარმოდგენილი იყო 68 მოხსენება, მათ შორის 18 პლენარულ სხდომაზე, რომელიც ეხებოდა ევროპის ქვეყნებში და მათ შორის საქართველოში მევენახეობა-მეღვინეობის დარგის არსებულ მდგომარეობას, ამ დარგის სამეცნიერო-კვლევითი მიმართულებებსა და სამომავლო პერსპექტივებს, დარგის გენოფონდის დაცვის ღონისძიებებს, ევროპის ქვეყნებში დარგის სამეცნიერო-კვლევითი მუშაობის ძირითად და თანამედროვე, ინოვაციური ტექნოლოგიების განხორციელების მიმართულებებს და ა.შ.

კონფერენციამ აღნიშნა, რომ მსოფლიო მევენახეობა-მეღვინეობის ევროპული სამყარო გაეცნო ქართული მევენახეობის საწყისებს, ოჯახური მევენახეობა-მეღვინეობის თავისებურებებს, თანამედროვე ტექნოლოგიებს, ქართული ვაზის უმდიდრეს გენოფონდს, რომლის მიმართ დიდი ინტერესი

არსებობს და იგი ხელს შეუწყობს მსოფლიო არენაზე მის დაცვას კანონიერების სრული მოთხოვნით. აღსანიშნავია, რომ ევროპული ღვინის საერთაშორისო ღონისძიების - საერთაშორისო კონფერენციის ჩატარება ერთ-ერთი მეტად საჭირო, ეფექტური ღონისძიება და საშუალებაა ამ ეროვნული დარგის ეკონომიკური პოტენციალის რეალიზების თვალსაზრისითაც.

კონფერენციის ჩატარების შედეგად გაღრმავდა კავშირები იმ ქართველ და ევროპელ მეცნიერთა შორის, რომლებიც კონფერენციის თემატიკით გათვალისწინებულ საკითხებზე მუშაობენ და რის საფუძველზეც მოხდება აგრარიკოსი მეცნიერების, ფერმერების,

მელვინებისა და სტუდენტების გაცვლითი სამუშაო მივლინებების პრაქტიკის ჩამოყალიბება; საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიას და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს შესაძლებლობა ექნებათ რეალიზება გაუწიონ კონფერენციაზე გამოთქმულ საზღვარგარეთის მეცნიერების პრაქტიკულ წინადადებებს ფერმერულ მეურნეობებში და ღვინის წარმოების ინდუსტრიაში, რაც გულისხმობს აკადემიაში ჩატარებული საერთაშორისო კონფერენციის შედეგების განზოგადოებას მევენახეობის და მელვინეობის თანამედროვე ტექნოლოგიების განვითარების მიმართულებებით. კონფერენციის შემდგომ, აკადემიის ეგიდით ჩატარებული სემინარების, მრგვალი მაგიდების, მინდვრის დღეების, საწარმოო ექსკურსიების და სხვა ღონისძიებების საშუალებით შესაძლებელია კონფერენციის შედეგების არა მარტო საქართველოს მასშტაბით, არამედ ევროპის ქვეყნებში საუკეთესო სააგიტაციო მუშაობის წარმართვა.

კონფერენციის შემაჯამებელ სხდომაზე მიღებული იქნა დეკლარაცია, რომელიც აღიარებს სხვადასხვა ქვეყნის მეცნიერებს შორის მჭიდრო, საქმიანი კავშირების დამყარების დიდ მნიშვნელობას და სამეცნიერო ფორუმების სისტემატიური ჩატარების აუცილებლობას, ქვეყნების სამეცნიერო-პრაქტიკული საქმიანობის პრიორიტეტულობის განსაზღვრის მიზნით. მასში აღნიშნულია, რომ აუცილებელია -

ა) სამთავრობო და არასამთავრობო ორგანიზაციების, მოქალაქეთა და სამეცნიერო საზოგადოების აქტიური მონაწილეობა მევენახეობისა და მელვინეობის მიმართულებით ერთობლივი ღონისძიებების შესამუშავებლად; ბ) მისასაღმებელია დღევანდელი ევროპის სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიების კავშირის ერთსულოვანი სურვილი და მხარდაჭერა საქართველოში ზემოთაღნიშნული საერთაშორისო კონფერენციის შედეგების განზოგადოების მიმართულებით;

გ) განსაკუთრებით დიდია ამ კატეგორიის ღონისძიების ჩატარების მნიშვნელობა დამოუკიდებელი საქართველოს პირობებში. იგი დიდად შეუწყობს ხელს საერთაშორისო არენაზე ქართული ღვინის ავტორიტეტის ამაღლებას, ღვინის ბაზრებზე შესვლას და დამკვიდრებას, რაც მნიშვნელოვანია ქვეყნის ეკონომიკისათვის.

კონფერენციის ფარგლებში ხელი მოეწერა ურთიერთთანამშრომლობის მემორანდუმებს ვ. ტაიროვის მევენახეობისა და მეღვინეობის ინსტიტუტთან (უკრაინა) და მეტყევეობისა და სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიასთან (რუმინეთი).

კონფერენციის პროგრამით განხორციელდა საწარმოო ექსკურსიები საქართველოს სოფლის მეურნეობის სამინისტროს სამეცნიერო-კვლევითი ცენტრის ჯილაურას ექსპერიმენტულ ბაზაში, ალ. ჭავჭავაძის წინანდლის სახლ-მუზეუმში, ნაფარეულის „ტყუპების მეღვინეობის კომპანიაში“ (გია და გელა გამტკიცულაშვილები) და ყვარელში კომპანია „მეღვინეობა ხარება“-ს მეღვინეობის ობიექტებზე.

კონფერენციის დასასრულს კონფერენციის ყველა მონაწილეს გადაეცა საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციაში მონაწილეობის დამადასტურებელი სერტიფიკატები.

International Scientific Conference

On October 25-27, 2017 an international scientific conference "Viticulture and winemaking in European countries, historical aspects and perspectives" was held at the Academy of Agricultural Sciences of Georgia. The financial support of the conference was implemented by Shota Rustaveli National Science Foundation.

The aim of the International Scientific Conference was to review the current situation of European countries, including viticulture and winemaking, determination of perspectives, preparation of recommendations for the development of business development sector parameters. The objective of the conference was also to elaborate future perspectives for the development of viticulture and winemaking in Georgia and in European countries, identification of innovative technologies achieved in viticulture by European scientists; Preparation of exchange programs for scientific-research development.

During the conference, scientists from France, Italy, Romania, Spain, Slovakia, Ukraine and Moldova participated with Georgian scientists. It is noteworthy that the French delegation was headed by Professor Michel Thibier, President of French Academy of Agriculture and President of the Union of European Academies for Science applied to Agriculture, Food and Nature. Romanian delegation was headed by the President of the Romanian National Academy of Agriculture, Prof. Gheorghe Sin.

The conference opening session was led by the president of Georgian Academy of Agricultural Sciences, academician Guram Aleksidze. Conference participants were welcomed by The Minister of Agriculture Levan Davitashvili, the Deputy Minister of Education and Science Tamaz Marsagishvili, President of the Georgian National Academy of Sciences, academician Giorgi Kvesitadze, President of the Agricultural Academy of France, Prof. Michel Thibier, president of the Romanian National Academy of Agriculture, Prof. Gheorghe Sin, Academician-Secretary of the Academy of Agricultural Sciences of Ukraine, Acad. Vladimer Khareba; Minister of Agriculture of Ajara, Avtandil Meskhidze; Dean of Faculty of

Agricultural Sciences and Biosystems of Georgian Technical University, Prof. Giorgi Kvartskhava; Professor of University of Milan (Italy) -Fabio Quaglino; Professor Rafael Ocete Rubio, University of Seville, Spain; Professor Josef Turok, University of Bratislava, Slovakia; LudmilaKonup, Head of Laboratory of Tairov Institute of Viticulture and Winemaking, Odessa, Ukraine; Dr. Levan Ujmajuridze, Director of Agricultural Scientific Research Center, Georgia.

On the conference there were presented 68 reports, including 18 reports on plenary session concerning the current state and future perspectives of viticulture and winemaking in European countries and in Georgia. Scientific-research directions of viticulture, germplasm protection activities, innovative technologies, etc.

It was mentioned in the conference that European scientists got informed about Georgian viticulture basics, the characteristics of family wineries, modern technologies, the richest gene pool of Georgian vine, which has great interest and will have to be protected.

At the concluding session the declaration was prepared, which emphasizes the importance of establishing close, business relationships between scientists of different countries and the necessity of systematic conduct of scientific forums, to determine the priority of scientific-practical activities of the countries.

During the Conference was signed Memorandum of Understanding between Georgian Academy of Agricultural Sciences and National Scientific Center "Tairov Institute of Viticulture and Wine-making" (Ukraine) and the Academy of Agricultural and Forestry Sciences (Romania).

Trough the conference program it was implemented introductory excursions in the Agricultural scientific-research center of the Ministry of Agriculture of Georgia at Jigaura; AexanderChavchavadzeHouse Museum in Tsinandali, Kakheti region; Napareuli family winery "Twins Winemaking Company" and "Winery Khareba", Kvareli.

6. დანართები:

1. კონფერენციის პროგრამა;
2. კონფერენციის აბსტრაქტები (ნაბეჭდი და ელექტრონული ფორმით);
3. კონფერენციის მასალებზე დაყრდნობით გამოცემული/დასაბეჭდად გადაცემული სამეცნიერო პუბლიკაციები (ელექტრონული ფორმით);
4. ღონისძიების ამსახველი ფოტო მასალა, სერტიფიკატის და ბეიჯის ნიმუში, მოსაწვევი, აკადემიის შესახებ ბროშურა;
5. ღონისძიების ფარგლებში მიღებული დეკლარაცია (ქართულ და ინგლისურ ენებზე).

თავი 5. საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის დაარსებიდან 60 წლისთავისადმი მიძღვნილი ღონისძიებები

5.1. საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემია (1957-2017)

2017 წელს საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიას დაარსებიდან 60 წელი შეუსრულდა.

საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემია არის თვითმართვადი სამეცნიერო დაწესებულება, სრული ავტონომიური უფლებებით და სახელმწიფოს დაფინანსებით, ქვეყანაში აგრარულ მეცნიერებათა პრიორიტეტული მიმართულებების განმსაზღვრელი, სამეცნიერო – კვლევითი სამუშაოების კოორდინატორი, მთავრობის მეცნიერული მრჩეველი აგრარულ საკითხებში.

საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემია ჩამოყალიბდა 1957 წლის 12 დეკემბერს და მისი პირველი პრეზიდენტი იყო

აკადემიკოსი მიხეილ ნიკოლოზის-ძე საბაშვილი (1900-1979 წწ).

1957 წელს აკადემია აერთიანებდა 14 ნამდვილ წევრსა და 8 წევრ-კორესპონდენტს.

შემდგომში ქვეყნის აგრარულ მეცნიერებას 1971 წლამდე ხელმძღვანელობდა საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის სოფლის-მეურნეობის განყოფილება. 1971 წელს საქართველოში ჩამოყალიბდა სრულიად საკავშირო სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის ამიერკავკასიის რეგიონალური განყოფილება, რომლის აკადემიკოს-მდივნად დაინიშნა აკადემიკოსი ივანე ხოხლოვი (1908-1983). 1983 წელს განყოფილების აკადემიკოს-მდივანი, ხოლო შემდეგ თავმჯდომარე გახდა აკად. ვალერიან მეტრეველი.

საქართველოს მინისტრთა საბჭოს 1990 წლის 29 ოქტომბრის №615 დადგენილების საფუძველზე შეიქმნა საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემია და მის პრეზიდენტად აირჩიეს აკადემიკოსი ვალერიან მეტრეველი (1917-2004), შემდეგ წლებში კადემიის პრეზიდენტები იყვნენ აკადემიკოსი ნაპოლეონ ქარქაშაძე (2004-2005), აკადემიკოსი შოთა ჭალაგანიძე (2007-2012); 2013 წლიდან აკადემიის პრეზიდენტია აკადემიკოსი გურამ ალექსიძე.

1991 წლისათვის აკადემიის სისტემაში ფუნქციონირებდა: სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტი – 14, სამეცნიერო ცენტრი - 6 და საცდელი სადგური - 3;

1992 წლის 01 იანვრისათვის სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის სისტემაში დასაქმებული იყო 1007 მეცნიერ თანამშრომელი, მათ შორის 33 - მეცნიერებათა დოქტორი (3,7 %) და 516- მეცნიერებათა კანდიდატი (51,2 %); ასპირანტურაში ირიცხებოდა 92 ასპირანტი, მათ შორის - 40 დასწრებულ სწავლებაზე, 52 - დაუსწრებელ სწავლებაზე.

დღეისათვის საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის შემადგენლობაშია აკადემიის ნამდვილი წევრი (აკადემიკოსი) - 30, აკადემიის წევრ-კორესპონდენტი - 4.

საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის მეცნიერების მონაწილეობით საქართველოში შექმნილია სასოფლო – სამეურნეო კულტურებისა და პირუტყვის ახალი ჯიშები, კვებისა და გადამამუშავებელი მრეწველობის ათეულობით ახალი, კონკურენტუნარიანი პროდუქცია; საქართველო ჩაის მოვლა – მოყვანის, კრეფის და გადამამუშავების სამანქანო ტექნოლოგიების სამშობლოა, ამ მიმართულებით შექმნილია 50-მდე ახალი მანქანა და ტექნიკური საშუალება, რომელთა

ავტორები აკადემიის წევრები გახლდნენ; აქვე უნდა აღინიშნოს, რომ მსოფლიოში ხორბლის არსებული 23 ჯიშიდან საქართველო 14 ჯიშის სამშობლოა, ასევეა მევენახეობაში, მეხილეობაში (ვაზის, ხილის ჯიშები) და სხვა, რასაც მსოფლიოში შეიძლება ანალოგიც არ გააჩნდეს.

აკადემია წევრია და თანამშრომლობს 20-მდე საერთაშორისო ორგანიზაციასთან. აკადემია არის ევროპის სოფლის მეურნეობის, სურსათის და ბუნებათსარგებლობის მეცნიერებათა აკადემიების კავშირის წევრი; მნიშვნელოვნად გაფართოვდა თანამშრომლობა უცხოეთის სამეცნიერო ცენტრებთან. აკადემია წევრია საერთაშორისო ორგანიზაციების CGIAR, GFAR, FAO, ICARDA, CACAARI, CIMMYT, ICRISAT, BIOVERCITY, CIP, BACSA და აქტიურად მონაწილეობს მათ მუშაობაში.

აკადემიის წევრები მონაწილეობას ღებულობენ და მოხსენებით გამოდიან აშშ-ში, იტალიაში, საბერძნეთში, ბულგარეთში, ჩეხეთში, ესპანეთში, პორტუგალიაში, თურქეთში, საფრანგეთში, იორდანიაში, აზერბაიჯანში, სომხეთში, ყაზახეთში, უზბეკეთში, თურქმენეთში, რუსეთში, უკრაინაში, და სხვა ქვეყნებში მოწყობილ საერთაშორისო კონგრესებზე, სიმპოზიუმებზე, კონფერენციებზე და გამოფენებზე, ხოლო აკადემიაში ბოლო ხუთი წლის განმავლობაში სისტემატურად ტარდება საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციები, რომლებშიც მონაწილეობას ღებულობენ 20-მდე საზღვარგარეთის ქვეყნების გამოჩენილი მეცნიერები.

აკადემიის მიერ გაფორმებულია ურთიერთთანამშრომლობის ხელშეკრულებები ბელარუსიის რესპუბლიკის, ჩინეთის და კორეის რესპუბლიკის ეროვნულ და სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიებთან, პოლონეთის, უკრაინის, მოლდოვას, ყაზახეთის, ტაჯიკეთის, აზერბაიჯანის და საქართველოს აგრარული მიმართულების სამეცნიერო ცენტრებთან, სამეცნიერო-კვლევით ინსტიტუტებთან, უნივერსიტეტებთან და სასოფლო სამეურნეო საწარმოებთან, ჟურნალ „ახალ აგრარულ საქართველოსთან“ და ტელევიზია „საფერავი ტვ“-თან.

საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიას თავისი არსებობის მანძილზე აკადემიკოსებისა და წევრ – კორესპონდენტების მიერ სულ გამოქვეყნებული აქვს 7790-ზე მეტი სამეცნიერო ნაშრომი, მათ შორის 203 მონოგრაფია და 155 სახელმძღვანელო, 380 გამოგონება და პატენტი; აკადემიის მეცნიერების მიერ გამოყვანილია მემცენარეობასა და მეცხოველეობაში 25 ახალი ჯიში, მიღებული აქვთ 131 სერტიფიკატი რაციონალიზატორულ წინადადებაზე.

აღნიშნულის გარდა, უკანასკნელ პერიოდში, საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის მიერ ჩატარებულ იქნა მთელი რიგი სხვა მნიშვნელოვანი სამუშაოები, რომელთა შედეგებმა სახელმწიფოსთან თანამშრომლობის მყარი საფუძველი შეუქმნა მას, რათა აგრარული მეცნიერების თანამედროვე მიღწევები წარმატებით იქნეს რეალიზებული პრაქტიკაში.

დღეისათვის აკადემიაში ფუნქციონირებს 7 სამეცნიერო განყოფილება; 1. აგრონომიული (აკადემიკოს-მდივანი აკად. გ. მარგველაშვილი), 2. მეცხოველეობის, ვეტერინარიის და საკვებწარმოების (აკადემიკოს-მდივანი აკად. ჯ. გუგუშვილი), 3. აგროსაინჟინრო (აკადემიკოს-მდივანი აკად. რ. მახარობლიძე), 4. სოფლის მეურნეობის პროდუქტთა შენახვის და გადამუშავების (აკადემიკოს-მდივანი აკად. ნ. ბაღათური), 5. სურსათის უვნებლობის (აკადემიკოს-მდივანი აკად. ზ. ცქიტიშვილი), სატყეო საქმის (აკადემიკოს-მდივანი აკად. რ. ჩაგელიშვილი, ეკონომიკის (აკადემიკოს-მდივანი აკად. ო. ქეშელაშვილი). აკადემიაში არის ორი დეპარტამენტი:

აკადემიური (უფროსი აკად. ე. შაფაქიძე) და ადმინისტრაციული (უფროსი დოქტ. ა. გიორგაძე).

მიმდინარე ეტაპზე აკადემიის შვიდი სამეცნიერო განყოფილება ამუშავებს შემდეგ პროგრამებს პრიორიტეტების მიხედვით:

- აგრონომიული დარგის ეფექტიანობის ამაღლება ინსტიტუციონალური და სტრუქტურული რეფორმების განხორციელების საფუძველზე;
- მეცხოველეობის პროდუქტების წარმოების ახალი პროგრესული ტექნოლოგიების და ტექნიკური საშუალებების დამუშავება და დანერგვა ფერმერულ მეურნეობებში ეკოლოგიურად სუფთა პროდუქციის წარმოებისათვის;
- სასოფლო-სამეურნეო კულტურების მოვლა-მოყვანის რესურსდამზოგი პროგრესული, ეკოლოგიურად გამართლებული სამანქანო ტექნოლოგიების და ტექნიკური საშუალებების დამუშავება და დანერგვა ფერმერულ მეურნეობებში;
- ადგილობრივი მცენარეული და ცხოველური წარმოშობის ნედლეულის გადამუშავების თანამედროვე ტექნოლოგიების დამუშავება კვების პროდუქტების უსაფრთხოების უზრუნველყოფის მიზნით;
- ინსტიტუციონალური და სტრუქტურული რეფორმების განხორციელებისა და მათი შედეგების ანალიზის საფუძველზე წარმოების ეკონომიკური ეფექტიანობის ამაღლების მეცნიერული უზრუნველყოფა;
- რისკის შეფასების პროცედურების მეცნიერული არსი;
- ბუნებრივი და ხელოვნური ტყის ეკოსისტემის გაავლენა ნიადაგის ძირითადი თვისებების დინამიკაზე და კლიმატის ფორმირებაზე.

აკადემიაში ფუნქციონირებს საქართველოში მოქმედი ცნობილი მეცნიერებისაგან შემდგარი ეროვნული კოორდინატორების სისტემა, რომლებიც მუშაობენ სოფლის მეურნეობის შემდეგ დარგებში: მევენახეობა და მეღვინეობა, მეხილეობა, ჩაი და ციტრუსები, მინდვრის და ბოსტნეული კულტურები, მცენარეთა დაცვა, მიწათმოქმედება, აგროეკოლოგია, აგროქიმიკა-ნიადაგმცოდნეობა, მიწათსარგებლობა, მეტყევეობა, მეცხოველეობა, ვეტერინარია და საკვებწარმოება, მეაბრეშუმეობა, მეფუტკრეობა, სოფლის მეურნეობის მექანიზაცია და ელექტრიფიკაცია, ჰიდრომელიორაცია, სასოფლო-სამეურნეო პროდუქტების შენახვა-გადამუშავება, სურსათის უვნებლობა.

აკადემიაში ჩამოყალიბებული აგრობიომრავალფეროვნების საკოორდინაციო ცენტრი მუშაობს შემდეგ საკითხებზე: ა) საქართველოში გავრცელებული კულტურული მცენარეების და სასოფლო-სამეურნეო ცხოველების გენეტიკური მრავალფეროვნების შესწავლა; ბ) საერთაშორისო ორგანიზაციებთან ურთიერთობების დამყარება; გ) გენეტიკური რესურსების მოძიების, გაცვლის და მათი დაცვის მიმართულებით შესაბამის ადგილობრივ და საერთაშორისო გენბანკებში მასალის შენახვა.

საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიაში, აკადემიის შიდა ფორმირების სახით, ფუნქციონირებს ფერმერთა და სოფლის მეურნეობის სპეციალისტთა კვალიფიკაციის ამაღლების სასწავლო ცენტრი.

ბოლო ხუთი წლის განმავლობაში აკადემიაში მომზადებულია “სოფლის მეურნეობის განვითარების სტრატეგია 2015-20120 წლებში”, “საქართველოს მეაბრეშუმეობის განვითარების კონცეფცია 2012-2025 წლებში”, სამთავრობო პროგრამები: “მარცვალი”, “მეხილეობა, თანამედროვე მდგომარეობა, პერსპექტივები”, “აგრარული სექტორის საინჟინრო-ტექნიკური მომსახურების

სრულყოფა”, 80 პრაქტიკული ხასიათის რეკომენდაციები სოფლის მეურნეობის სხვადასხვა დარგებისათვის; თანამედროვე ინოვაციური ტექნოლოგიების განსახორციელებლად აკადემიაში მომზადებულია 22 მოკლევადიანი და 3 გრძელვადიანი საინვესტიციო პროექტები, რომლებიც შესაძლებელია ინვესტორების ძალიხმევით დაინერგოს სოფლის მეურნეობის სხვადასხვა დარგებში.

აკადემიაში ფუნქციონირებს ფერმერთა და სპეციალისტთა კვალიფიკაციის ამაღლების და აგრობიომრავალფეროვნების საკოორდინაციო ცენტრები, აგრარული მეცნიერების განვითარების ხელშეწყობი ფონდი, გამომცემლობა “აგრო”, სამეცნიერო ბიბლიოთეკა და სამეცნიერო მიღწევების ამსახველი და ექსპონანტების გამოფენა.

მ რ

5.2. გამსვლელი სამეცნიერო საიუბილეო კონფერენცია აჭარაში

2017 წლის 16 ნოემბერს საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის ინიციატივით და აჭარის ა/რ სოფლის მეურნეობის სამინისტროსა და ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტის მხარდაჭერით ბათუმში სოფლის მეურნეობის სამინისტროს საკონფერენციო დარბაზში ჩატარდა ერთობლივი სამეცნიერო კონფერენცია თამაზე: „აჭარის აგრარული სექტორის თანამედროვე პრობლემები და მათი დაძლევის პერსპექტივები“.

კონფერენციის მუშაობაში საქართველოს სოფლის მეურნეობის

მეცნიერებათა აკადემიიდან
მონაწილეობა მიიღეს
აკადემიკოსებმა გ.
მარგველაშვილმა, რ.
მახაროზლიძემ, ე. შაფაქიძემ, თ.
ყურაშვილმა, ვ. ცანავამ, გ.
პაპუნძემ და რ. ჯაბნიძემ, აჭარის

ა/რ სოფლის მეურნეობის სამინისტროს მინისტრმა ავთანდილ მესხიძემ, ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტის რექტორმა პროფ. მერაბ ხალვაშმა, პრორექტორმა სამეცნიერო დარგში, პროფ. ნათელა წიკლაშვილმა, სამინისტროსა და უნივერსიტეტის თანამშრომლებმა, უნივერსიტეტის სტუდენტებმა - მაგისტრებმა და დოქტორანტებმა.

კონფერენციის პროგრამა შემდეგი იყო:

1. კონფერენციის გახსნა - **ავთანდილ მესხიძე**, აჭარის სოფლის მეურნეობის მინისტრი;
2. **აკადემიკოსი ელგუჯა შაფაქიძე**- საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიური დეპარტამენტის უფროსი; თემა: «საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემია 60 წლისაა»;

3. **პროფესორი მერაბ ხალვაში** - შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტის რექტორი;
4. **პროფესორი ზაურ ფუტყარაძე** - საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის აჭარის სამეცნიერო-საკონსულტაციო ცენტრის ხელმძღვანელი;
5. **ავთანდილ მესხიძე, ასმ მინისტრი** - თემა: “აჭარის ა რ სოფლის მეურნეობის სამინისტროს 2018 წლის მიზნობრივი პროგრამები”;
6. **აკადემიკოსი გოგოლა მარგველაშვილი (სსმმა)** - თემა: “წიადაგის ნაყოფიერების მართვა ორგანული და ინტენსიური მიწათმოქმედების პირობებში”.
7. **აკადემიკოსი რევაზ მახაროზიძე (სსმმა)** - თემა: “დეგრადირებული ჩაის პლანტაციების რეაბილიტაციის ტექნოლოგია და ტექნიკური საშუალებები”;
8. **აკადემიკოსი ვალერიან ცანავა (სსმმა)** - თემა: “სუბტროპიკული კულტურების განოყიერების გადაუდებელი ამოცანები”;
9. **აკადემიკოსი ელგუჯა შაფაქიძე (სსმმა)** - თემა: “მეაბრეშუმეობის აღორძინების პერსპექტივები აჭარაში”;
10. **აკადემიკოსი თენგიზ ყურაშვილი (სსმმა)** - თემა: “აჭარაში გავრცელებული ცხოველთა ინფექციური დაავადებების საწინააღმდეგო ღონისძიებები”;
11. **აკადემიკოსი რეზო ჯაბზიძე (სსმმა)** - თემა: “აჭარაში აგრარული კადრების მომზადებისა და დასაქმების შესახებ”
13. **აკადემიკოსი გურამ პაპუნძე (სსმმა)** - თემა: “აჭარის სოფლის მეურნეობის განვითარების პრობლემები”
14. **ასოცირებული პროფესორი რომან მარგალიტაძე (ბშრსუ)** - თემა: “სასოფლო სამეურნეო ტექნიკის მდგომარეობა და მისი განვითარების პერსპექტივები აჭარაში”
15. **ასოცირებული პროფესორი ავთანდილ მურვანიძე (ბშრსუ)** - თემა: “აჭარის აგროცენოზში გავრცელებული მავნებლები და მათი მონიტორინგის შედეგები”
16. **დოქტორანტი თეონა ზოიძე (ბსსა)** - თემა: “სოფლის ტურიზმის განვითარების პერსპექტივები აჭარის სექტორში”;
17. **ს.ს. კოოპერატივ ბეე გეორგია-ს დირექტორი მანანა ბოლქვაძე** - თემა: “მეფუტკრეობის განვითარების პერსპექტივები აჭარაში”.

კონფერენციის მსვლელობისას დამსწრე საზოგადოებამ, უნივერსიტეტის პროფესორებმა და სტუდენტებმა მომხსენებლებს მრავალი შეკითხვა დაუსვეს, იყო შინაარსიანი გამოსვლები, რომელიც აჭარის სოფლის მეურნეობის სხვადასხვა მიმართულებებს ეხებოდა, დაისახა ახალი პროექტების განხორციელების რაციონალური და ეკონომიკურად გამართლებული გზები. გამომსვლელებმა მიულოცეს აკადემიას დაარსებიდან 60 წლისთავი და უსურვეს მის მთელ შემადგენლობას მრავალი წარმატებები აგრარული მიმართულების სამეცნიერო და პრაქტიკულ საქმიანობაში.

მ რ

5.3. გამსვლელი სამეცნიერო საიუბილეო კონფერენცია იმერეთის რეგიონში (ქ. ქუთაისი)

2017 წლის 22 ნოემბერს ქუთაისის აკაკი წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტში გაიმართა საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიისა და ა. წერეთლის სახელმწიფო

უნივერსიტეტის ერთობლივი სამეცნიერო კონფერენცია თემაზე: „სუბტროპიკული სოფლის მეურნეობა და მისი განვითარების პერსპექტივები“. კონფერენცია ჩატარდა საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიური საბჭოს მიერ დამტკიცებული აკადემიის დაარსებიდან 60 წლისთავის აღსანიშნავად საიუბილეო ღონისძიებების ჩატარების გეგმის შესაბამისად. აღსანიშნავია, რომ ამ ორ ორგანიზაციას შორის გაფორმებულია თანამშრომლობის მემორანდუმი, სადაც ერთობლივ კონფერენციებში მონაწილეობა სწორედ მემორანდუმის პუნქტებით არის გათვალისწინებული.

კონფერენციის მუშაობაში საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიიდან მონაწილეობა მიიღეს აკადემიის აკადემიური დეპარტამენტის უფროსმა აკად. ე. შაფაქიძემ, ადმინისტრაციული დეპარტამენტის უფროსმა დოქტ. ა. გიორგაძემ, აკადემიკოსებმა გ. მარგველაშვილმა, რ. მახაროზლიძემ, ჯ. კაციტაძემ, ზ. ცქიტიშვილმა, ნ. ბაღათურიამ, თ. ყურაშვილმა, რ. ჯაბნიძემ, აკადემიის სწავლულმა მდივნებმა მ. ბარვენაშვილმა და რ. ლოლიშვილმა. უნივერსიტეტის მხრიდან კონფერენციაში მონაწილეობდნენ რექტორი პროფ. გ. ღავთაძე, რექტორის აპარატის უფროსი რ. კოპალიანი, აგრარული ფაკულტეტის დეკანი, პროფესორი ქ. კინწურაშვილი, აგრარული ფაკულტეტის დეპარტამენტის უფროსები, ფაკულტეტის თანამშრომელები და სტუდენტები-ბაკალავრები, მაგისტრები და დოქტორანტები.

კონფერენცია მიესალმა საქართველოს პარლამენტის განათლების, მეცნიერებისა და კულტურის კომიტეტის თავმჯდომარის პირველი მოადგილე გ. მარგველაშვილი.

კონფერენცია წარმართა შემდეგი დღის წესრიგით:

1. კონფერენციის გახსნა - პროფესორი გიგა ღავთაძე, აკაკი წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტის რექტორი;
2. პროფესორი როლანდ კოპალიანი - აკაკი წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტის რექტორის აპარატის უფროსი, თემა: „სუბტროპიკული სოფლის

მეურნეობის პრიორიტეტული მიმართულების ეკონომიკური და ეკოლოგიური ასპექტები”.

3. **აკადემიკოსი გოგოლა მარგველაშვილი** - აკადემიის აგრონომიული სამეცნიერო განყოფილების აკადემიკოს-მდივანი; თემა: “ნიადაგის ნაყოფიერების მართვა ორგანული და ინტენსიური მიწათმოქმედების პირობებში”.

4. **აკადემიკოსი რევაზ მახაროზიძე** - აკადემიის აგროსაინჟინრო სამეცნიერო განყოფილების აკადემიკოს-მდივანი; თემა: “აგროსაინჟინრო სექტორის პრიორიტეტები თანამედროვე ეტაპზე”.

5. **აკადემიკოსი ზურაბ ცქიტიშვილი** - აკადემიის სურსათის უვნებლობის სამეცნიერო განყოფილების აკადემიკოს-მდივანი; თემა: “სურსათის უვნებლობის ევროპული პრინციპები”.

7. **აკადემიკოსი ელგუჯა შაფაქიძე** - თემა: “მეაბრეშუმეობის აღორძინების პერსპექტივები საქართველოში”;

8. **აკადემიკოსი ნუგზარ ბალათურია** - აკადემიის სოფლის მეურნეობის პროდუქტების შენახვისა და გადამუშავების სამეცნიერო განყოფილების აკადემიკოს-მდივანი;

თემა: “საქართველოს კვების მრეწველობის საექსპორტო პოტენციალი და მისი ამოქმედების ინოვაციური ტექნოლოგიები”;

9. **აკადემიკოსი თენგიზ ყურაშვილი** - თემა: “საქართველოში გავრცელებული ცხოველთა ინფექციური დაავადებები”.

10. **აკადემიკოსი რეზო ჯაბნიძე** - თემა: “იაპონიიდან ინტროდუცირებული მანდარინის საადრეო ჯიშების ზრდა-განვითარების თავისებურებანი აჭარაში”.

კონფერენციის მონაწილეებმა დაათვალიერეს უნივერსიტეტის სავლე ლაბორატორია, სადაც აგრარული ფაკულტეტის მეცნიერების მიერ აღდგენილია და სასელექციო მუშაობა მიმდინარეობს სუბტროპიკული კულტურების უნიკალურ ჯიშებზე.

კონფერენციის დასასრულს აკაკი წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტის რექტორს, პროფ. გ. ღვთაძეს და რექტორის აპარატის უფროსს, პროფ. რ. კოპალიანს გადაეცათ საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის საიუბილეო სიგელები აგრარულ დარგში მაღალკვალიფიციური სპეციალისტების აღზრდის საქმეში შეტანილი წვლილისათვის.

5.4. გამსვლელი სამეცნიერო საიუბილეო კონფერენცია შიდა ქართლში (ქ. გორი)

2017 წლის 28 ნოემბერს გორის ევრორეგიონული სასწავლო უნივერსიტეტში გაიმართა საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიისა და ევრორეგიონული სასწავლო უნივერსიტეტის ერთობლივი სამეცნიერო კონფერენცია თემაზე: “შიდა ქართლის და სამცხე -ჯავახეთის აგრარული სექტორის თანამედროვე პრობლემები და მათი დაძლევის პერსპექტივები”.

კონფერენცია მიემდგნა საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის დაარსებიდან 60 წლისთავს. აღსანიშნავად საიუბილეო ღონისძიებების ჩატარების გეგმის შესაბამისად. აღსანიშნავია, რომ ამ ორ ორგანიზაციას შორის გაფორმებულია თანამშრომლობის მემორანდუმი, სადაც ერთობლივ კონფერენციებში მონაწილეობა სწორედ მემორანდუმის პუნქტებით არის გათვალისწინებული.

კონფერენციის მუშაობაში საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიიდან მონაწილეობა მიიღეს აკადემიის აკადემიური დეპარტამენტის უფროსმა აკად. ე. შაფაქიძემ, ადმინისტრაციული დეპარტამენტის უფროსმა დოქტ. ა. გიორგაძემ, აკადემიკოსებმა ნ. ჩხარტიშვილმა, ი. ვასაძემ, ვ. კვალიაშვილმა, აკადემიის სწავლულმა მდივნებმა მ. ბარვენაშვილმა და რ. ლოლიშვილმა, აგრეთვე საქართველოს სოფლის მეურნეობის სამეცნიერო კვლევითი ცენტრიდან დოქტ. ნ. კაკაბაძემ, სამცხე-ჯავახეთის სახელმწიფო უნივერსიტეტიდან დოქტ. ზ. ტყეშუჩავამ; ევრორეგიონული სასწავლო უნივერსიტეტის მხრიდან კონფერენციაში მონაწილეობდნენ რექტორი პროფ. ვ. სუხიშვილი, პრორექტორი სამეცნიერო დარგში, პროფ. ა. ლაფაჩი, უნივერსიტეტის თანამშრომლები და სტუდენტები-ბაკალავრები და მაგისტრები.

კონფერენციას მიესალმა გორის ვიცე-მერი, ქალბატონი ეკა სუხიშვილი. კონფერენცია წარიმართა შემდეგი დღის წესრიგით:

1. კონფერენციის გახსნა - **პროფესორი ვალერი სუხიშვილი**, ევრორეგიონული სასწავლო უნივერსიტეტის რექტორი;
2. აკადემიკოსი **ელგუჯა შაფაქიძე** - საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიური დეპარტამენტის უფროსი. თემა «საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის განვლილი 60 წელი, მიღწევები და პერსპექტივები»;
3. პროფესორი **ვალერი სუხიშვილი (ერსუ)** - თემა: “ბოსტნეული კულტურები, მისი სასურსათო მნიშვნელობა და რენტაბელობის საკითხები”;
4. აკადემიკოსი **იუზა ვასაძე (სსმმ)** - თემა: მეხილეობის თანამედროვე მდგომარეობა შიდა ქართლსა და სამცხე-ჯავახეთში;

5. აკადემიკოსი ვაჟა კვალიაშვილი (სსმმა) - თემა: “ხილი მხოლოდ ნაყოფი არ არის”;
6. აკადემიკოსი ნოდარ ჩხარტიშვილი (სსმმა) - თემა: “მევენახეობა და მეღვინეობა ქართლსა და მესხეთში”;
7. პროფესორი ავთანდილ ლაფაჩი (ერსუ) - თემა: “აგრარულ სექტორში დაბანდებული ინვესტიციების უკუგების ოპტიმალური მოდული (შიდა ქართლის მაგალითზე)”;
8. დოქტორი ნატო კაკაბაძე (სმსკ ცენტრი) - თემა: “ბოსტნეული კულტურების გენეტიკური რესურსები, დაცვა-კონსერვაცია”;
9. პროფესორი ზაქარია გინტური (ერსუ) - თემა: “აზიური ფაროსანას გავრცელების პრობლემები და მის წინააღმდეგ ბრძოლის საშუალებები”;
10. პროფესორი ნანა ალავერდაშვილი (ერსუ) - თემა: “მავნებლების წინააღმდეგ მცენარეული ნაყენების გამოცდის შედეგები”;
11. დოქტორი ზაირა ტყეშელაშვილი, მაგისტრი თენგიზ ფასანიძე (სჯსუ) - თემა: “მეზოსტენოზის მდგომარეობა სამცხე-ჯავახეთში”.

კონფერენციის მონაწილეებმა დაათვალიერეს უნივერსიტეტის სასაწავლო კორპუსი-სასაწავლო ლაბორატორიები, თემატური კაბინეტები, ბიბლიოთეკა, სპორტული დარბაზი და ა.შ., რომლებმაც მოწვეული სტუმრების დიდი მოწონება დაიმსახურა.

კონფერენციის დასასრულს ევრორეგიონული სასაწავლო უნივერსიტეტის რექტორს, პროფ. ვ. სუხიშვილს გადაეცა საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის დაარსებიდან 60 წლისთავის საიუბილეო მასალების კრებული, ხოლო უნივერსიტეტის ბიბლიოთეკას - აკადემიის წევრების მიერ დამუშავებული წიგნები: „მევენახეობა-აგროტექნოლოგია“ და „ხეხილის მოვლა-მოყვანის თანამედროვე ტექნოლოგიები“.

მ რ

5.5. საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემია – 60 (საიუბილეო სხდომა)

საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემია 1957 წლის წლის 12 დეკემბერს დაარსდა. მასში გაერთიანებული იყო აკადემიის 14 ნამდვილი წევრი და

აკადემიის 8 წევრ-კორესპონდენტი. მისი პირველი პრეზიდენტი გახლდათ აკად. მიხეილ საბაშვილი.

2017 წლის 12 დეკემბერს აკადემიის საკონფერენციო დარბაზში ჩატარდა საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის დაარსებიდან 60 წლისთავისადმი მიძღვნილი საიუბილეო სხდომა, რომელსაც აკადემიის წევრების გარდა ესწრებოდნენ მოწვეული სტუმრები საქართველოს მთავრობიდან, თბილისის საკრებულოს თავმჯდომარე გიორგი ტყემალაძე, გარემოს დაცვისა და ბუნებრივი რესურსების სამინისტროს სატყეო დეპარტამენტის უფროსი გიორგი გვაზავა, უმაღლეს საგანმანათლებლო დაწესებულებების, სამეცნიერო-კვლევითი ორგანიზაციების და საზოგადოების სხვა წარმომადგენლები, სტუმრები აჭარიდან, მესხეთიდან, შუა და ქვემო ქართლიდან, იმერეთიდან, კახეთიდან.

საზეიმო სხდომა გახსნა აკადემიის პრეზიდენტმა, აკად. გურამ ალექსიძემ. მან სხდომის მონაწილეებს გააცნო საზღვარგარეთის ქვეყნებიდან მოსული საიუბილეო შემდეგი მისალმებები, გამოხმაურებები, ადრესები:

1. ევროპის სოფლის მეურნეობის, სურსათის და ბუნებათსარგებლობის აკადემიების კავშირი - პროფ. მიშელ ტიბიერი, პრეზიდენტი;
2. ჩინეთის სოფლის მეურნეობის აკადემიის პრეზიდენტი პროფ. უი ჟონგუი (ნიანგის საერთაშორისო გამოფენაზე მონაწილეობა);
3. რუმინეთის სოფლის მეურნეობის და მეტყევეობის აკადემია - პრეზიდენტი პროფ. გეორგ სინი;
4. ჩინეთის სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემია - ვიცე - პრეზიდენტი პროფ. ვუ კონგმინი;
5. სამხრეთ კორეის ბიომრავალფეროვნების ცენტრი და სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემია - პროფ. ჰონგ ჯე პარკი;
6. CACAAR- ცენტრალური აზიისა და სამხრეთ კავკასიის ქვეყნების სამეცნიერო კვლევითი ორგანიზაციები სასოციაცია;
7. ბელორუსიის მეცნიერებათა ეროვნული აკადემია - პრეზიდენტი აკად. ვლადიმერ გუსაკოვი;
8. GFAR - დოქტ. აჯიტ მარუ (გლობალური ფორუმი);
9. ლატვიის სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემია - პრეზიდენტი აკად. ბაიბა რიზა;
10. ბიოლოგიური სოფლის მეურნეობის საერთაშორისო ცენტრი - გენერალური დირექტორი დოქტ. ისმაჰან ელოფი;
11. პროფ. რაჯ პაროდა - ICARDA-ს ყოფილი კოორდინატორი ცენტრალურ აზიასა და კავკასიაში;
12. პროფ. მაჰმუდ სოლჰი, ICARDA -ს ყოფილი გენერალური დირექტორი, სსმმ აკადემიის უცხოელი წევრი;
13. ICARDA - კამელ შიდიდი, გენერალური დირექტორის მოადგილე საერთაშორისო ურთიერთობის საკითხებში;
14. ICARDA -პროფ. რამ შარმა, რეგიონალური კოორდინატორი ცენტრალურ აზიასა და კავკასიაში -
15. ICARDA -ს კოორდინატორი - აშოტუმ სარკერი;
16. CIMMYT - პროფ. ალექსანდრე მორგუნოვი, ხორბლისა და სიმინდის გაუმჯობესების საერთაშორისო ცენტრის პრეზიდენტი;
17. პოზნანის ბუნებათსარგებლობის უნივერსიტეტი (პოლონეთი) - პროფ. გზეგორჟ რაჩკა;
18. ტაჯიკეთის სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემია - პრეზიდენტი აკად. ნ. ასოზოდა;
19. უკრაინის ტაიროვის სახელობის მევენახეობის და მეღვინეობის კვლევითი ინსტიტუტი - დირექტორი აკად. ვ. ვლასოვი, ლაბორატორიის ხელმძღვანელი ლუდმილა კონუპი;
20. აზერბაიჯანის ზოოლოგიის ინსტიტუტი - პროფ. ზაქარია მამედოვი, დირექტორის მოადგილე;
21. ყაზახეთის კვლევითი სამსახურის ყოფილი დირექტორი პროფ. ბაიან ალიმგაზინოვა;
22. ბიოლოგიურ მეცნიერებათა ასოციაცია “ელკანა” - დირექტორი მარიამ ჯორჯაძე;
23. ევრორეგიონული სასწავლო უნივერსიტეტი - ს.მ. მეცნიერებათა დოქტ. პროფ. ვალერიან სუხიშვილი;

24. აკად. ვუგარ ბაბაევი - აზერბაიჯანის მეცნიერებათა აკადემია.
25. უკრაინის ვინიცის აგრარული უნივერსიტეტი - პროფ. გრიგორი კალეტნიკი- უნივერსიტეტის პრეზიდენტი; პროფ. ვიქტორ მაზური - უნივერსიტეტის რექტორი,
26. უკრაინის ბიორესურსების და ბუნებათსარგებლოს ეროვნული უნივერსიტეტი, პროფ. კონდრატიუკი;
27. პროფ. მუჰაბატ ტურდიევა - BIOVERSITY INTERNATIONAL -ის ცენტრალური აზიის ოფისი.

აკადემიის განვლილ გზასა და მიღწევების, სამომავლო გეგმების და პერსპექტივების შესახებ ვრცელი მოხსენებით დამსწრე საზოგადოების წინაშე წარსდგა აკადემიის პრეზიდენტი, აკად. გურამ ალექსიძე.

აკადემიას იუბილე მიულოცეს - საქართველოს სოფლის მეურნეობის მინისტრმა ლევან დავითაშვილმა, საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს მეცნიერების სამმართველოს უფროსმა ნუგზარ ჩიტაიამ, ა. წერეთლის ქუთაისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის რექტორმა, პროფ. გიგა ღავთაძემ, საქართველოს პროფკავშირების გაერთიანების თავმჯდომარის მოადგილემ ეთერ მათურელმა, აკადემიკოსმა ნოდარ ჭითანავამ, საქართველოს სოფლის მეურნეობის მინისტრის მოადგილემ აკად. რევაზ ასათიანმა, თბილისის 31-ე საჯარო სკოლის დირექტორმა მარინა ნიჟარაძემ, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის აგრარული მეცნიერებებისა და ბიოსისტემების ინჟინერინგის ფაკულტეტის დეკანმა პროფ. გიგა ქვარცხავამ, სოფლის მეურნეობის სამეცნიერო-კვლევითი ცენტრის დირექტორმა ლევან უჯმაჯურიძემ, ევრორეგიონული სასაწყავლო უნივერსიტეტის რექტორმა პროფ. ვლადიმერ სუხიშვილმა, აკად. ვაჟა კვალიაშვილმა, აკად. გურამ პაპუნაძემ, დამსახურებულმა მეღვინემ ბონდო კალანდაძემ, რომლებმაც აგრეთვე აკადემიის პრეზიდენტს გადასცეს მისასალმებელი ადრესები.

საზეიმო სხდომის დამთავრების შემდეგ სტუმრებმა დაათვალიერეს აკადემიის შენობა, აკადემიის მიღწევების საგამოფენო დარბაზი, აკადემიაში გამოცემული ლიტერატურის საგამოფენო სტენდები, ფერმერთა და სოფლის მეურნეობის სპეციალისტთა კვალიფიკაციის ამაღლების კურსებისათვის გამოყოფილი აუდიტორიები, ბიბლიოთეკა და სხვა.

მე რ

*

5.6. საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემია – 60 საიუბილეო მილოცვები

5.6.1. საქართველოს სოფლის მეურნეობის სამინისტრო

საქართველოს სოფლის მეურნეობის მინისტრი MINISTER OF AGRICULTURE OF GEORGIA

საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემია – 60

ძვირფასო მეგობრებო,

საქართველოს სოფლის მეურნეობის სამინისტრო გულითადად გილოცავთ საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის დაარსებიდან 60 წლისთავს და გისურვებთ მთელ თქვენს შემადგენლობას სამეცნიერო მოღვაწეობაში მრავალ წარმატებას ჩვენი ქვეყნის სოფლის მეურნეობის აღმავლობასა და განვითარების საქმეში.

საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემია არის თვითმართვადი სამეცნიერო დაწესებულება, სრული ავტონომიური უფლებებით და სახელმწიფოს დაფინანსებით, ქვეყანაში აგრარულ მეცნიერებათა პრიორიტეტული მიმართულებების განმსაზღვრელი, სამეცნიერო-კვლევითი სამუშაოების კოორდინატორი, მთავრობის მეცნიერული მრჩეველი აგრარულ საკითხებში.

აკადემია იმ პრობლემების გადაწყვეტით არის დაკავებული, რომლებიც ქვეყნის მრავალდარგოვანი სპეციალიზაციის მქონე აგროსასურსათო კომპლექსის წინაშე დგას. აქედან გამომდინარე, აკადემიის საქმიანობაც სპეციფიური და მრავალპროფილიანია. მისი დანიშნულებაა სოფლის მეურნეობის დარგების შეთანწყობილად, კომპლექსურად განვითარების სამეცნიერო უზრუნველყოფა და ამ მიზნით მეცნიერული ძალების ინტეგრაცია, მეცნიერული პოტენციალის სრულყოფილად გამოყენება.

საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემია ჩამოყალიბდა 1957 წლის 12 დეკემბერს და იგი აერთიანებდა აკადემიის 14 ნამდვილ წევრს და წევრ-კორესპონდენტს.

აკადემიის ნამდვილ წევრებად არჩეულნი იქნენ ცნობილი მეცნიერები: ბახტაძე ქსენია, გედევანიშვილი დიმიტრი, დარასელია მიხეილი, დეკაპრელევიჩი ლეონარდო, ერქომაიშვილი სერგო, კალანდაძე ლეონიდე, ყანჩაველი ლევან, ლომოური იულონ, საბაშვილი მიხეილი, სარიშვილი ივანე, თავხელიძე დავითი, ხომიზურაშვილი ნიკოლოზი, ჭანიშვილი შალვა, შხვაცაბაია გიორგი.

აკადემიის წევრ-კორესპონდენტებად არჩეულ იქნენ ცნობილი მეცნიერები: ბათიაშვილი ირაკლი, გაგოშიძე მიხეილი, ჯაში ივანე, ქანთარია ვალერიანი, კიზირია ანატოლი, მენაღარაშვილი ათინოგენი, რამიშვილი მაქსიმე, რჩეულიშვილი მიხეილი.

აკადემიის პირველი პრეზიდენტი იყო გამოჩენილი მეცნიერ-ნიადაგმცოდნე, აკადემიკოსი მიხეილ ნიკოლოზის ძე საბაშვილი (1900-1979 წწ).

შემდგომში, ქვეყნის აგრარულ მეცნიერებას 1971 წლამდე ხელმძღვანელობდა საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის სოფლის-მეურნეობის განყოფილება. 1971 წელს საქართველოში ჩამოყალიბდა სრულიად საკავშირო სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის ამიერკავკასიის რეგიონალური განყოფილება, რომლის აკადემიკოს-მდივნად დაინიშნა აკადემიკოსი ივანე ხოხლოვი (1908-1983). 1983 წელს განყოფილების აკადემიკოს-მდივანი, ხოლო შემდეგ თავმჯდომარე გახდა აკად. ვალერიან მეტრეველი.

საქართველოს მინისტრთა საბჭოს 1990 წლის 29 ოქტომბრის #615 დადგენილების საფუძველზე აღდგა საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემია და მის პრეზიდენტად აირჩიეს აკადემიკოსი ვალერიან მეტრეველი (1917-2004), შემდეგ წლებში კადემიის პრეზიდენტები იყვნენ აკადემიკოსი ნაპოლეონ ქარქაშაძე (2004-2005), აკადემიკოსი შოთა ჭალაგანიძე (2007-2012); 2013 წლიდან დღემდე აკადემიის პრეზიდენტია აკადემიკოსი გურამ ალექსიძე.

საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის მეცნიერების მონაწილეობით საქართველოში შექმნილია სასოფლო-სამეურნეო კულტურებისა და პირუტყვის ახალი ჯიშები, მათი მოვლა-მოყვანის თანამედროვე ინოვაციური ტექნოლოგიები, კვებისა და გადამამუშავებელი მრეწველობის ათეულობით ახალი, კონკურენტუნარიანი პროდუქცია; საქართველო ჩაის მოვლა-მოყვანის, კრეფის და გადამამუშავების სამანქანო ტექნოლოგიების სამშობლოა, ამ მიმართულებით შექმნილია 50-მდე ახალი მანქანა და ტექნიკური საშუალება, რომელთა ავტორები აკადემიის წევრები გახლდნენ.

აკადემია წევრია და თანამშრომლობს 20-მდე საერთაშორისო ორგანიზაციასთან. აკადემია არის ევროპის სოფლის მეურნეობის, სურსათის და ბუნებათსარგებლობის მეცნიერებათა აკადემიების კავშირის წევრი; მნიშვნელოვნად გაფართოვდა თანამშრომლობა უცხოეთის სამეცნიერო ცენტრებთან. აკადემიის წევრები მონაწილეობას ღებულობენ და მოხსენებით გამოდიან აშშ-ში, იტალიაში, ბულგარეთში, ჩეხეთში, ესპანეთში, პორტუგალიაში, რუსეთში, უკრაინაში, აზერბაიჯანში, ყაზახეთში, უზბეკეთში, თურქმენეთში, თურქეთში, საფრანგეთში, იორდანიაში, ჩინეთში და სხვა ქვეყნებში მოწყობილ საერთაშორისო კონგრესებზე, სიმპოზიუმებზე, კონფერენციებზე და გამოფენებზე. აკადემია არის წევრი საერთაშორისო ორგანიზაციების FAO, ICARDA, CACAARI, CIMMYT, ICRISAT, BIOVERCITY, CIP, BACSA და აქტიურად მონაწილეობს მათ მუშაობაში.

აკადემიის მიერ გაფორმებულია ურთიერთთანამშრომლობის ხელშეკრულებები ბელარუსიის და უკრაინის, ჩინეთის და კორეის რესპუბლიკის ეროვნულ და სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიებთან, პოლონეთის, რუმინეთის, უკრაინის, მოლდოვის, ყაზახეთის, აზერბაიჯანის და საქართველოს აგრარული მიმართულების სამეცნიერო ცენტრებთან, სამეცნიერო-კვლევით ინსტიტუტებთან და უნივერსიტეტებთან.

საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიას თავისი არსებობის მანძილზე აკადემიკოსებისა და წევრ-კორესპონდენტების მიერ სულ გამოქვეყნებული აქვს 8000-ზე მეტი

სამეცნიერო ნაშრომი, მათ შორის 210 მონოგრაფია და 155 სახელმძღვანელო, 380 გამოგონება და პატენტი; აკადემიის მეცნიერების მიერ გამოყვანილია მემცენარეობასა და მეცხოველეობაში 25 ახალი ჯიში, მიღებული აქვთ 131 სერთიფიკატი რაციონალიზატორულ წინადადებაზე.

აღნიშნულის გარდა, უკანასკნელ პერიოდში, საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის მიერ ჩატარებულ იქნა მთელი რიგი სხვა მნიშვნელოვანი სამუშაოები, რომელთა შედეგებმა სახელმწიფოსთან თანამშრომლობის მყარი საფუძველი შეუქმნა მას, რათა აგრარული მეცნიერების თანამედროვე მიღწევები წარმატებით იქნეს რეალიზებული პრაქტიკაში.

მვირფასო მეგობრებო, საქართველოს სოფლის მეურნეობის სამინისტროს სახელით კიდევ ერთხელ გილოცავთ ამ ღირშესანიშნავ თარიღს და გისურვებთ მრავალ წარმატებას თქვენს სამეცნიერო მოღვაწეობაში ჩვენი ქვეყნის სოფლის მეურნეობის საკეთილდღეოდ.

პატივისცემით,

საქართველოს სოფლის მეურნეობის მინისტრი

ლევან დავითაშვილი

თბილისი, 12 დეკემბერი, 2017 წელი

მ რ

5.6.2. ოპიონიის სოფლის მეურნეობის და სატყეო მეცნიერებათა
აკადემიის

ACADEMY OF AGRICULTURAL AND FORESTRY SCIENCES
„Gheorghe Ionescu-Sișești”

61 Mărăști Blvd., 011464, Bucharest, ROMANIA
Phone: +40-21-3184454; 3184455; Fax: +40-21-3184478.
E-mail: relatii@asas.ro Web site: <http://www.asas.ro>

President's Office

THE MESSAGE

of the Presidium of the Academy of Agricultural and Forestry Sciences "Gheorghe Ionescu-Sișești" - Romania, for the celebration of 60 years of existence of the Georgian Academy of Agricultural Sciences

The Presidium of the Academy of Agricultural and Forestry Sciences "Gheorghe Ionescu-Sișești" - Romania takes the excellent opportunity consisting in the celebration of 60 years of existence of the Georgian Academy of Agricultural Sciences, to convey warmest congratulations to the Georgian academic community for its remarkable achievements along the time.

Our appreciations turns to the illustrious founders of the Georgian Academy of Agricultural Sciences and the following generations of academicians, scientific researchers and professors for their successful scientific performances and economic prosperity.

The Academy of Agricultural and Forestry Sciences "Gheorghe Ionescu-Sișești" is very pleased and honoured to work closely with the Georgian Academy of Agricultural Sciences in a partnership sharing the same goals in the benefit of the agriculture of both countries.

Whole considerations are addressed by the Romanian scientific community towards the Georgian colleagues, together with our contentment for the fruitful results of cooperation provided for agriculture progress.

Please, receive our best wishes for a long, prosperous and rewarding life to the prestigious Georgian Academy of Agricultural Sciences.

Prof. dr. Gheorghe SIN

Corresponding member of the Romanian Academy

PRESIDENT

Bucharest, 12 December 2017

5.6.3. ჰიანგსუს (ჩინეთი) სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემია

Jiangsu Academy of Agricultural Sciences

Congratulations to Georgian Academy of Agricultural Sciences for the 60th Anniversary

December 3, 2017

Guram Aleksidze, President
Georgian Academy of Agricultural Sciences

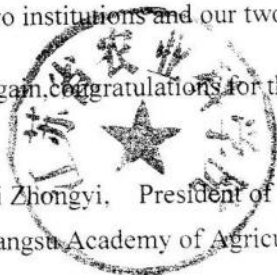
Dear President. Guram Aleksidze,

On the occasion of the 60th Anniversary of Georgian Academy of Agricultural Sciences (GAAS). I would like to extend our heart-felt congratulations on behalf of Jiangsu Academy of Agricultural Sciences (JAAS), for the many great accomplishments your institution has achieved in the last decades.

GAAS is a time-honored agricultural research institution dedicated to solving problems in agricultural production and accelerating agricultural development. The friendship between GAAS and JAAS dates back to a long history and has achieved fruitful results in food safety and agricultural biodiversity. We are looking forward to further strengthening our partnership, further expanding our collaborations in more areas in the future, to promote international exchange and understanding between our two institutions and our two nations.

Again, congratulations for the 60th Birthday!

Yi Zhongyi, President of
Jiangsu Academy of Agricultural Sciences

5.6.4. ბელარუსის მმცნომრებთან ეროვნული აპაღმია

Грузинской академии
сельскохозяйственных наук

Уважаемые коллеги!

Национальная академия наук Беларуси горячо и сердечно поздравляет Грузинскую академию сельскохозяйственных наук с 60-летним юбилеем!

Созданная во второй половине XIX века Грузинская академия сельскохозяйственных наук вобрала в себя лучшие аграрные традиции, накопленные грузинским народом

Академия сельскохозяйственных наук Грузии наряду с фундаментальными исследованиями мирового уровня вносит весомый вклад своими научными результатами и разработками в обеспечение продовольственной безопасности страны.

Разносторонняя плодотворная деятельность грузинских учёных аграриев, их фундаментальные исследования, прикладные и опытные разработки, в основе которых лежат смелые и оригинальные решения, направлены на создание новых сортов и гибридов сельскохозяйственных культур и животных, систем защиты их от вредителей и болезней, разработку новейших технологий их производства, систем обработки почвы и сохранения ее плодородия, создание новых конкурентоспособных продовольственных продуктов питания.

Грузинские учёные аграрии активно сотрудничают с исследователями из других стран, в том числе и Беларуси. Мы выражаем уверенность в укреплении и дальнейшем развитии плодотворных взаимовыгодных научных связей между Национальной академией наук Беларуси и Грузинской академией сельскохозяйственных наук.

Приветствуя и поздравляя Грузинскую сельскохозяйственную академию наук со знаменательным юбилеем, учёные Национальной академии наук Беларуси от всей души желают успешного осуществления всех планов и творческих замыслов, успехов на благо аграрной науки, счастья и процветания.

С уважением,

Председатель Президиума
Национальной академии
наук Беларуси,
академик

В.Т.Гусаков

2017 г.

5.6.5. ლატვიის სოფლის მეურნეობის და სატყეო მეცნიერებათა

Address: Academy Square 1, Riga, LV-1050; Phones: 67225361; E-mail: lza@lza.lv
www.llmza.lv

28 November 2017

Dr. Prof. Academician Guram Aleksidze
President
Georgian Academy of Agricultural Sciences

Dear Mr. President!

I am honored and delighted to extend to you personally and all academicians of the Georgian Academy of Agricultural Sciences hearty congratulations on the occasion of the 60th anniversary of the Academy.

An anniversary is often about relationship and also an opportunity to remember, to reflect, to be reminded of the debt we owe to those who have gone before us.

The worldly wisdom and practical experience have taught us that smaller countries and nations generally suffer similar hardships and enjoy similar benefits, and thereby it is crucial to learn from each other in order to survive on the international scene. Thus, availing of the opportunity let me express our modest invitation to establish closer links in the future, to maintain regular exchange of information for the mutual benefit of our scientific communities.

Wishing you all happiness, prosperity and continuous development of science. May these Anniversary Celebrations be a successful and memorable event!

Yours sincerely,

Academician, Professor, Dr.habil.oec. Baiba Rivža
President of LAAFS

5.6.6. ტაჯიკეთის სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემია

АКАДЕМИЯ ИЛМҲОИ
КИШОВАРЗИИ ТОҶИКИСТОН
734025, ш. Душанбе, хиёбони Рӯдакӣ, 21а
тел. 221-70-04, факс 221-37-57
E-mail: aikt91@mail.ru

ТАДЖИКСКАЯ АКАДЕМИЯ
СЕЛЬСКОХОЗЯЙСТВЕННЫХ НАУК
734025, г. Душанбе, пр. Рудаки, 21а
тел. 221-70-04, факс 221-37-57
E-mail: aikt91@mail.ru

№1506 от «06» 12 2017 г.

Президенту академии
сельскохозяйственных наук Грузии
академику Алексидзе Г.Н.

Уважаемый Гурам Николаевич!

От имени Президиум Таджикской академии сельскохозяйственных наук и от себя лично поздравляю Вас с 60 летним юбилеем Академии сельскохозяйственных наук Грузии. За эти годы аграрная наука Грузии прошла длинный и славный путь, что оказало решающее влияние на развитие сельскохозяйственного сектора, правильное определение его отраслевой структуры, технологическое совершенствование, повышение производственно-ресурсного потенциала и уровня производства.

От всей души желаю успехов во всех начинаниях, энергии и сил для реализации намеченных планов, добра и благополучия.

Я пользуюсь этой возможностью, чтобы подтвердить приверженность ТАСХН к дальнейшему укреплению сотрудничества между нашими двумя академиями.

С наилучшими пожеланиями,
искренне Ваш,
Президент ТАСХН

Асозода Н.М.

5.6.7. ICARDA - შპს-ის რეგიონების სოფლის მეურნეობის კვლევების საერთაშორისო ცენტრი

Международный центр сельскохозяйственных исследований в засушливых регионах
ПРОГРАММА КГМСХИ ДЛЯ ЦЕНТРАЛЬНОЙ АЗИИ И ЮЖНОГО КAVKAZA

Исх. № 0512-7

5 декабря 2017 г.

Президенту Грузинской академии
сельскохозяйственных наук
Академику Алексидзе Г.Н.

Уважаемый Гурам Николаевич!

Сердечно поздравляю Вас и Ваших коллег с 60-летием со дня основания Грузинской академии сельскохозяйственных наук!

Создание Грузинской академии сельскохозяйственных наук в 1957 году по инициативе выдающихся ученых стало историческим событием в организации аграрной науки в стране, позволили консолидировать передовые научные силы, проводить фундаментальные сельскохозяйственные исследования и ускорить внедрение сельскохозяйственных разработок грузинских ученых в практику.

В этот праздничный день мы отдаем дань уважения всем, кто стоял у истоков ее создания и на протяжении многих лет работал над развитием приоритетных для страны направлений научных исследований в сельском хозяйстве.

Вклад ученых Грузинской академии сельскохозяйственных наук в аграрную науку Грузии трудно переоценить. Особое внимание всегда уделялось выведению новых сортов и гибридов сельскохозяйственных культур, разработке прогрессивных, зональных технологий возделывания сельскохозяйственных культур, системам обработки почвы, селекции и семеноводству, животноводству, а также обеспечению продовольственной безопасности страны.

Отрадно, что сегодня Вы достойно продолжаете славные традиции предшественников, своим созидательным трудом содействуете укреплению огромного потенциала Академии и грузинской сельскохозяйственной науки в целом.

Желаю Вам крепкого здоровья, успехов и реализации всех намеченных планов.

С уважением,

Рам Шарма
Региональный координатор
ИКАРДА

Dear Acad. Guram Aleksidze:

I join Dr. Solh to extend ICARDA's and my sincere congratulations to you and the Georgia's Academy of Agricultural Sciences on the 60th Anniversary. I would like to take this opportunity to acknowledge your strong commitment and capable leadership in leading the Academy and positioning it so highly at national, regional and international levels. Your outstanding contribution to Georgia- ICARDA partnership, CACAARI and the CGIAR Eco-regional program for CAC region have been remarkable, many thanks indeed. With best wishes to you, your family and the Academy for continued success and prosperity.

Kind regards,

Kamel Shideed I Assistant Director General for International Cooperation and Communication

5.6.8. საერთაშორისო ბიომრავალფეროვნების ცენტრი (იტალია)

Dear Professor Aleksidze,

I am very pleased to congratulate the Georgian Academy of Agricultural Sciences on the 60th anniversary of its foundation.

The Academy is renowned for leading and coordinating research on agrobiodiversity conservation and utilization in Georgia and as the focal point for the Central Asian and Transcaucasian Network on Plant Genetic Resources.

Bioversity International and the European Cooperative Programme for Plant Genetic Resources (ECPGR) hosted by Bioversity International have a long history of successful collaboration with the Academy. The Academy has been instrumental in promoting active participation of Georgia in the ECPGR since 2004 and ensuring collaboration with ECPGR initiatives such as the EURISCO catalogue and the AEGIS genebank integrated system.

Georgian members have thus been able to contribute to and benefit from the activities of the ECPGR Working Groups, in particular by chairing the Vitis Working Group and co-chairing the Beta Working Group. Meetings organized in Tbilisi reinforced bridges for collaboration of Georgian scientists with European partners (Third Meeting of the Working Group on Malus/Pyrus, 25-27 October 2006 and Second Meeting of the Working Group on Cucurbits, 9-11 November 2010).

Collaboration between the Academy and Bioversity International has been particularly successful through development in the early 2000s of the project on 'Conservation and sustainable use of grapevine genetic resources in the Caucasus and Northern Black Sea region'. A large set of grapevine genetic resources in Georgia were identified, described and properly conserved both in local field collections and as safety-duplicates abroad.

Once again congratulations and best wishes for continuing success and collaboration.

Sincerely, **M. Ann Tutwiler**, Director General, **Bioversity International**.

Dear Guram Nikolayevich,

Please, allow me to use this opportunity and wish to all scientists of Georgian Academy of Agricultural Sciences and to you personally strong health, prosperity and well-being, new achievements in your research, educational and development activities for benefit of Georgian people and humanity in global.

Congratulation address on behalf of Bioversity to be signed by Ann Tutwiler, Director General will be sent to you soon.

With warm regards, Muhabbat Turdieva, Regional Coordinator Bioversity International(IPGRI).

5.6.9. CACAARI - ცენტრალური აზიის სამეცნიერო-კვლევითი ცენტრების ასოციაცია (უზბეკეთი)

Уважаемые коллеги, дорогие друзья,
С большой радостью сообщаем Вам о знаменательном событии 60 летнем юбилее Академии сельскохозяйственных наук Грузии.
Это событие знаменательно для нас еще тем, что сельскохозяйственная академия Грузии во главе с академиком Гурам Николаевичем Алексидзе председателем Руководящего и Исполнительного комитетов АСНИОЦАК является одной из ведущих Национальных систем Сельскохозяйственных исследований для развития в регионе Центральной Азии и Южного Кавказа.

Позвольте нам пожелать всем членам и сотрудникам Академии больших успехов и благополучия в работе.

С наилучшими поздравлениями
Секретариат АСНИОЦАК.

Dear colleagues, dear friends,
with great pleasure we inform you about the event of the 60 year anniversary of Georgia's Academy of agricultural sciences. This event is significant to us that the agricultural Academy of Georgia headed by academician Guram Nikolayevich Aleksidze Chairman of the Steering and Executive committees of CACAARI is one of the leading national Agricultural research systems for development in the region of Central Asia and the South Caucasus.

Let us wish all members and staff of the Academy great success and well-being at work.

With best greetings
CACAARI Secretariat.

5.6.11. შპრაბნის ბორესურსების ღა გუნებათსარგებლობის
ეროვნული უნივერსიტეტი

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
(НУБІП України)

вул. Героїв Оборони, 15, м. Київ, 03041, тел.: (044) 527-82-42, тел./факс: (044) 257-71-55
E-mail: rectorat@nubip.edu.ua • Код ЄДРПОУ 00493706

11.12.2017 № 3311

На № _____ від _____

Президенту Грузинской академии
сельскохозяйственных наук, академику,
профессору Гураму Алексидзе

Уважаемый господин Президент!
Глубокоуважаемые коллеги и друзья!

От имени коллектива Национального университета биоресурсов и природопользования Украины поздравляем научное сообщество Академии сельскохозяйственных наук Грузии с 60-летием со дня основания.

60 лет в историческом измерении – это миг, но для Вас, всех ученых, сотрудников и ветеранов – это важный период времени по своей значимости. За этот период Академия прошла славный путь, реализуя свой большой потенциал в различных направлениях аграрной науки. Научные результаты широко представлены в более чем 10 тысяч научных публикациях, около 400 изобретениях и патентах, новых сортах и гибридах, новых технологиях. Это показатель высокого профессионализма вашего коллектива, его интеллектуального и технологического потенциала и, конечно, вашего умения справляться со сложными научными задачами.

Важно отметить и международную деятельность Академии, которая представлена в более чем 20-ти международных организациях, имеет договора о сотрудничестве с научно-исследовательскими академиями сельского хозяйства ведущих стран мира.

Мы от всей души желаем Вашему коллективу здоровья и благополучия, дальнейших успехов, новых свершений и открытий в развитии фундаментальных и прикладных исследований в аграрной сфере.

Благодарим Вас за сотрудничество и надеемся на развитие наших дружественных связей в будущем.

С уважением

Ректор, профессор

Станислав Николаенко

Виконавець: Ткачук В.А.

Тел.: 527-89-59

Файл: \\10.3.0.10\doc_nau\2017\List-2017\List-2017-3425.rtf

*Многоуважаемые коллеги
Академии аграрных наук Грузии!*

*Искренне поздравляем вас с Юбилеем – 60-летием
со дня образования Академии аграрных наук!
Академия аграрных наук Грузии является флагманом
в системе организации, координирования и научного
обеспечения сельского хозяйства страны, участвует
в стратегических инновационных программах развития
агропромышленного комплекса.*

*Желаем Академии аграрных наук долгой истории и крепких
традиций, а коллективу сотрудников – доброго здоровья,
новых творческих свершений, удачи и успехов!*

*Мы уверены, что Академию аграрных наук Грузии
ждут новые научные победы и достижения!
Желаем Вам новых открытий, богатства талантами и
успешной работы во благо процветания Грузии!*

*С огромным уважением и теплыми воспоминаниями,
коллектив факультета животноводства и водных биоресурсов
Национального университета биоресурсов и природопользования
Украины*

*Декан факультета
животноводства и водных биоресурсов
НУБиП Украины*

5.6.12. შიგნითი პროცესული აპარატი უნივერსიტეტი (შპრანა)

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІННИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

вул. Сонячна, 3, м. Вінниця, 21008, тел. (0432) 46-00-03,
email: office@vsau.org, rector@vsau.org, код ЄДРПОУ 00497236

8 2017 р. № 12-44-2851
на № 12-44-2851 від _____

Президенту Академии
сельскохозяйственных наук Грузии
Гураму Алексидзе

От многочисленного научно-педагогического коллектива Винницкого национального аграрного университета примите искренние поздравления в связи со знаменательным событием 60-летия Академии сельскохозяйственных наук Грузии.

Большой потенциал Академии, широкие международные связи, многочисленные достижения в научной сфере свидетельствуют о высочайшем уровне научной организации.

Искренне желаем коллективу Академии процветания, успехов во всех начинаниях, выхода на новые уровни и достижения во всех специализированных отраслях, постоянного престижа и высокого статуса, ответственных и целеустремлённых сотрудников, а также больших возможностей для их самореализации. Гениальных идей, легкой их реализации, финансовой независимости и гордости за принадлежность к научному миру Вашей страны и других стран мира.

С уважением,

Президент университета

Григорий Калетник

№ 002686

Ректор университета

Виктор Мазур

5.6.13. ბიოლოგიურ მეურნეობათა ასოციაცია (საქართველო)

ბიოლოგიურ მეურნეობათა ასოციაცია

BIOLOGICAL FARMING ASSOCIATION

biolarm@elkana.org.ge

გაზაფხულის ქ. № 61

61 Gazaphuli str., 0186

www.elkana.org.ge

0186 თბილისი

Tbilisi, Georgia

ტელ./ფაქსი +995 32 253 64 87

Tel./Fax: +995 32 253 64 87

02/1-55

30.11.17

საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა

აკადემიის პრეზიდენტს,

ბატონ გურამ ალექსიძეს

მ ი ლ ც ვ ა

ბატონო გურამ,

ბიოლოგიურ მეურნეობათა ასოციაცია „ელკანას“ თანამშრომლებისა და წევრების სახელით გილოცავთ საიუბილეო თარიღს - საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის 60 წლისთავს.

ასოციაცია „ელკანა“ 1996 წლიდან რეგულარულად და აქტიურად თანამშრომლობს სოფლის მეურნეობის აკადემიასთან. ამ წლების მანძილზე ჩვენმა ორგანიზაციამ ბევრჯერ მიმართ კონსულტაციისათვის აკადემიის სხვადასხვა დარგის წამყვან მეცნიერებს და კვალიფიკური რეგებიც მივიღეთ, რაც აისახა სხვადასხვა პუბლიკაციებშია თუ პრეზენტაციებში. ჩვენთვის განსაკუთრებით ღირებულია, რომ სოფლის მეურნეობის აკადემიის არსებულ და სამომავლო მეცნიერულ პრიორიტეტებს შორისაა ისეთი მნიშვნელოვანი საკითხები, როგორიცაა აგრარული ბიომრავალფეროვნების დაცვა, წიაღის ნაყოფიერების შენარჩუნებისა და ადღენის სისტემების დამუშავება, ბიოაგროწარმოების ხელშეწყობა, სურსათის უვნებლობა, სურსათის უსაფრთხოება და სხვ.

ვიმედოვნებთ, რომ ჩვენი თანამშრომლობა წარმატებით გაგრძელდება!

კიდევ ერთხელ გილოცავთ საიუბილეო თარიღს, გისურვებთ დღევრძელობას, წარმატებებს და დარწმუნებული ვართ, რომ სოფლის მეურნეობის აკადემიის ხელმძღვანელობისა და მეცნიერთა მრავალმხრივი ცოდნა, გამოცდილება და თანამედროვე მიდგომების გათვალისწინებით შემუშავებული სტრატეგიები ხელს შეუწყობს ახალი, პროგრესული მეთოდებისა და მიღწევების დანერგვას სოფლის მეურნეობაში.

პატივისცემით,

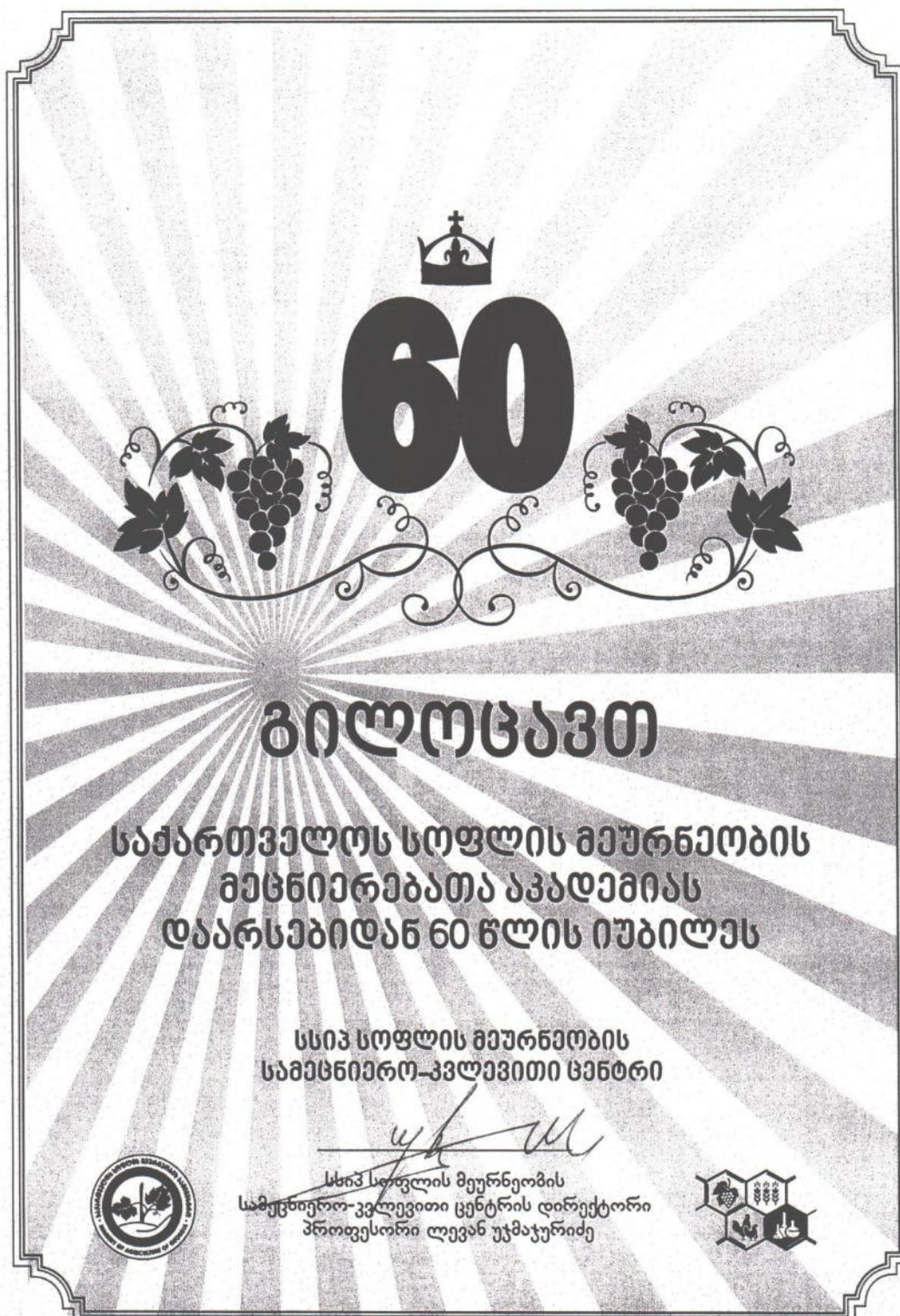
მარიამ ჯორჯაძე

დირექტორი

For **BIO**tiful Life!

Organic product | Biodiversity

5.6.14. სსიპ სოფლის მეურნეობის სამინისტროს სამეცნიერო-კვლევითი ცენტრი

**5.6.15. ევროპული სასწავლო უნივერსიტეტი
(ქ. გორი, საქართველო)**

***სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის პრეზიდენტს,
აკადემიკოსს ბატონ გურამ ალექსიძეს***

ევროპული სასწავლო უნივერსიტეტი და რექტორატი ამცობს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის მოღვაწეობით, მისი უდიდესი მიღწევებით, თავისი არსებობის 60 წლის განმავლობაში სოფლის მეურნეობის განვითარებაში მეცნიერული კვლევის საქმეში უდიდესი წარმატებებით.

სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიამ თავისი არსებობის მანძილზე უდიდესი წვლილი შეიტანა მსოფლიოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერული მიღწევების საქართველოში დანერგვისა და ახალი მეცნიერული მიღწევების აღმოჩენაში. მსოფლიოს სამეცნიერო წრეებს გააცნო საქართველოს სოფლის მეურნეობის ისტორიული ტრადიციები, და ამ ისტორიულ ფესვებზე აღმოცენებული ქართველი მეცნიერების მიღწევები. ამისათვის მნიშვნელოვანია ქართული მევენახეობისა და მეღვინეობის უძველეს დარგად აღიარება, ის რომ ღვინის წარმოების სამშობლოდ მსოფლიოს სამეცნიერო სფერომ საქართველო ერთხმად აღიარა ღვინის სამშობლოდ, ამ აღიარებაში უდიდესი დამსახურება სწორედ საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის ნაყოფიერი მოღვაწეობის შედეგია.

უკანასკნელ წლებში განსაკუთრებული აქტიურობითა და მიღწევებით გამოირჩევა მეცნიერებათა აკადემიის მოღვაწეობა სოფლის მეურნეობის ყველა დარგის თანამედროვე მოთხოვნილების დონეზე მიზანმიმართული განვითარებისათვის, მისი სტრუქტურული მართვის მეცნიერულ დონეზე წამოჭრილი ღონისძიებების პროგრამების შემუშავებაში..

ბატონო გურამ, ევროპული სასწავლო უნივერსიტეტი და მისი რექტორატი გულითადად გილოცავთ აკადემიის წარმატებულ მოღვაწეობას და მისი არსებობის 60 წლისთავს. ჩვენი უნივერსიტეტი და მისი სამეცნიერო შემადგენლობა მზად ვართ აქტიური მონაწილეობა მივიღოთ სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის მიღწევების დანერგვაში. მომავალ სპეციალისტებს შევასწავლოთ თქვენი და თქვენი აკადემიის მეცნიერული მიღწევები, პრაქტიკაში დავნერგოთ ყოველი ახალი გამოკვლევები და თქვენთან ერთად ჩვენი წვლილი შევიტანოთ საქართველოს სოფლის მეურნეობის აღმავლობის საქმეში.

საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის 60 წლის ნაყოფიერი და წარმატებული მოღვაწეობა დიდი მონაპოვარია საქართველოს სოფლის მეურნეობის სპეციალისტებისა და ამ სფეროში დასაქმებული ადამიანებისათვის, რისთვისაც დიდ მადლობას გიხდით და გისურვებთ ნაყოფიერ მოღვაწეობას და წარმატებებს მეცნიერულ საქმიანობაში.

უღრმესი პატივისცემით და კეთილი სურვილებით:

**ევროპული სასწავლო უნივერსიტეტის რექტორი,
პროფესორი ვ. სუხიშვილი
ქ. გორი 27 ნოემბერი, 2017 წ.**

5.6.16. მ ო ლ ო ც მ ბ ო

1. **Ashutosh Sarker, PhD.**
Regional Coordinator & Food Legume Breeder
ICARDA South Asia & China Regional Program
2. **Alex Morgounov, CIMMYT, (CIMMYT-Turkey),** ხორბლისა და სიმინდის გაუმჯობესების გაუმჯობესების საერთაშორისო ცენტრი – ტაშკენტის ოფისი;
3. **Grzegorz Raczka, prof. Poland,** პოზნანის ბუნებათსარგებლობის უნივერსიტეტი (პოლონეთი);
4. **Доктор Баян Алимгазинова,** Казахстан, ყაზახეთის კვლევითი სამსახურის ყოფილი დირექტორი;
5. **Др. Вугар Бабаев,**
Директор Парка Высоких Технологий (ПВТ)
Национальной Академии Наук Азербайджана (НАНА)
Председатель Совета Правления
Гянджинской Ассоциации Агробизнеса (ГАБА)
Азербайджанская Республика;
6. **Tamara Lugovaya**
консультант Главного управления международного научно-технического сотрудничества аппарата НАН Беларуси;
7. **Dr. Ismahane A. Elouafi**
On behalf of ICBA, I would like to congratulate you and the Georgian Academy of Agricultural Sciences for its 60th Anniversary.
8. **Prof. Mufabat Turdieva – Biovercity International-ის** ცენტრალური აზიის ოფისი, ტაშკენტი;
9. **Shakhodat Bobokulova**
ICARDA-CAC I Science for Better Livelihoods in Dry Areas
Tashkent, Uzbekistan;
10. **Hong Jae Park, from s. Korea,** სამხრეთ კორეის სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემია, ბიომრავალფეროვნების ცენტრი;
11. **Raj Paroda, ICARDA –ს** ყოფილი კოორდინატორი ცენტრალურ აზიასა და კავკასიაში;
12. **Mahmoud El Solh**
Regional Program for Central Asia and Caucasus (CAC) as for Georgia –
ICARDA fruitful collaboration, საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის უცხოელი წევრი.

13. Dr. Tanzila Ergasheva,

Chief Specialist on International Relations Tajik Academy of Agricultural Science,

**5.6.17. ოფორმაცია ევროპის სოფლის მეურნეობის,
სურსათის და გუნებათსარგებლობის აკადემიების
კავშირის ვებ-გვერდი - UEAA. info**

**(UNION OF EUROPEAN ACADEMIES FOR SCIENCE APPLIED TO
AGRICULTURE, FOOD AND NATURE – UEAA)**

60th anniversary of the Georgian Academy of Agricultural Sciences

12.12. 2017

Georgian Academy of Agricultural Sciences has passed a long and reputable path which determined the steady development of Georgian agriculture. The Academy took active part in planning and management of the field, enhancement of technology, growth of production and resource potential, and extension of production.

Georgian Academy was founded on December 12, 1957. Initially it included 14 academicians and 8 correspondent members. Today the academy has thirty Full Members, Academicians, three Corresponding Members and two Honorable Members. The scientific potential of the Academy has reflected on the development of the field of agriculture.

The scope of the scientific work carried out by Georgian researchers is large and it encompasses the following: new varieties of plants and animals and hybrids, zonal technologies, soil treatment, schemes of seed rotation, agrochemical cartography, land cadastre, soil fertility and rehabilitation, integrated systems against the harmful pests, diseases and weeds, advanced agricultural machines and technologies for different agricultural zones, water resource management, drying of Kolkheti lowlands and its utilization for agriculture, strategic schemes for economic expansion of agrarian sector, new technologies for food industry, and other issues which laid the foundation for holistic approach to development of complex zonal systems of agriculture in Georgia.

“The State Program for Development of Forest Industry” and official documents for forest protection were prepared based on which “Law on Forest” was passed. Also, the program for constructing wind-protecting zones was designed.

The structure of the Academy consists of scientific departments directed by academician – secretaries; The Academy is the umbrella for a number of units, such as: The national coordinators’ system, the Center for raising qualification of farmers and agricultural specialists. Also there is a Coordinating Center for agrobiodiversity, a printing house “Agro”, the Foundation to sustain the development of agrarian science in Georgia, Experts’ Commission, and an international scientific-methodological journal “Moambe” which is published twice a year. Those centers function effectively under the leadership of the Academy.

The Academy cooperates with more than 20 international organizations, including CGIAR, CACAARI, ICARDA, CIMMYT, ICRISAT, BIOVERCITY int., CIP, BACSA. It is a member of the Union of European Academies for Science Applied to Agriculture, Food and Nature.

The Academy has signed the memorandums of cooperation with the Academies, Scientific Centers, Research Institutions, and the Universities of the following countries: Belarus, China, South Korea, Poland, Rumania, Ukraine, Kazakhstan, Azerbaijan, and other.

The Academy of Agricultural Sciences, throughout the history of his existence, has published more than 10 000 scientific works, among them 250 fundamental works, 165 text-books, has got the patents for 390 inventions; Also it has received 130 certificates for presenting innovations and has cultivated 25 new agricultural varieties.

The Academy is working to define future perspectives of development of agrarian science and to identify the priorities for each field of agriculture.

In 2013-2017, five international scientific conferences have been held and more than twelve scientific projects have been fulfilled funded by the Shota Rustaveli National Foundation of Georgia.

In accordance with 21st century demands and its further perspectives, the Academy should give priority to the problems, which address scientific, theoretical and practical issues, as well as technical and organizational ones. It should focus on working out complex recommendations, which will promote biodiversity and development of Georgian agriculture, endorse the production of ecologically pure product and focus on food safety, which is one of the most urgent problems of today.

თავი 6. საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის სამეცნიერო განყოფილებები

6.1. აბრონომიული სამეცნიერო განყოფილება

**განყოფილების აკადემიკოს მდივანი, აკადემიკოსი
ბობოლა მარგველაშვილი.**

განყოფილების წევრები – აკადემიკოსები: ალექსიძე გურამი, გასაძე იუზა, კვალაშვილი ვაჟა, მარგველაშვილი გოგოლა, ურუშაძე თენგიზი, ონიანი ჯუმბერი (გარდაიცვალა 2017 წლის ივლისში), ჩანქსელიანი ზაური, ჩხარტიშვილი ნოდარი, ცაგურიშვილი გივი (გარდაიცვალა 2017 წლის აგვისტოში), ცანავა ვალერიანი, ჯაბნიძე რევაზი, თურმანიძე თამაზი, ლიპარტელიანი ოთარი.

განყოფილებაში 2017 წელს ჩატარდა 7 სხდომა.

პირველი სხდომა ჩატარდა 21 იანვარს და განხილული იქნა საკითხები:

1. საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის აბრონომიული სამეცნიერო განყოფილების ანგარიში 2016 წელს გაწეული მუშაობისა და 2017 წლის პერსპექტიული სამუშაო გეგმის შესახებ –

მომხსენებლები: აკადემიკოს-მდივანი გოგოლა მარგველაშვილი; აგრონომიული სამეცნიერო განყოფილების სწავლული მდივანი რევაზ ლოლიშვილი.

2. აკადემიკოს გოგოლა მარგველაშვილის ანგარიში 2015 წელს ჩატარებული სამეცნიერო მუშაობის შესახებ.

3. ბაქტოფერტის გამოყენების შესახებ – მომხსენებელი: დიმიტრი კოსტარიოვი ტელეფია“საფერავი“-ის დირექტორი.

მეორე სხდომა ჩატარდა 20 თებერვალს და განხილული იქნა შემდეგი საკითხები:

1. საქართველოს სოფლის მეურნეობის კოორდინატორები.

2. აკადემიკოს ზაურ ჩანქსელიანის ანგარიში 2016 წელს ჩატარებული სამეცნიერო მუშაობის შესახებ.

3. ფარული კენჭისყრა საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის მიერ გამოცხადებულ კონკურსში აგრარულ სფეროში, აგრონომიის დარგში 2016 წლის საუკეთესო ნაშრომის გამოსავლენად: 1) ც. სამადაშვილი, პ. ნასყიდაშვილი – “კულტურულ მცენარეთა მეთესლეობა თესლმცოდნეობის საფუძვლებით” და 2. ზ. ბუკია, ც. ათამაშვილი, ნ. გოგია – “მცენარის ბიომორფოლოგია და სელექცია მედიცინის სამსახურში”.

მესამე სხდომა ჩატარდა 24 მაისს და განხილული იქნა საკითხები:

1. აკადემიკოს იუზა ვასაძის ანგარიში 2016 წელს ჩატარებული სამეცნიერო მუშაობის შესახებ.

2. აკადემიკოს ვაჟა კვალიაშვილის ანგარიში 2016 წელს ჩატარებული სამეცნიერო მუშაობის შესახებ.

3. აკადემიკოს რეზო ჯაბნიაშვილის ანგარიში 2016 წელს ჩატარებული სამეცნიერო მუშაობის შესახებ.

მეოთხე სხდომა ჩატარდა 21 ივნისს და განხილული იქნა საკითხები:

1. აკადემიის წევრ-კორესპონდენტის ოთარ ლიპარტელიანის ანგარიში 2016 წელს ჩატარებული სამეცნიერო მუშაობის შესახებ.

2. აკადემიის წევრ-კორესპონდენტის თამაზ თურმანიძის ანგარიში 2016 წელს ჩატარებული სამეცნიერო მუშაობის შესახებ.

3. აკადემიკოს ჯუმბერ ონიანის ანგარიში 2016 წელს ჩატარებული სამეცნიერო მუშაობის შესახებ.

მეხუთე სხდომა ჩატარდა 21 სექტემბერს და განხილული იქნა საკითხები:

1. მრავალწლოვანი კულტურების ჯიშთა გამოცდის სამსახურის აღდგენის შესახებ – მომხსენებელი: აკადემიკოსი ნოდარ ჩხარტიშვილი.

2. რევაზ ლოლიშვილის რეკომენდაციის: “ნიადაგის ნაყოფიერების ამაღლების ეკოლოგიურად უსაფრთხო აგროტექნოლოგია” რეცენზირების შესახებ.

მექვე სხდომა ჩატარდა 11 ოქტომბერს და განხილული იქნა საკითხები:

1. ვაზისა და ხეხილ-კენკროვანთაქართული გენოფონდის გამდიდრებისა და ახალი სელექციური ჯიშებით გაუმჯობესების შესახებ – მომხსენებელი: აკადემიკოსი ვაჟა კვალიაშვილი.

2. ნიადაგის ნაყოფიერების მართვა ორგანული და ინტენსიური მიწათმოქმედების პირობებში – მომხსენებელი: აკადემიკოსი გოგოლა მარგველაშვილი.

მეშვიდე სხდომა ჩატარდა 11 დეკემბერს და განხილული იქნა საკითხები:

1. ინფორმაცია საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის ნამდვილი წევრის (აკადემიკოსად) ასარჩევ კონკურსში (სპეციალობა 0101 აგრონომია, სპეციალიზაცია 010103 აგროტექნოლოგია) მონაწილე კანდიდატების შესახებ – **მომხსენებელი:** აგრონომიული სამეცნიერო განყოფილების აკადემიკოს-მდივანი, აკადემიკოსი **გოგოლა მარგველაშვილი**.

2. საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის ნამდვილი წევრის (აკადემიკოსად) ასარჩევ კონკურსში (სპეციალობა 0101 აგრონომია, სპეციალიზაცია 010103 აგროტექნოლოგია) მონაწილე კანდიდატების მოხსენებები სამეცნიერო მოღვაწეობის შესახებ.

საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის წევრ-კორესპოდენტი, სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი **ოთარ ლიპარტელიანი** (რეგლამენტი – 15 წუთი).

ქუთაისის აკაკი წერეთლის უნივერსიტეტის რექტორის მოადგილე, სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი **როლანდ კოპალიანი** (რეგლამენტი – 15 წუთი).

3. საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის ნამდვილი წევრის (აკადემიკოსად) ასარჩევ კონკურსში (სპეციალობა 0101 აგრონომია, სპეციალიზაცია 010103 აგროტექნოლოგია) მონაწილე კანდიდატებისათვის რეკომენდაციის ან დაშვების მიცემის შესახებ (**ფარული კენჭისყრა**).

6.1.1. აგრონომიული სამეცნიერო განყოფილების 2017 წლის სამუშაო გეგმა.

№	საკითხების (თემების) დასახელება	განხილვის დრო	პასუხისმგებელი შესრულებაზე	შენიშვნა
1	2	3	4	5
1	აკადემიის აგრონომიული სამეცნიერო განყოფილების ანგარიში 2016 წელს გაწეული მუშაობისა და 2017 წლის პერსპექტიული სამუშაო გეგმის შესახებ	იანვარი	აკადემიის აგრონომიული სამეცნიერო განყოფილების აკადემიკოს-მდივანი, აკადემიკოსი გოგოლა მარგველაშვილი; აკადემიის სამეცნიერო განყოფილებების სწავლული მდივანი, დოქტორი რევაზ ლოლიშვილი	
2	აკადემიკოს გოგოლა მარგველაშვილის ანგარიში 2016 წელს ჩატარებული სამეცნიერო მუშაობის შესახებ	იანვარი	აკადემიის აგრონომიული სამეცნიერო განყოფილების აკადემიკოს-მდივანი, აკადემიკოსი გოგოლა მარგველაშვილი	

4	საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის აგრონომიული მიმართულების ეროვნული კოორდინატორების მიერ 2016 წელს ჩატარებული სამეცნიერო მუშაობის შედეგებისა და 2017 წლის ამოცანების შესახებ	თებერვალი	საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის აგრონომიული მიმართულების ეროვნული კოორდინატორები	
5	აკადემიკოს ზაურ ჩანქსელიანის ანგარიში 2016 წელს ჩატარებული სამეცნიერო მუშაობის შესახებ	თებერვალი	აკადემიკოსი ზაურ ჩანქსელიანი	
6	აკადემიკოს ვალერიან ცანავას ანგარიში 2016 წელს ჩატარებული სამეცნიერო მუშაობის შესახებ	მარტი	აკადემიკოსი ვალერიან ცანავა	
7	სუბტროპიკულ მემცენარეობაში ორგანული წარმოების პერსპექტივების შესახებ	მარტი	აკადემიკოსი ვალერიან ცანავა	
8	აკადემიკოს რეზო ჯაბნიძის ანგარიში 2016 წელს ჩატარებული სამეცნიერო მუშაობის შესახებ	აპრილი	აკადემიკოსი რეზო ჯაბნიძე	
9	საქართველოს სოფლებში არსებული მდგომარეობისა და უახლოეს მომავალში მათი აღორძინების პერსპექტივების შესახებ	აპრილი	აკადემიკოსი რეზო ჯაბნიძე	
10	აკადემიკოს გივი ცაგურიშვილის ანგარიში 2016 წელს ჩატარებული სამეცნიერო მუშაობის შესახებ	აპრილი	აკადემიკოსი გივი ცაგურიშვილი	
11	აკადემიკოს ნოდარ ჩხარტიშვილის ანგარიში 2016 წელს ჩატარებული სამეცნიერო მუშაობის შესახებ	მაისი	აკადემიკოსი ნოდარ ჩხარტიშვილი	
12	აკადემიკოს ვაჟა კვალიაშვილის ანგარიში 2016 წელს ჩატარებული სამეცნიერო მუშაობის შესახებ	მაისი	აკადემიკოსი ვაჟა კვალიაშვილი	
13	აკადემიკოს იუზა ვასაძის ანგარიში 2016 წელს ჩატარებული სამეცნიერო მუშაობის შესახებ	მაისი	აკადემიკოსი იუზა ვასაძე	

14	აკადემიის წევრ- კორესპონდენტის ოთარ ლიპარტელიანის ანგარიში 2016 წელს ჩატარებული სამეცნიერო მუშაობის შესახებ	იენისი	აკადემიის წევრ- კორესპონდენტი ოთარ ლიპარტელიანი	
15	აკადემიის წევრ- კორესპონდენტის თამაზ თურმანიძის ანგარიში 2016 წელს ჩატარებული სამეცნიერო მუშაობის შესახებ	იენისი	აკადემიის წევრ- კორესპონდენტი თამაზ თურმანიძე	
16	აკადემიკოს ჯუმბერ ონიანის ანგარიში 2016 წელს ჩატარებული სამეცნიერო მუშაობის შესახებ	იენისი	აკადემიკოსი ჯუმბერ ონიანი	
17	დასავლეთ საქართველოს ტენიან სუბტროპიკულ ზონაში გაგრძელებულ ძირითად ნიადაგებზე თხილის კულტურის ოპტიმალური განოყიერების სისტემის შემუშავების შესახებ	იელისი	აკადემიკოსი ზაურ ჩანქსელიანი	
18	მრავალწლოვანი კულტურების ჯიშთა გამოცდის სამსახურის აღდგენის შესახებ	სექტემბერი	აკადემიკოსი ნოდარ ჩხარტიშვილი	
19	ვაზისა და ხეხილ- კენკროვანთა ქართული გენოფონდის გამდიდრებისა და ახალი სელექციური ჯიშებით ხარისხობრივი გაუმჯობესების შესახებ	ოქტომბერი	აკადემიკოსი ვაჟა კვალიაშვილი	
20	საქართველოს სოფლის მეურნეობაში გამოსაყენებლად ნებადართული სასუქების რეგისტრაციის შესახებ	ოქტომბერი	აკადემიკოსი გოგოლა მარგველაშვილი	
21	სიმიინდის გენეტიკა- სელექციის, მეთესლეობის დღევანდელი	ნოემბერი	აკადემიის წევრ- კორესპონდენტი ოთარ	

	მდგომარეობისა და სამომავლო პერსპექტივების შესახებ		ლიპარტელიანი	
22	კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებული ატმოსფერული მოვლენების სოფლის მეურნეობაზე ზეგავლენის მონიტორინგის შედეგების შესახებ	დეკემბერი	აკადემიის წევრ-კორესპონდენტი თამაზ თურმანიძე	

6.1.2. აგრონომიული სამეცნიერო განყოფილების 2017 წლის ღონისძიებების გეგმა

№	ღონისძიების დასახელება	განხილვის ფორმა	ჩატარების თარიღი	პასუხისმგებელი ჩატარებაზე	შენიშვნები
1	2	3	4	5	6
1	გასვლითი სემინარი მემარცვლეობაში	სემინარი (გარდაბანი)	ივლისი	აგრონომიული სამეცნიერო განყოფილება (აკად. წ/კ ო. ლიპარტელიანი)	
3	მეცნიერები ფერმერებთან	გასვლითი კონფერენცია კახეთში	ოქტომბერი	აგრონომიული სამეცნიერო განყოფილება	
4	კონფერენცია მიძღვნილი საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის დაარსებიდან 60 წლისადმი	კონფერენცია	ოქტომბერი	სამეცნიერო განყოფილებები აკადემიური დეპარტამენტი	
5	მეცნიერებისა და ინოვაციების საერთაშორისო კვირეული - სამეცნიერო კონფერენცია	კონფერენცია	ნოემბერი	სამეცნიერო განყოფილებები	
6	ნიადაგის მსოფლიო დღისადმი მიძღვნილი კონფერენცია –	კონფერენცია	დეკემბერი	სამეცნიერო განყოფილებები	
7	გასვლითი სამეცნიერო კონფერენცია აკ. წერეთლის ქუთაისის	კონფერენცია		სამეცნიერო განყოფილებები	

	სახელმწიფო უნივერსიტეტში				
8	გასვლითი მრგვალი მაგიდა აკადემიის აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის სამეცნიერო- საკოორდინაციო ცენტრში	მრგვალი მაგიდა		სამეცნიერო განყოფილებები	

6.1.3. აბრონომიული სამეცნიერო განყოფილების წევრების 2017 წლის ანგარიშები

6.1.3.1. აკადემიკოსი ბურამ ალექსიძე

2017 წელს, აკადემიის პრეზიდენტის თანამდებობით გათვალისწინებული სამუშაოების გარდა აკად. გ. ალექსიძის მიერ ჩატარებული იქნა შემდეგი სამუშაოები: ასრულებდა ცენტრალური აზიისა და სამხრეთ კავკასიის ქვეყნების სასოფლო-სამეურნეო კვლევითი ორგანიზაციების ასოციაციის თავმჯდომარის მოვალეობას; FAO-ს ხაზით – ტროპიკული ქვეყნების სოფლის მეურნეობის განვითარების პარტნიორთა წევრის მოვალეობას; ქართული ენციკლოპედიის სოფლის მეურნეობის განყოფილების ხელმძღვანელის თანამდებობას; აკადემიის მცენარეთა გენეტიკური რესურსების საკოორდინაციო საბჭოს თავმჯდომარის მოვალეობას; აკადემიის აკადემიური საბჭოს თავმჯდომარის მოვალეობას; ამავე დროს არის საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემიის ეკოლოგიის, აგრეთვე მაღალი ტექნოლოგიების კომისიის წევრი და სხვა.

საკუთარი ინიციატივით, ორგანული ქიმიის ინსტიტუტის და ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტის თანამშრომლებთან ერთად ასრულებდა სამეცნიერო თემის “აზიური ფაროსანას წინააღმდეგ ახალი პრეპარატის ეფექტურობის შესწავლაზე” მუშაობას, როგორც თემის ხელმძღვანელი. საკითხი მზადდება შ. რუსთაველის ფონდში წარსადგენად.

2017 წელს აკად. გ. ალექსიძემ მონაწილეობა მიიღო 7 საერთაშორისო ღონისძიებაში, საიდანაც გამოვეყოფით:

- ტროპიკული ქვეყნების სოფლის მეურნეობის განვითარების პარტნიორთა ასამბლეის სხდომა, მოხსენება – “ცენტრალური აზიისა და სამხრეთ კავკასიის ქვეყნების წინაშე მდგარი პრობლემების ანალიზი თანამედროვე ეტაპზე”, (20-22 სექტემბერი, 2017) ქ. ვიენტიენი (ლაოსი);

- “თანამედროვე სასოფლო – სამეურნეო ინოვაციების ფორუმი”, სადაც აკად. გ. ალექსიძეს მიერ გაკეთებული იქნა მოხსენება ორჯერ, თემაზე: “აგრობიომრავალფეროვნება საქართველოში”, (29.11-04.12.2017), ქ. ჯიანგსუ (ჩინეთი);
 - საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია თემაზე: “მევენახეობა და მეღვინეობა ევროპის ქვეყნებში – ისტორიული ასპექტები და პერსპექტივები”, (25-27 ოქტომბერი, 2017), ქ. თბილისი.
- აკად. გ. ალექსიძის მიერ თანაავტორებთან ერთად გამოქვეყნებული იქნა ერთი მონოგრაფია ევროკავშირის დაფინანსებით “მცენარეთა დაცვა” (მეორე გამოცემა). მონოგრაფიაში აღწერილია საქართველოში გავრცელებული ძირითადი სასოფლო – სამეურნეო კულტურების დაცვის ინტეგრირებული ღონისძიებები, ამავე დროს განხილულია ცალ-ცალკე ბრძოლის აგროტექნიკური, სელექციური, ფიზიკური, ქიმიური, ბიოლოგიური და ინტეგრირებული მეთოდები, მათი დადებითი და უარყოფითი მხარეები. ცალკე გამოყოფილია ძირითადი მავნებლების და დაავადებების პროგნოზირების მეთოდები.

გამოქვეყნებული იქნა 8 სამეცნიერო სტატია:

1. ვაზის ინტეგრირებული დაცვა მავნებლებისა და დაავადებებისაგან საქართველოში. საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია “მევენახეობა და მეღვინეობა ევროპის ქვეყნებში – ისტორიული ასპექტები და პერსპექტივები”, 25-27 ოქტომბერი, 2017, გვ. 16-19. Integrated Protection of Grape from Pests and Diseases in Georgia. International scientific conference “Viticulture and Wine-Making in European Countries – Historical Aspects and Prospects”.
2. კლიმატის ცვლილების გავლენა ვაზის განვითარებასა და მოსავალზე საქართველოში (კახეთი). საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია “მევენახეობა და მეღვინეობა ევროპის ქვეყნებში – ისტორიული ასპექტები და პერსპექტივები”, 25-27 ოქტომბერი, 2017, გვ. 20-23. Impact of the Climate Change on Grape Development and the Yield in Georgia (Kakheti). International scientific conference “Viticulture and Wine-Making in European Countries – Historical Aspects and Prospects”. Aleksidze G., Japaridze G., Gogitidze V., Maghradze D.
3. სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემია 60 წლისთავს თვალსაჩინო მიღწევებით ეგებება. საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის “მოამბე”, №2(38), 2017, გვ. 4-10;
4. სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემია – ახლებური ხედვებით, ახალი გამოწვევების წინაშე. საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის “მოამბე”, №1(37), 2017, გვ. 4-9.
5. კახეთის მევენახეობის რეგიონში წაყინვების აგროკლიმატური დახასიათება. საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის “მოამბე”, №1(37), 2017, გვ. 42-44;
6. ვაზის ჯიშების ყინვაგამძლეობა და დაზიანების შემცირების ღონისძიებები კახეთში. საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის “მოამბე”, №1(37), 2017, გვ. 45-48.
7. მეთესლეობის სახელმწიფოებრივი რეგულირების შესახებ. საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის “მოამბე”, №1(37), 2017, გვ. 160-162.
8. სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის 60 წლისთავი, ჟურნალი “ახალი აგრარული საქართველო”, თბილისი, №12, დეკემბერი, 2017.

პროგნოზი მცენარეთა დაცვის მიმართულებით:

ამ სფეროში განსახორციელებელი კვლევის ძირითადი, სტრატეგიული და პრიორიტეტული მიმართულებებია:

- მცენარეთა ინტეგრირებული დაცვა, რომელიც ითვალისწინებს ბრძოლის ქიმიური, ბიოლოგიური, მიკრობიოლოგიური, აგროტექნიკური, ბიოტექნიკური, სელექციური და სხვა მეთოდების კომპლექსურ გამოყენებას;
- მავნებლების, დაავადებებისა და სარვევლა მცენარეთა შესწავლა და მათ წინააღმდეგ ბრძოლის ღონისძიებების დამუშავება, მავნე ორგანიზმთა ბიოლოგიის, ეკოლოგიისა და გავრცელების დინამიკის, აგრეთვე მათი მარეგულირების ფაქტორების მცენარეთა ორგანიზმებთან შეთანაწყობის დადგენის საფუძველზე;
- სასოფლო-სამეურნეო კულტურების მავნე ორგანიზმებისაგან დაცვის მიზნით მომავალშიც ფართოდ იქნება გამოყენებული ფოსფორორგანული, პირეტროიდული და სხვა ჯგუფის პრეპარატები, მათი ეკოლოგიურად მისაღები პარამეტრების გათვალისწინებით;
- პესტიციდებისადმი წაყენებული იქნება შემდეგი მოთხოვნები: ისინი ეფექტური უნდა იყოს შედარებით ნაკლები კონცენტრაციითა და ნორმებით გამოყენებისას, უნდა ახასიათებდეს მაღალი შერჩევითი უნარი თბილის-სხლიანების, ადამიანთა და ცხოველთა მიმართ, დაბალი ტოქსიკურობა და უვნებლობა გარემო პირობებისადმი;

ამას გარდა, უახლოეს მომავალში კვლევის მიმართულებები იქნება:

- გაგრძელება პირეტროიდულ, ფოსფორორგანულ და სხვა ახალ შენაერთთა კვლევა და საწარმოო გამოცდა, იმ მიზნით, რომ დადგინდეს მათი გავლენა მავნე სახეობების რიცხოვნობის დინამიკაზე;
- სასოფლო-სამეურნეო კულტურებში (ხეხილი, ვაზი, ციტრუსები, ბოსტნეული და სხვა) შესწავლილი იქნება პესტიციდების დეტოქსიკაციის პროცესი და მათი ნარჩენები;
- გაგრძელება სისტემური ფუნგიციდების მოქმედების ხასიათისა და ეფექტურობის შესწავლა;
- გამოკვლევები მიმართული იქნება ისეთი ახალი ინსექტოაკარიციდების შესასწავლად, რომლებიც გამოირჩევიან ნაკლებტოქსიკურობით თბილის-სხლიანთა და სასარგებლო ენტომოაკარიფაუნის მიმართ. გამოკვლევათა მიზანი იქნება ამ პრეპარატების ჩართვა ინტეგრირებული ბრძოლის სისტემებში;
- კვლევის ახალი მეთოდების გამოყენებით ნიადაგსა და მცენარეში შესწავლილი იქნება წარმოებაში გამოყენებული პესტიციდების ნარჩენების მეტაბოლიზმის პროცესი, რის საფუძველზეც დაზუსტდება ამ პრეპარატების რაციონალური გამოყენების რეგლამენტები;
- შემდგომ განვითარებას ჰპოვებს მცენარეთა დაცვის ბიოლოგიური და მიკრობიოლოგიური მეთოდები და ამასთან დაკავშირებული გამოკვლევები;
- უკანასკნელ ათწლეულებში ფართო გამოყენება ჰპოვა სოფლის მეურნეობასა და სატყეო მეურნეობაში ბრძოლის გენეტიკური მეთოდების კვლევამ, რომელიც ხორციელდება ბიოლოგიურად აქტიური ნივთიერებე-

ბის (სტერილანტები, ფერომონები, ჰორმონალური პრეპარატები და სხვა) გამოყენების გზით. ფერომონების გამოყენება დიდ ტექნიკურ და ეკონომიკურ ეფექტს იძლევა საკარანტინო მავნებლების გავრცელების ზღვრების დასადგენად. გამოკვლევები ამ მიმართულებით კვლავ ინტენსიურად და ფართო მასშტაბით გაგრძელდება;

- ინტეგრირებული ბრძოლის სისტემაში გათვალისწინებული იქნება სასიგნალო ტიპის ბიოლოგიურად აქტიური ნივთიერებების გამოყენება, რომლებიც არეგულირებენ ბუნებაში მავნე ორგანიზმების განვითარებასა და გავრცელებას. კვლევის შედეგები (მეთოდები და ტექნოლოგიები) საშუალებას მოგვცემს არა მარტო მნიშვნელოვნად შემცირდეს მავნე ორგანიზმთა მოქმედება გარემოსა და ბიოცენოზის სასარგებლო ელემენტებზე, არამედ მკვეთრად (1-2 ჯერ) შემცირდეს პესტიციდების გამოყენების ნორმები და ჯერადობა, რასაც დიდი მნიშვნელობა აქვს გარემოს დაცვის თვალსაზრისით;
- მცენარეთა დაცვის ღონისძიებები განხორციელდება მავნე ორგანიზმების გამოჩენისა და გავრცელების პროგნოზირების თანამედროვე მეთოდების გამოყენებით.

6.1.3.2. აკადემიკოსი იუზა ვასაძე

დასაქმების ადგილი – საქართველოს „მელვინეთა, მევენახეთა და მეხილეთა“ სამეცნიერო-საწარმოო კავშირის პრეზიდენტი (არა სამთავრობო ორგანიზაცია, საიდენტიფიკაციო კოდი 404918292).
გამოქვეყნებული შრომების რაოდენობა 167. მათ შორის მიმდინარე წელს 4.

1. „მეხილეობის თანამედროვე მდგომარეობა საქართველოში“, საქართველოს სსმ აკადემიის მოამბე. გამომცემლობა „აგრო“, 2017 წელი.
შრომაში განხილულია საქართველოში არსებული მეხილეობის დარგის თანამედროვე მდგომარეობა, მეხილეობის ზონების მიხედვით. მოცემულია მათი ფართობების, ჯიშური შემადგენლობის ანალიზი მუნიციპალიტეტების მიხედვით. ასევე აღნიშნულია ფართობების შემცირების გამომწვევი მიზეზები, მათი შემდგომი აღმოფხვრის მიზნით.

2. „მეხილეობის თანამედროვე მდგომარეობა შიდა ქართლსა და სამცხე-ჯავახეთში“. გორის უნივერსიტეტის შრომათა კრებული, გამომცემლობა „უნივერსალი“, 2017 წელი.

შრომაში განხილულია მეხილეობის თანამედროვე მდგომარეობა შიდა ქართლისა და სამცხე-ჯავახეთში. განხილულია ის მიზეზები რომლებმაც გამოიწვიეს ხეხილოვანი კულტურების ფართობების კლება, განსაკუთრებით მესხეთ-ჯავახეთში, სადაც მისი ფართობები 4275 ჰა-დან 2014 წლის აღწერის თანახმად შემცირებულია 663 ჰა-მდე, რაც საგანგაშო მდგომარეობაზე

მიუთითებს. მოცემულია იმ ღონისძიებების ნუსხა, რომელიც ხელს შეუწყობს მის აღმოფხვრას.

3. ხეხილოვანი კულტურების დარაიონება დასავლეთ საქართველოს ქალაქებსა და მუნიციპალიტეტებში (რეკომენდაციები) ბროშურა. ავტორები: აკადემიკოსები გ. ბადრიშვილი, ი. ვასაძე.

თბილისი, სსმმ აკადემიის გამომცემლობა „აგრო“, 2017 წელი.

ბროშურაში მოცემულია თესლოვანი, კურკოვანი, კაკლოვანი, მშრალი სუბტროპიკული და კენკროვანი კულტურების ჩამონათვალი დასავლეთ საქართველოს ქალაქებისა და მუნიციპალიტეტების მიხედვით, რომლებიც რეკომენდირებული არიან იქ გასაშენებლად.

4. ხეხილოვანი კულტურების დარაიონება აღმოსავლეთ საქართველოს მეხილეობის ზონის მუნიციპალიტეტებში. ბროშურა. ავტორები: ავტორები: აკადემიკოსები გ. ბადრიშვილი, ი. ვასაძე. თბილისი, სსმმ აკადემიის გამომცემლობა „აგრო“, 2017 წელი.

ბროშურაში მოცემულია ხეხილოვან კულტურათა ჩამონათვალი რომლებიც რეკომენდირებული არიან აღმოსავლეთ საქართველოს მუნიციპალიტეტებში გასაშენებლად.

საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიისა და გაზეთ „საქართველო და მსოფლიოს“ ერთობლივ პროექტში „ფერმერთა სკოლა“, რომელსაც უძღვება სსმმა აკადემიკოსი გოგოლა მარგველაშვილი გამოქვეყნებული აქვს ოთხი სტატია:

1. „როგორ გავაშენოთ ხეხილის ბაღი“. 22-28 თებერვალი, 2017 წ., №07;

ხეხილის ბაღის გაშენებისას მთავარია ადგილის შერჩევა და გაშენების წესების დაცვა. სწორად შერჩეული საბაღე ადგილი, შესაბამისად, შერჩეული ხეხილოვან კულტურათა ჯიშების სორტიმენტი, გაშენების დროისა და წესების დაცვა, განაპირობებს მცენარეთა დროულ განვითარებას, რაც მაღალხარისხოვანი და სტაბილური მოსავლის წინაპირობაა.

2. „ხეხილის ნარგაობის ტიპები“. 8-14 მარტი, 2017 წ. №09;

ხეხილოვანი მცენარეების მსხმოიარობაში შესვლის დროს, მოსავლის რაოდენობა და ექსპლუატაციის ხანგრძლივობა, აგროტექნიკურ ღონისძიებებთან ერთად, დამოკიდებულია ნარგაობის ტიპებზე, ფორმირების წესზე, ჯიშსა და საძირეზე. რამდენი ტიპისაა ხეხილის ნარგაობა. სტატიაში განხილულია ნარგაობის თითოეული ტიპისთვის დამახასიათებელი თავისებურებები.

3. „ქაცვის კულტურა, ნერგის წარმოება, გაშენება და მოვლა“. 17-23 მაისი, 2017 წ., №18.

ქაცვი ეკუთვნის ფშატისებრთა ოჯახს. იგი ორბანიანი და ცალსქესოვანი, ქარით დასამტვერიანებელი მრავალწლოვანი მცენარეა. ქაცვი ხშირტოტებიანი, ეკლიანი ბუჩქი ან მცირე ზომის ხეა, რომლის სიმაღლე 1,5 – 6 მეტრია. მისთვის დამახასიათებელია დატოტვილი გაშლილი ვარჯი. ქაცვი ერთ-ერთი ყველაზე სასარგებლო კენკრაა, რომელიც სამკურნალო თვისებებითაა დაჯილდოებული და სხვადასხვა დაავადებების სამკურნალოდ გამოიყენება.

4. „ბროწეულის ნერგის წარმოება და ბაღის გაშენება“. 31.05-6.06, 2017 წ., №20.

ბროწეული ფოთოლმცვენი ეკლიანი ბუჩქი ან ტანდაბალი ხეა – სიმაღლე 2-6 მეტრი. იგი მდიდარია ვიტამინებით, რკინით, იოდით, კალციუმით, კალიუმითა და სილიციუმით. თესლის წვნიანი გარსი ბროწეულის მთავარი ღირსებაა. მასში არის გლუკოზა, ფრუქტოზა, ლიმონის, ვაშლისა და სხვა ორგანული მჟავები, ტანინი და მიკროელემენტები.

კადრებთან მუშაობა – სპეციალობის მიხედვით „მეხილეობა“ განვლილ წლებში დაცულია სამი საკანდიდატო და ცხრა სადოქტორო დირექციები, საქართველოს მეხილეობის, მევენახეობისა და მეღვინეობის ს/კ ინსტიტუტის და საქართველოს სუბტროპიკულ მეურნეობის ინსტიტუტის სამეცნიერო საბჭოზე. ასევე ხუთი დიპლომი დაცულია აგრარულ უნივერსიტეტში.

მიღებული აქვს საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს შ. რუსთაველის სახელობის სამეცნიერო ეროვნული ფონდის გრანტი NGNSF/ST07-276;

საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის საერთაშორისო სამეცნიერო მეთოდოლოგიური და პრაქტიკული ყოველდღიური რეფერირებული ჟურნალის „აგრარულ-ეკონომიკური მეცნიერება და ტექნოლოგიები“ სარედაქციო-სამეცნიერო საბჭოს წევრი.

არის საქართველოს „მეღვინეთა, მევენახეთა და მებაღეთა კავშირის“ ყოველწლიური სამეცნიერო ჟურნალის მთავარი რედაქტორი.

გამოგონება – 8, პატენტი – 6

საპატიო ნიშნის ორდენი, საპატიო ნიშნის მედალი.

2017 წელს საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის მიერ მეხილეობის დარგის განვითარებაში შეტანილი წვლილისთვის დაჯილდოებულია აკადემიის საპატიო სიგელით.

2017 წლის 28 ნოემბერს გორის ევრორეგიონული სასწავლო უნივერსიტეტის საკონფერენციო დარბაზში ჩატარდა ერთობლივი სამეცნიერო კონფერენცია, რომელიც მიემდგნა საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის 60 წლისთავს (1957-2017 წწ.), რომლის ორგანიზატორები იყვნენ სსმმ აკადემიის აკადემიური დეპარტამენტი და გორის ევრორეგიონული უნივერსიტეტი.

კონფერენციაში მონაწილეობა მიიღეს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსებმა: ვ. შაფაქიძემ, ი. ვასაძემ, ვ. კვალიაშვილმა და ნ. ჩხარტიშვილმა, აკადემიის სწავლულმა მდივანმა დოქტორმა გიორგაძემ, აკადემიის ეროვნულმა კოორდინატორებმა მებოსტნეობის დარგში უნივერსიტეტის რექტორმა პროფ. ვ. სუხიშვილმა და აკადემიურმა დოქტორმა ნ. კაკაბაძემ; შიდა ქართლისა და სამცხე-ჯავახეთის საკონსულტაციო ცენტრების სპეციალისტებმა; გორის ევრორეგიონული უნივერსიტეტის სტუდენტებმა. ასევე მეხილეობისა და მებოსტნეობის მიმართულების ფერმერებმა და სპეციალისტებმა.

საიუბილეო კონფერენცია ჩატარდა თემაზე „შიდა ქართლისა და სამცხე-ჯავახეთის აგრარული სექტორის თანამედროვე პრობლემები და მათი დაძლევის პერსპექტივები“.

კონფერენცია გახსნა უნივერსიტეტის რექტორმა პროფ. ვ. სუხიშვილმა.

კონფერენციას მიესალმა და სამახსოვრო საჩუქრები გადასცა საქართველოს სსმმ აკადემიის აკადემიკოსმა, აკადემიური დეპარტამენტის უფროსმა ე. შაფაქიძემ

კონფერენციაზე მოხსენებით გამოვიდნენ მეხილეობის მიმართულებით აკადემიკოსი ი. ვასაძე – თემა „მეხილეობის თანამედროვე მდგომარეობა შიდა-ქართლსა და სამცხე-ჯავახეთში“; აკადემიკოსი მ. კვალიაშვილი – თემა „ხილი მხოლოდ ნაყოფი არ არის“; მევენახეობის მიმართულებით აკადემიკოსი ნ. ჩხარტიშვილი – თემა „მევენახეობა და მეღვინეობა ქართლსა და მესხეთში“; მებოსტნეობის მიმართულებით პროფესორი ვ. სუხიშვილი (გორის ევრორეგიონული უნივერსიტეტის რექტორი) – თემა „ბოსტნეული კულტურები, მისი სასურსატო მნიშვნელობა და რენტაბელობის საკითხები“; დოქტორი კ. კაკაბაძე – თემა „ბოსტნეული კულტურების გენეტიკური რესურსები, დაცვა - კონსერვაცია“; პროფ. ზ. გინტური – თემა „ზიური ფაროსანას გავრცელების

პრობლემები და მის წინააღმდეგ ბრძოლის ღონისძიებები“; პროფ. ნ. ალავერდაშვილი – თემა „მავნებლების წინააღმდეგ მცენარეული ნაყენების გამოცდის შედეგები“; დოქტ. ნ. ბეგლარიშვილი – თემა „მევენახეობა სამცხე-ჯავახეთის კლიმატის თანამედროვე პირობებში“ და დოქ. ზ. ტყეშელაშვილი – თემა „მეზღერეობის მდგომარეობა სამცხე-ჯავახეთში“.

კონფერენციაზე მოსმენილი მოხსენებების, შენიშვნებისა და წინადადებების გათვალისწინებით მიღებული იქნა შესაბამისი რეკომენდაციები, რომელშიაც მითითებულია მეხილეობის, მევენახეობისა და მეზღერეობის დარგების სამეცნიერო-კვლევითი და პრაქტიკული ღონისძიებების გატარების აუცილებლობა. ასევე საქართველოს სოფლის მეურნეობის სამინისტროსა და სსმმ აკადემიის როლისა და ფუნქციების გაძლიერების აუცილებლობა, სელექციური მუშაობის გაუმჯობესება, მცენარეთა მავნებლებისაგან და დაავადებებისგან დაცვის საკითხების სრულყოფა და ამ მიმართულებით მკაცრი კონტროლის აღდგენა. მექანიზაციისა და ირიგაციის საკითხების სრულყოფა.

კონფერენციაზე გადაწყდა ასევე მომავალ 2018 წლის აგვისტო-სექტემბრის თვეში ამ ტიპის სამეცნიერო-პრაქტიკული კონფერენციის ჩატარება სამცხე-ჯავახეთის მეხილეობის ზონაში. მას რა თქმა უნდა უხელმძღვანელებს აკადემიის შესაბამისი დეპარტამენტი და მასში ჩართული იქნება ასევე მესხეთ-ჯავახეთის გუბერნიის ხელმძღვანელობა.

რაც შეეხება აკად. ი. ვასაძის მეხილეობის მიმართულების კოორდინატორად საქმიანობას:

მიმდინარე წლის (მარტი-აპრილი) შეისწავლა სამგრელო და ზემო სვანეთის მდგომარეობა თხილის კულტურასთან დაკავშირებით, რომელიც მომავალში წარმოდგენილი იქნება მოხსენების სახით განყოფილების სხდომაზე. ასევე ჩატარდა მრგვალი მაგიდით გათვალისწინებული სხდომა ჩოხატაურის მუნიციპალიტეტის სოფლების წარმომადგენელთა მონაწილეობით, რეზოლუციის განხილვის ამ რაიონის მეხილეობაში არსებული თანამედროვე მდგომარეობა და დაისახა ღონისძიებები მომავლისათვის. მასში მონაწილეობა მიიღეს მუნიციპალიტეტის სოფლის მეურნეობის სპეციალისტებმა და ამ მეხილეობის ზონის წამყვანმა სპეციალისტებმა.

მიმდინარე სამუშაო წელს ივნისი-აგვისტო-სექტემბრის თვეში დასავლეთ საქართველოს რეგიონში – (სამგრელო-გურია-იმერეთი), ჩაატარა კვლევითი (დაკვირვებითი) საქმიანობა ფაროსანთა შემოსევის საკითხის შესასწავლად, რომლის შედეგები მოხსენდება განყოფილებას – ანგარიშების მოსმენის დროს, რომელიც მნიშვნელოვანი გამოკვლევა იქნება, რომელიც ჩატარებული იქნა აკად. ი. ვასაძის მიერ.

ასევე – აკადემიის პერსპექტივებიდან გამომდინარე აკად. ი. ვასაძეს მიზანმიმართულად მიაჩნია დავახელდეს მეხილეობისა და მეზღერეობის დარგის ის დეპარტამენტი მეცნიერები, რომელთა აკადემიაში შერჩევის (კონკურსის) გზით მოსვლა ხელს შეუწყობს დარგის განვითარებას, ასეთები არიან: მეხილეობაში – სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა დოქტორები ნ. შენგელია, ნადეჟა მირიკაძე, ლალი გოგინავა, ხოლო მეზღერეობაში პროფ. ვ. სუხიშვილი და დოქტორი ნ. კაკაბაძე.

რაც შეეხება აკად. ი. ვასაძის მოსაზრებას დარგის განვითარებაზე მომავალში – იგი მყარად დგას იმ კონცეფციაზე, რომელიც შემუშავებული იქნა მის მიერ, აგრეთვე კოლეგა მეხილე მეცნიერთა მიერ, რომელიც განხილული და მოწონებული იქნა საქართველოს სსმმ აკადემიის, სოფლის მეურნეობის სამინისტროსა და ქვეყნის მთავრობის მიერ, რომლის ცხოვრებაში გატარებაში აკად. ი. ვასაძე აქტიურ მონაწილეობას მიიღებს.

6.13.3. აბაღეშიძის ვაჟა კვალიაშვილი

თემის დასახელება:

“ვაზისა და ხეხილოვანი კულტურების ქართული გენოფონდის გამდიდრება და ხარისხოვანი გაუმჯობესება ჯიშთშორისი ჰიბრიდიზაციის გზით”.

სამუშაო სრულდება 1950 წლიდან. ოფიციალურად არსებობს 1960-2016 წლების პერიოდის ყოველწლიური ანგარიშები, რომელთა შეჯამების და მიღებული შედეგების განზოგადების საფუძველზე მომზადდა და 1969 წელს დაცული იქნა საკანდიდატო დისერტაცია *ვაზის სელექციაში*, ხოლო

2002 წელს-*ხეხილის, კერძოდ ატმის სელექციაში*. პარალელურად გრძელდება მუშაობა ვაშლის, ქლიავის და სხვა ხეხილოვანთა სელექციაში (ჰიბრიდიზაცია, მუტაგენეზი, ინტროდუქცია).

2017 წლის სამუშაოს წინ უძღოდა 2016 წელს ვაზის ჯიშთშორის (თაგაკერი X მოლდოვა; მოლდოვა X სეივ ვილარი; იტალია X სეივ ვილარი) და ატმის ჯიშთშორის (ხიდ.ყვ.საგვიანო X წედ.ყვითელი; წედ.ბრტყელი X წედ.ყვითელი; ვაჟური X ლაღება) შეჯვარებით მიღებული ჰიბრიდული თესლების სტრატეგიკაცია.

2017 წლის აპრილში სტრატეგიფიცირებული თესლი დაითესა ყუთებში და ქოთნებში საამისოდ მომზადებულ ნიადაგში. ვაზის და ატმის თესლნერგებს, აგრეთვე, წინა წლებში მიღებული ატმის, ვაშლის, ქლიავის და ვაზის თესლნერგებს ს.წედისის ნაკვეთზე და გორში (სახლის ეზოში) ვეგეტაციის პერიოდში უტარდებოდათ შესაბამისი მოვლითი ღონისძიებები.

26 აპრილის (-5⁰ C) ყინვამ შიდა ქართლში მოყინა და დააზიანა ხეხილოვანთა და ვაზის ახალი ნაზარდი, საყვავილე კვირტები, ყვავილი, ახალგაზრდა მცენარეები და მნიშვნელოვნად შეამცირა ყურძნის და ხილის მოსავალი.

ზაფხულში, გლობალური დათბობით გამოწვეულმა ხანგრძლივმა გვალვამ და ჰაერის მაღალმა ტემპერატურამ, უნაღებო ამინდებმა, სარწყავი წყლის შემცირებამ და ბაღ-ვენახების თითოჯერ მორწყვამ, გამოაშრო სარწყავი მიწები და გაანახევრა ყინვისაგან ისედაც შემცირებული მოსავალი. ატენის ხეობაში არ ესხათ კაკალს, თხილს, კომშს; მცირედ ესხათ ტყემაღს, ვაშლს, მსხალს, ატმებს, ბაღს და ქართულ ალუბლებს. სამაგიეროდ, მოსავალი, რაც გადარჩა, ყველგან იყო საღი, განსაკუთრებით – ყურძენი.

ჰიბრიდული ყურძნის ჯიშებიდან შედარებით ნაკლებად ესხა გორში ხეივნად ფორმირებულ *გორის წითელს*, წედისში კი მსხმოიარობით გამოირჩა საღვინე-სასუფრე – *წედისურა და სუფრის გორულა*.

ყინვისაგან დაზიანების მიუხედავად, წედისში, ატმის ერთმა ჰიბრიდულმა თესლნერგმა, პირველად იმსხმოიარა და მოგვცა საშუალო-საგვიანო სიმწიფის პერიოდის მსხვილი და ღამაზი, ყვითელრბილობიანი, საკონსერვო-სასუფრე მიმართულების, საკმაოდ წვნიანი და მეტად გემრიელი სახრაფი ატმის 3 ნაყოფი. ჩვენი შეფასებით ახალი ფორმა მეტად პერსპექტიული ჯიშის კანდიდატია.

საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის საიუბილეო 60 წელთან დაკავშირებით, აკად. ვ. კვალიაშვილის (როგორც ავტორის პრეროგატივა) სურვილია, ატმის ახალ ჯიშს, სახელოვანი აკადემიის საიუბილეოდ ეწოდოს „იუბილე-60“.

იმედია, ატმის ჯიში „იუბილე-60“ გაამართლებს სახელს და დიდ ნდობას.

შეჯვარებული და პერგამენტის პარკებში განვითარებული (გადარჩენილი) ყურძნის და ატმის ნაყოფებიდან მიღებული ჰიბრიდული თესლი ინახება ქვიშაში.

სსმმ აკადემიამ 2017 წელს დაბეჭდა რეკომენდაცია-ბროშურა –აკად. ვ. კვალიაშვილის და ინჟინერ-ტექნოლოგის რ.თოროზაშვილის ავტორობით.

რეკომენდაციაში განხილულია ავტორების მიერ შემუშავებული და დაპატენტებული ვაშლის ნატურალური ღვინო-მასალების (სიდრის ტიპის) მიღების ახალი ხერხი, რომლის განხორციელება პრაქტიკაში, სახელდობრ ფერმერულ მეურნეობებში, მნიშვნელოვნად აამაღლებს ეკონომიკას და დიდ სარგებელს მოუტანს ქვეყანას. აქვე განხილულია ხილის ცუკატების და სხვა ნაწარმის მომგებიანი წარმოების საკითხი.

დეკემბერში ბროშურა **„ხილი მხოლოდ ნაყოფი არ არის“**- აკადემიამ გამოსცა ქართულ, რუსულ და ინგლისურ ენებზე.

აკად. ვ. კვალიაშვილი იყო 2017 წლის 25-27 ოქტომბერს აკადემიაში გამართული საერთაშორისო კონფერენციის – „მევენახეობა და მეღვინეობა ევროპის ქვეყნებში – ისტორიული ასპექტები და პერსპექტივები“- მონაწილე. წარადგინა სტატია და თეზისები – **ვაზის სელექცია საქართველოში**, რომელშიც მოტანილია ვაზის სელექციის ქართული ისტორია, მიღწევები. მეზღვრა-მევენახეობის და მეღვინეობის ინსტიტუტის როლი ვაზის სელექციის განვითარებაში, დღეს არსებული რეალობა, მუშაობის შედეგები - ახალი ჯიშები და მომავლის ამოცანები. თეზისები დაიბეჭდა აკადემიის მიერ მომზადებულ ჟურნალში „კონფერენციის პროგრამა“ (25-27.10. 2017).

ქ. გორში გამართულ ერთობლივ საიუბილეო სამეცნიერო კონფერენციაზე გაკეთდა მოხსენება “ხილი მხოლოდ ნაყოფი არ არის”, რომელიც დაიბეჭდა კონფერენციის შრომათა კრებულში, თბილისი-გორი, 2017, გვ. 33-41;

აკადემიის აგრონომიული სამეცნიერო განყოფილების სხდომაზე (2017 წლის 11/10) მოსმენილი იქნა აკად. ვ. კვალიაშვილის მოხსენება – **„ვაზისა და ხეხილ-კენკროვანთა ქართული გენოფონდის გამდიდრება და ახალი სელექციური ჯიშებით ხარისხობრივი გაუმჯობესება“**, - რომელშიც განხილულია მეზღვრა-მევენახეობის და მეღვინეობის ინსტიტუტის, მისი საცდელი სადგურების და ექსპერიმენტული ბაზების, აგრეთვე, სას.სამ.ინსტ.-

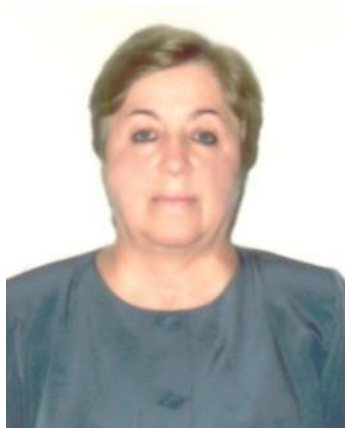
ის მოღვაწეობა ვაზისა და ხეხილ-კენკროვანთა სელექციაში, მიღებული შედეგები და დღეს არსებული მდგომარეობა.

წინადადებები.

მცენარეთა სელექცია ყოველად წარმოდგენელია საწყისი სასელექციო მასალის წინასწარი შესწავლის და გამოცდის გარეშე. სელექციონერი კარგად უნდა იცნობდეს შესაჯვარებელი ფორმების ბიოლოგიურ და სამეურნეო ნიშან-თვისებებს. სხვაგვარად ვერ მივიღებთ მაღალხარისხოვან ახალ ჯიშებს, ვერ გავაუმჯობესებთ არსებული თვისებებს და ვერ აღმოვაფხვრით ნაკლს. ჩვენი პირობებისათვის ყოველად დაუშვებელია შეუსწავლელი ჯიშების გავრცელება. ამიტომ აუცილებელია ჯიშთაგამოცდის სისტემის აღდგენა, და რაც მალე აღვადგენთ, მით ნაკლებად დაუზარალებელი უკვე არსებული ჯიშური ქაოსისგან. ეს საკითხი 20 წელია აწუხებს მეცნიერებს, მკვლევარებს, ფერმერებს, სოფლის მეურნეობის მოყვარულთ. -ასევე აღსადგენია მცენარეთა დაცვის და პროგნოზირების, კარანტინის დაცვის სამსახურები; მეთესლეობის და სერთიფიცირებული სარგავი მასალების მწარმოებელი მეურნეობები, სადაც იღვაწიპენ მხოლოდ გამოცდილი, მაღალი კვალიფიკაციის აგროსპეციალისტები.

6.13.4. აკადემიკოსი ბობოლა მარბველაშვილი

გამოქვეყნებული სტატიები:

1. ნიადაგის ნაყოფიერების აღდგენა-გაუმჯობესება როგორც სასურსათო უსაფრთხოების უზრუნველყოფის ძირითადი პირობა. საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის „მოამბე“. თბილისი. 2017 .№1;

სტატია ეხება ნიადაგის დეგრადაციის საკითხებს, რომელიც გამოწვეულია ადამიანის მიერ არამეცნიერული, ნიადაგის მიმართ მხოლოდ მომხმარებლური დამოკიდებულების გამო. სტატიაში მოყვანილია იმ უარყოფითი შედეგების მაგალითები, რომელიც გამოიწვია უკონტრილი ხვნამ, ორგანული და მინერალური სასუქების არასაკმარისი რაოდენობით გამოყენებამ, წყლისმიერი და ქარისმიერი ეროზიის გაძლიერებამ და ნიადაგის დაბინძურებამ მცენარეთა დაცვის და სხვა საშუალებებით.

2. ნიადაგის ნაყოფიერების მართვა ორგანული და ინტენსიური მიწათმოქმედების პირობებში. ჟ. „აგრარული საქართველო“; №8; 2017 წ.

სტატიაში დასმულია კითხვა: როგორ ვმართოთ ნიადაგის ნაყოფიერება, მიწათმოქმედების რომელ სისტემას მივანიჭოთ უპირატესობა – ინტენსიურს თუ ორგანულს; აღნიშნულ საკითხთან დაკავშირებით მეცნიერებს შორის არსებობს აზრთა სხვადასხვაობა. არიან ორგანული მიწათმოქმედების მომხრეები და მოწინააღმდეგეებიც. ჩატარებული ხანგრძლივი დაკვირვებების საფუძველზე ავტორის მიერ შემოთავაზებულია საკუთარი მოსაზრება აღნიშნულ პრობლემასთან დაკავშირებით.

3. ვენახის განოყიერება. საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის – „მევენახეობა და მეღვინეობა ევროპის ქვეყნებში – ისტორიული ასპექტები და პერსპექტივები“- მასალები; საქ.სმმ აკადემია, 25-27- ოქტომბერი, 2017;

ნაშრომში ხაზგასმულია, რომ მსოფლიოს მრავალ ქვეყანაში (ევროპა, აშშ და სხვა) ჩატარებული მრავალწლიანი ცდებით დასაბუთებულია, ორგანული და მინერალური სასუქების გამოყენების უდიდესი მნიშვნელობა ვენახის მოსავლიანობის გადიდებისა და მისი პროდუქციის ხარისხის გაუმჯობესების საქმეში.

აღნიშნულია, რომ საქართველოში ვაზის განოყიერებაზე კვლევითი მუშაობა ძირითადად 30-იანი წლებიდან დაიწყო. დიდი და საინტერესო მუშაობაა ჩატარებული მინერალური და ორგანული სასუქების ეფექტურობის დასადგენად ვენახებში, სადედეებში და სანერგეებში (სანიკიძე, 1952; ბიბილაშვილი, 1954; ბაღდასარიშვილი, 1957; აბესაძე, 1980; ვაშაყმაძე ბ., 1990; ადამაძე, 1981; ცხომარია, 1989; ონიანი მ., 1995; კელენჯერიძე, 2002; და სხვ.). მეკვლევართა შრომები ძირითადად ეძღვნება ორგანული და მინერალური სასუქების ეფექტურობის დადგენას ვაზის ჯიშობრივი თავისებურების გათვალისწინებით განსხვავებულ ნიადაგურ-კლიმატურ პირობებში.

ნაშრომში ცხრილის სახით მოტანილია მონაცემები საქართველოში მევენახეობის ძირითადი ზონების, ნიადაგის ტიპების და ვაზის ჯიშების მიხედვით რეკომენდირებული ორგანული და მინერალური სასუქების დოზების შესახებ.

აკად. გ. მარგველაშვილმა მონაწილეობა მიიღო საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის – „მევენახეობა და მეღვინეობა ევროპის ქვეყნებში – ისტორიული ასპექტები და პერსპექტივები“ – მუშაობაში, 25-27 ოქტომბერი, 2017 წ., საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემია, თბილისი; კონფერენციაზე წარმოდგენილი იქნა მოხსენება – „ვენახის განოყიერება“.

აკად. გ. მარგველაშვილმა მონაწილეობა მიიღო საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის დაარსებიდან 60 წლისთავისადმი მიძღვნილი სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის, აჭარის ა რ სოფლის მეურნეობის სამინისტროს და შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ერთობლივი საიუბილეო სამეცნიერო კონფერენციის მუშაობაში, რომელიც ჩატარდა ბათუმში; 16.11.2017წ. გამოვიდა მოხსენებით: – „ნიადაგის ნაყოფიერების მართვა ორგანული და ინტენსიური მიწათმოქმედების პირობებში“. კონფერენცია გახსნა და ვრცელი მოხსენება გააკეთა აჭარის სოფლის მეურნეობის მინისტრმა ავთანდილ მესხიძემ.

კონფერენციის მუშაობაში მონაწილეობა მიიღეს .რუსთაველის უნივერსიტეტის პროფესორებმა, აგრარული და მემბრანული ტექნოლოგიების ინსტიტუტის თანამშრომლებმა, აჭარის სოფლის მეურნეობის საინფორმაციო-საკონსულტაციო ცენტრის სპეციალისტებმა, ფერმერებმა.

აკად. გ. მარგველაშვილმა მონაწილეობა მიიღო საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის დაარსებიდან 60 წლისთავისადმი მიძღვნილი სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის და აკაკი წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ერთობლივ საიუბილეო სამეცნიერო კონფერენციის მუშაობაში, რომელიც ჩატარდა ქუთაისში 2017 წლის 22 ნოემბერს; კონფერენციის მუშაობაში მონაწილეობა მიიღეს უნივერსიტეტის პროფესორებმა, სტუდენტებმა, ფერმერებმა.

აკად. გ. მარგველაშვილის მიერ გაკეთებული მოხსენება – „**ნიადაგის ნაყოფიერების ეფექტიანი მართვა**“ ეხებოდა ორგანული და ინტენსიური მიწათმოქმედების დადებითი და უარყოფითი მხარეების წარმოჩენას. აღინიშნა, რომ მიწათმოქმედების ეს ორი მიმართულება არ გამოირიცხავს ერთმანეთს, ყოველ შემთხვევაში თანამედროვე პერიოდში ორივე მიმართულებას აქვს არსებობის უფლება, ორივე მიმართულების განვითარება აუცილებელია. უპირველესი მიზანი – იქნება ეს ინტენსიური თუ ორგანული მიწათმოქმედება – უნდა იყოს ჩვენი შეუცვლელი სიმდიდრის, ჩვენი მასაზრდოებელი ნიადაგის - ნაყოფიერების შენარჩუნება – ამადლება.

აკად. გ. მარგველაშვილი არის: - ა) საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიური საბჭოს წევრი და აქტიურად მონაწილეობს მის საქმიანობაში. საბჭოს სხდომაზე გაკეთებულია მოხსენება – „**ნიადაგის ნაყოფიერების ეფექტიანი მართვა**“.

ბ) სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის აგრონომიული სამეცნიერო განყოფილების აკადემიკოს-მდივანი. – ჩატარებულია განყოფილების 10 სხდომა.

– სხდომებზე სოფლის მეურნეობის სხვადასხვა საკითხებზე მოსმენილი იყო განყოფილების აკადემიკოსების და წევრ-კორესპონდენტების 22 მოხსენება.

გ) ს/მ მეცნიერებათა აკადემიის ჟურნალის - „**მოამბე**“ და სამეცნიერო-საინფორმაციო ჟურნალის – „**აგრარული საქართველო**“ რედკოლეგიის წევრი და მონაწილეობს მათ მუშაობაში.

დ) ს/მ მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიურ საბჭოსთან არსებული ეროვნული კოორდინატორი და ექსპერტი აგროქიმია - ნიადაგმცოდნეობის დარგში.

– აკად. გ. მარგველაშვილი იყო სოფლის მეურნეობის სამინისტროს სამეცნიერო-კვლევითი ცენტრის და ბათუმის შ. რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტის აგრარული და მემბრანული ტექნოლოგიების ინსტიტუტის 2016 წლის სამეცნიერო ანგარიშების რეცენზენტი.

საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემია და გაზეთი „**საქართველო და მსოფლიო**“ ახორციელებდა ერთობლივ პროექტს „**ფერმერის სკოლა**“. აღნიშნულ რუბრიკას აკად. გ. მარგველაშვილი უძღვებოდა 2016 - 2017 წლებში.

კონკრეტული წინადადებები, რომლებიც მნიშვნელოვნად განაპირობებენ ქვეყნის სოფლის მეურნეობის განვითარებას და აღმავლობას:

აუცილებელია შემუშავებულ იქნეს:

1. სახელმწიფო-მიზნობრივი პროგრამა „მარცვალი“.
2. საქართველოს მიწის ფონდის შენარჩუნების გრძელვადიანი სახელმწიფო მიზნობრივი პროგრამა, რომელიც მოიცავს გაუდაბნოებასთან ბრძოლის მიმართულებას.
3. აღნიშნული სახელმწიფო პროგრამის მომზადებისა და შემდეგ მისი პრაქტიკული განხორციელებისათვის პირველ რიგში აუცილებელია ნიადაგების პასპორტიზაციის (ინვენტარიზაციის) ჩატარება;
4. აუცილებელია აღდგენილ იქნეს ადრე არსებული „აგროქიმიური და ნიადაგის ნაყოფიერების სამსახური“ თავისი ლაბორატორიული ქსელით; (აღნიშნული ლაბორატორიები ქვეყნის მთელ ტერიტორიაზე პერიოდულად ჩატარებენ ნიადაგის ნაყოფიერების მონიტორინგს და ყოველი კონკრეტული სავარგულისთვის შეადგენენ რეკომენდაციებს მისი ნაყოფიერების შენარჩუნება-ამაღლებისთვის).
5. მთავრობას წარედგინოს კონკრეტული წინადადებები ქვეყანაში აგრარული სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტების აღდგენის თაობაზე.

6.1.3.5. აპაღემიკოსი ზაურ ჩანჭელაიანი

1.თემის დასახელება: ა) სიმინდის კულტურის მოსავლიანობა მინერალური სასუქებისა და ნიადაგის ნაყოფიერების გათვალისწინებით მდელის ყავისფერი ნიადაგების პირობებში (არის სამეცნიერო ხელმძღვანელი).

ბ) ტკილის(მერგელის) გავლენის შესწავლა სიმინდის მოსავლიანობაზე დასავლეთ საქართველოს ტენიანი სუბტროპიკული მჟავე ნიადაგების პირობებში (არის სამეცნიერო ხელმძღვანელი).

გ) საქართველოს ნიადაგური საფარის და მასში ორგანული ნახშირბადისშემცველობის შესწავლა (2კმX 2 კმ) გამოკვლევის ბადით.(არის სამეცნიერო ხელმძღვანელი). ამ საკითხის შესწავლის საქმეში დიდად ეხმარება სსიპ-სოფლის მეურნეობის სამეცნიერო-კვლევითი ცენტრის ნიადაგის ნაყოფიერების კვლევის სამსახური, რომელმაც მოიგო „NASA“-ს (აშშ-ს ნავიგაციისა და აერონავტიკის სივრცული კვლევის სააგენტო) გრანტი, რომელიც მიაწოდებს მეცნიერებს კოსმოსიდან გადაღებულ რუკებს, რითაც გაკეთდება

ნიადაგური ჭრილები და დაზუსტდება მათი მონაცემები. შემდეგ ამის მიხედვით შედგება დეტალური ნიადაგური რუკები.

2. აკად. ზ. ჩანქსელიანი არის საქართველოს ტექნიკურ უნივერსიტეტში მიწვეული წამყვანი პროფესორი და მაგისტრებსა და დოქტორანტებს ასწავლის აგროქიმია-ნიადაგთმცოდნეობის საგანს.

3. აკად. ზ. ჩანქსელიანს გამოქვეყნებული აქვს სტატია „ვენახით ათვისებული ნიადაგის ნაყოფიერების გაუმჯობესება“. საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია, თბილისი, 2017 წ. გვ. 272. (ვაზის პროდუქციის ანუ ყურძნის ხარისხი და მოსავლიანობა დამოკიდებულია მისი ნიადაგური პირობებისა და ვაზის კვების ნორმების სწორად განსაზღვრაზე და ამიტომ სტატიაში მოცემულია ვაზის ჯიშის-ჩინურის ბალანსირებული კვების საკითხები თბილისის საგარეუბნო ზონაში.

აკად. ზ. ჩანქსელიანი არის სსმმ აკადემიის ჟურნალ „მოამბე“-ს რედკოლეგიის წევრი.

6.13..6. აკადემიკოსი ნოდარ ჩხარტიშვილი

1. საანგარიშო წელს, კვლევითი მუშაობის სფეროში, მეცნიერ-კონსულტანტის ფარგლებში მონაწილეობას ღებულობდა სოფ. ჯილაურას ვაზის საკოლექციო ნარგავობაში ჯიშთა იდენტიფიკაციის პროცესში; თანამედროვე მეთოდოლოგიით (დესკრიპტორების გამოყენებით) ისწავლება 50 დასახელების ქართული ვაზის ჯიშები; (მეცნიერ ხელმძღვანელი პროფ. ლ. უჯმაჯურიძე, შემსრულებელი უფრ. სპეციალისტი, მეცნიერი ლ. მამასახლისაშვილი); ეთნიკურ-გეოგრაფიული ჯგუფების ფარგლებში გამოვლენილია პერსპექტიული, სამეწარმეო-სამეურნეო

სორტიმენტის გამდიდრების თვალსაზრისით პოტენციური ჯიშ-ფორმები: კერძოდ - კახეთის - სიმონასეული, შავი რქაწითელი, ქართლის - დანახარული, ატენური საფერები, ლეჩხუმში - ორბელური ოჯალეში, გურიაში - საკმიელა, ჯანი, სხილათუბანი და სხვ.

წინადადება : მიზანშეწონილად მიგვაჩნია აღნიშნული სამუშაოს შედეგები მოსმენილი იქნას სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის აგრარული განყოფილების სხდომაზე და აკადემიურ საბჭოზე;

აკად. ნ. ჩხარტიშვილი კონსულტაციას უწევდა ადგილწარმოშობის დასახელების ხაშმის (საგარეჯოს მუნიციპალიტეტი) მიკროზონის კომპლექსური გამოკვლევის სამუშაოს (შემსრულებელი მ. მირველაშვილი);

არის ქუთაისის აკაკი წერეთლის სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტის დოქტორანტის ლევან შავაძის სადოქტორო პროგრამის მეცნიერული ხელმძღვანელი; თემა - „ფილოქსერაგამძლე ვაზის საძირეთა სადედის გაშენების სქემის, ვაზის გასხვლა-ფორმირებისა და ყლორტების აღზრდის მეთოდების ოპტიმიზაცია“. ცდები მოწყობილია შპს „ხარებას“ კუთვნილ ვენახში (ყვარელში);

კონსულტირებისა და დანერგვის სფეროში მუშაობას აგრძელებდა შპს „მელვინეობა ხარებასა“ და „შატო მუხრანის“ საწარმოებში;

შპს „მელვინეობა ხარებას“ ინიციატივითა და ფინანსური უზრუნველყოფით ყვარელში (გვირაბის მიმდებარე ტერიტორია) და თერჯოლაში, ღვინის ქარხნის ტერიტორიაზე, აკად. ნ. ჩხარტიშვილის კონსულტაციითა და ხელმძღვანელობით გაშენდა ქართული ვაზის (აბორიგენული ვაზის ჯიშების გენოფონდის ანალოგ ნაკვეთების ფუნქციით) ჯიშების ეროვნული საკოლექციო ნაკვეთი, თითოეული 300-ზე მეტი დასახელების ჯიშ-ნიმუში;

შპს „მელვინეობა ხარებას“ წარმოების განვითარების პროგრამით განხორციელდა სამეგრელოში უნიკალური ვაზის ჯიშის ოჯალეშის არსებული ვენახის რეკონსტრუქცია და ახალი ფართობების (ვენახების) ათვისება, მუშაობა გრძელდება;

„შატო მუხრანის“ პროგრამით მუშაობა გრძელდებოდა სორტიმენტის შევსება-გამდიდრების მიმართულებით; კერძოდ: ლეჩხუმიდან - ორბელური ოჯალეშის გამოცდა მუხრანის (ვაზიანის) მიკროზონაში; აგრეთვე ქართლის უძველესი ჯიშის დანახარულის ნაკვეთის მოწყობა დაკვირვებების გაგრძელების მიზნით;

2. პედაგოგიური მუშაობა: აგრძელებდა პედაგოგიურ მუშაობას თელავის იაკობ გოგებაშვილის სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტში; კითხულობს სალექციო კურსს საგნებში: შესავალი კურსი აგრონომიაში, ამპელოგრაფია და მევენახეობის აგროტექნოლოგია;

2017 წლის პირველ ნახევარში თბილისის ტექნიკურ უნივერსიტეტში წაიკითხა სალექციო კურსი მაგისტრანტებთან, საგანში - „ყურძენი, როგორც ნედლეული და მისგან წარმოებული ყურძნისეული პროდუქტები“; ხელმძღვანელობდა გაუწია 3 მაგისტრანტს, ხოლო კონსულტაცია და რეცენზირება კი - უნგრეთის უნივერსიტეტის მაგისტრანტს ზურაბ ბაკურაძეს - სამაგისტრო ნაშრომზე - „საქართველოს მევენახეობა-მელვინეობა - არსებული მდგომარეობა და პესპექტივები“;

3. გამოქვეყნებული თეზისები, სტატიები დაიბეჭდა:

- თეზისი - ვაზი და ღვინო საქართველოში (ქართულ და ინგლისურ ენებზე);
- საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციისა მასალები - „მევენახეობა და

მეღვინეობა ევროპის ქვეყნებში - ისტორიული ასპექტები და პერსპექტივები“, 2017 წ. ოქტომბერი, თბილისი;
თეზისებში ხაზგამდგარია - საქართველო, როგორც კულტურული ვაზის ფორმათა წარმოშობის პირველად კერად შესაძლო აღიარების თაობაზე.

- სამეცნიერო შრომები, სტატიები: სამეცნიერო შრომა ა- „ვაზი და ღვინო საქართველოში“, საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია მევენახეობა-მეღვინეობა ევროპის ქვეყნებში, ისტორიული ასპექტები და პერსპექტივები, 2017 წელი, ოქტომბერი, თბილისი, სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის „მოამბე“;
შრომაში დახასიათებულია საქართველოს განსაკუთრებული გეოგრაფიული ადგილმდებარეობა, გარემოს ფაქტორები მევენახეობა-მეღვინეობის თვალსაზრისით, საუბარია დარგის ეკოლოგიური განვითარების ეტაპებზე, არსებულ მდგომარეობასა და მიმართულებებზე;
- სამეცნიერო შრომა - „მევენახეობა-მეღვინეობა ქართლსა და მესხეთში“. შრომათა კრებული სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის და ევრორეგიონალური სასწავლო უნივერსიტეტის ერთობლივი სამეცნიერო კონფერენცია, მიძღვნილი სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის დაარსებიდან მე- 60 წლისთავისადმი, თბილისი, გორი, 2017;
შრომაში გაშუქებულია მევენახეობა-მეღვინეობის ამ უძველესი მხარეების - ქართლისა და მესხეთის ისტორიული ადგილი, გენოფონდზე და დარგი განვითარების პოტენციალზე - პერსპექტივებზე.

აკად. ნ. ჩხარტიშვილმა მონაწილეობა მიიღო საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის და ევრორეგიონალური სასწავლო უნივერსიტეტის ერთობლივი კონფერენციის მუშაობაში, ქ. გორი, 2017; ოქტომბერი; გამოვიდა მოხსენებით - „მევენახეობა-მეღვინეობა ქართლსა და მესხეთში“; განხილულ იქნა აღნიშნული რეგიონების მევენახეობა-მეღვინეობა ისტორიულ ასპექტში, არსებული მდგომარეობა და პერსპექტივები. ყურადღება იქნა გამახვილებული ადგილობრივ გენოფონდზე, მისი გამოკვლევისა და კონსერვაციის ღონისძიებებზე.

5. საზოგადოებრივი საქმიანობა: აკად. ნ. ჩხარტიშვილი არის საქართველოს ენციკლოპედიის სოფლის მეურნეობის რედაქციის კომისიის წევრი, თელავის სახელმწიფო უნივერსიტეტის აგრარული მეცნიერებისა და სასურსათო ტექნოლოგიის საკვალიფიკაციო-ხარისხის მიმნიჭებელი საბჭოს წევრი; სოფლის მეურნეობის სამინისტროს სამეცნიერო-კვლევითი ცენტრის სამეცნიერო საბჭოსა და მეთოდსექციის წევრი, საქართველოს სამეცნიერო-საინფორმაციო ჟურნალის - „აგრარული საქართველო“ სამეცნიერო საბჭოს წევრი.

აქტიურ მონაწილეობას ღებულობს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიური საბჭოს და აგრარული სამეცნიერო განყოფილების მუშაობაში;

აკადემიის აგრარული სამეცნიერო განყოფილების და შემდეგ აკადემიური საბჭოს სხდომაზე მოსმენილ იქნა აკად. ნ. ჩხარტიშვილის ინფორმაცია საქართველოს სოფლის მეურნეობის სამინისტროს სისტემაში სასოფლო-სამეურნეო კულტურების (კერძოდ მრავალფლოვანი) ჯიშთა გამოცდის სამსახურის გაუქმების შედეგები და მისი აღდგენის აუცილებლობის თაობაზე; მომზადებულ იქნა წერილი სოფლის მეურნეობის მინისტრის სახელზე.

- აგრარული სამეცნიერო განყოფილების სხდომაზე მოსმენილი იქნა ინფორმაცია აკადემიის სისტემაში საკოორდინაციო ჯგუფის (მევენახეობა-მელვინეობაში) მუშაობისა და სამომავლო პროგრამის შესახებ;

6. სამომავლო პროგრამა და წინადადებები:

- დარგობრივი სამეცნიერო განყოფილებისა და აკადემიური საბჭოს სხდომაზე (ნებისმიერი ფორმით: მრგვალი მაგიდა) მოსმენილი იქნას ინფორმაცია - „ვაზისა და ღვინის შესახებ საქართველოს კანონში შეტანილი ცვლილებებისა და კანონის აღსრულების მდგომარეობის შესახებ“. მომხსენებელი: ღვინის ეროვნული სააგენტოს ხელმძღვანელი - გიორგი სამანიშვილი; მომავალი წლის პირველი ნახევარი;
- სასურველია, ჯერ აკადემიის აგრარული სამეცნიერო განყოფილების სხდომაზე და შემდეგ აკადემიურ საბჭოზე მოსმენილი იქნას ინფორმაცია ქართული ვაზის გენოფონდის კვლევა-მოძიება, დაცვისა და მიმდინარე კვლევების მდგომარეობისა და შედეგების შესახებ (მომხსენებლები: პროფ. ლ. უჯმაჯურიძე, ლ. მამასახლისაშვილი);
- სსმმ აკადემიის აკადემიურ საბჭოზე მოსმენილი იქნას ინფორმაცია ვაზისა და ხეხილის ჯანსაღი-უვირუსი სარგავი მასალის წარმოების მდგომარეობის შესახებ (მომხსენებლები: პროფ. ლ. უჯმაჯურიძე, ზ. ბობოქაშვილი);

წინადადება: ქვეყანაში სოფლის მეურნეობის წარმადობა - მდგრადი განვითარება წარმოუდგენელია სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტების, საცდელ-ექსპერიმენტალური ბაზების აღდგენისა და განვითარების გარეშე. აღნიშნულის თაობაზე ერთხელ კიდევ უნდა დაისვას საკითხი მთავრობისა და პარლამენტის წინაშე.

1.1.3.7. აგაღმეიკოსი ვალერიან ცანავა

1. საანგარიშო პერიოდში სამეცნიერო კვლევითი მუშაობა მიმდინარეობდა ორი მიმართულებით:

1.1. სავეგეტაციო ცდის და ლაბორატორიულ პირობებში სასუქის აზოტის ნიადაგის ორგანულ ნივთიერებაში ჩართვის ინტენსიობასა და მდგრადობის გამოყენებული აზოტის იზოტოპით ^{15}N -ით გამდიდრებული სასუქები - ამონიუმის სულფატი და კარბამიდი. ექსპოზიციების (დრო) მიხედვით ისაზღვრებოდა ადვილად ხსნადი ($0.5\text{nK}_2\text{SO}_4$). ხსნადი აზოტის მოცილების შემდეგ ისაზღვრებოდა ადვილად, ძნელად ჰიდროლიზებული აზოტი და ნარჩენი არაჰიდროლიზებადი აზოტი. ექსპერიმენტის მიზანია დადგინდეს სასუქის აზოტის ნიადაგის ორგანულ ნივთიერებაში (ჰუმუსი) ჩართვის დინამიკა და ჩართვა ჰუმუსში.

1.2. ფერმერულ მეურნეობებში ჩაის, თხილის, ვაზის და ნარგაობის ქვეშ მინდვრის ცდის პირობებში ისწავლებოდა მინერალური სასუქების ეფექტურობა სადისტრიბუტორო ქსელის „ევროქიმიის“ მიერ მიწოდებული როული და კომპლექსური სასუქები, აღნიშნული კულტურების განოყიერების სისტემის დამუშავების მიზნით.

გაზაფხულზე ექსტრემალური პირობების მიუხედავად საანგარიშო წელს მიღებულია სამეცნიერო და საწარმოო თვალსაზრისით საინტერესო შედეგები. მომავალ წელს ეს ცდები გაგრძელდება. დამატებით გათვალისწინებულია ცდის დაყენება ციტრუსოვანთა ბაღში.

2. წიგნში „ორგანული სოფლის მეურნეობა“ აკად. ვ. ცანავამ გამოაქვეყნა თავი XI „ორგანული მეციტრუსეობა და მეჩაიეობა“. თავისუფალი და აგრარული უნივერსიტეტის გამომცემლობა, თბილისი 2017 წ. გვ. 199-207;

შრომაში განხილულია სუბტროპიკული კულტურების მოვლა-მოყვანის აგროტექნოლოგია, რომელიც პასუხობს ალიმენტარიუსის კოდექსის მოთხოვნებს ორგანულად მიღებულ სურსათზე.

ყურადღება გამახვილებულია ნებადართულ ნივთიერებათა გამოყენების აუცილებლობაზე. აქედან გამომდინარე, აუცილებელია გადაიდგას პრაქტიკული ნაბიჯები განოყიერების სისტემაში ორგანო-მინერალური სასუქების ჩასართველად.

3. საქართველოს აგრარული უნივერსიტეტის მიხედვით საბაშვილის ნიადაგმცოდნეობის აგროქიმიისა და მელიორაციის ინსტიტუტის და საქართველოს ნიადაგმცოდნეთა საზოგადოების მიერ ორგანიზებულ მე-6 რესპუბლიკურ კონფერენციაზე ნიადაგმცოდნეობაში ა.წ. 8 დეკემბერს აკად. ვ. ცანავამ გააკეთა მოხსენება „სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსი ივანე სარიშვილი და სუბტროპიკული აგროქიმიის განვითარება“.

სუბტროპიკული კულტურების განოყიერების სრულყოფის აუცილებლობა თეორია და პრაქტიკა „ვეროქიმთან“ თანამშრომლობის ორი წლის შედეგების შეჯამება საშუალებას მოგვცემს მომზადდეს წინადადება ახალი ტექნოლოგიებით მიღებული რთული, კომპლექსური და შერეული სასუქების გამოყენების პერსპექტიულობაზე;

4. აკად. ვ. ცანავა არის ეკოლოგიური აკადემიის აკადემიკოსი; ნიადაგმცოდნეობის საზოგადოების წევრი; ჟურნალ „კვალის“ რედკოლეგიის წევრი.

5. აკად. ვ. ცანავამ მონაწილეობა მიიღო საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის, აჭარის სოფლის მეურნეობის სამინისტროსა და ბათუმის შ. რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი. ერთობლივ საიუბილეო სამეცნიერო კონფერენციაში. გააკეთდა მოხსენებები: „აჭარის აგრარული სექტორის თანამედროვე პრობლემები და მათი დაძლევის პერსპექტივები“ და „სუბტროპიკული კულტურების განოყიერების სისტემების გადაუდებელი ამოცანები“.

6. მომზადდა გამოსმაურება დუაჟიდ ალი ოგლი აგაკიშიევის სადოქტორო დისერტაციაზე „უნაბის ჯიშების და ფორმების საწარმოო ბიოლოგიური თავისებურებები და ტექნოლოგიური შეფასება აფშერონის პირობებში“. დისერტაციაში შესწავლილია 13 ჯიში და 5 ჰიბრიდული ფორმა უნაბის.

შრომა შესრულებულია მაღალ მეთოდურ დონეზე და სრულიად აკმაყოფილებს წაყენებულ მოთხოვნებს.

1.1.3.8. აკადემიკოსი რეზო ჯაბინიძე

1. სამეცნიერო თემატური გეგმით გათვალისწინებული კვლევები:

ა) ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტისა და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის სოფლის მეურნეობის სამინისტროს, ა(ა)იპ „აგროსერვისცენტრის“ ერთობლივი მემორანდუმის საფუძველზე, 2014 წლიდან დღემდე წინასწარ შედგენილი და დამტკიცებული გეგმის, სქემისა და მეთოდის მიხედვით ატარებდა ცდებს იაპონიიდან ინტროდუცირებული მანდარინის შემდეგ 11 ჯიშზე:

ნიჩინანი, იურა-ვასე, ტაგუჩი ვასე, მიაგავა ვასე, კავადა, ნანკანი-20, ოჰოცუ ვასე, უენო ვასე, აუშიმა, ოკიცუ ვასე;

ცდები ტარდებოდა ა(ა)იპ აჭარის „აგროსერვისცენტრის“ სასოფლო-სამეურნეო ტექნოლოგიების განვითარების სამსახურის მიერ ჩაქვის ციტრუსოვნთა სანერგეში. სადამკვირებლო ნაკვეთი მდებარეობს 25⁰-35⁰ დახრილობის სამხრეთ-აღმოსავლეთ ფერდობებზე, სადაც მცენარეები დარგულია 4,0X2,5 მეტრის კვების არით, ზღვის დონიდან 35-40 მეტრის სიმაღლეზე. საცდელი მცენარეების ქვეშ ნიადაგი წითელმიწაა. თითოეულ ვარიანტში აღებული იოყო ათ-ათი მცენარე და მთლიანად ცდები და დაკვირვებები მიმდინარეობდა 110 მცენარეზე სისტემატიურად ზემოთ აღნიშნული გეგმის, სქემისა და მეთოდის მიხედვით. ყველა საცდელი მცენარე დაინომრა, გაუკეთდა ეტიკეტირება, მიღებული მონაცემები შეგვექონდა სპეციალურ ჟურნალში, სადაც აღირიცხებოდა თითოეული მცენარის ყველა მონაცემი, რაც ფენოლოგიური დაკვირვებით არის გათვალისწინებული.

კვლევის მეცნიერული სიახლე - მდგომარეობს იმაში, რომ პირველად იქნა შესწავლილი ინტროდუცირებული მანდარინის თერთმეტი ჯიშის აგროეკოლოგიური და აგროტექნოლოგიური თავისებურებები, მათი პროდუქტიულობისა და რეგენერაციული უნარის ამაღლების მიზნით, ასევე სამეურნეო ნიშან-თვისებები, რომელსაც მიეცემა რეკომენდაცია, როგორც საუკეთესო ჯიშებს, ფერმერულ მეურნეობაში დასანერგად.

კვლევის სიახლეა ისიც, რომ ინტენსიური ტექნოლოგიების კომპლექსში ჩართულია საორგანიზაციო-სამეურნეო ღონისძიებები და ეკონომიკური საკითხები, რომელიც მიმართულია დარგის ორგანიზაციისა და მართვის ძირეული გაუმჯობესებისაკენ.

კვლევის პრაქტიკული მნიშვნელობა - მდგომარეობს იმაში, რომ მანდარინის შერჩეული ადრემწიფადი ჯიშების გაშენებით უახლოეს მომავალში ინტენსიურად გაიზრდება მათი ფართობები და შესაბამისად მოსავლიანობაც.

ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტთან გაფორმებული მემორანდუმის საფუძველზე, აკად. რ. ჯაბნიძე ხელმძღვანელობდა აგრონომიის სპეციალობის სტუდენტების საწარმოო პრაქტიკებს, სადაც სავსე პირობებში სტუდენტები აწარმოებდნენ ფენოლოგიური დაკვირვებების მიმდინარეობას. ხდებოდა ფოტოგრაფირება როგორც მსხმოიარე მცენარეების, ასევე ნაყოფების კრეფის დროს, ამასთან ისწავლებოდა ნაყოფების ბიოქიმიური შედგენილობის ხარისხობრივი მაჩვენებლები და თითოეულ ჯიშზე ისაზღვრებოდა ფენოლოგიური და ბიომეტრიული მაჩვენებლები.

ბ) „ეკვალიპტის კულტურის ზრდა-განვითარების თავისებურებანი აჭარაში“.

ანოტაცია: მაგისტრანტთან ერთად იკვლევდა ეკვალიპტის სხვადასხვა ჯიშებზე ზრდა-განვითარების თავისებურებებს. ცდები ტარდებოდა 2016-2017 წლებში მცენარის ფენოლოგიური ფაზების მიმდინარეობაზე, ვეგეტაციური და გენერაციული ორგანოების ზრდის დინამიკაზე და ტექნიკურ მახასიათებლებზე. დაკვირვებები გაგრძელდება 2018 წელს.

2. ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ტექნოლოგიურ ფაკულტეტზე კითხულობს ლექციების კურსს ბაკალავრებთან, მაგისტრანტებთან და დოქტორანტებთან შემდეგ დისციპლინებში:

ა) სუბტროპიკული კულტურები; ბ) მეჩაიეობა; გ) მიწათმოქმედება დ) სუბტროპიკული ტექნიკური კულტურები; ე) სასოფლო-სამეურნეო კულტურების მოვლა-მოყვანის ინტენსიური ტექნოლოგიები.

3. გამოქვეყნებული სამეცნიერო ნაშრომები:

3.1. რ. ჯაბნიძე - სოფლის ცხოვრება პრიორიტეტი უნდა გახდეს - ჟურნალი „აგროNEWS“. ქუთ, 2017 წ.

ანოტაცია: სუბტროპიკულ მემცენარეობაში არსებულ პრობლემებსა და გადაჭრის გზებს სახელმწიფოებრივი მიდგომა სჭირდება, რადგანაც განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია ქართული ჩაის, ციტრუსისა და სხვა ეკონომიკურად მნიშვნელოვანი კულტურების განვითარების ხელის შეწყობა.

3.2. რ. ჯაბნიძე, ნ. ჯაბნიძე- „კლიმატის ცვლილების გავლენა ვაზის განვითარებასა და მოსავლიანობაზე“ - ჟურნალი „ინოვაციური ეკონომიკა და მართვა“- 3, ტომი IV, თბილისი, გამომც. „კალმოსანი“, 2017;

ანოტაცია: საქართველოში მევენახეობამ საზოგადოებრივი წარმოების წესის შეცვლის შემდეგ მძიმე რღვევა განიცადა და დღეისათვის არსებული არასრული მონაცემებით ვაზის ნარგაობა 40-60 ათას ჰექტრამდეა შემცირებული, ხოლო ყურძნის წარმოება 550-560 ათას ტონიდან - 150-220 ათას ტონამდეა შემცირებული. მიუხედავად ასეთი რთული მდგომარეობისა, მევენახეობა-მეღვინეობა კვლავ რჩება საქართველოს აგროსასურსათო სექტორის წამყვან დარგად, განსაკუთრებით კახეთში, სადაც ვაზის და ღვინის წარმოებას განსაკუთრებული პრიორიტეტი ენიჭება.

3.3. ბ. გეჩბაია, რ. ჯაბნიძე - “აქტუალური კვლევა საქართველოს ეკონომიკის სტრატეგიულ მევენახეობა-მელვინეობის სექტორზე“. ჟურნალი „ინოვაციური ეკონომიკა და მართვა“- 3, ტომი IV თბილისი, გამომც. „კალმოსანი“ 2017 წ.

ანოტაცია: ქვეყანაში საბაზრო ეკონომიკური ურთიერთობათა ჩამოყალიბებამ ძირეული კორექტივები შეიტანა მევენახეობა-მელვინეობის განვითარების სტრატეგიაში. ეს დარგი მთლიანად მოექცა კერძო სექტორში, შეიცვალა და გაფართოვდა მოხმარების მოცულობა და სტრუქტურა, განსაკუთრებით ტურისტული ინდუსტრიის განვითარებასთან დაკავშირებით. შეიქმნა ოჯახური და ფერმერული მეურნეობები, რომლებიც გადაიქცა მოსახლეობის დიდი ნაწილის რეალური შემოსავლების გაზრდისა და სოციალურ-ეკონომიკური მდგომარეობის გაუმჯობესების გარანტად.

3.4. რ. ჯაბნიძე, ი. გაფრინდაშვილი - „მოცვის მოვლა-მოყვანისა და გადამუშავების ტექნოლოგიური თავისებურებანი“. ჟურნალი „მეოთხე საერთაშორისო სამეცნიერო -პრაქტიკული ინტერნეტ -კონფერენცია“ შრომების კრებული N4. ქუთაისი, 2017 წ.

ანოტაცია: საქართველოში მოცვის კულტურას განსაკუთრებული ყურადღება ეთმობა. ამიტომ თანამედროვე პირობებში მისი მოვლა-მოყვანისა და გადამუშავების ტექნოლოგიების სრულყოფას დიდი მნიშვნელობა ენიჭება.

3.5. T.N.Gvinianidze, T.T.Gvinianidze, P.M.Chikovani, V.A.Mindeli, R.H.Djabnidge - Colored Grapes Byproducts as the Source for Bio-active Products. Scientific Journal “Juvenis scientia”. N 8, Sank-Peterburg, Russia , 2017.

ანოტაცია: ნაშრომში მოცემულია იმერეთის მევენახეობა-მელვინეობის მიკროზონაში კულტივირებული ვაზის ჯიშების ყურძნის ნედლეულის გადამუშავების შედეგად მიღებული მეორადი რესურსების ფიზიკო-ქიმიური მაჩვენებლების კვლევა, ფენოლური კომპლექსის შესწავლა, მათი მაქსიმალური ექსტრაქციისათვის ოპტიმალური პროცესებისა და შესაბამისი რეჟიმების დადგენა და ამ ნაერთებით მდიდარი კონცენტრირებული ექსტრაქტების გამოყენების პერსპექტივები.

3.6. T.N.Gvinianidze P.M.Chikovani, T.T.Gvinianidze, R.H.Jabnidge, V.A.Mindeli - Colored grape polyphenol concentrate. Scientific Journal “Annals of Agrarian Science”, Tbilisi, Georgia. 2017;

ანოტაცია: ფენოლური ნაერთების მდიდარი შემცველობით მრავალი მცენარე გამოირჩევა, მაგრამ ფერადი ყურძნის როგორც სამრეწველო ისე არასამრეწველო ჯიშები განსაკუთრებულია, რადგანაც ფენოლური ნაერთების შემცველობით მდიდარია ყურძნის მტევნის ცალკეული ნაწილები, აქედან გამომდინარე ის მეცნიერთა და სპეციალისტთა დაინტერესების აქტიურ სფეროს წარმოადგენს. განსაკუთრებით საინტერესოა ეკოლოგიურად სუფთა ფერადი ყურძნის ნედლეული, რომელთა კულტივაციის პროცესში არ გამოიყენება სხვადასხვა დანიშნულების მზამქიმიკატები და ქიმიური საშუალებები.

4. საერთაშორისო და ადგილობრივი სამეცნიერო კონფერენციები.

4.1. Towards the issues on the impact of global warming On biodiversity - საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია „ევრაზიის ბიომრავალფეროვნება 2017“. ბელორუსია, მინსკი 5-8 ივნისი. ბელორუსიის აგრარული უნივერსიტეტი.

4.2. აჭარის ველური ბუნება, მისი რელიქტური და ენდემური ფლორა და ფაუნა – საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია „კლიმატური ცვლილებების გავლენა მცენარეთა ბიომრავალფეროვნებაზე“. აზერბაიჯანი, ქ. ბაქო, 19-21 სექტემბერი 2017 წ., მარდაგიანის კვლევითი ინსტიტუტი.

4.3. მცენარეთა ბიომრავალფეროვნების მემკვიდრული ნიშან-თვისებების დაცვა ურბანიზაციის პირობებში - საერთაშორისო სამეცნიერო-პრაქტიკული კონფერენცია „თანამედროვე ტექნიკისა და ტექნოლოგიების გამოყენება სოფლის მეურნეობაში“. აზერბაიჯანის ტექნოლოგიური უნივერსიტეტი ქ. განჯა, 15-18 აპრილი, 2017 წ.

4.4. აჭარაში აგრარული კადრების მომზადებისა და დასაქმების შესახებ - საიუბილეო სამეცნიერო კონფერენცია „აჭარის აგრარული სექტორის თანამედროვე პრობლემები და მათი დაძლევის პერსპექტივები“. ქ. ბათუმი, აჭარის ა/რ სოფ. მეურნ. სამინისტრო, 16 ნოემბერი, 2017;

4.5. იაპონიიდან ინტროდუცირებული მანდარინის საადრეო ჯიშების ზრდა-განვითარების თავისებურებანი აჭარაში - აკაკი წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტისა და საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის ერთობლივი საიუბილეო კონფერენცია „სუბტროპიკული სოფლის მეურნეობა და მისი განვითარების პერსპექტივები“. ქ. ქუთაისი ა. წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტი. 22 ნოემბერი, 2017.

აკად. რ. ჯაბნიძემ მოამზადა სახელმძღვანელო „სუბტროპიკული კულტურები“, რომელიც განხილული და მოწონებული იქნა ტექნოლოგიური ფაკულტეტის აგრონომიული მიმართულების დეპარტამენტის სხდომაზე;

5. სადოქტორო და საბაკალავრო ნაშრომების ხელმძღვანელობა, სახელმძღვანელოებისა და მონოგრაფიების რედაქტორობა, რეცენზირება და სადისერტაციო ნაშრომებზე გამოხმაურება:

- 2017 წელს პროფესორ დავით ქათამაძისა და აკად. რ. ჯაბნიძის ხელმძღვანელობით დოქტორანტმა გულადი თხილაიშვილმა დაიცვა სადოქტორო ნაშრომი: „აჭარის აგრარული პროდუქციის საგარეო ბაზარზე გასვლისა და დამკვიდრების პრობლემები თანამედროვე ეტაპზე“;

- 2017 წელს მისი ხელმძღვანელობით მაგისტრანტმა ეთერ ფუტყარაძემ დაიცვა სამაგისტრო ნაშრომი: „იაპონიიდან ინტროდუცირებული მანდარინ „იურა ვასე“-ს სამეურნეო თავისებურებანი“.

- ხელმძღვანელობს დოქტორანტ სოფო ხუხუნიაშვილის სადოქტორო ნაშრომს: „იაპონიიდან ინტროდუცირებული მანდარინის ადრემწიფადი ფორმების აგროეკოლოგიური თავისებურებების შესწავლა აჭარის პირობებში“;

- 2016-17 წწ აკად. რ. ჯაბნიძის ხელმძღვანელობით ბაკალავრებმა ლუკა ვანიშვილმა და მუხრან ანანიძემ დაიცვეს საბაკალავრო ნაშრომები.

- 2017 წლის 25 მაისს გაკეთდა გამოხმაურება, აზერბაიჯანის მეცნიერებათა აკადემიის, მარდაგაიანის დენდროპარკის კვლევითი ინსტიტუტის დოქტორანტის ვაგიზ მამედოვის ავტორეფერატზე.

6. აკად. რ. ჯაბნიძემ მოამზადა და საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის მიერ გამოიცა რეკომენდაციები:

6.1. რ. ჯაბნიძე; ნ. ჯაბნიძე (რეკომენდაცია) - „ხურმის კულტურა“ 2017 წ. გამომცემლობა საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემია;

6.2. რ. ჯაბნიძე; ნ. ჯაბნიძე (რეკომენდაცია) – „თხილის კულტურა“ 2017 წ. გამომცემლობა საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემია;

2017 წელს რედაქტირება და რეცენზირება გაუწია შემდეგ სახელმძღვანელოებს:

ა) „მეხილეობა“, ავტორები - ლეილა ებრალიძე, დარეჯან ჯაში, ნანა ჯაბნიძე (რედაქტორი);

ბ) „ერთწლიანი და მრავალწლიანი კულტურები“. ავტორები - შოთა ლამპარაძე, ზურაბ ბუკია, ნოდარი ბერიძე (რეცენზენტი);

გ) “ფიტოთერაპია“ ავტორი პროფესორი ვაჟა თოდუა - (რეცენზენტი).

7. გრანტები და მიზნობრივ პროგრამებში მონაწილეობა.

7.1. საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის საინიციატივო პროექტი - ხანგრძლივობა 2 წელი (2016-2017 წწ). 5.09.16. N01-166.

„აჭარის ფერმერულ მეურნეობებში ციტრუსოვანთა ნარგავების განახლებისათვის ადრემწიფადი ჯიშებისა და ფორმების ბიოლოგიური და სამეურნეო ნიშნების მიხედვით პერსპექტიული ჯიშების გამოვლენა და წარმოებაში დანერგვა“. ხელმძღვანელი - რ. ჯაბნიძე. შემსრულებლები - გ. ალექსიძე შ. ლამპარაძე, ნ. ბერიძე, ს. ბერიძე.

პროექტის მიზანი:

– საქართველოს სუბტროპიკულ ზონაში მცირე და საშუალო ფერმერული მეურნეობებისათვის დახმარება;

– დასავლეთ საქართველოს ბუნებრივ–კლიმატური პირობებიდან გამომდინარე, მეციტრუსე ფერმერებისათვის ადრემწიფადი–საადრეო, უხვმოსავლიანი ჯიშების და ფორმების მიწოდება;

– არსებული პერსპექტიული ჯიშების ბიოლოგიური და სამეურნეო ნიშნების მეცნიერული შესწავლა;

– შერჩეული და რეგიონის ბუნებრივ პირობებს ადაპტირებული ჯიშების სარგავი მასალის გამოყვანა და შესაბამისი რეკომენდაციების საფუძველზე ფერმერებისთვის უფასოდ გადაცემა.

პროექტის ამოცანები:

1. ნიადაგის ფიზიკურ-მექანიკური და აგროქიმიური გამოკვლევები (სტრუქტურა, მჟავიანობა, საკვები ელემენტები და სხვა);
2. ნიადაგის საფარის მოვლის ინოვაციური მეთოდები სწალემა–კოსულტირება (ნიადაგის მინიმალური დამუშავება, მულჩირება, ბრძოლა სარეველების წინააღმდეგ, საფარი კულტურების თესვა და სხვა);
3. მცენარეთა მორფო-ბიოლოგიური თავისებურებების შესწავლა (მცენარის ვეგეტაციური და გენერაციული ორგანოების ზრდა-განვითარება ფენოფაზების მიხედვით);
4. ჯიშების მიხედვით საკვები ელემენტების პერიოდულობის განსაზღვრა;
5. მავნე ორგანიზმების მიმართ იმუნური ჯიშების შესწავლა–გამოვლენა;
6. მცენარეთა ყინვაგამძლეობის და გვალვაგამძლეობის უნარის შესწავლა სავსე პირობებში;
7. ნაყოფის სიმწიფის ვადების დადგენა ჯიშების მიხედვით;
8. მცენარის მოსავლიანობის, სიმწიფის ვადების, ბიოქიმიური მაჩვენებლებისა და ჯიშობრივი სიწმინდის დადგენა ჯიშების მიხედვით;
9. სანერგე მეურნეობის მოწყობა და სარგავი მასალის გამოყვანა;
10. სამეცნიერო-პრაქტიკული კონფერენციის ჩატარება და შერჩეული ჯიშების გაცნობა;
11. ფერმერთა დასახმარებლად საინფორმაციო ბროშურების მომზადება და გამოცემა;
12. ჯიშების ეკონომიკური ეფექტიანობის გაანგარიშება და გამორჩეულ ჯიშებზე რეკომენდაციების შემუშავება.

პროექტის მოსალოდნელი შედეგები:

1. შესწავლილი და გამოვლენილი იქნება სუბტროპიკული ზონისათვის ადრემწიფადი, უხმოსავლიანი და გარემოს მიმართ ადაპტირებული ციტრუსოვანთა ჯიშები;
2. ფერმერებისათვის მიწოდებული იქნება ციტრუსოვნების ახალი პერსპექტიული ჯიშებისა და ფორმების მოვლა-მოყვანის უახლოესი ტექნოლოგიები.
3. ფერმერებს უფასოდ მიეწოდებათ 2000 საადრეო მანდარინის, 500 ფორთოხლის „ვაშიგტონ–ნაველისა“ და 500 ლიმონის ნერგი.
4. მიღწეული შედეგები გამოქვეყნებული იქნება სამეცნიერო ჟურნალებში.
5. მიღწეული შედეგების განზოგადება მოხდება დასავლეთ საქართველოს ტენიანი სუბტროპიკული ზონის რეგიონებისათვის.

პროექტის საერთო ღირებულება 97 000 ლარი.

8. მონაწილეობა სხვადასხვა კომისიების, საბჭოებისა და საზოგადოებრივ საქმიანობაში:

ა) აკად. რ. ჯაბნიძე არის ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ტექნოლოგიური ფაკულტეტის, აკადემიური უმაღლესი განათლების პირველი საფეხურის (საბაკალავრო) საგანმანათლებლო ხუთწლიანი პროგრამის "აგრონომია", ხელმძღვანელი. (აკადემიური საბჭოს დადგენილება №75.13.06.15).

ბ) არის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ტექნოლოგიური ფაკულტეტის, აკადემიური უმაღლესი განათლების მესამე საფეხურის (დოქტორანტურა) საგანმანათლებლო ხუთწლიანი პროგრამის „აგროტექნოლოგია“ ხელმძღვანელი. (აკადემიური საბჭოს დადგენილება №86.15.06.2015.)

გ) აღნიშნული პროგრამების ფარგლებში ექვს საგანაში მომზადებული აქვს სილაბუსები: „სუბტროპიკული კულტურები“, „სასოფლო-სამეურნეო კულტურების მოვლა-მოყვანის ინტენსიური ტექნოლოგია“, „სუბტროპიკული ტექნიკური კულტურები“, „კონტინენტალური მეხილეობა“, „მეჩაიეობა“, „სასოფლო სამეურნეო კულტურების აგროტექნოლოგია“.

- 2017 წლის 28 ინვარს აჭარის სავაჭრო სამრეწველო პალატაში ჩატარდა მეუტკრეებთან შეხვედრა, სადაც აკად. რ. ჯაბნიძე გამოვიდა სიტყვით, მეფუტკრეობის დარგში არსებულ გამოწვევებსა და სიახლეების შესახებ;

- 2017 წლის 11 თებერვალს გაზეთ „აჭარა“-ში გამოაქვეყნა ვრცელი სტატია პროფესორ რომან მარგალიტაძის 70-ე წლისთავთან დაკავშირებით;

- 2017 წლის 27 თებერვალს მისი ინიციატივით აჭარის ტელევიზიამ მოამზადა გადაცემა მეორე მსოფლიო ომში აჭარიდან პირველი გმირის ისრაფილ ჯინჭარაძის 100 წლის იუბილესთან დაკავშირებით;

- 2017 წლის 13 მარტს გაზეთ „აჭარა“-ში გამოაქვეყნა ვრცელი სტატია პროფესორ ვახტანგ კუტუბიძის პედაგოგიური და სამეცნიერო მოღვაწეობის შესახებ, სტატია დაიბეჭდა ასევე ჟურნალში „აგარული საქართველო“;

- 2017 წლის 20 მარტს ტექნოლოგიური ფაკულტეტის აგრონომიული დეპარტამენტის სხდომაზე, აკად. რ. ჯაბნიძე დაამტკიცეს სტუდენტთა სამეცნიერო კონფერენციის საორგანიზაციო კომისიის თავმჯდომარედ;

- 2017 წლის 21 მარტს მისი ინიციატივით, აჭარის ტელევიზიამ მოამზადა გადაცემა აკადემიკოს ქსენია ბახტაძის სამეცნიერო და კვლევითი მოღვაწეობის შესახებ;

- 2017 წლის 2-3 მაისს ქ. ქუთაისში აკაკი წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტში ჩატარდა სტუდენტთა და მაგისტრანტთა 39-ე სამეცნიერო კონფერენცია, სადაც მონაწილეობა მიიღო შვიდმა სტუდენტმა (გიგა დათუნაშვილი, ლაშა ზოიძე, გიორგი დაგარგულია, გიორგი ჯინჭარაძე, ეთერ ფუტკარაძე), რომლებმაც საპრიზო ადგილები დაიკავეს და გადაეცათ

სერთიფიკატები, რომლის შესახებ გაზეთმა „აჭარა“-მ და ბსუ-ს გაზეთმა „უნივერსიტეტმა“ გამოაქვეყნა ვრცელი სტატიები.

- 2017 წლის 28 მარტს გააკეთა დასკვნა-მოხსენებითი ბარათი, სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის მიერ გადმოგზავნილ ქუთაისის აკაკი წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტის, აგრონომიული ფაკულტეტის მიერ 2016 წელს გაწეული მუშაობის შესახებ;

- 2017 წლის 29 აპრილს გაზეთ „აჭარა“-ში ვრცელი სტატია მიუძღვნა ბათუმის სასოფლო-სამეურნეო ტექნიკუმის ყოფილი სასწავლო ნაწილის გამგის გივი დოლიძის 85 წლის იუბილეს სათაურით: „კაცი, რომელმაც ასობით აგრარიკოსი აღზარდა“;

- 2017 წლის 27 აპრილს გაზეთ „აჭარა“-ში დაიბეჭდა ინტერვიუ საკონსტიტუციო ცვლილებებთან დაკავშირებით სათაურით: „კარგ მთქმელს კარი გამგონე უნდა“, სადაც საქართველოს პრეზიდენტს გიორგი მარგველაშვილს ათი კითხვით მიმართა;

- 2017 წლის 5 მაისს ჩატარდა პოეტ ზურაბ გორგილაძის დაბადების 80 წლისთავისადმი მიძღვნილი ღონისძიება. გაზეთმა „აჭარა“-მ საიუბილეოდ დაბეჭდა ვრცელი ნარკვევი, სადაც დაიბეჭდა აკად. რ. ჯაბნიძის მოგონებები პოეტთან ურთიერთობის შესახებ;

- 2017 წლის 13-14 მაისს ჩატარდა მუხრან ვახტანგაძისადმი მიძღვნილი საერთაშორისო ტურნირი ბერძნულ-რომაულ ჭიდაობაში, სადაც გადაეცა სიგელი ჭიდაობაში შეტანილი აქტიური წვლილისათვის;

- 2017 წლის 24 მაისს საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის აგრონომიულ სამეცნიერო განყოფილებაში მოსმენილი იქნა მისი მოხსენება: „2016 წელს ჩატარებული სამეცნიერო, პედაგოგიური და საზოგადოებრივი მუშაობის შესახებ“;

- 2017 წლის 26 მაისს საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიურ საბჭოზე მოსმენილი იქნა მოხსენება : „2016 წელს ჩატარებული სამეცნიერო, პედაგოგიური და საზოგადოებრივი მუშაობის შესახებ“;

- 2017 წლის 26 მაისს შესულდა გამოჩენილი მეცნიერის აკადემიკოს ჯემალ კაციტაძის 80 წლისთავისადმი მიძღვნილი ღონისძიება, სადაც გადასცა ბათუმის სახელმწიფო უნივერსიტეტის საპატიო სიგელი: „აგრარულ დარგში მაღალკვალიფიციური კადრების მომზადების საქმეში შეტანილი დიდი წვლილისათვის“;

- 2017 წლის 30 მაისს ბსუ-ს ტექნოლოგიური ფაკულტეტის აგრონომიულ მიმართულებაში ჩატარდა სტუდენტთა სამეცნიერო კონფერენცია, სადაც აკად. რ. ჯაბნიძის ხელმძღვანელობით მე-4 კურსის სტუდენტმა გოდერძი დაგარგულიამ თემაზე: „წყავის კულტურის ზრდა-განვითარების თავისებურებანი აჭარის სუბტროპიკულ ზონაში“ დაიკავა პირველ ადგილი და მას გადაეცა ფულადი ჯილდო ასი ლარის ოდენობით;

- 2017 წლის 15 ივნისს გაზეთ „აჭარა“-ში გამოაქვეყნა ვრცელი სტატია, სოფლის მეურნეობის მეურნეობის აკადემიურ დოქტორზე მარტა ჩეხოტარიოვაზე დაბადებიდან 80 წლის იუბილის აღსანიშნავად;

- 2017 წლის 17 ივნისს ქ. ბათუმში საზღვაო აკადემიაში (მახინჯაური) ჩატარდა საერთაშორისო სამეცნიერო-პრაქტიული კონფერენცია, სადაც არჩეული იყო საორგანიზაციო კომისიის წევად;

- 2017 წლის 5-8 ივნისს მივლინებით იმყოფებოდა ქ. მინსკში, ბელორუსიის აგრარულ უნივერსიტეტში საერთაშორისო სიმპოზიუმზე. შედეგები ვრცლად გაშუქდა გაზეთ „აჭარა“-სათაურით: „ერთი კვირა ბელორუსში“;

- 2017 წლის 15 სექტემბერს ა(ა)იპ აგროსერვისცენტრის გვარას სადემონსტრაციო საკონსულტაციო ცენტრში საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის პრეზიდენტის აკადემიკოს გურამ ალექსიძის მონაწილეობით ჩატარდა შეხვედრა აჭარის აგროსექტორის წარმომადგენლებსა და ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტის აგრონომიული მიმართულების სტუდენტებთან;

- 2017 წლის 10 ოქტომბერს გაზეთ „აჭარა“-ში გამოქვეყნდა მისი სტატია: „დუმილი დანაშაულს ტოლფასია“, რომელშიც აგრარულ საკითხებთან დაკავშირებით იყო გამახვილებული ყურადღება ;

- 2017 წლის 15 ოქტომბერს სასტუმრო „ოაზისში“ ჩატარდა საერთაშორისო სემინარი დღის წესრიგით: „საქართველოში გავრცელებული საშიში მავნებლების ინტეგრირებული დაცვა“, სადაც აგრარული მიმართულების სტუდენტებთან ერთად მიიღო მონაწილეობა;

- 2017 წლის 18 ოქტომბერს ბათუმში ჩატარდა სსმმ აკადემიის გასვლითი საიუბილეო სამეცნიერო კონფერენცია: „აჭარის აგარული სექტორის თანამედროვე პრობლემები და მათი დაძლევის პერსპექტივები“.

- 2017 წლის 1-3 ნოემბერს ბათუმის ბოტანიკურ ბაღში ჩატარდა საერთაშორისო სიმპოზიუმი, რომელიც მიემდვნა ბაღის დაარსებიდან 105-ე წლისთავს, სადაც გამოვიდა მოხსენებით;

- 2017 წლის 19-21 ნოემბერს ქ. ბაქოში ჩატარდა საერთაშორისო სამეცნიერო-პრაქტიკული კონფერენცია დღის წესრიგით: „თანამედროვე ტექნიკისა და ტექნოლოგიების გამოყენება სოფლის მეურნეობაში“, რომლის შედეგები ვრცლად გააშუქა გაზეთ „აჭარა“-ში სათაურით: „დღევანდელი აზერბაიჯანი ქართველი მეცნიერის თვალთ“;

- 2017 წლის 22 ნოემბერს ჩატარდა აკაკი წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტისა და საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის ერთობლივი საიუბილეო კონფერენცია „სუბტროპიკული სოფლის მეურნეობა და მისი განვითარების პერსპექტივები“;

- 2017 წლის 25-27 ნოემბერს სსმმ აკადემიაში ჩატარდა საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია „მევენახეობა და მეღვინეობა ევროპის ქვეყნებში,

ისტორიული ასპექტები და პერსპექტივები“, რომლის შესახებ ვრცელი სტატია გამოაქვეყნა გაზეთ „აჭარა“-ში;

- 2017 წლის 5 დეკემბერს გაზეთ აჭარაში დაიბეჭდა ვრცელი სტატია სელექციონერ ნუნუ ჯინჭარაძის დაბადებიდან 95-ე წლისთავთან დაკავშირებით სათაურით: „კამელიების მესაიდუმლე - ქართველი მეცნიერი“;

- 2017 წლის 6 დეკემბერს გამოვიდა ტელევიზია TV 12-ში „ჩაის კულტურის გავრცელებისა და მისი შემდგომი რეაბილიტაციის შესახებ“;

- 2017 წლის 10 დეკემბერს გაზეთ „აჭარა“-ში გამოაქვეყნდა ვრცელი სტატია სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა დოქტორის პროფესორ მარგო მჭედლიძის 100 წლის იუბილესთან დაკავშირებით;

აკად. რ. ჯაბნიძე არჩეულია:

- ყოველთვიური საერთაშორისო რეცენზირებადი და რეფერირებადი სამეცნიერო ჟურნალის „ეკონომიკა“, სარედაქციო კოლეგიის წევრად. ქ. თბილისი;

- ბსუ-ს ტექნოლოგიურ ფაკულტეტზე სადოქტორო პროგრამის ხელმძღვანელად (2014-2019 წწ);

- საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის აგროქიმიკ-ნიადაგმცოდნეობის ეროვნულ კოორდინატორად და ჩაისა და სუბტროპიკული კულტურების ექსპერტად;

- ჟურნალ „აგროNEWS“ რედკოლეგიის წევრად ქ. ქუთაისი.

- საერთაშორისო რეცენზირებადი და რეფერირებადი სამეცნიერო ჟურნალი „ინოვაციური ეკონომიკა და მართვა“ სარედაქციო კოლეგიის წევრად. ქ. ბათუმი;

- პერიოდულ საერთაშორისო სამეცნიერო ჟურნალ „ხანძთა“-ს რედკოლეგიის წევრად;

- სომხეთის აგრარული უნივერსიტეტის საპატიო დოქტორად;

- აზერბაიჯანის აგრარული უნივერსიტეტის საპატიო დოქტორად;

- ჟურნალ „აგრარული საქართველოს“ რედკოლეგიის წევრად;

- ბსუ-ს ტექნოლოგიურ ფაკულტეტზე, აგრონომიის პროგრამული მიმართულების ხელმძღვანელად (2012-2017);

- აჭარის ჭიდაობის ფედერაციის მთავარი კომიტეტის წევრად;

- საქართველოს ეროვნული აკადემიის პრეზიდიუმთან არსებული ეკოლოგიური უსაფრთხოების კომისიის წევრად.

- საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის სამეცნიერო საბჭოსა და ჟურნალ „მოამბის“ რედკოლეგიის წევრად.

9. სახელმწიფო ჯილდო, დამსახურების წოდებები და ა. შ:

- აკად. რ. ჯაბნიძე დაჯილდოვებულია „ღირსების ორდენით“;

- იაკობ გოგებაშვილის სახელობის მედლით და საპატიო სიგელით;

- აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭოს საპატიო სიგელით;

- ხელვაჩაურის რაიონის საპატიო მოქალაქე;

-დაჯილდოვებულია საქართველოს სოფლის მეურნეობის მცნირებათა აკადემიის აკადემიური საბჭოს საპატიო სიგელით.

აკადემიკოს რეზო ჯაბინძის რეკომენდაციები „საქართველოს სოფლებში არსებული მდგომარეობა და აღორძინების პერსპექტივები უახლოეს მომავალში“

მთის სოფლების ბუნებრივი და ადამიანური რესურსების გადარჩენა-განმტკიცებისა და თანამედროვე მოთხოვნების შესაბამისად გარდაქმნისათვის საჭიროდ მიგვაჩნია, სახელმწიფომ პრიორიტეტულად გამოაცხადოს სოფლების დაცვა-შენარჩუნებისა და მოდერნიზაციის საკითხი, საკანონმდებლო დონეზე დასახოს მისი პრაქტიკულად განხორციელების გზები.

საქართველოს მოსახლეობის 55% სოფლად ცხოვრობს და საქმიანობს. ქვეყნის ბუნებრივ-კლიმატური პირობები იძლევა იმის საშუალებას, რომ ისინი მეტ სასოფლო-სამეურნეო პროდუქციას აწარმოებდნენ და შეძლებულადაც ცხოვრობდნენ, მაგრამ ოფიციალური მონაცემებით მათ სოციალური მდგომარეობა და წარმოებული პროდუქცია სერიოზული განსჯის, შეიძლება ითქვას, სახელმწიფოს ყოველდღიური ზრუნვის საგანი უნდა გახდეს. მიზეზები სხვადასხვაა - ეკონომიკურ-პოლიტიკური მდგომარეობით დაწყებული, სოციალურ-სამართლებრივი საკითხებით დამთავრებული.

მართალია, ბოლო 20-25 წლის განმავლობაში ქართული სოფლის განვითარებაში მილიარდობით თანხაა დახარჯული, მაგრამ სასიკეთო ძვრები დიდად შესამჩნევი არ არის. სოფლებიდან მიგრაციული პროცესები კვლავ გრძელდება და სასოფლო-სამეურნეო პროდუქციის შიგა წარმოება არ იზრდება, უფრო მეტიც, ზოგიერთ სახეობაში იმპორტმა 90 %-ს მიაღწია, ისმება კითხვა - ქართველი კაცი ხომ არ გაზარმაცდა, თუ ქართული მიწა უნაყოფო გახდა? ვფიქრობთ არც ერთი და არც მეორე. ამ პრობლემებისადმი მიდგომის შეცვლა და აუცილებელი ღონისძიებათა გატარებაა საჭირო კერძოდ:

1. სოფელს უნდა მიენიჭოს სამართლებრივი სტატუსი და ადგილობრივ თვითმმართველობას, თავისი კომპეტენციის ფარგლებში, უნდა შეეძლოს სოფლის საჭირობო საკითხების ჩაურევლად გადაწყვეტა, ფინანსების მოძიება და დამოუკიდებლად განკარგვა;

2. ქვეყნის მასშტაბით უნდა მოხდეს მიწების ინვენტარიზაცია, განისაზღვროს მისი ნაყოფიერება, ფასი და განკარგვის პირობები;

3. აჭარასა და იმ რეგიონებში, სადაც მიწის პრივატიზაცია არ დასრულებულა ან „ჩემი ყოფილის“ პრინციპით განსაზღვრა დღის წესრიგში კვლავ რჩება, სასურველ შედეგს ვერ ვაღწევთ. სოფლად მცხოვრებთა უმრავლესობა ეკონომიკურად გაუმართლებლად მიიჩნევენ მიწაზე შრომას. ამის მიზეზი ისაა, რომ თითოეულ კომლზე განაწილებული მიწის ფართობები მცირეა და დაბალი საბაზრო ფასების პირობებში მიღებული შემოსავლები არაა საკმარისი ოჯახის გამოსაკვებად. ამის გამო, სოფლად მცხოვრებთა დიდი ნაწილი ქალაქად ან

უცხოეთში არის გადახვეწილი, მოუგვარებელია გლეხებისაგან აგრარული ნაწარმის შესყიდვის საკითხიც; ყოველივე ამის მოგვარებას სახელმწიფოს პოლიტიკური ნება სჭირდება;

4. დასახვეწია მთის კანონის არსი და მნიშვნელობა. თავისი მოთხოვნებიდან გამომდინარე ეს კანონი აჭარაში ქობულეთისა და ხელვაჩაურის მუნიციპალიტეტებში შეეხო მხოლოდ ორ-სამ სოფელს. ეს ზღვის დონიდან არსებული სიმაღლის მაჩვენებლის შესაბამისად კი არ უნდა განისაზღვროს, არამედ სოფლის ფაქტიური გეოგრაფიული და ბუნებრივი პირობების გათვალისწინებით. ეს პირობები ასეთ სოფლებში შეიძლება უფრო რთული და მკაცრი იყოს, ვიდრე იმ სოფლებში, რომლებსაც ეს კანონი შეეხო;

5. სოფლის მოსახლეობას მეტად უნდა შეეწყოს ხელი ყველა დონის კოოპერაციული გაერთიანებებისა და კოოპერაციული მეურნეობების (მეორე, მესამე) შექმნის ორგანიზებაში;

6. უნდა გაგრძელდეს კონკრეტული სოფლის მოთხოვნების საფუძველზე ადგილზე ინფრასტრუქტურული სამუშაოების გატარება; სოფლად ახალგაზრდების დამაგრებისა და სოფლების მოსახლეობისაგან დაცლის პროცესის შესაჩერებლად უნდა შეიქმნას და ამოქმედდეს საგანმანათლებლო, სამედიცინო, ტექნიკური და კულტურული კერები, ცენტრები და სერვისები, სადაც დასაქმდებიან შესაბამისი განათლებისა და კვალიფიკაციის მხოლოდ ადგილობრივი კადრები;

7. ადგილებზე ტრადიციული ქართული დარგებისა და ახალი მიმართულებების (მემცენარეობა, მეცხოველეობა, ტურიზმი, ქართული ხალხური რეწვა) შენარჩუნებისა და მისი შემდგომი აღმავლობისათვის, საწყის ეტაპზე მაინც, ფინანსური ხარჯები სახელმწიფომ უნდა იტვირთოს;

8. ადგილებზე უნდა შეიქმნას სოფლის მეურნეობის პროდუქციის გადამამუშავებელი საწარმოები; მცირე და დიდი მექანიზაციის საშუალებების ტექნიკური გამართვისა და სარემონტო სამუშაოების მექანიზაციის სერვის ცენტრები, რომლებიც დაკომპლექტებული იქნება უახლესი ტექნიკით და კვალიფიციური სპეციალისტებით.

9. სოფლებში, სადაც მოსახლეობა მოკლებულია ბუნებრივი აირის მოხმარებას, უნდა გათავისუფლდეს ზედმეტი წნეხისაგან. არ შეეზღუდოს ბუნებრივი რესურსების (შეშა, წყალი, ჭიგო და ა. შ) მოძიება და მოხმარება. ამის მიღწევა შესაძლებელია სახელმწიფო სატყეო ფონდიდან ე. წ. საკოლმეურნეო სატყეო ფართობების გამოყოფით და მათი სოფელზე გადაცემით. განვლილი სისტემის დროს კი ასეთ ფართობებს სოფლის მოსახლეობა შეუფერხებლად იყენებდა სახნავ-სათესად, აშენებდა ბაღებს, უფასოდ სარგებლობდა იაფფასიანი ხე-მცენარეებით (თეთრი და შავი თხმელა), როგორც საწვავად ისე ღობეების მოსაწყობად და ჭიგოებისათვის. დღეს ყოველივე ამაში, მიუვალ სოფლებშიც კი, მცხოვრებთ ფულს ახდევინებენ და თუ ამას თვითნებურად მოიხმარს, ასმაგად

აჯარიმებენ. მეცნიერულად და პაქტიკულადაც დადგენილია, რომ სოფლად საყანე ფართობების თვითდადგენის პროცესი მეტი სიხშირითა და ინტენსივობით მიმდინარეობს, ვიდრე ჩვენ წარმოგვიდგენია;

10. შექმნილი სიტუაციიდან გამომდინარე, ახალგაზრდები თუ მოისურებენ სოფლად დამკვიდრებას, მათ ამ საკითხების მოგვარებაში სახელმწიფომ ხელი უნდა შეუწყოს, თორემ სოფლების დაცლის პროცესი კიდევ უფრო გაღრმავდება და წლების შემდეგ იქ დაბრუნებული ახალგაზრდა ცხოვრებას ვეღარც შესძლებს;

11. საქართველოს ხელისუფლების მხარდაჭერით სახელმწიფო უნივერსიტეტის აგრარული სპეციალობის ბაკალავრიატში სწავლება უფასოა, მაგრამ სასურველია, სახელმწიფო ბიუჯეტიდან დაფინანსდეს მაგისტრატურისა და დოქტორანტურის აგრონომიის მიმართულების საგანმანათლებლო პროგრამებიც;

12. დემოგრაფიული მონაცემების დღევანდელი მდგომარეობა და პერსპექტივა საგანგაშოა. ამიტომ, განსაკუთრებულად უნდა შეეწყოს ხელი სამ და მეტ შვილიან ოჯახებს არა მარტო სოფლად, არამედ ქალაქადაც;

13. საინფორმაციო საშუალებები ხშირად უნდა აშუქებდნენ და მეტად უწყობდნენ ხელს სოფლად მცხოვრებთა ყოფა-ცხოვრებისა და იქ ახალგაზრდების დამაგრებას საკითხებს;

14. ქვეყანაში ქალაქიც და სოფელიც, ერთნაირი ინტერესებიდან გამომდინარე უნდა აშენდეს. საქართველოს ამის მდიდარი გამოცდილება აქვს, რაზეც ისტორიულ-ეთნოგრაფიული მასალებიც მეტყველებენ, მხოლოდ საჭიროა მათი ქვეყნისა და ხალხის სამსახურში ჩაყენება;

15. უნდა გამარტივდეს კრედიტების აღების პროცედურები. იგი დაბალ პროცენტიათი, გაზრდილი საშელავათო პერიოდითა და გრძელვადიანი უნდა იყოს, როგორც ეს მსოფლიოს ბევრ განვითარებულ ქვეყანაშია. ჩვენი საბანკო სისტემა მოსახლეობის მატერიალური მდგომარეობის გათვალისწინებას, გაუმჯობესებას კი არა, მის გაკოტრებას ემსახურება. ოფიციალური მონაცემებით (გაზეთი „ფინანსები და კრედიტები“) კომერციული ბანკებისა და ფინანსური ორგანიზაციების წლიური სუფთა მოგება ზოგჯერ 55%-ია, მიკროსაფინანსო ბანკებისა და კი კიდევ უფრო მაღალი, რაც მოსახლეობის ხელშეწყობაზე კი არა, უფრო მარცვაზეა ორიენტირებული;

16. სოფლად მეწარმეობის განვითარებისა და სურსათის წარმოების გადიდების მიზნით, მიზანშეწონილად მიგვაჩნია სახელმწიფოს მიერ აგროდაკრედიტების საკითხების მოგვარება. ამ მიზნით, ამჟამად მოქმედი საკრედიტო კავშირების გარდა, უნდა მოწესრიგდეს მიწის გირავნობის საკითხი, რომელიც თავის მხრივ მიწის რეგისტრაციისა და მიწის თავისუფალი ბაზრის ფორმირების პრობლემებს უკავშირდება.

ვფიქრობთ, ამ ღონისძიებათა გატარებით შესაძლებელი გახდება, ჯერ მთის სოფლის დაცლა-ნგრევის შეჩერება, შემდეგ კი ყოველივე ეს ახალ იმპულსს

მისცემს - მათ ეკოლოგიურ-ეკონომიკურ, სოციალურ-კულტურულ და დემოგრაფიულ სრულყოფა-გაუმჯობესების პროცესს.

1.1.3.9. აკადემიის წევრ-კორესპონდენტი თამაზ თუშმანიძე

სამეცნიერო თემა: “ზამთრის ყინვების პროგნოზირების მეთოდები”.

საქართველოში, ისევე როგორც მთელ მსოფლიოში კლიმატის გლობალური ცვლილებით გამოწვეული არამდგრადი ეკოლოგიური მდგომარეობა და ექსტრემალური ბუნებრივი თუ სტიქიური მოვლენების გახშირება-გამძაფრება მოითხოვს სწრაფ და ეფექტურ რეაგირებას/მოქმედებას სპეციალისტების მხრიდან. ვფიქრობ, სასურველია შემუშავდეს გარემოს დაცვისა და ეკოლოგიურად მიზანშეწონილი მიწათმოქმედების სისტემა სოფლის მეურნეობის სამინისტროსა და სოფლის მეურნეობის მეცნირებათა აკადემიის თანამშრომლობის საფუძველზე.

ბატონი თამაზი აგრძელებს მუშაობას ექსტრემალური ბუნებრივი მოვლენების შესახებ წინასწარი გაფრთხილების სისტემაზე და მის სრულყოფაზე.

საქართველოს ტერიტორიაზე ზამთრის პირობები მეტად მრავალფეროვანია. ზამთრის ყინვების სიმკაცრეს განაპირობებს შემდეგი ფაქტორები: ზღვის სიახლოვე, სიმაღლე ზღვის დონიდან, ასევე ოროგრაფია და თოვლის საფარი. კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებული ატმოსფერული მივლენების სოფლის მეურნეობაზე ზეგავლენის მონიტორინგმა გამოავლინა ზამთრის მკაცრი ყინვების განმეორება-გაძლიერების ტენდენცია. ზღვის დონიდან 300 მეტრამდე არსებულ ტერიტორიებზე, რომელიც ძირითადად თბილი ზამთრითა და დადებითი ტემპერატურით ხასიათდება (შავი ზღვის სანაპიროს ფერდობები, აგრეთვე რიონისა და მისი შენაკადების ხეობები, მდინარე აჭარისწყლის ხეობა), ცალკეულ წლებში აღინიშნა ტემპერატურის მკვეთრი დაცემა, რამაც მნიშვნელოვნად დააზიანა სასოფლო-სამეურნეო კულტურები.

ზამთრის ხანგრძლივობისა და სიმკაცრის დიაპაზონი წლების მიხედვით საკმაოდ დიდია, რაც ცალკეული წლების ზამთრის პირობების პროგნოზირების აუცილებლობის მთავარი მიზეზია. ყოველ წელს მომავალი ზამთრის სიმკაცრის წინასწარ ცოდნას განსაკუთრებით დიდი მნიშვნელობა აქვს სასოფლო-სამეურნეო წარმოებისათვის.

საქართველოს სოფლის მეურნეობის წამყვანი რაიონებისათვის აკადემიის წ/კ თ. თურმანიძემ დაამუშავა ზამთრის ყინვების პროგნოზირების სტატისტიკური მეთოდი, რომელსაც საფუძვლად უდევს კორელაციური დამოკიდებულება ზამთრის აბსოლუტურ მინიმალურ ტემპერატურასა, შემოდგომაზე ჰაერის დღეღამური საშუალო ტემპერატურის 5⁰ ქვევით გადასვლასა და ოქტომბრის თვის აბსოლუტურ მინიმალურ ტემპერატურას შორის. კვლევებმა გვიჩვენა, რომ ზამთარში მინიმალური ტემპერატურა ეცემა (-15⁰ –ზე ქვემოთ) მაშინ, როცა შემოდგომაზე ჰაერის საშუალო დღეღამური ტემპერატურა 5⁰-ზე დაბალია ნოემბრის მე-2 დეკადაზე ადრე. ასეთივე კავშირი აღმოაჩინა ოქტომბრის თვისა და ზამთრის სეზონის აბსოლუტურ მინიმალურ ტემპერატურებს შორის. რეგრესიის განტოლებებმა ასეთი სახე მიიღო:

მესხეთ-ჯავახეთისთვის

$$Z=0,07x+0,2y-25$$

შიდა ქართლისათვის

$$Z=0,38x+0,26y-15$$

ზემო იმერეთისა და რაჭა-ლეჩხუმისათვის

$$Z=0,38x+0,26y-20$$

აღნიშვნები: Z- ზამთრის აბსოლუტური მინიმუმი, x – ოქტომბრის თვის აბსოლუტური მინიმუმი, y – ტემპერატურის გადასვლა 5⁰-ზე ქვევით.

ცალკეული რაიონებისათვის ჩატარებულმა ცდებმა გვიჩვენა, რომ შემოთავაზებული განტოლებებით შედგენილი პროგნოზების სიზუსტე არ სცილდება $\pm 2^0$ -ს.

რაიონები	5 ⁰ -ზე ქვევით გადასვლა	ნოემბრის აბსოლუტური მინიმუმი	ზამთრის ყინვის პროგნოზი	აბსოლუტური მონაცემები
ქობულეთი	30x	-1	-9,4	-16
ხულო	9x	-10	-19,6	-18
ქუთაისი	-	-1	-20	-20
ზესტაფონი	-	0	-20	-20
საჩხერე	19x	-10	-23,3	-31
ამბროლაური	20x	-5	-23,3	-27
თიანეთი	7x	-9	-29,1	-34
ფასანაური	8x	-8	-29,1	-30
თელავი	15x	-7	-20	-23

2017 წლის 25-27 ოქტომბერს საქართველოში (თბილისი) ჩატარებულ საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციაზე – “მევენახეობა და მეღვინეობა

ვეროპის ქვეყნებში – ისტორიული ასპექტები და პერსპექტივები” გამოვიდა მოხსენებით – “Soil moisture, evaporation and irrigation management in organic vineyards – (ნიადაგის ტენიანობა, წყალმოხმარებასა და მორწყვის რეჟიმზე ორგანულ ვენახებში)”.

2016-17 სასწავლო წელს ტექნიკურ უნივერსიტეტში თ. თურმანიძემ წაიკოთხა ლექციები ეკოლოგიური მიწათმოქმედების საფუძვლებზე.

1.1.3.10. აკადემიის წევრ-კორმესპონდენტი ოთარ ლიპარტელიანი

2. თემა “სიმინდის სელექცია და პირველადი მეთესლეობა საქართველოში”, საანგარიშო პერიოდში კვლევითი სამუშაოები ტარდებოდა სამ პროექტში:

1.1. “საქართველოს ურწყავი, შემადღებული და მთის ზონისათვის სიმინდის საადრეო და საშუალო საადრეო, სავეგეტაციო პერიოდი 90-105 დღე ჰიბრიდებისა და ჯიშების გამოყვანა და დანერგვა, რომელთა მარცვლის პოტენციალური მოსავალი იქნება

7-10 ტონა ჰექტარზე”. პროექტის შემსრულებელი ო. ლიპარტელიანი და ფ. ბეგოიძე;

1.2. “საქართველოს სარწყავი და ტენით უზრუნველყოფილი ზონისათვის სიმინდის საგვიანო და საშუალო საგვიანო ფორმების გამოყვანა და დანერგვა, რომელთა სავეგეტაციო პერიოდი იქნება 120-135 დღე და მარცვლის პოტენციალური მოსავალი 12-15 ტონა ჰექტარზე; პროექტის შემსრულებელი ო. ლიპარტელიანი და ფ. ბეგოიძე;

1.3. “სიმინდის დარაიონებული ჯიშებისა და ჰიბრიდთა მშობლიური ხაზების პირველადი მეთესლეობა”. პროექტის შემსრულებელი ო. ლიპარტელიანი და მ. ირიაული.

თემის მიზანია გამოვიყვანოთ და დავნერგოთ წარმოებაში სიმინდის უხვმოსავლიანი საადრეო და საგვიანო, სამარცვლე, სასურსათო და საკვები მიმართულების, ხარისხიანი პროდუქციის მომცემი ჩაწოლისა და დაავადება-მავნებლების მიმართ იმუნური, ინტენსიური ტექნოლოგიით მოყვანისადმი ხელსაყრელი ჰიბრიდები და ჯიშები. თემის მიზანია აგრეთვე დანერგილი სიმინდის ჯიშებისა და ჰიბრიდთა მშობლიური ხაზების პირველადი მეთესლეობა.

თემის მიხედვით წლების განმავლობაში ჩატარებული კვლევითი მუშაობის შედეგად გამოყვანილი და დანერგილია წარმოებაში 14 ჰიბრიდი და ერთი ჯიში, რომლებიც სტანდარტთან შედარებით 07-1,2 ტონით მეტ მოსავალს იძლევიან

ჰექტარზე მარცვალში. აქედან 4 ჰიბრიდი და ერთი ჯიში დანერგულია უცხოეთში. ჰიბრიდმა “ენგურმა” უზბეკეთში 24 ტონა მოსავალი უჩვენა საშუალოდ ჰექტარზე მარცვალში. უკანასკნელი 4 წლის განმავლობაში დაპატენტებული იქნა სიმინდის 5 მარტივი ხაზთაშორისი ჰიბრიდი: წილკანი 1, წილკანი 2, საბა, კახურა, ბექა და 2 ჯიში - ქართული კრუგი მაღალლიზინიანი და სახამებლიანი შავი.

აქედან წილკანი 1, საბა, კახურა, ქართული კრუგი მაღალლიზინიანი და სახამებლიანი შავი უნივერსალური მიმართულებისაა. ისინი რეკომენდირებულია საქართველოს მესიმინდეობის ყველა რაიონისათვის სასურსათოდ, სამარცვლედ და საფურაჟე მიმართულებით.

2. კვლევის აგროტექნიკა

სიმინდის სელექციური ცდები დაითესა ნახორბლარზე. ნიადაგის მზრალად დამუშავება ჩატარდა 2016 წლის დეკემბერში. თესვის წინა კულტივაცია მოეწყო 15 აპრილს, თესვა დავიწყეთ 25 აპრილს და დავამთავრეთ 29 აპრილს. საგვიანო და საშუალო საგვიანო ფორმები დაითესა სიხშირით 52 000 მცენარე ჰექტარზე, ხოლო საადრეოები 62 000 მცენარე ჰექტარზე. თესვა ჩატარდა ხელით პუნქტირებული წესით, ბუდნაში ჩაითესა 2 მარცვალი და აღმოცენების შემდეგ დატოვებული იქნა თითო მცენარე. ნათესის პირველი თოხნა ჩატარდა 3-5 ფოთლის ფაზაში 27-28 მაისს, ხოლო მეორე თოხნა 27-30 ივნისს. პირველი მორწყვა მოეწყო 10-12 ივლისს წვეთოვანი სისტემით, ხოლო მეორე მორწყვა 24-28 ივლისს.

საკონკურსო გამოცდები მოეწყო 10 კვ. მ. დანაყოფზე 4 განმეორებაში, წინასწარი და საკონტროლო გამოცდები 2 განმეორებაში, დანარჩენი სანერგეები-საკოლექციო და თვითდამტვერილი ხაზების დაითესა 3 კვ.მ. დანაყოფზე, ორ მწკრივში განმეორების გარეშე. თესვა ჩატარდა საგვიანოების 70X30 სმ. ხოლო საადრეოები 70X27 სმ-ზე.

2.1. კვლევის მეთოდика

კვლევით პროცესში გამოყენებულია სელექციის ძირითადი მეთოდები: გამორჩევა, ჰიბრიდიზაცია, ინცუხტი და სიბსური სელექცია. ჰიბრიდების მისაღებად წყვილთა შერჩევა და ინცუხტი ვაწარმოეთ ფიზიოლოგიური და ანალიზური მეთოდით, ხოლო ჰიბრიდების მიღება მარტივი ხაზთაშორისი, ჯიშხაზური და სამხაზოვანი დაწყვილებით. მშობლიური ფორმების გამორჩევას ვაწარმოებდით სასურველი ხარისხობრივი და რიცხობრივი ნიშანთვისებების მცენარეთა თვითდამტვერვით და სიბსური გამრავლებით.

2.2. საწყისი მასალა

საწყის სელექციურ მასალად გამოყენებულია სიმინდის ადგილობრივი ჯიშები, მათგან მიღებული სხვადასხვა თაობის ხაზები და უცხოური ფორმები მსოფლიო კოლექციიდან: ამერიკა, არგენტინა, მექსიკა, საფრანგეთი, იუგოსლავია, იტალია, ესპანეთი, უკრაინა, მოლდავეთი და რუსეთი. გამოცდის შედეგები შევაფასეთ ტარო-მარცვლის ბოტანიკური მაჩვენებლების, ხოლო სამეურნეო მონაცემები

ხმელი მარცვლის წონით დანაყოფზე. მოსავლის აღება, აღრიცხვა და დამუშავება ჩატარდა ჯიშთა გამოცდის მეთოდის მიხედვით.

2.3. კლიმატური პირობები

აპრილი და მაისი ხასიათდებოდა ნაკლები ნალექებით, ნალექიანი იყო ივნისის პირველი ნახევარი, ხოლო მეორე ნახევარი და აგვისტო იყო უნალექო და გვალვიანი.

პირველი პროექტის მიხედვით მოწყობილი ცდები 2017 წელს.

ცხრილი 1.

N	ცდის დასახელება	ნომრების რიცხვი	ცდის ფართობი კვ.მ-ზე
1	საკოლექციო სანერგე	98	294
2	თვითდამტვერილი ხაზების სანერგე	256	512
3	საკონტროლო ჯიშთა გამოცდა	9	200
4	წინასწარი ჯიშთა გამოცდა	10	200
5	საკონკურსო ჯიშთა გამოცდა	19	570
6	საჰიბრიდიზაციო სანერგე	2	5000
	ჯამი	394	6776

შესაბამისად პირველი პროექტის 6 გამოცდაში ისწავლებოდა 394 ნომერი 6776 კვ.მ. ფართობზე.

პირველი პროექტის მიხედვით საკონკურსო გამოცდის შედეგები.

ცხრილი 2.

#	გამოცდილი ნომრების დასახელება	ხმელი მარცვლის მოსავალი ტ/ჰა-ზე	გადახრა სტანდარტიდან		1 სავეგეტაციო დღეთა რიცხვი
			ტონა / ჰა	პროცენტებში	
1	ქ.კრ. 44 ამერიკ. ნ.კბ. ყვითელი	11,0	-4,4	71,4	115
2	ქ.კრ. 44 ამერიკ. ნ. კბ. ყვითელი	12,8	-2,52	83,1	115

3	იტალიური კბ. ყვითელი X ამერიკ. კბ. ყვითელი	13,8	-7,4	89,6	115
4	ქ.კრ. 44 X სმი 4	11,8	-3,6	76,6	110
5	სმი 4 X ბი 73	16,0	+0,6	103,8	115
6	სმი 4 X ბი 73	13,0	-2,4	84,4	115
7	სმი 4 X ბი 73 მარც. ყვ.	14,8	-0,6	26,1	115
8	ლაფსკ. 9 X ქკ. 44	13,4	-2,0	87,0	105
9	სმი 4 X ხაჯ.თ 2	14,8	-0,6	60,0	115
10	წილკანი 2 სტ	15,4	±0,0	100	115
11	წილკანი 1	17,2	+1,8	112	115
12	ვიზირ X მო-17	15,8	+0,4	126	115
13	დმს 3709 X მო-17	16,6	+1,2	107	110
14	FX1 X ბი 73	17,8	+2,4	116	115
15	FX2 X ბი 73	17,8	+2,4	116	115
16	ДМК – Бланка X	186	+3,2	121	115
17	FX3 X ბი 73	18,4	+3,0	119	115
18	Турия X X-ზე	16,4	+1,0	107	115
19	ДМК 4444 X ბი 73	15,4	±0,0	100	115

საკონკურსოში იცდებოდა 19 ნომერი მათ შორის 15 მარტივი ხაზთაშორისი და 4 ხაზჯიშური ჰიბრიდი, სტანდარტი იყო წილკანი 2. სტანდარტს აჯობა 9 ჰიბრიდმა, მათ შორის პირველ ადგილზე გამოვიდა უკრაინიდან მიღებული მარტივი ხაზთაშორისი ჰიბრიდი ДМК – Бланка X, რომელმაც სტანდარტს აჯობა 3,8 ტონით ჰექტარზე მარცვალში, უკეთესი ჰიბრიდები მომავალ წელს ხელმეორედ შესწავლება საკონკურსო ჯიშთა გამოცდაში. საადრეოების წინასწარ ჯიშთა გამოცდაში ისწავლებოდა 10 ნომერი. სტანდარტი წილკანი 2. ათივე მარტივი ხაზთაშორისი ჰიბრიდი. აქ ყველაზე კარგი შედეგი მოგვცა მარტივმა ხაზთაშორის ჰიბრიდმა მესტია 91 X ქართული კრუგი 44, რომელმაც მოგვცა ჰექტარზე 14,4 ტონა მარცვალში. უკეთესი ნომრების შესწავლა ჩატარდება მომავალ წელს საკონკურსო ჯიშთა გამოცდაში. საკონტროლო ჯიშთა გამოცდაში იცდებოდა 9 ნომერი, მათ

შორის სტანდარტს წილკანი 2-ს აჯობა სამმა ნომერამ 1,0-1,2 ტონით ჰექტარზე, რომლებიც მომავალ წელს შეისწავლება წინასწარ ჯიშთა გამოცდაში.

მეორე პროექტის მიხედვით ჩატარებული ცდები და ნომრები
ცხრილი 3.

#	ცდის დასახელება	ნომრების რიცხვი	ცდის ფართობი კვ.მ.
1	საკოლექციო სანერგე	98	294
2	ხაზების სანერგე	250	750
3	საკონტროლო ჯიშთა გამოცდა	9	80
4	წინასწარი ჯიშთა გამოცდა	16	320
5	საკონკურსო ჯიშთა გამოცდა	22	880
	ჯამი	433	2324

მეორე პროექტის მიხედვით კვლევა მიმდინარეობდა 5 გამოცდაში სადაც ისწავლებოდა 433 ნომერი 2324 კვ.მ. ფართობზე.

მეორე პროექტის მიხედვით საკონკურსო ჯიშთა გამოცდის მონაცემები.

ცხრილი 4.

1	ბი73 X ხაზი 1. 22 რიგიანი	11,2	+0,8	107	140
2	ქვ 44 X ბი 73	9,0	-1,4	64	135
3	სმი 4 X აჯტ 2	15,8	+5,4	152	140
4	წილკანი 1 სტ	10,4	±0,0	100	130
5	კახურა	13,6	+4,4	130	140
6	აბ. ყ 30 X ბი 73	14,0	+3,6	135	130
7	იმ 47 X სმი 4	15,4	+5,0	148	135
8	იმ 18 X ბი 59	12,6	+2,2	121	135

9	პ 27-1 X აბყ 30	11,8	+1,4	113	135
10	პ 27-1 X აბყ 30	12,0	+1,6	115	135
11	ხაზ. პაპ. 3 X პ 22	16,4	+6,0	158	140
12	აჯთ. 2 X ამერ.ნკთ	14,0	+3,6	135	140
13	აშთ 2 X მო 17	15,8	5,4	152	135
14	პ10 -22 X მო17	19,0	+8,5	183	135
15	აჯთ 2 X ბი73	18,8	+8,4	181	140
16	პ 10-22 X ბი 73	13,8	+3,4	133	135

საკონკურსოში იცდებოდა სტანდარტის ჩათვლით 19 მარტივი ხაზთაშორისი და 3 ხაზჯიშური ჰიბრიდი. სტანდარტი იყო წილკანი 1. განსაკუთრებით საინტერესო მონაცემები მოგვცა 2 ჰიბრიდმა, რომლებმაც ჰექტარზე მოგვცეს 19,8-18,8 ტონა მოსავალი მარცვალში და სტანდარტს აჯობეს 8,5-8,4 ტონით. უკეთესი ჰიბრიდები მომავალ წელს გამოიცდებიან საკონკურსო გამოცდაში, ხოლო 1 მათ შორის გადაეცემა საქ. პატენტს.

წინაწარ ჯიშთა გამოცდაში ისწავლებოდა 16 ნომერი, აქაც სტანდარტი იყო წილკანი 1. სტანდარტთან შედარებით უკეთესი მოსავალი მოგვცა 7 ნომერმა, მათ შორის უკეთესმა სტანდარტს აჯობა 3 ტონით ჰექტარზე მარცვალში. უკეთესი ჰიბრიდები მომავალ წელს გამოიცდება საკონკურსო გამოცდაში. საკონტროლო გამოცდაში ისწავლებოდა 9 ნომერი, აქედან სტანდარტს აჯობა 5 ნომერმა, მათ შორის უკეთესმა ჰიბრიდმა სტანდარტს აჯობა 2,1 ტონით. უკეთესი ჰიბრიდების გამოცდა გაგრძელდება მომავალ წელს წინასწარ ჯიშთა გამოცდაში. სადემონსტრაციო ნაკვეთში მოცემული იყო 21 ნომერი პერსპექტიული და დანერგილი სიმინდის ჯიშები და ჰიბრიდები, რომლებიც დაათვალიერა ფერმერებმა და სოფლის მეურნეობის სპეციალისტებმა.

მესამე პროექტის მიხედვით მიმდინარეობდა პირველადი მეთესლეობა სიმინდის 8 ჯიშის და 15 ხაზის. თითოეული ფორმისათვის მოწყობილი იყო შერჩევითი სანერგე სადაც ჩატარდა ყვავილობამდე უკეთესი მცენარეების გამორჩევა და ტვითდამტვერვა. თვითოეულ ჯიშზე და ხაზზე მიღებულია 70-100 ტარო, რომელიც დაითესება მომავალ წელს სათესლე სანერგეებში სუპერ ელიტური თესლის მისაღებად. საანგარიშო წელს მოწყობილი იყო იმავე ჯიშებისა და ხაზების სათესლე სანერგეები და მიღებულია სუპერ ელიტური თესლი 20-30 კილოგრამის რაოდენობით.

თემის მიხედვით სიმინდის სელექცია და პირველადი მეთესლეობა მიმდინარეობდა 6 რეგიონში: წილკანში, გორში, მარნეულში, ადიგენში, გურჯაანში და ლენტეხში.

სელექციური ცდებიდან გამორჩეული იქნა უკეთესი ფორმები, რომლებიც მომავალ წელს შეისწავლება საკონკურსო ჯიშთა გამოცდაში. რაც შეეხება მეთესლეობას მონაცემები მოცემულია ცხრილ 5-ში.

სულ მიღებულია ჰიბრიდთა პირველი თაობის თესლი 18500 კილოგრამი და ჯიშების ელიტური თესლი 6720 კილოგრამი ტაროში. თესლი უნდა გადაირჩეს, დაყვანილი იქნეს ნორმალურ ტენიანობაზე, შემოწმდეს თესვითი ხარისხის მიხედვით და გაიცეს მოთხოვნილების მიხედვით შესაბამის ზონების ფერმერებზე.

2017 წელს აკადემიის წ/კ ო. ლიპარტელიანის თანაავტორობით გამოქვეყნდა 12 შრომა, მათ შორის 3 შრომა ჟურნალ „ახალ აგრარულ საქართველოში“: „სიმინდის განოყიერება“; „ბიოლოგიური სოფლის მეურნეობა საქართველოში“ და „დარაიონებული ქერის ჯიშების დახასიათება“, ხოლო 9 შრომა გამოქვეყნდა გაზეთ „საქართველო და მსოფლიოში“. ეს შრომებია: „ხორბლის მოვლა-მოყვანის ტექნოლოგია“, „სასილოსე სიმინდის მოვლა-მოყვანის ტექნოლოგია“, „სიმინდის მოვლა-მოყვანის ტექნოლოგია“, „ქერის სელექცია და მოვლა-მოყვანის აგრო-ტექნოლოგია“, „შვრის მოვლა-მოყვანის ტექნოლოგია“, „ჭვავის მოვლა-მოყვანის ტექნოლოგია“. სიმინდისა და ხორბლის მოყვანის ტექნოლოგია გაზეთის ორ ნომერშია მოტანილი, სადაც დეტალურად არის მოცემული ყველა სასოფლო სამეურნეო ღონისძიება, რაც დაკავშირებულია მაღალი მოსავლის მიღებასთან. 21 ივნისს გამოვიდა მოხსენებით საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიური საბჭოს სხდომაზე - „მარცვლეული კულტურების გენეტიკა, სელექცია-მეთესლეობის დღევანდელი მდგომარეობა და პერსპექტივები“. 23 ივნისს ხორბლისა და სიმინდის დღე ჩარტა შპს ლომთაგორაში, სადაც სიმინდის სელექციის შედეგებზე გაკეთდა მოხსენება. 27 ივლისს წილკნის ბაზაზე მოეწყო ფერმერთა დღე და ფერმერებს გააცნეს სიმინდის სელექციური და სადემონსტრაციო ცდები. 2017 წელს ბატონმა ო. ლიპარტელიანმა დააპატენტა სიმინდის ახალი ჯიში „სახამებლიანი შავი“ (ბიულეტენი #2(42) 2017 წელი.

აკადემიის წ/კ ო. ლიპარტელიანი არის საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის სამეცნიერო საბჭოს წევრი, ამავე აკადემიის მინდვრის კულტურების ეროვნული კოორდინატორი და ჟურნალ „მოამბის“ სარედაქციო საბჭოს წევრი.

2018 წლის ივლისის თვეში წილკნის ბაზაზე და ადიგენში მოეწყო სემინარი სიმინდის სელექციისა და მეთესლეობის დღევანდელ მდგომარეობაზე და მომავლის პერსპექტივებზე.

ძირითადი მიზეზი ქვეყანაში სასოფლო-სამეურნეო კულტურების დაბალმოსავლიანობისა არის მეთესლეობის უგულვებელყოფა. ამის გამოსწორების მიზნით კარგი იქნება აკადემიამ სოფლის მეურნეობის სამეცნიერო ცენტრთან ერთად მოაწყოს სემინარი და მომზადდეს კანონი „სასოფლო სამეურნეო კულტურების მეთესლეობის და ნერგის წარმოების შესახებ“.

2017 წელს საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიამ ერთწლიანი კულტურების სელექციის დარგში მიღებული მეცნიერული წვლილისათვის ბატონი ო. ლიპარტელიანი დააჯილდოვა საპატიო სიგელით.

6.13.11. საპატიო აკადემიკოსი თენგიზ შრუშაძე

1. საგანი, რომელსაც ასწავლით უმაღლეს სასწავლებელში - “ნიადაგმცოდნეობა” (საქართველოს აგრარული უნივერსიტეტი).

2. სტატიები:

„Soil distribution and soil properties in the subalpine region of Kazbegi Greater Caucasus, Georgia: Soil quality rating of agricultural soils (Thomas Hanauer etc.)“ Annals of Agrarian Science, 2017, vol. 15, N 1.

ნიადაგის განაწილება და ნიადაგის თვისებები ყაზბეგის რეგიონში, მთავარი კავკასიონი (თომაზ ხანაუერი და სხვ.) საქართველო. (საერთაშორისო ჟურნალი აგრარულ მეცნიერებათა მაცნე, ტომ. 15,

№ 1);

სტატიაში განხილულია ყაზბეგის მიდამოების ნიადაგების გავრცელების და ნიადაგების თვისებების თავისებურებანი: ნიადაგების ხარისხობრივი მაჩვენებელი სასოფლო-სამეურნეო ნიადაგებში

2. Physical properties of the soils of Georgia (L. Jorbenadze, etc.) Annals of Agrarian Science, 2017, vol. 15, N 2. საქართველოს ნიადაგების ფიზიკური თვისებები (ლ. ჯორბენაძე და სხვ.).

სტატიაში იხილება საქართველოს ძირითადი ნიადაგების ფიზიკური თვისებები სამი სიღრმის მიხედვით: ზედა, შუა და ქვედა. (საერთაშორისო ჟურნალი აგრარულ მეცნიერებათა მაცნე, ტომ. 15, № 2)

3. Radioactive contamination of the soils of Georgia, (D. Manakhov) Annals of Agrarian Science, 2017, vol. 15, N 3, საქართველოს ნიადაგების რადიოაქტიური დაბინძურება (დ. მაღახოვი).

სტატიაში იხილება საქართველოს ძირითადი ნიადაგების დაბინძურება Cs^{137} და Sr^{90} . (საერთაშორისო ჟურნალი აგრარულ მეცნიერებათა მაცნე, ტომ. 15, № 2)

4. მონოგრაფიები:

4.1. სიამაყე და ტკივილი, საქ. მეცნ. ეროვნული აკადემიის სტამბა, 2017, 75 გვ. (თანაავტორობით).

მონოგრაფიაში იხილება ეროვნული სიმდიდრის – საქართველოს ნიადაგების გამორჩეული თავისებურებანი და მათი გამოყენების დაუშვებელი შეცდომები და მიღებული ნეგატიური შედეგები.

4.2. The world reference base for soil resources (WRB) and the national soil classification by the example of the soils of Georgia, Lambert, Germany, 2017, 124 pp. (W. Blum etc.). ნიადაგის რესურსების მსოფლიო მონაცემთა ბაზა (მრბ) და ნიადაგების ეროვნული კლასიფიკაცია საქართველოს ნიადაგების მაგალითზე, ლამბერტი, გერმანია, 2017 (ვ. ბლუმი და სხვ.).

4.3. Physical properties of the soils of Georgia (L.Jorbenadze), Lambert, 2017, 82 pp. საქართველოს ნიადაგების ფიზიკური თვისებები, ლამბერტი, გერმანია, 2017 (ლ. ჯორბენაძე).

5. მონაწილეობა კონფერენციებში:

5.1. ნიადაგმცოდნეთა მე - 5 რესპუბლიკური კონფერენცია, რომელიც მიეძღვნა აკად. წ/კ მ. დარასელიას დაბადებიდან 115 წლისთავს.

“საქართველოს ნიადაგების ფიზიკური თვისებების შესწავლის მდგომარეობა და პერსპექტივები”;

2. ნიადაგმცოდნეთა მე- 5 რესპუბლიკური კონფერენცია, რომელიც მიეძღვნა პროფესორ ი. სარიშვილის დაბადებიდან 105 წლისთავს.

“სახელოვანი მეცნიერის სახელოვანი გზა”;

6.ადგილობრივი გრანტები:

-საქართველოს ნიადაგების ატლასი – ხელმძღვანელი, შოთა რუსთაველის სამეცნიერო ფონდი;

- საქართველოს ნიადაგების წითელი წიგნი – ძირითადი პერსონალი, შოთა რუსთაველის სამეცნიერო ფონდი.

- Beauveria bassiana შტამების ეკომდგრადობის შესწავლა

ბიოპესტიციდების წარმოებისა დაბიოტექნოლოგიის

ოპტიმიზაციისთვის - შემსრულებელი - MNTZ;

7.1. საერთაშორისო ჟურნალის “Annals of Agrarian Science” მთავარი რედაქტორი;

- 7.2.ჟურნალი „ქიმიის და გარემოსდაცვითი კვლევები“ (ინდოეთი), რედკოლეგიის წევრი 2005 წლიდან;

- 7.3.ჟურნალი „არქივი აგრონომიასა და ნიადაგმცოდნეობაში“ (გერმანია), რედკოლეგიის წევრი;

- 7.4.ჟურნალი „ჩილეს ჟურნალი სოფლის მეურნეობაში“ (ჩილე), რედკოლეგიის წევრი;

6.5. განათლების ხარისხის განვითარების ეროვნული ცენტრის ავტორიზაციის საბჭოს წევრი.

6.2. მეცხოველეობის, ვეტერინარიისა და საკვებწარმოების სამეცნიერო განყოფილება

**სამეცნიერო განყოფილების აკადემიკოს-მდივანი აკადემიკოსი
ჯემალ გუზუშვილი**

საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის მეცხოველეობის, ვეტერინარიისა და საკვებწარმოების სამეცნიერო განყოფილებაში გაერთიანებულია აკადემიის 3 წევრი, 3 აკადემიკოსი.

აკადემიკოსები: გუგუშვილი ჯემალი, ტყემალაძე გურამი, ყურაშვილი თენგიზი.

განყოფილებაში 2017 წელს ჩატარდა 8 სხდომა.

პირველი სხდომა ჩატარდა 16 იანვარს და განხილული იქნა საკითხები:

1. აკადემიის მეცხოველეობის, ვეტერინარიისა და საკვებწარმოების სამეცნიერო განყოფილების ანგარიში 2016 წელს გაწეული მუშაობისა და 2017 წლის პერსპექტიული სამუშაო გეგმის შესახებ. **მომხსენებლები:** აკადემიკოს-მდივანი, აკადემიკოსი ჯემალ გუგუშვილი; აკადემიის სამეცნიერო განყოფილებების სწავლული მდივანი, დოქტორი მარინა ბარვენაშვილი; 2. აკადემიკოს ჯემალ გუგუშვილის ანგარიში 2016 წელს ჩატარებული სამეცნიერო მუშაობის შესახებ.

მეორე სხდომა ჩატარდა 9 თებერვალს და განხილული იქნა საკითხები:

1. საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის მეცხოველეობის, ვეტერინარიისა და საკვებწარმოების მიმართულების ეროვნული კოორდინატორების მიერ 2016 წელს ჩატარებული სამეცნიერო მუშაობის შედეგებისა და 2017 წლის ამოცანების შესახებ. **მომხსენებლები:** საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის ეროვნული კოორდინატორები. 2. აკადემიკოს თენგიზ ყურაშვილის ანგარიში 2016 წელს ჩატარებული სამეცნიერო მუშაობის შესახებ; 3. მსხვილი რქოსანი პირუტყვის საგაზაფხულო მზადება – დაავადებებისაგან ცხოველთა დაცვა. **მომხსენებელი:** ვეტერინარიის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი მაია კერესელიძე 4. საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის მიერ გამოცხადებული კონკურსის - აგრარულ დარგში 2016 წლის საუკეთესო ფუნდამენტური, გამოყენებითი და საგანმანათლებლო ხასიათის ნაშრომებისათვის პრემიის მინიჭების შესახებ (ფარული კენჭისყრა).

მესამე სხდომა ჩატარდა 13 მარტს და განხილული იქნა საკითხები: 1. აკადემიკოს გურამ ტყემალაძის ანგარიში 2016 წელს ჩატარებული სამეცნიერო მუშაობის შესახებ. 2. საქართველოში მერძეული ზეზუს გამოყენების შედეგების შესახებ. **მომხსენებელი:** სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი გიული გოგოლი.

მეოთხე სხდომა ჩატარდა 10 აპრილს და განხილული იქნა საკითხები:

1. სათიბების რაციონალური გამოყენების შესახებ. **მომხსენებელი:** სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა დოქტორი იოსებ სარჯველაძე. 2. ძაღლისა და კატის ქცევის თავისებურებანის შესახებ. **მომხსენებელი:** სოფლის მეურნეობის დოქტორი ნაირა მამუკელაშვილი.

მეხუთე სხდომა ჩატარდა 11 მაისს და განხილული იქნა საკითხები: 1.

მესაქონლეობა გუშინ, დღეს და ხვალ. **მომხსენებელი:** სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი ლევან თორთლაძე; 2. ელექტრომაგნიტური ველის გავლენა ცოცხალ ორგანიზმებზე. **მომხსენებელი:** ფიზიკის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი რამაზ კიკვიძე.

მექექსე სხდომა ჩატარდა 12 ივნისს და განხილული იქნა საკითხები: 1. მომთაბარე მელორეობის შესახებ. **მომხსენებელი:** სოფლის მეურნეობის დოქტორი გიორგი ბოჭორიშვილი; 2. მცირე მექანიზაციის ბაზაზე მცირე კონტურიან სათიბებში შეფუთული სენაჟის დამზადების შესახებ.

მომხსენებელი: ტექნიკურ მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი რევაზ რუსიშვილი. 13 ივლისს

მეშვიდე სხდომა ჩატარდა 13 ივლისს და განხილული იქნა საკითხი: 1. საქართველოში ცხოველთა სოკოვანი დაავადებების გავრცელების შესახებ.

მომხსენებელი: აკადემიკოსი თენგიზ ყურაშვილი.

მერვე სხდომა ჩატარდა 14 სექტემბერს და განხილული იქნა საკითხები: 1. ინოვაციური ტექნოლოგიები ფუტკრის პროდუქტების წარმოებისა და გადამუშავების საქმეში. **მომხსენებელი:** სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი გიორგი მაძლარაშვილი; ფუტკრის დაავადებები საქართველოში – თანამედროვე მდგომარეობა. **მომხსენებელი:** ბიოლოგიის დოქტორი ვენერა სტეფანიშვილი.

აღსანიშნავია, რომ განყოფილების ორგანიზებით ჩატარდა სხვა მნიშვნელოვანი ღონისძიებები: მრგვალი მაგიდა თემაზე: “სასოფლო-სამეურნეო ფრინველთა და ცხოველთა ექსტრუდირებული საკვები”; გასვლითი სემინარი - კუმისის მეფრინველეობის ფაბრიკაში.

განყოფილება აქტიურად იყო ჩართული აკადემიის დაარსების 60 წლისთავთან დაკავშირებულ ღონისძიებებში, კერძოდ გასვლით კონფერენციებში, რომელიც მოეწყო ქუთაისის აკაკი წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტში და ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტში, სადაც აკადემიკოს თენგიზ ყურაშვილმა წარმოადგინა მეტად მნიშვნელოვანი თემა, რომელიც ეხებოდა “საქართველოში გავრცელებულ ცხოველთა ინფექციური დაავადებებს”.

6.2.8. მეცხოველეობის, ვეტერინარიისა და საკვებწარმოების სამეცნიერო განყოფილების 2017 წლის სამუშაო გეგმა

№	საკითხების (თემების) დასახელება	განხილვის დრო	პასუხისმგებელი შესრულებაზე	შენიშვნა
1	2	3	4	5
1	მეცხოველეობის, ვეტერინარიისა და საკვებწარმოების სამეცნიერო განყოფილების ანგარიში 2016 წელს გაწეული მუშაობისა და 2017 წლის პერსპექტიული სამუშაო გეგმის შესახებ	იანვარი	აკადემიის მეცხოველეობის, ვეტერინარიისა და საკვებწარმოების სამეცნიერო განყოფილების აკადემიკოს მდივანი, აკადემიკოსი ჯემალ გუგუშვილი; აკადემიის სამეცნიერო განყოფილებების სწავლული მდივანი, დოქტორი მარინა ბარგენაშვილი	

2	აკადემიკოს ჯემალ გუგუშვილის ანგარიში 2016 წელს ჩატარებული სამეცნიერო მუშაობის შესახებ	იანვარი	აკადემიკოსი ჯემალ გუგუშვილი	
3	აკადემიის მეცხოველეობის, გეტერინარიისა და საკვებწარმოების მიმართულების ეროვნული კოორდინატორების მიერ 2016 წელს ჩატარებული სამეცნიერო საქმიანობის შედეგებისა და 2017 წლის ამოცანების შესახებ	თებერვალი	ეროვნული კოორდინატორები	
4	აკადემიკოს თენგიზ ყურაშვილის ანგარიში 2016 წელს ჩატარებული სამეცნიერო მუშაობის შესახებ	თებერვალი	აკადემიკოსი თენგიზ ყურაშვილი	
5	მსხვილი რქოსანი პირუტყვის დაავადებებისაგან დაცვა და ცხოველთა საგაზაფხულო მზადების შესახებ	თებერვალი	ვეტერინარიის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი მაია კერესელიძე	
6	აკადემიკოს გურამ ტყემალაძის ანგარიში 2016 წელს ჩატარებული სამეცნიერო მუშაობის შესახებ	მარტი	აკადემიკოსი გურამ ტყემალაძე	
7	საქართველოში მერძეული ზეზუს გამოყენების შედეგების შესახებ	მარტი	სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი გიული გოგოლი	
8	სათიბების რაციონალური გამოყენების შესახებ	აპრილი	სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა დოქტორი იოსებ სარჯვალაძე	

9	აკადემიკოს გივი ცაგურიშვილის ანგარიში 2016 წელს ჩატარებული სამეცნიერო მუშაობის შესახებ	აპრილი	აკადემიკოსი გივი ცაგურიშვილი	
10	ბაღისა და კატის ქცევის თავისებურებების შესახებ	მაისი	სოფლის მეურნეობის დოქტორი ნაირა მამუკელაშვილი	
11	ბაქტერიათა მშთანთქმელი ფაგის შესახებ	მაისი	ვეტერინარიის მეცნიერებათა დოქტორი მერაბ ნათიძე, ბიოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორი სერგო როგავა	
12	მეფუტკრეობის დარგის განვითარების კონცეფციის შესახებ	ივნისი	ბიოლოგიის დოქტორი ბორის წითლიძე	
13	ბიოქიმიისა და ტექნოლოგიური პროცესების შესახებ	ივნისი	აკადემიკოსი გურამ ტყეშელაშვილი	
14	საქართველოში ცხოველთა სოკოვანი დაავადებების გავრცელების შესახებ	ივლისი	აკადემიკოსი თენგიზ ყურაშვილი	
15	მომთაბარე მეღორეობის შესახებ	ივლისი	სოფლის მეურნეობის დოქტორი გიორგი ბოჭორიშვილი	
16	ცხოველთა ჰემოფილიოზების შესახებ	სექტემბერი	ვეტერინარიის დოქტორი, თბილისის ზოოლოგიური პარკის ექსპერტი, პათანატომი ირაკლი თათრიშვილი	
17	გლეხურ და ფერმერულ მეურნეობებში მებოცვრეობის შესახებ	სექტემბერი	აკადემიკოსი ჯემალ გუბუშვილი	
18	რთული ნაჯვარი და ადგილობრივი ჯიშის ღორების ჰელმინთოზურ დაავადებათა გავრცელების შესახებ საქართველოში	ოქტომბერი	ვეტერინარიის მეცნიერებათა დოქტორი შადიმან ფოცხვერია	

19	მცენარეული წარმოშობის პრეპარატების გამოყენების შესახებ ვეტერინარიში	ნოემბერი	ვეტერინარიის დოქტორი სერგო ლომიძე	
20	მატყლის ექსპორტი და მისი წარმოების გაუმჯობესების გზების შესახებ	ნოემბერი	სოფლის მეურნეობის დოქტორი გივი ბეღელური	
22	საქართველოს სამონადირეო მეურნეობების და მათი განვითარების სამომავლო პერსპექტივების შესახებ	დეკემბერი	აკადემიის პრეზიდენტის მოადგილე, სამეცნიერო განყოფილებების კოორდინატორი, დოქტორი ანატოლი გიორგაძე	
23	მეცხოველეობაში ლეტალი, სუბლეტალი, სუბვიტალი გენების მათთან ბრძოლის ხერხების შესახებ	დეკემბერი	აკადემიის სამეცნიერო განყოფილებების სწავლული მდივანი, დოქტორი მარინა ბარვენაშვილი	

6.2.9. მეცხოველეობის, ვეტერინარიისა და საკვებწარმოების სამეცნიერო განყოფილების 2017 წლის ღონისძიებების გეგმა

№	ღონისძიების დასახელება	განხილვის ფორმა	ჩატარების თარიღი	პასუხისმგებელი ჩატარებაზე	შენიშვნა
1	2	3	4	5	6
1	მეფრინველეობის თანამედროვე ასპექტები	გასვლითი სემინარი - კუმისის მეფრინველეობის ფაბრიკა	მაისი	მეცხოველეობის, ვეტერინარიისა და საკვებწარმოების, ეკონომიკისა და აგროსაინჟინრო სამეცნიერო განყოფილებები;	
2	შპს “ლაშარელა”	მრგვალი მაგიდა	ივნისი	მეცხოველეობის, ვეტერინარიისა და საკვებწარმოების სამეცნიერო განყოფილება	
3	სასოფლო-სამეურნეო ფრინველთა და ცხოველთა ექსტრუდირებული	მრგვალი მაგიდა	ივლისი	მეცხოველეობის, ვეტერინარიისა და საკვებწარმოების სამეცნიერო	

	საკვების შესახებ			განყოფილება	
4	ჯიშთაშორისი და სახეობათაშორისი ჰიბრიდიზაცია მეცხოველეობაში	სემინარი	სექტემბერი	მეცხოველეობის, ვეტერინარიისა და საკვებწარმოების სამეცნიერო განყოფილება	
5	საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის დაარსებიდან 60 წლის იუბილისადმი მიძღვნილი კონფერენცია	კონფერენცია	ოქტომბერი	სამეცნიერო განყოფილებები, აკადემიური დეპარტამენტი	
6	გასვლითი სამეცნიერო კონფერენცია აკ.წერეთლის ქუთაისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში	კონფერენცია	ოქტომბერი	სამეცნიერო განყოფილებები	
	მეცნიერებისა და ინოვაციების საერთაშორისო კვირეული - სამეცნიერო კონფერენცია	კონფერენცია	ნოემბერი	სამეცნიერო განყოფილებები	
7	გასვლითი მრგვალი მაგიდა აკადემიის აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის სამეცნიერო ცენტრში	მრგვალი მაგიდა	ნოემბერი	სამეცნიერო განყოფილებები	

6.2.10. მეცხოველეობის, ვეტიკინარიისა და საკვებწარმოების სამეცნიერო განყოფილების წევრების 2017 წლის ანგარიშები

6.2.10.1. აკადემიკოსი ჯემალ გუგუშვილი

გამოქვეყნებული შრომები

- 1.1 ბოცვრის წარმოშობა და მისი ბიოლოგიური თავისებურებანი. თანაავტორი გ. გოგოლი. ჟურნალი „აგრარული საქართველო“ №8 (76) თბილისი აგვისტო, 2017 .გვ.31-33.

ნაშრომში განხილულია საქართველოში გავრცელებული ბოცვრის ჯიშების (საბჭოური შინშილა, რუხი გოლიათი, კალიფორნიული, ქართული სახორცე, საქურქე და ახალზელანდიური თეთრი) პროდუქტიული მაჩვენებლების დახასიათება და გაუმჯობესების

გზები.

- 1.2 როგორ მოვაშენოთ ბოცვერი. ჟურნალი „აგრარული საქართველო“ №10 (78)

ოქტომბერი, 2017.

კვლევის შედეგები მოწმობენ, რომ ბოცვრის აღწარმოებით მაჩვენებლების გაზრდის და მისი შემდგომი სრულყოფისათვის, აუცილებელია, გეგმაზომიერად წარიმართოს დაგრილება-მოგების გეგმა, სასელექციო-სანაშენე საქმიანობა.

2.0 გამოქვეყნებული რეკომენდაციები:

- 2.1 შთანთქმითი შეჯვარების ეფექტიურობა მებოცვრეობაში-რეკომენდაცია. თანაავტორები მ. ბარვენაშვილი, რ. ლოლიშვილი. სსმმ აკადემია 2017. ექსპერიმენტი ითვალისწინებდა ბოცვრის რუხი გოლიათის ჯიშის „შთანთქმას“ კალიფორნიული ჯიშით ოთხი თაობის მანძილზე, ამასთანავე სხვადასხვა თაობის ბოცვრების სამეურნეო და ბიოლოგიური თავისებურებების შესწავლას.

- 2.2 ბოცვრის კვება- რეკომენდაცია - თანაავტორი გ. გოგოლი სსმმ. აკადემია 2017.

განხილულია ბოცვრის ძირითადი საკვებ-საშუალებები, კვების სანიმუშო ნორმები, ულუფები სხვადასხვა ასაკობრივ და სქესობრივ ჯგუფებისათვის.

აკადემიკოს ჯ. გუგუშვილმა მონაწილეობა მიიღო 2017 წლის 25-27 ოქტომბერს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის მიერ ჩატარებულ საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციაში თემაზე „მევენახეობა და მეღვინეობა ევროპის ქვეყნებში - ისტორიული ასპექტები და პერსპექტივები.“

ჯ. გუგუშვილის მიერ გაკეთდა დასკვნა, საქ.სოფლის მეურნეობის სამეცნიერო კვლევითი ცენტრის მეცხოველეობის, ვეტერინარიის და

საკვებწარმოების მიერ 2016 წელს ჩატარებული კვლევითი სამუშაოების ანგარიშზე. 29 აპრილს განყოფილების ორგანიზებით ჩატარდა ვეტერინართა საერთაშორისო დღე. 25 მაისს ჩატარდა სემინარები, კონსულტაციები უშუალოდ წარმოებაში, კერძოდ ბიოტექნოლოგიურ კვლევით ცენტრში, გარდაბნის, მარნეულის მუნიციპალიტეტებში, კუმისის მეფრინველეობის ფაბრიკაში. აღნიშნული ღონისძიებები გაშუქდა რეგიონალური ტელევიზიით.

მეცხოველეობის, ვეტერინარიისა და საკვებწარმოების განყოფილებაში ჩატარდა 8 სხდომა, მოსმენილი იყო 16 მოხსენება, სადაც განხილული იქნა მსხვილფეხა რქოსანი პირუტყვის, მეცხვარეობის, მეღორეობის, მებოცვრეობის, მეფრინველეობის, მეფუტკრეობის და მეთევზეობის არსებული მდგომარეობა და მეცნიერული ასპექტები. განხილულ საკითხთა შორის აღსანიშნავია:

მსხვილფეხა რქოსანი პირუტყვის საგაზაფხულო მზადება - დაავადებებისაგან ცხოველთა დაცვა.

საქართველოში მერძეული ზეზუს გამოყენების შედეგების შესახებ.

სათიბების რაციონალური გამოყენება.

მესაქონლეობა გუშინ, დღეს და ხვალ.

ელექტრომაგნიტური ველის გავლენა ცოცხალ ორგანიზმებზე.

მომთაბარე მეღორეობის შესახებ.

მცირე მექანიზაციის ბაზაზე მცირე კონტურიან სათიბებში შეფუთული სენაჟის დამზადების შესახებ.

საქართველოში ცხოველთა სოკოვანი დაავადებების გავრცელების შესახებ.

ინოვაციური ტექნოლოგიები ფუტკრის პროდუქტების წარმოებისა და გადამუშავების საქმეში.

ფუტკრის დაავადებები საქართველოში - თანამედროვე მდგომარეობა.

მოეწყო მრგვალი მაგიდა თემაზე: „სასოფლო-სამეურნეო ფრინველთა და ცხოველთა ექსტრუდირებული საკვების შესახებ“.

მომხსენებლების ძირითადი მიმართულებები მოიცავდა სასოფლო - სამეურნეო ცხოველთა და ფრინველთა ადგილობრივი ჯიშების რეაბილიტაციისა და კონსერვაციის საკითხებს. ორგანული მეცხოველეობის განვითარების პრობლემებს. განსაკუთრებული ყურადღება დაეთმო ენდემური ჯიშების და პოპულაციების შენარჩუნებას.

ჯ. გუგუშვილი არის სსმმ აკადემიის სამეცნიერო საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილე, აკადემიური საბჭოს წევრი, მეცხოველეობის, ვეტერინარიისა და საკვებწარმოების განყოფილების აკადემიკოს მდივანი, ეროვნული კოორდინატორი, ექსპერტი მეცხოველეობაში, სამეცნიერო-საინფორმაციო ჟურნალ „აგრარული საქართველოს“ სამეცნიერო საბჭოს წევრი. საქართველოს პოლიტექნიკური უნივერსიტეტის სადისერტაციო საბჭოს წევრი. სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის სამეცნიერო ჟურნალ „მოამბის“ სარედაქციო-სამეცნიერო საბჭოს წევრი.

წინადადებები. მეცხოველეობის დარგის განვითარებისათვის, საჭიროება მოითხოვს შეიქმნას ფერმერული სანაშენე მეურნეობები, მომზადდეს ისეთი სასელექციო პროგრამები და სტანდარტები, რომლებიც ორიენტირებული იქნება ცხოველთა მაღალ პროდუქტიულობაზე. მაღალმთიან რეგიონებში მიზანშეწონილია ჯიშისათვის ტიპური ნიშან-თვისებების მატარებელი, მაღალპროდუქტიული პირუტყვის სანაშენე ფერმის შექმნა ფერმერული ან კოოპერატიული მეურნეობების სახით. ხოლო ბარის რაიონებში უნდა განხორციელდეს არსებული პირუტყვის ჯიშობრივი გაუმჯობესება, როგორც ხელოვნური განაყოფიერებით, აგრეთვე ქვეყნის გარედან შემოყვანილი მწარმოებლებით და ადგილობრივი ჯიშების სანაშენე რესურსების გამოყენებით.

კვალიფიციური კადრების მომზადებით, ზოოვეტერინარიას დიდი ჩამორჩენა აქვს და ურთულეს მდგომარეობაშია. ამავე დროულად კატასტროფულად მცირდება კვალიფიციური მეცნიერების რაოდენობა, რაც საშუალებას გვაძლევს წარმოვიდგინოთ ის საფრთხეები, რომელიც ადამიანების და სასოფლო-სამეურნეო ცხოველების სულადობას და ჯანმრთელობას ემუქრება, პრობლემა მოგვარდება იმ შემთხვევაში, თუ უმოკლეს პერიოდში აღსდგება საქართველოს ზოოტექნიკური, სავეტერინარო უნივერსიტეტი, სხვა შემთხვევაში რეგრესი გარდაუვალია.

6.2.10.2. აკადემიკოსი ბურამ ტყემალაძე

საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის (სტუ) აგრარული მეცნიერებებისა და ბიოსისტემების ინჟინერინგის ფაკულტეტზე ხელმძღვანელობს დოქტორანტურის საგანმანათლებლო პროგრამას „აგრარული ტექნოლოგიები“. არის ფაკულტეტის სადისერტაციო საბჭოს თავმჯდომარე. სტუ-ს აკადემიური საბჭოს წევრი და სასურსათო ტექნოლოგიების დეპარტამენტის უფროსი.

1. სტუ-ს სასურსათო ტექნოლოგიების დეპარტამენტში ხელმძღვანელობს სამეცნიერო-კვლევით მუშაობას თემაზე: „საქართველოში ველურად მოზარდი და კულტივირებული, ეკოლოგიურად სუფთა, უსაფრთხო მცენარეების გამოყენებით ახალი ქართული პროდუქციის, მათ შორის, ალკოჰოლური და უალკოჰოლო სასმელების წარმოებისათვის რეკომენდაციების შემუშავება“. კვლევის მიზანს წარმოადგენს: ქართული პროდუქტის ხარისხისა და ასორტიმენტის გაუმჯობესება, ახალი რეცეპტების შექმნა, მეტი სასარგებლო

თვისებების მინიჭება, შენახვის ვადის გახანგრძლივება, სტაბილურობის, ფერის, სუნისა და არომატის შეძენა, ადამიანის გუნება-განწყობილების, ფიზიკური და გონებრივი განვითარების, სასიცოცხლო ტონუსისა და შრომითი აქტიურობის ამაღლება, სხვადასხვა დაავადებათა პროფილაქტიკა, დაბერების პროცესების შენელება და სხვ.

2. 2017 წელს საქართველოს ტექნიკურ უნივერსიტეტში კითხულობდა ლექციების კურსს საგნებში:

1. ბიოქიმიის საფუძვლები (სასურსათო ტექნოლოგიების ბაკალავრიატი).
2. სტრუქტურები და რეაქციები ბიოქიმიურ პროცესებში (აგრონომიისა და მეცხოველეობის სპეციალობის ბაკალავრიატი).
3. მცენარეთა ბიოქიმია (ორგანული სოფლის მეურნეობის სპეციალობის მაგისტრატურა).
4. ბიოქიმია (აგრარული ტექნოლოგიების სპეციალობის მაგისტრატურა).
5. აგრარულ კულტურათა ბიოქიმია (აგრარული ტექნოლოგიების დოქტორანტურა).

3. 2017 წელს მონაწილეობდა საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციაში:

1. საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიაში გამართული საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია - „მევენახეობა და მეღვინეობა ევროპის ქვეყნებში - ისტორიული ასპექტები და პერსპექტივები“. მოხსენების თემა: „ბიოაქტიურ დანამატად კულმუხოსა (*Inula helenium*) და სალბის (*Salvia officinalis*) გამოყენების პერსპექტივები მეღვინეობაში. სსმმ აკადემია, თბილისი, 25-27 ოქტომბერი, 2017 წ. თეზისები. გვ. 90-92.

4. 2017 წელს გამოაქვეყნა სამეცნიერო შრომები:

1. იაშვილი ნ.გ., მახაშვილი ქ.ა., ტყემალაძე გ.შ., ქვარცხავა გ.რ., ფადიურაშვილი ვ.ნ., ჯოხარიძე ზ.გ. სოფლის მეურნეობის პროდუქტებში ნიტრატების განსაზღვრის ახალი ანალიზური ხელსაწყო. საქართველოს საინჟინრო სიახლენი. №1, 2017, გვ. 121-124.

ანოტაცია: განხილულია სოფლის მეურნეობის პროდუქტებში ნიტრატების განსაზღვრის ახალი ანალიზური ხელსაწყო, რომლის გამოცდის შედეგების გათვალისწინებით მოხდება ელექტრული სქემების კორექტირება და, შესაბამისად, ახალი სეგმენტების დამატება.

2. Dochviri B.M., Tkemaladze G.Sh., Makhashvili K.A. On one probabilistic model of chemical reaction with finite lifetime. Georgian Engineering News, 2017, vol.82, No.2, pp. 156-157.

ანოტაცია: განხილულია მე-2 რიგის ორსუბსტრატიათა ქიმიური რეაქცია, რომლის მოდელის აგება დაყვანილია ერთი სუბსტრატის მოდელის აგებაზე - რეაქციის სიცოცხლის ხანგრძლივობის სასრულო შემთხვევაში.

3. Tkemaladze G.Sh., Makhashvili K.A. Improvement in the photosynthesis and energy potential of plants, NOVA SCIENCE PUBLISHERS, 2017, pp.395-405.

ანოტაცია: გლობალური დათბობა საშიშროებას უქმნის დედამიწას, უშუალოდ ადამიანის ჯანმრთელობას, მის კეთილდღეობას, აგრეთვე ცხოველებსა და მცენარეებს. ცოცხალი ორგანიზმებიდან მცენარეები გაცილებით ადვილად ექვემდებარება ბიოლოგიურ დაზიანებას, ამიტომ ნაშრომში განხილულია ის ბიოქიმიური ღონისძიებები, რომლებიც გაზრდის მცენარეთა ბიოლოგიურ პოტენციალს, კერძოდ, მათს ფოტოსინთეზურ და ენერგეტიკულ შესაძლებლობებს და, ამდენად, ხელს შეუწყობს როგორც გვალვებისადმი მეტ გამძლეობას, ისე მეტ წინააღმდეგობას გაუწევს ატმოსფეროში ნახშირორჟანგის კონცენტრაციების მატებას.

4. ტყემალაძე გ.შ., ქვარცხავა გ.რ., მურვანიძე ხ.გ., დემეტრაშვილი მ.ა., ძნელაძე ს.ჯ., ჭუმბურიძე გ.კ., საჩანელი-ქადაგიშვილი თ., მაღრაძე კ. ბიოაქტიურ დანამატად კულმუხოსა (*Inula helenium*) და სალბის (*Salvia officinalis*) გამოყენების პერსპექტივები მეღვინეობაში. საერთაშორისო კონფერენცია - მევენახეობა და მეღვინეობა ევროპის ქვეყნებში - ისტორიული ასპექტები და პერსპექტივები, 25-27 ოქტომბერი, 2017 წელი. სსმმ აკადემიის შრომათა კრებული, გვ. 214-226.

ანოტაცია: ნაშრომში წარმოდგენილია მონაცემები კულმუხოს ფესვებისა და სალბის ფოთლების, როგორც ინგრედიენტების, გავლენის შესახებ რქაწითელის ჯიშის ღვინის სპირტულ დუღილსა და მის ორგანოლექტიკურ თვისებებზე.

5. ტყემალაძე გ.შ., ქვარცხავა გ.რ., ქიტიაშვილი ჯ.გ., დავითაია გ.შ., ძნელაძე ს.ჯ., მურვანიძე ხ.გ., დემეტრაშვილი მ.ა., ჭუმბურიძე გ.კ., შუბითიძე ა.ი. მცენარეული ინგრედიენტების გამოყენებით ახალი სასურსათო პროდუქტების შექმნა მათთვის დაბალანსებული ენერგეტიკული, საგემოვნო და ფარმაცოლოგიური თვისებების მინიჭების მიზნით. 1 საერთაშორისო-პრაქტიკული ინტერნეტკონფერენცია - თანამედროვე ფარმაცია - მეცნიერება და პრაქტიკა. ქუთაისი, 5-20 დეკემბერი, 2017 წელი. შრომათა კრებული.

ანოტაცია: ინგრედიენტების წყაროდ არჩეულ იქნა: ბალის ქონდარი, კულმუხო, სალბისა და ფეიხოს ფოთლები, აგრეთვე თავშავას ექსტრაქტი. ნაშრომში ნაჩვენებია სხვადასხვა სახის სურსათის ორგანოლექტიკურ და სამკურნალო თვისებებზე ინგრედიენტების გავლენა. ქონდარისათვის დადგენილია ანთებითი პათოლოგიების სამკურნალო-პროფილაქტიკური ეფექტი. შექმნილია Q₁₀ „ალფა+“ იმუნოსტიმულატორი. ღვინოში კულმუხოსა და სალბის გამოყენებით შესწავლილია ახალი ენერგეტიკულ-საგემოვნო და ფარმაცოლოგიური თვისებების მქონე სასმელის შექმნის შესაძლებლობა.

5. სტუ-ს სარედაქციო-საგამომცემლო საბჭოს დადგენილებით მომზადდა და დაიბეჭდა:

1. გ.ტყემალაძე „ბიოორგანული ქიმიის განმარტებითი ლექსიკონი“. თბილისი, საგამომცემლო სახლი „ტექნიკური უნივერსიტეტი“, 2017, 342 გვ.

ანოტაცია: ლექსიკონში წარმოდგენილია ორი ათასზე მეტი ლექსიკური ერთეული ბიოორგანული ქიმიიდან და მომიჯნავე დისციპლინებიდან: ორგანული ქიმია, ბიოქიმია, მოლეკულური ბიოლოგია, აგრარული მეცნიერებები, აგრეთვე ყველა იმ

დარგიდან, რომლებსაც გარკვეული შეხება აქვს ბიოორგანული ქიმიის თეორიულ და პრაქტიკულ ასპექტებთან.

2. გ. ტყემალაძე. **ბიოქიმია** - თეორია და ტესტური ამოცანები, დამხმარე სახელმძღვანელო. საგამომცემლო სახლი „ტექნიკური უნივერსიტეტი“, 2017. 138 გვ. ანოტაცია: დამხმარე სახელმძღვანელოში წარმოდგენილია მოკლე თეორიული მასალა და ტესტური ამოცანები ბიოქიმიის უმნიშვნელოვანესი ბიომოლეკულების: ამინომჟავების, ცილების, ფერმენტებისა და ნუკლეინის მჟავების სტრუქტურის, თვისებებისა და ფუნქციების შესახებ. განკუთვნილია საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის აგრარული მეცნიერებებისა და ბიოსისტემების ინჟინერინგის ფაკულტეტის სტუდენტებისთვის.

3. გ. ტყემალაძე. **ბიოქიმია** - ლაბორატორიული სამუშაოები. სახელმძღვანელო, საგამომცემლო სახლი „ტექნიკური უნივერსიტეტი“, 2017. 127 გვ.

ანოტაცია: სახელმძღვანელოში მოცემულია ბიოქიმიის საუნივერსიტეტო კურსით გათვალისწინებული თემების: ამინომჟავების, ცილების, ვიტამინების, ფერმენტების, ნახშირწყლების, ჰორმონების, პიგმენტებისა და ნუკლეინის მჟავების მოკლე თეორიული და პრაქტიკული ხასიათის მასალა და ამ მასალის შესაბამისი პრაქტიკული ამოცანების შესრულებისათვის აუცილებელი ყველა განმარტება. სახელმძღვანელოს უძღვის ქიმიურ ლაბორატორიებში და ქიმიურ რეაქტივებთან უსაფრთხო მუშაობის წესების, აგრეთვე პირველადი სამედიცინო დახმარების აღმოჩენის საშუალებების აღწერა.

6. საანგარიშო პერიოდში აქტიურად მონაწილეობდა სსმმ აკადემიის სამეცნიერო საბჭოსა და მეცხოველეობის, ვეტერინარიის და საკვებწარმოების სამეცნიერო განყოფილების სხდომებში.

7. დაწერა რეცენზიები საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემიის წევრ-კორესპონდენტის, დავით თავხელიძის სამეცნიერო შრომაზე, სსმმ აკადემიის აკადემიკოსის, ჯემალ გუგუშვილისა და თანაავტორების მონოგრაფიაზე, აგრეთვე პროფ. ვასილ ღლიღვაშვილის ორ სახელმძღვანელოზე.

8. სტუ-ს სტუდენტთა 86-ე ღია საერთაშორისო კონფერენციაზე გ. ტყემალაძის ხელმძღვანელობით გაკეთებულმა ოთხმა მოხსენებამ დაიმსახურა პირველი და მეორე ადგილი.

9. 2017 წელს სსმმ აკადემიის პრეზიდენტის ბრძანებით გურამ ტყემალაძეს მიენიჭა ბიოქიმიის დარგში ექსპერტის წოდება.

10. 2017 წლიდან მეცნიერულ ხელმძღვანელობას უწევს 4 დოქტორანტსა და 4 მაგისტრანტს.

11. 2017 წელს გურამ ტყემალაძემ ფაკულტეტზე ჩამოაყალიბა სტუდენტთა შემეცნებით-საგანმანათლებლო და სამეცნიერო წრე, რომელიც ფუნქციონირებს კოლოქვიუმ-სემინარის რეჟიმში.

12. 2017 წელს სტუ-ს სარედაქციო-საგამომცემლო საბჭოს დადგენილებით დასაბეჭდად მომზადდა გ. ტყემალაძის 2 ფუნდამენტური შრომა:

1. ბიოქიმიის საფუძვლები (სახელმძღვანელო, მე-2 განახლებული გამოცემა).
2. ბიოქიმიისა და მოლეკულური ბიოლოგიის ენციკლოპედიური ლექსიკონი (მონოგრაფიული ხასიათის დამხმარე სახელმძღვანელო, მე-2 განახლებული გამოცემა).

13. 2017 წელს შექმნა ახალი სასწავლო, ე.წ. გამჭოლი ლაბორატორია ბიოქიმიაში. ყველა სტუდენტს ლაბორატორიის დაწყებამდე ეძლევა ინდივიდუალური დავალება საკუთარ ობიექტზე (კონკრეტულ საკვლევ მასალაზე) ჩაატაროს, სპეციალური პროგრამით გათვალისწინებული, ყველა ბიოქიმიური ანალიზი დამოუკიდებლად და გააკეთოს შემაჯამებელი ანგარიში (პრეზენტაციის სახით).

14. გ. ტყემალაძის ხედვა ბიოქიმიისა და ბიოქიმიური კვლევის უაღრესად დიდი მნიშვნელობის შესახებ არ შეცვლილა (იხ. 2015-2017 წწ. ანგარიში).

ამჟამად გ. ტყემალაძის ყურადღება გამახვილებულია მცენარეული და ცხოველური წარმოშობის ინგრედიენტების გამოყენების მნიშვნელობასა და აუცილებლობაზე ახალი ქართული ეკოლოგიურად სუფთა და უსაფრთხო სურსათის წარმოებაში.

მიზნის მისაღწევად საჭიროა სამი ძირითადი პრობლემის გადაწყვეტა:

1. პროდუქტების ფალსიფიკაცია;
2. ჯანმრთელობისათვის საშიში ხელოვნური საკვებდანამატებით სარგებლობა;

3. გენმოდირიცირებული ორგანიზმების საკვებად გამოყენება.

აღნიშნულ პრობლემათა გადასაწყვეტად აუცილებელია:

- სურსათის წარმოება და გადამამუშავება მიმდინარეობდეს ეკოლოგიურად სუფთა და უსაფრთხო გარემოში. ამისათვის საჭიროა: წარმოების ადგილისა და მიმდებარე ტერიტორიების ბიოცენოზის გაჯანსაღება – ქიმიური, მიკრობიოლოგიური და ფიზიკური დაბინძურებისაგან გათავისუფლება; ეფექტური გამწმენდი შენობა-ნაგებობებით უზრუნველყოფა და მათს გამართულ მუშაობაზე მუდმივმოქმედი კონტროლის დაწესება. საკვები პროდუქტების ტრანსპორტირებაზე, ტექნიკასა და აღჭურვილობაზე, აგრეთვე შეფუთვა-ეტიკეტირებასა და შენახვაზე ზედამხედველობის უზრუნველყოფა.

- იმ ადგილობრივი მცენარეების მოძიება, რომლებიც გამოირჩევა ფიზიოლოგიურად აქტიური ნივთიერებების მაღალი შემცველობით და ხასიათდება პროფილაქტიკურ-სამკურნალო თვისებებით; იწვევს ნივთიერებათა ცვლის მოწესრიგებას; მჟავა-ტუტოვანი წონასწორობისა და სისხლის წნევის რეგულირებას; ამცირებს სასუნთქი გზების დაავადებებს; სიმსივნეების განვითარების რისკს; აუმჯობესებს ნერვული, გულ-სისხლძარღვთა, საჭმლის მომნელებელი სისტემების მოქმედებას; აგრეთვე მხედველობას, მეხსიერებასა და ორგანიზმის ფიზიკურ შესაძლებლობებს; აქვს უძილობის საწინააღმდეგო მოქმედება; აძლიერებს ადამიანის ორგანიზმის იმუნიტეტს, საყრდენ-მამოძრავებელ სისტემასა და სხვ.

- მცენარეები შეირჩევა მისაღები ორგანოლეპტიკური მახასიათებლებით, გავრცელების არეალით, ჩვენში ვეგეტაციის მისაღები პირობებით, მცენარეული რესურსების ხელმისაწვდომობით, კულტივირებისა და მათგან ბიოლოგიურად აქტიური ნივთიერებების გამოყოფის შედარებითი სიადვილით, ტოქსიკურობის დასაშვები ხარისხით, გადამუშავების ტექნოლოგიური ციკლის საგრძნობი სიმარტივითა და ეკონომიურობით.

- საკვებ პროდუქტებში მცენარეული ინგრენდიენტების ჩართვის ხასიათი განისაზღვრება მომხმარებელთა ინდივიდუალური შესაძლებლობების, ჯანმრთელობის მდგომარეობის, ფიზიკური დატვირთვის, სქესის, სხვადასხვა ასაკობრივი ჯგუფის ადამიანთა ჯანმრთელობაზე სეზონურობისა და კლიმატის გავლენის, აგრეთვე ქართული კულინარიული ტრადიციებისა და ეთნიკური თავისებურებების გათვალისწინებით. კვლევა წარმართება შერჩეული მცენარეების გამონაწვლილის (ნაყენის) უსაფრთხოების ყველა აუცილებელი სტანდარტის დაცვით, აგრეთვე მთელი რიგი ქიმიური, ფიზიკური და ბიოქიმიური მახასიათებლების დადგენით.

ყველა ზემოთ ჩამოთვლილი დადებითი მხარის გარდა, წარმატებული კვლევის შემთხვევაში, ხელი შეეწყობა პროფილაქტიკურ-სამკურნალო, არომატული და სხვა უნიკალური სახეობების გენეტიკური რესურსების გამრავლებასა და ბიომრავალფეროვნების შენარჩუნებას. შესაბამისად, გაიზრდება სოფლად დასაქმების სფერო, ხელი შეეწყობა ახალგაზრდობის დაბრუნებასა და დამკვიდრებას, გარკვეულად შემცირდება უმუშევრობა. მოიმატებს ტურისტთა რაოდენობა (გაიზრდება უცხოური ვალუტის შემოდინება). მცენარეული ორგანიზმებიდან დამზადებული ინგრენდიენტები საგრძნობლად შეამცირებს ადგილობრივ და, განსაკუთრებით, იმპორტულ სურსათში არსებული საკვებდანამატებით გამოწვეულ სხვადასხვა დაავადებათა რისკებს.

დღეს მსოფლიოში ღვინის მწარმოებელმა უმსხვილესმა ქვეყნებმა - საფრანგეთმა, იტალიამ, ესპანეთმა - საშუალო ხარისხის ღვინის ჭარბწარმოებით გამოწვეული ეკონომიკური სიძნელების გამო, გადაწყვიტა: მეღვინეობის პროდუქციის ხარისხის კიდევ უფრო ამაღლება; სუფრის ყურძნის ჯიშების წარმოების განვითარება; ყურძნის ახალი დანიშნულებით გამოყენება (ყურძნის შაქრისა და საკვები საღებრების წარმოება); ახალი ტიპის სასმელების, კერძოდ, დაბალალკოჰოლიანი ღვინოების, აგრეთვე ხილთან შერეული წვენების წარმოება და სხვ. აღნიშნულს ადასტურებს სოფლის მეურნეობისა და სოფლის განვითარების (Agriculture and Rural Development) ევროპული კომისია, რომელიც ეყრდნობა საერთო საბაზრო ორგანიზაციის (General Marketing Organization – GMO) 2013 წლის რეფორმებს და ღვინის სექტორისთვის გვთავაზობს ახალი ინოვაციური ნომენკლატურის შექმნას, რაც გულისხმობს ღვინის პროდუქციასთან დაკავშირებული ახალი პროდუქტების, პროცესებისა და ტექნოლოგიების შემუშავებას.

განვითარებადი მეღვინეობის ქვეყნებში შეიმჩნევა წარმოებისა და ხარისხის ზრდისადმი სწრაფვა, მეღვინეობის მაღალგანვითარებულ ქვეყნებში კი ყურადღება უპირატესად მახვილდება სამეცნიერო-კვლევითი დაწესებულების მიერ ახალი ტექნოლოგიების შექმნასა და ღვინის ხარისხის გაუმჯობესებაზე, აგრეთვე ყურძნის გამოყენების ახალი გზების ძიებაზე.

6.2.10.3. აკადემიკოსი თენგიზ ჟურაშვილი

1. საანგარიშო პერიოდში ასრულებდა შემდეგ თემებს:

- 1.1. ტუბერკულოზით დაავადებული ცხოველების გამოსავლენად ცხოველთა დაკვლის შემდგომი პათოლოგიური მასალის აღება და გამოკვლევა (სამეცნიერო ხელმძღვანელი)
- 1.2. ტკიპა *Hyalomma moginatum*-ის გავრცელების შესასწავლად რეგიონებში მსხვილფეხა რქოსანი პირუტყვის გამოკვლევა (მონაწილე)
- 1.3. ხარის ტიპის მიკობაქტერიის გამოსაყოფად სამუშაო ადგილის მოწყობა და კვლევისათვის საჭირო

სამუშაოების მოძიება-შეძენა
(მონაწილე)

2. 2017 წელს საქართველოს აგრარულ უნივერსიტეტში ასწავლიდა შემდეგ საგნებს:

- 2.1. ზოონოზები;
- 2.2. ცხოველთა ინფექციური დაავადებები;
- 2.3. ეპიზოოტოლოგია ინფექციური პათოლოგიის საფუძვლებით;
- 2.4. წვრილ ცხოველთა (ძაღლი, კატა) დაავადებები;
- 2.5. უცნობი ეტიოლოგიის ინფექციური დაავადებები;

3. გამოქვეყნებული სტატიები:

- 3.1. ყურაშვილი თ., ღვალაძე ე., ბუცხრიკიძე გ. – მშრალობის პერიოდის გავლენა ცხოველის ჯანმრთელობაზე და პროდუქტიულობაზე. ჟურნალი „აგრარული საქართველო“. თბილისი, 2017, № 1 (69), 28–30.
- 3.2. ყურაშვილი თ., ღვალაძე ე. – ცხოველის პროდუქტიულობაზე და ჯანმრთელობაზე მოქმედი ფაქტორები. – ჟურნალი „აგრარული საქართველო“. თბილისი, 2017, № 3 (71), 33–35.
- 3.3. ყურაშვილი თ., ღვალაძე ე., ბუცხრიკიძე გ. – მშობიარობის გავლენა დედა პირუტყვისა და ახალშობილის ჯანმრთელობაზე. – ჟურნალი „აგრარული საქართველო“. თბილისი, 2017, № 4 (72), 31–33.
- 3.4. ყურაშვილი თ., ღვალაძე ე., თურმანიძე მ., არსენიშვილი ი. – სარკოცისტოზი – ადამიანის ჯანმრთელობისთვის კიდევ ერთი საშიშროება. – ჟურნალი „აგრარული საქართველო“. თბილისი, 2017, № 6 (74), 30–31.

- 3.5. თორთლაძე ლ., გოგოლი გ., ყურაშვილი თ., კერესელიძე მ., მაწკეპლაძე მ. – ძროხეულის მოშენება (მეძროხეობა). – წიგნი „ორგანული სოფლის მეურნეობა“. თბილისი, 2017, 305–325.
- 3.6. ყურაშვილი თ., კერესელიძე მ., მაწკეპლაძე მ. – ცხოველთა ჯანმრთელობა და ვეტერინარული მომსახურება. – წიგნი „ორგანული სოფლის მეურნეობა“. თბილისი, 2017, 297–301.
- 3.7. თორთლაძე ლ., გოგოლი გ., ყურაშვილი თ., კერესელიძე მ., მაწკეპლაძე მ. – ძროხეულის მოშენება (მეკამეჩეობა). – წიგნი „ორგანული სოფლის მეურნეობა“. თბილისი, 2017, 323–336.
- 3.8. ბედელური გ., ჭკუასელი ა., კოჩალიძე ა., ყურაშვილი თ., კერესელიძე მ., მაწკეპლაძე მ. – ცხვრის მოშენება, კვება. – წიგნი „ორგანული სოფლის მეურნეობა“. თბილისი, 2017, 361–395.
- 3.9. ბედელური გ., ჭკუასელი ა., კოჩალიძე ა., ყურაშვილი თ., კერესელიძე მ., მაწკეპლაძე მ. – თხის მოშენება, კვება. – წიგნი „ორგანული სოფლის მეურნეობა“. თბილისი, 2017, 395–408.
- 3.10. ჩაგელიშვილი ა., ჭკუასელი ა., ბოკუჩავა ა., ყურაშვილი თ., კერესელიძე მ., მაწკეპლაძე მ. – მეღორეობა. – წიგნი „ორგანული სოფლის მეურნეობა“. თბილისი, 2017, 408–447.
- 3.11. გუგუშვილი ჯ., ყურაშვილი თ., კერესელიძე მ., მაწკეპლაძე მ. – მეზოცვრეობა. – წიგნი „ორგანული სოფლის მეურნეობა“. თბილისი, 2017, 447–459.
- 3.12. ნოზაძე რ., ხუციშვილი მ., ჭკუასელი ა., ბოკუჩავა ა., ზავრაშვილი ვ., ყურაშვილი თ., კერესელიძე მ., მაწკეპლაძე მ. – მეფრინველეობა. – წიგნი „ორგანული სოფლის მეურნეობა“. თბილისი, 2017, 459–495.
- 3.13. ყურაშვილი თ., ღვალაძე ე. – კლინიკური კვლევის როლი ცხოველთა დაავადებების ადრეულ დიაგნოსტიკაში. – ჟურნალი „აგრარული საქართველო“. თბილისი, 2017, № 12 (80), 29–33.
- 3.14. ყურაშვილი თ. – კლიმატის ცვლილებების გავლენა მეცხოველეობაზე და საადაპტაციო ღონისძიებები. – კლიმატის ცვლილებასთან ადაპტაციის ეროვნული გეგმა სოფლის მეურნეობის სექტორისათვის. თბილისი, 2017, 78–83.
- 3.15. ყურაშვილი თ. – ჩატარებული გამოკვლევები და მიღწეული შედეგები (ვეტერინარიის ხაზით). სსმმ აკადემია. 60 წელი მეცნიერების სამსახურში. – თბილისი, 2017, 74–75.
- 4. გამოქვეყნებული მონოგრაფია, სახელმძღვანელო:**
 - 4.1. ყურაშვილი თ. და სხვები. – წიგნი „ორგანული სოფლის მეურნეობა“. თბილისი, 2017
 - 4.2. ნათიძე მ., რიგვაა ს., ყურაშვილი თ., მილაშვილი ნ., ბირკაია თ. – ბროშურა „პრიონები – დუნე ინფექციურ დაავადებათა აღმძვრელები. თბილისი, 2017, 1–66.
- 5. მონაწილეობა კონფერენციებში:**
 - 5.1. აკაკი წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტის და საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის ერთობლივი საიუბილეო სამეცნიერო კონფერენცია. ქუთაისი, 2017 წლის 22 ნოემბერი.
მოხსენება: „საქართველოში გავრცელებული ცხოველთა ინფექციური დაავადებები“

- 5.2. საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის სოფლის მეურნეობის სამინისტროს და ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ერთობლივი საიუბილეო სამეცნიერო კონფერენცია. ბათუმი, 2017 წლის 16 ნოემბერი.

მოხსენება: „აჭარაში გავრცელებული ცხოველთა ინფექციური დაავადებების საწინააღმდეგო ღონისძიებები“

- 5.3. საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემიის პრეზიდიუმთან არსებული ეკოლოგიური კომისიის სხდომა. თბილისი, 2017 წლის 21 ივნისი.

მოხსენება: „ეკოლოგია და მეცხოველეობის საწარმოების ფუნქციონირება“

- 5.4. საერთაშორისო ტრენინგი: „ცხოველთა ჯანმრთელობის დაცვა საქართველოში“ (ფონდი CARD-ი, სომხეთი: ა(ა)იპ აგროსერვის ცენტრი, საქართველო; Austrian development cooperation). თემა: „ინფექციური დაავადებები, ბრუცელოზი, ჩლიქებისა და პირის ღრუს დაავადებები, ჯილეხი“. ბათუმი, 2017 წლის 15 აგვისტო.

მოხსენება: „ბრუცელოზის პრობლემა საქართველოში“

- 5.5. საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია „მევენახეობა და მეღვინეობა ევროპის ქვეყნებში – ისტორიული ასპექტები და პერსპექტივები“. თბილისი, 2017 წლის 25–27 ოქტომბერი. (მონაწილეობის მიღება);

6. საზღვარგარეთის და ადგილობრივ სამეცნიერო გრანტებში მონაწილეობა:

- 6.1. ტკიპა Hyalomma moginatum საქართველოში – პროექტის დამკვეთი WHO და Vector Net. (2016–2017), (მონაწილე);

- 6.2. საქართველოში მსხვილფეხა რქოსანი პირუტყვის ტუბერკულოზის გავრცელება და გავლენა მოსახლეობის ჯანმრთელობაზე – სსიპ შოთა რუსთაველის ეროვნული სამეცნიერო ფონდი (2016–2017) (პროექტის ხელმძღვანელი);

- 6.3. Mycobacterium bovis infection in South Caucasus and its Health Burden – პროექტის დამკვეთი ISTC – (დამფინანსებელი ამერიკა, იაპონია). 2017–2020, (მონაწილე).

7. სსმმ აკადემიის აკადემიური საბჭოს მუშაობაში მონაწილეობა:

- 7.1. სსმმ აკადემიის აკადემიური საბჭოს 2017 წლის 28 ივლისის სხდომა

მოხსენება: „საქართველოში ცხოველთა სოკოვანი დაავადების გავრცელების შესახებ“ (განხილულია განყოფილების 2017 წლის 13 ივლისის სხდომაზე)

- 7.2. სსმმ აკადემიის აკადემიური საბჭოს 2017 წლის 11 აპრილის სხდომა.

მოხსენება: „დაავადებები, რომელიც ცხოველებიდან ადამიანზე რძით გადადის“ (განხილულია განყოფილების სხდომაზე)

8. სხვადასხვა ორგანიზაციების წევრობა:

- 8.1. საქართველოს ვეტერინარ ექიმთა გაერთიანებული ასოციაცია – წევრი.

- 8.2. საქართველოს მემამულეთა კავშირი – ვიცე პრეზიდენტი.

- 8.3. ჟურნალ „მოამბის“ რედაქტორია – წევრი.

- 8.4. ჟურნალ „აგრარული საქართველოს“ რედაქტორია – წევრი

- 8.5. მრავალი სახელმძღვანელოს, დამხმარე სახელმძღვანელოს, მონოგრაფიის და ბროშურის რედაქტორი და რეცენზენტი.

9. სახელმწიფო ჯილდო, წოდებები და ა. შ.

9.1. საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის საპატიო სიგელი (2017 წლის მარტი)

10. სხვა მნიშვნელოვანი სახის სამუშაოები:

- 10.1. ბელარუსიის სოფლის მეურნეობის მიღწევათა გამოფენაში მონაწილეობა (მინსკი, 2017 წლის 5–10 ივნისი)
- 10.2. 05.05.2017 წელი, სომხეთი – სადოქტორო დისერტაციის ოპონენტობა, დოქტორანტი: სარკისიანი ხაჩიკ ვაზგენის ძე. თემა: «Изучение биологических свойств штаммов вирусов трансграничных болезней (ящур и африканская чума свиней) в Республике Армения».
- 10.3. 2017 წლის მანძილზე გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროს სსიპ გარემოსდაცვითი ინფორმაციისა და განათლების ცენტრში მონაწილეობას ვიღებდი – საქართველოს აგრარული სექტორისათვის ადაპტაციის ეროვნული გეგმის მომზადებაში.
- 10.4. სურსათის ეროვნული სააგენტოს ვეტერინარიის დეპარტამენტის კომისიებში მუდმივი მონაწილეობა.
- 10.5. ვეტერინარიის დეპარტამენტში შედგენილი იქნა პროექტი – „ჯილეხის საწინააღმდეგო ღონისძიებები“.
- 10.6. ბიოლოგიურ მეურნეობათა ასოციაცია „ელკანა“-ს მოწვევით პროექტის №2013/331–310 „მცირე ფერმერთა კოოპერატივების და წარმოების ხელშეწყობა იმერეთისა და რაჭის რეგიონებში“ ფარგლებში ტრენინგების ჩატარება ყოველთვიურად: ქუთაისში, თერჯოლაში, ხონში, ხარაგოულსა და ზესტაფონში.
- 10.7. პრაქტიკული დახმარების გასაწევად ცხოველთა დაავადებების დიაგნოსტიკაში (ვეტდეპარტამენტის წარმომადგენლებთან ერთად) ვიმყოფებოდი ახალციხეში, საგარეჯოში, მარტვილში და სხვა რაიონებში (დაწვრილებით – კოორდინატორების ანგარიშში).
- 10.8. თბილისში ჩატარებულ მრავალ პრეზენტაციაში და შეხვედრებში მონაწილეობის მიღება.

11. წინადადებები:

- 11.1. მომზადდეს კანონები:
 - „სავეტერინარო მედიცინის შესახებ“;
 - „ვეტერინარ ექიმთა სერტიფიცირების შესახებ“.
- 11.2. მომზადდეს საკანონმდებლო ბაზა სოფლად ვეტერინარული სამსახურების შექმნისათვის.
- 11.3. სსმმ აკადემიის ბაზაზე დაიწყოს ვეტერინარ ექიმთა გადამზადება (ვიწრო სპეციალიზაცია) მეცხოველეობის დარგების მიხედვით.

12. 2018 წელს განყოფილებაში განსახილველი საკითხების გეგმა:

- 12.1. ცხოველთა ბაქტერიული დაავადებები.
- 12.2. ცხოველთა ვირუსული დაავადებები.
- 12.3. ცხოველთა უცნობი ინფექციური დაავადებები.
- 12.4. ცხოველთა ნიადაგოვანი ინფექციები.
- 12.5. ცხოველთა დაავადებების აღმძვრელების გადამტანებთან (მწერები, მღრღნელები, სინანტროპული ფრინველები და სხვა) ბრძოლა.

6.3. აგროსაინჟინრო სამეცნიერო განყოფილება აკადემიკოს-მდივანი – აკადემიკოსი რევაზ მახარობლიძე

საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის აგროსაინჟინრო სამეცნიერო განყოფილებაში გაერთიანებულია აკადემიის 6 წევრი, 6 აკადემიკოსი.

აკადემიკოსები: მახარობლიძე რევაზი, დიდებულიძე ალექსანდრე, გაშაკიძე არჩილი, კაციტაძე ჯემალი, შაფაქიძე ელგუჯა, ჭალაგანიძე შოთა.

განყოფილებაში 2017 წელს ჩატარდა 7 სხდომა.

პირველი სხდომა ჩატარდა 25 იანვარს და განხილული იქნა საკითხები:

1. აგროსაინჟინრო სამეცნიერო განყოფილების ანგარიში 2016 წელს გაწეული მუშაობისა და 2017 წლის პერსპექტიული სამუშაო გეგმის შესახებ. **მომხსენებელი:** აგროსაინჟინრო სამეცნიერო განყოფილების აკადემიკოს-მდივანი, აკადემიკოსი რევაზ მახარობლიძე, აკადემიის სამეცნიერო განყოფილებების სწავლული მდივანი, დოქტორი მარინა ბარვენაშვილი;
2. აკადემიკოს რევაზ მახარობლიძის ანგარიში 2016 წელს ჩატარებული სამეცნიერო მუშაობის შესახებ.

მეორე სხდომა ჩატარდა 20 თებერვალს და განხილული იქნა საკითხები:

1. აკადემიის აგროსაინჟინრო მიმართულების ეროვნული კოორდინატორების მიერ 2016 წელს ჩატარებული სამეცნიერო საქმიანობის შედეგებისა და 2017 წლის ამოცანების შესახებ. **მომხსენებლები:** საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის აგროსაინჟინრო მიმართულების ეროვნული კოორდინატორები;
2. აკადემიკოს ალექსანდრე დიდებულიძის ანგარიში 2016 წელს ჩატარებული სამეცნიერო მუშაობის შესახებ;
3. საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის მიერ გამოცხადებული კონკურსის - აგრარულ დარგში 2016 წლის საუკეთესო ფუნდამენტური, გამოყენებითი და საგანმანათლებლო ხასიათის ნაშრომებისათვის პრემიის მინიჭების შესახებ (ფარული კენჭისყრა).

მესამე სხდომა ჩატარდა 27 აპრილს და განხილული იქნა საკითხები: 1. აკადემიკოს ჯემალ კაციტაძის ანგარიში 2016 წელს ჩატარებული სამეცნიერო მუშაობის შესახებ; 2. ინფორმაცია მეაბრეშუმეობის ასოციაციის (BACSA) მე-8 საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის შესახებ შეკი – აზერბაიჯანი **მომხსენებელი:** აკადემიკოსი ელგუჯა შაფაქიძე.

მეოთხე სხდომა ჩატარდა 23 მაისს და განხილული იქნა საკითხები: 1.

აკადემიკოს ელგუჯა შაფაქიძის ანგარიში 2016 წელს ჩატარებული სამეცნიერო მუშაობის შესახებ; 2. აკადემიკოს შოთა ჭალაგანიძის ანგარიში 2016 წელს ჩატარებული სამეცნიერო მუშაობის შესახებ.

მეხუთე სხდომა ჩატარდა 23 ივნისს და განხილული იქნა საკითხები: 1. სოფლის მეურნეობის სამინისტროს სამეცნიერო-კვლევითი ცენტრის აგროსაინჟინრო კვლევითი სამსახურის მიერ 2016 წელს შესრულებული სამუშაოების შესახებ. **მომხსენებელი:** ტექნიკურ მეცნიერებათა დოქტორი ნუგზარ ებანოიძე; 2. ბაზოკვლების წარმოქმნის წვეთოვანი სისტემის გაყვანის

და პლასტიკური მულჩის დაგების თანამედროვე სამანქანო ტექნოლოგიების შესახებ. **მომხსენებელი:** ტექნიკურ მეცნიერებათა დოქტორი ოთარ ქარჩავა.

მექქსე სხდომა ჩატარდა 19 ივლისს და განხილული იქნა საკითხი: ბულგარეთში ჩატარებული საერთაშორისო კონგრესის “მანქანები სოფლის მეურნეობაში” შედეგები. **მომხსენებელი:** აკადემიკოსი ჯემალ კაციტაძე

მეშვიდე სხდომა ჩატარდა 11 დეკემბერს და განხილული იქნა საკითხები: 1. ინფორმაცია საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის ნამდვილი წევრის (აკადემიკოსად) ასარჩევად კონკურსში (სპეციალობა 0415 აგროინჟინერია, სპეციალიზაცია 041502 “სოფლის მეურნეობის მექანიზაცია”) მონაწილე კანდიდატის შესახებ. **მომხსენებელი:** აგროსაინჟინრო სამეცნიერო განყოფილების აკადემიკოს-მდივანი, აკადემიკოსი რევაზ მახარობლიძე; 2. საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის ნამდვილი წევრის (აკადემიკოსად) ასარჩევ კონკურსში (სპეციალობა 0415 აგროინჟინერია, სპეციალიზაცია 041502 “სოფლის მეურნეობის მექანიზაცია”) მონაწილე კანდიდატის მოხსენება სამეცნიერო მოღვაწეობის შესახებ. **მომხსენებელი:** ტექნიკის დოქტორი, ასოცირებული პროფესორი ზაურ ფუტკარაძე (რეგლამენტი – 15 წუთი); 3. საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის ნამდვილი წევრის (აკადემიკოსად) ასარჩევ კონკურსში (სპეციალობა 0415 აგროინჟინერია, სპეციალიზაცია 041502 “სოფლის მეურნეობის მექანიზაცია”) მონაწილე კანდიდატისათვის რეკომენდაციის ან დაშვების მიცემის შესახებ (ფარული კენჭისყრა).

აღსანიშნავია, რომ განყოფილების ორგანიზებით ჩატარდა მრგვალი მაგიდა თემაზე: “განათლება - კვლევა – ინოვაციები”, რომელშიც ქარველ მეცნიერებთან ერთად მონაწილეობა მიიღეს ავსტრიელმა მეცნიერებმაც.

აგროსაინჟინრო სამეცნიერო განყოფილება აქტიურად იყო ჩართული აკადემიის დაარსების 60 წლისთავთან დაკავშირებულ ღონისძიებებში. გასვლით კონფერენციებში, რომელიც მოეწყო ქუთაისის აკაკი წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტში და ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტში, აკადემიკოს-მდივანმა, აკადემიკოსმა რევაზ მახარობლიძემ მოხსენება გააკეთა აქტუალურ თემაზე: “სოფლის მეურნეობის პრიორიტეტები თანამედროვე ეტაპზე”.

2017 წლის 10 ივლისს გაიმართა საერთაშორისო პროექტის “№135 – აკადემიური თანამშრომლობა შესაძლებლობების გაზრდისათვის გარემოს დაცვით სწავლებში (ACCES)” ფარგლებში, საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის აგროსაინჟინრო სამეცნიერო განყოფილების მიერ ორგანიზებული მრგვალი მაგიდა თემაზე: “განათლება-კვლევა-ინოვაციები”.

მომხსენებლები: პროფესორი ი. ყრუაშვილი, ქ. თბილისი, საქართველო; პროფესორი ი. ინაშვილი, ქ. თბილისი, საქართველო; პროფესორი კ. ბზიავა, ქ. თბილისი, საქართველო; პროფესორი მ. ჰიმელბაუერი, ქ. ვენა, ავსტრია; პროფესორი რ. მიხალეკი, ქ. ვენა, ავსტრია.

6.3.1. აბროსაინჟინრო სამეცნიერო განყოფილების 2017 წლის სამუშაო გეგმა

№	საკითხების (თემების) დასახელება	განხილვის დრო	პასუხისმგებელი შესრულებაზე	შენიშვნა
1	2	3	4	5
1	აგროსაინჟინრო სამეცნიერო განყოფილების ანგარიში 2016 წელს გაწეული მუშაობისა და 2017 წლის პერსპექტიული სამუშაო გეგმისა შესახებ	იანვარი	აგროსაინჟინრო სამეცნიერო განყოფილების აკადემიკოს მდივანი, აკადემიკოსი რევაზ მახარობლიძე; აკადემიის სამეცნიერო განყოფილებების სწავლული მდივანი, დოქტორი მარინა ბარვენაშვილი	
2	აკადემიკოს რევაზ მახარობლიძის ანგარიში 2016 წელს ჩატარებული სამეცნიერო მუშაობის შესახებ	იანვარი	აკადემიკოსი რევაზ მახარობლიძე	
3	აკადემიის აგროსაინჟინრო მიმართულების ეროვნული კოორდინატორების მიერ 2016 წელს ჩატარებული სამეცნიერო საქმიანობის შედეგებისა და 2017 წლის ამოცანების შესახებ	თებერვალი	აკადემიის აგროსაინჟინრო მიმართულების ეროვნული კოორდინატორები	
4	აკადემიკოს ალექსანდრე დიდებულის ანგარიში 2016 წელს ჩატარებული სამეცნიერო მუშაობის შესახებ	თებერვალი	აკადემიკოსი ალექსანდრე დიდებულის	
5	აკადემიკოს არჩილ ვაშაკიძის ანგარიში 2016 წელს ჩატარებული სამეცნიერო მუშაობის შესახებ	მარტი	აკადემიკოსი არჩილ ვაშაკიძე	
6	აკადემიკოს ჯემალ კაციტაძის ანგარიში 2016 წელს	მარტი	აკადემიკოსი ჯემალ კაციტაძე	

	ჩატარებული სამეცნიერო მუშაობის შესახებ			
7	აკადემიკოს ელგუჯა შაფაქიძის ანგარიში 2016 წელს ჩატარებული სამეცნიერო მუშაობის შესახებ	აპრილი	აკადემიკოსი ელგუჯა შაფაქიძე	
8	აკადემიკოს შოთა ჭალაგანიძის ანგარიში 2016 წელს ჩატარებული სამეცნიერო მუშაობის შესახებ	აპრილი	აკადემიკოსი შოთა ჭალაგანიძე	
9	სოფლის მეურნეობის სამინისტროს სამეცნიერო-კვლევითი ცენტრის აგროსაინჟინრო კვლევითი სამსახურის მიერ 2016წელს შესრულებული სამუშაოების შესახებ.	მაისი	ტექნიკურ მეცნიერებათა დოქტორი ნუგზარ ებანოიძე	
10	ბაზოკვლების წარმოქმნის წვეთოვანი სისტემის გაყვანის და პლასტიკური მუღჩის დაგების თანამედროვე სამანქანო ტექნოლოგიების შესახებ	ივნისი	ტექნიკურ მეცნიერებათა დოქტორი ოთარ ქარჩავა	
11	სასოფლო-სამეურნეო მანქანების რემონტის მიმდინარეობის საკითხების შესახებ	ივლისი	ტექნიკურ მეცნიერებათა დოქტორი ზაზა მახარობლიძე	
12	კახეთის რეგიონში ღვარცოფული რისკების შეფასებისა და მართვის შესახებ	სექტემბერი	ტექნიკურ მეცნიერებათა დოქტორი ირაკლი ყრუაშვილი	
13	კალაპოტისა და ნაკადის ურთიერთქმედების თავისებურებების შესახებ	ოქტომბერი	ტექნიკურ მეცნიერებათა დოქტორი დავით გუბელაძე	
14	აგრარული რეფორმის შესახებ	ნოემბერი	ტექნიკურ მეცნიერებათა დოქტორი დავით გუბელაძე	

**6.3.2. აგროსაინჟინრო სამეცნიერო განყოფილების 2017 წლის
ღონისძიებების გეგმა**

№	ღონისძიების დასახელება	განხილვის ფორმა	ჩატარების თარიღი	პასუხისმგებელი ჩატარებაზე	შენიშვნები
1	2	3	4	5	6
1	განათლება-კვლევა- ინოვაციები	მრგვალი მაგიდა		აგროსაინჟინრო სამეცნიერო განყოფილება (ტექნიკურ მეცნიერებათა დოქტორი, პროფ. ირაკლი ყრუაშვილი)	
2	სასოფლო- სამეურნეო კულტურების რწყვის ნორმების შეფასება ევაპოტრანსპირაციის ს გათვალისწინებით (FAO-ს მიდგომები)	მრგვალი მაგიდა		აგროსაინჟინრო სამეცნიერო განყოფილება (ტექნიკურ მეცნიერებათა დოქტორი, პროფ. ირაკლი ყრუაშვილი)	
3	კონფერენცია მიძღვნილი საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის დაარსებიდან 60 წლისადმი	კონფერენცია	ოქტომბერი	სამეცნიერო განყოფილებები აკადემიური დეპარტამენტი	
4	გასვლითი სამეცნიერო კონფერენცია აკ.წერეთლის ქუთაისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში	კონფერენცია	ოქტომბერი	აგროსაინჟინრო სამეცნიერო განყოფილება, სამეცნიერო განყოფილებები	
5	მეცნიერებისა და ინოვაციების საერთაშორისო კვირეული - სამეცნიერო კონფერენცია	კონფერენცია	ნოემბერი	აგროსაინჟინრო სამეცნიერო განყოფილება, სამეცნიერო განყოფილებები	
6	გასვლითი მრგვალი მაგიდა აკადემიის აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის სამეცნიერო- საკოორდინაციო ცენტრში	მრგვალი მაგიდა	ნოემბერი	აგროსაინჟინრო სამეცნიერო განყოფილება, სამეცნიერო განყოფილებები	

6.3.3. აბოსაინშინრო სამეცნიერო განყოფილების წევრების 2017 წლის ანგარიშები

6.3.3.1. აკადემიკოსი ალექსანდრე დიდუბულიძე

1.თემის დასახელება. აკად. ალექსანდრე დიდუბულიძე არის საქართველოს მხრიდან გერმანიის ფოლქსვაგენის ფონდის მიერ დაფინანსებული # 88504 პროექტის „საერთო სასოფლო საძოვრების კოლექტიური გამოყენება და კონფლიქტები – აზერბაიჯანში და საქართველოში შემთხვევების შედარებითი კვლევა“ ქართული ჯგუფის სამეცნიერო ხელმძღვანელი; მონაწილეობენ საქართველოს აგრარული, გერმანიის გრაიფსვალდის და აზერბაიჯანის განჯის სასოფლო-სამეურნეო უნივერსიტეტები. პროექტის

ხანგრძლივობაა 2015–2018 წლები.

2. საგნები, რომლებსაც ასწავლის უნივერსიტეტში.

2.1. საქართველოს აგრარულ უნივერსიტეტში, როგორც მოწვეული საკონტრაქტო პროფესორი, მაგისტრატურის პირველი კურსის აგრობიოლოგიურ მიმართულებებზე კითხულობდა ლექციებს და ატარებდა სემინარებს საგანში: „ბიომეცნიერებების საკანონმდებლო, კომერციული და ეთიკური პრინციპები და უფლება ინტელექტუალურ საკუთრებაზე“, 2016/2017 სასწავლო წლის მეორე სემესტრში, კვირაში 6 საათი;

2.2. არის საქართველოს აგრარული უნივერსიტეტის ორი მესამეკუსელი დოქტორანტის სამეცნიერო ხელმძღვანელი; მათი მუშაობა ფინანსდება ფოლქსვაგენის გრანტიდან - აქვთ მაღალი დონის სტიპენდიები, უნაზღაურდებათ სამივლინებო (მ.შ. საზღვარგარეთ), საველე და ლაბორატორიული კვლევის ჩასატარებლად ხარჯები.

3. გამოქვეყნებული თეზისები, სტატიები

3.1. Multiple stakeholders, cooperation and conflict in common pasture resources – Comparative analysis of property rights in Azerbaijan and Georgia, XVI Biennial IASC Conference, Utrecht, 10-14.07.2017 (Co-authors: Neudert R., Beckmann V.).

მრავალფეროვანი დაინტერესებული მხარეები, თანამშრომლობა და კონფლიქტები საერთო სასაძოვრო რესურსების გამოყენებისას. საკუთრების უფლებების შედარებითი ანალიზი აზერბაიჯანსა და საქართველოში, IASC-ს მე-XVI კონფერენცია, უტრეხტი, 10-14.07.2017 (თანაავტორები: ნოიდერტი რ., ბექმანი ვ.).

3.2. Coexistence of Viticulture and Livestock Keeping in Kakheti region (Georgia) – Historic Experience and Perspectives. Works of the International Scientific Conference: “Viticulture and Wine-Making in European Countries – Historical Aspects and Prospects”. Tbilisi, 2017. – pp. 52-56 (Co-author: Z. Bregvadze).

მევენახეობის და მეღვინეობის თანაარსებობა კახეთის რეგიონში - ისტორიული გამოცდილება და პერსპექტივები. საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის:

„მევენახეობა და მეღვინეობა ევროპის ქვეყნებში - ისტორიული ასპექტები და პერსპექტივები“ შრომები. თბილისი, 2017. 52-56 გვ. (თანაავტორი: ზ.ბრეგვაძე)

4. გამოქვეყნებული მონოგრაფია, სახელმძღვანელო.

4.1. ელექტრული მიკრომანქანები. საქართველოს აგრარული უნივერსიტეტი, თბილისი. – 156 გვერდი (თანაავტორები: მ.კონჯარია, ე.მიდელაშვილი).

წიგნში მოყვანილია ავტომატიკის, საინფორმაციო და გამოთვლითი ტექნიკის სისტემების, აგრეთვე ავტოსატრაქტორო და საყოფაცხოვრებო დანიშნულების ელექტრული მიკრომანქანების თეორიის საკითხები, გაანალიზებულია მბრუნავი, ხაზური, უკუქცევით-წინსვლითი, კუთხით რხევითი, იმპულსური და სხვა მანქანების თავისებურებები და კონსტრუქციული შესრულებები, განხილულია მათი ძირითადი მახასიათებლების გაანგარიშების მაგალითები. დანართების სახით მოცემულია ზოგიერთი ელექტრული მიკრომანქანის საკატალოგო მაჩვენებლები.

4.2. ორგანული სოფლის მეურნეობა. რედაქტორები: თ.ურუშაძე, მ.ჯორჯაძე, თბილისი. – 578 გვ., თავი XXVI. ორგანული სოფლის მეურნეობა და ბიოენერგეტიკა, გვ. 539-554.

ორგანული სოფლის მეურნეობა არის ენერგიის მომხმარებელი, მაგრამ პარალელურად თანდათანობით ხდება აგრეთვე მისი მწარმოებელი, როდესაც იქმნება უნიკალური შესაძლებლობა ვაწარმოოთ მცენარეული მასალისგან ეკოლოგიურად სუფთა განახლებადი ენერგია, რომელსაც ბიოენერგიას უწოდებენ. თავისი მნიშვნელობით და წარმოებული ბიოენერგიის მოცულობით პრიორიტეტულ მიმართულებებს წარმოადგენენ სხვადასხვა ტიპის ბიომასის გამოყენება როგორც დასაწვავად, ასევე ბიოდიზელად, ეთანოლად, მეთანოლად, აგრეთვე ბიოგაზად გადამუშავებისათვის. განახლებადი ნედლეულის საწარმოებელი კულტურა ითვლება ენერგოშემცველად იმ შემთხვევაში, თუ მისი მოსავლის ღირებულების 50%-ზე მეტი გამოიყენება ენერგიაში გარდასაქმნელად. ატმოსფეროში მავნე გამოტყორცნების შემცირებისადმი სწრაფვამ მრავალ ქვეყანაში გამოიწვია ბიოენერგიის წარმოების, მ.შ. ენერგეტიკული პლანტაციების შექმნის სტიმულირების ღონისძიებების შემოღება, რადგან ბიომასის გამოყენება ენერგიის მისაღებად დადებითი ეფექტებით ხასიათდება.

6. საზღვარგარეთ და საქართველოში გამართულ სიმპოზიუმებში, სამეცნიერო-პრაქტიკულ კონფერენციებში, სემინარებსა და ტრენინგებში მონაწილეობა.

ბ) საერთაშორისო:

- საერთაშორისო კონფერენცია: ინტელექტუალური საკუთრების გამოყენება ეკონომიკური განვითარებისთვის, თბილისი, 2017 წლის 14-15 ივნისი.
- ფოლქსვაგენის ფონდის სემინარი, განჯა, აზერბაიჯანი, 2017 წლის ოქტომბერი;
- ფოლქსვაგენის ფონდის სემინარი, თელავი, 2017 წლის ოქტომბერი;
- ფოლქსვაგენის ფონდის სემინარი, თელავი, 2017 წლის ოქტომბერი;
- საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია: „მევენახეობა და მეღვინეობა ევროპის ქვეყნებში - ისტორიული ასპექტები და პერსპექტივები“. თბილისი, 25-27 ოქტომბერი 2017.

7. საზღვარგარეთის და ადგილობრივ სამეცნიერო გრანტებში მონაწილეობა.

აკად. ა. დიდებულიძე არის გერმანიის ფოლქსვაგენის ფონდის მიერ დაფინანსებული # 88504 საგრანტო პროექტის მონაწილე. გრანტის დასახელება: „საერთო სასოფლო საძოვრების კოლექტიური გამოყენება და კონფლიქტები – აზერბაიჯანში და საქართველოში შემთხვევების შედარებითი კვლევა“.

8. აკადემიის მუშაობაში მონაწილეობა.

სოფლის მეურნეობის ელექტრიფიკაციის დარგის განვითარებაში შეტანილი წვლილისათვის აკადემიის მიერ 2017 წელს აღინიშნა საპატიო სიგელით; მონაწილეობდა აკადემიის სამეცნიერო განყოფილების სხდომებში.

9. სამეცნიერო საზოგადოების, არასამთავრობო ორგანიზაციის, სამეცნიერო საბჭოს, ჟურნალის, კრებულის, გამომცემლობის, სარედაქციო საბჭოსა და რედაქციის წევრობა.

- არის არასამთავრობო ორგანიზაციის - პოლიტიკური კვლევების ინსტიტუტის სამეთვალყურეო საბჭოს წევრი;
- აგრძელებდა მუშაობას ერთი სამეცნიერო გამოცემის სარედაქციო კოლეგიაში - ჟურნალი: "Annals of Agrarian Sciences", თბილისი, საქართველოს აგრარული უნივერსიტეტი, მთ. რედაქტორი აკადემიკოსი თ.ურუშაძე;
- არის საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემიის ინოვაციების და მაღალი ტექნოლოგიების ცენტრის აღმასრულებელი მდივანი;
- არის საქართველოს აგრარული უნივერსიტეტის სადოქტორო საბჭოს წევრი;
- არის ა(ა)იპ სოფლის მეურნეობის პროექტების მართვის სააგენტოში „სასოფლო სამეურნეო პროდუქტების გადამამუშავებელი და შემნახველი საწარმოების თანადაფინანსების“ პროექტის საგრანტო კომიტეტების წევრი.

12. სხვა მნიშვნელოვანი სახის სამუშაოები.

აკად. ა. დიდებულისძე არის ენციკლოპედია "საქართველოს" კონსულტანტი, მონაწილეობდა ენციკლოპედიის მეოთხე ტომის მასალებთან დაკავშირებული შენიშვნების მომზადებაში.

13. როგორ წარმოგიდგენიათ სოფლის მეურნეობის იმ დარგების განვითარება მომავალი წლების განმავლობაში, რომელშიც თქვენ მუშაობთ.

ჩვენმა სოფლის მეურნეობამ უნდა აღადგინოს წინა საუკუნის ოთხმოციანი წლების პოლიტიკური და ეკონომიკური კრიზისის პროცესში დაკარგული ნეტო-აგროექსპორტიორის პოზიციები, ქვეყნის არგოსასურსათო ექსპორტი 1,5-ჯერ მაინც უნდა სჭარბობდეს შესაბამის იმპორტს, რისთვისაც აუცილებელია მკვეთრად გაიზარდოს პროდუქციის კონკურენტუნარიანობა და მაქსიმალურად შემცირდეს მისი წარმოების ენერგოტევადობა; უპირატესობა უნდა მიენიჭოს მვირაღდირებულ, ევროპის ბაზარზე მოთხოვნად მაღალხარისხიან ბრენდირებულ პროდუქციას.

14. საკითხები, რომელთა განხილვა გსურთ აკადემიური საბჭოს სხდომებზე.

აკადემიური საბჭოს სხდომაზე მიზანშეწონილია გაკეთდეს მოხსენება: „საქართველოს მთიან ზონაში სოფლის მიმდებარე საძოვრების გამოყენების ეფექტიანობის ამაღლება“.

6.3.3.2. აკადემიკოსი არჩილ გაშაპიძე

1. 2017 წელს ხელმძღვანელობდა სამეცნიერო თემებს: „ელექტრო მაგნიტური გამოსხივების გავლენა ცოცხალ ორგანიზმზე“, „ სასოფლო-სამეურნეო რაიონების ელექტრო მომარაგება“;
2. საქართველოს ტექნიკურ უნივერსიტეტში ასწავლის შემდეგ დისციპლინებს:
 - ელექტროტექნოლოგიური დანადგარების, კომპლექსებისა და მათი ელექტრო მომარაგების ქსელის მონტაჟი და ექსპლუატაცია;
 - ავტომატური მართვის საფუძვლები;
- ექსპერიმენტის დაგეგმვა;
- **Монтаж электротехнологического оборудования комплексов и систем электроснабжения;**
- **Основы автоматического управления;**
- **Планирование эксперимента;**
- მაგისტრანტების ხელმძღვანელობა.
3. გამოქვეყნებული სტატია „სამრეწველო სიხშირის ელექტრო- მაგნიტური ველის წყაროების გავლენა ადამიანის ჯანმრთელობაზე და მისი სამართლებრივი რეგულირების საკითხები“, ჟ. ენერგია № 2(82), 2017წ.
4. აკად. ა. ვაშაკიძის ხელმძღვანელობით დაცულია: სამაგისტრო ნაშრომი საქართველოს ტექნიკურ უნივერსიტეტში;
6. მონაწილეობდა თბილისის სახელმწიფო სამედიცინო უნივერსიტეტში, საქართველოს ექიმთა სამეცნიერო-პრაქტიკული კონფერენციაში, თბილისი, 2017 წლის 25 ნოემბერი „მედიცინის უახლესი მიღწევები და ტექნოლოგიები - მომავალი თაობების ჯანმრთელობისათვის“ მოხსენების თემა: „ელექტრო-მაგნიტური გამოსხივების ზემოქმედება ცოცხალ ორგანიზმზე“;
8. სსმმ აკადემიის აკადემიურ საბჭოზე წარადგინა წინადადება: „ელექტრიფიკაციის ზოგირთი ასპექტები“
9. სამეცნიერო საბჭოს, ჟურნალის, კრებულის, გამომცემლობის, სარედაქციო საბჭოსა და რედკოლეგიის წევრი: ჟურნალი „ინტელექტი“, „აგრარულ მეცნიერებათა უწყებანი“, “Bulletin of Armenian Agricultural Academ“ “აგრარულ-ეკონომიკური მეცნიერება და ტექნოლოგიები“
11. სახელმწიფო ჯილდოები: საპატიო ნიშნის, ღირსების ორდენი, მედლები და სიგელები.
12. სოფლის მეურნეობის ელექტრიფიკაციის განვითარება მომავალი წლების განმავლობაში. სოფლის მეურნეობაში აგროინჟინერია და მისი დარგები: მექანიზაცია, ელექტრიფიკაცია და ჰიდრომელიორაცია, სადაც აგრარული

პოლიტიკის ერთ-ერთ ძირითად მიმართულებას წარმოადგენს აგრარული წარმოების განვითარება და შესაბამისად ამ წარმოების ელექტრიფიკაცია.

აგრარული წარმოების ელექტრიფიკაცია დაკავშირებულია, სოფლის მეურნეობის ენერგეტიკულ ბალანსთან, ენერგიის მისაღებად ენერგიის ახალი წყაროების ათვისებასთან, ენერგოდაამზოვ ტექნოლოგიებთან და ტექნიკასთან, ელექტრო ენერგიით მომარაგების სისტემის რაციონალიზაციასთან.

ელექტრული ენერგიის მნიშვნელობა საზოგადოებისათვის განუხრელად იზრდება. ჩნდება მისი გამოყენების ახალი მიმართულებები და პერსპექტივები სამრეწველო ტექნოლოგიებში, სოფლის მეურნეობაში და ადამიანის საქმიანობის სხვა სფეროებში

ელექტრიფიკაცია თანამედროვე ცივილიზაციისა და მსოფლიოს ეკონომიკის საფუძველია. ეს აშკარა ხდება ენერგეტიკულ სისტემაში ნებისმიერი მეტნაკლებად სერიოზული ავარიის დროს, როცა უეცრად წყდება ელექტროენერგიის მიწოდება, ისადაგურებს სიბნელე ქუჩებში, საცხოვრებელ ბინებსა და დაწესებულებებში, არ მუშაობს საყოფაცხოვრებო ხელსაწყოები ელექტრომძრავები, ცივდება ელექტრო ღუმელები, რომელშიც ცხვება პური, ჩერდება ღვინისა და სხვა ქარხნებში საწარმოო ხაზები, ფაბრიკა-ქარხნებში წყდება პროდუქტის წარმოება. ენერგეტიკული ობიექტების სიცოცხლის უნარიანობის უზრუნველსაყოფად საჭიროა შერჩეულ იქნას მართვის ავტომატიზებული რეგულირების სისტემები და მოსალოდნელი ავარიის საწინააღმდეგო მოქმედი სისტემები.

ენერგოსისტემაში ფართოდაა გამოყენებული კომპიუტერული ტექნიკა სარეგულაციის სისტემებისათვის, რომლებიც იძლევიან შესაძლებლობას შეიმუშაონ სათანადო სიგნალები ავარიის საწინააღმდეგო ავტომატიკის ამოქმედებისათვის და სხვა. გამოყენებულია ქვესისტემები, რომელთა დანიშნულებაა არა მარტო ენერგო ბლოკების ოპერატიული მართვა, ასევე სხვადასხვა გათვლების ჩატარება და ამოცანის ოპტიმიზაცია

საკანონმდებლო ბაზა და ელექტროენერგიით ვაჭრობის მექანიზმები ჰარმონიზებული უნდა იყოს ევროპარლამენტის და ევროკომისიის მესამე ენერგეტიკულ პაკეტთან და მეზობელი ქვეყნების კანონმდებლობასთან, რამაც ხელი უნდა შეუწყოს საქართველოში სუფთა ენერგიის რეგიონალური პლატფორმის ჩამოყალიბებას და ევროპის ერთიან ენერგეტიკულ ბაზარში ინტეგრაციას. აგრარული წარმოების ელექტრიფიკაციისათვის საჭიროა:

- აგრარული წარმოების საიმედო, უსაფრთხო ელექტრომომარაგების უზრუნველყოფა, პროდუქციის ელექტროტევადიობის შემცირებისა და საყოფაცხოვრებო პირობებისათვის კომფორტული ცხოვრების უზრუნველყოფა.
- სასოფლო-სამეურნეო ელექტრული ქსელების განვითარების საჭიროებისათვის განხორციელება :

- ფერმერული მეურნეობის, წარმოებისა და საყოფაცხოვრებო მომსახურებისათვის უწყვეტი ელექტრომომარაგების უზრუნველყოფა;
- აგრარულ დარგში მოხმარებული ელექტროენერგიის ხარისხის გაზრდა;
- ელექტროენერგიის მომხმარებლების მიერთება ელექტრული ენერგიის წყაროებთან.

აუცილებელია ინტელექტუალური ელქსელების შექმნა, რომლის ამოცანები იქნება:

- სოფლად ელმომხმარებელთა ელმომარაგების საიმედოობის ამაღლება ელენერგიის ხარისხის ამაღლება;
- ელენერგიის კარგების შემცირება;
- ელმომარაგების საიმედოობის შენარჩუნებით რემონტთა შორის პერიოდის ექსპლუატაციის პერიოდის გაზრდა;
- ეკოლოგიური და ელექტრული უსაფრთხოების გაზრდა.
- აგრარული წარმოების საიმედო განვითარებისათვის ელექტრიფიკაციის საჭირო დონის უზრუნველყოფა.

აკადემიური საბჭოს სხდომაზე, (მრგვალი მაგიდა, სემინარი) აკად. ა. ვაშაკიძის წინადადებაა განხილული იქნეს შემდეგი საკითხები:

1. „აგრარული წარმოების საიმედო ელექტრომომარაგების უზრუნველყოფა“;
2. „ელექტრო მაგნიტური გამოსხივების გამოყენება მცენარეთა დაცვაში“.

6.3.3.3. აკადემიკოსი ჯემალ კაციტაძე

1. სამეცნიერო-კვლევითი თემა: „ახალი მასალებისა და ტექნოლოგიების დამუშავება მანქანების საიმედოობის გაზრდისათვის“, გეგმიური, სამეცნიერო ხელმძღვანელი.
2. საქართველოს აგრარული უნივერსიტეტი–საგნები: მასალათმცოდნეობა, მანქანათა საიმედოობის თეორიული საფუძვლები. აღნიშნულ საგნებში კითხულობს ლექციებს და ხელმძღვანელობს მაგისტრანტებსა და დოქტორანტებს.

3. გამოქვეყნებული სტატიები:

3.1. Improving the reliability of agricultural machinery, using the method of restoration of parts under submerged arc welding, and its technical and economic evaluation .

მეხუთე საერთაშორისო სამეცნიერო-ტექნიკური კონგრესის შრომათა კრებული საერთაშორისო სამეცნიერო-ტექნიკურ ჟურნალში "Mechanization in Agriculture", სოფია, 2017, გვ. 14..16.

სტატიაში დამუშავებულია სასოფლო-სამეურნეო ტექნიკის გაცვეთილი დეტალების აღდგენის ინოვაციური რესურსდამზოგი ტექნოლოგია მდნობის

ქვეშ ავტომატური დადულებით , მსგავსობითობისა და განზომილებათა თეორიის გამოყენებით მიღებულია პროცესის დამახასიათებელი მსგავსობითობის კრიტერიუმი, კრიტერიალური განტოლების როგორც ზოგადი, ასევე ანალიზური სახეები, ჩატარებულია დადულებული ლითონური საფარის სისაღის ოპტიმიზაცია ბოქს-უილსონის მეთოდით(მოდრაობა გრადიენტის მიმართულებით) , რის საფუძველზე დადგენილია ადგენის პროცესის ოპტიმალური რეჟიმები. მოხსენებამ დაიკავა პირველი ადგილი კონგრესზე და გადმომეცა გამარჯვებულის სერტიფიკატი.

3.2. სასოფლო სამეურნეო ტექნიკის საიმედოობის გაზრდა დეტალების მდნობის ქვეშ ავტომატური დადულებით და მისი ეკონომიკური ეფექტიანობა (რეკომენდაციები), თბილისი, 2017, 98 გვ.

ნაშრომში მოცემულია პრაქტიკული რეკომენდაციები სასოფლო სამეურნეო ტექნიკის გაცვეთილი დეტალების საიმედოობისა და რესურსის გაზრდისათვის ჩვენს მიერ დამზადებული მდნობის ქვეშ ავტომატური დადულების დანადგარის გამოყენებით , მითითებულია ადგენის ოპტიმალური რეჟიმები და მიღებული ეკონომიკური ეფექტი. ბროშურა დაურიგდათ მანქანათა რემონტის სპეციალისტებს, კვლევით და სასწავლო ინსტიტუტებს, რაიონების საკონსულტაციო სამსახურებსა და შპს “მექანიზატორის“ მუშაკებს პრაქტიკული გამოყენებისათვის

3.3. ფერმერული მეურნეობის სარემონტო სახელოსნოს დაგეგმარება ტექნიკური მომსახურებისა და რემონტისათვის, საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის ჟურნალი “აგრარულ-ეკონომიკური მეცნიერება და ტექნოლოგიები“, თბილისი, 2017, გვ. 34...38;

სტატიაში წარმოდგენილია სარემონტო სახელოსნოს ძირითადი პარამეტრების ანგარიში ფერმერული მეურნეობისათვის. ნაჩვენებია მისი გეგმა საჭირო ჩარხ- დანადგარებით და ასევე მოძრავი სახელოსნო საველე პირობებში გამოყენებისათვის.

3.4. მცირე მექანიზაციის მანქანების რაოდენობა აჭარაში და მათი პროგნოზირება უმცირეს კვადრატთა მეთოდით, საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის მოამბე № 2, თბილისი, 2017, გვ. 85...89;

სტატიაში წარმოდგენილია მიღებული ადეკვატური მათემატიკური მოდელები მანქანების რაოდენობის პროგნოზირებისათვის სტატისტიკური მასალის საფუძველზე უმცირეს კვადრატთა მეთოდის გამოყენებით აჭარის მაგალითზე.

3.5. ყურძნის კლერტსაცლელ-საწყლეტი დანადგარის საიმედოობის გაანგარიშების მეთოდიკა, საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის შრომათა კრებული „მელვინეობა და მევენახეობა ევროპის ქვეყნებში. ისტორიული ასპექტები და პერსპექტივები“, თბილისი, 2017, გვ. 70...71;

სტატიაში ავტორის მიერ დამუშავებული მეთოდიკის მიხედვით შედგენილია -ყურძნის კლერტსაცლელ-საწყლეტი დანადგარების სტრუქტურულ-ლოგიკური სქემები ცალკეული დეტალების შეერთების სახის გათვალისწინებით და მიღებულია მათემატიკური მოდელები საიმედოობის

ისეთი მაჩვენებლების გაანგარიშებისათვის, როგორცაა უმტყუნო მუშაობის ალბათობა, ნამუშევარი მტყუნებაზე, რესურსი, მზადყოფნისა და ტექნიკური გამოყენების კოეფიციენტები. დასახულია წინადადებანი და რეკომენდაციები ყურძნის საჭყლექტი და კლერტსაცლელი დანადგარების საექსპლუატაციო საიმედოობის გაზრდისათვის;

3.6. The theoretical and experimental study of the ploughs' ploughshares in order to increase the reliability of resource-saving technology using similarity and dimensions theory, Journal "Annals of Agrarian science, Tbilisi, p.329...331

სტატია გამოქვეყნებულია პრესტიჟულ საერთაშორისო სამეცნიერო ჟურნალში "Annals of Agrarian science", რომელიც რეგისტრირებულია ელსევიერის სისტემაში და მასში მოცემულია ავტორის მიერ მიღებული მდნობის ქვეშ დეტალების აღდგენის პროცესის გამოკვლევის თეორიულ-ექსპერიმენტული შედეგები.

3.7. მცირე მექანიზაციის მანქანების აღსადგენი დეტალების ნომენკლატურა და აღდგენის ტექნოლოგიები, საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის მოამბე № 2(38), თბილისი, 2017, გვ.117...122

სტატიაში გაანალიზებულია მცირე მექანიზაციის მანქანების დეტალების დაზიანებათა სახეები და დამუშავებულია ტექნოლოგიები მათი აღდგენისათვის მეცნიერების თანამედროვე ტექნიკური პროგრესის გათვალისწინებით.

3.8. სასოფლო სამეურნეო ტექნიკის საიმედოობის გაზრდის რესურსდამზოგი ტექნოლოგიები, მეცნიერებისა და ინოვაციების ფესტივალი 2017 -ის ხაზით ჩატარებული სამეცნიერო კონფერენციის მასალები თემაზე „აგრარული სექტორის საინჟინრო ტექნიკური მომსახურების სრულყოფა“ თბილისი, 2017, გვ.2.

წარმოდგენილია პრინციპულად ახალი რესურსდამზოგი ტექნოლოგიური პროცესები სასოფლო სამეურნეო ტექნიკის საიმედოობის გაზრდისათვის.

4. მონოგრაფია „ტექნიკური პროგრესი, ეკონომიკური კვლევების ეფექტურობა და მანქანების დეფიციტური დეტალების აღდგენის ალტერნატიული რესურსდამზოგი ტექნოლოგიები“. თბილისი, 2017, გამომც. „დეგაპრინტი“, 101 გვ.

მონოგრაფიაში მოცემულია სამეცნიერო კვლევების ეკონომიკური ეფექტურობის შეფასების კრიტერიუმები და სასოფლო სამეურნეო ტექნიკის გაცვეთილი დეტალების აღდგენის რესურსდამზოგი ალტერნატიული ტექნოლოგიები საიმედოობის გაზრდისათვის.

ნაშრომი რეცენზირებული და მოწონებულია საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის აგროსაინჟინრო სამეცნიერო საბჭოს სხდომაზე, რეცენზენტი აკადემიკოსი ელგუჯა შაფაქიძე, რედაქტორი აკადემიკოსი რევაზ მახარობლიძე.

6. მონაწილეობა მიიღო ორ საერთაშორისო კონფერენციის მუშაობაში, რომლებიც ჩატარდა ბულგარეთის ქალაქ ვარნაში, 2017 წლის 21...25 ივნის თემაზე „მანქანები სოფლის მეურნეობაში“ და თბილისში, 2017 წლის 25...27 ოქტომბერს თემაზე „მელვინეობა და მევენახეობა ევროპის ქვეყნებში. ისტორიული ასპექტები და პერსპექტივები“. იყო პირველი სამეცნიერო ფორუმის საორგანიზაციო კომიტეტის

წევრი საქართველოდან და წარადგინა სამეცნიერო მოხსენება „- Improving the reliability of agricultural machinery, using the method of restoration of parts under submerged arc welding, and its technical and economic evaluation“. მოხსენებამ დაიკავა პირველი ადგილი და აკად. ჯ. კაციტაძეს გადასცეს სპეციალური პრიზი. მეორე ღონისძიებაზე გამოვიდა მოხსენებით „-ყურძნის კლერტსაცლელ-საწყლელი დანადგარის საიმედოობის გაანგარიშების მეთოდოლოგია“ და მას გადაეცა შესაბამისი სერტიფიკატი.

7. აკად. ჯ. კაციტაძე არის ერთი ადგილობრივი და ერთი საერთაშორისო საგრანტო პროექტის ხელმძღვანელი. პირველია ფუნდამენტური საგრანტო პროექტი თემაზე „თანამედროვე სასოფლო სამეურნეო ტექნიკის საექსპლუატაციო საიმედოობის გაზრდის რესურსდამზოგი ინოვაციური ტექნოლოგიების თეორიულ-ექსპერიმენტული გამოკვლევა და ოპტიმიზაცია“, რომლის დამფინანსებელია შოთა რუსთაველის ეროვნული სამეცნიერო ფონდი, ხოლო მეორესი კი, რომელიც საერთაშორისოა, ENPARD-ი თემაზე „აჭარის რეგიონში მომუშავე მცირე მექანიზაციის მანქანების საექსპლუატაციო საიმედოობის მაჩვენებლების გამოკვლევა და ტექნიკური სერვისის რაციონალური ფორმების დამუშავება“.

8. მოხსენებით გამოვიდა საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიური საბჭოს სხდომაზე 2017 წლის სექტემბერში თემაზე „ბულგარეთის ქალაქ ვარნაში ჩატარებული მეხუთე სამეცნიერო-ტექნიკური კონგრესის შედეგები“. ანალოგიური მოხსენებით წარსდგა იგი ასევე აგროსაინჟინრო სამეცნიერო განყოფილების სხდომაზე.

9. აკად. ჯ. კაციტაძე არის საერთაშორისო სამეცნიერო ჟურნალის „Mechanization in Agriculture“ და ასევე ჟურნალების „საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის მოამბე“, „აგრარულ-ეკონომიკური მეცნიერება და ტექნოლოგიები“, „ახალი აგრარული საქართველო“ სარედაქციო კოლეგიის წევრი და ორი საერთაშორისო სამეცნიერო კონგრესის საორგანიზაციო კომიტეტის წევრი, რომლებიც ჩატარდა 2017 წელს ბურგასსა და ვარნაში.

10. საანგარიშო პერიოდში მიღებული აქვს ერთი საქართველოს პატენტი გამოგონებაზე P 6601 „დანადგარი სახნისების მსგავსი დეტალების აღდგენისათვის“.

11. არის ღირსების ორდენის კავალერი და 2017 წელს საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის მიერ მიენიჭა ექსპერტის წოდება სოფლის მეურნეობის მექანიზაციაში.

12. არის საქართველოს აგრარული და აკაკი წერეთლის ქუთაისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის აგროსაინჟინრო სადისერტაციო საბჭოების წევრი და ხელმძღვანელობს სამ დოქტორანტს - გიორგი ქუთელიას (საქართველოს აგრარული უნივერსიტეტი), გოჩა ბერიძეს (საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი) და იოსებ აბულაძეს (აკაკი წერეთლის ქუთაისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი).

13. წინადადება. საჭიროა დაჩქარდეს შპს „მექანიზატორის“ განსახელმწიფოებრიობა, კატეგორიულად აიკრძალოს უცხო ქვეყნების მოქალაქეებზე ქართული მიწის გაყიდვა, საქართველოს მთავრობამ, განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრომ გამოსცენ საკანონმდებლო დოკუმენტები მიწის კოდექსის, აგროსაინჟინრო სპეციალობისათვის კოდის მინიჭებისა და ექსტენსიის სამსახურის შესახებ.

14. აკად. ჯ. კაციტაძე აგროსაინჟინრო განყოფილების სხდომაზე 2018 წელს წარმოადგენს მოხსენებას სამეცნიერო პედაგოგიური მოღვაწეობის შესახებ.

6.3.3.4. აკადემიკოსი რევაზ მახარობლიძე

1. აკადემიკოსი რევაზ მახარობლიძე ხელმძღვანელობდა და მონაწილეობდა შემდეგი პრობლემის შესრულებაში: „საქართველოს სოფლის მეურნეობის სამანქანო ტექნოლოგიების, მანქანათა სისტემების და მათი ეფექტური გამოყენების მეცნიერული საფუძვლების დამუშავება“.
2. საქართველოს აგრარულ უნივერსიტეტში კითხულობდა ლექციების კურსს შემდეგ

საგნებში:

- 2.1. „შესავალი სპეციალობაში“;
- 2.2. „სამთო მიწათმოქმედების მექანიზაცია“;
- 2.3. „მცირე მექანიზაცია სოფლის მეურნეობაში“.

3. გამოქვეყნებული სტატიები:

3.1. ადაპტური ტანდემთვლიანი თვითმავალი შასის მოხვევის თეორია. საერთაშორისო ჟურნალი „აგრარული მეცნიერების მოამბე“, გამომცემლობა „ელსევიერი“, ტ. 15, № 3, 2017 წ. (ინგლისურ ენაზე);

დამუშავებულია ადაპტური ტანდემთვლიანი თვითმავალი შასის მოხვევის თეორია. განსაზღვრულია წამყვან თვლებს შორის მანძილის სიმძიმის ცენტრის მდებარეობის გავლენა მოხვევის რადიუსზე.

3.2. ფერდობზე მუშაობისას გვერდცდენის გავლენა ტრაქტორის ჩამოცურებაზე. საერთაშორისო ჟურნალი „აგრარული მეცნიერების მოამბე“, გამომცემლობა „ელსევიერი“, ტ. 15, № 2, 2017 წ. (ინგლისურ ენაზე);

გამოყვანილია ტრაქტორის ფერდობსგანივად მუშაობის დროს გვერდითი გადახრის (ჩამოცურების) სიდიდის საანგარიშო ფორმულა ფერდობის დახრის კუთხით, სიჩქარის და სხვა პარამეტრებისაგან დამოკიდებულებით.

3.3 . ცვალებადმასიანი სამთაბარო თვითმავალი შასის დინამიკური გაანგარიშება. საერთაშორისო ჟურნალი „აგრარული მეცნიერების მოამბე“, გამომცემლობა „ელსევიერი“, ტ. 15, № 2, 2017 წ. (ინგლისურ ენაზე);

გამოყვანილია სამთაბარო თვითმავალი შასის წევის ძალის და სხვა დინამიკური პარამეტრების საანგარიშო ფორმულები ცვალებადი მასის გათვალისწინებით.

3.4. სამთაბარო თვითმავალი შასის სავალი სისტემის ნიადაგთან ურთიერთქმედება. საერთაშორისო ჟურნალი „აგრარული მეცნიერების მოამბე“, გამომცემლობა „ელსევიერი“, ტ. 14, № 2, 2017 წ. (ინგლისურ ენაზე);

დამუშავებულია სამთაბარო თვითმავალი შასის სავალი სისტემის ნიადაგთან ურთიერთქმედების თეორია ნიადაგის რეოლოგიური თვისებების და ფერდობის დახრის კუთხის გათვალისწინებით.

3.5. სასოფლო სამეურნეო მანქანების მუშა ორგანოების ავტომატური რეგულირების სისტემების ოპტიმიზაცია სწრაფმოქმედების კრიტერიუმებით. საერთაშორისო ჟურნალი „მექანიკის პრობლემები“, , № 2(67), 2017 წ. ინგლისურ ენაზე.

დამუშავებულია სასოფლო სამეურნეო მანქანების მუშა ორგანოების ავტომატური რეგულირების სისტემის პარამეტრების ოპტიმიზაციის თეორია სწრაფმოქმედების კრიტერიუმით. გაანგარიშება ჩატარებულია ჩაის საკრეფი მანქანა „საქართველოს“ საკრეფი მუშა ორგანოს მაგალითზე.

3.6. სასოფლო სამეურნეო მანქანების რეგულირებადი ჰიდროამძრავების მდგრადობა. საერთაშორისო ჟურნალი „მექანიკის პრობლემები“, № 3(68), 2017 წ. ინგლისურ ენაზე.

დამუშავებულია სასოფლო სამეურნეო მანქანების რეგულირებადი ჰიდროამძრავების მდგრადობის თეორია. პრაქტიკული გათვლები ჩატარებულია ჩაის საკრეფი მანქანა „საქართველოს“ მუშა ორგანოების (საკრეფი აპარატი, ვენტილატორი, ტრანსპორტიორი) ჰიდროამძრავის მაგალითზე.

3.7. მცენარის ფესვების დაქუცმაცების პროცესის თეორიული კვლევა. საერთაშორისო ჟურნალი „მექანიკის პრობლემები“, № 4(69), 2017 წ. ინგლისურ ენაზე.

მცენარის ფესვების დაქუცმაცების პროცესის თეორია დამუშავებულია დარტყმის, ჭრის და დაქუცმაცების თეორიების ერთობლივი განხილვით და შერწყმის საფუძველზე.

3.8. მევენახეობისათვის მანქანათა კომპლექსის სრულყოფის პრიორიტეტები. საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის „მევენახეობა და მეღვინეობა ევროპის ქვეყნებში - ისტორიული ასპექტები და პერსპექტივები“ მასალები. თბილისი 2017 წელი.

გამოვლენილია მევენახეობის მანქანათა კომპლექსის სრულყოფის პრიორიტეტები ისეთი კომპლექსებისათვის, როგორიცაა : ვენახების მცნობის და

ნერგის გამოყვანისათვის; ვენახების მოვლისათვის; კრეფისათვის; ტრანსპორტირებისა და აღების შემდგომი გადამუშავებისთვის.

3.9. 60 წელი მეცნიერების სამსახურში. მიმართულება „მექანიზაცია და ელექტრიფიკაცია“. საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემია. თბილისი, 2017 წ.

მოცემულია მიღწევათა ძირითადი ჩამონათვალი მექანიზაციისა და ელექტრიფიკაციის მიმართულებით სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის არსებობის პერიოდში.

3.10. აგრარული სექტორის საინჟინრო-ტექნიკური მომსახურეობის სრულყოფა. საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემია. თბილისი, 2017 წ. (ბროშურა).

დასაბუთებულია აგრარული სექტორის საინჟინრო-ტექნიკური მომსახურეობის სრულყოფის გზები და მოცემულია ღონისძიებათა ჩამონათვალი აღნიშნული მიმართულებით.

3.11. 60 წლის გადასახედიდან. მექანიზაციის და ელექტრიფიკაციის მიმართულება. საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემია. თბილისი, გამომცემლობა „აგრო“, 2017 წ.

მოცემულია მიღწევათა ძირითადი ჩამონათვალი და უახლესი წლების ამოცანები, რომლებიც უნდა შესრულდეს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის სისტემაში.

3.12. მარცვლეული კულტურების მოვლა-მოყვანის მექანიზაცია და მაღალი ტექნოლოგიების გამოყენების რეკომენდაციები. „აგრარულ-ეკონომიკური მეცნიერება და ტექნოლოგიები“, № 3, 2017 წ.

მოცემულია მარცვლეული კულტურების მოვლა-მოყვანის მექანიზაციაში მაღალი ტექნოლოგიების გამოყენების რეკომენდაციები, ტექნოლოგიების შეფასების გზები ენერგეტიკული კრიტერიუმებით.

3.13. სოფლის მეურნეობის მექანიზაციის დარგობრივი სამეცნიერო-პრაქტიკული ცენტრის შექმნის შესახებ. „აგრარული საქართველო“ № 8, (76), 2017 წ.

დასაბუთებულია თანამედროვე ეტაპზე სოფლის მეურნეობის მექანიზაციის დარგობრივი სამეცნიერო-პრაქტიკული ცენტრის შექმნის აუცილებლობა და მოცემულია მისი საქმიანობის სფეროს ძირითადი მიმართულებანი.

3.14. მარცვლეული კულტურების მოვლა-მოყვანის მაღალი ტექნოლოგიები. კრებული „მარცვალი“, თბილისი, 2017 წ.

დასაბუთებულია მარცვლეული კულტურების მოვლა-მოყვანისათვის მაღალ ტექნოლოგიებზე გადასვლის აუცილებლობა და ტექნოლოგიების შეფასების მეთოდები ენერგეტიკული კრიტერიუმებით.

4. გამოქვეყნებულია მონოგრაფია „ტრაქტორის თვლების გორვის თეორიის აქტუალური საკითხები“. გერმანია, საარბრუკენი, გამომცემლობა „ლამბერტი“, 2016 წ. (ინგლისურ ენაზე).

მოცემულია თვლიანი ტრაქტორის გორვის თეორიის აქტუალური საკითხები, ნიადაგის რეოლოგიური თვისებების და რელიეფის გათვალისწინებით. პირველ თავში მოცემულია სავალი სისტემის გორვის თეორიის ზოგადი საკითხები, მეორე თავში - ტანდემთვლიანი თვითმავალი შასის გორვის და ნიადაგის ტკეპნის თეორია, რომელიც შედარებულია სერიული წარმოების თვითმავალ შასთან. მესამე თავში გადმოცემულია ტრაქტორის ოპტიმალური ენერგოგაჯერებულობის თეორია და აგრეგატის ფერდობზე მუშაობის საექსპლუატაციო მახასიათებლების გაანგარიშების თეორია.

5. მონაწილეობდა:

5.1. საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციაში „მევენახეობა და მეღვინეობა ევროპის ქვეყნებში - ისტორიული ასპექტები და პერსპექტივები“, თბილისი, 25 – 27 ოქტომბერი, 2017 წ. მოხსენება: „მევენახეობისათვის მანქანათა კომპლექსის სრულყოფის პრიორიტეტები“ ;

5.2. მეცნიერებისა და ინოვაციების ფესტივალში „აგრარული სექტორის საინჟინრო-ტექნიკური მომსახურების სრულყოფა“, თბილისი, 03 ოქტომბერი, 2017 წ. მოხსენება: „საქართველოს აგროსაინჟინრო სამსახურის დღევანდელი მდგომარეობა და მისი განვითარების პერსპექტივები“ (როგორც მიმართულების კოორდინატორი).

5.3. საქართველოს ს.მ. მეცნიერებათა აკადემიის დაარსებიდან 60 წლისთავისადმი მიძღვნილი საიუბილეო სამეცნიერო კონფერენცია „აჭარის აგრარული სექტორის თანამედროვე პრობლემები და მათი დაძლევის პერსპექტივები“. ბათუმი 16 ნოემბერი, 2017 წ. მოხსენება : „დეგრადირებული ჩაის პლანტაციების რეაბილიტაციის ტექნოლოგია და ტექნიკური საშუალებანი“ (როგორც მიმართულების კოორდინატორი).

5.4. საქართველოს ს.მ. მეცნიერებათა აკადემიის დაარსებიდან 60 წლისთავისადმი მიძღვნილი საიუბილეო სამეცნიერო კონფერენცია ქ. ქუთაისში. 28 ნოემბერი, 2017 წ. მოხსენება: „სოფლის მეურნეობის მექანიზაციის განვითარების პრიორიტეტები თანამედროვე ეტაპზე“ (როგორც მიმართულების კოორდინატორი).

6. რუსთაველის ეროვნული სამეცნიერო ფონდის დაფინანსებით მონაწილეობდა შემდეგი სამეცნიერო გრანტების დამუშავებაში:

6.1. „სასოფლო-სამეურნეო მანქანების ფერდობზე მუშაობის ფიზიკური და მათემატიკური მოდელირების მეთოდების დამუშავება“ (ხელმძღვანელი);

6.2. „სასოფლო-სამეურნეო ტექნიკის გამოყენების ნორმატიულთან შესაბამისობის კვლევა და ანალიზი“ (დამხმარე პერსონალი);

6.3. „მრავალფუნქციური დანიშნულების მოდიფიცირებული სამთაბარო თვითმავალი შასის თეორიული და ექსპერიმენტალური კვლევა და ძირითადი პარამეტრების ოპტიმიზაცია“ (დამხმარე პერსონალი).

7. არის საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიური საბჭოს წევრი და აგროსაინჟინრო სამეცნიერო განყოფილების აკადემიკოს-მდივანი, ასევე ეროვნული კოორდინატორი სოფლის-მეურნეობის მექანიზაციის საკითხებში.

აგროსაინჟინრო სამეცნიერო განყოფილების სხდომაზე გამოვიდა მოხსენებით „რუსთაველის ეროვნული სამეცნიერო ფონდით დაფინანსებული გრანტების შესრულების მიმდინარეობის შესახებ“.

8. არის საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის ჟურნალ „მოამბის“ რედაქციის წევრი, სამეცნიერო-საინფორმაციო ჟურნალის „აგრარული საქართველოს“ სამეცნიერო საბჭოს თავმჯდომარე და ჟურნალ „აგრარულ-ეკონომიკური მეცნიერება და ტექნოლოგიები“ სარედაქციო-სამეცნიერო საბჭოს წევრი.

9. სახელმწიფო ჯილდოები, დამსახურებები, წოდებები და ა.შ. - „საბჭოთა კავშირის გამომგონებელი“, სამკერდე ნიშანი; ღირსების ორდენი (1999 წ.); საქართველოს რესპუბლიკის მეცნიერებისა და ტექნიკის დარგის სახელმწიფო პრემიის ლაურეატი (1994 წ.); წლის საუკეთესო მეცნიერის ვერცხლის მედალი (იუნესკოს ეგიდით) (2006 წ.); პრემია აგრარულ სფეროში წლის საუკეთესო ფუნდამენტური, გამოყენებით და საგანმანათლებლო ხასიათის ნაშრომისათვის (2016 წ.); სსმმ აკადემიის საპატიო სიგელი აგრარული დარგის განვითარებაში შეტანილი წვლილისათვის (2017 წ.); სსიპ შოთა რუსთაველის საქართველოს ეროვნული სამეცნიერო ფონდის ჯილდო 2017 წლის საუკეთესო მეცნიერისა და მეცნიერთა ჯგუფისათვის აგრარული მეცნიერების (სოფლის მეურნეობის მექანიზაცია) განვითარებაში განსაკუთრებული წვლილის შეტანისათვის (დამსახურების სერთიფიკატი); სომხეთის აგრარული უნივერსიტეტის საპატიო დოქტორი; ცაგერის რაიონის საპატიო მოქალაქე.

10. წინადადებები სოფლის მეურნეობის მექანიზაციის განვითარების შესახებ:

1. სოფლის მეურნეობის ხელახალი ტექნიკური გადაიარაღება უნდა მოხდეს მაღალი ტექნოლოგიის შემსრულებელი მანქანებით;

2. საზღვარგარეთიდან სასოფლო-სამეურნეო ტექნიკის შეძენამდე საჭიროა მათი ნიმუშების წინასწარი გამოცდა ქვეყნის რეგიონების მიხედვით;

3. ქვეყანაში არსებულ და სერვის-ცენტრებს უნდა დაეკისროს დამატებითი ფუნქცია. კერძოდ, ისინი უნდა გახდნენ რეგიონებში მაღალი ტექნოლოგიების დემონსტრირების ორგანიზაციები. ამისათვის მათ უნდა ჰქონდეთ საკუთარი მიწის ნაკვეთები, სადაც მოახდენენ სასოფლო-სამეურნეო კულტურების მოვლა-მოყვანას მაღალი ტექნოლოგიებით და ამ ტექნოლოგიების დემონსტრირებას ფერმერულ მეურნეობებისათვის;

4. სამეცნიერო-კვლევითმა ორგანიზაციებმა უნდა დაამუშაონ რეკომენდაციები, თუ რომელი ტიპის მაღალი ტექნოლოგია გამოდგება კულტურების მოვლა-მოყვანისათვის ქვეყნის რეგიონების ბუნებრივ-კლიმატურ პირობების გათვალისწინებით.
5. ქვეყანაში უნდა აღდგეს სასოფლო-სამეურნეო მანქანათმშენებელი ქარხანა სპეციფიკური კულტურების (ჩაი, სუბტროპიკები, სამთო მიწათმოქმედება და ა.შ.) მოვლა-მოყვანის კომპლექსური მექანიზაციისათვის.
6. ყოფილი მექანიზაციისა და ელექტრიფიკაციის სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტის ბაზაზე უნდა შეიქმნას სამეცნიერო-პრაქტიკული ცენტრი, რომლის ფუნქცია იქნება:
- ა) ქვეყნის სოფლის-მეურნეობის მექანიზაციისათვის სამანქანო ტექნოლოგიების და მანქანათა სისტემის დამუშავება;
 - ბ) სპეციფიკური კულტურების მოვლა-მოყვანისათვის ახალი თაობის მანქანათა კომპლექსების დაპროექტება, დამზადება და წარმოება.
 - გ) საზღვარგარეთიდან შემოსატანი ტექნიკის ნიმუშების გამოცდა;
 - დ) ტექნოლოგიური პროცესების შესრულების ოპერაციების მიხედვით სამუშაოების ნორმირება;
7. სოფლის მეურნეობის წარმოების მექანიზაციის განვითარების სახელმწიფო რეგულირებისათვის მისაღებია მთელი რიგი საკანონმდებლო აქტები:
- 7.1. კანონი აგროსამრეწველო კომპლექსის მანქანათმშენებლობის შესახებ;
 - 7.2. კანონი საქართველოს აგროსამრეწველო წარმოების ტექნოლოგიური პოლიტიკის შესახებ;
 - 7.3. კანონი ტრაქტორების, სასოფლო-სამეურნეო ტექნიკის მოწყობილობების და ხელსაწყოების სერტიფიკაციის შესახებ;
 - 7.4. კანონი სასოფლო-სამეურნეო ტექნოლოგიების სერტიფიკაციის ნორმატიული აქტების შესახებ;
 - 7.5. კანონი საამორტიზაციო ანარიცხებისა და აგროსამრეწველო კომპლექსის სისტემაში ტექნიკური განახლების მიზნობრივი ფონდების ფორმირების შესახებ;
 - 7.6. კანონი სასოფლო-სამეურნეო წარმოებაში დილერების შესახებ;
8. დამუშავდეს მომხმარებელთა კრედიტირების მექანიზმი ტექნიკის შესყიდვის დაფინანსებისათვის, მათ შორის ლიზინგის საფუძველზე.

6.3.3.5. აკადემიკოსი ელბუჯა შაფაქიძე

1.სამეცნიერო თემა: “მეაბრეშუმეობის შრომატევადი ტექნოლოგიური პროცესების ტექნოლოგიების და ტექნიკური საშუალებების დამუშავება”; **თემის ხელმძღვანელი – ტექნიკის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი, აკად. ე. შაფაქიძე;**

1.1. “მეაბრეშუმეობის აღდგენისა და განვითარების პერსპექტივები აჭარაში” ერთობლივი პროექტი – საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემია და აჭარის სოფლის მეურნეობის სამინისტრო. თანახელმძღვანელი საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიიდან – ტექნიკის

მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი, აკად. ე. შაფაქიძე;

3. გამოქვეყნებული თეზისები, სტატიები.

3.1. “The Appropriateness of Mulberry Tree Hybrids and Economic Effectiveness in the of sliding Zones of West Georgia”, თანაავტორი გ. ნიკოლეიშვილი; BACSA-2017 საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია მეაბრეშუმეობაში (კონფერენციის მასალები); ქ. შეკი (აზერბაიჯანი), 2-6 აპრილი 2017 წელი, გვ. 22;

3.2. “Coordination between Sericulture and other leading branches of agriculture in Georgia and its economic effectiveness”, თანაავტორი გ. ნიკოლეიშვილი; BACSA-2017 საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია მეაბრეშუმეობაში (კონფერენციის მასალები); ქ. შეკი (აზერბაიჯანი), 2-6 აპრილი 2017 წელი, გვ. 56;

3.3. “Sericulture in Georgia-yestarday, today and tomorrow”, თანაავტორები გ. ნიკოლეიშვილი, ნ. ბარამიძე; BACSA-2017 საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია მეაბრეშუმეობაში (კონფერენციის მასალები); ქ. შეკი (აზერბაიჯანი), 2-6 აპრილი 2017 წელი, გვ. 65-67;

3.4. “Sericulture Georgia-problems and prospects of development of the industry”, თანაავტორი გ. ნიკოლეიშვილი; BACSA-2017 საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია მეაბრეშუმეობაში (კონფერენციის მასალები); ქ. შეკი (აზერბაიჯანი), 2-6 აპრილი 2017 წელი, გვ. 68;

3.5. “მეაბრეშუმეობაში ინვესტიციების დაბანდება – დარგის აღორძინების მნიშვნელოვანი ფაქტორია”, თანაავტორი გ. ნიკოლეიშვილი; პერიოდული სამეცნიერო ჟურნალი “Agro News”, №2, ქუთაისი, 2017 წელი, გვ. 15-20;

3.6. “სასოფლო-სამეურნეო კულტურების წარმოებისათვის საჭირო ტექნიკის ნომენკლატურისა და რაოდენობის განსაზღვრა ტექნოლოგიური პროცესების ენერგოდანახარჯების საფუძველზე”, თანაავტორები გ. ჩიტაია, გ. მოსაშვილი, რ. ჯაფარიძე, სსმმ აკადემიის “მოამბე”, №1(37), თბილისი, 2017 წელი; გვ. 90-98;

3.7. “მარცვლეული კულტურების მოვლა-მოყვანის მექანიზაცია და მაღალი ტექნოლოგიების გამოყენების ნომენკლატურები (ტექნოლოგიური რუკების

- საფუძველზე)”, თანაავტორი რ. მახარობლიძე, სსმმ გამომცემლობა “აგრო”, თბილისი, 2017 წელი, გვ. 80-87;
- 3.8. “შველა ჯერ კიდევ შეიძლება”, თანაავტორი გ. ნიკოლეიშვილი, რ. წითელაძე, ჟურნალი “ახალი აგრარული საქართველო”, №8(76) თბილისი, აგვისტო, 2017, გვ. 7-9;
- 3.9. “მარცვლეული კულტურების მოვლა-მოყვანის მექანიზაცია და მაღალი ტექნოლოგიების გამოყენების რეკომენდაციები”, თანაავტორი რ. მახარობლიძე, ჟურნალი “აგრარულ-ეკონომიკური მეცნიერება და ტექნოლოგიები”, №3, თბილისი, 2017, გვ. 15-21;
- 3.10. “მობილური საშუალებების ფერდობზე მუშაობის გაუმჯობესების ღონისძიებები”, თანაავტორი ვ. მირუაშვილი, სსმმ აკადემიის “მოამბე”, №2(38), თბილისი, 2017 წელი; გვ. 100-116;
- 3.11. “სეტყვასთან ბრძოლა მევენახეობის მცირე და საშუალო ფერმერულ მეურნეობებში”, თანაავტორები შ. ჭალაგანიძე, მ. ქვარცხავა; საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები-2017, გამომცემლობა “პოლიგრაფი”, თბილისი, 25-27 ოქტომბერი, 2017 წ. გვ. 264-273;
- 3.12. “საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის განვლილი 60 წელი, მოკლე ისტორია და მოღვაწეობა”, თანაავტორი გ. ჯაფარიძე, სამეცნიერო კონფერენციის შრომათა კრებული, გამომცემლობა “უნივერსალი”, თბილისი-გორი, 28 ნოემბერი, 2017 წელი, გვ. 5-12.
- 3.15. გამოქვეყნებული რეკომენდაციები:**
- 3.15.1. “რაციონალური სასოფლო-სამეურნეო წარმოებისათვის საჭირო ტექნიკის განსაზღვრის მეთოდика (რეკომენდაციები), თანაავტორები გ. ჩიტაია, გ. მოსაშვილი, რ. ჯაფარიძე, რედაქტორი რ. მახარობლიძე, თბილისი, 2017 წელი;
- 4. გამოქვეყნებული მონოგრაფია.**
- 4.1. “აჭარის მეაბრეშუმეობა – პრობლემები, განვითარების სტრატეგია”, თანაავტორი პროფ. გ. ნიკოლეიშვილი, (რედაქტორი აკად. ნ. ჭითანავა, რეცენზენტი დოქტ. ა. მესხიძე) თბილისი, "პოლიგრაფი", 2017 წელი, 230 გვ;
- 6. საზღვარგარეთის და ადგილობრივ კონფერენციებში მონაწილეობა:**
- 6.1.** მონაწილეობა საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციაში “კლიმატის და სასუქების ცვლილება-მეაბრეშუმეობის ახალი გამოწვევები”, ქ. შეკი (აზერბაიჯანი), 02-07 აპრილი, 2017 წელი;
- მოხსენების თემა: “საქართველოს მეაბრეშუმეობა – გუშინ, დღეს, ხვალ” (აკად. ე. შაფაქიძე);
- 6.2.** მონაწილეობა სამეცნიერო კონფერენციაში “საქართველოს აგროინჟინერიის პრობლემები და პერსპექტივები”; საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს მიერ ორგანიზებული მეცნიერებისა და ინოვაციების ფესტივალის ფარგლებში, 03 ოქტომბერი, 2017 წელი.
- მოხსენების თემა: მეაბრეშუმეობის შრომატევადი პროცესების მექანიზაციის განვითარების პერსპექტივები აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მაგალითზე”

6.3. მონაწილეობა საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციაში "მევენახეობა და მეღვინეობა ევროპის ქვეყნებში, ისტორიული ასპექტები და პერსპექტივები," - თბილისი, 27, 28, 29 ოქტომბერი, 2017 წელი;

6.4. მონაწილეობა სამეცნიერო კონფერენციაში "აჭარის აგრარული სექტორის თანამედროვე პრობლემები და მათი დაძლევის პერსპექტივები", ბათუმი, 16 ნოემბერი 2017 წელი;

მოხსენების თემა: "მეაბრეშუმეობის აღორძინების პერსპექტივები აჭარაში" (აკად. ე. შაფაქიძე);

6.5. მონაწილეობა სამეცნიერო კონფერენციაში "სუბტროპიკული სოფლის მეურნეობა და მისი განვითარების პერსპექტივები", ქუთაისი, 22 ნოემბერი, 2017 წელი;

მოხსენების თემა: "მეაბრეშუმეობის აღორძინების პერსპექტივები საქართველოში" (აკად. ე. შაფაქიძე);

6.6. მონაწილეობა სამეცნიერო კონფერენციაში "შიდა ქართლის და სამცხე-ჯავახეთის აგრარული სექტორის თანამედროვე პრობლემები და მათი დაძლევის პერსპექტივები";

მოხსენების თემა: "საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის განვლილი 60 წელი, მოკლე ისტორია და მოღვაწეობა" (აკად. ე. შაფაქიძე).

7. 2017 წელს გრძელდებოდა მუშაობა საქართველოს შ. რუსთაველის ეროვნული სამეცნიერო ფონდის საგრანტო პროექტზე FR/454/10 – 140/14 "ტექნოლოგიური პროცესების ენერგოდანახარჯების გაანგარიშების საფუძველზე რაციონალური სასოფლო-სამეურნეო წარმოებებისათვის აუცილებელი ტექნიკის ნომენკლატურისა და რაოდენობის განსაზღვრის მეთოდის დამუშავება რეგიონში კულტურათა სახეობებისა და დაკავებული ფართობების მიხედვით". გრანტის პროექტის ხელმძღვანელი – ე. შაფაქიძე; ძირითადი შემსრულებლები – გ. მოსაშვილი, რ. ჯაფარიძე;

8. მონაწილეობა სსმმ აკადემიის აკადემიური საბჭოს მუშაობაში. აკად. ე. შაფაქიძის მონაწილეობით განხილული საკითხები:

8.1. 2017 წლის 21 თებერვალი, ოქმი №2,

საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის მიერ გამოცხადებული კონკურსის - აგრარულ დარგში 2016 წლის საუკეთესო ფუნდამენტური, გამოყენებითი და საგანმანათლებლო ხასიათის ნაშრომებისათვის პრემიების მინიჭების შესახებ.

მომხსენებელი: აკადემიის აკადემიური დეპარტამენტის უფროსი, აკადემიკოსი ელგუჯა შაფაქიძე.

8.2. 2017 წლის 28 აპრილი, ოქმი №4,

➤ აკადემიის მიერ საერთაშორისო და ადგილობრივ პარტნიორ ორგანიზაციებთან გაფორმებული მემორანდუმების შესრულების მიმდინარეობის შესახებ.

მომხსენებელი: აკადემიის აკადემიური დეპარტამენტის უფროსი, აკადემიკოსი ელგუჯა შაფაქიძე;

➤ ინფორმაცია მეაბრეშუმეობის ასოციაციის (BACSA) მე-8 საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის შესახებ, შეკი-აზერბაიჯანი 2017 წ. მომხსენებელი: აკადემიკოსი ელგუჯა შაფაქიძე;

8.3.2017 წლის 01 დეკემბერი, ოქმი №11;

ინფორმაცია საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის დაარსების 60 წლისთავთან დაკავშირებით ჩატარებული გასვლითი სამეცნიერო კონფერენციების შესახებ (ბათუმი, ქუთაისი, გორი).

მომხსენებელი: აკადემიკოსი ელგუჯა შაფაქიძე;

9. საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიური დეპარტამენტის უფროსი; სსმმ აკადემიის ნამდვილი წევრი (აკადემიკოსი), (03 დეკემბერი, 2015 წელი); საქართველოს საინჟინრო აკადემიის ნამდვილი წევრი (აკადემიკოსი) 2012 წლიდან; უმაღლესი სკოლის საერთაშორისო აკადემიის ნამდვილი წევრი - აკადემიკოსი (1998 წლიდან); სსმმ აკადემიის აკადემიური საბჭოს წევრი; სსმმ აკადემიის აგროსაინჟინრო სამეცნიერო განყოფილების წევრი; სსმმ აკადემიის ეროვნული კოორდინატორი მეაბრეშუმეობის მიმართულებით; შავი, კასპიის ზღვების და შუა აზიის რეგიონების ქვეყნების მეაბრეშუმეობის ასოციაციის (BACSA) კოორდინატორი საქართველოში; საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის “მოამბის” რედკოლეგიის წევრი; ჟურნალ “ახალი აგრარული საქართველო”-ს რედკოლეგიის წევრი; ჟურნალ “აგრარულ-ეკონომიკური მეცნიერება და ტექნოლოგიები” რედკოლეგიის წევრი, საქართველოს ენციკლოპედიის სოფლის მეურნეობის განყოფილების წევრი;

10. აკად. ე. შაფაქიძის საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიური დეპარტამენტის უფროსის თანამდებობაზე გაწეული საქმიანობის მოკლე ჩამონათვალი და დახასიათება:

- საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროსთვის 2017 წლის სამეცნიერო კვარტალური და წლიური ანგარიშების მომზადება;
- საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის საგრანტო პროექტი თემაზე " მევენახეობა და მეღვინეობა ევროპის ქვეყნებში, ისტორიული ასპექტები და პერსპექტივები," მომზადება და წარდგენა შ. რუსთაველის სამეცნიერო ფონდში (პროექტის კოორდინატორი);
- სსმმ აკადემიაში ჩატარებული საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის, "მევენახეობა და მეღვინეობა ევროპის ქვეყნებში, ისტორიული ასპექტები და პერსპექტივები," საორგანიზაციო საკითხების ხელმძღვანელობა, პროგრამის (120 გვ) და სამეცნიერო შრომათა კრებულულის (310 გვ) მომზადება და გამოცემა;
- სსმმ აკადემიის 2016 წლის ანგარიშის მომზადება და გამოცემა, 330 გვ. გამომცემლობა შპს "პოლიგრაფი", იანვარი-თებერვალი 2017 წელი;
- სსმმ აკადემიის 2017 წლის აგრარულ სფეროში საუკეთესო სამეცნიერო ნაშრომის კონკურსის ორგანიზაციული სამუშაოების ხელმძღვანელობა;
- სსმმ აკადემიის საგამომცემლო საქმიანობის სტენდის განახლების ორგანიზაცია;
- სსმმ აკადემიაში აგრარული მიმართულების თვალსაჩინო მასალების დამზადების ორგანიზაცია;

- სსმმ აკადემიის წევრების მიერ 2017 წელს მომზადებული რეკომენდაციების რედაქტირება და გამოცემა, სულ 12 რეკომენდაცია;
- სსმმ აკადემიის ვებ-გვერდისათვის მასალების მომზადება;
- 2017 წელს სსმმ აკადემიის სამეცნიერო განყოფილებების საქმიანობაში აქტიური მონაწილეობა;
- სსმმ აკადემიის აკადემიური საბჭოს მომზადების ორგანიზაცია;
- მონაწილეობა სსმმ აკადემიის 2017 წლის სამუშაო გეგმების შედგენაში;
- სოფლის მეურნეობის განვითარების შესახებ ოფიციალური სტატისტიკური და პირველადი მასალების შეკრება და ანალიზი.
- სსმმ აკადემიის სხვა ორგანიზაციებთან ურთიერთ თანამშრომლობის მემორანდუმებისათვის შესაბამისი მასალების მომზადება, ოფიციალური ხელმოწერის ორგანიზება;
- მონაწილეობა საჯარო ტელე-ლექციებში "მეცნიერები-ფერმერებს", ტელევიზია "საფერავი ტვ";
- საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს მიერ ორგანიზებულ "ინოვაციებისა და ტექნოლოგიების თბილისის ფესტივალი 2017" –ის ფარგლებში სსმმ აკადემიის მიერ ჩატარებული სამეცნიერო კონფერენციის (03 ოქტომბერი, 2017) პროგრამის მომზადება და გამოცემა, კონფერენციის ორგანიზაციული საკითხების ხელმძღვანელობა;
- საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის დაარსებიდან 60 წლისთავისადმი მიძღვნილი ღონისძიებებში მონაწილეობა (საიუბილეო აქსესუარების და ბანერების ესკიზების შექმნა და გადაცემა დამამზადებლებს, საიუბილეო ბუკლეტის მომზადება და გამოცემა, საიუბილეო სამეცნიერო კონფერენციებში მონაწილეობა - ქ. ბათუმი, ქ. ქუთაისი, ქ. გორი, კონფერენციების მასალების მომზადება და გამოცემა; 2017 წლის 12 დეკემბერს საიუბილეო სხდომის მოწვობის ორგანიზაციულ საკითხებში მონაწილეობა-იუბილის საორგანიზაციო კომიტეტის წევრი).

11. აკად. ე. შაფაქიძის მიერ გრძელდება სამეცნიერო-კვლევითი საქმიანობა შემდეგ თემებზე:

- ❖ აგროსაინჟინრო მიმართულებების პერსპექტივები საქართველოში:
 - საჭიროა ძირეულად შეიცვალოს ქვეყანაში აგროსაინჟინრო მიმართულების სპეციალისტთა სწავლების და პრაქტიკის არსებული სისტემა, რისთვისაც საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს მიეწოდოს დასაბუთებული წინადადებები ამ მიმართულებით გასატარებელი ღონისძიებების შესახებ (შემსრულებელი - საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემია);
 - აუცილებელია საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიასთან ჩამოყალიბდეს აგროსაინჟინრო სამსახურის სამეცნიერო-კვლევითი ცენტრი, რომლის ფუნქცია იქნება საქართველოს ფერმერული მეურნეობების პირობებისათვის მანქანათა სისტემების და მცენარეთა მოვლა-მოყვანის

ტექნოლოგიური რუქების დამუშავება, ჩაისა და სუბტროპიკული კულტურებისათვის მექანიზებული სამუშაოების ტექნიკური საშუალებების რეაბილიტაცია ან ახლის შექმნა, სახელმწიფო ან კერძო კომპანიების მიერ ქვეყანაში შემოსული საზღვარგარეთის ტექნიკის პირველი ნიმუშების გამოცდა და შესაბამისი დასკვნების გაცემა მათი შემდგომი დიდი პარტიებით შესაძენად, საკვლევი-საკონსტრუქტორო სამუშაოების წარმართვა;

- მიზანშეწონილია შეიქმნას სასოფლო-სამეურნეო რეგიონალური სერვის ცენტრები, რომელთა საქმიანობა (რემონტი, გამოსახმარისება და სხვა ოპერაციები) განხორციელდება აგროსაინჟინრო სამსახურის სამეცნიერო-კვლევითი ცენტრის მეთოდის მიხედვით;
- სასურველია უახლოეს პერიოდში რეგიონალური მასშტაბით განხორციელდეს მექანიზატორთა კადრების მომზადება-გადამზადების და კვალიფიკაციის ამაღლების კურსების ფუნქციონირება აგროსაინჟინრო სამსახურის სამეცნიერო-კვლევით ცენტრში დამუშავებული პროგრამებისა და მეთოდის მიხედვით;
- მიზანშეწონილია დამუშავდეს ან კორექტირება გაუკეთდეს აგროსაინჟინრო სპეციალობის (შიფრი 0415) და სპეციალიზაციის (შიფრი 041502) “სოფლის მეურნეობის მექანიზაცია” საბაკალავრო და სამაგისტროს საგანმანათლებლო პროგრამებს;
- საქართველოს სოფლის მეურნეობის სამინისტროში აუცილებელია აგროინჟინერიის სამეცნიერო-ტექნიკური საბჭოს აღდგენა (იგი ნაყოფიერად მუშაობდა 2001-2004 წლებში), რომელიც განსაზღვრავს ისეთ პრიორიტეტულ მიმართულებებს, რომელიც საჭიროა მიმდინარე და სამომავლო პერიოდისათვის ქვეყნის სოფლის მეურნეობის სხვადასხვა დარგებისათვის აგროსაინჟინრო სამსახურის ფუნქციების განსახორციელებლად.
- ❖ **მეაბრეშუმეობის შრომატევადი ტექნოლოგიური პროცესების და ტექნიკური საშუალებების განვითარების, პერსპექტივები საქართველოში:**
 - აუცილებელია საქართველოს სოფლის მეურნეობის სამინისტროში დაიქარდეს მეაბრეშუმეობაში მიზნობრივი პროგრამის დამუშავება, რომლის საფუძველი იქნება საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიაში დამუშავებული კონცეფცია “საქართველოს მეაბრეშუმეობა 2012-2020 წლებში” (თანაავტორი ე. შაფაქიძე);
 - აუცილებელია საქართველოს სოფლის მეურნეობის სამინისტრომ გარკვეული სამუშაოები ჩაატაროს საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიაში დამუშავებული ორი საინვესტიციო პროექტის 1. “მეაბრეშუმეობის საკვები ბაზის,

პარკის წარმოების და კუსტარული რეწვის ეტაპობრივი აღდგენა ხონის რაიონში განხორციელებისათვის (თანაავტორი ე. შაფაქიძე)

2. “მეაბრეშუმეობის რეაბილიტაცია-აღორძინების საინვესტიციო პროექტი და კოოპერატივი “საჩინო” ვანის რაიონში” (თანაავტორი ე. შაფაქიძე);

- ფერმერულ მეურნეობებში ან ინდივიდუალურ საწარმოებში ფართოდ დაინერგოს საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიაში დამუშავებული “მეაბრეშუმეობის საკვები ბაზის, თუთის აბრეშუმხვევიას გამოკვების, პარკის გაწმენდის და პირველადი დამუშავების, ნედლი პარკიდან აბრეშუმის ძაფის ამოხვევის ტექნოლოგიები მცირე მექანიზაციის ტექნიკური საშუალებების გამოყენებით” (თანაავტორი ე. შაფაქიძე).

11. ზოგიერთი წინადადება მეაბრეშუმეობის რეაბილიტაცია-აღორძინების დაჩქარებისათვის:

- სახელმწიფომ მეაბრეშუმეობა უნდა მიიჩნიოს პრიორიტეტულ დარგად და გაერცხლდეს მასზე პროტექციონიზმის პოლიტიკა, საგადასახადო შეღავათები და ა.შ.;
- აბრეშუმის პარკის წარმოების ძირითად ორგანიზაციულ ფორმად უნდა მივიჩნიოთ სხვადასხვა დონეზე შექმნილი კოოპერატივები, ამხანაგობები და სხვა გაერთიანებები. კოოპერატივების (ამხანაგობების) ინიციატივით უნდა შეიქმნას ტერიტორიული ინტეგრირებული საწარმოები (საკარმიდამო მეაბრეშუმეობა+ძაფის რეგიონალური ამოხვევა), რითაც მოხდება საბოლოო პროდუქციის წარმოებაზე მეაბრეშუმეობის ეკონომიკური ინტერესების მიბმა ძაფის რეალიზაციიდან მიღებული შემოსავლის ნაწილის მეაბრეშუმეებზე გაცემის გზით. ამასთან, შესაბამისმა სამინისტროებმა და უწყებებმა, ხელი უნდა შეუწყოთ მათ ბაზრების მოძიებისა და პროდუქციის რეალიზაციის საქმეში.
- ხელი შეეწყოს და ყოველმხრივ დაჩქარდეს მეაბრეშუმეობაში მაღალპროდუქტიული ჯიშების, მცირე მექანიზაციის ტექნოლოგიების და ტექნიკურ საშუალებათა დანერგვას, აგრეთვე სააბრეშუმო მრეწველობაში უახლესი ტექნიკისა და ტექნოლოგიების მოძიება-წარმოებაში დანერგვას;
- საერთაშორისო მასშტაბით BACSA-სთან მჭიდრო ინტეგრაცია უნდა განვითარდეს სამეცნიერო-ტექნიკური პროგრამის სფეროში შემოქმედებითი კავშირის განხორციელების და ბიზნესის საქმეში-უცხოეთის ფირმებთან ეკონომიკური ურთიერთობის დამყარების მიმართულებით;
- მეაბრეშუმეობის აღორძინება, ახალი სამუშაო ადგილების შექმნა, მოსახლეობის ადგილზე დამაგრება და მძიმე ეკონომიკური პირობების შემსუბუქების ინტერესებიდან გამომდინარე დღის წესრიგში დგება ხონის სახელექციო სადგურისა და ჩოხატაურის საგრენაჟო ქარხნის აღდგენის დაჩქარება, ვანის რაიონში ბუნებრივად გამთბარ თბილ გრუნტში დაავადებისადმი გამძლე ნერგების მიღების ტექნოლოგიის დამუშავება და 2017 წელს მისი განხორციელება რაიონის სოფლებში, რისთვისაც საჭიროა

საქართველოს სოფლის მეურნეობის სამინისტრომ ამ მიმართულებით გაითვალისწინოს საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის რეკომენდაციები და პრაქტიკული წინადადებები, რომლებიც მეცნიერული დასაბუთებებით არიან გამყარებული.

- საქართველოს სოფლის მეურნეობის სამინისტრომ საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიასთან ერთად გარკვეული ქმედითი ღონისძიებები გაატაროს მეაბრეშუმეობის დარგით დაინტერესებულ ინვესტორებთან და ყოველმხრივ ხელი შეუწყოს მათ საქმიანობას და განაზოგადოს მათი მუშაობა ხარაგაულის, ახმეტის, ვანის, ხონის, მარტვილის და სხვა რაიონების მეაბრეშუმეობის კოოპერატივებში.
- განსაკუთრებული ყურადღება იქნეს გამახვილებული, როგორც საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის, ისე აჭარის სოფლის მეურნეობის სამინისტროს მხრიდან აჭარის “აგროსერვისცენტრის” მიერ 2018 წელს ჩასატარებელი თუთის აბრეშუმხვევიას საპილოტე გამოკვებისადმი, რისთვისაც სამინისტროს მიერ ჩამოყალიბებული მეაბრეშუმეობის კოოპერატივებისათვის მოეწყოს ღია კარის დღეები თუთის აბრეშუმხვევიას გამოკვების პერიოდში და განზოგადოვდეს იგი რეგიონის მასშტაბით.

12. საკითხები, რომელიც მიზანშეწონილია განიხილოს სსმმ აკადემიის აკადემიურმა საბჭომ:

12.1. ვანის რაიონის თერმულ წყლებში სსმმ აკადემიის რეკომენდაციის გათვალისწინებით თუთის ნერგების გამოზრდის პერსპექტივები და სამომავლო ამოცანები (საინვესტიციო პროექტის მიხედვით);

12.2. აჭარაში თუთის აბრეშუმხვევიას გამოკვების პერსპექტივები მექანიზაციის ტექნიკური საშუალებების გამოყენებით; გამოკვების შედეგების შეჯამება და განზოგადოება აჭარის რეგიონის მასშტაბით;

12.3. სოფლის მეურნეობის მექანიზაციის (შიფრი 041502) საგანმანათლებლო პროგრამების განხილვა დარგის თანამედროვე ტექნოლოგიების და ტექნიკური საშუალებების გათვალისწინებით.

12.4. BACSA-ს მე-9 საერთაშორისო კონფერენციის (ქ. ბათუმი, აჭარა, აპრილი, 2019 წელი) მზადებასთან დაკავშირებით ჩასატარებელი ღონისძიებების შესახებ.

6.3.3.6. აკადემიკოსი შოთა ჭალაგანიძე

1. 2017 წელს მონაწილეობა მიიღო:

საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მუშაობაში, რომელიც მიეძღვნა საკითხს “მევენახეობა და მეღვინეობა ევროპის ქვეყნებში - ოსტორიული ასპექტები და პერსპექტივები” -25 - 27 ოქტომბერი 2017 წ.

2. აკადემიის აკადემური საბჭოსათვის მომზადებული საკითხები:

- მზისა და ქარის ენერგიის გამოყენება სოფლის მეურნეობის მაღალმთიან პირობებში.
- სამთო სატყეო მეურნეობის პრობლემები თანამედროვე პირობებში.

3. 2017 წელს აკად. შ. ჭალაგანიძის მიერ გამოქვეყნებული შრომები:

- 3.1. ქართული მეჩაიეობის გადასარჩენად - ჟურნალი “აგრარული საქართველო” №10(78), 2017 წ. თბილისი;
- 3.2. ქართულ მეჩაიეობას მძიმე დღეები უდგას - საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის მოამბე №2(38), 2017 წ. თბილისი.
- 3.3. სეტყვასთან ბრძოლა მევენახეობის მცირე და საშუალო ფერმერულ მეურნეობებში - საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის “მევენახეობა და მეღვინეობა ევროპის ქვეყნებში - ისტორიული ასპექტები და პერსპექტივები” კრებული, ოქტომბერი 2017წ. თბილისი.
- 3.4. გუთნის სახნისის საიმედოობის გაზრდის რესურსდამზოგი ტექნოლოგიების თეორიული და ექსპერიმენტული კვლევა - ჟურნალი “აგრარული მეცნიერების მოამბე” ტ. 15, №3, 2017წ. თბილისი.
- 3.5. Оптимизация систем автоматического регулирования рабочих органов сельскохозяйственных машин по критериям быстроходности - международный научный журнал «Проблемы механики»,. #2 (67), 2017 г. Тбилиси.

6.4. სოფლის მეურნეობის პროდუქტების შენახვის და გადამუშავების სამეცნიერო განყოფილება აკადემიკოს-მდივანი აკად. ნუგზარ ბაღათურია

განყოფილების წევრები: აკადემიკოსი ნუგზარ ბაღათურია, აკად. თენგიზ ნანიტაშვილი (გარდაიცვალა 2017 წლის აგვისტოში), აკადემიკოსი გურამ პაპუნძე.

განყოფილებაში 2017 წელს ჩატარდა 8 სხდომა.

პირველი სხდომა ჩატარდა 18 იანვარს და განხილული იქნა საკითხები:

1. საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის სოფლის მეურნეობის პროდუქტების შენახვისა და გადამუშავების სამეცნიერო განყოფილების ანგარიში 2016 წელის გაწეული მუშაობისა და 2017 წლის პერსპექტიული სამუშაო გეგმის შესახებ – მომხსენებლები: სოფლის მეურნეობის პროდუქტების შენახვისა და გადამუშავების სამეცნიერო განყოფილების აკადემიკოს-მდივანი, აკადემიკოსი ნუგზარ ბაღათურია, სოფლის მეურნეობის პროდუქტების შენახვისა და გადამუშავების სამეცნიერო განყოფილების სწავლული მდივანი, დოქტორი რევაზ ლოლიშვილი.

2. აკადემიკოს ნუგზარ ბაღათურიას ანგარიში 2016 წელს ჩატარებული სამეცნიერო მუშაობის შესახებ.

მეორე სხდომა ჩატარდა 15 თებერვალს და განხილული იქნა საკითხები:

1. აკადემიის სოფლის მეურნეობის პროდუქტების შენახვისა და გადამუშავების მიმართულების ეროვნული კოორდინატორების მიერ 2016 წელს ჩატარებული სამეცნიერო საქმიანობის შედეგებისა და 2017 წლის ამოცანების შესახებ – მომხსენებლები: საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის ეროვნული კოორდინატორები.

2. აკადემიკოს თენგიზ ნანიტაშვილის ანგარიში 2016 წელს ჩატარებული სამეცნიერო მუშაობის შესახებ მომხსენებელი: აკადემიკოსი თენგიზ ნანიტაშვილი.

მესამე სხდომა ჩატარდა 30 მარტს და განხილული იქნა საკითხები:

1. ქართული ყურძნის არაყი ჭაჭა – მომხსენებელი: ტექნიკის დოქტორი მ. ორმოცაძე.

2. ლიმონისებური რეჰანის ნედლეულიდან ეთეროვანი ზეთის ქიმიური შედგენილობის გამოკვლევა – მომხსენებელი: ტექნიკის დოქტორი, ლ. კოტორაშვილი.

მეოთხე სხდომა ჩატარდა 18 მაისს და განხილული იქნა საკითხები:

1. შამპანურის წარმოება საქართველოში და მისი განვითარების პერსპექტივები – მომხსენებელი: ტექნიკის მეცნიერებათა დოქტორი მ. ხოსიტაშვილი.

2. ეკოლოგიურად სუფთა ყურძნის წვენი და ღვინის მიღების რაციონალური ტექნოლოგიის გამოკვლევა – მომხსენებელი: პროფესორი ნანა ბეგიაშვილი, კვების მრეწველობის ინსტიტუტის სამეცნიერო საბჭოს თავმჯდომარე.

მეხუთე სხდომა ჩატარდა 13 ივნისს და განხილული იქნა საკითხები:

1. კვების პროდუქტების თანამედროვე სტანდარტების (ჰასპი, აისო, და სხვა) შესახებ – მომხსენებელი: ტექნიკის დოქტორი, პროფესორი მ. დემენიუკი.

2. მეცხოველეობის ფუნქციური დანიშნულების კვების პროდუქტების შესახებ – მომხსენებელი: ტექნიკის დოქტორი, პროფესორი ე. ედიბერიძე.

3. სურსათის უსაფრთხოების კონტროლის მიკრობიოლოგიური საფუძვლების შესახებ – მომხსენებელი: ტექნიკის დოქტორი, პროფესორი ე. ედიბერიძე.

მეექვსე სხდომა ჩატარდა 18 სექტემბერს და განხილული იქნა საკითხები:

1. ეტიკეტირების თანამედროვე მოთხოვნების შესახებ – მომხსენებელი: ტექნიკის მეცნიერებათა დოქტორი ნ. ბეგიაშვილი.

2. ციტრუსებზე და მწარე წითელ წიწაკაზე უნარჩენო და რესურსდამზოვი ტექნოლოგიებით "რედუცენტების კრიზისის" დაძლევის აქტუალური

მიმართულებების შესახებ – მომხსენებელი: ტექნიკის დოქტორი, პროფესორი
ნ. ალხანაშვილი.

მეშვიდე სხდომა ჩატარდა 12 ოქტომბერს და განხილული იქნა საკითხი:

1. ბიოსტიმულატორები, სილ-კენკროვანი ნედლეულიდან ბრენდ პროდუქტების მიღების შესახებ – მომხსენებელი: ტექნიკის დოქტორი, პროფესორი ე. კალატოზიშვილი.

მერვე სხდომა ჩატარდა 21 დეკემბერს და განხილული იქნა საკითხები:

1. ინფორმაცია საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის მიერ გამოცხადებული ნამდვილი წევრის (აკადემიკოსის) ასარჩევი კონკურსის შესახებ (სპეციალობა 0104 “სასურსათო ტექნოლოგია”) – მომხსენებელი: საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის ვიცე-პრეზიდენტი, აკადემიკოსი გივი ჯაფარიძე.

2. საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის სოფლის მეურნეობის პროდუქტების შენახვისა და გადამუშავების სამეცნიერო განყოფილების ვაკანტურ ადგილზე აკადემიკოსის (ნამდვილი წევრის) არჩევნების მაღალორგანიზებულ დონეზე მომზადებისა და ჩატარების მიზნით, აკადემიის პრეზიდენტის ბრძანებით (01/51 16.11.17.) შექმნილი საექსპერტო-საკონკურსო კომისიის დასკვნის შესახებ – მომხსენებელი: საექსპერტო-საკონკურსო კომისიის თავმჯდომარე, აკადემიკოსი ნოდარ ჭითანავა.

3. საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის ნამდვილი წევრის (აკადემიკოსად) ასარჩევ კონკურსში (სპეციალობა 0104 “სასურსათო ტექნოლოგია”) მონაწილე კანდიდატების მოხსენებები სამეცნიერო მოღვაწეობის შესახებ.

ტექნიკის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი ნანა ბეგიაშვილი (რეგლამენტი - 15 წუთი);

ტექნიკის მეცნიერებათა დოქტორი თემურ რევიშვილი (რეგლამენტი - 15 წუთი);

ტექნიკის მეცნიერებათა დოქტორი მურმან ქურიძე (რეგლამენტი - 15 წუთი).

4. საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის ნამდვილი წევრის (აკადემიკოსად) ასარჩევ კონკურსში (სპეციალობა 0104 “სასურსათო ტექნოლოგია”) მონაწილე კანდიდატებისათვის რეკომენდაციის ან დაშვების მიცემის შესახებ – (ფარული კენჭისყრა).

6.4.1. სოფლის მეურნეობის პროდუქტების შენახვისა და გადამუშავების სამეცნიერო განყოფილების 2017 წლის სამუშაო გეგმა

№	საკითხების (თემების) დასახელება	განხილვის დრო	პასუხისმგებელი შესრულებაზე	შენიშვნა
1	2	3	4	5
1	სოფლის მეურნეობის პროდუქტების შენახვისა და	იანვარი	სოფლის მეურნეობის პროდუქტების	

	გადამუშავების სამეცნიერო განყოფილების ანგარიში 2016 წელს გაწეული მუშაობისა და 2017 წლის პერსპექტიული სამუშაო გეგმის შესახებ		შენახვისა და გადამუშავების სამეცნიერო განყოფილების აკადემიკოს მდივანი, აკადემიკოსი ნუგზარ ბაღათურიას; აკადემიის სამეცნიერო განყოფილებების სწავლული მდივანი, დოქტორი რევაზ ლოლიშვილი	
2	აკადემიკოს ნუგზარ ბაღათურიას ანგარიში 2016 წელს ჩატარებული სამეცნიერო მუშაობის შესახებ	იანვარი	აკადემიის სოფლის მეურნეობის პროდუქტების შენახვისა და გადამუშავების სამეცნიერო განყოფილების აკადემიკოს მდივანი, აკადემიკოსი ნუგზარ ბაღათურიას	
3	აკადემიის სოფლის მეურნეობის პროდუქტების შენახვისა და გადამუშავების მიმართულების ეროვნული კოორდინატორების მიერ 2016 წელს ჩატარებული სამეცნიერო საქმიანობის შედეგებისა და 2017 წლის ამოცანების შესახებ	თებერვალი	აკადემიის სოფლის მეურნეობის პროდუქტების შენახვისა და გადამუშავების მიმართულების ეროვნული კოორდინატორები	
4	აკადემიკოს თენგიზ ნანიტაშვილის ანგარიში 2016 წელს ჩატარებული სამეცნიერო მუშაობის შესახებ	თებერვალი	აკადემიკოსი თენგიზ ნანიტაშვილი	
5	ნახევრად ტკბილი და ნახევრად მშრალი ღვინოების მიღების თანამედროვე ხერხების შესახებ	მარტი	დოქტორი, პროფესორი მ. ორმოცაძე	

6	ლიმონისებური რეპანის ნედლეულიდან ეთეროვანი ზეთის მიღებისა და ქიმიური შედგენილობის გამოკვლევის შესახებ	მარტი	დოქტორი, პროფესორი ლ. კოტორაშვილი	
7	კვების პროდუქტების ექსპერტიზის, ფალსიფიკაციისა და ილენტიფიკაციის საფუძვლების შესახებ	აპრილი	ტექნ. მეცნ. დოქტორი პროფესორი ნ. ბეგიაშვილი	
8	საქართველოში ველურად მზარდი ღვინის გავრცელების არეალი და მისი ნაყოფების – გირჩის, კენკრის ქიმიურ- ტექნოლოგიური გამოკვლევის შესახებ	აპრილი	ტექნ. დოქტორი, პროფესორი ლ. ქაჯაია	
9	ადგილობრივი ვაზის ყურძნის ჯიშების თავისებურებების გათვალისწინებით ვარდისფერი ღვინოების დამზადების პერსპექტივების შესახებ	აპრილი	ტექნ. დოქტორი, პროფესორი ც. შილაკაძე	
10	საქართველოში შამპანურის წარმოებისა და მისი განვითარების პერსპექტივების შესახებ	მაისი	ტექნ. მეცნ. დოქტორი, პროფესორი მ. ხოსიტაშვილი	
11	საფუერების კოლექციის შექმნის შესახებ	მაისი	ტექნ. დოქტორი, პროფესორი მ. ორმოცაძე	
12	კვების პროდუქტების თანამედროვე სტანდარტების (პასპი, აისო და სხვა) შესახებ.	ივნისი	ტექნ. დოქტორი, პროფესორი მ. დემენიუკი	

13	მეცხოველეობის ფუნქციონალური დანიშნულების კვების პროდუქტების შესახებ	იენისი	ტექნ. დოქტორი, პროფესორი ე. ედიბერიძე	
14	სურსათის უსაფრთხოების და კონტროლის მიკრობიოლოგიური საფუძვლების შესახებ	იენისი	ტექნ. დოქტორი, პროფესორი ე. ედიბერიძე	
15	ადგილობრივი ნედლეულის (შაქრის სორგო) გამოყენებით ბავშვთა კვების კონსერვების ასორტიმენტის გაფართოებისა და მათი ხარისხის გაუმჯობესების შესახებ	ივლისი	ტექნ. დოქტორი, პროფესორი ა.ხოტივარი	
16	კოსმეტიკაში ბიოლოგიურად აქტიური ექსტრაქტების გამოყენების შესახებ	ივლისი	ტექნ. დოქტორი, პროფესორი ა.ხოტივარი	
17	თაფლის კვებითი ღირებულებისა და მისი ფალსიფიკაციის მეთოდების შესახებ	ივლისი	ტექნ. დოქტორი, პროფესორი ე. უთურაშვილი	
18	ეტიკეტირების თანამედროვე მოთხოვნების შესახებ	სექტემბერი	ტექნ. მეცნ დოქტორი, პროფესორი ნ. ბეგიაშვილი	
19	ციტრუსებზე და მწარე წითელ წიწაკაზე უნარჩუნო და რესურსდამზოგი ტექნოლოგიებით "რედუცენტების კრიზისის" დაძლევის აქტუალური მიმართულებების შესახებ	სექტემბერი	ტექნ. დოქტორი, პროფესორი ნ. ალხანაშვილი	

20	დაბალალკოჰოლიანი სასმელების ტექნოლოგიების შემუშავების შესახებ	ოქტომბერი	აკადემიკოსი ნ. ბაღათურია	
21	ბიოსტიმულატორები, ხილ-კენკროვანი ნედლეულიდან ბრენდ პროდუქტების მიღების შესახებ	ოქტომბერი	ტექნ. დოქტორი, პროფესორი ე. კალატოზიშვილი	
22	ციტრუსის გადამუშავების მეორადი ნედლეულის გამოყენების პერსპექტივების შესახებ	ნოემბერი	ბიოლოგიურ მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი გ. გრიგორაშვილი	
23	ყოფილი სსრკ სტანდარტებიდან რომელი გამოიყენება დღეს და რა ნიშნით	ნოემბერი	ტექნ. დოქტორი, პროფესორი მ. დემენიუკი	
24	საქართველოში ალკოჰოლური სასმელების წარმოების განვითარების შესახებ	დეკემბერი	ტექნ. მეცნ. დოქტორი, პროფესორი მ. ხოსიტაშვილი	
25	ღვინისა და ჯანმრთელობის შესახებ	დეკემბერი	ტექნ. მეცნ. დოქტორი, პროფესორი მ. ხოსიტაშვილი	

6.4.2. სოფლის მეურნეობის პროდუქტების შენახვისა და
გადამუშავების სამეცნიერო განყოფილების 2017
წლის ღონისძიებების გეგმა

№	ღონისძიების დასახელება	განხილვის ფორმა	ჩატარების თარიღი	პასუხისმგებელი ჩატარებაზე	შენიშვნები
1	2	3	4	5	6

1	საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის დაარსებიდან 60 წლის იუბილისადმი მიძღვნილი კონფერენცია	კონფერენცია	ოქტომბერი	სამეცნიერო განყოფილებები აკადემიური დეპარტამენტი	
2	გასვლითი სამეცნიერო კონფერენცია აკ.წერეთლის ქუთაისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში	კონფერენცია	ოქტომბერი	სამეცნიერო განყოფილებები	
3	მეცნიერებისა და ინოვაციების საერთაშორისო კვირეული - სამეცნიერო კონფერენცია	კონფერენცია	ნოემბერი	სამეცნიერო განყოფილებები	
4	გასვლითი მრგვალი მაგიდა აკადემიის აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის სამეცნიერო- საკოორდინაციო ცენტრში	მრგვალი მაგიდა	ნოემბერი	სამეცნიერო განყოფილებები	

6.4.3. სოფლის მეურნეობის პროდუქტების შენახვისა და გადამამუშავების სამეცნიერო განყოფილების წევრების 2017 წლის ანგარიშები

6.4.3.1. აკადემიკოსი ნუზარ ბაღათური

აკად. ნუზარ ბაღათურია ხელმძღვანელობდა საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტის მიერ დაფინანსებულ და 2017 წლის გეგმით შესრულებულ სამეცნიერო-კვლევითი პროექტებს.

1. ხელმძღვანელობს შემდეგ თემებს (პროექტებს):

1.1. მიმართულება 2: შეიქმნას სამამულო წარმოების კონკურენტუნარიანი ღვინო და ალკოჰოლიანი სასმელები;

1.1.1. ეკოლოგიურად სუფთა ყურძნის ღვინოების

წარმოების ტექნოლოგიის შემუშავება;

დავალების შესრულების შედეგები:

პირველად დამუშავდა ყურძნის ღვინოების გადამუშავების ტექნოლოგია, რომელიც ითვალისწინებს ნედლეულის წვენი დაწმენდას ეკოლოგიურად სუფთა ღვინოების წარმოების მიზნით.

ნაშრომის თეორიული მნიშვნელობა მდგომარეობს იმაში, რომ პირველად იქმნა გამოკვლეული პრიციპულად ახალი მეთოდის თეორიული საფუძვლები.

პრაქტიკული მნიშვნელობა – ტექნოლოგიის გამოყენება საშუალებას იძლევა მივიღოთ მსოფლიო ბაზარზე კონკურენტუნარიანი, ეკოლოგიურად სუფთა ღვინო.

1.1.2. ქართული ნაციონალური ყურძნის არყის – “ჭაჭის” მიღების ტექნოლოგიის ახალი მიმართულება;

დავალების შესრულების შედეგები:

დამუშავდა ახალი მიმართულება ჭაჭის არყის მიღების ტექნოლოგიაში, რომელიც ითვალისწინებს ჭაჭის არყის მიღებას უშუალოდ დადუღებული ღურდოდან. ახალმა, ინოვაციურმა ტექნოლოგიამ საშუალება მოგვცა ჭაჭის არაყი თავისი ორგანო-ნოლეპტიკური მახვენებლებით დაახლოებოდა კონიაკს, რაც შესაძლებელს ხდის საქართველოში გაწარმოთ 100-120 მლნ ევროს ღირებულების საექსპორტო პროდუქცია.

კვების მრეწველობის ს/კ ინსტიტუტში დაიწყო 5 დასახელების ახალი ტიპის ჭაჭის არყის ექსპერიმენტული პარტიების წარმოება, მათი ქვეყნის მასშტაბით შემდგომი გავრცელების მიზნით.

1.1.3. ქვევრის ღვინის დაყენების ახალი მიმართულება.

დავალების შესრულების შედეგები:

დამუშავდა ახალი მიმართულება ქვევრის ღვინის წარმოების ტექნოლოგიაში - ქვევრის ღვინის წარმოება მაღალი წნევის ქვეშ, რაც საშუალებას იძლევა მნიშვნელოვნად გაუმჯობესდეს ქვევრის ღვინის ხარისხი, გაიზარდოს მისი კონკურენტუნარიანობა მსოფლიო ბაზარზე. გამოკვლევები გრძელდება.

1.2. მიმართულება 3: გამოკვლეულ იქნას ეკოლოგიურად სუფთა საკვები დანამატების: საღებავების, ეთეროვანი ზეთების, არომატიზატორების, შემასქელებლების წარმოების რაციონალური ტექნოლოგიები;

1.2.1. დისტილაციური ეთეროვანი ზეთების მიღების ახალი ტექნოლოგიის გამოკვლევა ენერგეტიკული დანახარჯების 50-60%-ით შემცირების მიზნით.

1.2.2. ყურძნის გადამუშავების ნარჩენების უტილიზაციის ახალი ტექნოლოგია;

დავალების შესრულების შედეგები:

პირველად იქნა მიღებული ყურძნის გადამუშავების თხევადი და მყარი ნარჩენების გამოყენებით ანტიოქსიდანტური სასმელი “ბიოანტი”, რომელიც ასევე შეიძლება გამოყენებულ იქნეს როგორც ნატურალური საკვები დანამატი მსოფლიო ბაზარზე მოთხოვნილი უგლუტენო პურისა და პურ-ფუნთუშეულის დასამზადებლად. საქართველოს შეუძლია აწარმოოს 65-70 მლ ევროს

ღირებულების საექსპორტო პროდუქცია უგლუტენო პურის ნატურალური დანამატის სახით.

2. გამოქვეყნებული სტატიები:

2.1. თაფლის ნატურალობა და მისი ფალსიფიკაციის გამოვლენის მეთოდები (ე.უთურაშვილი, მ.დემენიუკი) - ჟურნალი „აგრარულ - ეკონომიკური მეცნიერება და ტექნოლოგიები“ #4. თბილისი, 2017წ.

3. მონოგრაფიები:

- 3.1. ყურძნის ქართული არაყი ჭაჭა. თეორია და პრაქტიკა, შპს „ბენე“. ციფრული პოლიგრაფიის ოფისი. 263 გვ.;
- 3.2. ქართული მეღვინეობა თეორია და პრაქტიკა (ქართულ და ინგლისურ ენებზე); შპს „ბენე“. ციფრული პოლიგრაფიის ოფისი. 318 გვ.;
- 3.3. სამკურნალო მცენარეების ეთეროვანი ზეთები. ქიმიკა, ტექნოლოგია, გამოყენება; შპს „ბენე“. ციფრული პოლიგრაფიის ოფისი. 102 გვ.;
- 3.4. კვების პროდუქტების ქიმიკა; შპს „ბენე“. ციფრული პოლიგრაფიის ოფისი. 395 გვ.;
- 3.5. სასმელების ტექნოლოგია და ექსპერტიზა; შპს „ბენე“. ციფრული პოლიგრაფიის ოფისი. 369 გვ.;
- 3.6. Мировые реалии и перспективы производства эфирных масел и натуральных пищевых добавок) Н.Бегияшвили); შპს „ბენე“. ციფრული პოლიგრაფიის ოფისი. 59 გვ.;
- 3.7. საქართველოს კვების მრეწველობა. საექსპორტო პოტენციალი და მისი ამოქმედების ინოვაციური ტექნოლოგიები. მეორე გამოცემა (თანაავტორი ნ. ბეგიაშვილი); შპს „ბენე“. ციფრული პოლიგრაფიის ოფისი. 140 გვ.;
4. **სახელმძღვანელო:** კვების პროდუქტების ტექნოლოგია. შესავალი სპეციალობაში; შპს „ბენე“. ციფრული პოლიგრაფიის ოფისი. 155 გვ.;
5. სამეცნიერო ფორუმების მუშაობაში მონაწილეობა:
 - 5.1. ყურძნის ქართული არაყის მიღების ახალი ტექნოლოგია (თანამომხსენებელი ნ. ბეგიაშვილი); მოხსენება საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია „მევენახეობა და მეღვინეობა ევროპის ქვეყნებში, ისტორიული ასპექტები და პერსპექტივები“, 25-27 ოქტომბერი, 2017 წელი, თბილისი, საქართველო;
 - 5.2. ქვევრის ქართული ღვინოების წარმოების ტექნოლოგიის მეცნიერული საფუძვლები; მოხსენება საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია „მევენახეობა და მეღვინეობა ევროპის ქვეყნებში, ისტორიული ასპექტები და პერსპექტივები“, 25-27 ოქტომბერი, 2017 წელი, თბილისი, საქართველო;

6.4.3.2. აკადემიკოსი გურამ პაპუნაძე

აკადემიკოს გურამ პაპუნაძის მიერ განვლილ 2017 წელს ხორციელდებოდა სამეცნიერო-კვლევითი, საპროექტო და პრაქტიკული დანერგვის სამუშაოები, ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტში აგრარული და მემბრანული ტექნოლოგიების სამეცნიერო-კვლევით ინსტიტუტში, აჭარის სოფლის მეურნეობის სამინისტროსა და ა.ი.პ. „აგროსერვის ცენტრის“ ობიექტებში, მევენახეობა-მელვინეობის სფეროში შექმნილ ღვინის ქარხანაში

ქედაში, ხელვაჩაურისა და ქობულეთის რაიონებში არსებულ ღვინის სახლებში, სასოფლო-სამეურნეო კოოპერატივების, ფერმერული და ოჯახური მეურნეობების პირობებში მოქმედ ღვინის მარნებში და ცალკეულ სუბიექტთა ზვრებში, საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემიის აჭარის რეგიონულ სამეცნიერო ცენტრში, როგორც აგრარული დარგობრივი კომისიის ხელმძღვანელი.

გურამ პაპუნაძის მიერ აგრარული და მემბრანული ტექნოლოგიების ინსტიტუტში მნიშვნელოვანი სამეცნიერო-კვლევითი და დანერგვის სამუშაოები ჩატარდა ციტრუსოვანთა ნაყოფის გადამუშავების ტექნოლოგიების შემუშავების სფეროში.

განსაკუთრებული მნიშვნელობის იყო ციტრუსოვანთა ნაყოფიდან მიღებული სხვადასხვა სახის წვენების დამზადებისას არომატიზატორების გამოყენება. შერჩეული იქნა სხვადასხვა სახის არომატიზატორები, ჩატარდა ცდები და დამზადდა რამდენიმე სახის წვენები. მიღებული შედეგები ადასტურებენ რომ შესაძლებელია სრულიად ახალი, მაღალი გემური თვისებებისა და სასაქონლო სახის, კონკურენტუნარიანი პროდუქციის წარმოების დანერგვა, რაც მნიშვნელოვნად შეუწყობს ხელს მეციტრუსეობის დარგის რენტაბელობის ამაღლებას. ამ მიმართულებით სამუშაოთა ჩატარებისას ყურადღება იქნა გამახვილებული არასტანდარტული მანდარინის ნაყოფის დამზადება გადამუშავების ტექნოლოგიური და ორგანიზაციული საკითხების გადაწყვეტას. კერძოდ, მოსახლეობის მიერ თავისუფალ დროს ნაყოფის გარჩევა და შემდგომ გადამუშავება სხვადასხვა სახის საერთო მოხმარების, სპეციალური და ფუნქციონალური დანიშნულების კვების პროდუქტების დამზადების მიზნით. შემუშავებული ტექნოლოგიები აპრობირებული იქნა ინსტიტუტის ექსპერიმენტულ საწარმოო საამქროში, რამაც აჩვენა პოზიტიური მაჩვენებლები.

მევენახეობა-მელვინეობის მიმართულებით მნიშვნელოვანი იყო გურამ პაპუნაძის მიერ აჭარა-გურიის რეგიონში გავრცელებული ადგილობრივი ენდემური და ინტროდუცირებული ვაზის ჯიშების შერჩევის, მათი გენოფონდის შენარჩუნებისა და აგრობიოლოგიური-ტექნოლოგიური ნიშანთვისებების შესწავლის მეცნიერული კვლევების ჩატარება, ანალიტიკური მასალების მომზადება.

კვლევებში გამოყენებული იქნა ინსტიტუტის მიერ თურქეთის რესპუბლიკაში საქართველოს მოსაზღვრე რეგიონებში გავრცელებული ვაზის ჯიშების შესახებ მოკვლეული მასალების განზოგადება. მასალები ეხებოდა როგორც სუფრის ისე საღვინე ყურძნის ჯიშებს. მის მიერ შემუშავებულია მიდგომები და ხედვები შერჩეული ჯიშების სანერგე ნაკვეთების მომზადებისა და შემდგომ მოსახლეობაზე მიწოდების მიზნით სათანადო სწავლება-კონსულტირების გაწევით. საანგარიშო პერიოდში კვლავაც გრძელდებოდა ჩხავერის, ცოლიკოურის, საწურისა და სხვა ჯიშის ყურძნისაგან ღვინოების დამზადების ახალი ტექნოლოგიების შემუშავებისა და სრულყოფის მიმართულებით. დამზადდა ღვინოპროდუქციის საცდელი ნიმუშები და მოხდა მათი დეგუსტაცია, შედეგები პოზიტიური და მნიშვნელოვანია.

გურამ პაპუნძის ხელმძღვანელობით ტრადიციით იქცა აგრარული და მემბრანული ტექნოლოგიების ინსტიტუტის საკადრო და მატერიალურ-ტექნიკური ბაზის პოტენციალის გამოყენება მევენახეობა-მელვინეობის დარგის პრობლემათა გადაჭრაში, საჭირო რეკომენდაციების წინადადებების, პროექტებისა და პროგრამების შემუშავებაში. ძალიან აქტიურია მევენახე-მელვინეთა მხრიდან კომუნიკაცია გურამ პაპუნძისთან როგორც საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის კოორდინატორთან ყურძნის ნედლეულის და დამზადებული ღვინოების ხარისხის დადგენასთან დაკავშირებით.

ინსტიტუტის ლაბორატორიები ღებულობენ ყურძნის ნედლეულისა და ღვინოპროდუქციის ნიმუშებს და ატარებენ ანალიტიკურ კვლევებს, ამზადებენ დასკვნებსა და რეკომენდაციებს, რომლებიც ეხმარება მევენახე-მელვინეებს სამეწარმეო საქმიანობის განვითარებაში, ეკონომიკური სარგებლიანობის გაზრდაში.

გურამ პაპუნძე ორგანიზაციას უკეთებდა სწავლება-კონსულტირების პროგრამებს და უზრუნველყოფდა მათ განხორციელებას მევენახე-მელვინეებისათვის. უნივერსიტეტის აგრარული ფაკულტეტის ბაკალავრების, მაგისტრანტების, დოქტორანტების და პედაგოგებისათვის.

2017 წელს ბათუმში ჩატარებული შავი ზღვის ქვეყნების მონაწილეობით ღვინის საერთაშორისო ფესტივალზე გურამ პაპუნძე იყო ორგანიზატორი და ცალკეული მეთოდური და პრაქტიკული ხასიათის ღონისძიებათა შემსრულებელი.

გურამ პაპუნძემ აჭარის სოფლის მეურნეობის სამინისტროსა და ა.ი.პ. „აგროსერვისცენტრთან“ ერთად უზრუნველყო ღვინისა და ყველის ფესტივალის ჩატარების ორგანიზაციული ტექნიკური და მეთოდური ღონისძიებების დაგეგმვა და შესრულება. მისი სარედაქციო ხელმძღვანელობით მომზადდა საკმაოდ საინტერესო ბროშურა 200 გვერდზე მეტი მოცულობით.

გურამ პაპუნძის მიერ საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემიის აჭარის რეგიონული სამეცნიერო ცენტრის დარგობრივი კომისიის სამუშაო პროგრამის

ფარგლებში დაიწყო მუშაობა მეციტრუსეობის დარგის რეაბილიტაცია განვითარების მიმართულებით. შესწავლილი იქნა ა.ი.პ. „აგროსერვისცენტრის“ მიერ შემოტანილი და აპრობირებული სხვადასხვა ციტრუსოვანთა კულტურების ნერგების გავრცელება-დარაიონების პირობები, ნაყოფის გამოყენებითი მახასიათებლები. იმავდროულად ხელმძღვანელობდა სამუშაოებს ციტრუსების გადამამუშავებელ ქარხანაში ყოველწლიურად დაგროვილი დიდი მოცულობით გამოწვნი ნარჩენების გამოყენების ტექნოლოგიების შემუშავებაზე. მიღწეულია შეთანხმება საზღვარგარეთ რამდენიმე ინსტიტუტთან ერთობლივი მუშაობის შესახებ, რაც ითვალისწინებს თანამედროვე ტექნოლოგიების დანერგვას და სხვადასხვა სახის პროდუქტების მიღებას, მათ შორის სასუქების. დარგობრივი კომისიის მიერ მუშავდება პროგრამები და პროექტები აჭარის მთიანი ზონისათვის აგრობიზნესის დარგობრივი სტრუქტურის განვითარებისათვის, მეცხოველეობის, მემცენარეობის, მეფუტკრეობის, არატრადიციული ნედლეულის დამზადება გამოყენების მიმართულებით.

გურამ პაპუნძის მიერ მომზადდა რეკომენდაციები და წინადადებები ქვეყნისა და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის დონეზე აგრარული სფეროს განვითარებასთან დაკავშირებით საკანონმდებლო და აღმასრულებელი ხელისუფლების ორგანოების მიერ შემუშავებული პროექტებისა და პროგრამების მიმართ.

აგრარული და მემბრანული ტექნოლოგიების ინსტიტუტის სამეცნიერო-კვლევითი თემატური გეგმებისა და საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემიის აჭარის რეგიონული სამეცნიერო ცენტრის სამუშაო პროგრამის ფარგლებში თანამშრომლობდა ლატვიის, ლიტვის, ესტონეთის, რუსეთის და სხვა ქვეყნების მეცნიერებთან, სამეცნიერო-კვლევით დაწესებულებებთან. თანამშრომლობა მოიცავდა ისეთ პრობლემებს როგორცაა კვების პროდუქტების წარმოებისას ხარისხის მართვა, ნარჩენების გამოყენება, ხეხილისა და არატრადიციული ნედლეულის გადამამუშავების ტექნოლოგიების შემუშავება-გამოყენება, ეკოლოგიურად სუფთა კვების პროდუქტების წარმოება, მცირე და საშუალო სიმძლავრის გადამამუშავებელი საწარმოების თანამედროვე ტექნიკური აღჭურვილობა, ტექნოლოგიურ მონაცემთა ბაზის შექმნა და გამოყენება, მცენარეთა გამრავლების საშუალებების გამოყენება, სანერგეების მოწყობა, სასათბურე მეურნეობა და ა.შ.

გურამ პაპუნძიე მონაწილეობდა სხვადასხვა კონფერენციებში და სემინარებში, ფორუმებში. გამოქვეყნებული აქვს საანგარიშო პერიოდში სტატიები.

6.5. სატყეო საქმის სამეცნიერო განყოფილება აპადემიკოს-მდივანი – აპადემიკოსი რევაზ ჩაბელიშვილი

საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის სატყეო საქმის სამეცნიერო განყოფილებაში გაერთიანებულია აკადემიის 5 წევრი, 3 აკადემიკოსი, 1 საპატიო აკადემიკოსი, 1 აკადემიის წ/კ.

აკადემიკოსები: ჩაბელიშვილი რევაზი, ჯაფარიძე გივი, ჭალაგანიძე შოთა.

საპატიო აკადემიკოსი: ურუშაძე თენგიზი

აკადემიის წევრ-კორესპონდენტი: თურმანიძე თამაზი

განყოფილებაში 2017 წელს ჩატარდა 6 სხდომა.

პირველი სხდომა ჩატარდა 24 იანვარს და განხილული იქნა საკითხები:

1. სატყეო საქმის სამეცნიერო განყოფილების ანგარიში 2016 წელს გაწეული მუშაობისა და 2017 წლის პერსპექტიული სამუშაო გეგმის შესახებ. **მომხსენებლები:** სატყეო საქმის სამეცნიერო განყოფილების აკადემიკოს-მდივანი, აკადემიკოსი რევაზ ჩაბელიშვილი, სატყეო საქმის სამეცნიერო განყოფილების სწავლული მდივანი, სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი გიორგი გაგოშიძე, აკადემიის სამეცნიერო განყოფილებების სწავლული მდივანი, დოქტორი მარინა ბარვენაშვილი; 2. აკადემიკოს რევაზ ჩაბელიშვილის ანგარიში 2016 წელს ჩატარებული სამეცნიერო მუშაობის შესახებ.

მეორე სხდომა ჩატარდა 10 თებერვალს და განხილული იქნა საკითხი: 1. აკადემიის ვიცე-პრეზიდენტის, აკადემიკოს გივი ჯაფარიძის ანგარიში 2016 წელს ჩატარებული სამეცნიერო მუშაობის შესახებ.

მესამე სხდომა ჩატარდა 22 მარტს და განხილული იქნა საკითხები: 1. ქ. თბილისის მწვანე საფარის ფიტოსანიტარული მდგომარეობისა და მისი გაუმჯობესების შესახებ. **მომხსენებელი:** საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის ასოცირებული პროფესორი, სოფლის მეურნეობის დოქტორი ნინო ლომიძე; 2. საქართველოში სატყეო მეცნიერებისა და უმაღლესი სატყეო განათლების 100 წლისთავისადმი მიძღვნილი ღონისძიებისათვის მზადების შესახებ. **მომხსენებლები:** აკადემიის ვიცე-პრეზიდენტი, აკადემიკოსი გივი ჯაფარიძე, აკადემიკოს-მდივანი, აკადემიკოსი რევაზ ჩაბელიშვილი, დოქტორი თ. გვაზავა, პროფესორი გ. გაგოშიძე

მეოთხე სხდომა ჩატარდა 27 ივნისს და განხილული იქნა საკითხები: 1. ქ. თბილისის ლანდშაფტური დაგეგმარების თანამედროვე მდგომარეობა და მისი ოპტიმიზაციის ღონისძიებების შესახებ. **მომხსენებელი:** საქ. ტექნიკური უნივერსიტეტის არქიტექტურისა და ურბანიზაციის ფაკულტეტის ასოცირებული პროფესორი ვალერი მჭედლიშვილი; 2. საქართველოს მცენარეული საფარის ბიოლოგიურ მდგრადობაზე გლობალური დათბობის გავლენისა და პრევენციული ღონისძიებების შესახებ. **მომხსენებელი:** საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის წევრ-კორესპონდენტი თამაზ თურმანიძე

მეხუთე სხდომა ჩატარდა 25 ივლისს და განხილული იქნა საკითხი: ქალაქ თბილისისა და მისი შემოგარენის ტყემცენარეულობის თანამედროვე

მდგომარეობა და მისი ოპტიმიზაციის სატყეო-სამეურნეო ღონისძიებები.
მომხსენებელი: სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი გიორგი გაგოშიძე.

მეექვსე სხდომა ჩატარდა 16 ოქტომბერს და განხილული იქნა საკითხი: საქართველოს “მეტყევის დღისადმი” მიძღვნილი თემატური სხდომა, “საქართველოს დამსახურებული მეტყევის” წოდებაზე კანდიდატურების წარდგენა.

მომხსენებელი: აკადემიის ვიცე-პრეზიდენტი, აკადემიკოსი გივი ჯაფარიძე, აკადემიკოს-მდივანი, აკადემიკოსი რევაზ ჩაგელიშვილი.

აღსანიშნავია, რომ განყოფილების ორგანიზებით ჩატარდა ტყის საერთაშორისო დღისადმი მიძღვნილი სემინარი. საგარეჯოს რაიონში მოეწყო გასვლითი სემინარები თემებზე: 1. “ქართული სატყეო მეცნიერებისა და განათლების ფუძემდებლების – აკადემიკოს ვასილ გულისაშვილისა და პროფესორ სოლომონ ქურდიანის გახსენება” და 2. “სანადირე-სატყეო მეურნეობების გაბვითარების პერსპექტივები საქართველოში და მათი როლი დარგის ეკონომიკური პოტენციალის ოპტიმიზაციის საქმეში”. ამავე შეხვედრაზე განხილული იქნა საკითხი “მარიამჯვრის სახელმწიფო ნაკრძალში მიმდინარე ადმინისტრაციულ-ორგანიზაციული ცვლილებები და მომავლის პერსპექტივები”. ტყის მუშაკთა თემატურ ღონისძიებაზე, საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის საპატიო სიგელებით დაჯილდოვდნენ ღვაწლმოსილი მეტყევე მეცნიერები და პრაქტიკოსი მეტყევეები.

6.5.1. სატყეო საქმის სამეცნიერო ბანყოფილების 2017 წლის სამუშაო გეგმა

№	საკითხების (თემების) დასახელება	განხილვის დრო	პასუხისმგებელი შესრულებაზე	შენიშვნა
1	2	3	4	5
1	აკადემიკოს რევაზ ჩაგელიშვილის ანგარიში 2016 წელს გაწეული სამეცნიერო საქმიანობისა და 2017 წლის პერსპექტიული სამუშაო გეგმის შესახებ	იანვარი	სატყეო საქმის სამეცნიერო განყოფილების აკადემიკოს-მდივანი, აკადემიკოსი რევაზ ჩაგელიშვილი	
2	აკადემიკოს გივი ჯაფარიძის ანგარიში 2016 წელს გაწეული სამეცნიერო საქმიანობის შესახებ	იანვარი	საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის ვიცე-პრეზიდენტი, სატყეო საქმის სამეცნიერო	

			განყოფილების წევრი, აკადემიკოსი გივი ჯაფარიძე.	
3	სატყეო მიმართულების ეროვნული კოორდინატორების მიერ 2016 წელს ჩატარებული სამეცნიერო სამუშაოებისა და 2017 წლის ამოცანების შესახებ	თებერვალი	სატყეო მიმართულების ეროვნული კოორდინატორები	
4	„ტყის კოდექსის“ ახალი ვარიანტის განხილვისა და შესაბამისი რეკომენდაციების მომზადების შესახებ	თებერვალი	მეტყევე-ექსპერტი მერაბ დვალი	
5	ქ.თბილისის მწვანე საფარის ფიტოსანიტარული მდგომარეობისა და მისი გაუმჯობესების შესახებ	მარტი	საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის ასოცირებული პროფესორი ს/მ დოქტორი ნინო ლომიძე	
6	საქართველოში სატყეო მეცნიერებისა და უმაღლესი სატყეო განათლების 100 წლისთავისადმი მიძღვნილი ღონისძიებისათვის მზადების შესახებ	აპრილი	აკადემიკოსი გ.ჯაფარიძე (თავმჯდომარე), აკადემიკოსი რევაზ ჩაგელიშვილი, დოქტორი თ.გვაზავა, პროფ. გ.გაგოშიძე	
7	„ტყის კოდექსის“ ახალი ვარიანტის განხილვისა და შესაბამისი რეკომენდაციების	მაისი	მეტყევე-ექსპერტი მერაბ დვალი სოფლის მეურნეობის დოქტორი მერაბ მაჭავარიანი	

	მომზადების შესახებ			
8	საქართველოში სათბობ- ენერგეტიული მიზნობრივი პლანტაციების გაშენების აუცილებლობისა და შესაბამისი რეკომენდაციების მომზადების შესახებ	ივნისი	საუ-ს სრული პროფესორი თეიმურაზ კანდელაკი, საუ-ს სატყეო ინსტიტუტის დირექტორი, სოფლის მეურნეობის დოქტორი გიორგი ქავთარაძე	
9	ქ.თბილისის ლანდშაფტური დაგეგმარების თანამედროვე მდგომარეობა და მისი ოპტიმიზაციის ღონისძიებების შესახებ	ივნისი	საქ. ტექნიკური უნივერსიტეტის არქიტექტურისა და ურბანისტიკის ფაკულტეტის ასოცირებული პროფესორი ვალერი მჭედლიშვილი	
10	საქართველ. მცენარეული საფარის ბიოლოგიურ მდგრადობაზე გლობალური დათბობის გავლენისა და პრევენციული ღონისძიებების შესახებ	ივნისი	საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის წევრ- კორესპონდენტი, პროფესორი თამაზ თურმანიძე	
11	წაბლის ენდოტიოზის კერებისა და საქართველოს წაბლნარების ფიტოსანიტარული მდგომარეობის გაუმჯობესების სატყეო-სამეურნეო ღონისძიებების	ივლისი	საუ-ს პროფესორი, არჩილ სუპატაშვილი, საუ-ს პროფესორი ბიძინა თავაძე	

	შესახებ			
12	საქართველოს დაცული ტერიტორიებისა და მათი განვითარების პერსპექტივების შესახებ	ივლისი	საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროს დაცული ტერიტორიების ეროვნული სააგენტოს უფროსი ლაშა მოისწრაფიშვილი	
13	ქარსაფარი ზოლების მდგომარეობისა და სასოფლო- სამეურნეო სავარგულებზე მათი აღდგენის პერსპექტივების შესახებ	აგვისტო	ეროვნული კოორდინატორი, სტუ- ს პროფესორი გიორგი გაგოშიძე	
14	საქართველოში სატყეო დარგის განვითარების ძირითადი მიმართულებების შესახებ	სექტემბერი	საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროს სატყეო სააგენტოს უფროსი, ეკონომიკის დოქტორი თორნიკე გვაზავა	
15	საქართველოს „მეტყევის დღისადმი“ მიძღვნილი თემატური სხდომა, „საქართველოს დამსახურებული მეტყევის“ წოდებაზე კანდიდატურების წარდგენა.	ოქტომბერი	აკადემიის ვიცე- პრეზიდენტი, აკად. გ.ჯაფარიძე; სატყე საქმის სამეცნიერო განყოფილების აკადემიკოს-მდივანი, აკადემიკოსი რევაზ ჩაგელიშვილი	
16	საქართველოში მეწყერული პროცესების განვითარების რისკების, მათი	ნოემბერი	სატყეო სამეცნიერო განყოფილების აკადემიკოს-მდივანი, აკადემიკოსი რევაზ ჩაგელიშვილი, ს/მ	

	ხელშემწყობი ფაქტორებისა და პრევენციული ღონისძიებების შესახებ		მეცნიერებათა დოქტორი ლაშა დოლიძე.	
17	სატყეო საქმის სამეცნიერო განყოფილების 2018 წლის სამუშაო გეგმის განხილვა დამკიცება		სატყეო საქმის სამეცნიერო განყოფილების აკადემიკოს-მდივანი, აკადემიკოსი რევაზ ჩაგელიშვილი; სატყეო საქმის სამეცნიერო განყოფილების სწავლული მდივანი, პროფესორი გიორგი გაგოშიძე; აკადემიის სწავლული მდივანი, დოქტორი მარინა ბარვენაშვილი	

6.5.2. სატყეო საქმის სამეცნიერო განყოფილების 2017 წლის ღონისძიებების ბეზმა

№	ღონისძიების დასახელება	განხილვის ფორმა	ჩატარების თარიღი	პასუხისმგებელი ჩატარებაზე	შენიშვნები
1	2	3	4	5	6
1	საქართველოში პროფესიული სატყეო განათლების განვითარების პერსპექტივები	მრგვალი მაგიდა	თებერვალი	სატყეო საქმის სამეცნიერო განყოფილება	
2	ველური ბუნების მსოფლიო დღისადმი მიძღვნილი თემატური სხდომა	მრგვალი მაგიდა	3 მარტი	სატყეო საქმის სამეცნიერო განყოფილება	
3	ტყის სართაშორისო დღისადმი მიძღვნილი სემინარი	გასავლითი სემინარი ლაგოდების სახელმწიფო ნაკრძალში	21 მარტი	სატყეო საქმის სამეცნიერო განყოფილება	

4	დედამიწის საერთაშორისო დღისადმი მიძღვნილი თემატური სხდომა	მრგვალი მაგიდა	22 აპრილი	სატყეო საქმის სამეცნიერო განყოფილება	
5	ქართული სატყეო მეცნიერებისა და განათლების ფუძემდებლების – აკად.ვ. გულისაშვილისა და პროფ. ს.ქურდიანის გახსენება	გასვლითი სემინარი საგარეჯოს რაიონში	9 მაისი	სატყეო საქმის სამეცნიერო განყოფილება	
6	ბიოლოგიური მრავალფეროვნების საერთაშორისო დღისადმი მიძღვნილი თემატური სხდომა	სემინარი	22 მაისი	სატყეო საქმის სამეცნიერო განყოფილება	
7	გარემოს მსოფლიო დღისადმი მიძღვნილი თემატური ღონისძიება	სემინარი	5 ივნისი	სატყეო საქმის სამეცნიერო განყოფილება	
8	გაუდაზნოებასთან და გვალვასთან ბრძოლის მსოფლიო დღისადმი მიძღვნილი სხდომა	გასვლითი ღონისძიება ვაშლოვანის ეროვნულ პარკში	17 ივნისი	სატყეო საქმის სამეცნიერო განყოფილება	
9	ტყის მუშაკთა საერთაშორისო დღისადმი მიძღვნილი თემატური ღონისძიება	მრგვალი მაგიდა სტუ-ს სტუდენტებისმო ნაწილობით	18 სექტემბერი	სატყეო საქმის სამეცნიერო განყოფილება	
10	სატყეო მეცნიერების განვითარების პერსპექტივები საქართველოში	კონფერენცია	ოქტომბერი	სატყეო საქმის სამეცნიერო განყოფილება	

11	საქართველოში სატყეო მეცნიერებისა და უმაღლესი სატყეო განათლების 100 წლისთავისადმი მიძღვნილი ღონისძიება. საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის საპატიო სიგელიტ წარჩინებულ მეტყევეთა დაჯილდოება	თემატური საღამო	ნოემბერი	აკადემიის ვიცე-პრეზიდენტი, აკად. გ.ჯაფარიძე; სატყეო საქმის სამეცნიერო განყოფილების აკადემიკოს-მდივანი, აკადემიკოსი რევაზ ჩაგელიშვილი	
12	მეცნიერების მსოფლიო დღისადმი მიძღვნილი თემატური სემინარი - „საქართველოს წიფლნარებში დეპონირებული ნახშირბადის მარაგები და კონვერციის კოეფიციენტები“	მეცნიერების დღისადმი მიძღვნილი სემინარი	ნოემბერი	სატყეო საქმის სამეცნიერო განყოფილება – დოქტორი ზ. ტიგინაშვილი	
13	საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის დაარსებიდან 60 წლის იუბილისადმი მიძღვნილი კონფერენცია	კონფერენცია	ოქტომბერი	სამეცნიერო განყოფილებები აკადემიური დეპარტამენტი	
14	გასვლითი სამეცნიერო კონფერენცია აკ.წერეთლის ქუთაისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში	კონფერენცია	ოქტომბერი	სამეცნიერო განყოფილებები	
	მეცნიერებისა და ინოვაციების საერთაშორისო კვირეული -	კონფერენცია	ნოემბერი	სამეცნიერო განყოფილებები	

15	სამეცნიერო კონფერენცია				
16	გასვლითი მრგვალი მაგიდა აკადემიის აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის სამეცნიერო ცენტრში	მრგვალი მაგიდა	ნომბერი	სამეცნიერო განყოფილებები	

6.5.3. სატყეო საქმის სამეცნიერო განყოფილების წევრების 2017 წლის ანგარიშები

6.5.3.1. აკადემიკოსი რევაზ ჩაბელიშვილი

1.აკადემიკოს რევაზ ჩაბელიშვილის ხელმძღვანელობით აკადემიის ვიცე-პრეზიდენტთან, აკადემიკოს გივი ჯაფარიძესთან ერთად მომზადდა სატყეო საქმის სამეცნიერო განყოფილების 2017 წლის პერსპექტიული სამუშაო გეგმა ჩასატარებელ ღონისძიებებთან ერთად, რომელიც განხილული და კორექტირებული იქნა სატყეო საქმის სამეცნიერო განყოფილების სხდომაზე და დასამტკიცებლად

წარედგინა სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიურ საბჭოს;

2. 2017 წლის 24 იანვარს სატყეო საქმის სამეცნიერო განყოფილებაში მოსმენილი იქნა განყოფილების აკადემიკოს-მდივნის, აკადემიკოს რევაზ ჩაბელიშვილის ანგარიში 2016 წელს ჩატარებული სამეცნიერო მუშაობის შესახებ, რომელიც ამავე წლის 27 იანვარს 2017 წლის პერსპექტიულ სამუშაო გეგმასთან ერთად დამტკიცებული იქნა აკადემიის აკადემიური საბჭოს სხდომაზე;

3.2017 წლის 24 თებერვალს საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის საერთო კრებაზე მოსმენილი იქნა აკადემიკოს რევაზ ჩაბელიშვილის ანგარიში სატყეო საქმის სამეცნიერო განყოფილების მიერ ორი თვის განმავლობაში ჩატარებული სამუშაოების შესახებ;

4.2017 წლის 21 მარტს ტყის საერთაშორისო დღისადმი მიძღვნილ სემინარზე, თემაზე – „ტყის საერთაშორისო მნიშვნელობა და სატყეო მეურნეობის ოპტიმიზაციის პერსპექტივები“ – აკადემიის ვიცე პრეზიდენტთან, აკადემიკოს

გივი ჯაფარიძესთან და სატყეო საქმის სამეცნიერო განყოფილების სწავლულ მდივანთან, სტუ-ს პროფესორთან გიორგი გაგოშიძესთან ერთად, მოხსენება წარმოადგინა აკადემიკოსმა რევაზ ჩაგელიშვილმა

5.2017 წლის 22 მარტს საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის სატყეო საქმის სამეცნიერო განყოფილების სხდომაზე, აკადემიკოსმა რევაზ ჩაგელიშვილმა, აკადემიის ვიცე-პრეზიდენტთან, აკადემიკოს გივი ჯაფარიძესთან და სატყეო საქმის სამეცნიერო განყოფილების სწავლულ მდივანთან, სტუ-ს პროფესორთან გიორგი გაგოშიძესთან ერთად წარმოადგინა მოხსენება – „საქართველოში სატყეო მეცნიერება და უმაღლესი სატყეო განათლება - 100 წლისა“;

6.2017 წლის 9 მაისს საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის სატყეო საქმის სამეცნიერო განყოფილების ინიციატივით, აკადემიის ვიცე-პრეზიდენტის აკადემიკოს გივი ჯაფარიძისა და აკადემიის სატყეო საქმის სამეცნიერო განყოფილების აკადემიკოს – მდივნის, აკადემიკოს რევაზ ჩაგელიშვილის ხელმძღვანელობით საგარეჯოს რაიონში მოეწყო გასვლითი სემინარი თემაზე – „ქართული სატყეო მეცნიერებისა და განათლების ფუძემდებლების – აკადემიკოს ვასილ გულისაშვილისა და პროფესორ სოლომონ ქურდიანის გახსენება“. აღნიშნული ღონისძიების შესახებ ინფორმაცია გამოქვეყნდა გაზეთ „საქართველოს რესპუბლიკაში“ – №105(8242), 2017 წლის 25 მაისი;

7.2017 წლის 01 აგვისტოს, მარიამჯვარის სახელმწიფო ნაკრძალის ადმინისტრაციისა და საგარეჯოს რაიონის მუნიციპალიტეტის მერიის გამგეობის მიწვევით, საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის სატყეო საქმის სამეცნიერო განყოფილებამ მონაწილეობა მიიღო თემატურ სხდომაში – „მარიამჯვარის სახელმწიფო ნაკრძალში მიმდინარე ადმინისტრაციულ-ორგანიზაციული ცვლილებები და მომავლის პერსპექტივები“, სადაც საგარეჯოს რაიონის გამგებელთან – გიორგი გზირიშვილთან და მარიამჯვარის სახელმწიფო ნაკრძალის დირექტორთან – ზვიად ტიგინაშვილთან ერთად, ინფორმაციით წარსდგა საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსი, აკადემიის სატყეო საქმის სამეცნიერო განყოფილების აკადემიკოს – მდივანი რევაზ ჩაგელიშვილი.

მასალები აღნიშნული სხდომის ირგვლივ გამოქვეყნდა საგარეჯოს რაიონულ გაზეთში – „გარეჯის მაცნე“ (№18, 2017 წლის 16-30 სექტემბერი)

8.2017 წლის 4 ნოემბერს მარიამჯვარის სახელმწიფო ნაკრძალის ადმინისტრაციის მიწვევით, საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის სატყეო საქმის სამეცნიერო განყოფილებამ, განყოფილების აკადემიკოს – მდივნის, აკადემიკოს რევაზ ჩაგელიშვილის ხელმძღვანელობით მონაწილეობა მიიღო სემინარში – „მარიამჯვარის სახელმწიფო ნაკრძალის ტერიტორიაზე მართვისა და კონტროლის მექანიზმების დახვეწა – ოპტიმიზაციის შესახებ“, სადაც აკადემიკოსი

რევაზ ჩაგელიშვილი აღნიშნული საკითხის ირგვლივ ვრცელი ინფორმაციით წარსდგა;

9.2017 წლის 28 აგვისტოს აკადემიკოს რევაზ ჩაგელიშვილის დაბადებიდან 80 წლისთავთან დაკავშირებით უაღრესად გულთბილი და ვრცელი წერილი (მილოცვა) გამოქვეყნდა საქართველოში სატყეო მიმართულების ერთადერთ საერთაშორისო სამეცნიერო – პრაქტიკულ ჟურნალში – „სატყეო მოამბე“, სადაც მდიდარი ინფორმაციაა წარმოდგენილი გამოჩენილი მეცნიერის ცხოვრებასა და სასწავლო-პედაგოგიური, საზოგადოებრივი და სამეცნიერო – კვლევითი მოღვაწეობის შესახებ-ღრმად შინაარსიანი და ხანგრძლივი პერიოდის განმავლობაში;

10.საერთაშორისო სამეცნიერო – პრაქტიკულ ჟურნალში – „სატყეო მოამბე“(№12, ივნისი, 2017 წ.) – გამოქვეყნდა აკადემიკოს რევაზ ჩაგელიშვილის სამეცნიერო ნაშრომი – „გუფრთხილდებით ტყეს – ჩვენს ეროვნულ სიმდიდრეს?“ (გვ.გვ.73-80).

11.2017 წელს აკადემიკოს რევაზ ჩაგელიშვილს მიენიჭა „სატყეო საქმის“ ექსპერტის საპატიო წოდება და სატყეო დარგის განვითარებაში შეტანილი თვალსაჩინო წვლილისათვის დაჯილდოვდა აკადემიის საპატიო სიგელით.

12.გარდა ზემოთ აღნიშნული აქტივობებისა, აკადემიკოსმა რევაზ ჩაგელიშვილმა მონაწილეობა მიიღო საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციაში – „მევენახეობა და მეღვინეობა ევროპის ქვეყნებში, ისტორიული ასპექტები და პერსპექტივები“, საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის დაარსებიდან 60 წლისთავისადმი მიძღვნილ საიუბილეო სხდომაში და აკადემიის მიერ დაგეგმილ და განხორციელებულ ყველა ფორუმში.

6.5.3.2. აკადემიკოსი ბიზი ჯაფარიძე

2017 წელს სატყეო მეურნეობის დარგის მეცნიერების ჯგუფთან ერთად აკად. გ. ჯაფარიძე მუშაობას აგრძელებდა სატყეო კანონმდებლობის საკითხებზე. მათ შორის საქართველოს კანონის - “ტყის კოდექსის” სრულყოფაზე, რომელიც განსახილველად გადაეცა საქართველოს პარლამენტს.

აკად. გ. ჯაფარიძის შემოქმედების ყურადღების სფეროს ასევე წარმოადგენდა, აკადემიაში მისი ინიციატივით ახლად შექმნილი სატყეო საქმის სამეცნიერო განყოფილების მუშაობის ძირითადი მიმართულებების განსაზღვრა, მეტყევეობის რეგლამინტირებული და ოპტიმალური განვითარების რეკომენდაციების სრულყოფის, ტყის სარგებლობისა და ადღენის რაციონალიზაციის, მინდორსაცავი ტყის ზოლების გაშენების, გარემოს დაცვის კანონის, დაცული ტერიტორიების შესახებ კანონის დამუშავების მიმართულებით (ამათგან მინდორსაცავი ტყის ზოლების გაშენების შესახებ განყოფილების მიერ მომზადებული კანონპროექტი განსახილველად გადაეცა საქართველოს პარლამენტს).

2017 წელს აკად. გ. ჯაფარიძის მიერ (როგორც პირადად ასევე ავტორთა ჯგუფთან ერთად) შემუშავებული და გამოცემული იქნა 12 სამეცნიერო შრომა და რეკომენდაციები, როგორც ბუნებათსარგებლობის ცალკეული ასპექტების ასევე აგრარული და ეკონომიკის ცალკეული მიმართულებების კვლევის შედეგებზე, რომელთა შორის აღსანიშნავია:

- სოფლის მეურნეობის გაძღოლის ტექნოლოგიური ციკლი (8 რეკომენდაცია);
- საქართველოს სოფლის მეურნეობის ფუნქციონირების პირობები და თავისებურებები მთის მიწათმოქმედების პრობლემების აქცენტირებით;
- სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემია - ახლებური ხედვებით, ახალი გამოწვევების წინაშე;
- კახეთის მევენახეობის რეგიონში წაყინვების აგროკლიმატური დახასიათება;
- ვაზის ჯიშების ყინვაგამძლეობა და დაზიანების შემცირების ღონისძიებები კახეთში;
- “მარცვალი” (სახელმწიფოებრივი პროგრამული რეკომენდაციები და პრიორიტეტულ - სტრატეგიული მიმართულებები მარცვლეული მეურნეობის მდგრადი და უსფრთხო განვითარებისათვის);
- კლიმატის ცვლილებების გავლენა ვაზის განვითარებასა და მოსავალზე საქართველოში (კახეთი);
- სატყეო მეურნეობის განვითარების მიმართულებანი.

განსაკუთრებული აღნიშვნის ღირსია აკად. გ. ჯაფარიძის, როგორც ვიცე-პრეზიდენტისა და აკადემიკოს-მდივნის, პრაქტიკული მონაწილეობითა და ხელმძღვანელობით აკადემიის მიერ 2017 წელს ორგანიზებული ისეთი ღონისძიებები როგორიცაა:

- საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის 60 წლისთავისადმი მიძღვნილი ღონისძიებები;
- რესპუბლიკური კონფერენცია - ტყის საერთაშორისო მნიშვნელობა და სატყეო მეურნეობის ოპტიმიზაციის პერსპექტივები;
- საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია: - მევენახეობა და მეღვინეობა ევროპის ქვეყნებში, ისტორიული ასპექტები და პერსპექტივები;
- მეცნიერებისა და ინოვაციების ფესტივალი;

- მრგვალი მაგიდა - სატყეო დარგის მაღალკვალიფიციური კადრების მომზადების მდგომარეობა და სამომავლო პერსპექტივები;

აკად. გ. ჯაფარიძის უშუალო მონაწილეობით აკადემიის დეპარტამენტებთან ერთობლივად ხდება აკადემიისა და შესაბამისი დეპარტამენტების მუშაობის ძირითადი მიმართულებების დაგეგმვა და მუშაობის კოორდინაცია, აკადემიურ საბჭოებზე და საერთო კრებებზე განსახილველი საკითხების და საერთაშორისო და რეგიონალური სამეცნიერო კონფერენციების მომზადება - ჩატარება, აკადემიის მიერ გამოცემული რეკომენდაციების, ინსტრუქციების, ბროშურების ბეჭდვითი და ელექტრონული სამეცნიერო-საინფორმაციო გამოცემები და სხვა.

როგორც მთავარი რედაქტორის მოადგილე აკად. გ. ჯაფარიძე აქტიურად მონაწილეობს საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის სამეცნიერო ჟურნალ “მოამბის” მუშაობის ორგანიზაციაში, არის აკადემიის ყოველკვარტალური სარეკლამო - საინფორმაციო ბიულეტენის “აკადემიის მაცნეს” მთავარი რედაქტორი, რომლის საშუალებით სისტემატურად შექდება აკადემიის საქმიანობა, აკადემიური საბჭოს სხდომებზე განხილული ძირითადი მნიშვნელოვანი საკითხები და ღონისძიებები, მოწინავე გამოცდილებები და ტექნოლოგიები, განსაკუთრებულ ყურადღება ეთმობა საზღვარგარეთის სამეცნიერო ცენტრებთან, უცხოეთის წამყვან მეცნიერებათა აკადემიებთან, თანამშრომლობის საკითხების განზოგადობას.

აკადემიის შესაბამის სამსახურებთან ერთობლივად აკად. გ. ჯაფარიძე განსაკუთრებულ ყურადღებას უთმობს აკადემიის მიერ უცხოეთის ქვეყნებთან, ასევე აგრარული მიმართულებების უმაღლეს სასწავლებლებთან, კვლევით დაწესებულებებთან გაფორმებული მემორანდუმების პრაქტიკული განხორციელების საქმეს.

ამჟამად აკადემიის შესაბამის დეპარტამენტებთან და სამეცნიერო განყოფილებებთან ერთობლივად მუშაობს აკადემიის 2018 წლის პერსპექტიული სამუშაო გეგმის და ძირითადი ღონისძიებების სრულყოფაზე, რომელიც დასამტკიცებლად წარედგინება აკადემიურ საბჭოს.

6.6. სურსათის უვნებლობის სამეცნიერო განყოფილება აპაღემიკოს-მღივანი – აპაღემიკოსი ზურაბ ცჰიტიშვილი

საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის სურსათის უვნებლობის სამეცნიერო განყოფილებაში გაერთიანებულია აკადემიის 6 წევრი, 5 აკადემიკოსი და 1 წევრ/კორესპონდენტი.

აკადემიკოსები: ცჰიტიშვილი ზურაბი, ასათიანი რევაზი, ჩანქსელიანი ზაური, ჩაგელიშვილი რევაზი, კოლუაშვილი პაატა.

წევრ/კორესპონდენტი: თურმანიძე თამაზი.

განყოფილებაში 2017 წელს ჩატარდა 6 სხდომა.

პირველი სხდომა ჩატარდა 27 იანვარს და განხილული იქნა საკითხები: 1. სურსათის უვნებლობის სამეცნიერო განყოფილების ანგარიში 2016 წელს გაწეული მუშაობისა და 2017 წლის პერსპექტიული სამუშაო გეგმის შესახებ. **მომხსენებლები:** სურსათის უვნებლობის სამეცნიერო განყოფილების აკადემიკოს-მდივანი, აკადემიკოსი ზურაბ ცქიტიშვილი, აკადემიის სამეცნიერო განყოფილებების სწავლული მდივანი, დოქტორი მარინა ბარვენაშვილი; 2. აკადემიკოს-მდივნის, აკადემიკოს ზურაბ ცქიტიშვილის ანგარიში 2016 წელს ჩატარებული სამეცნიერო მუშაობის შესახებ.

მეორე სხდომა ჩატარდა 23 თებერვალს და განხილული იქნა საკითხი: DCFTA და სურსათის უვნებლობის სამართლებრივი საფუძვლები. **მომხსენებელი:** სოფლის მეურნეობის სამინისტროს სურსათის დეპარტამენტის თავმჯდომარის მოადგილე, პროფესორი ქეთევან ლაფერაშვილი.

მესამე სხდომა, გაერთიანებული ეკონომიკის სამეცნიერო განყოფილებასთან ერთად, ჩატარდა 9 მარტს და განხილული იქნა საკითხი: საქართველოს ეკონომიკის ტრანსფორმაციის თავისებურებები, ტენდენციები და პერსპექტივა. **მომხსენებელი:** აკადემიკოსი ნოდარ ჭითანავა.

მეოთხე სხდომა ჩატარდა 10 მაისს და განხილული იქნა საკითხი: საქართველოს სხვადასხვა რეგიონის მაწვნების მიკრობული მრავალფეროვნება. **მომხსენებელი:** საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის პროფესორი ნინო გაგელიძე; **თანამომხსენებელი:** საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის დოქტორანტი თამარ საჩანელი.

მეხუთე სხდომა ჩატარდა 28 ივნისს და განხილული იქნა საკითხი: 1. სურსათში ტყვიის, როგორც კვების ჯაჭვში არსებული დამასნეულებლის პოტენციური საფრთხის შესახებ. **მომხსენებელი:** შრომის, მედიცინისა და ეკოლოგიის ინსტიტუტის პროფილაქტიკური ტოქსიკოლოგიის დეპარტამენტის ხელმძღვანელი, მედიცინის დოქტორი ინგა ღვინერია

მეექვსე სხდომა ჩატარდა 26 სექტემბერს და განხილული იქნა საკითხი: 1. DCFTA-ით გათვალისწინებული სურსათის უვნებლობასთან დაკავშირებული კანონმდებლობის და მისი იმპლემენტაციისათვის საჭირო ღონისძიებების შესახებ. **მომხსენებელი:** სურსათის სააგენტოს დეპარტამენტის უფროსი გიორგი მიქაძე

აღსანიშნავია, რომ განყოფილებაში განხილული საკითხების პრიორიტეტულობის გათვალისწინებით, ჩვენს მიერ ინიცირებული იქნა სურსათში არსებული პოტენციური საფრთხეების აქტივობები (იხ. დანართი, წერილები-1), რომლის საფუძველზე სოფლის მეურნეობის სამინისტროს სამეცნიერო-კვლევით ცენტრში ხორციელდება მეცნიერთა კვლევებზე დაფუძნებული რისკის შეფასებითი პროცედურები.

განყოფილების ორგანიზებით ჩატარდა სხვა მნიშვნელოვანი ღონისძიებები: მოეწყო ლექცია-სემინარი თემაზე: “ინდუსტრიალურად წარმოებული ტრანსცხიმის საზიანო ზემოქმედება კარდიოვასკულარულ სისტემაზე და ტრანსცხიმები პოპულარულ სურსათში. დროა დავიცვათ მოსახლეობა!” **მომხსენებელი:** კოპენჰაგენის უნივერსიტეტის პროფესორი, კლინიკური ბიოქიმიის დეპარტამენტის ლაბორატორიის უფროსი, დანიური ნუტრიციის საბჭოს ვიცე-პრეზიდენტი სტინ სტენდერი.

სოფლის მეურნეობის მინისტრის ბატონ ლევან დავითაშვილის სახელზე მომზადდა და გაგზავნილ იქნა სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის სურსათის უვნებლობის სამეცნიერო განყოფილების წევრთა თხოვნა (იხ. დანართი, წერილი-2) ვეტერინარიის “რეგულირებად აკადემიურ უმაღლეს საგანმანათლებლო პროგრამების” ჩამონათვალში შეყვანის თაობაზე, რაც დადებითად გადაწყდა.

განყოფილება აქტიურად იყო ჩართული აკადემიის დაარსების 60 წლისთავთან დაკავშირებულ ღონისძიებებში, კერძოდ გასვლით კონფერენციაში, რომელიც მოეწყო ქუთაისის აკაკი წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტში აკადემიკოს-მდივანმა, აკადემიკოსმა ზუტაბ ცქიტიშვილმა წარმოადგინა მეტად საინტერესო თემა, რომელიც ეხებოდა “საქართველოში სურსათის უვნებლობის. ევროპული პრინციპების” დანერგვას.

დანართი

წერილები-1 ა) საქართველოს სოფლის მეურნეობის სამინისტროს სსიპ სოფლის მეურნეობის სამეცნიერო-კვლევითი ცენტრის დირექტორს ლევან უჯმაჯურიძეს ბატონო ლევან,

2016 წლის 28 იანვარს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის, სურსათის უვნებლობის სამეცნიერო განყოფილების მიერ ჩატარდა გაფართოებული სხდომა თემაზე „პალმის ზეთი როგორც პოტენციური საფრთხე“, რომელსაც ესწრებოდნენ აღნიშნული საკითხის პროფილური მეცნიერები და სურსათის უვნებლობის სპეციალისტები, როგორც აკადემიის სამეცნიერო წრეებიდან, ასევე სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტებიდან და რისკის მართვის სახელმწიფო სტრუქტურებიდან. დეტალური ინფორმაციისათვის გთხოვთ, იხილოთ დანართში. (სხდომის ოქმი)

შეხვედრაზე ვრცელი მოხსენება წარმოადგინა თსუ ბიოორგანული ტექნოლოგიების ინსტიტუტის დირექტორმა, პროფესორმა რამაზ გახოკიძემ. აღნიშნულ თემასთან დაკავშირებით გამართულ დისკუსიაზე გამოითქვა სხვადასხვა მოსაზრებები.

საკითხის აქტუალობიდან გამომდინარე გთხოვთ განიხილოთ პალმის ცხიმის საქართველოს მოსახლეობისთვის პოტენციური საფრთხედ მიჩნევისა და ცენტრის კომპეტენციის ფარგლებში არსებული, შესაბამისი პროცედურების ჩატარება.

პატივისცემით,

საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის

პრეზიდენტი გურამ ალექსიძე

ბ) საქართველოს სოფლის მეურნეობის სამინისტროს სსიპ სოფლის მეურნეობის სამეცნიერო-კვლევითი ცენტრის დირექტორს ლევან უჯმაჯურიძეს ბატონო ლევან,

2016 წლის 20 ოქტომბერს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის, სურსათის უვნებლობის სამეცნიერო განყოფილების მიერ ჩატარებულ სხდომაზე, რომელსაც ესწრებოდნენ აღნიშნულ სფეროში მოღვაწე და სასმელი წყლის უვნებლობის საკითხებით დაინტერესებული მეცნიერები და სპეციალისტები, წარმოდგენილი და განხილულ იქნა: სურსათის ეროვნული სააგენტოს მიერ მონიტორინგის ფარგლებში 2015 წელს განხორციელებული სასმელი წყლის კვლევების შეჯამებული და გაანალიზებული მონაცემები (სასმ.წყლის სინჯ. რაოდენობა - 700, დარღვევა - 297-42,4%, მათ შორის- ბიოლოგიური-285, ქიმიური-14, ფიზიკური-58), ასევე: საქართველოს მოსახლეობის წყლით უზრუნველყოფასთან დაკავშირებული პრობლემები, ბუნებრივი და

ანთროპოგენური შესაძლო საფრთხეები, დაბინძურების პოტენციური წყაროები, კვლევის შედეგების ანალიზისას გამოყენებული ინდიკატორული პარამეტრები და 2006-2015 წლებში განხორციელებული სასმელი წყლის კვლევის შედეგები, ეპიდემიოლოგიურ მონაცემებთან კორელაციაში.

ვთვლით, რომ გამოვლენილი სასმელი წყლის დაბინძურების და დადგენილ ნორმატივებთან შეუსაბამობის მაღალი მაჩვენებლები, მოსახლეობის უვნებლელი სასმელი წყლით უზრუნველყოფასთან დაკავშირებით, პრობლემატიურია და საჭიროებს სხვადასხვა ეტაპებისთვის რისკის შეფასების ქმედებების განხორციელებას.

აღნიშნულ საკითხთან დაკავშირებით გთხოვთ რეაგირებას „ცენტრის“ კომპეტენციის ფარგლებში.

პატივისცემით,

საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის

პრეზიდენტი, აკადემიკოსი გ. ალექსიძე

გ) საქართველოს სოფლის მეურნეობის სამინისტროს სსიპ სოფლის მეურნეობის

სამეცნიერო-კვლევითი ცენტრის დირექტორს ლევან უჯმაჯურიძეს

ბატონო ლევან,

2016 წლის 27 დეკემბერს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის, სურსათის უვნებლობის სამეცნიერო განყოფილების მიერ ჩატარდა გაფართოებული სხდომა თემაზე „სურსათში აკრილამიდის შემცველობის მეცნიერული ასპექტები“ (მომხს. აკადემიის სურსათის უვნებლობის სამეცნიერო განყოფილების აკადემიკოს-მდივანი. აკად. ზ. ცეციტიშვილი), რომელსაც ესწრებოდნენ აღნიშნული საკითხის პროფილური მეცნიერები და სურსათის უვნებლობის სპეციალისტები, როგორც აკადემიის სამეცნიერო წრეებიდან, ასევე სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტებიდან და რისკის მართვის სახელმწიფო სტრუქტურებიდან.

აკრილამიდი ფორმირდება იმ შაქრებისა და ამინომჟავებისგან (ასპარაგინი და სხვ.), რომლებსაც ბუნებრივად შეიცავს სურსათი. ეს ქიმიური პროცესი ცნობილია „მაილარდის რეაქციის“ სახელით და მას თან ახლავს „დაბრაწვის“ ეფექტი, რომელიც სასიამოვნო გემოს და სუნს ანიჭებს სურსათს, თუმცა მეცნიერები ასევე ვარაუდობენ რამდენიმე სხვა გზას და წინაპირობას, რაც ხელს უწყობს AA წამოქმნას, მრავალ გამომცხვარ და შემწვარ ნახშირწყლებით მდიდარ საკვებში. ასევე ცნობილია AA არსებობა სიგარეტის კვამლში, ამასთან აკრილამიდი ფართოდ გამოიყენება ინდუსტრიაში. ამიტომ, მასთან შეხება შესაძლოა ჰქონდეთ გარკვეული პროფესიის ადამიანებს, რაც კანისმიერი აბსორბციისა და ინჰალაციური ინტოქსიკაციის პათოლოგიურ გართულებას იწვევს.

აკრილამიდი წარმოადგენს დაბალი მოლეკულური წონის ორგანულ ნაერთს. (AA) გამოიყენება, სამრეწველო ქიმიკატად და პოლიაკრილამიდების საწარმოებლად, AA-ს როგორც ქიმიური ნივთიერების ტოქსიკოლოგიური თვისებები კარგად არის შესწავლილი და იგი მოიცავს, ნეიროტოქსიკურობას, გენოტოქსიკურობას, კარცინოგენობას და რეპროდუქციულ ტოქსიკურობას.

შეხვედრაზე ვრცელი მოხსენება წარმოადგინეს თსუ ბიოორგანული ტექნოლოგიების ინსტიტუტის დირექტორმა, პროფესორმა რამაზ გახოკიძემ და პროფესორმა ქეთევან დადიანმა.

აღნიშნულ თემასთან დაკავშირებით გამართულ დისკუსიაზე სხვადასხვა მოსაზრებათა გათვალისწინებით და საკითხის აქტუალობიდან გამომდინარე, გთხოვთ განიხილოთ ნახშირწყლოვანი ნივთიერებებით მაღალი კონცენტრაციის შემცველობის სურსათში, აკრილამიდის ფორმირებასთან დაკავშირებული პოტენციური საფრთხეები და განახორციელოთ ცენტრის კომპეტენციის ფარგლებში არსებული, შესაბამისი პროცედურების ჩატარება.

პატივისცემით, პრეზიდენტი **გ. ალექსიძე**

წერილი-2 საქართველოს სოფლის მეურნეობის მინისტრს ბატონ ლევან დავითაშვილს
ბატონო ლევან,

უპირველეს ყოვლისა გილოცავთ ევროკავშირთან ინტეგრაციის გზაზე მიღწეულ დიდ წარმატებას - ევროპარლამენტის მიერ საქართველოსთვის ვიზა ლიბერალიზაციის მხარდაჭერას, რაც საქართველოს სახელმწიფო სტრუქტურების, მათ შორის სოფლის მეურნეობის სამინისტროს ერთობლივი ძალისხმევითა და გატარებული რეფორმების შედეგია.

საქართველოს პოლიტიკური დღის წესრიგის ერთ-ერთი ყველაზე მნიშვნელოვანი საკითხია ასევე ევროკავშირთან ღრმა და ყოვლისმომცველი თავისუფალი სავაჭრო სივრცის შესახებ შეთანხმება (DCFTA). ამ შეთანხმებით განსაზღვრული ვალდებულებების შესრულება ხელს შეუწყობს საქართველოს ინტეგრაციას ევროკავშირის შიდა ბაზარზე, რაც სარგებელს მოუტანს როგორც ინვესტორებს, ასევე მომხმარებლებს, რამდენადაც ევროკავშირის შიდა ბაზრის წესები ქვეყანაში ამკვიდრებს სურსათის უვნებლობასთან დაკავშირებულ თანამედროვე, მკაფიოდ განსაზღვრულ სტანდარტებსა და საკანონმდებლო ჩარჩოებს.

თუმცა მიგვაჩნია, რომ DCFTA ფარგლებში საკანონმდებლო მიახლოების პროგრამით აღებული ვალდებულებების შემუშავება-დანერგვისათვის, საერთაშორისო რეგულაციებით და საქართველოს კანონმდებლობით გათვალისწინებული მოთხოვნების შესრულებისათვის, მნიშვნელოვანი პრობლემებია სოფლის მეურნეობის ისეთ მნიშვნელოვან დარგში, როგორიცაა ვეტერინარია.

მოგეხსენებათ, ვეტერინარიის დარგის მთავარი მიზანია ქვეყნის ტერიტორიის დაცვა განსაკუთრებით მავნე პათოგენების შემოჭრა-შემოტანისაგან, ეპიდემიოლოგიური კეთილსაიმედოობის, ცხოველთა ჯანმრთელობისა და კეთილდღეობის მიღწევა-შენარჩუნება, ადამიანის დაცვა ცხოველებისა და ადამიანებისათვის საერთო გადამდები დაავადებებისაგან, რომელიც პირდაპირ კავშირშია ქვეყნის ბიოუსაფრთხოებასთან, სურსათის უვნებლობასთან, ცოცხალი ცხოველებისა და ცხოველური პროდუქტების ექსპორტთან, იმპორტთან და საერთაშორისო ტრანზიტულ გადაზიდვებთან. ამ მიზნის მიღწევისათვის კი აუცილებელია ქვეყანაში ამ დარგის სპეციალისტების - მაღალკვალიფიციური ვეტერინარების სათანადო საუნივერსიტეტო უმაღლესი განათლება, რაც სწორედ არსებით პრობლემად მიგვაჩნია.

სამწუხაროდ, “უმაღლესი განათლების შესახებ” საქართველოს კანონმდებლობით ვეტერინარია აღარ არის „რეგულირებადი პროფესია“ და შესაბამისად, „რეგულირებად აკადემიურ უმაღლეს საგანმანათლებლო პროგრამების“ ჩამონათვალში აღარ არის შეტანილი „სავეტერინარო მედიცინა“.

საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიას, პრობლემის მნიშვნელობიდან გამომდინარე, მიზანშეწონილად მიაჩნია განახორციელოს გარკვეული ინიციატივები და ქმედითი ღონისძიებები.

ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, გთხოვთ მოგვაწოდოთ ინფორმაცია, რა ზომებს ატარებს სოფლის მეურნეობის სამინისტრო აღნიშნული პრობლემის მოსაგვარებლად, ასევე ევროკავშირთან ღრმა და ყოვლისმომცველი თავისუფალი სავაჭრო სივრცის შესახებ შეთანხმების (DCFTA) ფარგლებში საკანონმდებლო მიახლოების პროგრამით აღებული ვალდებულებების შესრულებისა და მათი შემდგომი იმპლემენტაციისათვის.

ღრმა პატივისცემით, პრეზიდენტი გურამ ალექსიძე

6.6.1. სურსათის უვნებლობის სამეცნიერო განყოფილების 2017 წლის სამუშაო გეგმა

7.

№	საკითხების (თემების)	განხილვის დრო	პასუხისმგებელი შესრულებაზე	შენიშვნა

	დასახელება			
1	2	3	4	5
1	სურსათის უვნებლობის სამეცნიერო განყოფილების ანგარიში 2016 წელს გაწეული მუშაობისა და 2017 წლის პერსპექტიული სამუშაო გეგმის შესახებ	იანვარი	სურსათის უვნებლობის სამეცნიერო განყოფილების აკადემიკოს მდივანი, აკადემიკოსი ზურაბ ცქიტიშვილი; სამეცნიერო განყოფილებების სწავლული მდივანი, დოქტორი მარინა ბარგენაშვილი	
2	აკადემიკოს ზურაბ ცქიტიშვილის ანგარიში 2016 წელს ჩატარებული სამეცნიერო მუშაობის შესახებ	იანვარი	აკადემიის სურსათის უვნებლობის სამეცნიერო განყოფილების აკადემიკოს მდივანი, აკადემიკოსი ზურაბ ცქიტიშვილი	
3	აკადემიკოს გურამ პაპუნიძის ანგარიში 2016 წელს ჩატარებული სამეცნიერო მუშაობის შესახებ	თებერვალი	აკადემიკოსი გურამ პაპუნიძე	
4	DCFTA და სურსათის უვნებლობის სამართლებრივი საფუძვლების შესახებ	თებერვალი	პროფ. ქეთევან ლაფერაშვილი სოფლის მეურნეობის სამინისტროს სოფლის მეურნეობისა და სურსათის დეპარტამენტის თავმჯდომარის მოადგილე	
5	ახალი აგრობიოტექნოლოგიის საშუალებით აგროპროდუქტების ხარისხის ამაღლების შესახებ	მარტი	ქიმიის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი რამაზ გახოკიძე	
6	ყველი და პროპიონმჟავა	აპრილი	საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის პროფესორი ნინო გაგელიძე	
7	რძესა და რძის პროდუქტებში მძიმე ლითონების	მაისი	სოფლის მეურნეობის სამეცნიერო-კვლევითი ცენტრის რძე და	

	შემცველობის შესახებ		რძის ნაწარმის კვლევის მთავარი სპეციალისტი ერნა კალანდია	
8	სურსათში ტყვიის, როგორც კვების ჯაჭვში არსებული დამასნეულებლის პოტენციური საფრთხის შესახებ	იენისი	შრომის, მედიცინისა და ეკოლოგიის ინსტიტუტის პროფილაქტიკური ტოქსიკოლოგიის დეპარტამენტის ხელმძღვანელი, მედიცინის დოქტორი ინგა ღვინერია	
9	საქართველოს მოსახლეობის არასრულფასოვანი კვებისა და მასზე დაფუძნებული არაადეკვატური საარსებო მინიმუმების შესახებ	ივლისი	ტექნიკური უნივერსიტეტის პროფესორი შოთა ჩხეიძე	
10	DCFTA- ით გათვალისწინებული სურსათის უვნებლობასთან დაკავშირებული კანონმდებლობისა და მისი იმპლემენტაციისათვის საჭირო ღონისძიებების შესახებ	სექტემბერი	სურსათის სააგენტოს დეპარტამენტის უფროსი გიორგი მიქაძე	
11	საკვები დანამატები – და ჯანმრთელობის რისკები შესახებ (ექსპერიმენტული კვლევა თეთრ ვირთაგვებზე)	ოქტომბერი	თსუ-ის ზუსტ და საბუნებისმეტყველო მეცნიერებათა ფაკულტეტის ბიოლოგიის ინსტიტუტის მორფოლოგიის მიმართულების პროფესორი დიანა ძიძიგური	
12	ფარმაკოლოგიურად აქტიური ნივთიერებების- ანტიბიოტიკების გამოყენება	ნოემბერი	სურსათის სააგენტოს უფროსის მოადგილე კახა სოხაძე	

	მეცხოველეობაში, მათი ნარჩენი ნივთიერებების აღმოჩენის დინამიკა ხორცში, რძეში, სასურსათო კვერცხში, თევზის პროდუქტებსა და თაფლში, ასევე აღნიშნული საკითხის მიმოხილვა ადამიანებში ანტიმიკრობული რეზისტენტობის გამოვლენის კუთხით			

6.6.2. სურსათის უვნებლობის სამეცნიერო განყოფილების
2017 წლის ღონისძიებების ბეზმა

№	ღონისძიების დასახელება	განხილვის ფორმა	ჩატარების თარიღი	პასუხისმგებელი ჩატარებაზე	შენიშვნები
1	საქართველოში სურსათის უვნებლობის სისტემების განვითარების შესახებ	მრგვალი მაგიდა	სექტემბერი	სურსათის უვნებლობის სამეცნიერო განყოფილება	
2	საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის დაარსებიდან 60 წლის იუბილისადმი მიძღვნილი კონფერენცია	კონფერენცია	ოქტომბერი	სამეცნიერო განყოფილებები აკადემიური დეპარტამენტი	
3	გასვლითი სამეცნიერო კონფერენცია აკ.წერეთლის ქუთაისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში	კონფერენცია	ოქტომბერი	სამეცნიერო განყოფილებები	
4	მეცნიერებისა და ინოვაციების საერთაშორისო კვირეული - სამეცნიერო კონფერენცია	კონფერენცია	ნოემბერი	სამეცნიერო განყოფილებები	
5	გასვლითი მრგვალი	მრგვალი	ნოემბერი	სამეცნიერო განყოფილებები	

მაგიდა აკადემიის აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის აგროსერვის სამეცნიერო ცენტრში	მაგიდა				

6.6.3. სუბსათის უზენაესობის სამეცნიერო განყოფილების წევრების 2017 წლის ანგარიშები

6.6.3.1. აკადემიკოსი ზურაბ ციტიშვილი

საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემიის კონსოლიდირებული კანონის მუხლი 16¹. ის მიხედვით: 1. საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემია არის.... ქვეყანაში აგრარულ მეცნიერებათა პრიორიტეტული მიმართულებების განმსაზღვრელი, სამეცნიერო-კვლევითი სამუშაოების კოორდინატორი, მთავრობის მეცნიერული მრჩეველი აგრარულ საკითხებში.

2. საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემია იხილავს და აფასებს აგრარული პროფილის სამეცნიერო-კვლევითი დაწესებულებების (მათი სამართლებრივი ფორმის მიუხედავად) საქმიანობის ამსახველ წლიურ ანგარიშებსა და დასრულებულ სამეცნიერო-კვლევით სამუშაოებს, რისთვისაც უფლებამოსილია ამ ორგანიზაციებისაგან თავისი კომპეტენციის ფარგლებში გამოითხოვოს დამატებითი საჭირო ინფორმაცია და შეფასებები აცნობოს ამავე ორგანიზაციებს, ხოლო სათანადო რეკომენდაციები – დაინტერესებულ სამთავრობო უწყებებს.) მოთხოვნათა ფარგლებში განხორციელებული ჩემი

საქმიანობა განეკუთვნება, ქვეყანაში არსებული რესურსებისა და პოტენციალის გათვალისწინებით, სურსათის უვნებლობის სფეროში არსებული რისკების მინიმიზაციის უზრუნველყოფას, რომელიც სამეცნიერო კვლევების შედეგებზეა დაფუძნებული.

2015 წელს აკად. ზ. ცქიტიშვილი აირჩიეს სოფლის მეურნეობის სამეცნიერო კვლევითი ცენტრის ახლად ჩამოყალიბებულ სურსათის უვნებლობის რისკის შეფასების „მეცნიერთა საკონსულტაციო საბჭოს“ თავმჯდომარედ (ერთი წლის შემდეგ ს/მ მეცნიერებათა აკადემიაში ახლადშექმნილ სურსათის უვნებლობის სამეცნიერო განყოფილების აკადემიკოს-მდივნად არჩევასთან დაკავშირებით ამ თანამდებობიდან გადადგა).

2015-2017 წლებში მისი ხელმძღვანელობით და მასთან კოორდინაციით დამუშავდა და განხორციელდა (ხორციელდება) რისკის შეფასების თორმეტი სამეცნიერო ნაშრომი და მეცნიერთა რეკომენდაციები სამინისტროებისათვის (რისკის მართველობისათვის), ესენია:

1. ინდუსტრიული ტრანს იზომერული ცხიმების ადამიანის ჯანმრთელობაზე მავნე ზემოქმედების გავლენის ალბათობისა და სიმძიმის შეფასება;
2. ცხოველური წარმოშობის პროდუქტებში *Campylobacter*-ის გამოვლენის ალბათობა და სიმძიმის შეფასება;
3. *Listeria monocytogenes* რისკის შეფასება მზა სურსათში და მაღალი რისკის სასურსათო კატეგორიების განსაზღვრა;
4. სურსათისმიერი არაორგანული დარიშხანის რისკი საქართველოს მოსახლეობაზე;
5. პალმის ცხიმთან დაკავშირებული პოტენციური რისკის შეფასება;
6. საფრთხის შემცველი საკვებდანამატების რისკის შეფასება;
7. ფრინველის გაყინულ, მექანიკურად განცალკევებულ ხორცში *salmonella*-ს რისკის შეფასება;
8. სურსათში აკრილამიდის რისკის შეფასება;
9. საქართველოს მიწოდებულ სასმელ წყალში არსებული რისკის შეფასება;
10. სურსათში არსებული ტყვიის, როგორც პოტენციური საფრთხის, რისკის შეფასება;
11. ანტიბიოტიკებით სასურსათო პროდუქციის დაბინძურებასთან დაკავშირებული საფრთხის რისკების შეფასება;
12. მონიტორინგის განხორციელებისა და შედეგების რისკის შეფასების მიზნით გამოყენების შესაძლებლობები და განუსაზღვრელობები.

ზემოაღნიშნულიდან პრიორიტეტულია სამეცნიერო დასკვნა, რომლის საფუძველზე ჰიდროგენიზირებულ მცენარეულ ცხიმში წარმოქმნილი „ტრანს იზომერული ცხიმები“-ს რეგულირების მიზნით გამოიცა სამი საკანონმდებლო აქტი (ნორმატივის დადგენა და სახელმწიფო კონტროლი, მთავრობის განკარგულება, მთავრობის დადენილება. იხ. დანართი).

მნიშვნელოვანია, რომ 2017 წლის 1 აგვისტოდან იმპლემენტირებულია სურსათში ტრანს-ცხიმების ნორმატიულ შესაბამისობაზე სახელმწიფო კონტროლის განხორციელება.

2017 წელს ტექნიკური უნივერსიტეტის დოქტორანტებისთვის წაკითხული იქნა სალექციო კურსი თემაზე: “სურსათის უვნებლობის მეცნიერული ასპექტები” და გამოქვეყნდა ჟურნალში „ახალი აგრარული საქართველო“ (№ 9 გვ. 7-8) სტატია „სურსათის უვნებლობა და მეცნიერება“.

2014 წლიდან დღემდე ს/მ სამეცნიერო-კვლევითი ცენტრის ხელმძღვანელობასთან (დირექტორი ლევან უჯმაჯურიძე) და შესაბამის მეცნიერთა ჯგუფთან კოორდინაციაში შეიქმნა ჩვენი ქვეყნისათვის პირველად მოქმედი (2006-2014 წლამდე რისკის შეფასების სისტემა, ს/მ სამინისტროს ფარგლებში, მიუხედავად საქართველოს კანონის მოთხოვნისა, ვერ აამოქმედეს) სურსათის უვნებლობის რისკის შეფასების სისტემა, მისი „თავსებადობა“ ევროპულ შესაბამის სისტემებთან მიმართებაში დადასტურებულია „სურსათის უვნებლობის საკითხში ევროპის უფლებამოსილი ორგანო“-ს (EFSA) ექსპერტთა მერ:

ევროკომისია

მეზობლობისა და მოლაპარაკებების გახანგრძლივების გენერალური დირექცია
Institution Building Unit C.3

ტექნიკური დახმარებისა და ინფორმაციის გაცვლის დოკუმენტი (TAIEX)

ექსპერტის რეპორტი

DEA

ექსპერტის მისია საქართველოში EFSA-ექსპერტი სურსათის უვნებლობა.

პროფესორი სტილიანოს კოულოურის

REF: AGR IND/EXP 63660

თარიღი: 16-20 იანვარი, 2017

ადგილი: თბილისი

ეს მისია მიზნად ისახავდა საქართველოში რისკის შეფასებასთან მიმართებაში, დაეფიქსირებინა დღევანდელი მდგომარეობა და რეკომენდაციები გაეცა სამომავლო ნაბიჯებთან და აქტივობებთან დაკავშირებით იმისათვის, რომ შემუშავებული და გამოყენებული იქნას რისკის შეფასების მეთოდები, ასევე მეთოდოლოგიები მონაცემების შესაგროვებლად და მათი ანალიზის ჩასატარებლად, უზრუნველყოფილი იქნას რისკის კომუნიკაციები და სამეცნიერო ქსელისა და მუშა ჯგუფის შემდგომი გაფართოვება.

საქართველოს უკვე აქვს კარგად დაპროექტებული და სტრუქტურირებული სისტემა სურსათის რისკის შეფასების სფეროსათვის.

სოფლის მეურნეობის სამეცნიერო კვლევითი ცენტრის რისკის შეფასების განყოფილებას გააჩნია დიდი ცოდნა სურსათის რისკის შეფასების მთავარ საკითხებში. რისკის შეფასების განყოფილება (RAD წარმოადგენს ცალკე მდგომ სტრუქტურულ ერთეულს, რომელიც „რისკის შეფასების სამეცნიერო საბჭოს“

(SCRA) ექსპერტების ჯგუფთან თანამშრომლობით ახორციელებს რისკის შეფასების საქმიანობას. ამ თვალსაზრისით, ეს სტრუქტურა ძალზე მიაგავს იმას რაც აქვს EFSA, იმაში რომ აწყოებს სამეცნიერო პანელებს და აქვს მიწერ-მოწერა EFSA ერთეულებთან. რისკის შეფასების საქმიანობა გამოყოფილია რისკის მართვის საქმიანობისგან, რომელსაც ახორციელებენ საქართველოს სურსათის უსაფრთხოების უწყება და სხვა ორგანიზაციები. „რისკის შეფასების სამეცნიერო საბჭო“-ს კოორდინირებას უწევს მისი თავმჯდომარე და მის მუშაობას აფასებს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემია.

ამჟამად აკად. ზ. ცქიტიშვილი არის სოფლის მეურნეობის სამეცნიერო-კვლევითი ცენტრის დირექტორის მრჩეველი სურსათის უვნებლობის და რძის პროდუქტების ტექნოლოგიის სფეროში.

დანართი. 1. საქართველოს მთავრობის განკარგულება #2567, 2015 წლის 27 ნოემბერი, თბილისი

სურსათში ინდუსტრიული ტრანსიზომერული ცხიმების რეგულირებასთან დაკავშირებული სამოქმედო გეგმისა და შესაბამისი ღონისძიებების დამტკიცების თაობაზე

„საქართველოს მთავრობის სტრუქტურის, უფლებამოსილებისა და საქმიანობის წესის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-5 მუხლის შესაბამისად, მოსახლეობის უვნებელი სურსათით უზრუნველყოფის მიზნით, ჯანმრტელობის მსოფლიო ორგანიზაციის რეკომენდაციების გათვალისწინებით 1. დამტკიცდეს თანდართული „სურსათში ინდუსტრიული ტრანსიზომერული ცხიმების რეგულირებასთან დაკავშირებული სამოქმედო გეგმა და შესაბამისი ღონისძიებები. 2. დაევალოთ „სურსათში ინდუსტრიული ტრანსიზომერული ცხიმების რეგულირებასთან დაკავშირებული სამოქმედო გეგმისა და შესაბამისი ღონისძიებებით“ განსაზღვრულ პასუხისმგებელ ორგანიზაციებს (სამინისტროებსა და საჯარო სამართლის იურიდიულ პირებს), უზრუნველყონ გეგმით გათვალისწინებული აქტივობების განხორციელება.

პრემიერ-მინისტრი ირაკლი ღარიბაშვილი

დანართი 2. საქართველოს მთავრობის დადგენილება №262, 2016 წლის 13 ივნისი, ქ. თბილისი

სურსათში ტრანსცხიმის ნორმის განსაზღვრის შესახებ

მუხლი 1 სურსათის/ცხოველის საკვების უვნებლობის, ვეტერინარიისა და მცენარეთა დაცვის კოდექსის 75-ე მუხლის მე-2 ნაწილის შესაბამისად, დამტკიცდეს თანდართული სურსათში ტრანსცხიმის ნორმა. მუხლი 2 ამ დადგენილებით განსაზღვრული მოთხოვნები არ გავრცელდეს 2017 წლის პირველ აგვისტომდე წარმოებულ სურსათზე. მუხლი 3 დადგენილება ამოქმედდეს 2017 წლის 1 აგვისტოდან.

პრემიერ-მინისტრი გიორგი კვირიკაშვილი

დანართი 3. საქართველოს მთავრობის დადგენილება №353, 2017 წლის 21 ივლისი, ქ. თბილისი

„სურსათში ტრანსცხიმის ნორმის განსაზღვრის შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2016 წლის 13 ივნისის №262 დადგენილებაში ცვლილების შეტანის თაობაზე

მუხლი 1 „ნორმატიული აქტების შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-20 მუხლის მე-4 პუნქტის შესაბამისად, „სურსათში ტრანსცხიმის ნორმის განსაზღვრის შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2016 წლის 13 ივნისის №262 დადგენილებაში (www.matsne.gov.ge, 15/06/2016, 240110000.10.003.019327) შეტანილ იქნეს ცვლილება და დადგენილებით დამტკიცებული „სურსათში ტრანსცხიმის ნორმის“: 1. პირველი მუხლის მე-3 პუნქტი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით: „3. დადგენილებით განსაზღვრული მოთხოვნები ვრცელდება მხოლოდ იმ მზა სურსათზე, რომელიც შეიცავს ტრანსცხიმს, მიღებულს ისეთი პროცესებისაგან, როგორიცაა:

ა) მცენარეული ცხიმის ჰიდროგენიზაცია;

ბ) მცენარეული ცხიმის მაღალ ტემპერატურაზე ექსტრაქცია (არანაკლებ 110°C-ისა);

გ) სურსათის შეწვა ან/და გაცხელება მცენარეულ ცხიმში.“.

2. მე-2 მუხლს დაემატოს შემდეგი შინაარსის „თ“ ქვეპუნქტი:

„თ) მზა სურსათი – სურსათი, რომელიც განკუთვნილია ადამიანის მიერ უშუალოდ მოხმარებისათვის დამატებით თერმული (თბური) ან სხვა სახის გადამუშავების გარეშე, იმისათვის, რომ უზრუნველყოფილ იქნეს მავნე მიკროორგანიზმების ეფექტური განადგურება ან მათი რაოდენობის დასაშვებ (მისაღებ) დონემდე შემცირება“.

3. მე-3 მუხლის პირველი პუნქტი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„1. სურსათში, ამ დანართის პირველი მუხლის მე-3 პუნქტით განსაზღვრული მოთხოვნების

შესაბამისად, 100 გ მზა სურსათში ტრანსცხიმის შემცველობა არ უნდა აღემატებოდეს 2 გ-ს.“. მუხლი 2 დადგენილება ამოქმედდეს 2017 წლის 1 აგვისტოდან.

პრემიერ-მინისტრი გიორგი კვირიკაშვილი

6.7. ეკონომიკის სამეცნიერო განყოფილება

განყოფილების აკადემიკოს-მდივანი, აკადემიკოსი ომარ ქეშელაშვილი.

განყოფილების წევრები – აკადემიკოსები: ასათიანი რევაზი, კუნჭულია თამაზი, კოლუაშვილი პაატა, ნიკოლეიშვილი გიორგი, ქარქაშაძე ნაპოლეონი, ქეშელაშვილი ომარი, ჭითანავა ნოდარი, ჯაფარიძე გივი.

განყოფილებაში 2017 წელს ჩატარდა 8 სხდომა.

პირველი სხდომა ჩატარდა 17 იანვარს და განხილული იქნა საკითხები:

1. აკადემიის ეკონომიკის სამეცნიერო განყოფილების ანგარიში 2016 წელს გაწეული მუშაობისა და 2017 წლის პერსპექტიული სამუშაო გეგმის შესახებ – მომხსენებლები: აკადემიკოს-მდივანი, აკადემიკოსი ომარ ქეშელაშვილი; ეკონომიკის სამეცნიერო განყოფილების სწავლული მდივანი, დოქტორი რევაზ ლოლიშვილი.

2. აკადემიკოს-მდივნის ომარ ქეშელაშვილის ანგარიში 2016 წელს ჩატარებული სამეცნიერო მუშაობის შესახებ.

მეორე სხდომა ჩატარდა 16 თებერვალს და განხილული იქნა საკითხები:

1. აკადემიკოს **თამაზ კუნჭულის** ანგარიში 2016 წელს ჩატარებული სამეცნიერო მუშაობის შესახებ.
2. “ბიოპროდუქციის წარმოების შესაძლებლობები საქართველოში” – მომხსენებელი: აკადემიკოსი **თამაზ კუნჭულია**.

3. **კენჭისყრა** აკადემიკოსების **გ. ნიკოლეიშვილის** და **ე. შაფაქიძის** სამეცნიერო ნაშრომზე: 1) “მეაბრეშუმეობა – შავი, კასპიის და ცენტრალური აზიის რეგიონის ქვეყნების (BACSA) საერთო საზრუნავია” და 2) საქართველოს მეაბრეშუმეობა – პრობლემები, რეაბილიტაცია, აღორძინება” საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის მიერ გამოცხადებულ კონკურსში აგრარულ სფეროში, ეკონომიკის დარგში 2016 წლის საუკეთესო ნაშრომის გამოსავლენად.

ეკონომიკის და სურსათის უვნებლობის სამეცნიერო განყოფილებების მესამე გაერთიანებული სხდომა ჩატარდა 9 მარტს და განხილული იქნა საკითხი:

1. “საქართველოს ეკონომიკის ტრანსფორმაციის თავისებურებები, ტენდენციები, პერსპექტივები” – მომხსენებელი: აკადემიკოსი **ნოდარ ჭითანავა**.

მეოთხე სხდომა ჩატარდა 17 მარტს და განხილული იქნა საკითხები:

1. **ნაპოლეონ ქარქაშაძის** ანგარიში 2016 წელს ჩატარებული სამეცნიერო მუშაობის შესახებ.
2. **ნოდარ ჭითანავას** ანგარიში 2016 წელს ჩატარებული სამეცნიერო მუშაობის შესახებ.
3. მიწის რესურსების მართვის პრობლემები – მომხსენებელი: აკადემიკოსი **ნოდარ ჭითანავა**.

მეუთხე სხდომა ჩატარდა 31 მაისს და განხილული იქნა საკითხები:

1. აკადემიკოს **გივი ჯაფარიძის** ანგარიში 2016 წელს ჩატარებული სამეცნიერო მუშაობის შესახებ.
2. გადაწყვეტილების მიღება თამაშთა თეორიის საფუძველზე – მომხსენებელი: აკადემიკოს-მდივანი, აკადემიკოსი **ომარ ქეშელაშვილი**.
3. აკადემიკოს **პაატა კოლუაშვილის** ანგარიში 2016 წელს ჩატარებული სამეცნიერო მუშაობის შესახებ.

მექექსე სხდომა ჩატარდა 16 ივნისს და განხილული იქნა საკითხი:

1. **წევრ-კორესპოდენტ გ. ნიკოლეიშვილის** ანგარიში 2016 წელს ჩატარებული სამეცნიერო მუშაობის შესახებ.
2. “პრობლემები, რომელთა გადაწყვეტა შეუძლებელია სახელმწიფოს ძალისხმევის გარეშე” – მომხსენებელი: აკადემიკოსი **თამაზ კუნჭულია**.

მეშვიდე სხდომა ჩატარდა 26 სექტემბერს და განხილული იქნა საკითხი:

1. კოოპერატივების განვითარების პრობლემები – მომხსენებელი: აკადემიკოსი **პაატა კოლუაშვილი**.

მერვე სხდომა ჩატარდა 13 ოქტომბერს და განხილული იქნა საკითხი:

1. სასოფლო-სამეურნეო ექსტენციის სტრატეგია – მომხსენებელი: აკადემიკოსი **რევაზ ასათიანი**.

6.7.1. ეკონომიკის სამეცნიერო განყოფილების 2017 წლის სამუშაო გეგმა

№	საკითხების (თემების) დასახელება	განხილვის ს დრო	პასუხისმგებელი შესრულებაზე	შენიშვნა
1	2	3	4	5
1	ეკონომიკის სამეცნიერო განყოფილების	იანვარი	ეკონომიკის სამეცნიერო განყოფილების აკადემიკოს მდივანი,	

	ანგარიში 2016 წელს გაწეული მუშაობისა და 2017 წლის პერსპექტიული სამუშაო გეგმის შესახებ		აკადემიკოსი ომარ ქეშელაშვილი; აკადემიის სამეცნიერო განყოფილებების სწავლული მდივანი, დოქტორი რევაზ ლოლიშვილი	
2	აკადემიკოს რევაზ ასათიანის ანგარიში 2016 წელს ჩატარებული სამეცნიერო მუშაობის შესახებ	თებერვალი	აკადემიკოსი რევაზ ასათიანი	
3	აკადემიკოს თამაზ კუნჭულიას ანგარიში 2016 წელს ჩატარებული სამეცნიერო მუშაობის შესახებ	თებერვალი	აკადემიკოსი თამაზ კუნჭულია	
4	აკადემიკოს ნაპოლეონ ქარქაშაძის ანგარიში 2016 წელს ჩატარებული სამეცნიერო მუშაობის შესახებ	მარტი	აკადემიკოსი ნაპოლეონ ქარქაშაძე	
5	აკადემიკოს ნოდარ ჭითანაგას ანგარიში 2016 წელს ჩატარებული სამეცნიერო მუშაობის შესახებ	მარტი	აკადემიკოსი ნოდარ ჭითანაგა	
6	მიწის რესურსების მართვის პრობლემების შესახებ	მარტი	აკადემიკოსი ნოდარ ჭითანაგა	
7	გივი ჯაფარიძის ანგარიში 2016 წელს ჩატარებული სამეცნიერო მუშაობის შესახებ	აპრილი	აკადემიკოსი გივი ჯაფარიძე	
8	სატყეო მეურნეობის განვითარების პერსპექტივების შესახებ	აპრილი	აკადემიკოსი გივი ჯაფარიძე	
9	თამაშთა თეორიის საფუძველზე გადაწყვეტილების მიღების შესახებ	მაისი	აკადემიკოსი ომარ ქეშელაშვილი	
10	პაატა კოლუაშვილის ანგარიში 2016 წელს	მაისი	აკადემიკოსი პაატა კოლუაშვილი	

	ჩატარებული სამეცნიერო მუშაობის შესახებ			
11	გიორგი ნიკოლეიშვილის ანგარიში 2016 წელს ჩატარებული სამეცნიერო მუშაობის შესახებ	ივნისი	აკად. წ/კ გიორგი ნიკოლეიშვილი	
12	ლიბერალური საბაზრო ეკონომიკის პირობებში სოფლის მეურნეობის განვითარების პრაქტიკული მიმართულებების შესახებ	ივნისი	აკადემიკოსი თამაზ კუნჭულია	
13	კოოპერატივების განვითარების პრობლემების შესახებ	სექტემბერი	აკადემიკოსი პაატა კოლუაშვილი	
14	სასოფლო-სამეურნეო ექსტენციის სტრატეგიის შესახებ	ოქტომბერი	აკადემიკოსი რევაზ ასათიანი	
15	აკადემიის სამეცნიერო ჟურნალ „მოამბის“ გამოცემის შესახებ	ნოემბერი	აკადემიკოსი ომარ ქეშელაშვილი	

6.7.2. ეკონომიკის სამეცნიერო განყოფილების 2017 წლის ღონისძიებების გეგმა

№	ღონისძიების დასახელება	განხილვის ფორმა	ჩატარების თარიღი	პასუხისმგებელი ჩატარებაზე	შენიშვნები
1	2	3	4	5	6
1	საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის დაარსებიდან 60 წლის	კონფერენცია	ოქტომბერი	სამეცნიერო განყოფილებები აკადემიური დეპარტამენტი	

	იუბილისადმი მიძღვნილი კონფერენცია				
2	გასვლითი სამეცნიერო კონფერენცია აკ.წერეთლის ქუთაისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში	კონფერენცია	ოქტომბერი	სამეცნიერო განყოფილებები	
3	მეცნიერებისა და ინოვაციების საერთაშორისო კვირეული - სამეცნიერო კონფერენცია	კონფერენცია	ნოემბერი	სამეცნიერო განყოფილებები	
5	გასვლითი მრგვალი მაგიდა აკადემიის აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის სამეცნიერო ცენტრში	მრგვალი მაგიდა	ნოემბერი	სამეცნიერო განყოფილებები	
6	საქართველოს სოფლის მეურნეობა ახალი გამოწვევების წინაშე	სიმპოზიუმი	დეკემბერი	ეკონომიკის სამეცნიერო განყოფილება;	

6.7.3. ეკონომიკის სამეცნიერო განყოფილების წევრების 2017 წლის ანგარიში

6.7.3.1. აკადემიკოსი რეზა ასათიანი

საანგარიშო პერიოდში აკად. რ. ასათიანის მიერ გაწეული იქნა შემდეგი სახის სამუშაოები:

- სისტემატურად იღებდა მონაწილეობას საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის პრეზიდიუმის სხდომებში, აგრეთვე აკადემიის მიერ მოწყობილ სემინარებში, სამეცნიერო კონფერენციებში, აკადემიის 2 დარგობრივი განყოფილების სხდომებსა (აგრარული ეკონომიკისა და სურსათის უვნებლობის) და სხვა სახის შეხვედრებში;
- ასევე მონაწილეობდა საქართველოს მეცნიერებათა

ეროვნული აკადემიის მიერ სხვადასხვა საკითხებზე ორგანიზებულ შეხვედრებში

- მონაწილეობა მიიღო საქართველოს ეროვნული მეცნიერებათა აკადემიის მიერ მოწყობილ არაერთ შეხვედრასა და დისკუსიაში;
- მისი ხელმძღვანელობით მომზადდა სასოფლო-სამეურნეო ექსპტენციის სტრატეგიის, მისი სამოქმედო გეგმისა და ბიუჯეტის დოკუმენტი, რომლის

შესახებ აკადემიის დარგობრივი ეკონომიკის განყოფილებისა და აკადემიური საბჭოს სხდომაზე გააკეთა მოხსენება თემაზე “სასოფლო-სამეურნეო ექსტენციის სტრატეგიის შესახებ”;

- როგორც საქართველოს სოფლის მეურნეობის მინისტრის მოადგილემ მონაწილეობა მიიღო ათეულობით რეგიონალურ და საერთაშორისო სახის სემინარებში, კონფერენციებში, პრეზენტაციებში და სხვადასხვა სახის სამუშაო შეხვედრებში;
- სასოფლო-სამეურნეო სტატისტიკის, აგრარული ექსტენციის, ვაჭრობის, სოფლის განვითარების, აგრარული პოლიტიკის საკითხებთან დაკავშირებით საქართველოს დელეგაციის ხელმძღვანელად სამუშაო ვიზიტებით იმყოფებოდა აშშ-ში, უნგრეთში, ესტონეთში და სხვა\
- მონაწილეობდა სხვადასხვა სახის სახელმწიფო პროგრამების სამუშაო დოკუმენტების მომზადებაში (სადოვრების მართვა, მერძეული მეძროხეობის განვითარება, გამოუყენებელი მიწები, ფაროსანასთან ბრძოლის სტრატეგია, სოფლის განვითარების სამოქმედო გეგმა და სხვა)
- დღეისათვის აკად. რევაზ ასათიანი ხელმძღვანელობს 2 დოქტორანტს;

6.7.3.2. აკადემიკოსი პაატა კოლუაშვილი

1. აკადემიკოს პაატა კოლუაშვილის მიერ 2017 წელს გამოქვეყნებული სამეცნიერო შრომები:

1. პ. კოლუაშვილი, დ. ზარდიაშვილი - ეროვნული თანხმობა საქართველოს მიწის გადარჩენის აუცილებელი პირობაა. „ბიზნესი და ეკონომიკა“ ტ.10, #2. თსუ, 2017;
2. გიორგი თეთრაძე, პაატა კოლუაშვილი, აგრარული რისკები, აგროდაზღვევისა და აგროდაკრედიტების პრობლემები. ჟ. "ეკონომიკა", #1, 2017 წელი;
3. პ. კოლუაშვილი - ჩაის პლანტაციების რეაბილიტაცია ქართველი მოსახლეობის გარეშე ძირშივე მცდარი პროექტია, ეკონომიკა #6, 2017 წ.;
4. პ. კოლუაშვილი - საქართველოს კონსტიტუცია და მიწის კოდექსი, ჟ. „ახალი აგრარული საქართველო“ #2, 2017 წ.;
5. პ. კოლუაშვილი, ჯ. ფანჩულიძე - მიწის საკითხი საქართველოს კონსტიტუციაში, ჟ. „ახალი აგრარული საქართველო“, #3, 2017 წ.
6. პ. კოლუაშვილი - საინვესტიციო სისტემა კოოპერატივების ფინანსური მხარდაჭერისთვის. ჟ. „ახალი აგრარული საქართველო“, #4, 2017 წ.;
7. პ. კოლუაშვილი, ნ. ნათაძე - მიწა ქართველთა ეროვნული საუნჯე და მარადიული სამკვიდროა. ჟ. „ახალი აგრარული საქართველო“, #6, 2017 წ.;

8. ო. ქეშელაშვილი, პ. კოლუაშვილი - მარცვლეული მეურნეობის განვითარების ოპტიმიზირებული პროგნოზული ტექნიკურ-ეკონომიკური პარამეტრები. სსმმა. „მარცვალი“ (სახელმწიფოებრივი პროგრამული რეკომენდაციები მარცვლეული მეურნეობის მდგრადი და უსაბრთხო განვითარებისათვის) გამომც. „აგრო“, თბილისი, 2017 წელი.

2. საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციებში მონაწილეობა:

- საერთაშორისო სამეცნიერო-პრაქტიკული კონფერენცია თემაზე: „ეკონომიკა, ბიზნესი და ტურიზმი: აქტუალური პრობლემები, მიღწევები და ინოვაციები“. 11-12 ნოემბერი, 2017 წ., ქუთაისი.

მოხსენება: პ. კოლუაშვილი, ნ. ჩიხლაძე - უძრავი ქონების ბაზრის განვითარების საკითხისათვის. ქუთაისის უნივერსიტეტი, ნოემბერი 2017;

- სსმმა საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია თემაზე: „მევენახეობა და მეღვინეობა ევროპის ქვეყნებში - ისტორიული ასპექტები პერსპექტივები“. 25-27 ოქტომბერი, თბ., 2017 წ.

მოხსენება: პ. კოლუაშვილი, ნ. მამფორია - მევენახეობა-მეღვინეობის გამოწვევები და განვითარების პერსპექტივები.

- მეხუთე საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია თემაზე: „ეროვნული ეკონომიკის განვითარების მოდელები: გუშინ, დღეს, ხვალ“. სტუ, აკაკი წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, 20-21 ოქტომბერი, 2017 წ.

მოხსენება: 1. პ. კოლუაშვილი, ნ. მამფორია - ქვევრის ღვინო - გზა ევროპისკენ.

2. პ. კოლუაშვილი, ნ. ჩიხლაძე - სასოფლო-სამეურნეო კოპერატივი - სამეწარმეო მობილიზაციის ეფექტური ფორმა;

- სტუ, ბიზნესტექნოლოგიების ფაკულტეტი. საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია თემაზე: გლობალიზაცია და ბიზნესის თანამედროვე გამოწვევები. კონფერენციის შრომების კრებული II. თბ., 2017 წ.

მოხსენება: 1. პაატა კოლუაშვილი, ლაშა ზივზივამე. სასოფლო-სამეურნეო კოოპერატივების ინსტიტუციური ფაქტორების შედარებითი ანალიზი საქართველოს და ჩეხეთის რესპუბლიკის მაგალითებზე.

2. პაატა კოლუაშვილი, კონკრეტული ქვეყნის მიწას გლობალური გამოზომილება აქვს.

3. სახელმძღვანელო და მონოგრაფია:

3.1. პ. კოლუაშვილი, გ. ბუცხრიკიძე, ჯ. ფანჩულიძე - „მიწის ადმინისტრირება“. სტუ, თბილისი, 2017;

3.2. ო. ქეშელაშვილი, პ. კოლუაშვილი - „საქართველოს სოფლის მეურნეობის განვითარების პროგნოზი.“ „საარი“ თბილისი, 2017.

4. დაჯილდოვება:

4.1. საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის გადაწყვეტილებით, დაჯილდოვდა საპატიო სიგელით აგრარული ეკონომიკის დარგის განვითარებაში შეტანილი წვლილისათვის, ივნისი 2017 წ.

4.2. საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემიის გადაწყვეტილებით, დაჯილდოვდა საპატიო სიგელით აგრარული ეკონომიკის დარგში სამეცნიერო მიღწევებისათვის, ნოემბერი, 2017 წ.

5. სტუ, აგრარული მეცნიერებებისა და ინჟინირენგის სისტემების ფაკულტეტზე წაკითხული ლექციების კურსი, შემდეგ დისციპლინებში:

- 5.1. სოფლის მეურნეობის ეკონომიკა (ბაკალავრიატი);
- 5.2. აგროსამეურნეო რისკები და მათი მართვა (ბაკალავრიატი);
- 5.3. მიწის მართველობა (მაგისტრატურა);
- 5.4. საქართველოს სასურსათო უსაფრთხოება (დოქტორანტურა);
- 5.5. სოფლის განვითარების პოლიტიკა (დოქტორანტურა).
- 5.6. ხელმძღვანელობს ხუთ დოქტორანტ; აკად. პ. კოლუაშვილის ხელმძღვანელობით სამმა დოქტორანტმა დაიცვა დისერტაცია (გ. თეთრაძე, ლ. ზივზივადე, ბ. ბარათაშვილი).
- 5.7. ორი საჯარო ლექციის ჩატარება სტრატეგიულ განვითარების ფონდში და თსუ-ში.
აკად. პ. კოლუაშვილს ჰქონდა რამდენიმე სატელევიზიო გამოსვლა და არაერთი პუბლიკაცია პრესაში.

6.7.3.3. აკადემიკოსი თამაზ კუნჭულია

1. გამოქვეყნებული სტატიები:

- 1.1. თ. კუნჭულია, შ. ჭალაგანიძე “ქართული მეჩაიეობის გადასარჩენად”, ჟურნალი “ახალი აგრარული საქართველო”, № 10, 2017 წელი;

სტატიაში განხილულია მიზეზები, რომლებმაც გამოიწვიეს საქართველოს სოფლის მეურნეობისა და გადამამუშავებელი მრეწველობის ერთერთი ინდუსტრიული დარგის—მეჩაიეობის განადგურება. დარგის სოციალურ-ეკონომიკური მდგომარეობიდან გამომდინარე დასაბუთებულია სახელმწიფოს უარყოფითი როლი დამანგრეველი პროცესების განვითარებაში. დარგისადმი უწყურადღებობამ, რომელსაც იგი იმსახურებდა პროცესის წარმოების თავისებურებების გამო განაპირობა მოსახლეობის გაღარიბება, მიგრაციული პროცესების განვითარება, სოფლის დაბერების პროცესების დაჩქარება.

- 1.2. თ. კუნჭულია “სოფლის მეურნეობა პრაქტიკის საფუძველზე ვითარდება” სსმმა “მოამბე”, 2017 წელი.

სტატიაში ყურადღებაა გამახვილებული იმ ღონისძიებების გატარების აუცილებლობაზე, რომელიც დღევანდელ პირობებში პრაქტიკამ დააყენა სოფლად მომუშავე ადამიანების წინაშე. ესაა: ცოდნის ღონის ამადლება, კრედიტებზე ხელმისაწვდომობის გაზრდა, სახელმწიფოს მიერ ცალკეული ტიპის პროდუქტების წარმოების წახალისება, ოჯახურ მეურნეობებში ფრინველის ხორცის, კურდღლის, ღორის ხორცის წარმოება, ღვინის ან სხვა

სახის პროდუქტების ბრენდული წარმოება, სურსათის იმპორტიორების დაინტერესება არა მზა პროდუქტის, არამედ ნედლეულის შემოტანის და ადგილზე გამოშვების მიზნით, ადგილზე გამოშვებული პროდუქციის სულ მცირე 30 პროცენტის მოცულობით საქართველოში წარმოებული ნედლეულის გამოყენება, იმპორტჩანაცვლების პოლიტიკის გატარება და სხვა.

1.3. თ. კუნჭულია, შ. ჭალაგანიძე “ქართულ მეჩაიეობას მძიმე დღეები უდგას”, სსმმა “მოამბე”, 2017 წელი.

სტატიაში აღნიშნულია, რომ მსოფლიოში ჩაიზე მოთხოვნილების ზრდის პირობებში გაიზარდა ჩაის მწარმოებელი ქვეყნების რიცხვი, ჩაის ნარგაობა და პროდუქციის წარმოება. საქართველო აღმოჩნდა ერთადერთი ქვეყანა, რომელმაც ამ პერიოდში კატასტროფულად შეამცირა როგორც ჩაის ფართობები, ისე მისი წარმოება. აღნიშნულის გამო იგი პროდუქციის ნეტო ექსპორტიორი ქვეყნიდან ნეტო იმპორტიორად იქცა. სახელმწიფომ დარგისადმი გამოჩენილი უყურადღებობით მეჩაიეობის რეგიონების მოსახლეობას მოუსპო დასაქმებისა და შემოსავლების წყარო და სამაგიეროდ ხელი შეუწყო ჩაისთან შედარებით ნაკლებკონკურენტიანი კულტურების განვითარებას, რამაც თავის მხრივ გამოიწვია ისეთი დაავადებებისა და მავნებლების გავრცელება, რომელთა დაძლევაზე ათეული მილიონობით სახელმწიფო სახსრები იხარჯება.

2. მონოგრაფია. თ. კუნჭულია, შ. კიკალიშვილი, ზ. ბუკია “საქართველოს მეჩაიეობა (უახლესი წარსული)”, გამომცემლობა “მწიგნობარი”, 2017 წელი.

მონოგრაფიაში განხილულია ქართულ მეჩაიეობაში განვითარებული უარყოფითი პროცესები საზოგადოებრივი წარმოების წესის შეცვლისა და საქართველოს მიერ დამოუკიდებლობის გამოცხადების შემდგომ პერიოდში; გადმოცემულია მსოფლიო მეჩაიეობაში ჩამოყალიბებული ტენდენციები, რაც ჩაიზე მოთხოვნილების ზრდითაა განპირობებული, ქართულ მეჩაიეობაში განვითარებული საპირისპირო მოვლენები და მათი გამომწვევი მიზეზები. ხაზგასმულია სახელმწიფოს უარყოფითი როლი მეჩაიეობაში განვითარებულ პროცესების ერობლიობაში, რამაც გამოიწვია მეჩაიეობის რეგიონების მოსახლეობის გაღარიბება, მიგრაციის დაჩქარება, რაც ხანდაზმული ადამიანების ანაბარა დარჩენილი სოფლების გაქრობის წინაპირობას წარმოადგენს.

3. საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიური საბჭოს წევრი. 2017 წლის 28 ივნისის აკადემიური საბჭოს სხდომაზე მოსმენილი იქნა მოხსენება “პრობლემების შესახებ, რომელთა მოგვარებაც უნდა მოხდეს სახელმწიფოს ძალისხმევით, რადგან ისინი ღიბერალური საბაზრო ეკონომიკის მექანიზმებს არ ექვემდებარებიან”.

3.1. საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის სამეცნიერო ჟურნალის “მოამბის” სარედაქციო საბჭოს წევრი.

3.2. საქართველოს მეაბრეშუმეობის დარგის განვითარებისათვის არსებული მდგომარეობის შესწავლის მიზნით შექმნილი სამუშაო ჯგუფის წევრი. საქართველოს სოფლის მეურნეობის მინისტრის ბრძანება № 2-54, 27.03.2017 წელი.

3.3. სახელმწიფო პროგრამა “მარცვლის” დამუშავების სამუშაო ჯგუფის შექმნის შესახებ, ჯგუფის წევრი, საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის პრეზიდენტის ბრძანება, № 06, 07, 03, 2017წელი.

3.4. აზიური ფაროსანას და სხვა მავნებლებისა და დაავადებების წინააღმდეგ ბრძოლის პროგრამა. პროგრამა წარდგენილი იქნა სოფლის მეურნეობის სამინისტროს სურსათის უვნებლობის ეროვნულ სააგენტოში.

4. წინადადებები:

4.1. სასოფლო-სამეურნეო სავარგულების დანაწევრების მიუხედავად აგროსასურსათო სექტორის განვითარება შეუძლებელია წარმოების სპეციალიზაციისა და კონცენტრაციის გარეშე. რა უნდა გაკეთდეს ამ მიმართულებით:

4.2. სოფლის მეურნეობის საწარმოო სპეციალიზაციის ზონების მიხედვით უნდა შეირჩეს ერთი, ან უარეს შემთხვევაში ორი სახის პროდუქცია, რომლის წარმოებასაც სახელმწიფო პირდაპირი ან ირიბი ფორმით წაახალისებს.

4.3. აღნიშნული მიდგომა არ გულისხმობს მოცემულ ზონაში სხვა სახის პროდუქციის წარმოების შეზღუდვას, უბრალოდ სახელმწიფოს მხრიდან მისი წარმოების წაახალისება არ მოხდება.

4.4. წარმოების სპეციალიზაცია და კონცენტრაცია უნდა განხორციელდეს ახალი ტექნოლოგიების გამოყენებით, რომლის დასანერგად წარმოებაში შესაძლებელია გამოყენებული იქნეს სახელმწიფოს მიერ გათვალისწინებული წამახალისებელი თანხები, სრულად ან ნაწილობრივ.

4.5. გლეხების (ფერმერების) ყურადღების გამახვილება რომელიმე ერთი სახის პროდუქციის წარმოებაზე გამოიწვევს სამეცნიერო-ტექნიკური, ადამიანური რესურსების ერთი გარკვეული მიმართულებით კონცენტრაციას, რაც აუცილებლად მოგვცემს დადებით შედეგს.

4.6. ასეთი მიდგომით შესაძლებელი გახდება მოცემულ სივრცეში მრავალდარგიანობის ხელოვნურად შეზღუდვა, რაც თანამედროვე ეტაპზე აუცილებლად განსახორციელებელია. სოფლის მეურნეობის საწარმოო-სპეციალიზაციის ზონების სიმრავლის გამო ქვეყნის მხარეთა მრავალფეროვნება მაინც შენარჩუნებული იქნება.

5. საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის ეკონომიკის სამეცნიერო განყოფილების და აკადემიური საბჭოს სხდომაზე განსახილველი საკითხები: “წარმოების სპეციალიზაციისა და კონცენტრაციის როლი სოფლის მეურნეობის დაჩქარებულ განვითარებაში”;

“რატომ ტოვებს ქართველი გლეხი მიწას”.

ამავე საკითხებზე საინტერესო იქნება დისკუსიის მოწყობა მრგვალი მაგიდის გარშემო.

6.7.3.4. აკადემიკოსი ნაპოლეონ ძარძაშაძე

1. საანგარიშო წელს აკად. ნ. ქარქაშაძე აგრძელებდა გეგმიურ თემატიკაზე მუშაობას, კერძოდ:

1.1. „სოფლის სოფლის მეურნეობა“.

(გადამუშავებული, რიგით მეორე გამოცემა). 2017 წელს შესწავლილი და დამუშავებულია ბალტიისპირეთის ქვეყნების (ლიტვა, ლატვია, ესტონეთი) ეკონომიკური განვითარების მონაცემები. აღნიშნული ქვეყნები საქართველოსთვისაც საინტერესოა იმიტომ, რომ ისინი 2006 წლიდან არიან ევროკავშირის წევრი ქვეყნები (2004 წლიდან

კანდიდატები) და აქტიურ მონაწილეობას იღებენ მის მუშაობაში. საქართველო, რომელიც ევროკავშირში გაერთიანების გზას ადგას და გახდება მისი წევრი, საინტერესოა იმ პრობლემების ანალიზი, რომლებიც ბალტიისპირეთის ქვეყნებმა გადალახეს.

ცნობისათვის: სასოფლო-სამეურნეო წარმოების თვალსაზრისით, ლიტვა, ლატვია და ესტონეთი ყოფილ საბჭოთა რესპუბლიკებში წარმატებულები იყვნენ და არა მარტო სოფლის მეურნეობაში. მათ დამოუკიდებლობის შემდეგ თითქმის მთლიანად შეინარჩუნეს სასოფლო-სამეურნეო წარმოება, როგორც ორგანიზაციულად ისე სპეციალიზაციის თვალსაზრისით. ისინი ძალიან სერიოზულად მიუდგნენ წარმოების საბაზრო ეკონომიკაზე გადასვლის საკითხებს და გონივრული პოლიტიკის გატარების შედეგად უმტკივნეულოდ მოახდინეს წარმოების ახალ ფორმაზე გადასვლა. ამ ქვეყნებმა დამოუკიდებლობის მიღების შემდეგ გონივრულად გაიარეს ევროკავშირში გაერთიანების მოსამზადებელი პერიოდი, მოახდინეს სასოფლო-სამეურნეო წარმოების ახალი ტექნოლოგიებით გადაიარაღება, შეისწავლეს ევროკავშირის სტრუქტურები, დაამყარეს მათთან მჭიდრო კავშირები და ყოფილ საბჭოთა რესპუბლიკებში პირველები შევიდნენ 2006 წელს ევროკავშირში (2004 წლიდან იყვნენ კანდიდატები).

მიუხედავად იმისა, რომ მათ მთლიანად შეინარჩუნეს სპეციალიზაცია, სადაც წამყვანი დარგია მეცხოველეობა, კერძოდ მეღორეობა (ცნობისათვის მეცხოველეობის ხვედრითი წილი მერყეობს 78-91 %), შეინარჩუნეს აგრეთვე წარმოებული პროდუქციის ძალიან მაღალი ხარისხობრივი სტანდარტი (აღმოსავლეთ ევროპის ქვეყნებში ყველაზე მაღალი), მათ მაინც ვერ მოიკიდეს ფეხი ევროკავშირის სასოფლო-სამეურნეო ბაზარზე. 2017 წლის მონაცემებით, საექსპორტო სასოფლო-სამეურნეო პროდუქციის 93,4 % გადის ყოფილ საბჭოთა რესპუბლიკებში (მ.შ. საქართველოშიც).

აკად. ნ. ქარქაშაძის მიერ შესწავლილია ის პრობლემები, რომლებიც ხელს უშლიან აღნიშნულ ქვეყნებს ევროკავშირის ბაზარზე გასვლაში, რომლებიც მათ შეხვდათ თავიანთი საქმიანობის დროს და მივიდა დასკვნამდე, რომ

სკანდინავიის ქვეყნებს, რომლებიც დომინანტობენ ევროკავშირის სასოფლო-სამეურნეო ბაზრის მეცხოველეობის სექტორში, კერძოდ მეღორეობის პროდუქციის მიმართულებით, აქვთ კარგად მოფიქრებული მენეჯმენტი (ხარისხი, რეკლამა, რეალიზაციის ქსელი, მომსახურეობის დონე და ა. შ.).

ძირითადი თემატიკის პარალელურად კვლევის შედეგად აკად. ნ. ქარქაშაძეს დაუგროვდა ფაქტიური მასალა, რომლის ანალიზმა საშუალება მისცა დაეწერა მინი მონოგრაფია, რომელიც დასაბეჭდად გადაეცა აკადემიის აკადემიურ დეპარტამენტს (შრომა გამოვა 2018 წლის დასაწყისში).

მონოგრაფიის სახელწოდებაა: „საქართველო და ევროკავშირი - ბალტიისპირეთის ქვეყნების მაგალითზე“. შრომა საშუალებას მისცემს დაინტერესებულ უწყებებს და მკითხველს უკეთ გაიაზროს და გაანალიზოს ის პრობლემები, რომლებიც ობიექტურად არსებობენ ევროკავშირში გაერთიანების გზაზე.

2. 2017 წელს გამოქვეყნდა (ინგლისურ ენაზე) თეზისები მევენახეობის პრობლემებისადმი მიძღვნილ საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის “მევენახეობა და მეღვინეობა ევროპის ქვეყნებში, ისტორიული ასპექტები და პერსპექტივები“, მასალებში.
3. საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის ფარგლებში, შრომათა კრებულში გამოიცა შრომა : „მევენახეობა - მსოფლიოს სოფლის მეურნეობაში“, გამომცემლობა “პოლიგრაფია“, თბილისი, 2017 წელი;
4. 2017 წელს რუსთაველის სამეცნიერო ფონდიდან მიღებული გრანტის ფარგლებში, გამოიცა წიგნი: „ეკონომიკური ეფექტიანობა და მანქანების გაცვეთილი ნაწილების აღდგენის ალტერნატიული ტექნოლოგიები“ - ავტორები : ნ. ქარქაშაძე, ჯ. კაციტაძე, გ. ქუთელია, რომელშიც მათემატიკური მეთოდების გამოყენებით დამუშავებულია სას.სამეურნეო მანქანების (მ.შ. ტრაქტორების) გაცვეთილი დეტალების აღდგენის მეთოდები და მათი ეკონომიკური ეფექტიანობის გაანგარიშების ხერხები.
5. დღიდან აკადემიის აღდგენისა, აკად. ნ. ქარქაშაძე არის მისი პრეზიდიუმის წევრი (ამჟამად აკადემიური საბჭო) და აქტიურად მონაწილეობს მის მუშაობაში.
6. არის ინგლისურ ენოვანი, საერთაშორისო ჟურნალის ერთერთი დამაარსებელი და დღემდე რედკოლეგიის წევრი, ჟურნალის სახელწოდებაა: „აგრარულ მეცნიერებათა მაცნე“ - გამოდის კვარტალში ერთიხელ. არი აგრეთვე აკადემიის სამეცნიერო ჟურნალ „მოამბეს“ რედკოლეგიის წევრი.
7. დაიწერა რეცენზია რუსეთის მეცნიერებათა აკადემიიდან მიღებულ სოფლის მეურნეობის შრომებში მოთავსებულ რამოდენიმე შრომაზე (რომლებიც ეხებოდა მსოფლიოს სოფლის მეურნეობის საკითხებს).

8. სოფლის მეურნეობის განვითარებაზე აკად. ნ. ქარქაშაძე თავის მოსაზრებებს აწვდიდა დაინტერესებულ უწყებებს, გარდა ამისა აღნიშნულ საკითხებს აშუქებდა პერიოდულად პრესაში.
9. აკადემიის მუშაობასთან დაკავშირებით, თავის მოსაზრებებს გამოთქვამს აკადემიის აკადემიური საბჭოს სხდომებზე, აგრეთვე მოსაზრებებს აცნობს აკადემიის ხელმძღვანელობას. თვლის, რომ აკადემიის მუშაობა კარგადაა ორგანიზებული და ორიენტირებულია სასოფლო-სამეურნეო დარგის განვითარებაზე.
10. საანგარიშო პერიოდში აკად. ნ. ქარქაშაძე ხელმძღვანელობდა აკადემიის „სამეცნიერო საბჭოს“, რომელიც ატარებს მნიშვნელოვან და სასარგებლო სამუშაოებს (შესაბამისი ანგარიში ცალკეა წარმოდგენილი).

6.7.3.5. აკადემიკოსი ომარ ქეშელაშვილი

1. გამოქვეყნებული სამეცნიერო შრომები.

2017 წელს გამოქვეყნებულია სულ 80 სამეცნიერო შრომა, მათ შორის სტატია – 54, სოფლის მეურნეობის გაძღოლის ტექნოლოგიური რეკომენდაციების ციკლი – 9, სახელმწიფოებრივი პროგრამული რეკომენდაციები – 12, მონოგრაფია – 5.

2. აკადემიურ საბჭოს მუშაობაში მონაწილეობა და საკითხების მომზადება.

2.1. აკად. ო. ქეშელაშვილი მონაწილეობას ღებულობდა აკადემიის აკადემიურ საბჭოზე განხილულ ყველა საკითხში. ამ საბჭოზე, აგრეთვე ეკონომიკის სამეცნიერო განყოფილების სხდომაზე მოსმენილი იქნა მის მიერ მომზადებული საკითხი: ეკონომიკის სამეცნიერო განყოფილების მიერ 2016 წელს გაწეული მუშაობის შესახებ და მოხსენება: აკადემიის შრომათა კრებულ „მოამბის“ გამოცემის შესახებ;

2.2. მისი ხელმძღვანელობით მომზადდა ფერმერული მეურნეობების დასახმარებლად სოფლის მეურნეობის გაძღოლის რეკომენდაციების ციკლი სასოფლო-სამეურნეო კულტურის მოვლა-მოყვანის შესახებ, რომელიც 9 ბროშურის სახით გამოიცა მასობრივი ტირაჟით;

2.3. მოამზადა ბუკლეტი: „საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემია 60 წლის გადმო-სახედიდან“, რომელიც გამოიცა მასობრივი ტირაჟით;

2.4. მოამზადა კრებული „60 წელი მეცნიერების სამსახურში“, რომელიც გამოიცა მასობრივი ტირაჟით.

2.5. ხელმძღვანელობდა „მოამბის“ 2017 წლის 1-ლი და მე-2 ნომრების გამოცემას;

2.6. ხელმძღვანელობდა მონოგრაფიის „მარცვალი“ (სახელმწიფოებრივი პროგრამული რეკომენდაციები და პრიორიტეტულ-სტრატეგიული მიმართულებები მარცვლეული მეურნეობის მდგრადი და უსაფრთხო განვითარებისათვის) გამოცემას;

2.7. გამოცემულია წიგნი „მომავლის სოფლის მეურნეობა“;

2.8. მოამზადა და გამოსცა ბუკლეტი „საქართველოს სოფლის მეურნეობის ეკონომიკური ზონალობა საწარმოო სპეციალიზაციის საფუძველზე“ (ქართულ, რუსულ და ინგლისურ ენებზე), გაკეთდა ბანერი და გამოიკრა აკადემიის საგამოფენო დარბაზში;

3. სამეცნიერო საბჭოებში, კომისიებში, სარედაქციო კოლეგიებში მონაწილეობა, სხვა საქმიანობა:

3.1. საერთაშორისო რეფერირებული ჟურნალის „აგრარულ-ეკონომიკური მეცნიერება და ტექნოლოგიები“-ის დამფუძნებელ-გამომცემელი, სარედაქციო-სამეცნიერო საბჭოს თავმჯდომარე და მთავარი რედაქტორი;

3.2. აკადემიის საერთაშორისო რეფერირებული სამეცნიერო შრომათა კრებულის-„მოამბე“-ს პასუხისმგებელი რედაქტორი;

3.3. აგრარულ სფეროში ექსპერტის წოდების მიმნიჭებელი კომისიის პასუხისმგებელი მდივანი;

3.4. გამომცემლობა „აგროს“ ხელმძღვანელი;

3.5. აგრარული მეცნიერების განვითარების ხელშემწყობი ფონდის ხელმძღვანელი;

3.6. ფერმერთა და სპეციალისტთა კვალიფიკაციის ამაღლების სასწავლო ცენტრის ხელმძღვანელი;

4. სამეცნიერო საზოგადოების, ასოციაციის, სამეცნიერო საბჭოს წევრობა:

არის სსმმ აკადემიის აკადემიური საბჭოს წევრი, საქართველოს ჟურნალისტთა ფედერაციის წევრი და საქართველოს მეცნიერთა უფლებების დაცვის ასოციაციის პრეზიდენტი.

5. სახელმწიფო ჯილდოები, დამსახურებები, წოდებები, სხვადასხვა ორგანიზაციის წევრობა და ა.შ.:

სსმმ აკადემიის საპატიო სიგელი აგრარული დარგის განვითარებაში შეტანილი წვლილისათვის (2017 წ.).

15.. საკითხები, რომელიც უნდა განიხილოს ეკონომიკის სამეცნიერო განყოფილების სხდომამ:

1. თამაშთა თეორია, გადაწყვეტილების მიღება და ეკონომიკური ქცევა;

2. გარემოს დაცვის ეკონომიკური რეგულირება.

სოფლის მეურნეობის აღმავლობისა და მდგრადი განვითარების სტრატეგიულ-პრიორიტეტული მიმართულებები და რეკომენდაციები

მიუხედავად იმისა, რომ საქართველოში, სოფლის მეურნეობის გაადგილებისა და სპეციალიზაციის, დარგთა შეთანაწყოებისა და მათი განვითარების რეგიონული ეკონომიკური და ტექნოლოგიური პრო-ბლემების ირგვლივ მრავალი ათეული წლის განმავლობაში დიდი და ნაყოფიერი მეცნიერული და გამოყენებითი ხასიათის სა-მუშაოები შესრულდა, ამჟამად, ამ საკითხებისადმი მიდგომა ახლებურ ხედვასა და გადაწყვეტას მოითხოვს, რომლის დროსაც გათვალისწინებული უნდა იყოს ორი ძირითადი ამოსავალი კრიტერიუმი, პირველ ყოვლისა ადგილობრივი ბუნებრივ-ეკონომიკური პირობები და მეორე მხრივ-საბაზრო ურთიერთობებისათვის დამახასიათებელი და ეტაპობრივად ცვალებადი, ქვეყნის შიდა და გარე მარკეტინგული მოტივაციები, მოთხოვნები, შეზღუდვები, სტრატეგია.

უკანასკნელ წლებში, ქართველ მეცნიერთა და სოფლის მეურნეობის სპეციალისტთა შორის კამათი და აზრთა სხვადასხვაობაა იმის შესახებ, თუ რომელი დარგები უნდა გამოიყოს პრიორიტეტულად საქართველოს სოფლის მეურნეობაში.

საქართველოს სოფლის მეურნეობის სწრაფი აღმავლობისა და მდგრადი განვითარებისათვის სარეკომენდაციო კვლევის შედეგად მიღებულია შემდეგი დასკვნები:

საქართველოს სოფლის მეურნეობაში ძირითად პრიორიტეტებად გამოიყო დიდი ტრადიციებისა და ფართო პოტენციური (როგორც ბუნებრივი ისე ეკონომიკური) შესაძლებლობების, აგრეთვე დიდი პერსპექტივების მქონე ისეთი სტრატეგიული მნიშვნელობის დარგები, როგორიცაა: მევენახეობა და ნიშანდობლივ სამრეწველო მევე-ნახეობა, ასევე სამრეწველო მეხილეობა და სუბტროპიკული მიწათმოქმედების ძირითადი დარგები: მეჩაიეობა და მეციტრუსეობა და მათ ბაზაზე მომუშავე კვების მრეწველობის დარგები.

ამ პრიორიტეტული და სტრატეგიული მნიშვნელობის დარგების განვითარება შესაძლებლობას იძლევა მაქ-სიმალური ეფექტიანობითა და უკუგებით იქნას გამოყენებული საქართველოს უნიკალური ბიოკლიმატური პოტენციალი, ამასთან მაქსიმალურად იქნას ათვისებული მხოლოდ ის მიკროზონალური სივრცე, სადაც მა-თთვის ყველაზე ხელსაყრელი ბუნებრივი და ეკონომიკური პირობები არსებობს.

ეს დარგები, რომლებიც საექსპორტო და პოტენციურად კონკურენტუნარიან პროდუქციას აწარმოებენ, საქართველოს სოფლის მეურნეობის გლობალური სტრატეგიის შესაბამისად მიეკუთვნა ე.წ. “ენერგომომტანი” დარგების ჯგუფს. ამ დარგებს სწორედ იმიტომ ეწოდა “ენერგომომტანი”, რომ მათი განვითარება საშუალებას იძლევა პროდუქციის ექვივალენტური, ბარტერული და სხვა ფორმის გაცვლების საფუძველზე და ამ ინტერესების შესაბამისად, ინტეგრირებულ საწარმოთა მოწყობითა და სხვა პროგრესული ორგანიზაციულ-სამა-რთლებრივი ფორმების გამოყენებით გარკვეულწილად გადავჭრათ სტრატეგიული ენერგეტიკული რესურსებით (ნავთობპროდუქტები, გაზი, ელექტროენერგია) აგრეთვე კალორიატევადი სასურსათო პროდუქტებით (მარცვალი, შაქარი, ცხიმი, ზეთი, კარაქი და სხვა) უზრუნველყოფის პრობლემა.

როგორც ჩანს, ეს გლობალიზაციის პროცესში ჩართვისა და ფუნქციონირების საკვებით მისაღები და რეალური ფორმაა, ამავედროულად საქართველოს სოფლის მეურნეობას უნარჩუნებს თავის სპეციალიზაციასა და თვითმყოფადობას.

ამ პრიორიტეტულ დარგებთან, ადგილობრივი პირობების შესაბამისად, თანაბარი უპირატესობის მიცემით, ნიადაგურ-კლიმატური ფაქტორებისა და მიწათმოქმედების გაძღოლის ისტო-იული ტრადიციების მხედველობაში მიღებით, შეთანაწყობილი უნდა იყოს ე.წ. “კალორიატევადი” პროდუქციის მომცემი კულტურების მოვლა-მოყვანა, კერძოდ: თავთავიანი პურეულის, სიმინდის, მარვლეულ-პარკოსნების, ბოსტნეულის, კარტო-ფილის, აგრეთვე ტექნიკური და საკვები კულტურებისა.

საქართველოს სოფლის მეურნეობის მდგრადი განვითარების სტრატეგიული პოზიცია გვკარნახობს, რომ წარმოების ინტეგრირების, კოოპერირებისა და შრომის საერთაშორისო დანაწილების, როგორც დღევანდელი, ისე თვალსაწიერი პერსპექტივის ბიზნესური მოთხოვნებიდან გამომდინარე, მისი სპეციალიზაცია, ისტორიულ-ტრადიციული მოდელიდან დიდ და რადიკალურ გადახრას არ ექვემდებარება. ეს იმას ნიშნავს, რომ სავენახე ფართობებს კვლავ ვენახი დაიკავებს, სახორბლეს-ხორბალი, სასიმინდეს-სიმინდი, სუბტროპიკული ზონის სივ-რცეს-ჩაი, ციტრუსი, სუბტროპიკული ხილი და ა.შ.

სოფლის მეურნეობის განვითარების პრიორიტეტული მიმართულებების რეალიზაციის ინტენსიური გზები და მეცნიერული რეკომენდაციები:

სასოფლო-სამეურნეო წარმოების ამაღლებისა და მდგრადი განვითარებისათვის პრიორიტეტული მიჯნებისა და მასშტაბების მისაღწევად საჭიროა:

- სელექციისა და მეთესლეობის გაუმჯობესებისთვის ხელის შეწყობა და სასოფლო-სამეურნეო კულტურათა თესვა მაღალმოსავლიანი ჯიშებით;
- სარგავი მასალის წარმოების ტექნიკური ბაზის გადართავება და სრულყოფა;
- მცენარეთა დაცვის ინტეგრირებული სისტემის ზედმიწევნით მიზნობრივი და სრულყოფილი გატარება;
- არსებული სარწყავი სისტემებისა და მცირე ქსელების სრულ მზადყოფნაში მოყვანა, მათი რეაბილიტაციისა და განახლების საფუძველზე;
- მატერიალურ-ტექნიკური რესურსებით მომარაგებისა და გამოყენების ზონალურ-დიფერენცირებული რეკომენდაციების დამუშავება და დანერგვა;
- პროდუქციის გადამუშავების (მ.შ. ექსპრეს-გადამუშავების), გასაღების, წარმოების საშუალებებით მომარაგებისა და საწარმოო მომსახურების ტიპის დამოუკიდებელი და მინი-ინტეგრირებული საწარმოების (კოოპერატივების და სხვა ფორმის) შექმნა;
- სახელმწიფო დაკვეთებისა და შესყიდვების მექანიზმის შემუშავება და ამოქმედება;
- საბაზრო სეგმენტების სწორად შერჩევა და პროდუქციით გაჯერების სტაბილურობის მიღწევა;
- სამეურნეო რისკის მართვა;

• წარმოების ოპტიმიზაციისა და მდგრადი განვითარების ეკონომიკური მოდელების შექმნა და მისი რეალიზაციის ეკონომიკური მექანიზმის დამუშავება.

ზემოთ აღნიშნული, პროგნოზული მარკეტინგული მოდელით დადგენილი პარამეტრები შეესაბამება იმ პოზიციას, რომ, ჯერ თანდათან უნდა დავძლიოთ წლობით დაგროვილი კრიზისული ვითარება და დონე, არაინტენსიური განვითარების ტემპი და თანდათან გადავიდეთ პროგრესულ ტექნოლოგიებზე.

ასეთი მიდგომითა და სტრატეგიული მომართულებების რეალიზაციით საქართველოს შეუძლია მსოფლიოს ერთ-ერთი მოწინავე ქვეყანა გახდეს.

სოფლის მეურნეობის ინტენსიური განვითარებისათვის აუცილებელია:

- ეკონომიკურ-ტექნოლოგიური გარემოს სწორი მეცნიერული შესწავლა და შეფასება;
- ნიადაგური და ბიოკლიმატური პოტენციალის მაღალი დატვირთვითა და მაღალი უკუგებით, ზონალურ-დიფერენცირებული სპეციფიკის შესაბამისი გამოყენება;
- ახალი, ინტენსიურ ტექნოლოგიებზე მორგებული ჯიშებისა და ჰიბრიდების გამოყვანა და მათი ინტენსიური და ინდუსტრიული ტექნოლოგიებით მოვლა-მოყვანა;
- წარმოების ტექნოლოგიური კომპლექსის მართვის ავტომატიზებულ, პროგრამირებულ სისტემებზე გადაყვანა;
- მთელი რესურსული პოტენციალის: მიწის, წარმოების ძირითადი საშუალებების, ინტენსიფიკაციის ფაქტორების, შრომითი რესურსების, ახლებური, თანამედროვე, ინტენსიური ტექნოლოგიების შესაბამის ნორმატივებსა და ენერგეტიკულ კრიტერიუმებზე, ამასთან, ეკონომიკურ ზრდაზე ორიენტირებულ მოთხოვნებზე დაყრდნობილი, ზონალურ-დიფერენცირებული და მოდიფიცირებული გამოყენება;
- ინტენსიურ საფუძვლებზე მოწყობილი და მართვის ავტომატიზებულ სისტემურ მოდელებზე დაფუძნებული საწარმოო ინფრასტრუქტურა, რასაც ამაჟამად არანაკლები როლი მიეკუთვნება, ვიდრე თვით წარმოების პროცესს.
- წარმოების მართვაში რისკ-მენეჯმენტის ფაქტორის აუცილებელი გათვალისწინება;
- ძლიერი ინვესტიციური გარემოს შექმნა და რეგულირებული გამოყენება;
- ინოვაციური ეკონომიკის თანდათანობითი და მიზნობრივი გამოყენება.

განსაკუთრებული აქცენტი კეთდება ფერმერთა და სოფლის მეურნეობის სპეციალისტთა მომზადებისა და კვალიფიკაციის ამაღლების სასწავლო ცენტრის ფუნქციონირების ხაზით.

ცენტრის ფუნქციონირების ძირითადი შედეგები იქნება:

- სწავლების ახლებური, პროგრესული, ინფორმაციულ ტექნოლოგიებზე დამყარებული ფორმებისა და მეთოდების შემოღება და დანერგვა;
- სოფლად მომუშავე სპეციალისტთა მომზადებისა და კვალიფიკაციის ამაღლებისათვის საჭირო სახელმძღვა-ნელოებისა და ნორმატიულ-საცნობარო კრებულების გამოცემა;
- ახალგაზრდა მეცნიერთა ფართო ფენის მომზადება და კვალიფიკაციის სისტემატიური ამაღლება;
- სოფლად მომუშავე სპეციალისტთა ფართო ფენის მომზადება და კვალიფიკაციის სისტემატიური ამაღლება;

- სოფლის მეურნეობის საწარმოო და ეკონომიკური პოტენციალის რაციონალური გამოყენება, მისი დონისა და ეფექტურობის ამაღლება;
- სოფლის მეურნეობის მტკიცე საწარმოო-ტექნიკური ბაზის შექმნა და მისი რაციონალური გამოყენება;
- თითოეული რეგიონის ბუნებრივ-ეკონომიკური პირობების ურთიერთშეწონასწორებული გამოყენება.

6.7.3.6. აკადემიკოსი ნოდარ ჭითანავა

2017 წელს აკად. ნ. ჭითანავას ხელმძღვანელობით საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის საწარმოო ძალებისა და ბუნებრივი რესურსების შემსწავლელ ცენტრში დამუშავდა თემა „საქართველოს მიწის რესურსების (ფონდის) მართვის პრობლემები“. მასში განხილულია საქართველოს მიწის რესურსების (ფონდის) თანამედროვე მდგომარეობა (თავისებურებები ტენდენციები). შემოთავაზებულია მიწის მართვის სრულყოფის რეკომენდაციები.

გათვალისწინებულია ნაშრომის გამოცემა.

2017 წელს აკად. ნ. ჭითანავამ დაასრულა **მონოგრაფია „საქართველოს ეკონომიკა: რეალობა, გამოწვევები, სტრატეგია“**. მასში განხილულია უკანასკნელი 25 წლის განმავლობაში ეროვნული ეკონომიკის ტრანსფორმაციული პროცესები, ახსნილია სოციალურ-ეკონომიკური განვითარების ჩამორჩენის გამომწვევი მიზეზები, გამოვლენილია ფაქტორები, რომლებმაც უშუალოდ გავლენა მოახდინეს ეკონომიკურ გარდაქმნებზე და გამოიწვიეს კრიზისი. შემოთავაზებულია ეროვნული ეკონომიკის განვითარების დაჩქარების რეკომენდაციები.

2017 წელს გამოქვეყნებული (ელექტრონული) აქვს 10 სტატია. დასახელებული თემების მიხედვით თითოეულ სტატიაში მეთოდოლოგიურად განხილულია: პრობლემის არსი, მისი მნიშვნელობა, პრობლემის შექმნის მიზეზები, პრობლემის გადაწყვეტის მიმართულებები, შემოთავაზებულია შესაბამისი წინადადებები, რეკომენდაციები. სტატიები საფუძვლად დაედო ზემოთ აღნიშნული მონოგრაფიის შექმნას.

2017 წელს გამოქვეყნებული სტატიები:

1. რატომ არ იქმნება საშუალო ფენა საქართველოში (ჟურ. „ბიზნესი და კანონმდებლობა“), N3 ივლისი - აგვისტო 2017 წ.;
2. როცა საქართველოში მომხმარებლური ინსტიქტი მძლავრობს (ჟურ. „ბიზნესი და კანონმდებლობა“). N3 ივლისი - აგვისტო 2017 წ.;

3. საქართველოს ეკონომიკა ახალი გამოწვევების პირისპირ (ელექტროვერსია www.iverioni.com.ge, 2 მარტი, 2017);
4. ეკონომიკური ზიგზაგები და პასუხგაუცემელი კითხვები (ელექტროვერსია www.iverioni.com.ge, 6 მარტი 2017);
5. რატომ დაეცა მკვეთრად ცხოვრების დონე საქართველოში (ელექტროვერსია www.iverioni.com.ge, 10 მარტი 2017);
6. ეკონომიკურ გარდაქმნებში ათქვეფილი ზნეობრიობა (ელექტროვერსია www.iverioni.com.ge, 21 მარტი 2017);
7. ახალი ტიპის ნომენკლატურა და ეკონომიკური რეფორმები (ელექტროვერსია www.iverioni.com.ge, 24 მარტი 2017);
8. რა მოგვცა გარდაქმნებმა (ელექტროვერსია. www.iverioni.com.ge, 28 მარტი 2017);
9. ეროვნულ-სახელმწიფოებრივი იდეოლოგია - დროის მოთხოვნა (ელექტროვერსია www.iverioni.com.ge, 4 აპრილი 2017);
10. ეკონომიკის მდგრადი და უსაფრთხო განვითარების პროგრამა - ეროვნულ - სახელმწიფოებრივი იდეოლოგიის (სტრატეგიის) რეალიზაციის მთავარი ინსტრუმენტი (ელექტროვერსია www.iverioni.com.ge, 8 აპრილი 2017).

2017 წლის 17 ნოემბერს საქართველოს მწიგნობართა ასოციაციაში აკად. ნ.

ჭითანავამ წაიკითხა მოხსენება თემაზე „საქართველოს ეკონომიკის განვითარების თანამედროვე მდგომარეობა“. არის ჟურნალ „ეკონომიკისა“ და „ბიზნესის და კანონმდებლობის“ რედკოლეგიების წევრი.

მომავალში საქართველოს სოფლის მეურნეობის განვითარების დაჩქარების თვალსაზრისით, განსაკუთრებული ყურადღება უნდა მიექცეს მიწის რესურსების რაციონალურად გამოყენების საკითხებს. პირველ რიგში აღრიცხვას, მიწათმოწყობას, მიწის ნაკვეთების ეკონომიკურ შეფასებას. არსებული პრობლემების გადაწყვეტისათვის აუცილებელია მიწის რესურსების მართვის ერთიანი სისტემის შექმნა. ამასთან უნდა იქნას შემუშავებული ნიადაგის დაცვისა და ნაყოფიერების ამაღლების ღონისძიებათა სისტემა.

გამომდინარე აქედან მიზანშეწონილია მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიურ საბჭოზე მომავალი წლის მეორე კვარტალში განხილულ იქნას მიწის რესურსების რაციონალურად გამოყენების პრობლემები და მათი გადაწყვეტის ძირითადი მიმართულებები.

6.7.3.7. აკადემიის წევრ-კორესპონდენტი ბიორბი ნიკოლეიშვილი

საანგარიშო პერიოდში აკადემიის წ/კ, პროფესორი გ. ნიკოლეიშვილის საქმიანობა ძირითადად მიმდინარეობდა:

1. საგრანტო თემის “თუთის მრავალმიზნობრივი გამოყენების მიზანშეწონილობა და ეკონომიკური ეფექტიანობა საქართველოს მთისა და ბარის პირობებში” (დამფინანსებელი—შ. რუსთაველის ეროვნული სამეცნიერო ფონდი (გრანტი ARI (323) 10–100(12); აღნიშნული პროექტი დასრულებულია. 2017 წელს მომზადდა ახალი საგრანტო პროექტი და მომავალ წელს გაიგზავნება დანიშნულებისამებრ.
2. გამოქვეყნებული სტატია “შველა ჯერ კიდევ შეიძლება”, ჟურნალი “ახალი აგრარული საქართველო”, აგვისტო 2017 წ. № 8, გვ. 7-9 (თანაავტორები ე. შაფაქიძე, რ. წითელაძე);
3. მეაბრეშუმეობის რეაბილიტაცია აღორძინების საინვესტიციო პროექტი და კოოპერატივი “საჩინო” ვანის რაიონში სმმ აკადემია 2017 წ. გვ.62 (თანაავტორი ე. შაფაქიძე);
4. მონოგრაფია “აჭარის მეაბრეშუმეობა—პრობლემები, განვითარების სტრატეგია”; (ავტორები გ.ნიკოლეიშვილი, ე.შაფაქიძე), გამომცემლობა “პოლიგრაფი, თბილისი, 2017;

იგი პირველი სამეცნიერო ნაშრომია აჭარის სინამდვილეში, რითაც ნაწილობრივ მაინც შეივსო ამ დარგში ლიტერატურული მასალების უკიდურესი ნაკლებობა. მონოგრაფია მოიცავს 230 გვერდს, 11 თავს, 51 ქვეთავს, დასკვნებს, წინადადებებს და გამოყენებულ ლიტერატურას, 14 დანართს (რედაქტორი, აკადემიკოსი ნოდარ ჭითანავა, რეცენზენტი ავთანდილ მესხიძე—აჭარის ა/რ სოფლის მეურნეობის მინისტრი). მონოგრაფია გამოსცა აჭარის ა/რ სოფლის მეურნეობის სამინისტრომ.

ნაშრომში არსებულ მასალებზე დაყრდნობით განხილულია მეაბრეშუმეობის განვითარების ძირითადი პრობლემები, ახსნილია ქვეყნის (საქართველო) და რეგიონის (აჭარის ა/რ) როგორც მთელის და ნაწილის ურთიერთდამოკიდებულება.

მეაბრეშუმეობის განვითარების სწორი მიმართულების განსაზღვრისათვის აუცილებელია, დარგის არა მარტო თანამედროვე ცოდნა, არამედ წარსულის მეცნიერული ანალიზი, პერსპექტივაში მოსალოდნელი სირთულეების (რისკების)

გათვალისწინება და აღმოფხვრის ღონისძიებათა სისტემის შემუშავება.

საქართველოში, საბაზრო ეკონომიკის დამკვიდრება მეტად მგრძნობიარე აღმოჩნდა მეაბრეშუმეობის დარგისათვის. საამისოდ არც მმართველობის სისტემა აღმოჩნდა მომზადებული და არც საზოგადოება. ამასთან, თავიდანვე მცდარი იყო იმ ჩინოვნიკებისა და სპეციალისტების მოსაზრება, თითქოს მეაბრეშუმეობა ვერ გაუძლებს საბაზრო ეკონომიკის მოთხოვნებს და დაიდუგებაო—შედეგიც სახეზეა. ნაშრომში განხილულია აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მეაბრეშუმეობის განვითარების ეტაპები, სადღეისოდ შექმნილი

მდგომარეობა, დარგის განვითარების ძირითადი მიმართულებები, განსაკუთრებით შემოდგომაზე, თუთის გაუხეშებული ფოთლისაგან მეცხოველეობისათვის საჭირო არატრადიციული საკვების (ნეკერის) წარმოების მიზანშეწონილობა, ტექნოლოგიები, ეკონომიკური ეფექტურობა, მექანიზაციის ეკონომიკურ-ორგანიზაციული ასპექტები.

4. პროფ. გ. ნიკოლეიშვილი ასრულებს საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის მეაბრეშუმეობის მიმართულების ეროვნული კოორდინატორის ფუნქციას, ხელმძღვანელობს დარგობრივ ჯგუფს.

5. არის ჟურნალ “აგრარული ეკონომიკური მეცნიერება და ტექნოლოგიები”-ს სარედაქციო საბჭოს წევრი და ასრულებს სხვადასხვა ერთდროულ დავალებებს;

6. საქართველოს ინტელექტუალური საკუთრების ეროვნული ცენტრისათვის მზადდება მასალები თუთის ერთი ჯიშის აჭარაში დარგვის ტერიტორიისათვის.

7. პროფ. გ. ნიკოლეიშვილი მუშაობს (ე. შაფაქიძესთან ერთად) ფართოფორმატიან, მოცულობით მონოგრაფიაზე, რომელიც მიეძღვნება BACSA-ს მეცხრე საერთაშორისო სიმპოზიუმს, რომელიც გაიმართება 2019 წლის აპრილში საქართველოში, აჭარაში, ქ. ბათუმში.

ნაშრომში წარმოდგენილი და გაანალიზებული იქნება უაღრესად საინტერესო პრობლემები, რაც ხელს შეუწყობს დარგის რეაბილიტაცია-აღორძინებას და სამამულო მეცნიერების საერთაშორისო ასპარეზზე აღიარების დაჩქარების პოპულარიზაციის საქმეს.

8.წინადადებები.

8.1. საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიამ (ბოლო ოცწლეულში დამუშავებული მასალების მიხედვით) შესაბამისი სამინისტროების, უწყებების და დაინტერესებული ორგანიზაციების (კერძო პირების და ინვესტორების) მონაწილეობით უნდა მოამზადოს პირობები-საქართველოში მეაბრეშუმეობის რეაბილიტაცია-აღორძინების სრულყოფილი პროგრამის შესამუშავებლად;

8.2. საჭიროდ მიგვაჩნია სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიამ, 2018 წლის დასაწყისში (იანვარი, თებერვალი) მოაწყოს მრგვალი მაგიდა, სადაც მოწვეულნი იქნებიან აჭარის ა.რ., ვანის, ხონის, ლაგოდეხის, ახმეტის, მარტვილის, გურიისა და იმერეთის და ა.შ. სოფლის მეურნეობის სამინისტროს საინფორმაციო-საკონსულტაციო ცენტრების წარმომადგენლები და აღნიშნული რეგიონებისა და რაიონების მეაბრეშუმეები “საქართველოში მეაბრეშუმეობის აღდგენა-განვითარების ღონისძიებების და სამომავლო პერსპექტივების შესახებ, აგრეთვე პროექტის “კოოპერატივი “საჩინო” ვანის რაიონში” განხილვის შედეგად დასახოს ღონისძიებები აღნიშნული პროექტის სტამბური წესით გამოცემის, გავრცელებისა და დანერგვის მიმართულებით.

**6.8. საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის
სამეცნიერო განყოფილებების კოორდინატორის ღოჭტორ
ანატოლო ბიოგაპის 2017 წლის ანგარიში**

2017 წელს აგრძელებდა მუშაობას საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის პრეზიდენტის მოადგილედ, სამეცნიერო განყოფილებების კოორდინატორად, ადმინისტრაციული დეპარტამენტის უფროსად.

1. საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის აგრარული მეცნიერებისა და ბიოსისტემების ინჟინერინგის ფაკულტეტის მოწვეული პროფესორი, ბაკალავრიატი – სასწავლო კურსის სახელწოდება “ნადირობის საფუძვლები და სანადირო მეურნეობა”. სასწავლო კურსის კოდი HUNIN10GA1-LP.

2. გამოქვეყნებული სტატიები:

1. Биоразнообразие животного мира Грузии и охотничья фауна.

IX საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია “მეცხოველეობის პროდუქტების ხარისხის, უვნებლობის, წარმოებისა და გადამუშავების თანამედროვე პრობლემები.” შრომათა კრებული, ვინიცის ეროვნული აგრარული უნივერსიტეტი, უკრაინა. 2017;

2. Интродукция в помощь сохранении пернатой дичи и популяризации её мяса. IX საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია “მეცხოველეობის პროდუქტების ხარისხის, უვნებლობის, წარმოებისა და გადამუშავების თანამედროვე პრობლემები.” შრომათა კრებული, ვინიცის ეროვნული აგრარული უნივერსიტეტი, უკრაინა. 2017

4. მონოგრაფია “მწყრის კვერცხისა და ხორცის წარმოების თანამედროვე ტექნოლოგია”, თბილისი 2017 წელი.

მონოგრაფია ეძღვნება პელიო-ნეონის ლაზერის სხივის გამოყენების შესაძლებლობებს მწყრის ხორცისა და კვერცხის წარმოებაში. იგი მოიცავს 102 ნაბეჭდ გვერდს, რომელიც შედგება შესავლის, ლიტერატურული მიმოხილვის, კვლევის მასალისა და მეთოდის, მიღებული შედეგების, დასკვნების, გამოყენებული ლიტერატურის და დანართებისაგან. აღნიშნულთან

ერთად ნაშრომში მოცემულია ცდების სქემა, ცხრილები, გრაფიკები, დიაგრამები, რაც კიდევ უფრო თვალსაჩინოს ხდის ჩატარებული კვლევების მეცნიერულ ღირებულებას.

ამომწურავადაა განხილული მწყრის ჯიშები, ბიოლოგიური თავისებურება, მისი კვერცხისა და ხორცის წარმოების თანამედროვე მდგომარეობა, გამოზრდა-შენახვის ტექნოლოგიური პარამეტრები: ინკუბაცია, შენახვის სისტემა, მოზარდის გამოზრდა, კვება; მწყერის დაავადებები, მკურნალობა და პროფილაქტიკა. განსაკუთრებულ ყურადღებას ეთმობა ლაზერის სხივს და მის გამოყენებას

მეფრინველეობაში.

სამუშაოს კვლევის მიზანს წარმოადგენდა მწყრის კვერცხისა და ხორცის წარმოების ტექნოლოგიაში პელიო-ნეონის ლაზერის სხივის გამოყენების მეთოდების შემუშავება და პრაქტიკული გამოყენება. კვლევის მიზნიდან გამომდინარე, დასახული იყო შემდეგი ამოცანები: ერთდღიანი წიწილის, სარემონტო და სახორცე მოზარდის დამუშავების ოპტიმალური

ექსპოზიციების დადგენა; ზრდა-განვითარებაზე და პროდუქტიულ მაჩვენებლებზე ჰელიო-ნეონის ღაზერის სხივით გამოწვეული ცვლილებების გამოვლენა. ჩატარებული ექსპერიმენტული კვლევის საფუძველზე მწერის საწარმოებში დასანერგად შემოთავაზებულია შემდეგი წინადადებები: საინკუბაციო კვერცხი, ჩაწობის წინ, ან ერთდღიანი წიწილა, დამუშავდეს ჰელიო-ნეონის ღაზერის სხივით 2-3 წუთიანი ხანგრძლივობის ექსპოზიციით; მეკვერცხული პროდუქტიულობის ამაღლების მიზნით განსაკუთრებით ეფექტურია იგივე ხანგრძლივობის ექსპოზიციით 4-5 კვირის ასაკის სარემონტო მოზარდის დამუშავება.

5. მონაწილეობა სამეცნიერო კონფერენციებში:

- 5.1. IX საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია “მეცხოველეობის პროდუქტების ხარისხის, უვნებლობის, წარმოებისა და გადამუშავების თანამედროვე პრობლემები.” ვინიცის ეროვნული აგრარული უნივერსიტეტი, უკრაინა. 29-30 მარტი, 2017 წ – მოხსენება პლენარულ სხდომაზე
- 5.2. საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია “ მევენახეობა და მეღვინეობა ევროპის ქვეყნებში – ისტორიული ასპექტები და პერსპექტივები” თბილისი, 25-27 სექტემბერი 2017 წელი. საორგანიზაციო კომიტეტის წევრი.
- 5.3. საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიისა და აკ. წერეთლის ქუთაისის უნივერსიტეტის ერთობლივი საიუბილეო სამეცნიერო კონფერენცია. 22 ნოემბერი, ქუთაისი 2017 წ.
- 5.4. საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიისა და ევროპეიონული სასწავლო უნივერსიტეტის ერთობლივი საიუბილეო სამეცნიერო კონფერენცია 28 ნოემბერი, გორი 2017წ.
6. მონაწილეობდა აკადემიის აკადემიურ საბჭოზე განხილული შემდეგი საკითხების მომზადებაში: **ინფორმაცია** მე-IX საერთაშორისო სამეცნიერო-პრაქტიკული კონფერენციის “მეცხოველეობის პროდუქტების ხარისხის, უვნებლობის, წარმოებისა და გადამუშავების ამაღლების თანამედროვე პრობლემები” შესახებ. ვინიცა-უკრაინა 2017 წ
7. საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიური საბჭოს წევრი; საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის სამეცნიერო ჟურნალ “მოამბის” სარედაქციო-სამეცნიერო საბჭოსა და საგამომცემლო-სარედაქციო კოლეგიის წევრი; საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის გაზეთ “მაცნეს” მთავარი რედაქტორის მოადგილე; საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის აგრობიომრავალფეროვნების საკოორდინაციო ცენტრის ხელმძღვანელის მოადგილე; ვინიცის (უკრაინა) ეროვნული აგრარული უნივერსიტეტის სამეცნიერო ჟურნალ “აგრარული მეცნიერება და კვების ტექნოლოგიები” რედაქციის წევრი; კიევის (უკრაინა) ბუნებრივი რესურსებისა და ბუნებათსარგებლობის ეროვნული უნივერსიტეტის სამეცნიერო ჟურნალ “ბიორესურსებისა და ბუნებათსარგებლობის” რედაქციის წევრი; სამეცნიერო-საინფორმაციო ჟურნალ “ახალი აგრარული საქართველოს” სამეცნიერო საბჭოს წევრი. მსოფლიოს სამეცნიერო მეფრინველეობის ასოციაციის წევრი (The World's Poultry Science Association –WPSA. Netherlands).

**თაზი 7. საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის
ეროვნული კოორდინატორები**

**7.1. საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის
მეცხოველეობის, ვეტერინარიისა და საკვებწარმოების ეროვნული
კოორდინატორების მიერ 2017 წელს ჩატარებული ღონისძიებების
ანგარიში**

2017 წლის 10 მარტს ეროვნულ კოორდინატორებთან (ჯ. გუგუშვილი, თ. ყურაშვილი, თ. ფირცხალაიშვილი, ჯ. ნაჭყებია, ა. ბოკუჩავა, ი. სარჯველამე) ერთად განხილული იქნა 2017 წლის ჩასატარებელი სამუშაოების პერსპექტიული გეგმა. პასუხისმგებელი აკადემიკოსი ჯ. გუგუშვილი, მომხსენებელმა აღნიშნა, რომ 2017 წელს ეროვნული კოორდინატორების მიერ გეგმით უნდა ჩატარდეს 13 ღონისძიება. მ.შ. 4 გასვლითი უშუალოდ წარმოებაში. საანგარიშო პერიოდში ჩატარდა 8 ღონისძიება:

1. მეცხოველეობის არსებული მდგომარეობა და მისი განვითარების შესახებ- მომხსენებელი აკადემიკოსი ჯ. გუგუშვილი, რომელმაც აღნიშნა, რომ ქვეყნის სოფლის მეურნეობის საერთო პროდუქციის ღირებულებაში მეცხოველეობის ხვედრითი წილს 56 % უკავია 1 სული პირუტყვიდან ხორცისა და მატყლის საშუალო მაჩვენებლები ძალიან დაბალია, თუმცა მოკლევადიან პერიოდში შესაძლებელი გახდება საშუალო პროდუქტიულობის გაზრდა 50-70 %-ით, რაც მნიშვნელოვნად შეამცირებს სამომხმარებლო ბაზარზე არსებულ დეფიციტს. აღნიშნული დეფიციტის აღმოფხვრა შესაძლებელია, სანაშენო-სასელექციო მუშაობის, ცხოველთა შენახვის ზოოჰიგიენური და სანიტარული ნორმის დაცვით და სრულფასოვანი საკვების კვებით.
2. ხილეული პროდუქტების გადამუშავების ოპტიმიზაციის საკითხებზე მოხსენება გააკეთა პროფ. გ. მაძლარაშვილმა. საკითხი ეხებოდა ხილ-ფაფის თანამედროვე მეთოდებით დამზადებას. ბ-ნ. გ. მაძლარაშვილი იმყოფებოდა თურქეთში, რომელმაც მის მიერ შემუშავებული ხილ-ფაფის დამზადების თანამედროვე ტექნოლოგიური პროცესი გააცნო საერთაშორისო სიმპოზიუმზე.
3. პროფესორ ჯ. ნაჭყებია მ განიხილა ვეტერინარიის დარგში არსებული აქტუალური საკითხი, რომელიც ეხებოდა კლოსტიდების გავლენას სტაფილოკოკების ბიოლოგიურ თვისებებზე. განმარტა, რომ სტაფილოკოკები ადამიანის და ცხოველების ჯანმრთელობას საფრთხეს უქმნის, რომ ტოქსიგენური კლოსტიდები აუვნებლებენ სტაფილოკოკებს, აღნიშნულ პრობლემასთან დაკავშირებით, აწარმოებს მეცნიერულ კვლევას და დაკვირვებებს, რომლის სრული ანალიზი მ/წლის ბოლოს დასრულდება.

4. საქართველოში ჯილეხის გავრცელების დინამიკას შეეხო ბიოლოგიის დოქტორი ქ. ნ. ლ. ღვალამე. ავტორის აზრით ჯილეხი შინაური ცხოველების და ადამიანის განსაკუთრებით საშიში ინფექციური დაავადებაა, რომლის გავრცელების წყაროა სისხლმწოვი მწერები, მღრღნელები, ბუზები, რომ მკვდარი ცხოველების ლეში აუცილებლად უნდა დაიწვას. ჯილეხის პროფილაქტიკის უმთავრესი პროცესია პირუტყვის ვაქცინაცია, რომ ჯილეხით დაავადებული ადამიანის ჰოსპიტალიზაცია აუცილებელია.
5. სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა დოქტორის გ. გოგოლის მოხსენება მიემდგნა სას.სამ. ცხოველთა ადგილობრივი ჯიშების რეაბილიტაციის და კონსერვაციის საკითხებს, აგრეთვე ორგანული მეცხოველეობის განვითარების პრობლემებს. მომხსენებლის აზრით აუცილებელია შეიქმნას ფერმერული სანაშენე მეურნეობები, მომზადდეს ისეთი პროგრამები, რომლებიც ორიენტირებული იქნება ცხოველთა მაღალ პროდუქტიულობაზე.
6. მეცხვარეობის პრობლემებზე საინტერესო მასალები წარმოადგინა გივი ბელელურმა, ავტორმა აღნიშნა, რომ დარგის განვითარებისათვის მიზანშეწონილია ცხვრის სულადობა გაიზარდოს ერთ მლნ. სულამდე ასევე გაიზარდოს ნერბების ხვედრითი წილი 70-75 %-ის ფარგლებში. ადგილობრივი პირობების შესაბამისად უნდა ჩამოყალიბდეს თუშური ცხვრის რეპროდუქტურები, რაც საშუალებას მოგვცემს შენარჩუნებული იქნას ჯიშობრივი რესურსი და მათი გენოფონდი. რაციონალურ ფორმად მიაჩნია მეცხვარეობის ფარის სტრუქტურამ შეადგინოს - ვერძები 5 %, ნერბები 75 %, ხოლო სარემონტო მოზარდი 20 %.
7. აკადემიური დოქტორის გია ბოჭორიშვილის მოხსენება მიემდგნა მეღორეობის საკითხებს. ავტორმა აღნიშნა, რომ ღორის მოშენებას საქართველოში უძველესი დროიდან მისდევდნენ. განსაკუთრებით XX საუკუნის 80 -იან წლებში, როდესაც ფუნქციონირებდა მეღორეობის სანაშენე ფერმები და სამრეწველო კომპლექსები. ამჟამად ქვეყანაში არ არსებობს არცერთი სანაშენე და ჯიშსაშენი. მიზანშეწონილია მეღორეობის ტრადიციულ ზონებში სანაშენე ფერმების აღდგენა, რომლებიც ოჯახურ მეურნეობებს, ფერმებს და კოოპერატივებს მოამარაგებენ მაღალი პროდუქტიული ჯიშის პირუტყვით.
8. ჩატარდა სამეცნიერო ექსპედიცია, კუმისის მეფრინველეობის ფაბრიკაში, შ.პ.ს. „ლაშარელაში“. აღნიშნულ მეურნეობებს მიეცათ მეცნიერული რეკომენდაციები მეფრინველეობისა და მეცხვარეობის დარგის შემდგომი განვითარებისათვის.

**7.2. საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის მცენარეთა
დაცვის ეროვნულ კოორდინატორთა დარგობრივი ჯგუფის
2017 წლის ანგარიში**

**გურამ ალექსიძე - სსმმ აკადემიის აკადემიკოსი,
შაქრო ყანჩაველი - სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა დოქტორი**

მცენარეთა დაცვის ეროვნულ კოორდინატორთა დარგობრივი ჯგუფის შემადგენლობაში არის 11-წევრი, აქედან 1 – აკადემიკოსი, 4 – მეცნიერებათა დოქტორი და 6 – აკადემიური დოქტორი.

2017 წელს რეგულარულად ტარდებოდა ჯგუფის სხდომები, რომლებზედაც წაკითხული იქნა მცენარეთა დაცვის აქტუალურ საკითხებზე მიძღვნილი მოხსენებები, სხდომებზე ასევე მოსმენილი იქნა სამეცნიერო გრანტების ანგარიშები.

შედგენილია სასწავლო პროგრამა საგანში: „მცენარეთა ინტეგრირებული დაცვა“, რომლის მიხედვით სწავლება ჩატარდება სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის მიერ მოწყობილ კურსებზე მყოფ ფერმერებს.

თანამედროვე მოთხოვნების შესაბამისად განსაზღვრულია პესტიციდების გამოყენების სამეურნეო და ჰიგიენური მოთხოვნები, რაც ხელს შეუწყობს მაღალხარისხოვანი, უხვი და ეკოლოგიურად სუფთა მოსავლის მიღებას, აგრეთვე გარემოს დაცვას პესტიციდებით გაჭუჭყიანებისაგან.

შემუშავებულია ახალი პესტიციდების კონტროლის მეთოდები, რომლებითაც შეიძლება სოფლის მეურნეობის პროდუქტებში განისაზღვროს ამ პესტიციდების ნარჩენი რაოდენობა, რაც საფუძვლად დაედება ჰიგიენურ ნორმატივებს.

შემუშავებულია თხილის მავნე ორგანიზმებისაგან დაცვის ინტეგრირებული სისტემა, სადაც მთავარი ყურადღება მიქცეულია მავნებელ – ფაროსანას მიმართ, შერჩეულია მის წინააღმდეგ ეფექტური ინსექტიციდები.

დაზუსტებულია ზოგიერთი კულტურების (ხეხილი, ვაზი, ხორბალი და კარტოფილი) მავნე ორგანიზმების წინააღმდეგ ბრძოლის ღონისძიებათა ინტეგრირებული სისტემები, რომლებიც დაფუძნებულია თვითმარეგულირებელი მექანიზმების მაქსიმალურ გამოყენებაზე, რაც გულისხმობს მავნე მწერების ბუნებრივი მტრების (ენტომოფაგები, პარაზიტული ნემატოდები, პათოგენური მიკროორგანიზმები) მაქსიმალურ გამოყენებას და მათ საფუძველზე, აქტიურ მტაცებლურ, პარაზიტულ თუ ინფექციურ საწყისებზე, ახალი ბიოპრეპარატებისა და პრეპარატული ფორმების შექმნას და გამოყენებას. ახლად დაზუსტებულ მცენარეთა დაცვის ინტეგრირებულ სისტემებში გაზრდილია ბიოლოგიური

მეთოდის ხვედრითი წილი. ისინი ემყარება აგროცენოზში ფიტოსანიტარული მდგომარეობის შეფასებას, მავნებლის მავნეობის ეკონომიკური ზღვრების განსაზღვრას და მათ საფუძველზე ბრძოლის ღონისძიებათა გატარებას. აღნიშნულ სისტემებში უპირატესობა ენიჭება მავნე ორგანიზმების ბიოლოგიური რეგულირების ეფექტურობის დადგენას და ბრძოლის არა ქიმიური საშუალებების (აგროტექნიკური, ბიოლოგიური, მექანიკური) გამოყენებას. ასევე საჭიროების შემთხვევაში ბიორაციონალური პესტიციდების გამოყენებას.

დაზუსტებული მცენარეთა ინტეგრირებული დაცვის სისტემების საფუძველზე, შემუშავებულია მცენარეთა დაცვის ახალი კონცეფცია, რაც დამყარებულია მცენარეთა მავნე ორგანიზმების წინააღმდეგ ქიმიური პესტიციდების გამოყენების შემცირებაზე და შესაბამისად ბიოლოგიური საშუალებების გაზრდაზე.

მცენარეთა დაცვის ორგანიზაციის სრულყოფისა და შემდგომი განვითარებისათვის მომზადებულია მთელი რიგი საკითხები.

საანგარიშო პერიოდში ჯგუფის წევრებმა მონაწილეობა მიიღეს ორ საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციაში. გამოქვეყნებულია 22 – სამეცნიერო შრომა, როგორც ადგილობრივ, ასევე საერთაშორისო გამოცემებში.

გაზეთ „საქართველოს რესპუბლიკაში“ (05.03.2017) გამოქვეყნებულია წერილი, რომელიც ეძღვნება თხილის მავნებელ ფაროსანას და მის წინააღმდეგ ბრძოლის ღონისძიებებს.

ჯგუფის წევრები აქტიურ მონაწილეობას იღებდნენ საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიური საბჭოს მუშაობაში.

ჩატარებულია შეხვედრები სხვადასხვა რეგიონის ფერმერებთან, რომლებთანაც ჩაუტარდათ ტრეინინგები სას.სამ. კულტურების მავნე ორგანიზმებისა და მათ წინააღმდეგ ბრძოლის თანამედროვე ეფექტური ღონისძიებების შესახებ.

დარგობრივი ჯგუფის წევრებმა მონაწილეობა მიიღეს ქ.თბილისის მწვანე საფარის ფიტოსანიტარულ მონიტორინგში. გამოვლინებულია, როგორც წიწვოვნების ასევე ფოთლოვანი მცენარეების ძირითადი მავნე ორგანიზმები და დამუშავებულია მათ წინააღმდეგ ბრძოლის ღონისძიებათა სისტემა, რომელშიც დიდი ადგილი დათმობილი აქვს ბიოლოგიურ მეთოდს.

გადაცემულია რამოდენიმე ინტელექტუალური პროდუქცია, მომდევნო წელს წარმოებაში დასანერგად.

7.3. სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის ეროვნული კორდინატორის, სოფლის მეურნეობის დოქტორის ნატო კაკაბაძის 2017 წლის ანგარიში

1. მიმდინარე წელს ნ.კაკაბაძე გეგმიურად ხელმძღვანელობდა სსიპ სოფლის მეურნეობის სამეცნიერო -კვლევით ცენტრში ბოსტნეულ–ბაღჩეული კულტურების კვლევის სამსახურს და საკვლევი თემატიკების ფარგლებში ახორციელებდა (8 პროექტი)მონიტორინგს ბოსტნეულის, კარტოფილის, ტექნიკური, პარკოსნები და ბაღჩეული კულტურების მოვლა-მოყვანის ტექნოლოგიების კვლევაზე, დამუშავებაზე, ჯიშთა გამოცდაზე და სელექციურ მიღწევათა პოპულარიზაციაზე.

2. 2017 წელს გამოქვეყნებული სტატიები:

2.1. საქართველოში ნიადაგის დეგრადაციის ზოგიერთი პრობლემა და მისი აღმოფხვრის გზები. -ნ.კაკაბაძე თანაავტორი;

მოკლე ანოტაცია: ნაშრომში მოცემულია, რომ მნიშვნელოვანია ნიადაგების დეგრადაციასთან და გაუდაბნობასთან ბრძოლის საქმეში მდგრადი სოფლის მეურნეობის პრაქტიკის დანერგვა, ტრადიციული გამოცდილების გათვალისწინება და აღნიშნული პრობლემის მუდმივი მონიტორინგი.

2.2 . სატაცურის ისტორია,მოვლა–მოყვანის ტექნოლოგია და ჯიშები -ნ.კაკაბაძე ავტორი.

მოკლე ანოტაცია: ნაშრომში მოცემულია სატაცურის კულტურის დახასიათება, მისი გავრცელების მდგომარეობა საქართველოში და კულტივირების ტექნოლოგიები დახურულ და ღია გრუნტში. აღწერილია ველური და კულტურული ფორმები და გავრცელებული ჯიშები.

2.3. საქართველოში ბაღჩეული კულტურის –საზამთროს კულტივირება და გავრცელებული ადგილობრივი ჯიშები. — ავტორი ნ. კაკაბაძე

მოკლე ანოტაცია: საქართველო გამოირჩევა ბაღჩეული კულტურების მრავალფეროვნებით, როგორიცაა საზამთრო, ნესვი, გოგრა, კიტრი, ყაბაყი, პატისონი და სხვ. რაც შეეხება საზამთროს, მისი გავრცელებული ჯიშებია: მუხიანის და მელიტოპოლისის.

2.4. ბოსტნეულის ახალი ინტროდუქცირებული ჯიშების დახასიათება -ნ.კაკაბაძე თანაავტორი.

მოკლე ანოტაცია: 2005 წლიდან საქართველოში მიმდინარეობს ბოსტნეული კულტურების სხვადასხვა ჯიშების ინტროდუქცია მეზობლების მსოფლიო ცენტრიდან და მათზე სელექციური მუშაობა. შექმნილია ბოსტნეულ მცენარეთა მდიდარი გენოფონდი.

2.5. საპარკე ლობიოს ახალი ჯიში -ნ.კაკაბაძე თანაავტორი.

მოკლე ანოტაცია: პარკოსან კულტურებს შორის საქართველოში ყველაზე მეტად გავრცელებულია ლობიო, ის მდიდარია ცილებით, ამინომჟავებით, ნახშირწყლებით, ვიტამინებით, ლობიოს ახალი ჯიში „კუტი საპარკე” მიღებულია ინდივიდუალური გამორჩევის მეთოდით თიანეთის მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე საკარმიდამო ნათესიდან.

2.6. არაქისი – ნუგბარი სამხრეთ ამერიკიდან -ნ.კაკაბაძე ავტორი.

მოკლე ანოტაცია: მიწის თხილი ანუ არაქისი ყველასათვის საყვარელი ნუგბარია, რომელიც მრავალ ქვეყანაში ხარობს. იყო დრო, როცა საქართველოში არაქისი დიდი რაოდენობით მოჰყავდათ, ახლა კი, მისი სამეურნეო მნიშვნელობა მინიმუმამდე დასული. მიწის თხილის სასარგებლო თვისებებზე და მისი მოყვანის თავისებურებებზე არსებობს უამრავი ლიტერატურული მიმოხილვა.

2.7. ბოსტნეულის გენეტიკური რესურსები და მათი დაცვა-კონსერვაცია - ნ.კაკაბაძე ავტორი.

მოკლე ანოტაცია: გლობალურმა დათბობამ და მისგან გამოწვეულმა ცვლილებებმა სერიოზული საფრთხე შეუქმნა ბიომრავალფეროვნებას. თანდათანობით გაქრა ქართული სამიწათმოქმედო კულტურიდან ადგილობრივი ჯიშები, ჯიშ-პოპულაციები და ჰიბრიდები. ბოსტნეულის გენეტიკური მრავალფეროვნების შენარჩუნება კაცობრიობის განვითარების თანამედროვე გლობალიზაციის ეტაპზე განსაკუთრებული მნიშვნელობისაა.

3. ნ.კაკაბაძის, გ.ალექსიძის, გ. ჯაფარიძის, ო. ქეშელაშვილის, ა. გიორგაძის ე.მოთიაშვილი-სიჭინავას თანაავტორობით მომზადდა სახელმძღვანელო: „აგრარულ-ეკონომიკური მეცნიერება და ტექნოლოგიები“- კომბოსტოს მოვლა-მოყვანის ტექნოლოგიური რეკომენდაცია.

ანოტაცია: რეკომენდაციაში მოცემულია კომბოსტოს ზოგადი დახასიათება, მოვლა-მოყვანის აგროტექნიკა, მავნებელ-დაავადებები, მოსავლის აღება-შენახვის პირობები.

4. გაკეთებულია ორი გამოხმაურება სადოქტორო და საკანდიდატო დისერტაციებზე ნ. კაკაბაძის მიერ.

4.1. ნ.კაკაბაძის მიერ მიღებულია მონაწილეობა ნაციონალურ კოორდინატორთა მე-10 საერთაშორისო თათბირ სემინარზე უზბეკეთში, ქ.ტაშკენტში 29-30 ნოემბერს. 2017 წ. მოხსენების სათაური: მებოსტნეობის დარგის აღორძინების წინაპირობები საქართველოში.

4.2. მიღებულია მონაწილეობა კონფერენციაში: „შიდა ქართლის და სამცხე-ჯავახეთის აგრარული სექტორის თანამედროვე პრობლემები და მათი დაძლევის პერსპექტივები“. გორი. 28 ნოემბერი. 2017 წელი.

კონფერენცია მიემდგნა საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის დაარსებიდან 60 წლისთავს. გაკეთდა პრეზენტაციები მებოსტნეობა, მეკარტოფილეობა, მეხილეობის, მევენახეობის კუთხით, მავნებელ-დაავადებებზე და გამოქვეყნდა სტატიები.

2017 წელს მებოსტნეობის ჯგუფის წევრების მიერ ჩატარებულია რვა ტრენინგი: კარტოფილის, პარკოსნების, სასათბურე მეურნეობების, ბოსტნეულის მცნობის, ბაღჩეულის მცნობის შესახებ. ჩატარების ადგილი: წილკანი, სენაკი, რუსთავი.

5. ნ.კაკაბაძის მიერ სმ მეცნიერებათა აკადემიის 60 წლის იუბილესთან დაკავშირებით მომზადდა მასალა კრებულისათვის: „60 წელი მეცნიერების სამსახურში“- მებოსტნეობის დარგის მდგომარეობა 1990-2017 წლებში

6. ნ.კაკაბაძის მიერ ს/მ სამინისტროს დავალებით მომზადდა ზოგადი აგრო-კალენდარი ერთწლოვან კულტურებზე.

7. ნ. კაკაბაძე 2017 წლის თებერვალში აგრარულ დარგში სამეცნიერო მოღვაწეობისათვის. სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიამ დააჯილდოვა სიგელით;

8. ნ. კაკაბაძე სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიამ წარადგინა იუნესკოში (UNESCO)-გაერთიანებული ერების განათლების, მეცნიერებისა და კულტურის ორგანიზაციაში წარმატებული მეცნიერი ქალბატონის პოზიციაზე 2017 წლის 15 ივნისს. რეგისტრაციის #14 207;

9. გ.ალექსიძის, გ.ჯაფარიძის, ნ.კაკაბაძის, ლ.ნოზაძის, ვ.ჯაფარიძის და სხვ. თანაავტორობით, ინტელექტუალური საკუთრების ცენტრის „საქპატენტის“- მიერ დარეგისტრირდა ბრინჯა ლობიოს ერთი, მამა ლობიოს ოთხი, ნიორის ერთი, ხახვის ერთი ჯიში. ავტორებს საქპატენტმა გადასცა რეგისტრირებული ჯიშების საავტორო მოწმობები;

10. ნ.კაკაბაძე ჟურნალი აგრარული საქართველო- რედკოლეგიის წევრი;

სსიპ სოფლის მეურნეობის სამეცნიერო-კვლევითი ცენტრის საბჭოს წევრი;

ერთწლოვანი კულტურების მეთოდსექციის თავმჯდომარე-სსიპ სოფლის მეურნეობის სამეცნიერო-კვლევითი ცენტრი;

11. მიმდინარე წელს მებოსტნეობის ჯგუფის წევრებმა: ნ. კაკაბაძე, ვ. ჯაფარიძე, ფ.სანაია, ვ. სუხიშვილი აქტიური მონაწილეობა მიიღეს სმ სამინისტროს დავალებით ბოსტნეულის, ბაღჩეულის, მწვანილეულის და მეკარტოფილეობის სახელმწიფო პროგრამის მომზადებაში, მატრიცების შედგენაში.

ნ. კაკაბაძის და სხვ. ავტორობით მომზადდა და სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიამ გამოსცა ფერმერებისათვის სოფლის მეურნეობის გაძლიერების ტექნოლოგიური რეკომენდაციების ციკლი შემდეგ კულტურებზე: საზამთრო, სტაფილო, ჭარხალი, თამბაქო, მზესუმზირა.

ვ.ჯაფარიძის, ნ. კაკაბაძის მიერ მომზადდა სხვადასხვა კულტურების ჯიშთა გამოცდის მეთოდიკა;

12. აუცილებელია გაგრძელდეს: კარტოფილის, ბოსტნეულის, ბაღჩეულის, ტექნიკური და პარკოსანი კულტურების თესვისა და მოვლა- მოყვანის ტექნოლოგიების კვლევა, დამუშავება, გავრცელება.

ახალი ჯიშების ინტროდუქცია, სელექცია , გამოცდა;

ჯიშთა გამოცდა, შერჩევა, სელექციურ მიღწევათა პოპულარიზაცია;

რეგიონებში ჯიშთა გამოცდის ნაკვეთების მოწყობა;

თესლის, საჩითილე და სარგავი მასალის წარმოების ტექნოლოგიების კვლევა, შემუშავება ღია და დახურულ გრუნტში;

საქართველოს პირობებისთვის აპრობირებული, ამჟამად არაკულტივირებული, მივიწყებული ჯიშების კვლევა და აღდგენის ხელშეწყობა;

გენპლაზმის დაცვა-კონსერვაცია. (გადაშენების საფრთხის წინაშე მყოფი და ენდემური სახეობებისა და აგრობიომრავალფეროვნების ex-situ და on farm კონსერვაცია);

13. სასურველია აკადემიის დარგობრივმა განყოფილებამ მოაწყოს მრგვალი მაგიდა მებოსტნეობაში, მეკარტოფილეობაში, ჩატარდეს სემინარი, ტრეინინგები ფერმერებისათვის და დაინტერესებული პირებისათვის.

7.4. აკადემიის ეროვნული კოორდინატორის ჩაისა და სუბტროპიკული კულტურების მიმართულებით, პროფესორ როლანდ კოპალიანის 2017 წლის ანგარიში

2017 წელს სამეცნიერო-კვლევით მუშაობა მიმდინარეობდა შემდეგ თემებზე:

სამეცნიერო თემა 1. მიტოვებული ჩაის პლანტაციების რეაბილიტაცია და შემდგომი აგროტექნოლოგიის დამუშავება იმერეთის პირობებში – სადოქტორო თემის ხელმძღვანელი.

ცდის მიზანს შეადგენდა წლების მანძილზე მოუვლელი გადაზრდილი ჩაის ნარგაობების აღსადგენად საჭირო აგროღონისძიებების შემუშავება, მათ შორის გასხვლების სხვადასხვა სახის გამოყენების ფონზე რიგთაშორისებში მულჩად განასხლავი მასისა და შავი აფსკის გამოყენება.

იმერეთის არსებული ეკოლოგიური პირობები სრულყოფილად უნდა იქნას გამოყენებული ძველი, ამჟამად, კრიზისულ მდგომარეობაში მყოფი, მოვლის გარეშე, დარჩენილი ნარგაობების სარეაბილიტაციოდ, რისთვისაც მიზანშეწონილია ჩატარდეს ასეთი ნაკვეთების მეცნიერული გამოკვლევა და მათი აღდგენის პრაქტიკული ღონისძიებების შემუშავება, შესაბამისად, მიღებული შედეგების დანერგვა წარმოებაში გარკვეულ სამსახურს გაუწევს მეჩაიეობის დარგის აღორძინებას რეგიონში. კვლევის მიზნიდან გამომდინარე 2017 წელს ჩატარებული იქნა შემდეგი კვლევითი სამუშაოები:

ა) გამოკვლეული და შესწავლილი იქნა იმერეთის რეგიონში არსებული მიტოვებული ჩაის პლანტაციების თანამედროვე მდგომარეობა.

ბ) ჩაის ნარგაობის დასარეველიანების ხარისხი ბალებში;

გ) ჩაის ბუჩქების მორფოლოგიური თავისებურებანი ექსტრემალურ პირობებში და ყლორტების წარმოქმნის ინტენსივობის ხასიათი გასხვლების სხვადასხვა ფონზე;

დ) მცენარეთა რეგენერაციის უნარი.

ე) განისაზღვრა პირველი და მეორე რიგის ტოტების, გამხმარი ღეროების, გვერდითი ტოტების საერთო რაოდენობა. შეფასებულ იქნა ხავსებით დაზიანების ხარისხი და ჩატარებულ იქნა საცდელად გამოყოფილი ბუჩქების მორფოლოგიური აღწერა.

ვ) განსაზღვრულ იქნა ვარიანტების მიხედვით განასხლავი მასის წონითი მაჩვენებლები.

ზ) სეზონის განმავლობაში სწარმოებდა ჩაის ფოთლის მოსავლის აღრიცხვა და ხარისხობრივი მაჩვენებლების განსაზღვრა.

თ) ჩატარებულ იქნა საცდელი ნაკვეთის ნიადაგის აგროქიმიური ანალიზი.

სამეცნიერო თემა 2. დაფნის სელექციის საწყისი მასალის შექმნა და შესწავლა მაღალპროდუქტიული ჯიშების გამოყვანის მიზნით. სსიპ – შოთა რუსთაველის ეროვნული სამეცნიერო ფონდის გრანტი № FR17_48 პროექტის კოორდინატორი.

სამუშაოები დაფნის სელექციაზე პირველად ჩვენს მიერ სამეცნიერო ჯგუფთან (პროფ: გ. გეწაძე, პროფ: შ. კაპანაძე) იქნა ჩატარებული. მიღებული იქნა მაღალზეთიანი ფორმა (ჯიში) №18, რომელიც 2-ჯერ უფრო მეტ ეთეროვან ზეთს იძლევა, ვიდრე

დღეისათვის საწარმოოდ გავრცელებული კეთილშობილი დაფნის სახეობა (*Laurus nobilis* L.). დაფნის სახეობების ფორმათა მრავალფეროვნება ბევრად უფრო მაღალხეობიანი ჯიშის გამოყვანის საშუალებას იძლევა. რაც შეეხება სხვა სამეურნეო მაჩვენებლებს, მათთან მიმართებაში დღემდე არავითარი კვლევითი სამუშაოები არ არის ჩატარებული. ისიც არაა ცნობილი თუ რა დონის პოტენციური შესაძლებლობებით ხასიათდება, ამ სამეურნეო მაჩვენებლების მიხედვით, დაფნის გვარში - *Laurus* - შემავალი ტაქსონები. ცხადია არც ისაა დადგენილი, თუ როგორი ეფექტი ექნება სელექციას აღნიშნულ და რიგ სხვა მიმართულებებზე.

სამეცნიერო თემა 3. ლურჯი მოცვის სხვადასხვა ჯიშის აგრობიოლოგიური და სამეურნეო თავისებურებების შესწავლა იმერეთის პირობებში – სადოქტორო თემის ხელმძღვანელი.

სადისერტაციო თემის მეცნიერული კვლევების ჩატარების მიზანს შეადგენს იმერეთში გაშენებული ნაყოფმსხმოიარე ლურჯი მოცვის სხვადასხვა ჯიშების აგრობიოლოგიური და სამეურნეო თავისებურებების შესწავლა და ყველაზე პერსპექტიული, მაღალი სამეურნეო ღირსების მქონე ჯიშ(ებ)ის შერჩევა, რაც კიდევ უფრო მაღალრენტაბელურს გახდის კულტურის წარმოებას.

კვლევის პროცესში მიღებული შედეგების წარმოებაში დანერგვა ხელს შეუწყობს დასავლეთ საქართველოში ლურჯი მოცვის კულტურის წარმოების გაფართოებას, მოსახლეობის დასაქმებას და ეკონომიკურ აღმავლობას. 2017 წლიდან ჩატარებულია გეგმით გათვალისწინებული შემდეგი სამუშაოები:

ა) ლურჯი მოცვის სხვადასხვა ჯიშების ზრდისა და განვითარების თავისებურების შესწავლა.

ბ) არახელსაყრელი გარემო ფაქტორებისადმი (გვალვა, ყინვები) ლურჯი მოცვის სხვადასხვა ჯიშების შეგუების თავისებურებების დადგენა;

გ) ლურჯი მოცვის სხვადასხვა ჯიშების დაავადებებისა და მავნებლებისადმი გამძლეობის შეფასება.

სამეცნიერო თემა 4. ბიო-ეკოლოგიური მეთოდების გამოყენება ციტრუსოვანთა ჰიბრიდულ ნათესარებში და მათგან პერსპექტიული ფორმების გამორჩევა. აწესი აგრარულ მიმართულებათა სამეცნიერო კვლევითი ცენტრის ხელმძღვანელი.

მეციტრუსეობის აღდგენა რეაბილიტაციის პრობლემატურ საკითხთა შორის პირველ რიგში სათანადო ყურადღება უნდა მიექცეს ელიტური სარგავი მასალის გამოყვანას და მის გლეხურ მეურნეობაში დანერგვას, როგორც მაღალმოსავლიანი, რეგულარულად მსხმოიარე, ყინვაგამძლე და კარგი ხარისხის ნაყოფის მომცემი ციტრუსოვანთა ბაღების გაშენების საიმედო გარანტს. აღნიშნულიდან გამომდინარე ჩვენი კვლევის მიზანს შეადგენდა მეცნიერთა ჯგუფთან (პროფ. ჯ. სანიკიძე, პროფ. ნ. ყიფიანი) მიგველო ციტრუსოვანთა ფორმები, რომლებშიც კომბინირებული იქნებოდა ჩამოთვლილი სახალხო და სამეურნეო მაჩვენებლები რაც შემდგომში პოპულარიზაციას და კომერციულ დარგად ჩამოყალიბებას შეუწყობს ხელს.

განხორციელებისას მიმდინარე პერიოდში დასახული ამოცანებია:

1. ჰიბრიდული თესლნერგების მასობრივი გამორჩევა საკოლექციო და სადემონსტრაციო ნაკვეთებიდან.
2. ბიომეტრიული გაზომვებისა და მორფოლოგიური დაკვირვებების რეგულარული წარმოება ვეგეტაციისა და მოსვენების პერიოდში.

3. ყინვაგამძლეობის ამაღლების არაპირდაპირი აგროტექნიკური ღონისძიების გატარების მიზნით სიდერატების თესვა მწკრივთაშორისებში ვარიანტების მიხედვით.
4. ვარიანტების მიხედვით მოხდება ბიომეტრული მაჩვენებლების გაზომვა – შტამბის სიმაღლე, ვარჯის დიამეტრი, მოცულობა და ფენოლოგიური ფაზების მიმდინარეობაზე დაკვირვება.
5. ციტრუსოვანთა მავნებელ დაავადების წინააღმდეგ ბრძოლის ღონისძიებების გატარება;
6. სოიას ჩაბარვა მწკრივთა-შორისებში,
7. მწკრივთაშორისების დამუშავება, ნერგების ირგვლივ ნიადაგის გაფხვიერება,
8. მორწყვა,
9. მულჩირებისათვის მწვანე მასის მომზადება,
10. ზამთრის ყინვებისაგან დაცვის მიზნით სტადიურად ახალგაზრდა ციტრუსოვან მცენარეთა მომზადება და შესაფუთი მასალით შეფუთვა.

მიმდინარე წლის 22 ნოემბერს საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსებმა დაათვალიერეს „აგრარულ მიმართულებათა სამეცნიერო-კვლევითი ცენტრი“-ში არსებული პერსპექტიული ციტრუსოვანი კულტურები და მოისმინეს მოხსენებები ჰიბრიდულ მცენარეთა პარსპექტიული ფორმების მიღებისა და ბიოეკოლოგიური მეთოდების გამოყენების შესახებ.

სამეცნიერო თემა 5. ნიადაგის მოვლის ზოგიერთი აგროტექნიკური ღონისძიებების გავლენა თხილის მოსავლიანობაზე ზუგდიდის რაიონის ჭითაწყარის პირობებში – სამაგისტრო თემის ხელმძღვანელი.

საკვლევი თემის ფარგლებში დასახული ამოცანებიდან გამომდინარე 2017 წელს მიმდინარეობდა შემდეგი კვლევითი სამუშაოები:

ა) რიგთაშორისების მოვლის ზოგიერთი ხერხის გავლენა თხილის ფესვთა სისტემისა და მიწისზედა ორგანოების განვითარებაზე.

ბ) თხილის რიგთაშორისების მოვლის ზოგიერთი ხერხების გავლენა ნიადაგურ ფაქტორებზე;

გ) ნიადაგის მოვლის ზოგიერთი ხერხის გავლენა თხილის მოსავლიანობაზე და რიგთაშორისებში სარეველების განვითარებაზე.

მიმდინარე წელს - მონაწილეობა მივიღე UUSAID / REAP მიერ დაფინანსებულ პროექტში – “გრძელვადიანი ტრენინგები პრაქტიკოსი აგრონომებისთვის”, სადაც ვახორციელებდი ტრენინგებს როგორც ტრენერი.

აღნიშნული საკვლევი თემების ირგვლივ სამეცნიერო ჟურნალებში გამოქვეყნებულია სამეცნიერო ნაშრომები:

1. Р.Копалиани, Н.Кипиани, Д.Саникидзе – Результаты изучения био-морфологии гибридных сеянцев цитрусовых на фоне применения биоэкологических методов – Сборник известий – Азербайджанской селск-хозяйственной Национальной Академии, N 4(70), г. Ганджа 2017г. стр.74-80;

2. რ. კოპალიანი, მ. თაბაგარი, შ. კაპანაძე – გასხვლის ხერხებისა და ვადების ზემოქმედება აღმოსავლური ხურმის გაფოთლიანებაზე დასავლეთ საქართველოს პირობებში. პერიოდული სამეცნიერო ჟურნალი „ნოვაცია“ #20. გვ. 22-26;

3. კოპალიანი რ. უგულავა ვ. კაპანაძე შ. - სოფლის მეურნეობის დარგის ეკონომიკური თავისებურებები და პრობლემები- საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია, აფხაზეთის მეცნ. ეროვნ. აკადემია. 2017 წ;
4. კოპალიანი რ. თაბაგარი მ. კაპანაძე შ.-ყურძნის წარმოების დინამიკა საქართველოში რეგიონების მიხედვით. საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია „მევენახეობა და მეღვინეობა ევროპის ქვეყნებში-ისტორიული ასპექტები და პერსპექტივები“, საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემია,თბილისი 2017 წ. გვ. 73-75;
5. R.KOPALIANI, SH.KAPANADZE, G.GECADZE - CONNEQTION BETWEEN THE LAUREL ESSENTIAL OIL CONTENT AND THE PLANT GENERATIVE REPRODUQTION FEATURES – AGROCULTURAL SCIENCES Academic Publishing House of the Agricultural University, Volume 9, Issue 21, Plovdiv 2017 pg.27-35;
6. რ. კოპალიანი, ნ. ჯინჭარაძე - მიტოვებული ჩაის პლანტაციების რეაბილიტაცია და შემდგომი აგროტექნოლოგიის ზოგიერთი საკითხების დამუშავება იმერეთის რეგიონის მაგალითზე - (ჩაშვებულია დასაბეჭდად)
7. III.Капанадзе,Р.Копалиани - Оптимальные сроки закладки плантации высокомасличной формы лавра благородного путем посева семян- научный журнал– „ИНТЕРНАУКА“–часть 1. 5(9) г. Москва 2017 г. стр. 50-53.

7.5. საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის მინდვრის კულტურების მიმართულების კოორდინატორ პროფ. ოთარ ლიპარტელიანის 2017 წლის ანგარიში

საანგარიშო 2017 წელს საკონსულტაციო საქმიანობა მიმდინარეობდა სსიპ სოფლის მეურნეობის სამეცნიერო კვლევითი ცენტრის 7 რეგიონში, სადაც წარმოებს კვლევით სამუშაოები ხორბალზე, ქერზე, სიმინდზე, ჭვავზე, ბოსტნეულ და ბაღჩეულ კულტურებზე. მიზანი კვლევითი მუშაობისა გახლავს დასახელებული კულტურების არსებული ადგილობრივი ჯიშების ინვენტარიზაცია, მათი მორფო ბოტანიკური, ბიოლოგიური, ფიზიოლოგიური და სამეურნეო ნიშნების მიხედვით შესწავლა, უკეთესების გამოვლენა და წარმოებაში დანერგვა. ამ ბოლო წლებში ჩატარებული კვლევის შედეგად სელექციის თანამედროვე მეთოდებით გამოყვანილი გვაქვს და დაპატენტებული სიმინდის 5 ჰიბრიდი და 3 ჯიში, ასევე ხორბლის 2 და ქერის 1 ჯიში. რეგიონების მიხედვით ჩვენ ვაწარმოებთ რაიონების საკონსულტაციო სამსახურების მუშაკებთან და ფერმერებთან შეხვედრებს. ამ შეხვედრებით ფერმერები არჩევენ მათთვის საინტერესო ჯიშებს და ჰიბრიდებს, ისინი მოთხოვნილებას აკეთებენ ამ ჯიშების თესლებზე და ჩვენ შესაძლებლობისდაგვარად ვეხმარებით. მათთვის ამა წლის 23

ივნისს მოეწყო ხორბლის დღე მარნეულში შპს „ლომთაგორას“ კომპანიაში, სადაც სემინარს ესწრებოდნენ უცხოელი სპეციალისტები, საქართველოს პარლამენტის, სოფლის მეურნეობის სამინისტროს ხელმძღვანელობა, საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსები, რაიონების ფერმერები და სპეციალისტები. ჩვენს მიერ გაკეთდა ინფორმაცია სიმინდის სელექციის ბოლო წლების მიღწევებზე. დემონსტრირება გაუკეთდა ხორბლის, ქერის და სიმინდის სელექციურ ცდებს, განსაკუთრებით საინტერესო იყო მრავალწლიანი ხორბალი. რეგიონებში მიმდინარეობს ჩვენი ხელმძღვანელობით თავთავიანი კულტურების მოსავლის აღება, სიმინდის ნათესებში დაპატენტებული ჰიბრიდების პირველი თაობის თესლის მისაღებად მდებარეობითი ფორმის მცენარეების კასტრაცია და ჯიშების სანერგეებში სიბსური გამრავლება. მიღებული თესლები მოგვაქვს წილკნის ბაზაზე, სადაც ტარდება მათი კონდიციამდე აყვანა და ფერმერებზე გადანაწილება. ასევე ვაწარმოებთ სიმინდის მოსავლის აღებას და წილკნის ბაზაზე გადმოტანას, კონდიციამდე აყვანას და ფერმერებზე გაცემას.

წილკნის ბაზაზე 27–28 და 29 ივნისს მოეწყო სემინარი, რომელსაც ესწრებოდნენ რაიონების საკონსულტაციო სამსახურების უფროსები და თანამშრომლები, რომლებსაც ჩაუტარდათ კონსულტაციები ხორბალზე, ქერზე და სიმინდზე. მათ ნახეს დასახელებული კულტურების ცდები და მეთესლეობის ნათესები. სიმინდზე განმარტებას იძლეოდა წინამდებარე ანგარიშის ავტორი პროფ. ოთარ ლიპარტელიანი და მარცვლეული კულტურების სამსახურის უფროსი პროფ. ცოტნე სამადაშვილი.

2017 წელს პროფ. ოთარ ლიპარტელიანის თანაავტორობით გამოქვეყნდა 12 შრომა, მათ შორის 3 შრომა ჟურნალ „აგრარულ საქართველოში“ და 9 სტატია ხორბალზე, სიმინდზე, ქერზე, ჭვავზე და შვრიაზე გაზეთ „საქართველო და მსოფლიოში“. საანგარიშო 2017 წელს დავაპატენტე სიმინდის ახალი ჯიში „სახამებლიანი შავი“ საქართველოს მესიმინდეობის ყველა რაიონისათვის.

ჩავატარეთ 5 რეგიონში სათესლე სიმინდის მოსავლის აღება. სულ მიღებულია 16 220 კგ ტაროში, მათ შორის ჰიბრიდთა – წილკანი 1, წილკანი 2, ენგური, საბა, კახურა პირველი თაობის თესლი 12 500 კგ და ელიტური თესლი ჯიშების ქართული კრუგი და აბაშური ყვითელი 3 720 კგ ტაროში. თესლი დაყვანილ იქნება ნორმალურ ტენიანობაზე, დაიფშვნება, ავა ნორმალურ კონდიციაზე და გაიცემა ფერმერებზე მოთხოვნილების შესაბამისად.

**7.6. აგროქიმია-ნიადაგმცოდნეობის მიმართულების ეროვნული
კოორდინატორების დარგობრივი ჯგუფის (კოორდინატორი
აკად. გ. მარგველაშვილი) მიერ 2017 წელს გაწეული საქმიანობის
ანგარიში**

აგროქიმია-ნიადაგმცოდნეობის მიმართულების ეროვნული კოორდინატორების დარგობრივი ჯგუფის (ხელმძღვანელი აკადემიკოსი გ.მარგველაშვილი) და მინდვრის კულტურების მიმართულების ეროვნული კოორდინატორების დარგობრივი ჯგუფის (ხელმძღვანელი აკადემიის წევრ-კორესპონდენტი ო.ლიპარტელიანი) მიერ მ/წლის 17 ივლისს წილკნის ექსპერიმენტულ ბაზაზე ორგანიზებულ იქნა ერთობლივი გასვლითი სემინარი – სადემონსტრაციო დღე.

სემინარის მუშაობაში მონაწილეობა მიიღეს ჯგუფი წევრებმა – ზ.ჩანქსელიანმა, გ.ორმოცაძემ, ტ.ჯიაძემ, გ.ღამბაშიძემ, ნ.ჩხუტიაშვილმა, ფ.ბეგოიძემ, ზ.სარალიძემ, სმს/კ ცენტრის თანამშრომლებმა, ადგილობრივმა ფერმერებმა.

მოხსენებები გააკეთეს:

1. ო. ლიპარტელიანმა პრობლემაზე - „სიმინდის სელექცია და პირველადი მეთესლეობა საქართველოში“.
2. ნ. ჩხუტიაშვილმა თემაზე „თავთავიანი კულტურების სელექცია, გენოფონდის დაცვა და პირველადი მეთესლეობის დაჩქარებული მეთოდის დამუშავება“.
3. ზ.სარალიძემ თემაზე „ქერის კულტურა, მოვლა-მოყვანის აგროტექნოლოგია“.

მოეწყო საჩვენებელი გასვლა საცდელ ნაკვეთებში, სადაც იცდებოდა სიმინდის, ხორბლის, ქერის, ლობიოს და სხვა კულტურების ჯიშები და პიბრიდები.

ფერმერებს და სხვა დაინტერესებულ პირებს გადაეცათ მეთოდური მითითებები სიმინდისა და ქერის მოვლა-მოყვანის აგროტექნოლოგიის შესახებ.

აგროქიმია - ნიადაგმცოდნეობის მიმართულების ეროვნული კოორდინატორების დარგობრივი ჯგუფის ხელმძღვანელების, აკადემიკოსების – გ.მარგველაშვილის და რ. ჯაბნძის მონაწილეობით, 2017 წლის 16 ნოემბერს აჭარის სოფლის მეურნეობის სამინისტროში და ქუთაისში 2017 წლის 22 ნოემბერს - აკაკი წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტის აგრონომიულ ფაკულტეტზე ჩატარდა საიუბილეო სამეცნიერო კონფერენციები, რომელთა მუშაობაში მონაწილეობა მიიღეს აკადემიის აკადემიკოსებმა – ე.შაფაქიძემ, რ.მახარობლიძემ, თ.ყურაშვილმა, ჯ.კაციტაძემ, ზ.ცქიტიშვილმა, ნ.ბაღათურიამ, აკადემიის პრეზიდენტის მოადგილემ, დოქტორმა ა. გიორგაძემ, აკადემიის სწავლულმა მდივნებმა – დოქტორებმა რ. ლოლიშვილმა და მ. ბარვენაშვილმა. ბათუმში კონფერენცია გახსნა – სოფლის მეურნეობის მინისტრმა – ა. მესხიძემ, კონფერენციის მუშაობაში მონაწილეობა მიიღეს: საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის აჭარის სამეცნიერო-საკონსულტაციო ცენტრის დირექტორმა ზ. ფუტყარაძემ, შ. რუსთაველის ბათუმის სახელმწიფო უნივერსიტეტის

პროფესორებმა, სტუდენტებმა, ფერმერებმა; მინისტრის მიერ წარმოდგენილი იქნა საინტერესო მოხსენება აჭარის სოფლის მეურნეობაში მიღწეული წარმატებებისა და პერსპექტივების შესახებ. ქუთაისში – კონფერენციის მუშაობაში მონაწილეობა მიიღეს აკაკი წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტის რექტორმა პროფ. გ. ღავთაძემ, საქართველოს პარლამენტის განათლების, მეცნიერებისა და კულტურის კომიტეტის თავმჯდომარის მოადგილემ გენადი მარგველაშვილმა, აგრონომიული ფაკულტეტის პროფესორებმა რ. კოპალიანმა, რ. ლორთქიფანიძემ, სტუდენტებმა, ფერმერებმა. მოსმენილ იქნა აკადემიკოსების – გ. მარგველაშვილის, ე. შაფაქიძის, ზ. ცქიტიშვილის, რ. მახარობლიძის, თ. ყურაშვილის, ნ. ბაღათურიას, რ. ჯაბნიძის, ვ. ცანავას მოხსენებები, რომლებმაც დიდი ინტერესი გამოიწვია.

მოეწყო საჩვენებელი გასვლა აგრონომიული ფაკულტეტის საცდელ ნაკვეთში, სადაც ტარდება დაკვირვებები სუბტროპიკული კულტურების – მანდარინის, ლიმონის, ფორთოხლის და სხვა კულტურების სხვადასხვა ჯიშების ზრდა-განვითარებაზე, მოსავლიანობაზე და ხარისხზე იმერეთის პირობებში. გამოვლენილი საუკეთესო ჯიშები, ფორმები, რეკომენდირებული იქნება იმერეთის ზონაში გავრცელებისთვის.

7.7. საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის მიწათსარგებლობის მიმართულების კოორდინატორ ანზორ მესხიშვილის 2017 წლის ანგარიში

მომზადებული იქნა შრომა: „1992 წლიდან საქართველოში კერძო საკუთრებაში გადაცემული მიწების რეგისტრაციის საკითხები“, რომელიც გამოქვეყნდა ჟურნალში „ბიზნესი და კანონმდებლობა“. მომზადდა კოლექტიური წერილი საქართველოში მიწის მართვის სამსახურის შექმნის აუცილებლობის შესახებ, რომელიც გაეგზავნა საქართველოს პრემიერ მინისტრს და საქართველოს პარლამენტის თავმჯდომარეს. ასევე გაზეთებში „საქართველოს რესპუბლიკა“, „საქართველო და მსოფლიო“ და „რეზონანსი“ გამოქვეყნდა სტატიები მიწის ბალანსის აღდგენისა და მიწის კოდექსის მიღების საკითხებზე. 2017 წლის 20 დეკემბერს გაზეთში „საქართველოს რესპუბლიკა“ გამოქვეყნდა სტატია „ფრთხილად, სახელმწიფო მიწის წართმევით იმუქრება“. გამომცემლობა ივერიონმა ელექტრონულით გამოაქვეყნა ა. მეხიშვილის შრომა

მიწათსარგებლობის საკითხებზე. გაზეთმა „ბორჯომი“ გამოაქვეყნა რამოდენიმე წერილი საქართველოში გატარებული მიწის რეფორმის საკითხებზე. ქ. ბორჯომში, ბორჯომის რაიონის საზოგადოებრივი საბჭოს სხდომაზე მოსმენილი იქნა ა. მესხიშვილის მოხსენება მიწათსარგებლობისა და მიწათმოწყობის პრობლემებზე. გაზეთმა „რეზონანს“-მა რამოდენიმეჯერ გამოაქვეყნა ინტერვიუ მიწის რეგისტრაციის, მიწის უცხოელებზე გაყიდვისა და მიწის ბალანსის საკითხებზე. რამოდენიმეჯერ გამოვიდა ტელევიზია „ობიექტივი“-სა და საზოგადოებრივი ტელევიზიის არხებზე საქართველოს სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის აქტუალურ საკითხებზე. არის საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნულ აკადემიასთან შექმნილი „მიწების დაცვის კომისიის“ წევრი, რომლის მუშაობაში აქტიურ მონაწილეობას ღებულობს. რამოდენიმეჯერ გაკეთდა მოხსენება მიწის საკითხებზე. 2017 წელს მომზადდა და გამოიცა ა. მესხიშვილის წიგნი „როცა ქართულ მიწას არ ყავს პატრონი“, გამომცემლობა „ივერიონი“.

7.8 საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის მეზოსტნეობის მიმართულების ეროვნული კოორდინატორთა ჯგუფის (კოორდინატორი პროფ. ვლადიმერ სუხიშვილი) 2017 წლის მუშაობის ანგარიში

საქართველოში მეზოსტნეობა ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი დარგია, რომლის განვითარებისათვის რეგიონების მიხედვით განსხვავებული პირობები არსებობს, თუმცა ყველა რეგიონს გააჩნია შესაბამისი კულტურებისათვის ხელსაყრელი ნიადაგობრივი და კლიმატური პირობები.

მიუხედავად ყოველგვარი ხელსაყრელი პირობებისა, საქართველოში ბოსტნეული კულტურების წარმოება წინა პერიოდებთან შედარებით მკვეთრად არის შემცირებული. 2000 წელთან შედარებით ბოსტნეულის წარმოება 354 ათასი ტონიდან შემცირდა 205 ათას ტონამდე. მათ შორის შიდა ქართლში 78 ათასი ტონიდან შემცირდა 54 ათას ტონამდე. სამწუხაროდ უფრო შემცირებულია ფართო მოხმარების ბოსტნეული, კერძოდ პომიდორის წარმოება შემცირებულია 70 ათასი ტონიდან 54 ათას ტონამდე. ბადრიჯანის - 11,6 ათასი ტონიდან 4,2 ათას ტონამდე, კომბოსტოს წარმოება 35,5 ათასი ტონიდან 19,7 ათას ტონამდე და სხვა. ბოსტნეულის ფიზიოლოგიური ნორმის (370 გრ) მოხმარება მკვეთრად ჩამორჩება და შეადგენს მხოლოდ 41 % ს. უფრო საგანგაშოა ის ფაქტი, რომ ბოსტნეულის იმპორტი ექსპორტს 4-5 ჯერ აღემატება.

ამასთან დაკავშირებით აკადემიის მეზოსტნეობის კოორდინატორთა ჯგუფი ჩვენი კომპეტენციის ფარგლებში ვატარებთ მნიშვნელოვან ღონისძიებებს. შეხვედრები გვქონდა ფერმერებთან და სოფლის მოსახლეობის ერთ ნაწილთან, რომლის დროსაც გამოიკვეთა ის, რომ არსებული კადრები არ არის საკმარისი,

დაბალია ფერმერთა და გლეხთა კვალიფიკაცია, რაც ვერ აკმაყოფილებს თანამედროვე სოფლის მეურნეობის მოთხოვნილებებს. საქართველოში მასშტაბური ფერმერული მეურნეობები ძალზე მცირეა და სასოფლო სამეურნეო პროდუქციის ძირითადი მწარმოებლები მხოლოდ წვრილგლეხური მეურნეობებია 1,5 დან - 3 ჰა-მდე მოცულობით. თავისთავად ასეთი მეურნეობის წარმოება ეკონომიურად წამგებიანია.

ფაქტიურად რეგიონებში სოფლის მეურნეობა იმართება ცენტრიდან, რაც დღემდე შედეგს ვერ იძლევა. ცალკეული პროგრამების და ტენდერების ღონისძიებები ვერ მოიცავს მთელი საქართველოს სოფლის მეურნეობას. ამიტომ, ჩვენ კვლავ ვაყენებთ საკითხს რეგიონის სოფლის მეურნეობის მართვის სტრუქტურის დახვეწაზე კოოპერირების საფუძველზე, რომლის სტრუქტურაც შემუშავებული გვაქვს სპეციალისტებთან ერთად და წარმოდგენილია როგორც აკადემიის სამეცნიერო საბჭოს სხდომებზე, ასევე რეგიონულ სამეცნიერო კონფერენციებზე. თუ ჩვენს მიერ წარმოდგენილი ს/მეურნეობის მართვის რეგიონული მართვის სტრუქტურა მიუღებელია, მაშინ საჭიროა რეგიონში ან რაიონში შეიქმნას სოფლის მეურნეობის მართვის სახელმწიფო სტრუქტურა. ასეთი სტრუქტურა ფაქტიურად არსებობს, მაგრამ მისი ფუნქციები შემოიფარგლება ტენდერებში და ცალკეული პროგრამების დაფინანსებაში, რის შედეგებიც დღეისათვის ფაქტიურად არაეფექტურია. ცალკეული სასათბურე მეზოსტნეობის ობიექტები ვერ უზრუნველყოფენ მოსახლეობის მოთხოვნილებებს, წვრილგლეხური ბოსტნეულის წარმოება კი შედეგს ვერ იძლევა.

როგორც აღვნიშნეთ, ბოსტნეულის იმპორტი 4-5 ჯერ აღემატება ექსპორტს, ამასთან ერთად შემოტანილი ბოსტნეული გაცილებით დაბალი კვებითი ღირებულებებით ხასიათდება, ვიდრე ადგილობრივი. პრობლემას წარმოადგენს აგრეთვე ბოსტნეული კულტურების თესლის წარმოება და მისი კონტროლი. შეიძლება ითქვას, რომ ბოსტნეული კულტურების ადგილობრივი ჯიშების გენოფონდი თითქმის აღარ გაგვაჩნია მიწათმოქმედების სამეცნიერო კვლევითი ინსტიტუტისა და საცდელი სადგურების გაუქმების გამო. საჭიროდ მიგვაჩნია განსაკუთრებული კონტროლი დაწესდეს ბოსტნეული კულტურების თესლების შემოტანაზე და ადგილობრივი წარმოების თესლებზე. შეიძლება შემოღებული იქნეს ადგილობრივი ჯიშის თესლის წარმოებაზე წამახალისებელი ღონისძიებები. სასურველია ცალკე შეიქმნას სპეციალიზებული მეთესლეობის ფერმერული მეურნეობები სათანადო ხელშეწყობის პირობებით. ამასთან ერთად უპირველეს საჭიროებად მიგვაჩნია სამეცნიერო საცდელი დაწესებულებების შექმნა რეგიონების მიხედვით, რომელიც სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიასთან მჭიდრო კავშირით იმუშავებს ახალი ჯიშების გამოყვანაზე და რეკომენდაციას გაუწევს ფერმერებსა და გლეხებს დარაიონებული და მაღალმოსავლიანი ჯიშების წარმოებას.

ყოველივე აღნიშნულთან ერთად მნიშვნელოვანია აგრონომიული კადრების, მათ შორის მებოსტნეობის დარგში სპეციალისტების მომზადება, რაც მათი უკმარისობის გამო სერიოზულად აფერხებს ამ დარგის მეცნიერულ დონეზე განვითარებას და რესურსების მაქსიმალური შესაძლებლობების გამოყენებას.

აკადემიის 60 წლისთავის იუბილესადმი მიძღვნილი ანგარიშიდან ნათლად გამოჩნდა ის დიდი შემოქმედებითი მეცნიერული მიღწევები, რაც გაწეული იქნა ამ ხნის მანძილზე, განსაკუთრებით საყურადღებოა საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის მიერ უკანასკნელ წლებში მიღწეული წარმატებები, უცხოურ სამეცნიერო წრეებში თანამშრომლობა და აქტიური ღონისძიებები. ურთულეს პირობებში მიღწეულია დარგობრივი მეცნიერებების დიდი წარმატებები.

აღსანიშნავია, რომ დარგობრივი საკოორდინაციო მიმართულებები უზრუნველყოფილნი არიან აკადემიის მხარდაჭერით და დახმარებით. აღნიშნულიდან გამომდინარე მნიშვნელოვანია მებოსტნეობის კოორდინატორთა ჯგუფზე მხარდაჭერა და დახმარება. ამის მკაფიო მაგალითია საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიისა და ევრორეგიონული სასწავლო უნივერსიტეტის ერთობლივი საიუბილეო სამეცნიერო კონფერენცია, რომელიც გაიმართა ქალაქ გორში თემაზე: „შიდა ქართლის და სამცხე-ჯავახეთის აგრარული სექტორის თანამედროვე პრობლემები და მათი დაძლევის პერსპექტივები“. კონფერენციაზე წარმოდგენილი იყო მებოსტნეობის, მეხილეობის, მევენახეობის, მცენარეთა დაცვის, ეკონომიკის დარგებში მეცნიერული შრომები, რაშიც აქტიური მონაწილეობა მიიღეს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის, ევრორეგიონული სასწავლო უნივერსიტეტის, სამცხე-ჯავახეთის სახელმწიფო უნივერსიტეტის მეცნიერებმა და ამ რეგიონის ფერმერებმა.

კონფერენციაზე წარმოდგენილი სამეცნიერო შრომების შესაბამისად გამოიცა სამეცნიერო შრომათა კრებული. მებოსტნეობის კოორდინაციის მიმართულებით ასეთი ღონისძიებები დაგეგმილი გვაქვს მომავალშიც, რაც ითვალისწინებს ფერმერებთან და სამეცნიერო წრეებთან ერთობლივი მუშაობით გარკვეული წვლილი შევიტანოთ მებოსტნეობის დარგის აღმავლობაში.

მეცნიერებათა აკადემიაში სისტემატიურად იგზავნება მოხსენებითი ბარათები ჩვენი მუშაობისა და წინადადებების შესახებ. ამჟამად საჭიროდ მიგვაჩნია ამ ურთიერთობაში აქტიურად ჩაერთოს სოფლის მეურნეობის სამინისტრო და მოვაწყოთ ერთობლივი კონფერენცია სოფლის მეურნეობაში მეცნიერების მიღწევების დანერგვისა და მართვის სისტემის სტრუქტურების დახვეწისა და მისი დანერგვის საქმეში.

საქართველოს სოფლის მეურნეობის
მეცნიერებათა აკადემიის დაარსებიდან მე-60
წლისთავი
1957 – 2017

შრომათა კრებული

“შიდა ქართლის და სამცხე – ჯავახეთის
აგრარული სექტორის თანამედროვე
პრობლემები და მათი დაძლევის
პერსპექტივები”

მ რ

თბილისი – ბორი
2017

2017 წლის 28 ნოემბერს ჩატარდა
საქართველოს სოფლის მეურნეობის
მეცნიერებათა აკადემიის და
ევროპეიზაციის სასწავლო უნივერსიტეტის
ერთობლივი საიუბილეო სამეცნიერო
კონფერენცია

სამეცნიერო კონფერენციის ორგანიზატორი:

საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიური დეპარტამენტი და ევროპეიონული სასწავლო უნივერსიტეტის სამეცნიერო-კვლევითი ცენტრი

რედაქტორები:

აკად. ელგუჯა შაფაქიძე -
საქართველოს სოფლის მეურნეობის
მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიური
დეპარტამენტის უფროსი.

პროფ. ავთანდილ ლაფაჩი -
ევროპეიონული სასწავლო
უნივერსიტეტის სამეცნიერო-
კვლევითი ცენტრის ხელმძღვანელი.

№	სარჩევი	ბვ.
1.	აკად. გივი ჯაფარიძე, აკად. ელგუჯა შაფაქიძე საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემია საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის განვლილი 60 წელი, მოკლე ისტორია და მოდგაწეობა	4
2.	პროფ. ვალერი სუხიშვილი ევროპეიონული სასწავლო უნივერსიტეტი ბოსტნეული კულტურები, მისი სასურსათო მნიშვნელობა და რენტაბელობის საკითხები	8
3.	აკად. იუზა გასაძე საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემია მეხილეობის თანამედროვე მდგომარეობა შიდა ქართლსა და სამცხე-ჯავახეთში	11
4.	აკად. ვაჟა კვალიაშვილი საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემია	20

ხილი მხოლოდ ნაშოში არ არის	
5. აკად. ნოდარ ჩხარტიშვილი საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემია მევენახეობა და მეღვინეობა ქართლსა და მესხეთში	25
6. პროფესორი ავთანდილ ლაფაჩი (ერსუ) – თემა: “აგრარულ სექტორში დაბანდებული ინვესტიციების უკუგების ოპტიმალური მოდული (შიდა ქართლის მაგალითზე);	32
7. დოქტ. ნატო კაკაბაძე სოფლის მეურნეობის სამეცნიერო-კვლევითი ცენტრი ბოსტნეული კულტურების ბენეტიკური რესურსები, დაცვა-კონსერვაცია	37
8. პროფ. ზაქარია გინტური, პროფ. რუსუდან სუხიშვილი ევროპეიონული სასაწავლო უნივერსიტეტი აზიური ფაროსანას ბავრცელების პრობლემები და მის წინააღმდეგ ბრძოლის საშუალებები	45
9. პროფ. ნანა ალავერდაშვილი, პროფ. მარიამ ხარებაშვილი ევროპეიონული სასაწავლო უნივერსიტეტი მავნებლების წინააღმდეგ მცენარეული ნაყენების ბამოცდის შედეგები	51
10. დოქტ. ნაზიბროლა ბეგლარაშვილი, მაგისტრი მაგდა გვირჯიშვილი სამცხე-ჯავახეთის სახელმწიფო უნივერსიტეტი მევენახეობა სამცხე-ჯავახეთის კლიმატის თანამედროვე პირობებში	55
11. დოქტ. ზაირა ტყეშუჩავა, მაგისტრი თენგიზ ფასანიძე სამცხე-ჯავახეთის სახელმწიფო უნივერსიტეტი მეღვინეობის მღვინეობა სამცხე-ჯავახეთში	59

7.9. საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის
მევენახეობის მიმართულების ეროვნული კოორდინატორის
ლევან უჯმაჯურიძის 2017 წლის ანგარიში.

მევენახეობა საქართველოს სოფლის მეურნეობის უალტერნატივო
ეროვნული დარგია, რომლის წარმატებით განვითარებას უმნიშვნელოვანესად

განაპირობებს უახლესი თანამედროვე მეცნიერული მიდგომების პრაქტიკული რეალიზაცია.

ჯიშობრივად, სელექციურად ერთგვაროვანი ყურძნის პროდუქციის მიღება-ხარისხოვანი, მაღალი ღირსების, ჰარმონიული გემოს მატარებელი ღვინოების წარმოების წინაპირობაა; სწორედ ეს გახლავთ ქართული მევენახეობა - მეღვინეობის მომავალი, რომელიც ჯიშურ მრავალფეროვნებასთან ერთად საინტერესოა, როგორც ქართველი აგრეთვე უცხოელი მომხმარებლისთვის.

დასახული მიზნის განსახორციელებლად სსიპ სოფლის მეურნეობის სამეცნიერო-კვლევითი ცენტრის შესამაბის სამეცნიერო-კვლევით განყოფილებებში მიმდინარეობს მრავალპროფილური როგორც მეცნიერული აგრეთვე პრაქტიკული ტიპის ღონისძიებები.

მნიშვნელოვანი სამეცნიერო და პრაქტიკული ღონისძიებებია ჩემი ხელმძღვანელობით განხორციელებული როგორც სსიპ სოფლის მეურნეობის სამეცნიერო-კვლევით ცენტრში, აგრეთვე მევენახეობის პროფილით დაკავებულ სხვადასხვა ორგანიზაციებში, კერძოდ:

- მიმდინარეობს ვაზის საკოლექციო ნაკვეთების შევსება საქართველოდან და საზღვარგარეთიდან მოძიებული ჯიშებით;
- საქართველოს 5 რეგიონში გაშენდა ვაზის საკოლექციო და სადემონსტრაციო ნაკვეთები;
- ქართულ მართმადიდებელ ავტოკეფალურ ეკლესიასთან გაფორმებული მემორანდუმის ფარგლებში, ქართული ვაზის ჯიშების პოპულარიზაციის მიზნით სამების საკათედრო ტაძრის ეზოში და ლისის ტბის საეკლესიო მარნის მიმდებარე ტერიტორიაზე გაშენდა სხვადასხვა ეთნოგრაფიული კუთხეების 250 დასახელების ქართული ვაზის ჯიში;
- კახეთისა და აჭარის რეგიონებში მუშავდება სამეცნიერო-საგრანტო თემა “ინოვაციური მეთოდები ორგანულ მევენახეობაში”;
- დაწყებულია წამყვანი ქართული ვაზის ჯიშების კლონური სელექცია;
- შვეიცარიელ მეცნიერებთან ერთად მუშაობა მიმდინარეობს ქართული და უცხოური ვაზის ჯიშების ჰიბრიდიზაციის მიმართულებით, დაავადებებისა და მავნებლების მიმართ რეზისტენტული ჯიშების მიღების მიზნით;
- მუშავდება საქართველოში ინტოროდუცირებული ფილოქსერაგამძლე ვაზის საძირეების გამოცდა ქართული ვაზის საღვინე ჯიშების აფინიტეტისა და ადაპტაციის ელემენტების გათვალისწინებით;
- ისწავლება ქართული ვაზის ჯიშების ამპელოგრაფიული მაჩვენებლები საერთაშორისო დესკრიპტორების გამოყენებით;
- დაწყებულია ვაზის სხვადასხვა ჯიშების სარგავი მასალის წარმოება in vitro პირობებში, სადედეების მოწყობის მიზნით;
- აღდგენილი ქართული ვაზის ჯიშების ღვინის მწარმოებლებისა და მოყვარულთა დაინტერესების მიზნით ტარდება საანალიზო ღვინის ნიმუშების დეგუსტაცია, გაცნობა;

- ისწავლება სახელმწიფო კონტროლს დაქვემდებარებული ადგილწარმოშობის ვაზის მიკროზონები: ხაშმი, უსახელოური, წარაფი;
- მომზადებულია ქვეყნის ანგარიში FAO-ში “საქართველოს გენეტიკური რესურსების მრავალფეროვნება”, სადაც მნიშვნელოვანი როლი აქვს დათმობილი ვაზის გენეტიკური რესურსების მოძიება - დაცვა კონსერვაციას;
- ქართული ვაზისა და ღვინის პოპულარიზაციის მიზნით ჩინეთის სახალხო რესპუბლიკის ნინსიას პროვინციაში ეწყობა ქართული მარანი სხვადასხვა აქსესუარებით მ.შ ქვევრებით;
- ვაზის ჯიშებისადმი ცნობადობის ამაღლების მიზნით ვმონაწილეობ სადემონსტრაციო დღეების ორგანიზებაში, ლექცია-სემინარებში, ტრენინგებსა და რადიო და ტელე გადაცემებში;
- მონაწილეობს სხვადასხვა ღონისძიებებში, რომლებიც ქართული მევენახეობა მეღვინეობის დარგების განვითარებას ეხება (კონფერენცია გერმანიაში, FAO- შეხვედრა რომში, სტატიები მ.შ საერთაშორისო ჟურნალ Vitis-ში და სხვა).
- ქართული ვაზის და ღვინის კულტურის კვლევის პროექტის ფარგლებში საზღვარგარეთის (აშშ, ავსტრია, გერმანია, საფრანგეთი, იტალია) და ქართველ (საქართველოს ეროვნული მუზეუმი, არქეოლოგიის ინსტიტუტი) მეცნიერებთან ერთად სამუშაო სამეცნიერო კონფერენციასა და შეხვედრაში მონაწილეობა, საფრანგეთი, ბორდო.
- საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის მიერ მევენახეობა-მეღვინეობის მიმართულებით ორგანიზებულ საერთაშორისო კონფერენციაზე პრეზენტაცია თემაზე: „ქართული ადგილობრივი ვაზის ჯიშების გენოფონდი, მდგომარეობა და ადგილი მსოფლიოს მევენახეობა-მეღვინეობაში.
- ქართული მევენახეობა-მეღვინეობის პოპულარიზაციის მიზნით საფრანგეთის ქ. ბორდოში გამართულ გამოფენაში მონაწილეობა.
- სომხეთის ქ. ერევანში გამართულ მევენახეობა-მეღვინეობის საერთაშორისო კონფერენციაში მონაწილეობა.
- საფრანგეთის ბიომევენახეობა-ბიომეღვინეობის მიმართულებით მომუშავე სამეცნიერო წრეებთან და ბიო-ღვინის მწარმოებელ შატოებთან სამეცნიერო შეხვედრები: ბორდო, ნიცა, კანი; სამომავლო ურთიერთთანამშრომლობის ორგანიზება;
- აღდგენილი ქართული ვაზის ჯიშების მიმართ ფართო საზოგადოების ცნობადობის ამაღლების მიზნით საკვლევი ღვინის ნიმუშების სისტემატიური დეგუსტაცია და შეფასებები;
- მავნებელ დაავადებებისადმი გამძლე ჯიშების მიღების მიზნით შვეიცარიელ მეცნიერებთან ერთობლივი სამეცნიერო-კვლევითი და პრაქტიკული სამუშაოების ჩატარება ჯიდაურას სოლომონ ჩოლოყაშვილის სახელობის ვაზის ეროვნულ საკოლექციო ნაკვეთებში;

- საქართველოს მევენახეობა-მეღვინეობის რეგიონებში სწავლება-ტრენინგები ვაზის აგროტექნოლოგიურ, ფიტოსანიტარულ და ამპელოგრაფიულ საკითხებზე;
- ადგილობრივ და საერთაშორისო ჟურნალებში გამოქვეყნებულია სტატიები და გამოცემულია ორი სახელმძღვანელო ბიომევენახეობა-მეღვინეობის მიმართულებით.

7.10. საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის მევენახეობა-მეღვინეობის ეროვნული კოორდინატორის პროფესორ თემურ ღვინიაძის 2017 წლის მუშაობის ანგარიში

1. ტექნიკის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი თემურ ღვინიაძე სამეცნიერო-პედაგოგიურ მოღვაწეობას ეწევა აკაკი წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტის, საინჟინრო-ტექნოლოგიური ფაკულტეტის, საკვები პროდუქტების ტექნოლოგიების დეპარტამენტში და კოორდინაციას უწევს ალკოჰოლიანი და უალკოჰოლო სასმელების მიმართულებას.

იგი საბაკალავრო, სამაგისტრო და სადოქტორო სწავლების მიმართულებით 2017 წლის მეორე სემესტრში კითხულობს შემდეგ საგნებს:

- „სასმელების ტექნოლოგია“, საინჟინრო ტექნოლოგიური ფაკულტეტის სასურსათო ტექნოლოგიის სპეციალობის საბაკალავრო სწავლების მე-4-ე კურსის სტუდენტებთან.
- „სასმელების ტექნოლოგია, საქონელმცოდნეობა და ექსპერტიზა“ საინჟინრო ტექნოლოგიური ფაკულტეტის სასურსათო ტექნოლოგიის საქონელმცოდნეობისა და ექსპერტიზის სპეციალობის საბაკალავრო სწავლების მე-4-ე კურსის სტუდენტებთან.
- „სასმელების მცირე საწარმოთა ორგანიზაცია და დაგეგმარება“ საინჟინრო ტექნოლოგიური ფაკულტეტის სასურსათო ტექნოლოგიის სამაგისტრო სწავლების მე-2-ე კურსის სტუდენტებთან.
- „ალკოჰოლიანი და უალკოჰოლო სასმელების წარმოების მეცნიერული საფუძვლები“ დოქტორანტებთან.
- „ქართული ღვინისა და კონიაკის წარმოების პრობლემები და პერსპექტივები“ დოქტორანტებთან.

2. უნივერსიტეტში ეწევა შემდეგ საქმიანობას:

- არის საინჟინრო-ტექნოლოგიური ფაკულტეტის სადისერტაციო საბჭოს თავმჯდომარე;
- უნივერსიტეტის აკადემიური საბჭოს წევრი;

- აკ.წერეთლის სახ.უნივერსიტეტის სამეცნიერო-პერიოდულ ჟურნალ „მომამბეს“ რედკოლეგიის წევრი;
- სამეცნიერო პერიოდული ჟურნალის „ხანძთას“ რედკოლეგიის წევრი;
- სამეცნიერო პერიოდული ჟურნალის „გონის“ რედკოლეგიის წევრი.

3. შოთა, რუსთაველის ეროვნული სამეცნიერო ფონდის მიერ დაფინანსებული სამეცნიერო გამოყენებითი N 216 752 საგრანტო პროექტის - „ძლიერი ანტიოქსიდანტური პოლიფენოლური კონცენტრატის ინოვაციური ტექნოლოგიის შემუშავება“ - სამეცნიერო ხელმძღვანელი.

აღნიშნული გრანტის შესწავლის ობიექტს წარმოადგენს იმერეთის რეგიონის მევენახეობა-მელვინეობის მიკროზონაში კულტივირებული ვაზის ფერადი უწყამლი ჯიშების ყურძნის ნედლეული, რომლის თითოეული კილოგრამი სავარაუდოდ 10 გრამამდე ფენოლურ ნაერთებს შეიცავს და მათი უდიდესი ნაწილი კი (მშრალი მასის 3%) წიპწაშია ლოკალიზებული (Энциклопедия виноградарства, т.3).

შესაბამისად აქტუალურია იმერეთის მევენახეობა-მელვინეობის მიკროზონაში კულტივირებული ფერადი ყურძნის ნედლეულიდან ხსნადი ჯამური პოლიფენოლების თხევად ფაზაში ექსტრაქციისათვის ახალი, ინოვაციური ტექნოლოგიის შემუშავება, ძლიერი ანტიოქსიდანტური, ანტირადიკალური, ანტიტოკსიკური და საკვებით გამოწვეული დაავადებების პრევენციული ბიოლოგიურად აქტიური პოლიფენოლური კონცენტრატის წარმოებისათვის.

პროექტის მეცნიერულ სიახლეს წარმოადგენს ის ფაქტი, რომ პირველად იქნება შესწავლილი ამ მიკროზონაში კულტივირებული ვაზის ფერადი ჯიშების ყურძნის ნედლეულისა და ველურად მზარდი ასკილის ნაყოფის ფიტოქიმიური შედგენილობა და მათგან მიღებული ვაკუუმ-ტკბილის, კონცენტრირებული ექსტრაქტებისა და მიკროფხვნილის ბიოლოგიური აქტიურობა. დამუშავდება ვაკუუმ-ტკბილისა და ექსტრაქტების მიღებისა და კონცენტრირების ოპტიმალური ტექნოლოგიური პროცესები და შესაბამისი რეჟიმები. შემუშავდება მიღებული სამკურნალო-პროფილაქტიკური დანიშნულების პროდუქტის, რეცეპტურული ფორმულა, სტანტარტიზაცია-სერტიფიკაციის მეთოდი და რეკომენდაციები წარმოებისათვის.

4. 2017 წლის საანგარიშო პერიოდში პროფესორ თემურ ღვინიაძის ხელმძღვანელობით დასრულდა:

- ერთი სადოქტორო დისერტაცია თემაზე: „ახალი სახის ლიქიორული ღვინის ტექნოლოგიის დამუშავება, ფერადი ყურძნის ფენოლური ნაერთების გამოყენებით“;
- სამაგისტრო ნაშრომი თემაზე - „ლიფნარის ალადასტურიდან წითელი ნატურალური ღვინის ტექნოლოგიის შემუშავება“;

- სამაგისტრო ნაშრომი თემაზე - „საკონიაკე სპირტების დამგვლების ინოვაციური ტექნოლოგიების კვლევა“;
- სამი საბაკალავრო და სამაგისტრო საკონფერენციო მოხსენების სამეცნიერო ხელმძღვანელი.

5. 2017 წელს იყო:

- სადოქტორო ნაშრომის „კომპლექსური მცენარეული რადიოდამცველი საშუალების რეცეპტურის, წარმოების ტექნოლოგიური სქემისა და კონტროლის მეთოდების დამუშავება“ ექსპერტი;
- სადოქტორო ნაშრომის „ მაღალი ბიოლოგიური ღირებულების ფეკილოვანი ნაწარმის ტექნოლოგიების დამუშავება ცილით მდიდარი მცენარეული ნედლეულის გამოყენებით“ დაცვის კომისიის თავმჯდომარე.

6. ამჟამად სამეცნიერო ხელმძღვანელია დოქტორანტების:

- *ვარლამ მინდელი*, მესამე დამამთავრებელი კურსის დოქტორანტი, რომლის სადისერტაციო ნაშრომის თემაა: „-„იმერეთში კულტივირებული ფერადი ყურძნის ჯიშებიდან სპეციალური ღვინის ტექნოლოგიის შემუშავება“.
- *ლაშა ბუხაიძე* - მეორე კურსის დოქტორანტი, რომლის სადისერტაციო ნაშრომის თემაა - „„იმერეთის თეთრყურძნიანი ვაზის ჯიშებიდან მაღალხარისხოვანი ცქრიალა ღვინომასალების დამზადების ქიმიურ-ტექნოლოგიური საფუძვლების გამოკვლევა“.
- *პაპუნა ჩიქოვანი* - პირველი კურსის დოქტორანტი, რომლის სადისერტაციო ნაშრომის თემაა: - „ ძლიერი ანტიოქსიდანტური, პოლიფენოლური კონცენტრატის ინოვაციური ტექნოლოგიის დამუშავება“.

7. 2017 წელს პროფესორ თემურ ღვინიაძის მიერ გამოქვეყნებული იქნა შემდეგი სამეცნიერო შრომები:

- მოცვის კენკრის ჰიდროფილური ექსტრაქტის მიღების ტექნოლოგიის დამუშავება. სამეცნიერო პერიოდული ჟურნალი „გონი“, N4. ქუთაისი. 2017. გვ.69-74;
- ორსახლიანი ჯინჭრის ფოთლის თხევადი ჰიდროფილური ექსტრაქტის მიღების ტექნოლოგიის დამუშავება. პერიოდული სამეცნიერო ჟურნალი „ხანძთა“13(18). 2017. გვ.124-130.
- Composition of Hydrophilic Extracts from Therapeutic Plants . -BULLETIN of Akaki Tsereteli State University N2(6). Kutaisi. 2017. p.93-98.
- მაყვლის ნაყოფის თხევადი კონცენტრატის ტექნოლოგიის შემუშავება. საერთაშორისო სამეცნიერო-პრაქტიკული ინტერნეტ-კონფერენცია „ინოვაციები აგრარულ მეცნიერებებში“. შოთა რუსთაველის სახელობის ეროვნული სამეცნიერო ფონდი. გვ.77-81. ქუთაისი. 2017.

- Использование вино-спиртовых экстрактов, в технологии ликерных вин. Международная научно-практическая интернет-конференция “Инновации в аграрных науках“. Национальный научный Фонд. Им. Шота Руставели. Сборник трудов. с. 81-85. Кутаиси. 2017.

- Secondary resources of grapes. International Scientific-Practical MODERN ENGINEERING TECHNOLOGIES AND ENVIRONMENTAL PROTECTION. METEP 2017. KUTAISI. ATSU. P.253-257.

- ყურძნის კანის ანტოციანების ანტიოქსიდანტური აქტივობა. მეექვსე საერთაშორისო სამეცნიერო-პრაქტიკული ინტერნეტ-კონფერენციის თემაზე: „ბიოუსაფრთხო კვების პროდუქტთა პრობლემები და ბიზნეს გარემო“ შრომების კრებული. ქუთაისი. 2017.

- წითელი ყურძნის კლონების ანტოციანები. მეექვსე საერთაშორისო სამეცნიერო-პრაქტიკული ინტერნეტ-კონფერენცია თემაზე: „ბიოუსაფრთხო კვების პროდუქტთა პრობლემები და ბიზნეს გარემო“, შრომების კრებული. ქუთაისი. 2017.

8. 2017 წლის მაისში პროფესორ თემურ ღვინიაძის მიერ თანაორგანიზებული იქნა გლეხური ღვინოების გამოფენა კონკურსი თერჯოლის რაიონის სოფელ სიქთარვაში;

- აქვე წაკითხული იქნა ლექცია თემაზე „სპეციალური ღვინოების წარმოების პერსპექტივები ფერადი ყურძნის ნედლეულიდან“.

9. გამოშვებული იქნა საავტორო სპეციალური ღვინო „ნიკალა“ იმერეთის მევენახეობა-მეღვინეობის მიკროზონაში კულტივირებული ფერადი ყურძნის ნედლეულიდან.

აღნიშნული სახის ღონისძიებების მიზანია ის, რომ ღვინის გადამამუშავებელი ქარხნები ფერადი ყურძნის ზოგიერთი ისეთი უნიკალური ჯიშის ნედლეულს, როგორც პატელეს მხარის ალადასტურია ღვინის გადამამუშავებელი ქარხნები არ იბარებს და ამას ადგილობრივი მოსახლეობა ძალიან მტკივნეულად განიცდის.

აქტიურ მუშაობას ეწევა ფერადი უწყამლი ჯიშების ბიოლოგიურად აქტიური ნაერთების გამოყენებისათვის.

საქართველოში ყურძნის ყოველწლიური მოსავლის საშუალო პოლიფენოლური მარაგი, რომელიც ძირითადად პრაქტიკულად გამოუყენებელ წიპწაშია თავმოყრილი, რამოდენიმე ასეულ ტონას აღემატება, რაც ფულადი გამოსახულებით მილიონობით ამერიკულ დოლარს შეადგენს. ამ ბუნებრივი სიმდიდრის გამოუყენებლობის გამო მოსახლეობის ჯანმრთელობის დანაკარგები მნიშვნელოვანი და ცხადია, თუმცა ძნელი შესაფასებელია. ამასთან ჩვენს მიერ რეკომენდებულია რეგიონში კულტივირებული ვაზის ფერადი, უწყამლი ჯიშების ეკოლოგიურად სუფთა ყურძნის ნედლეული, რომელიც ფაქტიურად აუთვისებელია და რეგიონის მოსახლეობა ამ ფაქტს ძალიან მტკივნეულად

განიცდის, რადგანაც მათი საქმიანობის ერთ-ერთი ძირითადი სფერო მევენახეობაა.

ბაზარზე ძალიან მოთხოვნადი პროდუქტებია და ფაქტიურად ნატურალური ფორმით ნაკლებად მოიპოვება ფერადი ყურძნის ნატურალური წვენები და სამკურნალო-პროფილაქტიკური დანიშნულების სპეციალური კონცენტრატები, რომლებიც ველურად მზარდი კენკრის ბიოლოგიურად აქტიური ნაერთებითაა გამდიდრებული.

მეცნიერების მრავალწლიანი სამეცნიერო კვლევების საფუძველზე შექმნილია ანალოგიური ბუნების პოლიფენოლენოლური კონცენტრატები და საკვები დანამატები: - «Пикногенол» (Irwin Naturals, США), «Grape seed» (Nature s Plus, США), «Эндотелон» (Sanofi, Франция), «Французкий парадокс» (Arkopharma), რომელთა მთავარი დანიშნულება გულ-სისხლძარღვთა სისტემის დაავადებების პრევენციაა. რქაწითელის წიპწის ექსტრაქტების ფუძეზე პროფესორმა ბრეხმანმა 50-წლის უკან შექმნა საკვები კონცენტრატი „Каприм“ (კახეთი-პრიმორია), რომელზეც დიდი მოთხოვნილებაა დღესაც.

საქართველოს პირობებში იაფი ნედლეული, პრაქტიკულად გამოუყენებელი ყურძნის უწყამლი ფერადი ჯიშების ნედლეულისა და ველურად მზარდი ასკილის ნაყოფის ფონზე, იძლევა რენტაბელური წარმოების რეალურ პირობებს. მცირე წარმოების ორგანიზაცია არ არის დაკავშირებული რაიმე ტექნიკური ხასიათის სირთულესთან.

10. პროფ. თემურ ღვინიაძე ეწევა აქტიურ საზოგადოებრივ საქმიანობას, არის:

- ქართული ვაზისა და ღვინის თანადგომისა და აღორძინების ფონდის ხელმძღვანელი;
- იმერეთის რეგიონის მეცნიერთა და ჟურნალისტთა კავშირის „ინტელექტის“ ვიცე-პრეზიდენტი;
- საზოგადოება „ბალის კიდის“ დარბაზის წევრი;
- საზოგადოება „ქუთაისელის“ დარბაზის წევრი;
- საქართველოს პენსიონერთა თანადგომის ფონდის იმერეთის რეგიონალური სამსახურის ხელმძღვანელი;
- საზოგადოებრივი დარბაზის „ღირსება“ წევრი.

11. მეცნიერული კვლევის სფერო: ძლიერი ანტიოქსიდანტური, პოლიფენოლური ექსტრაქტებისა და კონცენტრატების, სპეციალური და ელიტარული ღვინოების ტექნოლოგია.

12. 2017 წლის დეკემბერში მის მიერ გამოშვებული იქნა *მონოგრაფია*: - „ქრონიკული დაღლილობის სინდრომის სამკურნალო-პროფილაქტიკური, ინოვაციური ბიოლოგიურად აქტიური დანამატი ROKHI”.

ნაშრომში ხელმისაწვდომი ლიტერატურული წყაროების ანალიზის საფუძველზე დასაბუთებულია ქრონიკული დაღლილობის სინდრომის

სამკურნალო-პროფილაქტიკური დანიშნულების ბიოლოგიურად აქტიური დანამატის კომპოზიციაში შემავალი ინგრედიენტები: ყურძნის წიპწის, მოცვისა და მაცვლის ნაყოფის, ჩაის მწვანე და ორსახლიანი ჯინჭრის ფოთლების ჰიდროფილური ექსტრაქტები, და ასევე ასკილის მიკროდისპერგირებული რბილობისა და კანის მიკროფხვნილი, როგორც C ვიტამინით მდიდარი ბუნებრივი შემავსებელი. სტანდარტული, საყოველთაოდ მიღებული და მოდიფიცირებული კვლევის ორგანოლეპტიკური და ფიზიკურ-ქიმიურ მეთოდების, მათ შორის ქრომატომას-სპექტრომეტრიის, მაღალეფექტური სითხის და აირის ქრომატოგრაფიების, სპექტროფოტომეტრიის, ფლუორომეტრიის გამოყენებით საქართველოს პირობებისათვის შესწავლილია მათი ქიმიური შედგენილობა და დამუშავებულია მათი მიღების რაციონალური ტექნოლოგიები.

შემუშავებულია ქრონიკული დაღლილობის სინდრომის სამკურნალო-პროფილაქტიკური დანიშნულების ბიოლოგიურად აქტიური დანამატის „როხი“ რეცეპტურული ფორმულა, რომელშიც შევიდნენ, გარდა მცენარეული ინგრედიენტებისა, B ჯგუფის ვიტამინები და ლაქტოზა.

7.11. საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის ჰიდრომელიორაციის მიმართულების ეროვნული კოორდინატორების ჯგუფის (კოორდინატორი პროფ. ირაკლი ყრუაშვილი) 2017 წლის ანგარიში

3. “ეროზიულ-ღვარცოფული პროცესების თეორიული კვლევა” – სამეცნიერო ხელმძღვანელი.
4. დისციპლინები - წყლისმიერი ეროზიის ფიზიკა და მექანიკა; სადოქტორო პროგრამასთან დაკავშირებული სპეცკურსი: მულჩირების გავლენა ნიადაგის თბურ და წყლოვან მახასიათებლებზე. საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი.
5. გამოქვეყნებული სტატიები:

- ✓ Kruashvili, I. Inashvili, K. Bziava & M. Lomishvili. Determination of Optimal Irrigation Mode Considering Soil and Climate Properties of Lomtagora Settlement of Marneuli Municipality, Lower Kartli. International Journal of Sciences: Basic and Applied Research (IJSBAR), Vol 33, No 2, 2017, pp. 166-175.

ანოტაცია:

ჩატარებული ექსპერიმენტების მონაცემების დამუშავების შედეგად განსაზღვრულია სასოფლო-სამეურნეო კულტურების წყალმოთხოვნილების კოეფიციენტის მნიშვნელობა; მიღებულია რწყვის ნორმის საანგარიშო დამოკიდებულება, რომელიც ითვალისწინებს მიწოდებული წყლის მოცულობას, ნაკადის გარბენის სიგრძესა და ნიადაგ-გრუნტის ფიზიკურ-მექანიკურ შემადგენლობას.

- ✓ Kruashvili, I. Inashvili, K. Bziava & M. Lomishvili. Impact of Surface Irrigation on the Intensity of Irrigation Erosion. International Journal of Sciences: Basic and Applied Research (IJSBAR), Vol 35, No 1, 2017, pp. 101-108.

ანოტაცია:

ნიადაგ-გრუნტების წყლისმიერ ეროზიის რაოდენობრივი პროგნოზისათვის მიღებულია დასაშვებ სიჩქარეთა კორექტირებული დამოკიდებულება, რომელიც ითვალისწინებს ნიადაგ-გრუნტებში მიმდინარე ფიზიკურ-ქიმიური პროცესების ფართო სპექტრს და უზრუნველყოფს ირიგაციული ეროზიის პროგნოზის მაღალ საიმედოებას.

- ✓ ი. ყრუაშვილი, ი. ინაშვილი, კ. ბზიავა. ვაზის რწყვის რეჟიმის რეგულირება მულჩირების პირობებში. საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია “მევენახეობა და მეღვინეობა ევროპის ქვეყნებში- ისტორიული ასპექტები და პერსპექტივები”, საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემია, თბილისი, 2017. გვ. 136-139.

ანოტაცია:

ჩვენს მიერ ჩატარებული კვლევების შედეგებსა და გაეროს სურსათისა და სოფლის მეურნეობის საერთაშორისო ორგანიზაციის (UN FAO) რეკომენდაციებზე დაყრდნობით, ფერტიგაციისა და აგრო-ნანოტექნოლოგიების გამოყენებით, ჩვენს მიერ შემუშავებულია ვაზის ოპტიმალური რწყვის რეჟიმი მულჩირებისა და წვეთური მორწყვის დროს, რომელიც დიდ დახმარებას გაუწევს ფერმერებს ყურძნის პროგრამული და მაღალხარისხოვანი მოსავლის მისაღებად.

6. გამოქვეყნებული მონოგრაფია, სახელმძღვანელო:

- ✓ ი. ყრუაშვილი, ე. კუხალაშვილი, ი. ინაშვილი, კ. ბზიავა. ღვარცოფული მოვლენები - რისკი, პროგნოზი, დაცვა. მონოგრაფია. საგამომცემლო სახლი „ტექნიკური უნივერსიტეტი“, თბილისი, საქართველო, 2017, 250 გვ.

ანოტაცია:

მონოგრაფიაში განხილული და შესწავლილია ეროზიულ-ღვარცოფული პროცესების თანამედროვე მდგომარეობა; ღვარცოფსაცავებში მიმდინარე პროცესები; მათი საანგარიშო მახასიათებლების ცვლილების პროგნოზირება; სატრანზიტო უბნებზე და გამოტანის კონუსებზე მოძრაობის პირობები; შესაბამისი საიმედო ღვარცოფსაწინააღმდეგო საინჟინრო ნაგებობები და კონსტრუქციები. თეორიული კვლევების საფუძველზე მიღებულია მნიშვნელოვანი სრულყოფილი და ახალი გაანგარიშების მეთოდები.

- ✓ ი. ყრუაშვილი, ი. ინაშვილი, ე. კეჩხოშვილი. ტუმბოები და სამელიორაციო სატუმბი სადგურები. სახელმძღვანელო. საგამომცემლო სახლი „ტექნიკური უნივერსიტეტი“, თბილისი, საქართველო, 2017, 200 გვ.

ანოტაცია:

სახელმძღვანელოში განხილულია ტუმბოების კლასიფიკაცია და მათი მუშაობის პრინციპი; დინამიკური და ღერძული ტუმბოების მუშა პროცესი; მელიორაციაში გამოყენებული ტუმბოების კონსტრუქციები; ტუმბოების ნომენკლატურა და მარკირება; სამელიორაციო დანიშნულების სატუმბი სადგურები; სამელიორაციო (საირიგაციო და დამშრობი სისტემების) სატუმბი სადგურების თავისებურებანი; სატუმბი სადგურის ჰიდროკვანძის ნაგებობათა აღწერა; სატუმბი სადგურის ტექნოლოგიური გაანგარიშება, ძირითადი და დამხმარე აღჭურვილობა; სატუმბი სადგურის დაპროექტების საფუძვლები და სატუმბი სადგურების ექსპლუატაციის ძირითადი საკითხები.

7. საზღვარგარეთ და საქართველოში გამართულ სიმპოზიუმებში, სამეცნიერო-პრაქტიკულ კონფერენციებში, სემინარებსა და ტრენინგებში მონაწილეობა:

- ✓ მოხსენება - ვაზის რწყვის რეჟიმის რეგულირება მულჩირების პირობებში. საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია “მევენახეობა და მეღვინეობა ევროპის

- ქვეყნებში-ისტორიული ასპექტები და პერსპექტივები”, საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემია, თბილისი, 2017.
- ✓ ტრეინინგი - “E-Learning and Didactic” Academic Collaboration for (Building) Capacity in Environmental Studies. University of Natural Resources and Life Sciences (BOKU), Vienna, AUSTRIA, 2017
8. საზღვარგარეთის და ადგილობრივ სამეცნიერო გრანტებში მონაწილეობა. მიუთითეთ საგრანტო ფონდი, გრანტის დასახელება.
 - ✓ შოთა რუსთაველის სახელმწიფო სამეცნიერო ფონდის საგრანტო პროექტი # FR/607/10-170/13 “ეროზიულ-ღვარცოფული პროცესების თეორიული კვლევა”. სამეცნიერო ხელმძღვანელი.
 - ✓ ავსტრიის სააგენტო საერთაშორისო თანამშრომლობისათვის განათლებასა და კვლევაში (OeAD-GmbH), საერთაშორისო საგრანტო პროექტი # 135 „აკადემიური თანამშრომლობა შესაძლებლობების გაზრდისთვის გარემოსდაცვით სწავლებაში“. ძირითადი შემსრულებელი.
 - ✓ პროექტი „საქართველოს ჰიდროლოგიური და გლაციოლოგიური ცნობარის მომზადება“. ფინანსდება საქართველოს სახელმწიფოს მიერ. ძირითადი შემსრულებელი.
 9. სამეცნიერო საზოგადოების, არასამთავრობო ორგანიზაციის, სამეცნიერო საბჭოს, ჟურნალის, კრებულის, გამომცემლობის, სარედაქციო საბჭოსა და რედაქციის წევრობა.
 - ✓ საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის აგრარული მეცნიერებების სადისერტაციო სამეცნიერო საბჭოს წევრი;
 - ✓ საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის, აგრარული მეცნიერებებისა და ბიოსისტემების ინჟინერინგის ფაკულტეტის სასწავლო-სამეცნიერო ლიტერატურის დარგობრივი კომისიის წევრი;
 - ✓ Annals of Agrarian Science – ჟურნალის სარედაქციო კოლეგიის წევრი;
 - ✓ Экологические системы и приборы – ჟურნალის სარედაქციო კოლეგიის წევრი.
 10. სხვა მნიშვნელოვანი სახის სამუშაოები.
 - ✓ 2017 წლის 10 ივლისს საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიაში, საერთაშორისო პროექტის “№135 – აკადემიური თანამშრომლობა შესაძლებლობების გაზრდისათვის გარემოსდაცვით სწავლებაში (ACCES)” ფარგლებში გაიმართა საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის აგროსაინჟინრო სამეცნიერო განყოფილების მიერ ორგანიზებული მრგვალი მაგიდა თემაზე: „განათლება-კვლევა-ინოვაციები“. მომხსენებლები: პროფესორი ი. ყრუაშვილი, ქ. თბილისი, საქართველო; პროფესორი ი. ინაშვილი, ქ. თბილისი, საქართველო; პროფესორი კ. ბზიავა, ქ. თბილისი, საქართველო; პროფესორი მ. ჰიმელბაუერი, ქ. ვენა, ავსტრია; პროფესორი რ. მიხალევი, ქ. ვენა, ავსტრია.
 11. სასოფლო-სამეურნეო ჰიდროტექნიკური მელიორაციის განვითარება უნდა განხორციელდეს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის, აგროსაინჟინრო სამეცნიერო განყოფილების სასოფლო-სამეურნეო მელიორაციის დარგობრივი ჯგუფის მიერ შემუშავებული კონცეფციისა და საქართველოს სოფლის მეურნეობის განვითარების სტრატეგიის (2015-2020 წწ) მიხედვით, ვადებისა და დასახული ამოცანების რიგითობის გათვალისწინებით.
 12. 2018 წელს დაგეგმილი ღონისძიებები:

- ✓ სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის, აგროსაინჟინრო სამეცნიერო განყოფილების სასოფლო-სამეურნეო მელიორაციის დარგობრივი ჯგუფის მრგვალი მაგიდა თემაზე: “ელექტრონული სწავლება (E-learning) და დიდაქტიკა აგროინჟინერიაში”;
- ✓ სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის, აგროსაინჟინრო სამეცნიერო განყოფილების სასოფლო-სამეურნეო მელიორაციის დარგობრივი ჯგუფის მრგვალი მაგიდა თემაზე: “სასოფლო-სამეურნეო მელიორაციის განვითარების პერსპექტივები და მისი როლი ქვეყნის ეკონომიკაში”;
- ✓ სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიურ საბჭოზე განსახილველი საკითხი - „სასოფლო-სამეურნეო მელიორაციის“ პროგრამის კონცეფცია.

7.12. საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის ჩაისა და სუბტროპიკული კულტურების მიმართულების ეროვნული კოორდინატორების ჯგუფის (კოორდინატორი აკად. ვალერიან ცანავა) 2017 წლის ანგარიში

2007 წლის 28 ივლისს საქართველოს აგრარული უნივერსიტეტის ჩაის, სუბტროპიკული კულტურებისა და ჩაის მრეწველობის ინსტიტუტში ჩატარდა საკოორდინაციო საბჭოს – მრგვალი მაგიდა სტევიის (*stevia rebaudiana bertonii*) მოვლა-მოყვანის ღონისძიებათა სისტემის შესახებ

შესავალი სიტყვა – სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი, საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსი ვალერიან ცანავა.

ინფორმაცია სტევიის მოვლა-მოყვანის, მისი გავრცელების შესახებ დასავლეთ საქართველოს სუბტროპიკულ ზონაში გააკეთა სოფლის მეურნეობის აკადემიურმა დოქტორმა იზოლდა მამულაიშვილმა.

სტევია როგორც სამკურნალო მცენარე, მისი გამოყენება, გავრცელების შესაძლებლობა დასავლეთ საქართველოს სუბტროპიკულ ზონაში. დაისვა შეკითხვა შეცვლის თუ არა ის შეაქარს, რომელზედაც მომხსენებელმა გააკეთა ვრცელი ანალიზი სტევიის ქიმიური შემადგენლობისა და მისგან დამატკბობელების ფართო ასორტიმენტის მიღების შესახებ. განსაკუთრებული ყურადღება გამახვილებული იყო სტევიის მოვლა-მოყვანის ტექნოლოგიის საკითხებზე მოხსენებამ დიდი ინტერესი გამოიწვია. სტევიოზიდი დამატკბობელია და შეაქარს არ შეცვლის ზოგადად, მაგრამ ჩანაცვლებს საჭიროების შემთხვევაში.

ინტერესი გამოიწვია სტევიის პლანტაციებში მავნე ორგანიზმების არსებობამ. ამ საკითხზე ამომწურავი პასუხი გასცა ბიოლოგიის მეცნიერების აკადემიურმა დოქტორმა ანგელინა ნიკოლაშვილმა. სტევიის მცენარეების საქართველოში შეტანისას მავნე ორგანიზმი არ შემოჰყოლია. საერთოდ არ არის ცნობილი ამ მცენარის მონოფაგა მავნე ორგანიზმი. ჩვენი მუშაობის პერიოდში აღრიცხული იქნა მავნებლების 17 და ავადმყოფობების 7 სახეობა. მავნებლებიდან აღსანიშნავია სამხრეთის რუხი ცხვირგრძელა.

მავნე ორგანიზმები, რომლებიც გურიის რეგიონის საცდელ ნაკვეთებში აღირიცხა უმეტესად გადმოსულია ნაკვეთის ახლო მდებარე მცენარეებიდან.

ბრძოლის ღონისძიებები უმეტესად აგროტექნიკური, პროფილაქტიკური და ქიმიურია (საჭიროების შემთხვევაში).

შემდგომი შეკითხვა შეეხებოდა ჩაის ფოთლის დიფერენცირებული კრეფის წესებს. ჩაის ხარისხოვანი ნედლეულის მისაღებად ფოთლის კრეფის სწორად ჩატარებაზეა დამოკიდებული მოსავლიანობის რაოდენობა, ნედლეულის ხარისხი და აქედან გამომდინარე მზა პროდუქციის ხარისხიც. ჩაის ფოთლის დიფერენცირებული სისტემა, რომელიც დამუშავებულია ინსტიტუტში საფუძვლად დაედო ჩაის კულტურის აგროწესებს. განემარტად როგორი ღუყები უნდა მოიკრიფოს ჩაის ბუჩქიდან ფოთლის კრეფის დაწყებისა და დამთავრების ვადები.

მომხსენებელი შეეხო აგრეთვე ბაქტერიულ, ორგანულ-მინერალური სასუქების – ბაქტოფერტისა და ჰუმინურ ორგანულ-მინერალური სასუქების მნიშვნელობასა და მისი გამოყენების ეფექტიურობა სუბტროპიკული კულტურის პირობებში. ეს საკითხები ეროვნული კოორდინატორების ჯგუფის შემდგომი ორი შეხვედრის თემა იქნება.

7.13. საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის მეფუტკრეობის მიმართულების ეროვნული კოორდინატორის ჯგუფის (კოორდინატორი ბიოლოგიის დოქტორი ბორის წითლიძე) 2017 წლის ანგარიში

პირველ რიგში გაანალიზდა მეფუტკრეობის დარგში არსებული მდგომარეობა; როგორც ყოველთვის ყურადღება გამახვილდა დარგის ძირითად პრიორიტეტულ მიმართულებაზე, რომელიც ეხება საქვეყნოდ ცნობილი ქართული ფუტკრის ხალასი სახით შენარჩუნებას, დაცვას და მის შემდგომ სრულყოფას.

აღნიშნულის საფუძველზე იხილებოდა მეფუტკრეობის დარგის განვითარების კონცეფცია (სტრატეგია), რაც წინა პერიოდებში მოხსენდა სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიას და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს.

ასევე მნიშვნელოვანი ყურადღება ეთმობოდა სახელმწიფო მიზნობრივ პროგრამებს, რომელთაც მიეკუთვნება ქართული ფუტკრის გენოფონდის

შენარჩუნება და ინტენსიური აღწარმოება, ფუტკრისა და მისი პროდუქტების სტანდარტები, საკვები ბაზა, დაავადებები, არატრადიციული საკვები და სხვა.

სახელმწიფო პროგრამების დაფინანსება დღემდე ვერ ხერხდება, რაც სათანადო დონეზე მათი პრაქტიკულად განხორციელების ძირითადი დამაბრკოლებელი მიზეზია.

ჯგუფის წევრები აქტიურ მონაწილეობას ღებულობდნენ და ღებულობენ “საქართველოს მეფუტკრეობის კავშირის” მუშაობაში. მათი უმრავლესობა არიან “მეფუტკრეთა კავშირის” ჟურნალის “საქართველოს მეფუტკრეობის” სარედაქციო კოლეგიის წევრები და სისტემატიურად აქვეყნებენ სათანადო მასალას დარგის აქტუალურ საკითხებზე. ასევე ქვეყნდებოდა ტექსტები მეფუტკრეობით დაინტერესებულ პირთათვის.

ჯგუფის წევრები (ბ. წითლიძე, ალ. კორძაია, ლ. ბაღიაშვილი, გ. მაძღარაშვილი) კითხულობდნენ ლექციებს მეფუტკრეობის შემსწავლელ კურსებზე. კურსებს ხელმძღვანელობს “მეფუტკრეთა კავშირის” პრეზიდენტი ბატონი რ. თავართქილაძე.

ჯგუფის წევრები სათანადო დახმარებას უწევდნენ და უწევენ მეფუტკრეობის დარგით დაინტერესებულ ნებისმიერ პიროვნებას. მათი ავტორობით (გ. მაძღარაშვილი, თ. ღოღობერიძე, ალ. კორძაია და სხვები) მკითხველმა მიიღო საჭირო წიგნი მეფუტკრეობაზე. ჯგუფის წევრები აქტიურ მონაწილეობას ღებულობდნენ საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიაში მეფუტკრეობის ხაზით ჩატარებულ ღონისძიებებში, ზოგიერთი მათგანი (ბ. წითლიძე, გ. მაძღარაშვილი) დაჯილდოვდა აკადემიის საპატიო სიგელით და სხვა.

2017 წელს ეროვნული კოორდინატორების ჯგუფის წევრის გიორგი მაძღარაშვილის მიერ მომზადდა რეკომენდაცია “საქართველოს მეფუტკრეობის მდგომარეობა და სამომავლო ამოცანები”, რომელიც გამოცემულია აკადემიის გამომცემლობა “აგროს” მიერ.

7.14. საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის სატყეო მიმართულების ეროვნული კოორდინატორის ჯგუფის (კოორდინატორი პროფ. გიორგი გაგოშიძე) 2017 წლის ანგარიში

აკადემიკოსებთან გ.ჯაფარიძესთან და რ.ჩაგელიშვილთან ერთად მომზადდა და განყოფილებას წარედგინა 2017 წლის პერსპექტიული სამუშაო და ჩასატარებელ ღონისძიებათა გეგმები;

აკადემიკოსებთან გ. ჯაფარიძესთან და რ. ჩაგელიშვილთან ერთად მომზადდა და ჩატარებული იქნა ტყის საერთაშორისო დღისადმი მიძღვნილი სემინარი თემაზე: „ტყის საერთაშორისო მნიშვნელობა და სატყეო მეურნეობის ოპტიმიზაციის პერსპექტივები“;

აკადემიურ საბჭოზე წარმოდგენილი იქნა „სატყეო საქმის“ საბაკალავრო საგანმანათლებლო პროგრამა განსახილველად და შემდგომი მსვლელობისათვის რეკომენდაციის გასაწევად;

აკადემიკოსებთან გ. ჯაფარიძესთან და რ. ჩაგელიშვილთან ერთად მომზადდა და განხორციელდა გასვლითი სემინარი თემაზე: „ქართული სატყეო მეცნიერებისა და განათლების ფუძემდებლების – აკად. ვ. გულისაშვილისა და პროფ. ს. ქურდიანის გახსენება“;

აკადემიურ საბჭოზე წარმოდგენილი იქნა პროფ. გ. გაგოშიძის მოხსენება: „ქ.თბილისისა და მისი შემოგარენის ტყემცენარეულობის თანამედროვე მდგომარეობა და ოპტიმიზაციის სატყეო – სამეურნეო ღონისძიებები“;

აკად. გ. ჯაფარიძის ხელმძღვანელობით და მასთან თანაავტორობით მომზადდა და უახლოეს ხანში ქ.თბილისის მერიასა და შესაბამის სამინისტროებს წარედგინა რეკომენდაციები ქ.თბილისისა და მისი შემოგარენის ტყემცენარეულობის სამეურნეო მდგომარეობის ოპტიმიზაციისათვის – შემდგომი მსვლელობის მისაცემად.

მეტყევე-ექსპერტი მერაბ დვალი 2017 წელს მუშაობდა „საქართველოს ტყის კოდექსის“ ახალი ვარიანტის შექმნაზე. სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა დოქტორის – ლაშა დოლიძის საქმიანობა 2017 წელს მიმდინარეობდა აკადემიკოს რევაზ ჩაგელიშვილთან ერთად.

თავი 8. საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის მიერ 2017 წელს მომხატვარული რეკომენდაციები

1. სასოფლო სამეურნეო ტექნიკის საიმედოობის გაზრდა ღებამების მდნობის ქვეშ ავტომატური დადუღებით და მისი ეკონომიკური ეფექტიანობა (რეკომენდაციები);
ავტორები: ჯ. კაციტაძე, ნ. ქარქაშაძე, ი. კაპანაძე, გ. ქუთელია; რედაქტორი ე. შაფაქიძე, თბილისი, 2017;
2. მეხილეობა, თანამედროვე მდგომარეობა, პერსპექტივები (სტრატეგია), ავტორი იუზა ვასაძე, რედაქტორი ე. შაფაქიძე, თბილისი, 2017 წელი;
3. აგრარული სექტორის საინჟინრო-ტექნიკური მომსახურების სრულყოფა (სტრატეგია), ავტორი რ. მახარობლიძე, რედაქტორი ე. შაფაქიძე, თბილისი, 2017 წელი;
4. რაციონალური სასოფლო-სამეურნეო წარმოებისათვის საჭირო ტექნიკის განსაზღვრის მეთოდოლოგია (რეკომენდაციები), ავტორები ე. შაფაქიძე, გ. ჩიტაია, გ. მოსაშვილი, რ. ჯაფარიძე, რედაქტორი რ. მახარობლიძე, თბილისი, 2017 წელი;
5. სუბტროპიკული ხურმა (რეკომენდაციები), ავტორები რ. ჯაბნიძე, ნ. ჯაბნიძე, ბათუმი-თბილისი, 2017 წელი;

6. თხილის კულტურის მოვლა-მოყვანის აგროტექნოლოგია, (რეკომენდაციები), ავტორები რ. ჯაბნიძე, ნ. ჯაბნიძე, ბათუმი-თბილისი, 2017 წელი;
7. რა უნდა იცოდეს დეგუსტატორმა (ბოსტნეული, კარტოფილი, პარკოსანი, ბალახეული კულტურები), რეკომენდაციები; ავტორები: გ. ალექსიძე, ნ. კაკაბაძე, ვ. ჯაფარიძე, პ. გაჩეიშვილი; რედაქტორი ე. შაფაქიძე; თბილისი, 2017 წელი;
8. ხილი მხოლოდ ნაყოფი არ არის (რეკომენდაციები); ავტორები ვ. კვალიაშვილი, რ. თოროზაშვილი; რედაქტორი ე. შაფაქიძე; თბილისი, 2017 წელი;
9. შთანთქმითი შეჯვარების ეფექტურობა მებოცვრეობაში (რეკომენდაციები). ავტორები ჯ. გუგუშვილი, მ. ბარვენაშვილი, რ. ლოლიშვილი; რედაქტორი ე. შაფაქიძე; თბილისი, 2017 წელი;
10. ბოცვრის კვება (რეკომენდაციები). ავტორები ჯ. გუგუშვილი, გ. გოგოლი, რედაქტორი ე. შაფაქიძე; თბილისი, 2017 წელი;
11. ნიადაგის ნაყოფიერების ამაღლების ეკოლოგიურად უსაფრთხო აგროტექნოლოგია (რეკომენდაციები). ავტორი რ. ლოლიშვილი, რედაქტორი ე. შაფაქიძე; თბილისი, 2017 წელი;
12. ხილი მხოლოდ ნაყოფი არ არის (რეკომენდაციები, ქართულ რუსულ, ინგლისურ ენაზე); ავტორები ვ. კვალიაშვილი, რ. თოროზაშვილი; რედაქტორი ე. შაფაქიძე; თბილისი, 2017 წელი;
13. საქართველოს მეფუტკრეობის მდგომარეობა და სამომავლო ამოცანები (რეკომენდაცია); ავტორი გიორგი მაძღარაშვილი; რედაქტორი ე. შაფაქიძე; თბილისი, 2017 წელი;

აკადემიის იუბილარები

აკადემიკოსი ჯემალ კაციტაძე - 80

2017 წლის 26 მაისს საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის ნამდვილ წევრს-აკადემიკოს ჯემალ კაციტაძეს დაბადებიდან 80 და სამეცნიერო, პედაგოგიური და საზოგადოებრივი მოღვაწეობის 55 წლისთავები შეუსრულდა.

ბატონი ჯემალი დაიბადა 1937 წლის 26 მაისს ამბროლაურის რაიონის სოფელ ხოტევში მოსამსახურის ოჯახში. მამა-ბენია კაციტაძე სკოლის პედაგოგი იყო, მეორე მსოფლიო ომის დაწყებისთანვე გაწვეულ იქნა ფრონტზე და დაიღუპა ბრძოლებში 1943 წელს. დედა - ივლითი ავალიანი ხოტევის საშუალო სკოლის პედაგოგად მუშაობდა წლების განმავლობაში, აღზარდა

ღირსეული თაობა და ამიტომ დამსახურებული ავტორიტეტით სარგებლობდა რაიონში და მთლიანად საქართველოში, რისთვისაც მას მინიჭებული ჰქონდა საქართველოს დამსახურებული პედაგოგის საპატიო წოდება. მისი მეუღლის დაღუპვის შემდეგ მან ღირსეულად ატარა ქართველი დედისა და პედაგოგის სახელი - სამშობლოს აღუზარდა ოთხი გამორჩეული ვაჟიშვილი, რომლებმაც თავისი წვლილი შეიტანეს ქვეყნის წინსვლაში.

1944 წელს შევიდა ხოტევის საშუალო სკოლაში, რომელიც წარმატებით დაამთავრა 1955 წელს. ერთი წელი მუშაობდა ტყიბულის გეოლოგიურ პარტიაში მუშად, ხოლო 1956 წელს წარმატებით ჩააბარა მისაღები გამოცდები და ჩაირიცხა ქუთაისის სასოფლო სამეურნეო ინსტიტუტის მექანიზაციის ფაკულტეტზე. უკვე მესამე კურსიდან აქტიურად ჩაერთო სამეცნიერო-კვლევით მუშაობაში; 1961 წელს წარმატებით დაამთავრა აღნიშნული ფაკულტეტი და პროფესორ შალვა კერესელიძის ხელმძღვანელობით ფრიადზე დაიცვა სადიპლომო პროექტი. ეს ის პერიოდი იყო, როდესაც აღნიშნული უმაღლესი სასწავლებელი გადატანილ იქნა სოხუმში და ეწოდა საქართველოს სუბტროპიკული მეურნეობის ინსტიტუტი. ჯ. კაციტაძე, როგორც წარმატებული კურსდამთავრებული, მიწვეული იყო ლითონთა ტექნოლოგიისა და მანქანათა რემონტის კათედრაზე უფროს ლაბორანტად, სადაც მალე 1962 წელს დაწინაურდა ასისტენტად. პედაგოგიურ საქმიანობასთან ერთად ადრევე შეუდგა სამეცნიერო-კვლევით საქმიანობას. 1963 წელს ჩააბარა მისაღები გამოცდები დაუსწრებელი სწავლების

ასპირანტურაში და ქალაქ კომინიოვის სასოფლო სამეურნეო ინსტიტუტში ცნობილი მეცნიერის აკადემიკოს იური პეტროვის ხელმძღვანელობით დაიწყო საკანდიდატო დისერტაციის მომზადება. 1970 წელს წარმატებით დაიცვა დისერტაცია და მიენიჭა ტექნიკის მეცნიერებათა კანდიდატის სამეცნიერო ხარისხი. მალევე აირჩიეს დოცენტად, ხოლო 1974 წელს კი - მანქანათა საიმედოობისა და რემონტის კათედრის გამგედ. 1979 წელს საქართველოს მთავრობის სპეციალური დადგენილებით გადმოყვანილი იყო თბილისში საქართველოს სასოფლო-სამეურნეო ინსტიტუტში, სადაც დაინიშნა მექანიზაციისა და ელექტრიფიკაციის ფაკულტეტის დეკანის მოადგილედ და მასალათა ტექნოლოგიის კათედრის დოცენტად, დაამტკიცეს სპეციალიზებული სამეცნიერო საბჭოს სწავლულ მდივნად. 1989 წელს საქართველოს სასოფლო სამეურნეო ინსტიტუტის რეგიონულ სამეცნიერო საბჭოს სხდომაზე წარმატებით დაიცვა სადოქტორო დისერტაცია და მიენიჭა ტექნიკის მეცნიერებათა დოქტორის სამეცნიერო ხარისხი. 1986 წელს არჩეული ბრძანდებოდა საქართველოს სასოფლო-სამეურნეო ინსტიტუტის მანქანების საიმედოობისა და მანქანათა რემონტის კათედრის გამგედ.

1995 წელს არჩეული იყო საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის ნამდვილ წევრად - აკადემიკოსად.

2001-2002 წლებში მუშაობდა საქართველოს აგრარული უნივერსიტეტის პრორექტორად სამეცნიერო დარგში, ხოლო 2005 წლიდან დღემდე მუშაობს აგრარული უნივერსიტეტის სრულ პროფესორად და კონსტანტინე ამირაჯიბის ინჟინერიის ინსტიტუტის მთავარ მეცნიერ მუშაკად.

აკად. ჯ. კაციტაძე ეწევა აქტიურ სამეცნიერო-კვლევით მუშაობას. გამოქვეყნებული აქვს 250-ზე მეტი სამეცნიერო შრომა, მათ შორის 6 სახელმძღვანელო, 5 მონოგრაფია, ერთი ენციკლოპედიური ლექსიკონი, 5 რეკომენდაცია, ბრძანდება ავტორი 14 გამოგონებისა და 4 პატენტის. მოპოვებული აქვს მრავალი საგრანტო პროექტი; მისი ხელმძღვანელობით დაცულია 2 სადოქტორო, 2 აკადემიური დოქტორის ხარისხის და 13 საკანდიდატო დისერტაცია, იყო 20-ზე მეტი სადოქტორო და საკანდიდატო დისერტაციების ოპონენტი.

სისტემატურ მონაწილეობს საერთაშორისო და ადგილობრივ სამეცნიერო სიმპოზიუმებში, კონგრესებსა და კონფერენციებში. ამჟამად ბრძანდება ორი საერთაშორისო სამეცნიერო კონგრესის საორგანიზაციო კომიტეტის წევრი ბულგარეთში. არის საერთაშორისო სამეცნიერო ჟურნალის "Mechanization in Agriculture" და ჟურნალების „საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის მოამბე“, „აგრარულ-ეკონომიკური მეცნიერება და ტექნოლოგიები“, „აგრარული საქართველო“ სარედაქციო კოლეგიების წევრი.

ახალგაზრდა მაღალკვალიფიციური კადრების მომზადებაში შეტანილი განსაკუთრებული წვლილისათვის აკად. ჯ. კაციტაძე დაჯილდოვებულია ღირსების ორდენით, არჩეულია სომხეთის ნაციონალური აგრარული უნივერსიტეტის საპატიო დოქტორად და დაჯილდოვებულია ამავე უნივერსიტეტის ოქროს მედლით ადგილობრივი სამეცნიერო კადრების მომზადებისათვის, ორჯერ არის პრემირებული სამეცნიერო-კვლევითი სამუშაოების სანიმუშოდ შესრულებისათვის, 2014 წელს კი საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის მიერ აღიარებულ იქნა აგროსაინჟინრო დარგში საქართველოს საუკეთესო მეცნიერად.

ბატონი ჯემალი, როგორც სამაგალითო მოქალაქე და მეცნიერია, ასევე სამაგალითოა ოჯახშიც, სადაც იგი ბრწყინვალე და მზრუნველი მეუღლეა, კარგი მამაა და მოსიყვარულე ბაბუა.

სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიური საბჭო ულოცავს აკად. ჯემალ კაციტაძეს ამ მეტად ღირშესანიშნავ თარიღებს, უსურვებს ჯანმრთელობას და მრავალ წარმატებებს პირად, სამეცნიერო, პედაგოგიურ და საზოგადოებრივ საქმიანობაში.

**საქართველოს სოფლის მეურნეობის
მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიური საბჭო**

აკადემიკოსი ელგუჯა შაფაქიძე - 75

2017 წლის 20 აგვისტოს დაბადებიდან 75 და სამეცნიერო-პედაგოგიური და საზოგადოებრივი მოღვაწეობიდან 50 წელი შეუსრულდა საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსს, ტექნიკის მეცნიერებათა დოქტორს, საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიური დეპარტამენტის უფროსს, პროფესორ ელგუჯა შაფაქიძეს.

იგი დაიბადა ქ. თბილისში, 1942 წლის 20 აგვისტოს, მოსამსახურის ოჯახში.

1958 წელს წარჩინებით დაამთავრა ქ. თბილისის ივ. ჯავახიშვილის სახელობის 53-ე საშუალო სკოლა (ყოფილი ვაჟთა მე-7 საშუალო სკოლა) და მუშაობა დაიწყო ქ. თბილისის ელმავალმშენებელ ქარხანაში ხარატად, სადაც იმუშავა 1962 წლამდე. პარალელურად 1959 წელს ჩაირიცხა საქართველოს სასოფლო - სამეურნეო ინსტიტუტის სოფლის მეურნეობის მექანიზაციის ფაკულტეტზე, რომელიც დაამთავრა წარჩინებით 1965 წელს და მიენიჭა ინჟინერ-მექანიკოსის კვალიფიკაცია.

ინსტიტუტის დამთავრების შემდეგ დატოვეს სამუშაოდ საქართველოს სასოფლო-სამეურნეო ინსტიტუტის “ვენახის შრომატევადი სამუშაოების” პრობლემურ ლაბორატორიაში უფროს კონსტრუქტორად. 1968 წელს ჩაირიცხა საქართველოს სასოფლო-სამეურნეო ინსტიტუტის ნიადაგდამამუშავებელი მანქანა-იარაღების კათედრის ასპირანტად. 1972 წელს დაიცავა დისერტაცია თემაზე: “ვენახის საცავ ზოლში ნიადაგის დამუშავების მექანიზაცია” და მიენიჭა ტექნიკის მეცნიერებათა კანდიდატის სამეცნიერო ხარისხი.

1966-1967 წლებში გადიოდა სამხედრო სავალდებულო სამსახურს. არის თადარიგის კაპიტანი.

1974 წელს კონკურსით არჩეული იქნა საქართველოს სასოფლო-სამეურნეო ინსტიტუტის მეაბრეშუმეობის სასწავლო-კვლევით ფაკულტეტზე მექანიზაციის განყოფილების გამგედ.

1978 წელს მიენიჭა უფროსი მეცნიერ მუშაკის სამეცნიერო წოდება.

1981 წელს დაინიშნა სოფლის მეურნეობის მექანიზაციის ფაკულტეტის დეკანის მოადგილედ, ხოლო 1987 წელს ინსტიტუტის სამეცნიერო საბჭოს გადაწყვეტილებით აირჩიეს ამავე ფაკულტეტის დეკანად, სადაც იმუშავა 2005 წლამდე.

1985 წელს მიენიჭა დოცენტის, ხოლო 1993 წელს - პროფესორის სამეცნიერო წოდება.

1994 წელს დაიცავა სადოქტორო დისერტაცია თემაზე: “მეაბრეშუმეობის შრომატევადი ტექნოლოგიური პროცესების მექანიზაცია” და მიენიჭა ტექნიკის მეცნიერებათა დოქტორის სამეცნიერო ხარისხი.

1995 წელს აირჩიეს საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის წევრ-კორესპონდენტად;

1997 წელს აირჩიეს უმაღლესი სკოლის მეცნიერების საერთაშორისო აკადემიის აკადემიკოსად;

2004 - 2009 წლებში არჩეული იქნა საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის საინჟინრო განყოფილების აკადემიკოს-მდივნად.

2005.01.03 – 2007.20.06. წლების პერიოდში მუშაობდა საქართველოს სახელმწიფო სასოფლო-სამეურნეო უნივერსიტეტის ნიადაგდამამუშავებელი და სამშენებლო მანქანების კათედრის პროფესორად და უნივერსიტეტის ხარისხის უზრუნველყოფის სამსახურის უფროსად.

2006 წლიდან 2013 წლამდე არჩეული იქნა სრული პროფესორის აკადემიურ თანამდებობაზე საქართველოს სახელმწიფო აგრარული უნივერსიტეტის (დღეს - საქართველოს აგრარული უნივერსიტეტი) აგროსაინჟინრო ფაკულტეტის (დღეს – საინჟინრო ტექნოლოგიური ფაკულტეტი) სოფლის მეურნეობის მექანიზაციის მიმართულებით.

2011 წელს აირჩიეს საქართველოს საინჟინრო აკადემიის ნამდვილ წევრად - აკადემიკოსად.

უნივერსიტეტში მუშაობის პერიოდში აქტიურად ეწეოდა სასწავლო-პედაგოგიურ და სამეცნიერო-კვლევით საქმიანობას. ხელმძღვანელობდა სასწავლო პროგრამებს დისციპლინებში “სასოფლო-სამეურნეო მანქანები (I ნაწილი)”, “საგზაო და სამშენებლო მანქანები”, “მეაბრეშუმეობის მექანიზაცია”, “ჰიდროამძრავი სოფლის მეურნეობაში”, “თანამედროვე სამანქანო ტექნოლოგიები და ტექნიკური საშუალებები სოფლის მეურნეობაში”. კითხულობდა ლექციებს ბაკალავრიატის, მაგისტრატურის და დოქტორანტურის სტუდენტებისათვის, ხელმძღვანელობდა სტუდენტთა სასაწავლო და საწარმოო პრაქტიკებს.

1998 – 2005 წლებში იყო საქართველოს სახელმწიფო აგრარული უნივერსიტეტის საინჟინრო სადისერტაციო საბჭოს თავმჯდომარე.

2012 წლიდან არის გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის მეაბრეშუმეობის ასოციაცია BACSA-ს კოორდინატორი საქართველოში.

2013 წლის 4 იანვრიდან დღემდე მუშაობს საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიაში აკადემიური დეპარტამენტის უფროსად.

აქტიურად არის ჩართული სამეცნიერო-კვლევით საქმიანობაში. გამოქვეყნებული აქვს 232 სამეცნიერო ნაშრომი, მათ შორის სამი მონოგრაფია, 4 სახელმძღვანელო, სამი დამხმარე სახელმძღვანელო.

მიღებული აქვს 10 საავტორო მოწმობა და 8 პატენტი გამოგონებაზე, 6 მოწმობა რაციონალიზატორულ წინადადებაზე.

მისი ხელმძღვანელობით დაცულია 4 დისერტაცია ტექნიკის მეცნიერებათა კანდიდატის ხარისხის მოსაპოვებლად და 2 დისერტაცია ტექნიკის აკადემიური დოქტორის წოდების მოსაპოვებლად.

1988 წელს დაჯილდოვდა მედლით “შრომის ვეტერანი”;

1999 წელს საქართველოს პრეზიდენტის ბრძანებულებით დაჯილდოვდა “ღირსების ორდენით”. 2006 წელს მიენიჭა “წლის ინჟინერის” საპატიო წოდება.

2016 წელს მის ნაშრომს „საქართველოს მეაბრეშუმეობა – პრობლემები, რეაბილიტაცია, აღორძინება“ მიენიჭა სსმმ აკადემიის პრემია აგრარულ დარგში საუკეთესო ნაშრომისათვის. **მინიჭებული აქვს ექპერტის წოდება აგროსაინჟინრო დარგში.**

ყავს ოჯახი – მეუღლე, ორი ვაჟიშვილი და ორი შვილიშვილი.

სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიური საბჭო ბატონ ელგუჯას ულოცავს ღირსშესანიშნავ თარიღებს, უსურვებს ჯანმრთელობას, ხანგრძლივ სიცოცხლეს, ნაყოფიერ შემოქმედებით, სამეცნიერო-პედაგოგიურ და საზოგადოებრივ საქმიანობას ჩვენი ქვეყნის სასიკეთოდ.

საქართველოს სოფლის მეურნეობის
მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიური საბჭო

აკადემიკოსი რევაზ ჩაბელიშვილი - 80

2017 წლის 28 აგვისტოს საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის ნამდვილ წევრს, აკადემიკოს რევაზ ჩაბელიშვილს დაბადებიდან 80 და სამეცნიერო-პედაგოგიური მოღვაწეობის 55 წლისთავი შეუსრულდა.

ბატონი რევაზი ქართველი აგრარიკოს მეცნიერებისათვის კარგად არის ცნობილი სამეცნიერო და საზოგადოებრივი საქმიანობით.

დაიბადა 1937 წლის 28 აგვისტოს ონის რაიონის სოფელ ჭიორაში. 1956 წელს დაამთავრა თბილისის პირველი საშუალო სკოლა და სწავლა გააგრძელა საქართველოს სასოფლო-სამეურნეო ინსტიტუტში სატყეო-სამეურნეო ფაკულტეტზე, რომელიც 1961 წელს წარჩინებით დაამთავრა სატყეო ინჟინრის სპეციალობით. 1962 წელს მუშაობა დაიწყო საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის სატყეო ინსტიტუტში. 1968 წელს მიენიჭა სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა კანდიდატის, ხოლო 1985 - წელს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა დოქტორის წოდება.

1991 წელს ბატონი რევაზი აირჩიეს საქართველოს აგრარული უნივერსიტეტის პროფესორად, 1994 წელს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის წევრ-კორესპონდენტად, 1995 წელს კი აკადემიის ნამდვილ წევრად - აკადემიკოსად.

სხვადასხვა დროს მუშაობდა უფროს ლაბორანტად, მეცნიერ-მუშაკად, უფროს მეცნიერ-მუშაკად, ხელმძღვანელობდა ტყის სოციალური და ეკოლოგიური ფუნქციების შემსწავლელ ლაბორატორიას, ბრძანდებოდა ყოფილი სსრ კავშირის მეცნიერებათა აკადემიის ტყის საპრობლემო საბჭოს ეკოლოგიის სექციის თავმჯდომარის მოადგილე, ასრულებდა საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის მინისტრის მოადგილის მოვალეობას, მთის ტყეების ეკოლოგიური ფუნქციების შესწავლის მიზნით ეწეოდა ერთობლივ კვლევებს ავსტრიის სატყეო ფედერალური ინსტიტუტის მეცნიერებთან ერთად, იყო ე. გულისაშვილის სახელობის სამთო მეტყევეობის ინსტიტუტის ხარისხის მიმნიჭებელი, სპეციალიზებული სამეცნიერო საბჭოს წევრი, კითხულობდა ლექციებს ეკოლოგიასა და ბუნების დაცვაში საქართველოს სასოფლო-სამეურნეო ინსტიტუტში. 2016 წელს არჩეული იყო საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის სატყეო საქმის სამეცნიერო განყოფილების აკადემიკოს-მდივნად, რომელსაც დღემდე წარმატებით ხელმძღვანელობს.

აკადემიკოს რევაზ ჩაგელიშვილის სამეცნიერო საქმიანობის ძირითადი მიმართულებებია: ტყის ეკოლოგია და ბუნების დაცვა, ტყე – როგორც ნიადაგის დაცვის ძირითადი ფორპოსტი, ტყეების ზვავსაწინააღმდეგო დაცვითი ფუნქციები, სამთო-სატყეო მედიორაცია.

ბატონი რევაზი ბრძანდება 148 სამეცნიერო ნაშრომის, მათ შორის 3 მონოგრაფიის, 11 სახელმძღვანელოს და 1 რეკომენდაციის ავტორი. მონაწილეობა აქვს მიღებული მრავალ ადგილობრივ და საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციებში, სიმპოზიუმებსა და კონგრესებში.

მიღებული აქვს აკადემიკოს თ. დავითაიას სახელობის პრემია, დაჯილდოებულია საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის საპატიო სიგელით, ბრძანდება ექპერტი სატყეო საქმის დარგში და საქართველოს საპატიო მეტყევე.

ბატონი რევაზი ბრძანდება შესანიშნავი მეუღლე, მამა და ბაბუა.

საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიური საბჭო ულოცავს აკადემიკოს რევაზ ჩაგელიშვილს ღირსშესანიშნავ თარიღებს, უსურვებს მას ჯანმრთელობას, ხანგრძლივ სიცოცხლეს, ნაყოფიერ შემოქმედებით სამეცნიერო, პედაგოგიურ და საზოგადოებრივ საქმიანობას.

**საქართველოს სოფლის მეურნეობის
მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიური საბჭო**

აკადემიის წევრ-კორესპონდენტი თამაზ თურმანიძე - 85

2017 წლის 4 სექტემბერს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის წევრ-კორესპონდენტს, თამაზ თურმანიძეს 85 და სამეცნიერო-პედაგოგიური მოღვაწეობის 45 წლისთავი შეუსრულდა.

ბატონო თამაზ, ჩვენთვის, ქართველი აგრარიკოს მეცნიერებისათვის კარგად არის ცნობილი თქვენი სამეცნიერო და საზოგადოებრივი საქმიანობის შესახებ.

1932 წლის 4 სექტემბერს დაიბადეთ ქ. ბორჯომში. სკოლის დამთავრების შემდეგ სწავლა გააგრძელეთ შრომის წითელი დროშის ორდენის საქართველოს სასოფლო-სამეურნეო ინსტიტუტში, რომელიც 1957 წელს

წარჩინებით დაამთავრეთ და მოგენიჭათ სწავლული აგრონომის კვალიფიკაცია. 1963 წელს მოგენიჭათ სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა კანდიდატის, ხოლო 1983 წელს გეოგრაფიულ მეცნიერებათა დოქტორის წოდება. 1995 წელს თქვენ მოგენიჭათ პროფესორის სამეცნიერო-პედაგოგიური წოდება გარემოს დაცვა ბუნებრივი რესურსების რაციონალური გამოყენების სპეციალობით. 1992 წელს აგირჩიეს საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის წევრ-კორესპონდენტად.

1974-1983 წლებში ხელმძღვანელობდით საქართველოს ჰიდრომეტეოროლოგიურ სამსახურს, ბრძანდებოდით იუნეპი-ყოფილი სსრ კავშირის ერთობლივი პროექტის “კომპლექსური მიწათსარგებლობა მთიან ეკოსისტემებში” პროექტის დირექტორი. 1975-1978წწ. ლექციებს კითხულობდით ივ. ჯავახიშვილის სახ. უნივერსიტეტში, 1994-2000 წლებში სასოფლო-სამეურნეო ინსტიტუტში, ხოლო 2011-2012 წწ. აგრარულ უნივერსიტეტში. ხართ ერთი სადოქტორო და 5 საკანდიდატო დისერტაციის სამეცნიერო ხელმძღვანელი.

თქვენი სამეცნიერო საქმიანობის ძირითადი მიმართულებებია: კლიმატოლოგია, მეტეოროლოგია, აგროეკოლოგია და აგროფიზიკა.

ინტენსიურად მონაწილეობდით სხვადასხვა ტიპის ფორუმებში: მსოფლიო მეტეოროლოგიური ორგანიზაციის მე-10 ყრილობაზე (2002 წელი), კლიმატის ცვლილებისადმი მიძღვნილ მსოფლიო კონფერენციაზე (2003წ.), კლიმატის საკითხებისადმი მიძღვნილ გაეროს საერთაშორისო ყრილობაზე (2003წ.), მეტეოროლოგიური თანამგზავრების გამოყენების საკითხებისადმი მიძღვნილ საერთაშორისო კონფერენციაზე ნიურნბერგში (2005წ.). 2012 წელს იყავით გვალვისა და გაუდაბნოების საკითხისადმი მიძღვნილი საერთაშორისო კონფერენციის სექციის თავჯდომარე. შესრულებული გაქვთ რამდენიმე სამეცნიერო-საგრანტო პროექტი, მათ შორის -ის, -ს და ღ ჩ ჩ ჩ შ შ-ის დაკვეთით.

ბრძანდებით 150-ზე მეტი სამეცნიერო ნაშრომის, მათ შორის 7 მონოგრაფიის ავტორი.

მიღებული გაქვთ „ღირსების“ ორდენი, დაჯილდოებული ბრძანდებით საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის საპატიო სიგელით, მონიჭებული გაქვთ ექპერტის წოდება აგროეკოლოგიის დარგში.

ხართ შესანიშნავი მეუღლე, მამა და ბაბუა.

ბატონო თამაზ, საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიური საბჭო გილოცავთ ღირსშესანიშნავ თარიღებს. გისურვებთ ჯანმრთელობას, ხანგრძლივ სიცოცხლეს, ნაყოფიერ შემოქმედებით სამეცნიერო, პედაგოგიურ და საზოგადოებრივ საქმიანობაში.

საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიური საბჭო

აკადემიის წევრ-კორესპონდენტი ოთარ ლიპარტელიანი - 85

საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემია გულითადად გილოცავთ დაბადებიდან 85 და სამეცნიერო-პედაგოგიური მოღვაწეობის 60 წლისთავს.

ბატონო ოთარ! ჩვენი საზოგადოებისათვის და სოფლის მეურნეობის დარგში მოღვაწე ქართველი მეცნიერებისათვის კარგადაა ცნობილი თქვენი სამეცნიერო, პედაგოგიური და საზოგადოებრივი საქმიანობის შესახებ.

1932 წლის 5 დეკემბერს დაიბადეთ ლენტეხის რაიონის სოფელ კახურაში, გლეხის ოჯახში. ლენტეხის საშუალო სკოლის დამთავრების შემდეგ 1949 წელს სწავლა გააგრძელეთ საქართველოს სასოფლო-სამეურნეო ინსტიტუტის აგრონომიულ ფაკულტეტზე და მისი დამთავრების შემდეგ მოგენიჭათ სწავლული აგრონომის კვალიფიკაცია.

შრომითი საქმიანობა დაიწყო 1955 წელს–საქართველოს სახელმწიფო სასელექციო სადგურში უმცროს მეცნიერ თანამშრომლად. 1961 წლიდან 2006 წლამდე გაიარეთ დიდი და ნაყოფიერი გზა მცხეთის სასელექციო სადგურში ჯერ უფროს მეცნიერ თანამშრომლად, შემდგომ განყოფილების გამგედ და დირექტორის თანამდებობაზე. 2006 წელს არჩეული ბრძანდებით ი. ლომაურის სახელობის მიწათმოქმედების სამეცნიერო–კვლევითი ინსტიტუტის უფროსი მეცნიერ თანამშრომლის თანამდებობაზე და ამავე ინსტიტუტის სამეცნიერო საბჭოს წევრად. 2014 წელს დაინიშნეთ და დღემდე მუშაობთ საქართველოს სოფლის მეურნეობის სამინისტროს სოფლის მეურნეობის სამეცნიერო კვლევითი ცენტრის ერთწლოვანი კულტურების კვლევის დეპარტამენტის მთავარ სპეციალისტად.

თქვენ გაიარეთ მეცნიერის რთული და შრომატევადი გზა ასპირანტურიდან სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა დოქტორამდე, პროფესორობამდე, საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის წევრ–კორესპონდენტობამდე.

თქვენ პირველმა დაიწყოთ მცენარეთა კერძო გენეტიკის კურსის კითხვა თბილისის თბილისის ივ. ჯავახიშვილის სახელმწიფო უნივერსიტეტის გენეტიკის კათედრაზე (1976–1979 წწ) და შემდეგ კითხულობდით სელექცია–გენეტიკის კურსს საქართველოს სასოფო–სამეურნეო ინსტიტუტის გენეტიკა–სელექციისა და მეთესლეობის კათედრაზე.

ბატონო ოთარ, თქვენ ბრძანდებით 191 სამეცნიერო შრომის ავტორი, რომელიც გამოქვეყნებულია როგორც ჩვენი ქვეყნის, ასევე უცხოურ გამოცემებში, მათ შორის 7 მონოგრაფიის და 1 სახელმძღვანელოს. თქვენი ავტორობითა და თანაავტორობით გამოყვანილი და წარმოებაში დანერგილია 25 ჯიში, მათ შორის ხორბლის 2 ჯიში, სიმინდის 15 ჰიბრიდი და 1 ჯიში, ქერის 4 ჯიში, ლობიოს, მუხუდოს და ოსპის თითო ჯიში. აქედან სიმინდის 1 ჯიში და 2 ჰიბრიდი დარაიონებულია უცხოეთშიც.

მონაწილეობა გაქვთ მიღებული მრავალ ადგილობრივ და საზღვარგარეთის სამეცნიერო კონფერენციებში, სიმპოზიუმებში, კონგრესებში და საგრანტო პროექტებში.

თქვენი სამეცნიერო–პედაგოგიური და საზოგადოებრივი მოღვაწეობა სათანადოდ არის დაფასებული. დაჯილდოებული ბრძანდებით საქართველოს მეცნიერებისა და ტექნიკის სახელმწიფო კომიტეტის პირველი ხარისხის დიპლომით და ფულადი პრემიით (1983 წ); საქართველოს სახელმწიფო პრემიით მეცნიერებაში (1986 წ); “ღირსების” ორდენით (1999 წ); საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის საპატიო სიგელით (2002, 2016 წწ) და მოგენიჭათ საუკეთესო მეცნიერის წოდება აგრონომიულ დარგში (2013 წ). დღემდე აგრძელებთ მუშაობას და ბრძანდებით საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის სამეცნიერო საბჭოს წევრი და ამავე აკადემიის მინდვრის კულტურების მიმართულების ეროვნული კოორდინატორი.

ბატონო ოთარ, საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიური საბჭო გილოცავთ ღირსშესანიშნავ თარიღს,

გისურვებთ ჯანმრთელობას, დიდხანს სიცოცხლეს, ნაყოფიერ შემოქმედებით,
სამეცნიერო და საზოგადოებრივ საქმიანობას ჩვენი ქვეყნის საკეთილდღეოდ.

**საქართველოს სოფლის მეურნეობის
მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიური საბჭო**

აკადემიის წევრების ხსოვნა

აკადემიკოს ჯუმბერ ონიანის ხსოვნა

საქართველოს აგრარულ მეცნიერებას გამოაკლდა სოფლის მეურნეობის ღვაწლმოსილი მეცნიერი, გამოჩენილი ნიადაგმცოდნე და ქვეყნის სასიკადადულო მოქალაქე, საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსი, სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი ჯუმბერ ილიას-ძე ონიანი.

ჯუმბერ ონიანი დაიბადა 1928 წელს ლენტეხის რაიონის სოფელ სასაშში. 1954 წელს წარჩინებით დაამთავრა საქართველოს სასოფლო-სამეურნეო ინსტიტუტის, მებაღეობის,

მევენახეობისა და მებოსტნეობის ფაკულტეტი, ხოლო, 1960 წელს ჩაისა და სუბტროპიკული კულტურების საკავშირო სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტის ასპირანტურა, „ნიადაგთმცოდნეობის“ სპეციალობით. 1961 წელს წარმატებით დაიცვა საკანდიდატო დისერტაცია. 1960-1962 წლებში მუშაობდა აღნიშნული ინსტიტუტის აგრონიადაგთმცოდნეობის განყოფილებაში უმცროს მეცნიერ თანამშრომლის თანამდებობაზე.

1962 წლიდან ბატონი ჯუმბერი მუშაობას იწყებს საქართველოს მეზღვაოების, მევენახეობისა და მეღვინეობის ს/კ ინსტიტუტში უფროს მეცნიერ თანამშრომლის თანამდებობაზე. ამ პერიოდიდან იწყება მისი მკვლევარად ჩამოყალიბება, აქ ჩაეყარა საფუძველი მის სამეცნიერო-პედაგოგიურ მოღვაწეობას, სწორედ ამ ინსტიტუტში შეასრულა მან თავისი საფუძვლიანი მეცნიერული გამოკვლევები. 1973 წლიდან აღნიშნული ინსტიტუტის ნიადაგთმცოდნეობისა და აგრომელიორაციის ლაბორატორიის გამგეა, ხოლო, 2003 წლიდან – ნიადაგების ნაყოფიერებისა და მცენარეთა კვების განყოფილების მთავარი მეცნიერ-კონსულტანტი.

1991 წელს ჯუმბერ ონიანმა წარმატებით დაიცვა სადოქტორო დისერტაცია და 1994 წელს იგი აირჩიეს საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის წევრ-კორესპონდენტად, ხოლო 2015 წელს – აკადემიის ნამდვილ წევრად, აკადემიკოსად.

დიდია ჯ. ონიანის დამსახურება ქვეყნის წინაშე, როგორც მეცნიერისა და საზოგადო მოღვაწის. მან მთელი თავისი შეგნებული ცხოვრება მან ნიადაგების ნაყოფიერების დაცვის, მისი შენარჩუნებისა და ამაღლების პრობლემების შესწავლას შეაღწია. ბატონმა ჯ. ონიანმა პირველად საქართველოში თეორიულად დაასაბუთა და ექსპერიმენტულად დაადგინა: მინერალური სასუქების ხანგრძლივად გამოყენების გავლენა წითელმიწა და სუბტროპიკული ეწერი ნიადაგების თვისებებზე; ნიადაგების პირველადი დამუშავების (პლანტაჟის) ოპტიმალური სიღრმეები; ვენახის რიგთაშორისებში ნიადაგის ღრმად გაფხვიერების ოპტიმალური პერიოდები და მეთოდები; მცენარეთა ნორმალური ზრდა-განვითარებისათვის ნიადაგის თვისებათა ოპტიმალური პარამეტრები; შეიმუშავა ნაბაღარი და ნავენახარი ნიადაგების ნაყოფიერების აღდგენის აგროლონისძიებათა ორიგინალური სისტემები; ბაღებისა და ვენახებისათვის გამოუყენებელი ნიადაგების მოვლის რაციონალური სისტემები და შეადგინა მცირე, საშუალო და მაღალი ნაყოფიერების ნიადაგებისათვის ექსპერიმენტული მოდელები.

აკად. ჯ. ონიანს გამოქვეყნებული ჰქონდა 195-მდე ნაშრომი, მათ შორის 5 მონოგრაფია, 30-მდე რეკომენდაცია და მეთოდური მითითება.

ღვაწლმოსილი მეცნიერი დიდ მზრუნველობას იჩენდა მეცნიერთა ახალგაზრდა კადრების აღზრდისადმი. მისი ხელმძღვანელობით მომზადებული იქნა 5 მეცნიერებათა კანდიდატი და 2 დოქტორი.

დაუღალავ სამეცნიერო მოღვაწეობასთან ერთად ჯ.ონიანი მრავალმხრივ საზოგადოებრივ საქმიანობასაც ეწეოდა. წლების მანძილზე იყო საქართველოს აგრარულ უნივერსიტეტში სამეცნიერო ხარისხების მიმნიჭებელი საბჭოს წევრი, 2004-2010 წლებში სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის პრეზიდიუმის წევრი და აგრონომიული განყოფილების აკადემიკოს-მდივანი.

წავიდა ჩვენგან გამოჩენილი მეცნიერი და საზოგადო მოღვაწე, მართალი კაცი და ღირსეული მოქალაქე, მისი სახელი მარადეაშს იქნება მისი მეგობრების და აღზრდილების გულებში. საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემია ღრმა მწუხარებას გამოთქვამს აკად. ჯუმბერ ონიანის გარდაცვალების გამო და სამძიმარს უცხადებს განსვენებულის ოჯახს.

აკადემიკოს გივი ცაგურიშვილის ბახსენება

საქართველოს აგრარულმა მეცნიერებამ დიდი დანაკლისი განიცადა -გარდაიცვალა საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსი, სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი, გივი ცაგურიშვილი.

მისი სამეცნიერო მოღვაწეობა მოიცავდა მინდვრის კულტურების მოსავლიანობისა და მისი ხარისხის გაუმჯობესების საკითხებს. მას დიდი წვლილი მიუძღვის შუალედური კულტურების შერჩევაში ქვეყნის ბუნებრივ-კლიმატური ზონების მიხედვით და მათი თესვა-მოყვანის ტექნოლოგიის შემუშავებაში.

გამოქვეყნებული აქვს 127 სამეცნიერო ნაშრომი, მათ შორის 3 მონოგრაფია, 6 სახელმძღვანელო, 27 რეკომენდაცია. იყო ერთი ჯიშის ავტორი (1986 წ.);

აკადემიკოს გივი ცაგურიშვილის ხელმძღვანელობით გამოცემული საკვები კულტურების აგროწესები, რომელიც დღესაც წარმატებით გამოიყენება ამ დარგში მომუშავე სპეციალისტების მიერ. ბატონი გივის მიერ ხანგრძლივი დროს განმავლობაში ჩატარებული გამოკვლევების უმეტესი ნაწილი დანერგილია წარმოებაში.

ბატონი გივის მონაწილეობდა საკავშირო სასოფლო-სამეურნეო გამოფენაში და მიღებული აქვს ბრინჯაოს მედალი (1974 წ.); მოამზადა და გამოცემული ჰქონდა რესპუბლიკისათვის საკვები კულტურების აგროწესები და მიღებული ჰქონდა პრემია (1975 წ.); აგრეთვე მიღებული ჰქონდა საქართველოს მეცნიერებისა და ტექნიკის სახელმწიფო კომიტეტის პირველი ხარისხის პრემია (1984 წ.); დაჯილდოებული იყო “ღირსების” ორდენით (1999 წ.).

აგრარიკოს მეცნიერთა დიდ ოჯახს გამოაკლდა ქვეყნისადმი ვალმოხდილი ადამიანი, საყოველთაოდ აღიარებული მეცნიერი, კარგი მეოჯახე, მეგობარი და პედაგოგი.

აკადემიკოს გივი ცაგურიშვილის ნათელი ხსოვნა მარად დარჩება მისი ახლობლების, კოლეგებისა და მეგობრების გულში.

საქართველოს სოფლის მეურნეობის
მეცნიერებათა აკადემია

აკადემიკოს თენგიზ ნანიტაშვილის ხსოვნა

საქართველოს აგრარულმა მეცნიერებამ დიდი დანაკლისი განიცადა - გარდაიცვალა საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსი, ტექნიკის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი თენგიზ ნანიტაშვილი.

მისი სამეცნიერო მოღვაწეობა მოიცავდა ქართული ტიპის ყურძნის ღვინოების მიღების ტექნოლოგიების მეცნიერულ საკითხებს. მას დიდი წვლილი მიუძღვის ყურძნისა და ღვინის დამზადებისა და ტექნოლოგიური დამუშავების პროცესში პროტეოლოზური ფერმენტების და პოლიპეპტიდების გამოკვლევაში. განსაკუთრებით აღსანიშნავია დიაბეტიტ დაავადებულთათვის განკუთვნილი უალკოჰოლო სასმელების ახალი ასორტიმენტის შექმნა.

აკადემიკოს თენგიზ ნანიტაშვილის მიერ გამოცემულია 190 სამეცნიერო ნაშრომი, ერთი მონოგრაფია. მიღებული აქვს 5 საავტორო მოწმობა გამოგონებაზე. მისი შრომები ხასიათდებიან ორიგინალობით, მეცნიერული სიახლეებით და პრაქტიკული მნიშვნელობით. ისინი ფართოდ არის ციტირებული მრავალ სამეცნიერო შრომებში, მეღვინეობის ტექნოლოგიისა და ტექნიკური ბიოქიმიის სახელმძღვანელოებში.

აკადემიკოს თენგიზ ნანიტაშვილის ხელმძღვანელობით მრავალი ახალგაზრდა მეცნიერი აღიზარდა, რომლებიც დღეს წარმატებით აგრძელებენ მის მიერ დაწყებულ საქმეს, როგორც ჩვენს ქვეყანაში, ასევე მის ფარგლებს გარეთ.

აკადემიკოს თენგიზ ნანიტაშვილი ორჯერ არის დაჯილდოებული “საპატიო ნიშნის“ ორდენით.

აგრარიკოს მეცნიერთა დიდ ოჯახს გამოაკლდა ქვეყნისადმი ვალმოხდილი ადამიანი, საყოველთაოდ აღიარებული მეცნიერი, კარგი მეოჯახე, მეგობარი და პედაგოგი.

აკადემიკოს თენგიზ ნანიტაშვილის ნათელი ხსოვნა მარად დარჩება მისი ახლობლების, კოლეგებისა და მეგობრების გულში.

საქართველოს სოფლის მეურნეობის
მეცნიერებათა აკადემია

